LAPUS ABBAS SANCTI MINIATI EGREGII DECRETOR. DOCTORIS...

Lapo abate di San Miniato (abate di San Miniato), ...

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
20-I
37
13. 20. I. 37
M

LAPVS ABBAS SANCTI MINIATI EGREGII DECRETOR. DOCTORIS

SVPER LIBRO SEXTO DECRETALIVM ET CLEMENTINIS

CVM SVMMARIIS, ET EORVM
Indice Alphabetico.

SOC·IESV·BIBL·SEC·COLL·ROM·
IHS



ROMÆ, IN ÆDIBVS POPVLI ROMANI
APVD GEORGIVM FERRARIVM. M. D. LXXXIX.

SVPERIORVM PERMISSV.

ILLVSTR.MO AC REVER.MO D. D. ANT. MARIAE SALVIATO S.R.E. PRESB. CARD. AMPLISS.

DOMINICVS TVSCVS IVRIS CONSVLTVS REGIENSIS, SERENISSIMI MAGNI DVCIS ETRVRIAE AVDITOR

S. P. D.

IAMPRIDEM cum legum ſcientiæ haud dubiè aliarum omnium præclariſſimæ, vt pote qua cuncta ferè humana reguntur, acriter incumberem, atque ex multiplici tum veterum, tum recentium ſcriptorum lectione animaduerterem; quò plus ætas noſtra antiquis illis Iuriſconſultis debet, qui ſuis laboribus, atque vigiliis tantum ſplendoris & opis huic facultati attulerunt: eò magis dolendum eſſe, multa eorundem commentaria in materiis admodum grauibus & vtilibus conſcripta, ſiue temporum vetuſtate, aut calamitate deperdita, ſiue aliis caſibus occultata, impreſſa non haberi: propterea in illis conquirendis omnem induſtriam ſtudiumque meum collocare decreui. Itaque collectis vndique per triginta annorum ſpatium compluribus eius generis elucubrationibus manuſcriptis, illiſq; accuratè perlectis & reuolutis, multa cognitu digna inueni; ſenſique me, vt dici ſolet, nec oleum nec operam perdidiſſe. Cæterùm poſtquam hucuſq; optatum laboris mei fructum in cauſis & negotiis magni momenti, quæ mihi occurrerunt, tractandis, & iudicandis conſecutus ſum; putaui nunc ad officium hominis minimè inuidi, nec illiberalis pertinere, hæc ipſa bona aliis communicare, atque adeo ad vtilitatem publicam in lucem edere. Sed quia multa ſunt volumina, ad quæ imprimenda non paruo labore & tempore opus eſt; viſum fuit interea ab hoc libello Lapi de Podio Bonici Abbatis Sancti Miniati, qui etſi paruulus eſt, meo tamen iudicio maximi eſt ponderis, initium facere. Huic cum dandus eſſet patronus, cuius præſidio & auctoritate muniretur; neminem iure optimo te habui potiorem. Quid enim rectius, quàm clariſſimo & omni laudum genere præſtantiſſimo viro, ſcientiarumque, ac virtutum omnium cultori & fautori diligentiſſimo labores, partuſque eorum, qui de Republica bene meriti ſunt,

conſecrare & commendare ? Præterea cum ego maximis tuis beneficiis & meritis in omni mea vita, & præcipuè quum vicelegati munere apud te Bononiæ ſuperioribus annis functus fui, obſtrictus, atque deuinctus ſim; fruarq́. ſæpe iucundiſſima illius temporis recordatione, quo vidi, te ſumma integritate, ſingulari fide, eximia prudentia, iuſtitia, ac vigilantia id effeciſſe, quod ab aliis antea tentatum fruſtra fuerat, & vix à quoquam fieri poſſe credebatur; nempe ciuitate Bononienſi, quæ inteſtinis diſcordiis & malis grauiter laborabat, egregiè ad obſequium compoſita, priſtinam ei quietem, pacem, & ſecuritatem breui admodum tempore reſtituiſſe; cui tandem alij, niſi tibi quidquid hoc eſt laboris induſtriæq́ue meæ dicare potui, aut debui ? Suſcipe igitur Ampliſſime & ornatiſſime Cardinalis, alacri & benigno, vt ſoles, vultu exiguum hoc grati & deuoti animi mei indicium, ac ſignum, & reliqua, ſi vita vireſq́ue ſuppeditabunt, expecta. Vale.



IVRIS

IVRISCONSVLTORVM NOMINA QVORVM SCRIPTA EXTANT

apud D.Dominicum Tuſcum I. C. Regienſem, Sereniſs. Magni Ducis Etruriæ Auditorem, nondum excuſa.

Andreas de Ciafis Piſanus ſuper ff. veter. & Cod.
Angelus Aretinus ſuper ff. No.
Andreas de Barulo ſuper iij. lib. Cod.
Bulgarus in l. Gallus, & aliquæ repetitiones.
Baldus Nouellus ſuper Infort.
Barzius ſuper ff. vet.
Compoſtellanus Iunior ſup Decretal.
Conſilia diuerſorum Auctorum.
Dynus ſuper ff. vet. & Infort. & No.
Franciſcus Tigrini ſuper Cod.
Franciſcus Albergottus ſuper ff. vet.
Guido de Suzaria ſuper ff. vet. & Cod.
Hieronymus Tortus ſuper Cod.
Honuphrij Bartholini repetitiones.
Ioannes Fantucius ſuper Decreto.
Incertus Auctor ſuper Sexto.
Iacob. de Beuluiſio ſup ff. vet. & Cod.
Idem ſuper Inſtitut. de actio.
Eiuſdem quæſtiones.
Iacobus Butrigarius ſuper ff. vet.
Ioannes Petrucius de Monteſperello ſuper ff. vet. & Cod.
Ioannes de Graſſis ſuper ff. No.
Iacobus Puteus ſuper Infort. & No.
Opizo ſuper ff. vet.
Paulus de Elcazaris ſuper Clement.
Petrus Ceruetus ſuper vſibus feud.
Pilley quæſtiones.
Quæſtiones diuerſorum.
Ricardus Malumbra ſuper ff. vet. & Cod.
Rainerius de Forliuio ſuper Infort.
Ruffus ſuper Infort.
Rodulphus de Ancioria ſuper Inſtit. de actio.
Signorolus de Homodeis ſuper Cod.
Tiberius de Peruſio ſuper Inſtitut. de actio.
Tractatus plurimi diuerſorum Auctorum.

DOMI-

DOMINICVS TVSCVS LECTORI S.

LAPVS fuit de Podio Bonici, ex familia de Tuctis, & Abbas ſancti Miniati propè Florentiam, vt teſtatur Lapus de Caſtiglionchio in ſua alleg. 101. in princip. Is egregia in iure Pontificio commentaria ſcripſit, nempè ſuper Decreto, prout eum citat Cald. in conſ. 46. aliàs 8. de cōſuet. circa fi. & hæc ſuper Sexto & Clementinis, quæ ferè per tercentos annos in latebris ſita, nunc tandem in lucem prodeunt. Fuit diſcipulus Jo. Andreæ, & tamen eum vti præceptorem in arduis conſulebat. erat enim maximæ auctoritatis, vt atteſtatur Fed. de Senis in conſ. 11. & 236. circa fin. & 291. & Cald. conſ. 224. aliàs 3. de præben. circa medium. Quòd vero hic Lapus Abbas (quidquid nonnulli in contrarium dixerint) fuerit diuerſus ab illo de Caſtiglionchio, qui fecit allegationes, nulli dubium eſſe debet, vt ex allegat. eiuſdem Lapi 8. ante num. 2. & alleg. 75. num. 5. apparet. Imò hunc fuiſſe præceptorem illius de Caſtiglionchio veriſsimile eſt, cùm eum dominum ſuum appellet in alleg. ſua 46. num. 6. & 118. col. fin. & 120. circa fin. & 121. num. 3. & alibi ſæpe. Et licet ſenior eſſet Baldo, fuit tamen quandoque cum Baldo, vt per Lapum alleg. 105. Quæritur, vbi apparet, quòd fuerunt inſimul ſuper eodem caſu Lapus Abbas, Baldus de Peruſio, & Lapus de Caſtiglionchio. De huius eruditione multa dicere prætermitto, quia ſatis opus præſens, quantum ſcientiæ & eruditionis habuerit, demonſtrabit.

Cæterùm quod ad impreſsionem attinet, ſi in hoc opere multa aut parum emendata, aut mutilata tibi occurrent; ne mireris: Singulare enim exemplar nobis fuit, ab alio quidem, quod apud doctum virum Carolum Garellum cauſarum patronum in ciuitate Bononiæ extat, exſcriptum, quampluribuſque verbis obſcuris, incompoſitis, ac abbreuiaturis, vt aiunt, incognitis, refertum: adeo vt is etiam qui ſcripſit, ſe potius pinxiſſe fateatur. Satius igitur viſum eſt, ea vt accepimus relinquere, quàm de noſtro ſarcire. Errata quoque, quæ inter imprimendum obrepſerunt, hìc minimè apponuntur. huiuſmodi enim ſunt, vt homo intelligens facile per ſe ipſe & cognoſcet & emendabit. Jn bonam ergo humaniſsime lector partem accipe quod tibi offertur, eoq́; lætus fruere, & memoriam Lapi, qui te hiſce bonis donauit donis, grato animo colito, & vale.

LAPVS

TABVLA TITVLORVM V. LIBRORVM Sexti Decretalium quorum capita in hoc opere exponuntur, ſecundum ordinem Alphabeti.

A

APpellationibus.lib.ii.t.xv p.85
Arbitris.lib.i.t.xxii. 68

C

CAppellis Monachorum lib. ii.t.xviii. 144
Cenſibus, exactionibus & procurationibus.lib.iii.t xx. 146
Clericis coniugatis.lib.iii t.ii. 93
Clerico ęgrotante vel debilitato. lib iij. tit.v. 123
Cognatione ſpirituali lib.iiii t iii. 152
Conceſſione prębendę & eccleſię non vacantis.lib iii.t.vii. 124
Confeſſis.lib.ii.t.ix. 77
Conſecratione eccleſię vel altaris. lib. iii. tit. xxi. 147
Conſuetudine lib.i.t. iiii. 19
Conſtitutionibus.lib i.t ii. 2

D

DEcimis primitijs & oblationibus.lib. iij.t.xiij. 137
Deſponſatione impuberum l.iiij t. 2. 152
Dolo & contumacia.lib.ij.t.vj. 73

E

ELectione & electi poteſtate.li.j.t vj. 21
Eo qui mittitur in poſſeſſionē cauſa rei ſeruandę.lib.ij t.vij. 74
Exceptionibus.lib.ij.t.xij. 80
Exceſſibus pręlatorum & ſubditorum.lib. v.t.vj. 160

F

FIlijs presbyterorum, & alijs illegitimè natis.lib j.t.xj. 44
Foro competenti. lib.ij.t.ij. 70

H

HAereticis. lib.v.t.ij. 154
Homicidio.lib.v.t.iiij. 158

I

IIs qui vi metuſue cauſa fiunt.l j.t.xx. 67
Immunitate eccleſiarum, cœmeteriorum & aliorum locorum religioſorum. lib. iij.t.xxiij. 147
In integrum reſtitutione.lib. j. t.xxj. 67
Iniuriis & damno dato.lib.v.t.vij. 166
Inſtitutionibus.lib.iij.t.vj. 123
Iudiciis .lib.ij.t.j. 69
Iuramento calumnię.lib.ij.t.iiij. 72
Iure iurando.lib.ij.t.xj. 79
Iure patronatus.lib iij.tit.xix. 145

L

LItis conteſtatione.lib.ij.t.iii. 71

M

MAioritate & obedientia. lib. j tit. xvij. 62

N

NE clerici vel monachi ſęcularibus negotiis ſe immiſceant.lib.iij tit. xxiiij. 150
Ne ſede vacante aliquid innouetur. lib iij.t.viij. 127

O

OFficio vicarij.lib.j tit xiij. 46
Officio & poteſtate iudicis delegati. lib.j t xiij. 50
Officio legati.lib.j.t.xv. 55
Officio ordinarij.lib j.t.xvj. 60

P

PActis lib.j.t xviij. 63
Pœnis.lib. v.t.ix. 167
Pœnitētijs & remiſſionibus.li v.t.x. 167
Poſtulatione prelatorum. lib j.t.v. 21
Prębendis & dignitatibus. l.iij.t.iiij. 93
Praeſcriptionibus.lib ij.t xiij. 81
Priuilegiis lib.v.t.vij. 161
Procuratoribus.lib j.t. xix. 64

R

REbus eccleſię non alienandis.lib. iij. tit.ix. 118
Regularibus & tranſeuntibus ad religionem.lib. iij.t.xiiij. 137
Regulis Iuris.lib.v. 177
Religioſis domibus lib.iij.t.xvij. 143
Renuntiatione.lib.j.t.vij. 41
Rerum permutatione.lib.iij t.x. 130
Reſcriptis.lib.j.t.iij. 5
Reſtitutione in integrum.lib j.t.xxj 67
Reſtitutione ſpoliatorum .lib.ij t.v. 78

S

SEntētia & re iudicata.lib.ij t.xiiij 83
Sententia excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti.lib.v.t.xj. 167
Sepulturis.lib.iij.t.xij. 134
Statu regularium. lib iij t.xvj 142
Summa Trin. & fide catholica.lib j.t.j 2
Supplenda negligentia prelatorum. lib. j. tit.viij. 42

T

TEmporibus ordinationum & qualitate ordinandorum.lib j.t.ix. 43
Teſtamentis & vltimis voluntatibus. lib. iij t.xi. 132
Teſtibus & atteſtationibus.lib. ii.t.x. 78

V

VErborū ſignificatione.lib v.t.xij 175
Vita & honeſtate clericorum. lib. iij. tit. j. 93
Voto & voti redemptione. li.iij. t.xv. 141
Vſuris.lib.v t.v. 158
Vt lite pendente nihil innouetur. lib. ij. tit.viij. 75

TABVLA TITVLORVM CLEMENTINARVM quorum capita in hoc opere exponuntur, ſecundum ordinem Alphabeti.

A

AEtate & qualitate & ordine praeficiendorū.li.j.t.vj 198
Appellationibus.li.ij.t xij. 210

C

CAuſa poſſeſsionis & proprietatis. li. ij.t.iij. 204
Cenſibus, exactionibus & procurationibus. lib.iij.t.xiij. 229
Conceſsione prębendę, & eccleſię non vacantis.lib.iij.t.iij. 218

D

DEcimis, primitiis & oblationibus.lib. iij.t.viij. 220

E

ELectione & electi poteſtate. lib. j. tit. iij. 194
Exceptionibus.lib.ij.t.x. 207
Exceſſibus prelatorum.lib.v.t.vj. 236

F

FOro competenti.lib.ij.t.ij. 204

H

HAereticis. lib v.tit.iij. 231
Homicidio voluntario vel caſuali. lib.v.t.iiij. 232

I

IVdiciis. lib.ij. t.j. 203
Iure patronatus.lib.iij.t.xij. 227

M

MAgiſtris, & ne aliquid exigatur pro licentia docendi lib.v.t.j. 231

O

OFficio vicarij.lib.j t.vij. 199
Officio & poteſtate iudicis delegati. lib.j.t.viij. 199
Officio iudicis ordinarij.lib j.t. ix. 200

P

POenitentiis & remiſsionibus. lib. v. tit.ix. 240
Pœnis.lib. v.t.viij. 240
Prębendis & dignitatibus.lib.iij.t.ij. 216
Priuilegiis & exceſsibus priuilegiatorum. lib.v.t.vij. 236
Probationibus.lib.ij.t.vij. 207
Procuratoribus.lib.i.t.x. 200

R

REbus eccleſię non alienandis. lib. iii. tit.iiii. 219
Regularibus & tranſeuntibus ad religionem.lib.iij.t.ix. 220
Religioſis domibus.lib.iii.t xi. 225
Reſcriptis.lib.i.t.ii. 193
Reſtitutione in integrum.lib. i.t.xi. 202

S

SEntentia & re iudicata.lib.ii.t.xi. 208
Sententia excommunicationis. lib. v. tit.x. 243
Sepulturis lib.iii.t.vii. 219
Sequeſtratione poſſeſsionum & fructuum. lib.ii.t.vi. 205
Statu monachorum vel canonicorum regularium.lib.iii t.x. 222
Supplenda negligentia prelatorum. lib. i. tit.v. 198

V

VErborum ſignificatione. lib. v. tit. xi. 244
Vſuris.lib.v.t v. 235
Vt lite pendente nihil innouetur. lib. ii. tit.v. 205

FINIS.

LAPVS

LAPVS ABBAS SANCTI MINIATI SVPER SEXTO DECRETAL.

SVMMARIVM.

1 *Laborandum in vita, ne mors aliquid delendum in nobis inueniat.*
2 *Abbas Lapus huius operis auctor inuitat exemplo ſuo ad honeſtum laborē.*
3 *Varietas ſermonis animum conciliat et laborem leuat.*
4 *Res quamuis exacta, continuata non ſemper ſunt grata.*

1 DVM vita † ſuppetit, enitamur vt mors quampaucisſima, quæ abolere poſſit,
2 inueniat. † Ego namque Lapus Abbas Monaſterij ſancti Miniati ad Montem Floren. inter Doctores Decretorum minimus & indignus, imitatus Senecam de tranquillitate occupandi corporis & conſeruandi, memoriæ cauſa eorum, quæ theorice ac practice in iure Canonico tempore longo ſtudendo vtilia quæſiuiſſe putaueram in vſum meum, non in præcipuum aliquem, maxime ſuper Sexto & Clemen-
3 tinis, poſt maiores † interdum Sapientum
4 dicta ponendo: quia ſemper † exactus ſermo legentibus non eſt gratus. 2. Machab. cap. vlt. in fi. ſcribere ſtylo pleno curaui, veniā poſtulans audacter ipſius iuris nexus ſoluere, aut intelligere neſciens, ad calamum manum poſui.

SVMMARIVM.

1 *Scientia humana facit homines ſtultos.*
2 *Bononia vnde & quare ſic dicta.*
3 *Padua vnde dicta.*
4 *Bononia olim Falſina ex Plinio.*

PROOEMIVM.

1 BOnifacius.] † Iere. 10. Stultus factus eſt omnis homo à ſcientia ſua. & ibi, Præciſa eſt lingua illi. &, Eſt rogandi genus rogare non poſſe. & ibi, Paſſim faciens plures libros nullus eſt finis. Frequens meditatio
2 carnis eſt afflictio. Eccleſiaſt. c. vlt. † [Bononiæ,] quia bona ſuper omnia, vel bonorum notitia nimis amabilis; ſicut Pa-
3 dua, † ideſt, patens ducens amœna, ſicut Pariſius parens rimans ſingula vſquequaque, ſecundum Ioan. Monac. ſic & Bononia primo vocata eſt Ortus, poſtea Theſſalonica, aliàs Toloſonna. 11. q. 3. cū apud. poſtea Bononia, vt habetur in legenda B. Petronij, ſecundum Ioan. de Deo, vt
4 ſcripſi. ar. 23. q. 8. conuenior. † Sed Plinius lib. 3. c. 15. dicit eam fuiſſe antea appellatam Fælſinam.

SVMMARIVM.

1 *Deſiderium maius in homine eſt igno-*

ta à cognoſcendi, quàm nota repetendi.

2 *Miramur naturaliter magis noua, quàm magna.*

SAcroſancta.] Nouas.] Senec. Decl. lib. 10.
1 in exordio in prin. † Acrior eſt cupiditas ignota cognoſcendi, quàm nota repetendi. & de quæſtionib. naturalib.
2 lib. 6. in prima col. † Naturale eſt magis noua, quàm magna mirari. & de beata vita, charta vlt. Cogitatio noſtra cæli munimẽta prærumpit, nec contenta eſt quod oſtenditur, ſcire.

DE SVMMA TRINITATE & fide Catholica.

TIT. PRIMVS.

SVMMARIVM.

1 *Spiritusſanctus vnica dictio, ſignificat tertiam perſonam ſanctiſſimæ Trinitatis.*

2 *Spiritus ſanctus duæ dictiones, ſignificat ſpiritum bonum viri iuſti.*

3 *Spiritus ſanctus à patre, filioq. procedit.*

CAP. VNICVM.

FIdeli] Spiritus ſanctus.] No.
1 ꝙ Spiritus † ſanctus quandoq. eſt vna dictio, & tunc dicitur de tertia perſona in Trinitate, quandoq. ve
2 ro ſunt duæ † partes, & tũc dicitur de ſpiritu cuiuſque viri iuſti, vi-
3 delicet catholici. Procedit † namque Spiritus ſanctus à patre & filio, ſecundum quod canit Eccleſia, Qui à patre filioque procedit.

DE CONSTITVTIONIBVS.

TITVLVS II.

SVMMARIVM.

1 *Conſuetudines, & ſtatuta particulariũ locorum, & perſonarum non comprehendunt alias, nec etiam eaſdem extra illa loca particularia.*

2 *Conſuetudo dicitur, quæ non eſt redacta in ſcriptis.*

3 *Statutum dicitur in ſcriptis redactum.*

4 *Scriptura non eſt de ſubſtantia ſtatuti.*

5 *Reſeruatio beneficij an præſumatur facta motuproprio.*

6 *Expreſſe quid ſignificet.*

CAP. PRIMVM.

LIcet.] de conſtitutionib. [locorum] ibi, [& perſonarũ] ſcilicet ipſorum locorum, inter quas inducantur, & ſtatuantur, & bene dicit [locorum & perſonarum] ſingularum, quia & eorum locorum & perſo
1 narum conſuetudines & ſtatuta † ſunt adeo ipſorum, quòd nullo modo ſint aliorum, & ideo extra ipſa loca etiam inter eaſdẽ perſonas, nedum interalias perſonas locum non habeant. 11. diſt. catholica. 12. illud. 76. veniam. ſupra de ſent. exc. à vobis. el
2 primo. & inf. c. prox. §. ſtatuto. † Conſuetu
3 dines non redactas in ſcriptis, ſtatuta † in ſcriptis redacta. inf. de conſuet. c. cum in
4 tua. licet nõ ſit † ſcriptura de eſſe ſtatuti, vt in glo. ignorare. Facit ad id de quo dubita
5 ri vidi, an principaliter † reſeruatio Beneficij præſumatur facta proprio motu, & ex certa ſcientia, & ſic fauorabilis, & amplectenda: vel ad inſtantiam alterius, & non ex certa ſcientia, & ſic odioſa, & reſtringenda. inf. de præbend. c. ſi motu proprio. &c. & ꝙ præſumatur nõ facta proprio motu, ſed ad inſtantiã alterius, & maxime impetrãtis, vel alterius pro eo, & per cõſequẽs ſit locus ſubreptioni. fac. inf. tit. ꝓx. c. tibi, qui. vlt. reſponſo. & de renunc. c. vlt. Audiui, ꝙ non vult Papa contra ſuam reſeruationem in tali caſu factam, licet non proprio motu except. ſubreptionis admitti, cui obſtare non poteſt, quia ſibi eſt
6 pro ratione volũtas † expreſſe, i. aperte, & manifeſte vt pote, quia dixi non obſt. tali conſuetudine, nominando cauſam ſpecialiter & expreſſe, vt ſupra c. prox. fac. infrà de præben.

de præben.c. 2.& clem.de off.ord.cap.fi.& idem puto ſi dicat, non obſtante aliqua conſuetudine in genere, iſto caſu. ſecus in impetratione gratiæ, vt in tit. prox.c.ſi Papa tua debita.& c.quãuis.& c. duobus. eo.tit. tunc enim locum habeat expoſitio, quam præmiſi.

SVMMARIVM.

1 *Ordinarij poſſunt facere ſtatuta.*

2 *Ordinarij alij nati, alij dati.*

3 *Sententia generalis delegati durat cum officio.*

4 *Inquiſitores hæreſis an poſſint ſtatuere.*

5 *Statutum ordinarij vel delegati, an poſſit incurrere excommunicationis pœnam ipſo iure.*

6 *Statutum prouidet locis, ſententia vero perſonis.*

7 *Sententia eſt vox viua, ſtatutum vero norma.*

8 *Statutum an requirat cauſæ cognitionem.*

9 *Differentia inter ſententiam ſtatuti & hominis.*

10 *Excommunicationis ſententia lata die feriata valet.*

11 *Excommunicationis ſententia an valeat poſt ſententiam diffinitiuam, & ante appellatione remiſſiuem.*

12 *Statutum, & ſententia generalis in quibus conueniant.*

13 *Metropolitanus vtrum ligetur ſtatutis ſui ſuffraganei, vel concilij prouincialis, vel diœceſani.*

14 *Religioſi priuilegiati circa ſepulturas recipientes & ingredientes alienas parochias ſolemniter contra ſtatutum ordinarij, an incurrant pœnam ſtatuti, non obſtante priuilegio.*

15 *Fur punitus pœna ſtatuti ordinarij, an puniri poſſit pœna iuris communis.*

16 *Ius extra territorium quatuor modis dicitur.*

CAP. II.

VT animarũ] *Quorumcunq. ordinariorũ.*] bene dicit[ordinariorum.]Nam
1 ordinarij † poſſunt ſtatuta face-
2 re ſiue nati † ſint, vt Epiſcopi, vt in c.prox. ſiue ſint dati, vt quia legati, ſupra de locato cap. 1.& 2.ff.de offi.leg.c. fi. delegati vero non poſſunt facere ſtatuta, quæ debent eſſe perpetua, vt in d.c.fin.& c. à nobis.ſupra de ſent. excom̃.in glo.pen.prout ſcripſit Ioan. And.poſt Innoc. & Hoſtien. ſupra de præben pro illorum.ſuper glo. 2. in nouella.& licet proferat delegatus generalem ſententiam in contradictores, & re-
3 belles: non tamen erit † perpetua, ſed eo mortuo, vel reuocato, expirabit, vt per eos not.de præben.cap. pro illorum. & licet delegatus auctorizet compoſitionem, vel tranſactionem coram eo factam: non tamen erit perpetua, ſed perſonalis tantum, niſi per ſuperiorem confirmetur, vt ſcripſit Ioann. And. poſt Inno. & Hoſtien. ſupra de tranſact. de cætero. & in prædi-
4 cta cõſecutione poteſt dici, quòd † inquiſitores hæreticæ prauitatis nõ poſſunt conſtitutiones facere, vel ſtatuta, cum ſint delegati, vt infra de hære. cap.ne aliqui. in glo. ibi, [per adoptiuum meum.] imitatus eſt D.Ioan.And.Senecam, qui ſcilicet Seneca licet haberet tres filios, adoptauit ſibi nihilominus alium, de quo ſic loquitur filiis declama.lib. 10. in proœm.in vlt. col. Turrinus Clodius, cuius filius fraterno vobis amore coniunctus eſt, adoleſcens ſummæ eloquentiæ futurus, niſi mallet exercere quantũ habet, quàm cõſequi quantum aſſequi poſſet. & in fine ſubdit, Inde filius quoque eius, ideſt, meus, nunquam enim illum à vobis diſtinxi, habet in dicendo paternam diligentiam, quæ vires ingenij ſui ex induſtria retũdit, hoc & in ipſo vitæ genere ſequitur ad ſummam euaſurus iuuenis, niſi modicis contentus eſſet:& ideo dignus eſt, cuius tam honeſtis cupiditatibus fortuna præſtet fidem, Quæ nec minora de iſto filio ſuo adoptiuo dicere poteſt D.Io.
5 And. Et in fi.ſcilicet, quid ſi ſtatutũ † continet ſic; Quicunq. furtũ fecerit intra menſem à die commiſſi furti compareat legitime coram nobis, vel coram ordinario loci commiſſi furti ſub excommunicationis

pœna, quam non parens incurrat, eo ipſo: nunquid erit excommunicatus non parens? eidem videtur, quòd non, vt hic: ſed contra, quia coram vtroque ordinario conueniri poteſt, vt ſupra dicitur. ergo ad comparendum cogi poteſt per diœceſanum, vel per ſtatutum ipſius. ad hoc ſup. de cler. non reſid. ex tunc. facit quod notatur per Dom. meum in d. cap. ſuper. in eodem loco, & de rap. c. 1. ſed multum vrget ad contrarium iſte §. ſtatuto, & ratio poſita in fi. ipſius, in eo maxime, ꝙ coram diœceſano loci compareat, ſit delinquẽs, prout videtur dicendum, quòd quando per modum ſtatuti, vel generalis ſentẽtiæ ſic fieri mandatur; tunc non ſit excommunicatus non parens. quando vero ſpecialiter ſic mandatur, tunc ſit excommunicatus. facit quod ſcripſit D. Feder. de Senis in opere ſuo c. 1. & c. 18. & ratio quare aliud ſit in ſententia, quàm in ſtatuto, ponitur in d. c. 18. ſcilicet quia per † ſtatutum prouidetur loco, per ſententiam vero prouidetur perſonis.
6
vel dicendum, quòd in ſententia hominis conſideratur perſona proferẽs ſententiã, † quæ eſt vox viua in ſententia ſtatuti attenditur ipſum ſtatutum ſententiã proferens, quæ eſt vox mortua. videtur etiam, quòd ſtatutum non requirat cauſæ † cognitionem, maxime cõtentioſam, & ideo etiam ab exiſtente extra territorium, & die feriata poſſit fieri. Sententia vero excommunicationis à tali, & tali tempore nõ poteſt ferri, nec ſuper notorio. ſed multũ obſtat ei, quod de ſtatuto dicitur d. §. ſtatuto. & ipſius ratio per D. meum ponitur infra de ſent. excom. c. Romana. in ſuppl. † & ſic habes nouem differentias inter ſentẽtiam hominis & ſtatuti, & ego addo ibi tres. vel poteſt forte dici, quòd ſpeciale ſit in † ſententia excommunicationis, vt valeat ſententia ipſa ſi feratur feriato die, vel ab exiſtente extra territorium. fac. inf. de ſent. excom. c. venerabilibus. & quod ibi not. per Archid. & Io. And. arguendo de tempore ad locum. dicunt enim, ꝙ valet † ſententia excõicationis lata per iudicẽ, à quo poſt diffinitiuam, & ante appellationem à diffinitiua infra decem interiecta, & ꝙ non reuocetur per modũ attentati, ſicut alij ꝓceſſus attentati, inf. de app. c. non ſolum. in prin. & c. conqueſtus. ſup. de fer. huic dicto videtur obſtare, quia dicit, quòd proceſſus & ſententia facti lata die feriato nõ valeat, fallit in ſententia excommunicationis, quæ poteſt etiã die feriato ferri, ſed Guill. in ſpecie tit. de fer. §. ſequitur. verſ. porrò. nec diſpoſitio. c. conqueſtus. de ſen. aliquid obſt. quia nomine ſententiæ non venit. fac. cle. de exce. c. excõicationis exceptio, & quod ibi not. fac. prædict. qđ D. meus ſcripſit inf. de reg. iur. cum ſunt. in ſolutione quæſtionis. in fi. Cõueniunt † aũt ſtatutum & ſententia generalis, quia non ligãt ignorantem, vt ſup. in gl. fortius, nec ligant etiam extra territoriũ proferen. & ſtatuen. vt hic, & inf. de ſen. exc. à nobis. ſecundum Hoſt. ibi. & hoc vltimũ verum eſt in ſentẽtia generali in delinquen. in futurũ extra territoriũ, ſed bene ligat eos, qui iam deliquerãt ante ſñiam, licet extra territoriũ exiſten. tempore ſñiæ, ſicut ligaret ſententia ſpecialis, cum ſit eadem ratio vtrobique. Quærendum occurrit ſecundum D. Ric. de Senis vnum de compilatoribus huius libri, † nunquid Metropolitanus ligetur ſententia ſui ſuffraganei, vel ſtatutũ prouin. conci. aut ſynod. Epiſcopal. & dic, ꝙ non. † Itẽ quid ſi Epiſcopus ſtatuit ſub excõicationis pœna ꝙ eo ipſo cõtrafaciẽs incurreret, ne aliquis ingrederetur parochiã alterius ſaluis priuilegiis Aplicis deinde religioſi habent à ſede Apoſtolica libertatem ſepult. oĩum, qui apud eorum locũ eligerent ſepulturã intrant parochiam illius eccleſiæ, qui apud eos eligant ſepeliri, & hoc faciunt ſolẽniter cũ Cruce, & aliis conſuetis, nunquid tales religioſi ſint excõicati ſentẽtia d. ſtatuti, & tenet, ꝙ ſic. Quærit † etiã nunquid ibi ſubditus infra diœceſ. furtũ cõmiſerit, & punitus ſit pœna ſtatuti poſſit etiã puniri pœna iur. cõis, & dicit ꝙ ſic, fac. quod ſcripſit Ioã. And. in nouella. inf. de pœn. §. hoc quoque. in glo. pater ergo. Dic † etiam ꝙ quatuor modis ſit ius dicere extra territorium, vt quia ius dicens & ſubditus, vel ius dicens tantum, vel ſubditus tãtum, vel res de quibus iudicatur ſunt extra territorium, & quolibet dictorum caſuum habet locum quod hic dicitur, ſcilicet quòd non pareatur impune ſecundum eum ad id, quod dictum facit pro & contra de foro competen. cap. poſtulaſti. ad iſtud vltimum dictum vide

quod

quod not.inf.de for.compe.c. Romana.§. contrahitur.in glo.contra.ff.de bo.auc.iu di.poſſ.& quære paul.in clemen.de re iud. c. paſtoralis.& in rubrica .

DE RESCRIPTIS.

TITVLVS III.

SVMMARIVM.

1 *Ipſo iure an tollat officium exceptionis .*

2 *Excipiens grauatus an poßit appellare à non admißione .*

3 *Non valet proceſſus pro excommunicato, ſed bene contra eum.*

4 *Electio excommunicati actiua, ſeu paſſiua, an valeat.*

5 *Iudex excommunicatus impetrari non poteſt .*

6 *Excommunicatus an & quatenus in appellatione vel exceptione audiatur.*

7 *Reſcriptum impetratum ab excommunicato, an & quando valeat .*

8 *Hæreticus an poßit impetrare reſcripta per ſe vel aliis,et ſuper quibus negotijs.*

9 *Commißio motuproprio facta excōmunicato, an valeat.*

10 *Excommunicatus appellans , nunquid poſt appellationem poteſt impetrare reſcripta contra formā huius decretalis.*

11 *Reus excommunicatus an poßit reconuenire .*

CAP. PRIMVM.

1 I*pſo* † *iure.*]Non ergo erit neceſſe excipere de excōicatione īpetrātis. Dñs Ray. quærit ſic , pone, ꝙ pronūcietur iniuſte cōtra excipientē, nū
2 quid † poterit in tantum excipi,& an valebit ꝓceſſus, & diffinitiua lata pro impetrāte,ſicq. neceſſe ſit ab ea appellari,& ſi appelletur à diffinitiua,& in appellationis cā emendetur grauamē per interlocutoriam iniquā illatum , nunquid pronunciabitur proceſſus nullus.& ad primum videtur dicendum,ꝙ ſi pronunciatū fuerit cōtra excip ētem,ideo quia propoſuit exceptionē inepte , poterit iterum ipſam proponere. apte facit cle. de app. cum à repulſione. ſi autem pronūciatum fuit eum tempore impetrati reſcripti non fuiſſe obiecta excommunicatione ligatū, vel ab ea abſolutum, vel ꝙ non fuit exceptio probata; tunc non poterit de eadē excommunicatione iterū obiici.ad differentiā quæſtionū dic,ꝙ valebit proceſſus & ſentētia, & niſi appelletur ſtabit ad differentiā , dicit , ꝙ ſi conſtet de exceptione in cauſa appellationis , etiam ſi conſtet de iure illius,pro quo eſt lata ſententia, cui fuit obiectum, ꝙ erat excōicatus tempore impetrati reſcripti,tamē pronunciabitur bene appellatū,& nullus proceſſus habitus decernitur. [Reſcriptū,]appellatione reſcripti & priuilegiū hic continetur. fac. quod ſcripſi ſcđm Inn. & Cōp.
3 ſupra eo.tit.c. ſuper litteris. Non † valent proceſsus,ſ.pro excōicato,ſed contra eum ſic,ſecundum D.meum.facit quod ſcripſit D.meus poſt Inno.ſupra de offi.deleg.prudentia. in prima col.in glo.non obſtat.Inno. de excep. excommunic. in vlt. glo. In contrarium,quòd ſcilicet non valeat etiam contra ipſum excōicatum fac. iſtud cap.& quod ſcripſit D.meus inf.de reg. iur.vtile. in q. 1. de exco. maiori excom.& etiam ſi non ſit publice excōicatus,& idem ſi eliga
4 tur, vel ei beneficiū conferatur.Sed † nunquid ſi non publice excommunicatus eligat nō excōicatum,vel ei beneficium conferatur, dicetur valere ſicut in ſentētia nō publice excōicati.de re iud. c. ad probandum,dicit ꝙ valet, & poteſt forte dici, ꝙ ſi excōicatus, qui habetur pro non excōicato ſit prælatus,& eligat,vel beneficiū conferat non excōicato , iure prælationis electio,& collatio valet ſecundū ea,quæ poſt Inno.& Io.Cald.ſcripſit D.M.de ſen. exc. ſi vere ſecus ſi iure priuato , vt canonicus, & quādo eligit vel confert beneficiū cum aliis canonicis non excōicatis, quia tunc non valet. ſi autem eligit, vel confert iure publico,vt tamquā repræſentans Capitulum,& pro Capitulo, tunc valet, vt ſcripſi ſup.ne ſe.vac. c.1.in glo.& pro excōicato. Quærit etiam D. meus nunquid ſi electio facta de excōmunicato ſit confirmata con

tra quam electionem fuit de excõicatione oppoſitum, vel contra reſcriptum fuit de excommunicatione exceptum,& ea poſthabita in negotio procedatur, potuerit poſtmodum exceptio ipſa opponi, vel de ea quæri, & dicit,ꝙ non,allegat de re iud. c. inter. ſecus ſi non fuiſſet oppoſitum ſecũdum eum.ſed quæritur hoc,ſ.ꝙ ipſa exceptio poſſit poſtea opponi.facit quod ſcripſit D.m. inf.de reg.iu.c.mora,& i q.150. ipſius in fi.põt dici, ꝙ illud habet locũ vbi agitur de publico intereſſe, vel vbi vtitur intereſſe priuato ab excõicato actore,& idem in reo,vbi voluntarius, non inuitus eſt in iudicio.fac. ſupra de except. dilecti. Et idem dico iuris eſſe ſi nõ excõicatus impetret iudicem excõicatum, etiam occulte,dummodo de hoc conſtet,etiã ſi ſit reus

5 impetrans: quia iudex † excõicatus impetrari non poteſt. fac. ſupra de prob. c. poſt ceſſionẽ,& qđ ibi not.de præbẽ.c. dilecto. & qđ ibi not.de re iud. c. ad probãdũ.24. q.1.audiuimus. & quod not. in ſpecie tit. 1.§. excipitur in patr. & quod not. Arch. 11. q.in iure. fac. etiam quod not. per D. meũ inf.de ſent. exc.c.1.ſuper gl.vt quia.

6 prope fi. verb. ſiue autem à † iudice appellationis iudicialis,ſiue à iudice, vt à iudice interpoſitæ in iudicio ante ſententiam, vel poſt. ſupra de appel.cum ceſſante.& c. cum ſit,vel etiam extra iudicium,quod eſſe poteſt. inf. de app.cordi.exemplum de actu iudic. extraiudicialiter,ſi excõicat iudex nõ in iudicio,vel in figura iudicij, ſed extra iudicium, vel confirmat electionem ſine cauſæ cognitione.ſup.de app.c.conſtitutus el primo. ſecus aũt ſi ſit mere extraiudicialis app. vt puta ab electione.inf.de elect.ſicut cũ,vel ab aduerſario.ſup.de appel. bonæ.tunc enim nec appellando, nec appellationem proſequendo audietur excommunicatus nec impetratum ab eo ſu-

7 per ea † reſcriptum valebit: ſed erit nullũ ipſo iure,& proceſſus per reſcriptum habitus cum in tali appellatione,& impetratione habeatur talis appellans, & impetrans pro actore,& hoc eſt quod ſcripſit Archid. inf.de excep.c.pia.in gl.ſatis efficax.& Io. Mon.& D.meus poſt eos impetratũ etiam ſuper inquiſitione contra aliquem dũmodo reſcriptũ non loquatur imperſonaliter, vt puta, ad audientiam noſtram peruenit, vel ſimiliter,quia tunc iudex eſt loco partis.de app.cum ſpeciali, ſcilicet perſonaliter, puta nomine impetrantis expreſſo. Itẽ ꝙ dicit [impetratũ] intelligendũ eſt,ſ. pro ſe,nam pro alio etiam ſuper articulo excõicationis nõ valeret, quia nec pro non excõicato,qui pro ſe indiſtinctè poteſt impetrare,impetrat, ar.de ꝑb.c. poſt ceſſionẽ. nec pro excõicato non excõicatus, vt de procu.c.vlt. niſi ſecundum quoſdam ſit vniuerſitas, quæ per ſe impetrare non põt, & niſi pro muliere, quæ vagare non debet. Alij dicunt, & forte melius, ꝙ poſſit non excõicatus impetrare pro excõicato in dictis articulis,in qbus ipſe excõicatus poſſit. Item quando excõicatus impetret pro alio non excõicato,vel non excommunicatus pro excõicato.vbi vero licet ipſi excõicato impetrare dicendũ eſt,ꝙ nõ habet locum hoc cap. quia ope exceptionis non ipſo iure reſcriptum eſt nullum, & proceſſus non valet: iſtud autem cap. vt reſcriptum nullum ſit ipſo iure, & proceſſus per illud habitus non valeat,habeat locũ in ſuo caſu,ſ.quando excõicatus impetrat pro ſe,& idem forte pro excommunicato impetret.

8 An † vero hæreticus ipſo iure arceatur ab impetrando hoc ipſo, quòd eſt hæreticus. C. de ſum.trin. l. 2. etiam pro alio. ſupra de hæret.quicunque.item ſiue ad lites, ſiue ad beneficia,ſiue aliàs impetretur, hoc cap.habet locum ſecundum D. Ric. cuius eſt mens huius glo. & idem in parte poſſit

9 ſupra Archi, impetratũ. Quid † ſi motu ꝓprio cauſa,quæ inter aliquos vertitur,committitur per ipſum, vel alium alicui, & ij, inter quos committitur, vel alter eorũ eſt excõicatus,valebit ne cõmiſſio,& videtur, ꝙ ſic. ar.inf.de præb. ſi motu proprio. & c. ſeq.& c.ſi Romanus,& facit hæc littera impetratum,non tamen ipſi excõicati vel alter eorum agere poterunt excommunicatione durante.inf.de except.pia,& de ſen. exc.ſolet.poſſunt tamen abſolui ab excõicatione.eo.tit.ab excõicato.extra de offic. ord.c.paſtoralis.vel eo volente ab ipſo delegato,ſup.de offi.deleg.prudẽtiam. §. ſexta.& hoc quando appellatio proprio motu ſtabit.ſi autem ab alio, videtur, ꝙ talis commiſſio non valeat,vel verius ꝙ valeat, tamen exceptionis ope tolletur,& ꝙ eo caſu non ſit locus huic c.ſecundum D.Ric.&

ꝙ dicit

ꝙ dicit,[impetratum,] ſubaudi etiam ſi de excommunicatione faciãt mentionem, ſi ab alio quàm à Papa impetratur, & ſuper alio, ꝙ ſuper excõicationis, & appellationis articulo. In iſtis autem duobus caſibus exceptis, valeat reſcriptum etiã ſi de excõ municatione nil dicatur in reſcripto, dummodo excõicatio nõ contingat articulum, ſuper quo excommunicator ante litẽ conteſtatam opponeretur, aliàs valet reſcriptum, & proceſſus per ipſum habitus. itaq. infringi non poterit. ſupra de re iud. inter monaſterium. ad hoc quod not. Hoſtien. in ſum. de except. §. & quando. ver. poteſt er-
10 go & ſe, ſcilicet† nũquid excõicatus poſt appellationem legitimã poſſit reſcriptum impetrare contra formam huius c. penden te probationis articulo, an ſ. vera ſit cauſa in appellatione expreſſa, dicendũ, ꝙ ſic, vt inf. de ſent. exc. ſolet. in fi. cum impetratio ſit actus extraiudicialis. ſup. c. ex parte decani, ſed nõ poterit eo vt actor interim vti, verum tamen an valeat ipſum reſcriptum, vt quòd ipſius vigore factũ fuerit ex futuro apparebit euentu, dicendo, ꝙ ſi contra ipſum excipiatur, cognoſci poterit de viribus appellationis ad hunc finẽ tm̃, vtrum impetratio valeat antequã per ipſum procedatur. facit ſup. de app. ad hæc. & qđ no. per D. meum in glo. non licet. in fi. hoc di-
11 ctum Archid.† quòd non admittatur reus excõicatus ad reconuentionis iudicium, intelligit D. meus inf. de reg. iur. vtile 3. in fi. ꝙ quando ipſe reus ſit excommunicatus excipitur tempore conuentionis, ſecus ſi non excipiatur, quia tunc valebit, & poterit per ipſum recõuenire actorem, cum fuerit abſolutus, non ante.

SVMMARIVM.

1 *Concupiſcere ſine fine, impotentiæ eſt, ex Senec.*

2 *Clauſula, Quidam alii. quando teneatur ad expreſſionem nominum citandorum.*

3 *Clauſula, Rebusq. aliis, &c. quando habeat effectum ſuum, & ſuper quibus agendum eſt, quo tempore exprimenda.*

4 *Acceptans præbendam, & illam dimittens, nõ poteſt ad dimiſſam redire.*

CAP. II.

CVm in multis.] Similiter Senec. declamationum lib. 5. declamat. 6. eſt
1 hoc† impotentiæ ſine fine concupiſcere, & de ſeptem liberalib. artib. optimus locus cupidorum eſt non quantum velis, ſed quantum debeas ſumere, & de morib. in vlt. col. optimus eſt in omnibus modus, laudabiliſq menſura. in glo. comprehendit, ibi ver ſed quæritur, vtrum ibi recitat dictum Vincen. & contra dictum Vincen. all. de diſput. & alleg. Aduocatorum. §. poſt hoc. ver. ibi maſculinum & idem qđ D. meus Archid. tenet 17. q. 4. ſi quis ſuadẽte. in glo. ſupple. tractabat ibi ver. item
2 ꝙ per clauſulam. Vbi † dicit per iſtud c. ꝙ vbi poteſt excipi, ꝙ non potuit citari per clauſulam, Quidam alij, cum iam per eum quatuor ſint citati, & ꝙ non ſolum in primo, verum etiam in ſingulis primis citatoriis cuiuſlibet citandi, ſunt eorum nomina exprimẽda, qđ intendit per generalẽ clauſulam conuenire etiam ſi vnus ſolus, & tenetur, & ſi ſcienter poſtmodum alios nominauerit. poſtquam autem aliquis ſemel citatus eſt cum expreſſione aliorum ſi cõtingat eum iterum in eadem cauſa citari, nõ eſt neceſſe iterum nomina exprimere alio-
3 rum. † debet etiã res exprimere ſuper quibus intendit agere per clauſulam illam, Et rebus aliis, & poſtmodum ſuper aliis non audietur. c. ſicut Romana, & c. paſtoralis. ſupple hoc verum in prin. ibi, niſi errore probabili. Nunquid ergo primo acceptans vnum beneficium vel præbendam, in certa eccleſia vigore litterarum papalium, & poſt illa acceptione pendente, acceptat aliud, vel aliam, & demum reperiens illud, vel illam non vacare vult ad primo acceeptatum reuerti, & primam acceptationem de ipſo factam proſequitur, hoc poterit, videtur, ꝙ ſic. Nam qua rõne poteſt acceptare aliã vbi errauit, pari ratione videtur poſſe redire ad primam, faciunt quæ not. hic, & inf. c. ſi gratia. & ſupra de off. del. c. in litteris. & de re iud. c. 1. per Innoc. & Hoſt. & D. meum. In contrarium facit c. iſtud in fi.

& quod

& quod not.in d.c.gratia. in vlt.glo.& ſuper ea,& inf.de poſtul.c.vno.& de elect. c. vt quis duas,& quod not. D. meus inf. de proc.ſi duo.in gl.2. & Archid.in c.licet. in caſu acceptare poſſit aliud beneficium,vel aliam præbendam, vt inf.de conceſſ.præben.quia cum,& c.ne captandæ.ad primũ tamẽ redire non poteſt, cui renunciaſſe videtur aliud acceptando.ad hoc 80.diſtin.ſi quis ſacerdotum. in glo. ergo per elect. & c.imitare, & c.quod ſemel.inf. de reg. iur. & alia iura pro hac parte allegata,hanc de facto habui,& pro ea parte, ꝙ nõ poſſit ad primam redire.ſed aliqui contra,pro quibus allegabaťinf. de præben. ſi beneficia. ſed in vltimo caſu loquitur, nam ibi habebat ius in re in primo,hic non, ibi habitum & habendum habebat, & habere debebat diuerſo iure. Item hic agitur de lucro captando,ibi vero de damno vitando. fac.inf.de præben. c.dudum.in ver.vos igitur.circa fin. & in clem.de conceſſ.præb.c. cum ei.§.fin.

SUMMARIUM.

1 *Reſcripta inter eaſdem partes ſuper eiſdem rebus ad diuerſos iudices, an & quando valeant.*

CAP. III.

Diſpendia.] In glo.[perſonales.] idẽ not.inf.de elect.c.vt circa. ſuper glo. perpetuo.& inf.de ſen. exc. ſtatuimus.ſuper verb.ab eo,ad idem in gl. quid ſi cõtra hanc,ibi verbo,quid ſi is qui,
1 & dicit,ꝙ † aut ſuper eadem re quis impetrat diuerſos iudices,& tunc nõ valet nec impetratio nec ſubdelegatio vni facta:aut ſuper diuerſis rebus,vel actionibus.& tunc aut ſubdelegant vni,aliquid de iuriſdictione ſibi retinendo, quo caſu non valet,quia tunc ad eoſdem appellaretur,& ſic ſaltem in cauſa appellationis coram diuerſis reus vexaretur: aut ſubdelegat vni ſimpliciter, ſeu nihil iuriſdictionis ſibi retinendo,quo caſu tenet, qđ agitur, ex quo prius quàm fuerit oppoſitum commiſſionem huius feceerat.& eſt ratio,quia tales litteræ Apoſtolicæ non ſunt nullæ, ſed exceptionis ope ſunt annullandæ.in gl.dicũt Inno.& Cõp. ibi ex aduerſarij exceptione, hoc vero in conſeruatoribus impetratis ſecundum formam priuilegiatã in gl.ſecus ibi ver. quid ſi ipſe. vbi non determinat.

SUMMARIUM.

1 *Subdiaconus præbendatus aſcendẽs ad diaconatum, an amittat præbendam ſubdiaconalem.*

2 *Collatio Papæ vel mandatum de prouidendo de beneficio ad alterius collationem ſpectan.an & quando valeat ſine clauſula, Non obſtantib.*

3 *Executor litterarum Apoſtolicarum, & collator, quibus ſcribitur per Papam in quibus differant,& quo modo litteras Apoſtolicas exequi, & beneficia conferre poſſint.*

4 *Duobus concurrentibus ad idem beneficium virtute litterarum Apoſtolicarum, vter præferantur in caſu propoſito.*

CAP. IIII.

1 Cum aliquibus.] In glo.1.circa mediũ ibi l.12.in contrarium,ꝙ † promotus ad diaconatum videtur recedere à ſubdiaconatu,vt ſi haberet præbendam ſubdiaconalem, & decreſcere,& reiicere ad minus ꝙ dimiſerat. fac. 74. diſt. ſi qui clerici,& quod ibi not.in glo. & ſuper ea, per Archid.in glo.ſufficit hic generalitas ibi [omnis,] hoc videtur uerũ quando ponitur in iure,ut ſup.de hæret.c.ſicut ait, & ſup.tit.prox.c.1.vel in litteris facultatis vel etiã auctoritatis ſi aliis,quàm pro quibus apponitur nõ præiudicatur,vt hic,ſed aut aliis præiudicatur, tunc non videtur ſufficere ſi de facili põt ſpecialiter expreſſio fieri,ad hoc clem. de off.ord.& ſi ab Apoſtolicæ. ad hoc quod dicam inf.de præb. c.ei cui.& fac.quod not.inf.de reg. iur. c. indultũ in quæſtione in prima parte alleg. 2. inſupplet.idem Io.Mon.in fi. Nec aliter expreſſio ad quem,vel ad quos,& qualiter ſpectat,

ſpectat receptio, vel collatio, videtur curandum eſſe cum per Papam prouidetur, vel prouideri mandatur, ſeu prouidendi
2 facultas conceditur, † quia ſemper prouiſio valebat ad quemcũque pertineat, etiã ſine aliqua clauſula, non obſtantium, ſecũdum ea, quæ ſcribuntur per Archid. & D. meum de præben. c. cum in eccleſia. fac. ad vlt. dictum c. ſi cui. rñſo 1. Inde hæc non videntur vera quando ad laicum ex priuilegio papali collatio pertineret. quod dic vt ſcripſi in d. c. cum in eccleſia. vel dic, vt ſcri
3 pſi ſup. c. ſi cum te. aut † Papa ſcribit alicui vt executori, vt beneficium conferat, quo caſu confert, licet ad eum collatio non ſpectet, aut vt collatori ei, ſcilicet qui collator eſt, tunc planum, aut vt collatori ei, qui non eſt collator, quo caſu is, cui ſcribitur conferre non poteſt, niſi Papa ſcripſerit ex certa ſcientia, cum aũt executori ſcribitur, tunc non debet executor dicere, Recipio te in canonicum, vel ad præbendam, vel ad beneficium, ſed debet dicere, Confero tibi canonicatum, præbendam, vel beneficium, prout ſcripſit Compoſt. in d. c. eam te. & D. meus inf. de conceſſ. præb. c. ſi cauſa. ſuper verb. dare. Redeundo ad textum
4 quæro, † quid ſi ad prælatum tantum ſpectat canonicorum receptio. & collatio præbendæ, & ſcribitur vtriſq. in forma huius c. nec adiicitur auctoritate noſtra qualiter erit iſto caſu receptio ſi prælatus, & capitulum inſimul receptionem faciunt. videtur dicendum, ꝙ ex parte illius, ad quẽ non ſpectat, eſt auctoritate Apoſtolica. quid ergo ſi poſt alius recipiatur ibi auctoritate Apoſtolica, quis eorũ alteri præferretur in præbendã vacantẽ, videtur, ꝙ qui totã habet receptionem auctoritate Apoſtolica. fac. inf. de præben. c. ij qui. & quia concurrentibus in eadem receptione auctoritate maiori & minori, maior auctoritas vincit. ſup. de offi. deleg. c. ſuper quæſtionum. §. ſi vero, prout etiam ibi ſcribit, & de maio. & obed. c. per tuas. poſt Hoſt. & D. meum. In cõtrarium, ꝙ ſit primus, quia prior in data, ergo prior in iure. inf. c. tibi ꝙ. & c. duob. & quia minor auctoritas ſequi debet maiorem, & ſic tota cenſebitur auctoritate Apoſtolica facta. bene faciunt quæ ſcribũt Archid. & D. meus inf. de iur. patro. c. vno. vlt. reſponſo. & quia qua ratione in vlt. receptus auctoritate Apoſtolica, recepto inferiori auctoritate præfertur, vt in d. cap. ij qui. eadẽ in vno recepto, ſiue in vna receptione cenſebitur vt ſupra primus maioris auctoritatis factæ receptionis parti maioris auctoritatis cedat, ipſamq. tamq̃ maiorem & magis dignam ſequatur, vt ſup. de conſecr. eccl. vel alt. quod in duobus his. ad hoc fac. quæ not. inf. de reg. iur. cui licet in q̃óne. in vlt. alleg. 1. & quod not. Archi. 9. q. 2. nullus 2. in vlt. add. prædictis fac. etiã quod ſcripſit D. meus inf. de elect. ſi poſtq̃. in glo. vel ipſius auctorit. in fi.

SVMMARIVM.

1 *Reſcriptum, ſeu priuilegium, vel gratia Papæ, an expiret per dictũ illius.*

2 *Qualitates & beneficia curata de legati an ſint exprimenda in reſcriptis.*

CAP. V.

1 SI *gratioſe.*] à † Romano Põtifice ipſius nomine proprio expreſſo, aliàs eſſet idem quod in caſu ſeq. ſcilicet ſi Romani Põtificis expreſſo ſuo proprio nomine, vt ſupra dixi, expirat, ſecus ſi diceret quouſq. duxerimus reuocandum, vel aliter ordinandum, vt inf. de off. deleg. ſi delegatus. §. idẽ poteris. Nam tũc per obitum concedentis antequam reuocaret, vel aliter ordinaret nõ expiraret, vt D. meus hic, vt mihi conſuleret, & ante rñderũt ipſe D. meus Ia. Bo. & D. Raynerius de Forliuio legũ profeſſores Apoſtolicæ ſedis. vel etiam ſi diceretur, Vſque ad beneplacitum Pontificis Romani, idem eſſet. nec obſtat quod ſcripſit hic Archid. ꝙ quando loquuntur de Rom. Pont. debet intelligi de perſona, non de dignitate, quia verum eſt in communi locutione: vel quando id, de quo fit ſermo eſt tale quid, quod reſpicere habet perſonam Pontificis tunc exiſtentis tantũ, vt quia reſpicit animum, vel ſimile, aliàs ſi eſſet tale quod poteſt referri ad perſonã exiſtentis tunc, & ad ſucceſſores, eo caſu Rom. Pontifex, vel alius Prælatus proprio ipſius nomine nõ expreſſe reſpiciet ad Põtificatum, & Papatum, & Prælaturam, & perſonam Pontificij, vel alterius Prælati

tantũ

tantũ,& ſic erat reale,non perſonale quod agitur,& de quo ſermo habetur, ſiue ſcribat ſiue ſcribatur.ſup.ď off.del.qm̃ abbas. & ſic etiam concordare videtur huic dicto glo. D.mei,quæ incip. nota ergo. ſed ipſe D. meus poſt Hoſt. in c. quoniam. ſcripſit ꝙ ſemper nomen delegantis exprimitur, ſed nomen delegati non ſemper, vt ibi in gloſ. 4. vbi large ponitur vt ſ.etiam dignitates & curata beneficia veniant.fac. ſup. de verb. ſign.c.pen.& quod ibi not. Videtur † tamen,ꝙ de ipſorum cura,ſi ſint curata,debeat fieri mentio in gratia per cle.de præben c.1.1.reſpon.alioquin gratia eſſet ſubreptitia,nec valeret,vt ibi.vel poteſt dici, ꝙ in alio caſu loquitur ibi, q̃ hic.ſcripſi de hoc.inf.de præben. dudum. & plenius cap. ſi.& cap.is cui.

SUMMARIUM.

1 *Clauſula, Quocunque modo vacet, eſt multum vtiles, & comprehendit omnem modũ vacationis, maxime quãdo non exprimitur aliquis modus particularũ vacationis.*

2 *Impetrans tenetur exprimere modum vacationis.*

3 *In electione debet exprimi modus vacationis.*

4 *Clauſula, Vel alio quouis modo, non operatur quando modus expreſſus non verificatur.*

5 *Cautela vt clauſula, Vel alio quouis modo, comprehendit omnem modum vacationis,etiam vno expreſſo,& non verificato.*

6 *Reſcripta ad beneficia ſunt ambitioſa, & ideo reſtringenda.*

CAP. VI.

1 S*Vſceptum.*] In glo. quia expreſſit ibi, [vel † quocunq. modo vacauerit,]ſic poni eſt vtile impetranti, quia tunc venit omnis modus vacationis, & ſi nullus fuerit adhuc in beneficio illo inſtitutus, vt quia eſt de nouo creatum ante dat.litterarum gratiæ. nec ob.cle.c. ſi is. litteras vno modo vacationis expreſſo, non veniret alius modus non expreſſus, vt hic. caute ergo facit, qui cum dicta clauſula impetrat, prout etiam ſcripſit hic, & ſup. de conceſſ. præben.ex parte Aſtenſis. ver. nos igitur.in gl.& ibi D. meus. Si vero non exprimeretur aliquis modus vacationis ipſius, tunc

2 veniet omnis modus. Tenetur † tamen im petrans exprimere non ſolum de vacatione beneficij:ſed etiam de modo vacationis ipſius,vt hic.nec mirum,quia etiam in de-

3 creto electionis † debet exprimi vacatio, & modus vacationis, prout ſcripſit Dñs meus poſt Hoſt.ſup.de renunc. poſt tranſla-

4 tionem.in prin.Quid† ergo ſi dicitur beneficium vacare per mortem Titij vltimi veri rectoris ipſius, vel ſine,veri. & etiam dicitur, ꝙ deceſſit tali loco, & tali tempore, & ſubiungit,vel alio quouis modo, ſed nõ probatur de vacatione per mortem,ſed renunciatione Sempronij,& de alio loco, & tempore, nunquid poterit impetranti de tali beneficio prouideri. Super hoc conſultus fuit vna cũ quibuſdam Iuriſtis, & poſt multa hinc inde allegata pro,& cõtra fuit per nos datũ conſilium,ꝙ nõ poterat impetranti de ipſo beneficio prouideri,quod cõſilium à quibuſdam mordebatur, dicentibus,ꝙ ex quo ſubiungitur,vel alio quouis modo,venit omnis modus vacationis.arg. inf.de procu.qui ad agendum. & expreſſio loci, & temporis ſequuntur modum vacationis, vt totum ſit vnum ſtructum.in contrarium mouetur,quia mors eſt modus vacationis, & non adiuncta perſona, & ſine loco, & tempore, vt hic,ſed adiunctio Titij, loci, & temporis eſt determinatio, & certificatio modi vacationis: ſed mors Titij, non eſt mors Sempronij, vel econtra, nec vnum includit aliud.inf.de re iud.Ab

5 bate ſane. deberet † ergo dicere, vel alterius, vel alio quouis modo,vel alibi,vel aliàs,ſi de certo loco, & tempore fuit dictũ, vel alium modũ vacationis,quàm per mortem,& perſonam, per cuius mortem,& lo-

6 cum,& tempus comprehenderet, & † maxime ſic videtur in litteris ad beneficia impetratur, quæ tamquam ambitioſa, & odioſa,& ideo reſtringenda,inf. de præben. cap.quamuis.1.rñſo. debent ſtricte intelligi non vltra expreſſum extendi, vt hic, & infra

infra de præben.c. cui de non ſacerdotali. facit l.ſi ita ſtipulatus.§.Griſogonus.ff.de verb.obl.quæ dicit,quod perſona nunquã ſubintelligitur,& ideo eſt neceſſe, ꝙ verba prædicta,vel quouis alio modo,referantur ad perſonã expreſſam, niſi forte quia proprio motu,& c.ſeq.& c.ſi pluribus.& quod ſcripſit ipſe D.meus inf.c.ſi duobus. in gl. quæro in litteris. 3.col.ver.ſed quæro. audiui,ꝙ D.Ioan.Cald.hanc quæſtionem diſputauit,& viſus eſt tenere contrarium. Recepi tamen de curia,quòd ibi dictum conſilium approbatur.

SUMMARIUM.

1 *Impetrans beneficium à ſede Apoſtolica tenetur facere mentionem de alio quod habet.*

2 *Impetrans beneficium ab ordinario non tenetur facere mentionem de alio ſi quod habet.*

3 *Duobus vel pluribus beneficiis, ſeu officiis eodem tempore, eidem per ſe, vel per procuratorem collatis, cuius collatio valeat.*

CAP. VII.

1 GRatia.] A ſede Apoſtolica] ideo † dicit à ſede Apoſtolica, quia ſi beneficiatus ſciens ſe beneficiatum impetrat ipſe, vel alius pro eo à ſede Apoſtolica, vel illius legato beneficium, non facta mentione de beneficio quod habet,nõ valet impetratio.inf. de præben.c. ſi motu proprio.§.ſecus.& de offi.leg.capl.
2 vlt.ſecus † ſi impetret ab alio,quia tũc valet, quãuis de beneficio quod habet mentionem non faciat,vt in clem.de offic. ord. c.& ſi ab Apoſtolicæ.de hoc dic, vt plene ſcripſi in c.vlt.de offi.leg. in glo.ſi procur.
3 in fi.Sed † quid ſi fuerit collatum procuratori abſente & ignorante dño? videtur idẽ ſi procurator non habebat ad id ſpeciale mandatum, ſ. ꝙ impetratio facta per dñm ignorantem collationem procuratori valeat: ſecus ſi per ſcientem, vel procurator habeat ſpeciale mandatum,quia tunc non valet impetratio per dñm facta de tali collatione facta procuratori ſuo mentione nõ facta.fac.ad hoc inf.de præbẽ. c. ſi tibi abſenti.& c.quamuis.& cle.de elect. cauſam electionis.& ſup.c. in noſtra.& inf. de reg. iur. c.ignorantia. & quod vtrobiq. not. in glo. facit ad quæſt. in fi. & dicit quoſdam dicere,ꝙ tenebit illud officiũ quod ſibi primo fuit collatum,ita ꝙ ordo ſeruetur, & ſi non appareat,ꝙ primo collatum eſt, eliget
3 qui cõtulit:ſi autem † à duobus electus eſt, nec apparet quis primo elegerit,maior iudex eliget: vel forte eliget is, qui electus eſt. vel dic ſecundum quoſdam, ꝙ neutra electio valet.

SUMMARIUM.

1 *In reſtitutione ad gratiam reuocatam, vtrum neceſſaria ſit mentio iuris alterius.*

2 *Impetratio ante reſtitutionem factam, & quando præualeat reſtitutioni.*

3 *Clauſulæ, Non obſtan. &c. & Anteferri, & ſimiles ponuntur in reſcriptis ad gratiam roboran. non ad alterius præiudicium.*

4 *Clauſulæ, Motu proprio, Non obſtan. & Anteferri, an operentur alterius præiudicium.*

5 *Obligatio ſublata per pactum de non petendo, vtrum redintegretur per ſubſequens pactum de iterũ petendo in præiudicium eius cui medio tempore actio fuit quæſita.*

6 *Vſuræ medij temporis intercedenti inter pactum de non petendo, & iterum petendo an debeantur.*

CAP. VIII.

QVamuis.] Ad declarationem iſtius cap.& eorum, quæ continentur
1 in eo, quæritur † primo, nũquid in reſtitutione gratiæ reuocatæ,de qua in c.iſto dicitur, neceſſaria ſit in litteris reſtitutionis clauſula illa, Non obſtante,

ſtante, ꝙ pro alio ſcripſimus, vel ſimiles dicendum, ꝙ ſic, aliàs obſtaret reſtitutioni ſubreptio, hoc verum ſi per eũdem Papam vtraque gratia fieret, aliàs ſecus per c. mandatũ. & c. litteris. ſup. c. ſi grat. & inf. c. pen.

2 Item quæritur † ſi ſecundus impetrauit ante renouationem gratiæ primi, & non erat in ipſius litteris ſecundo impetratis dicta clauſula, an ſit ſibi in aſſecutione præbendæ præferendus. dicendum, ꝙ ſic, quia defectus ſubreptionis erat in eis, tẽpore datæ ipſarum, & ideo non conualeſcunt per ſuperuenientem renouationem gratiæ primi. inf. eo. tit. ſi eo tempore. & de reg. iur. non firmatur. Sed nunquid ſi dictam reſtitutionem Papa motuproprio faciat, an ſit tunc locus dictæ reſtitutioni? dicendum, ꝙ nõ per viam ſubreptionis: obſtabit tamen per viam iuris communis. ſed qualiter intelligitur illud, niſi hoc expreſſe, & illud niſi aliud exprimatur, & nunquid quantum ad præiudicandum poſt reuocationem, & ante reſtitutionem impetranti ſufficiat ſi Papa reſtitutionem proprio motu faciat, etiam cum generali clauſula, Non obſtantium, vel cum clauſula prædicta, vt reſtitutus eidem impetranti præferri debeat in aſſecutione præbendæ. dicendum, ꝙ non ſufficiat proprius motus, etiam cum dictis clauſulis, in hoc caſu requiritur. ergo † clauſula cum prærogatiua gratiæ anteferri inf. de præben. c. pen. & de conceſs. præben. c. pen. ad hoc facit verbum anteferri hic poſitum: huiuſmodi enim clauſulæ, & ſimiles ponuntur in litteris non ad alterius præiudiciũ, ſed ad gratiam firmandã. & hoc vult dicere glo. illa Io. Mon. poſita c. cum aliquis. aliàs cum aliquibus. ſup. eo. tit. faciunt, quæ ſcripſit D. meus inf. cap. ſi duobus. & de præbẽ. c. ſi motu proprio. inf. de filijs presby. c. 1. in glo. idem Archid. in fi. & ita debent intelligi prædicta verba, niſi hoc expreſſe, & niſi aliud exprimatur hæc vera, quando non proprio motu ſcribitur, vel proprio motu tamen ſine aliqua clauſula, ſecus † ſi proprio motu, & cum clauſula ſaltem generali; quia tunc videtur, ꝙ ſine clauſula anteferri ſufficiat propter ampliorem gratiam, inf. de præben. ſi pluribus. & de hoc in c. prox. & plenius in c. ſi propter tua debita. & de præben. ei cui. in glo. audiui obtentum alicui. ſubaudi, & ſi fiat proprio motu Papæ, ꝙ ſolus Papa in fin. quia etiam legatus de latere hoc poteſt prout infra de offic. leg. c. præſenti. & c. penult. prout etiam ibi D. meus ſcripſit inf. de præben. c. ij qui. ſuper verbo quorumcũque. in glo. fac. ad qõnem in fin. Prima qõ

5 eſt † obligaſti mihi omnia bona tua per decem, quæ tibi mutuaui, deinde obligaſti ea Titio pro alio debito, poſtmodum feci tibi pactum de nõ petendo, deinde factum eſt pactum de petẽdo, quæritur quis ſit potior in pignore, an ego, qui fui prior, vel Titius, qui fuit factus creditor. alleg. pro &

6 contra, ſed iſta littera facit pro T. Alia † quæſtio, debes mihi decem cum vſuris, facio pactum de non petendo, deinde poſt biennium facis mihi pactum, ꝙ poſſim petere, nunquid pro vſuris d. biennij agere potero. alleg. pro & contra, & videtur etiã per illam litteram, ꝙ non inſuppletur. Itẽ not. ibi ſi degradatus. Sene. declama. lib. 4. declama. vlt. reſtitutio ibi præſcriptionem remiſit non quicquid in præſcriptione geſſiſti recedit.

SUMMARIUM.

1 *Motusproprius, & clauſulæ non obſtan. &c. an tollant defectus perſonarum.*

CAP. IX.

1 S*I eo tempore.*] Quid ſi Papa ſcribit † proprio motu pro aliquo patiẽte defectum in ætate benefician. de beneficio cum cura, vel ſine cura, nunquid tunc erit locus huic c. dicendum, ꝙ ſic, niſi ſaltẽ cum clauſula generali, Non obſtantibus, ſcripſit, quo caſu cum clauſula ſcribendo etiam curatum beneficium talis habebit. ſi vero non proprio motu ſcribat, tunc etiã cum generali clauſula, non obſtantibus, habebit locum iſtud cap. quia generaliter clauſula, nõ obſtantibus, modicum operatur, vbi defectus eſt in perſona, pro qua ſcribitur, & quid operetur dicitur ſup. c. prox. & de elect. cum ex eo. & de præben. cap. ei cui. in glo. audiui obtentum. & illud videtur tenendum circa hoc.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Fructus beneficiorum qualiter inter Epiſcopum habentem indultum Apoſtolicum propter debita, & beneficiatum diuidantur.*

2 *Papa non intendit iuri alterius praiudicare propter generalem clauſulam, Non obſtan.*

3 *Clauſula, Non obſtan. poſita in iure, aut in litteris Apoſtolicis operatur diuerſos effectus.*

4 *Gratia conceſſa ordinario per Papam de recipieda parte fructuum pro debita exoluenda, vtrum comprehendat fructus beneficij de nouo creati.*

CAP. X.

1 SI *propter tua.*] In † gl. not. Innoc. ibi, [ſed contrarium crederem] idem tenet in clement. de exceſſ. prælat. c. vno. Immo habebit partem fructuum is, cui beneficium vacans confertur in tali caſu: quod dic, vt in extrauag. Ioan. Papæ xxij. quæ incipit, ſuſceptum. Archi. contra in fi. & videtur, in tranſlatione epiſcoporũ ſit neceſſaria, & intuitu eccleſiarum non fauore, ſed gratia perſonarum tranſlatarum facta. vide infra de reg. iur. ꝙ ob gratiam. in quæſtione. dicit Archid. ibi, [vt prædixi.] videtur tamen operari quoad beneficiati præiudicium, non obſtante tali gratia, ſiue clauſula, factũ perciperet integre fructus ſecundi anni vacantis beneficij, quos non percipit, niſi in tertio anno propter dictam clauſulam. ratio quia erat grauatus in primo anno, vnde nõ intendit Papa ipſum grauari per ſuam gratiam etiam in ſecundo anno, niſi hoc exprimat ſaltem illam clauſulam, & in fi. ſic etiam ſeruari mãdauit Clemens Papa vj. in reſeruat. fruct. benefic. vacan. primi anni quam fecit xiij. Kal. Iunij Pontific. ſui anno primo. Ex fine tamen illius cap. quãuis, & alterius ſimilis cap. quamuis. ſupra proxi. hoc eod. tit. vnde ſimul iunctis re-
2 cte intelligenti apparet, ꝙ † Papa nõ intendit per generalem clauſulam, Nõ obſtan. iuri alterius præiudicare: propter quod videtur dicẽdum opinionem Arch. veram & tenendam, & opinionem Domini mei non veram, nec ſequendam. poſſet tamen forte probabiliter ſatis dici, quòd vbi Papa ſcribit pro ſe, vel pro alio, & proprio motu, cum generali ſaltem clauſula, Non obſtant. habeat locum dictũ Domini mei, vbi vero ſcribit pro alio, & non proprio motu, ſtandum videtur dicto Archid. Reſeruationes enim prædictæ, & clauſulæ cõtentæ in eis videntur facere cõtra dictum Domini mei, & pro dicto Archid. inquantum propterea vult fructus primi anni, & reſeruat fructus ſecundi anni debentibus recipere. & Clemens dicit, Nolumus præter nos quemquam de illis diſponere poſſe: quòd ſi hæc non exprimeret, non ſibi, ſed debentibus recipere, deberẽtur in primo anno, nam ſibi eſt pro ratione voluntas, & quia in iſto cap. clauſula, Non obſtant. ponitur. & quid operetur hic varie ſcribitur per Archid. & Dñum meum,
3 ideo † diſtinguẽdum latius videtur, quòd aut generalis clauſula, Non obſtantiũ ponitur in iure, aut in litteris Apoſtolicis. primo caſu deroget illis, contra quem ponitur extra. ſupra de hæret. ſicut ait. de magiſt. cap. vlt. vbi de hoc, & ſic intelligatur ſup. cap. licet. de conſtitut. cap. 1. ſecundo caſu, aut Papa ſcribit proprio motu, aut ad petitionem alterius. primo caſu, ſi ſcribit etiam ſine aliqua clauſula ſi non obeſt alij, & non remanet impedimentum, non ſolum tollit ſubreptionis impedimentum, ſed etiam operatur, & inducit receptionem, ſeu cõſeruationem effectus eius ſuper quo, ſeu pro quo ſcribitur: ſi lædit, vel remanet impedimentum, tunc ſolum ſubreptionem remouet: ſed non per viam iuris communis competentem impugnationem, ſeu oppoſitionem: ſi vero ſcribit & cum clauſula generali, dicendo, aliquibus conſuetudinibus, uel ſtatutis, vel defectibus, vel quibuſcunq. aliis in contrarium non obſtan. tunc etiam vbi aliquis læderetur, vel remaneret impedimentũ, & ſubreptionem remouet, & effectum inducit eius, ſuper quo ſcribitur. vltimo autem caſu, ſcilicet quando non proprio motu ſcribit, tunc aut illud quod impedit eſt

in impetrante, ſeu ab impetrante procedit, aut ab alio. primo caſu non operatur aliquid, nec prodeſt in aliquo clauſula generalis, quia nihilominus erit ſubreptitia. exemplum c. ſi in noſtra. & clement. de offi. ord. & ſi ab Apoſtolicæ. ſi vero nõ procedit ab eo, vel non eſt in eo, tunc videtur, quòd in litteris facultatum, & vbi non præiudicatur alteri, ſeu non remanet impedimentum, ſufficiat clauſula generalis, niſi vbi eſt expreſſum, quòd debeat fieri mentio ſpecialis, vt inf. de præben. c. ij. & de exceſſ. prælã. cap. vno. quando vero alij præiudicat, ſeu remanet impedimentum, tunc generalis clauſula, & ſi tollat ſubreptionis vitium, non tamen tollit oppoſitum per uiam iuris communis. exemplum in litteris facultatum, & quando nõ præiudicatur alteri ſup. eo. tit. & lib. cum aliquibus, & in beneficio, cuius prouiſio per inferiorum negligentiam eſt ad Papã deuoluta, & idem videtur quando præiudicatur collatori, & in conferendo tantũ, ſecundum ea quæ not. infra de præbend. cum eccleſia. dummodo non ſit laicus, qui conferre, vel præſentare, vel eligere habeat ex priuilegio Papæ: quia tunc ſecus, vt ibi ſcripſi. Si autem præiudicaret alteri, vel in alio quàm in collatione, tunc ſecus, vt dictum eſt. exemplum in iſto c. & ſup. eo. tit. & lib. c. quamuis. & in prædicto cap. cum eccleſia. huic diſtinctioni adde electionem, quam ſcripſi infra de elect. cum ex eo. & de præben. c. ei cui. & quod
4 ſuperius dixi, & inſta illi, ſed † nunquid extenditur dicta ad fructus beneficij de nouo creati? videtur quòd non. arg. ſup. de priuile. cum capella. ex iis quæ ibi not. & infra de decimis. cap. ij. & clemen. de reſcrip. litteras. & de cenſib. cap. 1. & hoc tenet Dom. m. & Pan. in d. c. litteras. vbi etiam tenent, quòd gratia ſecundum formam capituli quamuis 2. & cap. ſi cui. & cap. dudum. infra de præben. non extenditur ad beneficium de nouo creatum: ſed contra, quia iſta gratia non eſt ambitioſa, & ideo amplianda, vt hic not. per Archidiac. & Dñm meum. fac. ſupra de verbo. ſignifi. c. penul. bene etiã facit pro iſta parte quod ſcripſit Dominus meus poſt Ioan. Monac. infra de verb. ſignif. cap. vlt. in gl. penul. vbi reſpondet prædicta clem. litteras, & forte dictum Pan. non procedit de iure in tali caſu.

SUMMARIUM.

1 *Nuper vnde dicitur.*
2 *Feſulis non poßunt committi cauſa ex forma huius decretalis.*
3 *Delegatus Papa quando poßit ſubdelegare aliu, quàm conſtitutis in dignitate.*
4 *Iudices de conſenſu partium electi non poßunt ratione loci perſonarum recuſari.*
5 *Actor appellans debet iudices in eadem diœceſi impetrare.*
6 *Reus appellans poteſt extra diœceſim iudices impetrare, dummodo non vltra vnam dietam à fine diœc.*
7 *Eadem locum habent quãdo partes ſortiuntur forum ratione rei.*
8 *Aſſeſſor quis.*
9 *Iuriſdictio iudicis eccleſiaſtici delegati in cauſa ſpeciali, an & quando ſpiret per contractum matrimonij.*
10 *Conſiliarius ex cauſa poteſt recuſari.*
11 *Sapere contra omnes eſt deſipere.*
12 *Bonus vir, cuius arbitrio ſtandum dicitur Iudex.*
13 *Delegatus an poßit extra locum procedere altero ex collitigantibus inuito, & ſeu contumace.*
14 *Salaria viatica, & ſimilia per quam partem iudici præſtanda ſint.*
15 *Cauſa, vtrum cognoſci poßint in locis minus inſignibus, in quibus peritorum copia haberi poßit, & de partium conſenſu.*

CAP.

CAP. XI.

1 STatutum.] Nuper. †] Ad dubium temporis, & componitur à nouis & tempore, quia noui per.i. recenti tempore, nec audiantur alibi, quàm in ciuitatibus, vel locis inſignibus, vbi poſſit cōmode copia peritorum haberi per iſtam litteram, & per ea quæ hic not. Dominus
2 meus, quòd Feſulis †, vel in ſua diœceſi non pōt auctoritate litterarū Apoſtolicæ ſedis, vel legatarum eiuſdem committi, & audiri cauſa, cū in ea nō ſit locus inſignis, & vbi poſſit cōmode copia peritorū haberi, nam cum procederetur in quadā cauſa per iudicem à ſede Apoſtolica delegatum in monaſterio Feſulan. & exciperetur ibi non poſſe procedi, & exceptione non obſtante iudex procederet, fuit ad ſedē Apoſtolicam appellatū, & ſuper appellatione per litteras Apoſtolicas ex ea cauſa, quia ibi non erat locus inſignis, fuit appellationis cauſa delegata quibuſdam, & pronunciatum per eos appellatū legitime, & per iudicem à quo male proceſſum fuiſſe, & reuocatum fuit quicquid per eum factum fuerat, & pronunciatum, nullum fuiſſe ex ea cauſa, quia Feſul. vel in ſua diœc. non erat locus inſignis, vt requiritur in iſto c. & hoc tenendum tantū eſt per finē ipſius c. in glo. quia nec. in fi. vbi dicit, ꝙ videtur eo caſu valeat impetratio facta non canonicis cathedralis eccleſiæ. demum dicit tenendū qđ ſeruat curia auctoritate litterarū ſedis Apoſtcæ. ſi hæc clauſula, Pōderetur, tollit plura dubia, videlicet, † ꝙ delega
3 tus Papæ alij, q̃ cōſtituto in dignitate, vel canonico in eccleſia cathedrali ſubdelegare vices ſuas nō poteſt, ſiue cauſam ſibi cōmiſſam inf. §. in nullo. in fi. ſecundū Archi. in glo. idem dicit Arch. in fi. forte dici poteſt, ꝙ quando vicarius Epiſcopi ratione officij in ipſo officio agat, vel conuenitur, & impetrat, vel contra officium impetratur, tunc idem ſit in vicario Epiſcopi quod in Epiſcopo, aliàs ſecus. fac. inf. tit. proxi. non putamus. & de app. Romana. in prin.
4 in glo. Archi. dicit. in fi. † excipitur etiam alius caſus, ſ. quando iudices cum conuentione partium in audientia impetrantur, quia tunc non poteſt excipi de loco, vel de conditione perſonarum iudicū, prout ſcripſit Guill. de Monte addi. in extrau. Io. Papæ xxij. ſedes Apoſtolica. ſuper verb. executores, & habes ſupra in gloſſ. hoc vero. §. cum autem. in glo. in cauſa appellationis. ibi [in cauſa principali.] verum eſt ſi proceditur in principali cauſa in eadem diœceſ. ſecus videtur, ſi procedatur extra diœceſim, maxime quoad reum originarium, niſi de communi conſenſu fuit facta impetratio iudicis & loci. exemplum cum extra diœceſim proceditur ſup. §. cum ve-
5 ro. nam ſi tunc appellat † actor debet ſuper appellationis cauſa in eodem loco, ſiue diœceſ vbi tractata eſt cauſa principalis fieri per eum iudicis impetratio: ſi ve-
6 ro reus † tractus appellat, tunc ibi ſi velit, & etiam alibi actore inuito poterit impetratio fieri, dummodo non vltra vnā dietam à fine diœceſ. vel à loco, vbi tractabatur principalis cauſa, fiat impetratio, prout vidi: nā in cauſa Senen. quæ per Apoſtolicæ ſedis legatum inter Senen. cum clauſula de perhorreſcentia cōmiſſa erat Aretij, reus appellans obtinuit cauſam appellationis committi Floren. mihi, & ibi proceſſum fuit nulla exceptione obſtante, ibi [Bononiæ appellat,] quia debet eum conuenire Bononiæ, & ibi, [vt litigantes,].
7 Sed † nunquid erit idem, ſi Bononiæ ſuper re ſita Bononiæ coram ordinario conueniat Mediolan. Bonon. qui poteſt ratione rei ſitæ Bononiæ, vel in diœce. Bonon. vt ſupra de for. competen. cap. vltimo. & infra de priuileg. cap. primo. Videtur dicendum, quòd ſi appellatur ad Papam, vel ipſius legatum, ſi appellat actor, Bononiæ impetrare debebit, aut Mediolani, aut loco tertio, & remoto à fine diœceſ. Mediolan. vltra vnam dietam, ſiue appellat, & impetrat Mediolan. reus debebit impetrare Bononiæ, aut loco tertio non remoto à fin. diœce. Bonon. vltra vnam dietam cum à domo eius, qui conuenitur non à loco, vbi ſita eſt res, de qua agitur, dieta debeat computari. §. in nullo. in glo. ex littera. in fin. vide quod not. ipſe Dominus meus infra de offic. delega. cap. is cui. in prima glo. §. aſſeſſorem. in gloſſ.
8 quid ſi aſſeſſor. in fine. vbi dicit, quòd † aſſeſſor eſt ille, qui poteſtatem iudicandi habentem aſſociat, vt ſibi in cauſæ cognitione aſſideat, vel aſſiſtat, & cum recte ad

decidendum inſtruat inſupplet. idem Io. Mo na. ibi ver. quid ſi cauſa. & dicit, quòd
9 ſi † ille, cui cauſa eſt commiſſa, expreſſo nomine canonicatus poſt matrimonium contrahit ante litem conteſtatam, & cauſa ſit ſpiritualis, non cognoſcet: ſi vero eſt conteſtata, vel contraxit cum virgine, bene cognoſcet, ſi vult priuilegio clericali gaudere, ſecus ſi cum vidua, & dicit, ꝙ poterit delegare, & inſuppletur idem Ioan. Monac. ibi, [quid ſi committens,] vbi idem tenet inſupplet. & ſi ibi eſt ſecũdum Archidiac. facit quod not. Guill. in ſpe. de requiſit. conſilij. in 5. colum. ver.
10 ſcias igitur, vbi dicitur, quòd † conſiliarius poteſt recuſari ex cauſa, vt ſi cauſa mere eſt canonica, vel ſpiritualis, & conſiliarius eſt merus legiſta. inſupplet. idem Ioan. Monac. in fine. Senec. de beata vita charta prima, Non tam bene cum rebus humanis agitur, vt meliora pluribus placeant, argumentum peſſimum turba eſt:
11 dixit autem Thean. philoſophus, In † multis contra omnes ſapere, deſipere eſt. inſuppletur, fac. quod not. ibi ver. ſed q. s.
12 vbi dicit, quòd bonus † vir, cuius arbitrio debet ſtari, eſt iudex loci, inſuppletur, idem Archidiac. immo videtur dicere contra: exponit enim extra iſtas ciuitates, & diœceſ. & vbi Archidiac. ponit copulatiuam, Dominus meus poſuit diſiunctiuam,
13 ſeu in nullo eorumdem arbitris. Sed † quid iuris, ſi vnus litigantium eſt contumax, vel appellauit à iudice delegato, qui appellationi non detulit, nunquid iudex de conſenſu partis, vel appellati poſſit extra locum, vbi eſt facta commiſſio procedere. videtur dicendum, quòd non, per iſtam litteram, & littera citet partes, & litteram, nec de cauſa, &c. & hoc tenere tutum eſt propter illud, quod dicitur in fine cap. inſupplet. idem Archidiac. ibi, [de
14 † ſalariis.] poſt princip. vbi tenet, quòd ſiue cõiter, ſiue per alteram partem tãtum fuerit impetratum, ex quo infra duas dietas communiter procurabitur, quia eius officium commune eſt. inſupplet. de hoc in ſpec. ibi in princip. vbi dicit, quòd licet delegatus moriatur prius, quàm quæſtio terminetur, nihilominus aſſeſſores ſua ſalaria habebunt. Quæſiuit à me Do-
15 minus Feder. de Senis, † nunquid in loco minus inſigni, in quo poſſit copia peritorum haberi, poſſit cauſa audiri, ita quòd non offendatur iſtud capitulum, & nunquid conſenſum partium operetur, quòd cauſa poſſit audiri in loco minus inſigni. Cui aliis omiſſis reſpondi ſic videtur dicendum, quòd cauſa non poſſit audiri in loco minus inſigni, vt quæritur, & quòd conſenſus partium in hoc operari non poſſit aliter procedi, quàm dicat §. ſancimus. & §. in nullo, vt etiam videtur ſentire Dominus meus ſuper verb. commode. & ſuper glo. non ergo. ſuper verbo, quomodolibet. requirit enim dictus §. ſancimus. quòd cauſa non auditur, niſi in loco inſigni, & vbi poſſit commode copia peritorum haberi. non ergo ſufficit alterum ipſorum, nec ſufficere poſſe debet, nec poteſt in hoc partium conſenſus, niſi vbi exprimitur, vt d. §. in nullo. & tũc cum obſeruat d. §. ſancimus. & hoc eſt tantum dicere, aliud vero non propter finem huius.

SVMMARIVM.

1 *Primus in impetrando, an faciat ſuam conditionem propter negligentiam.*

2 *Præbenda vacans, an ſit auferenda ſecundo diligenti, poſtpoſito primo negligente.*

3 *Negligentia etiam notabilis non nocet in aſſecutione præbendæ illi, qui conſecutus eſt canonicatum à Papa.*

4 *Collatio, & impetratio beneficiorum ſunt inter ſe diuerſa, & ideo de vno non infertur ad aliud.*

5 *Doloſus & negligens etiam prior in data, quando poſtponatur diligenti, & non doloſo poſteriori.*

6 *Dolus in propoſito ex indiciis probatur.*

7 *Negligens quis ſit, vel ne arbitrarium eſt.*

CAP.

CAP. XII.

T*Ibi qui.*] In prædictis tamen caſibus
1 omnes prædictos caſus reſpicit † deterioratio, ergo conditio primi
2 negligentis, vnde videtur, ꝙ præbēda † vacans, debeatur ſecundo, etiam ſi nondum ſit collata ſibi, & non primo negligenti, licet Hoſt. ſup. eo ti. c capitulum. & Arch. & D. meus inf. de præb. ſi clericus. dicant, ꝙ non obſtante negligentia primi debetur ſibi, & non ſecundo præbenda vacans antequam conferatur, quia non ſit notabilis negligentia primi, antequam præbēda vacans conferatur ſecundo, & pro eis facit infra de præb. ſi tibi abſenti. & c. prædictū ſi clericus. ſcripſit tamen D. m. ꝙ in eo, qui conſecutus eſt canonicatum à Papa, notabilis negligentia non impedit conſecutio-
3 nem præbendæ alteri non collatæ: † in illo vero, qui cōſecutus non eſt canonicatum, poſſet notabilis negligentia impedire in re non integra, vbi litteræ non afficerent, & hoc eſt planum: vel dici poteſt notabilem negligentiam includere ſub ſe collationem alteri factā, vel ꝙ iſta clauſula determinet primum dictum. Sed mihi videtur verius ſtandum eſſe huic litteræ, & q̃ præmiſi. Non. n. obſtāt prædicta cap. nā in c. ſi clericus. eſt arg. à contrario quod non procedit cum hic ſit expreſſe contrarium.
4 c. vero ſi tibi abſēti. loquitur † in collatione vbi habetur plus iuris, hic autem in impetratione, vbi minus eſt iuris, & diuerſi ſūt caſus, & ideo aliud, & aliter ibi, & aliud & aliter hic. & iſte eſt verus intellectus huius c. & aliter intelligēti congrueret illud Senec. declam. lib. 1. in exordio in fi. Summam quidem eſſe dementiam detorquere orationem, cui eſſe recta liceret, videtur etiam, ꝙ ſit locus dolo; & negligētiæ, de quibus in fine huius c. alias illius c. ēt ſi interuenerint. tantùm cura habendum canonicatum, maxime præbenda vacāte, cum non poſſit hic haberi præbēda, niſi ſit prius in canonicum receptus, imo videtur, ꝙ ſi mandaretur de certo canonicatu, & idem forte ſi etiam de incerto, & poſtmodum de præbenda tunc expiret gratia in eodem quoad canonicatum & præben-
5 dam, & hoc quando † concurrit primus dolus, vel negligentia cum ſecundo, nec doloſo, nec negligente. ad hoc præalleg. c. ſi clericus. 1. reſpō. vbi plenius ſcripſi de hoc in ſuppl. ibi, [Fuit dolus,] in fi. vel dū eſſet in vacando tenuis procurauit impetrans, ꝙ vacaret pinguis ad hoc, vt ipſe cōſequeretur pinguiorem, & ſecundo impetrans tenuem præbendam haberet. ſcripſit autē Hoſt. iu ſum. c. ſi. §. cui, ver. ſed quomodo.
6 ꝙ † dolus non ex lapſu tēporis, ſed ex perſpicuis indiciis probatur negligentia, non præſumitur per tranſcurſum tempus etiā vtrumque probandum ſecundum eū ſup.
7 c. ſi ex parte. & fateor † hoc cum certum tempus adiicitur, vel maxime in reſcriptis gratioſis quantum tempus requiratur, vt negligentia impetranti obſit diſcreti viri arbitrio relinquatur, ſecundum D. m. inf. de præben. ſi clericus. in glo. & ſuper ea. & ſup. c. ſi. & ſup. eo. c ſuper glo. & ita.

SUMMARIUM.

1 *Obligata eadem re duobus, alteri prius ſub conditione, & alteri poſterius pure, cōditione impleta præfertur prior.*

CAP. XIII.

S*I pro te.*] In ſupplet. aliàs eſt ver. in fi. vbi dicit ſic, T. promiſit mihi facere foueā hinc ad menſem, qui ſi non faceret, promiſit mihi dare decē nomine pœ-
1 næ, & † obligauit fundū pro pœna, & forte & poſtea infra menſem obligauit eundem fundum Seio, pure, nō fecit foueam: quæritur, quis ſit potior, & tenet, ꝙ ego, per l. Lutius. ff. qui potio. in pig. habean.

SUMMARIUM.

1 *Vocandi ad electionem, ſeu confirmationem, vel receptionem, an debeant omnes eſſe præſentes, & quotā pars ſufficiat.*

2 *Pluribus concurrentibus cæteris paribus præfertur qui habet clauſulam, Motuproprių, ſiue Anteferri, neque locus eſt electioni, vel gratificationi.*

5 *Abſentes vocandi ſunt in electionibus, vel prælectionibus iuris.*

4 *Præſentes faciunt capitula in electionibus factis.*

CAP. XIIII.

DVobus.] In gl. dicit hic Arch. in fi.
1 vbi tenet, ꝙ duæ † partes vocãdorũ debẽt eſſe præſentes, in gl. quæro in litteris. in 5. col. ante fi. ver. & ſatis puto ibi, vt ſcilicet diſtinguatur an Eccleſia eſſet per eũdem Papam de alio grauata, tunc non ſit locus electioni, vel prouentioni ab eo, qui non habet gratiam pro primo debeat recipi, & in fi. prædictæ quatuor quæſtiones determinantur ſic, videtur, ꝙ in duabus vltimis & penultimis ipſarum non eſt locus electioni vel præuen-
2 tioni, quia ſemper ille, † pro quo motu proprio ſcribitur, & ille, qui habet clauſulam, Anteferri, præferuntur, & idem in prima & ſecunda qõnibus, ſi Eccleſia de alio prius erat grauata per eundem Papam: ſi autem nõ erat grauata erit locus electioni fiendæ per eos, ad quos ſpectat, vt præuẽtioni per eum, qui non habet clauſulã: & ſi eligerint non habentem clauſulam, tũc clauſula illius ampliat ipſius gratiam, & ideo etiam ipſe recipi debet. Si vero eligunt habentem clauſulam, tunc alius non habens clauſulã remanet inanis, & quando Eccleſia erat grauata per eundem Papam de alio, & proprio motu ſcribatur, licet tollatur ſubreptio, & ſic amplior gratia: obſtabit tamen ei cum ſcribitur motu proprio, except. via iur. com. Vnde iſto caſu videtur, ꝙ nec electioni, nec præuẽtioni ſit locus, & ꝙ nullus eorum recipietur, ſecundũ ea, quæ ſcripſit D. m. inf. de præb. ſi motu proprio mera liberalitate, & ſu p in glo, in fi. in ſupplet. collationem in fi. † ſi
3 eſſet electio, vel prælectio iuris deberent de neceſſitate vocari abſentes, ſaltẽ quouſque præſens eſſet duplo, vel ſaltem maior pars ab inde, ſ. non deberent de neceſſita-
4 te vocari. Si vero † eſſet facti, tũc qui ſunt præſentes repræſentãt Capitulum poſſunt ſine alia vocatione abſentium eligere, ſiue præeligere. de hoc ſcripſit plenius de ſimon. cap. Iacobus. & infra de præb. cum neceſſ. & ibi Archid. & D. m. de conceſſio. præben. c. ſi Capitulo.

SVMMARIVM.

1 *Gratia Papæ non expirat per illius obitum.*

2 *Gratia Papæ ſine rationabili cauſa reuocari non poteſt.*

3 *Gratia percipiendi fructus in abſentia, an ſit reuocata per iſtam decretalem.*

CAP. XV.

QVia per.] Omnes huiuſmodi reuocamus, probatur ſatis per litterã
1 iſtam, ꝙ † gratia huius c. & ſup. eod. c. ſi propter tua debita, ꝙ ſimilis gratia non expirat per obitũ concedentis. ad idem fac. inf. de off. dele. ſi ſuper gratia. & inf. de præben. c. ſi cui. 1. rñ. Ita etiam ſcripſit D. meus poſt Archi. inf. de elect. cum ex eo. in glo. quæ non expi-
2 rat, † nec etiam ſine rationabili cauſa reuocari poteſt, prout Arch & D. meus ſcripſerunt infra de elect. cum eo. in glo. no. in ſeptẽnio, & an ſit neceſſe, ꝙ reuocatio perueniat ad illum, cui erat facta gratia, dicit hic Archid. ꝙ ſic, ſed de hoc dic, vt not. inf. de conceſſ. præb. c. 1. & vt ibi ſcripſi in glo dicit Innoc. & ſuper ea in glo. quid ſi tales. in fi. poſſet tamen ſibi legem non faciendi contra ſaltem per verba derogatoria indicere ad inſtar teſtatorũ, de quo not. ſup. c. licet. de conſtit. c. 1. & inf. de præben. c. ij. per me vtrobiq. de conſuetudine in ſupplet. ipſe clericus, cui ibi, qñ
3 Abbas. Videtur † ergo dicendum, ꝙ ſit gratia de recipiendis fructibus beneficiorum in abſentia perpetuo, aut ad tempus præmotarum, aut ſit gratia ipſos fructus recipienti; aut non recipienti: ſi recipienti; aut intuitu ſui, aut alterius, ſi intuitu ſui eſt reuocata per iſtud cap. gratia facta, & prohibetur in poſterum fieri, ſeu iudicatur non debere fieri: ſi alterius, puta eccleſiæ vel dignitates, vel etiam perſonæ, vt regul. tunc non eſt reuocata; nec iudicatur non debere fieri. ſi vero non recipiẽti ſed gratia reuocatur in aliorum exemplum.

inf.

inf.de verb.ſig.c.vlt.tunc etiam non eſt re uocata,nec iudicatur non fieri,& idem eſt vltimo caſu,ſ. cum eſt ſpecialis gratia.

DE CONSVETVDINE.

TITVLVS IIII.

SVMMARIVM.

1 *Scientia partium, vtrum faciat valere delegationem cauſæ indelegabilis.*

CAP. II.

NOn putamus.]In gl.an poſſit.
1 in fi.vbi allegabat,† ꝙ non valet delegatio cauſæ,quã partibus ſcientibus committit, vbi cauſa delegari non poteſt,ſed alij contra, & videtur primum bene dictum quando appellatur à diffinitiua, nec retractari pót per Epiſcopum,vt quia eſt lata contra ius litigatoris,& valet: nec poteſt retractari, niſi vigore appellationis interpoſitæ ab ea:ſecus ſi eſſet nulla,vt quia eſt lata contra ius ſcriptum, quia tũc reuocari poteſt ab ipſo vicario,& ab Epiſcopo,& per conſequens valebit tunc delegatio,& proceſſus factus per delegatum, ad hoc infra de appell.Romana. in prin.& ibi not.& ſup. cap.dilecto.per Inno.Hoſtien.& D. m.per ipſum etiam de re iud.c.vlt.in 3.glo.& ſuper ea.& idem vbi agitur de aliquo vigore appellationis retractando not. quia ſit nullum,ſed quia eſt aliquid,& valet, licet per ipſum grauetur appellans.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum Papæ de prouidendo de proximo vacatura præbenda non derogat iuri optandi.*

2 *Mandatum de prouidendo ſpeciale de certa præbenda quid operetur, & an egeat collatione.*

3 *Mandato ſpeciali de prouidendo de certa præbenda, vel beneficio à Papa impetrato,per quem ſit facienda collatio.*

4 *Clauſula, Motuproprio, vtrum tollat ius optandi.*

5 *Clauſula,Non obſtan. &c. vtrum tollat ius optandi.*

6 *Optionem variare,& acceptatam præbendam dimittere quis poſſit,conſuetudini ſtandum eſt.*

7 *Optio vtrum locum habeat in permutationibus.*

8 *Optare poteſt præbẽdam dimiſſam,qui poterat obtinere optatam.*

9 *Optionis locus non eſt in generali reſeruatione Papæ.*

10 *Idem in ſpeciali motu proprio, & cum clauſula non obſtan. facta.*

11 *Optio habet locum in reſeruatione ſpeciali ad petitionem alterius facta.*

CAP. IIII.

CVm in tua.]In c. iſto dicitur quid iu
1 ris cũ† Papa mãdat alicui prouideri de præbẽda proxime vacatura, ſ.ꝙ nõ derogatur cõſuetudini optãdi.Sed
2 quid † erit cum prouideret, vel prouideri mandatur ſic ſpecial. expreſſe habebit, aliquam præbendam,& quã, & ſi habebit,
3 per † quẽ cõfertur,nũquid per executorẽ, vel per eũ, ad quem præbendarũ collatio pertinebit, an ſine collatione poſſit illam conſequi. Ad primum videtur dicendum, ꝙ ſit locus optationi arg.à cõtrario §.præben.not.iſtius c. ſed contra ex quo prouidet, vel mandat prouideri de eccleſia, debet habere illam, nec debet poſſe cõſequi aliam,de hoc infra de præb. ſi clericus. 2. rñ.& c.cui de non ſacerdotali,& c. ei,cui. in glo. 2. & quod in clem.not.de conceſſ. præb.c.vno.§.ſecus.per D. m. & per Pau.
4 de præben.ſi iuxta.Sed† ſi Papa prouidet, vel prouideri mandat de dicta præbenda proprio motu, & cum ſaltẽ generali clauſula, Non obſtantium, vel etiam ad petitionem alterius, & cum ſpeciali clauſu
5 la, † Non obſtantium, tunc non ſit locus optationi: alioquin vtroque caſu ſine tali clauſula erit optationi locus. fac. ad hoc

ſup.c.

ſup.c.licet.de conſtit.cap.1.& de reſcript.
cum aliquibus.& c.quamuis. & c.ſi ꝑpter
tua debita.& inf.de præb.cum in eccleſia.
Ad ſecundum dicendum, ꝙ ille, pro quo
ſcribitur habebit illa, de qua ſibi eſt proui
ſum, vel prouideri mandatũ, ſi nõ ſit opta-
ta. ſi autẽ optatur, tunc habebit dimiſſã,
nec indiget alia collatione ſi prima fuit
ei collata: nec illa collatio habebitur pro
collatione quo ad optare volentem. habe-
tur tamen quoad illũ, cui eſt collata, quo
ad illam, quæ dimiſſa fuerat vel fuerit, vt
abſque alia collatione ipſam cõſequi poſ-
ſit, ſicut conſequitur ipſam optans: ſi vero
non fuit per Papam collata, ſed conferri
mandatur, tunc confertur per executorem
dimiſſa, maxime ſi erat canonicatus. nec
obſtat c. ſi clericus. & alia in contrarium
allegata, quia vbi eſt in culpa negligẽtiæ
impetrans, vel in dolo, vt ſup.de reſcrip.ti
bi qui. verſic.in prædictis. ſed hic non, &
ipſa præbenda dimiſſa cedit loco optatæ,
& pro alia reputatur.fac.ſup.vt lite pend.
eccleſia 1.& inf.de reg.iur.is qui. & quod
not.D.m.inf.de reli.dom. c.vno. in gl.vlt.
& de priuil.cum perſonæ.in glo.ſi.ordina-
tur.nec ideo dicit, quia non ordinatur per
Papam infra menſem de ipſis, & poſt men
ſem ordinaretur per alium, qđ fieri poteſt,
vt inf.de præben.ſtatutum, tunc erit locus
optioni, & hoc eſt verũ, niſi obſtaret reſer
uatio quæ obſtat, ſ. Bonifacij, quæ incipit,
Piæ ſolicitudinis, quo caſu etiã ſi per aliũ
prouidetur, non erit locus optioni, dum-
modo faciat mentionem de ipſa conſue-
6 tudine, aliàs ſecus. Sed † nunquid ille, qui
ſemel optauit vnã præbendam põt optare
præbendã ab alio dimiſſam, propter opta-
tionem alterius præbendæ, quæ ab alio nõ
optatur. in hoc videtur ſtandum conſuetu
dini, & ſecundum eam poſſit, vel non poſ-
ſit optare iterum illam dimiſſam. In glo.
quia hoc ipſorum. in ſi. vnde ipſam, facit
quod D.m. ſcribit in clem. de foro comp.
quamuis. in glo. pen. ſed in contrarium fa
cit quãtum ad primum dictum quod not.
in c.cum acceſſiſſent.de conſti.in glo.pen.
per ipſum & per Hoſt.in gl.de vacantib.in
ſi. Ad qõnem iſtã, & ipſius materiã diſtin-
gue ſic, aut conſtat talem conſuetudinem
extẽdi etiã ad vacationem, pꝑ mutationẽ
aut cõſtat non extendi, vt quia ſic eſt ob-
tentũ, aut dubitatur. primo caſu, ſubdiſtin
gue, aut illi, quorum intereſt conſenſerũt
permutationi, aut non conſenſerunt: & ſi,
conſenſerunt, aut conſenſerũt ſimpliciter,
aut nõ ſimpliciter, ſed reſeruando ſibi po-
teſtatem optandi: & ſi reſeruando, aut ta-
li reſeruationi cõſenſerunt permutare vo
lẽtes, aut non conſenſerunt: ſi ſimpliciter
conſenſerunt, non eſt locus optioni: ſi nõ
ſimpliciter, ſed reſeruato iure optandi, &
permutare volentibus conſentientib. erit
locus optandi. ſi vero conſentientibus, nõ
erit locus optioni, quia primo caſu ſit re-
ſeruatio veſtita cohærentia cõſenſus. vlti-
mo caſu non ſit veſtita, ſed nuda. fac. quod
not. per D. m. poſt Hoſt. ſup. de elect. Cu-
mana.& inf.de reg. iur. in generali. ſi vero
non conſenſerunt permutationi habentes
ius optandi, tũc iterum ſubdiſtingue, quia
aut ſuperior, qui poſſit, vt puta Papa, vel
legatus ipſius de latere tali conſuetudini,
per clauſulam, Non obſtantium, derogat
aut non derogat. primo caſu non eſt optio
ni locus, ſecundo caſu ſubdiſtingue, quia
aut permutantes ſciebant, aut ſcire debe-
bant talem cõſuetudinem, aut non: primo
caſu eſt locus optioni velint nolint, nec
poſſunt ad priora beneficia redire, ſecũdo
caſu eſt locus optioni: vel ſi nolunt ſtare
optioni, poſſunt ad beneficia ſua redire. ſi
conſtat non extendi, non eſt locus optioni
aliquo caſu: ſi vero eſt dubium, quo caſu
procedit quæſtio, tunc videtur dicendum,
ꝙ nõ ſit locus optioni, vt potius ſtemus iu-
ri permittenti permutationem fieri, & vo
lenti, vt permutantes permutata beneficia
conſequãtur, vt in iuribus allegatis in gl.
quæ conſuetudo. quæ in dubio iuri dero-
gare non debet. poteſt tamen etiã iſto ca-
7 ſu diſtingui, ꝙ aut † permutatiõ ſit ꝑ ſupe
riorem ad inſtantiam permutare volentiũ,
aut iur. publ. proprio motu ſuperiorum.
primo caſu ſubdiſtingue, quia aut ſit in fa
uorem iur. priuati, vtpote permutare volẽ
tium, aut iure publ. ſ. eccleſiarum. ſi iure
priuati, locus ſit optioni; ratio quia hæc
eſt permutatio odioſa, & conſuetudo fa-
uorabilis: & ideo debet interpretatio pro
conſuetudine fieri, & extẽdit ad inſtar leg.
ad hoc de off.archid.dilectus. & quod ibi
not. ſi vero in fauorem iuris publici, & nõ
ſit locus optioni, & idem quando ſit motu
proprio,

proprio, maxime oppoſita ſaltem clauſula, Non obſtantium, generali. ad hoc inf. de præben. ſi motu proprio. & c. 2. & c. ſi beneficia. & c. cum in eccleſia. & ſup. cap. ſi. de reſcrip. cum aliquibus. & c. ſi propter tua debita. hoc autem nõ omitto, ꝙ in omni caſu præbendam dimiſſam per optatio-
8 nem † optare poſſit, is qui poterat obtinenere optatam. ratio quia illa dimiſſa habetur pro optata per reg. iur. inf. de regu. iur. is qui. & c. eccleſia, vt lite penden. cum ſimilib. facit ad iſtud vltimum dictum quod ſcripſit D. m. inf. de relig. dom. c. vno. & de priuileg. cum perſonæ. in gl. idem iure ſeruatur. ibi, ſemper illã reſeruat. videtur di-
9 cendum, ꝙ ſi reſeruatio Papæ ſit † generalis, tunc ſiue prouideat, ſiue mandet prouideri tamquam de reſeruata, non ſit lo-
10 cus optioni, & † idem ſi ſit reſeruatio ſpecialis facta proprio motu, maxime cum clauſula, Non obſtantium, ſaltem generali: aliàs ſecus, ſiue ſit facta ad petitionem alterius, ſiue proprio motu, ſiue ſit generalis, ſiue ſpecialis. ad hoc ſup. c. licet. de conſt. c. 1. 2. rñ. & quod ſcripſi ſupr. cap. 1. de reſcri. ſi propter tua debita. & c. quam-
11 uis. ſi vero ſit† reſeruatio ſpecialis ad petitionem alterius, & tunc ſiue confert, ſiue mandet cõferri, erit locus optioni, niſi de ipſa conſuetudine faciat expreſſam mentionem, vt hic, & in d. c. quamuis. & cap. ſi propter tua debita. & ſup. de præb. cum in eccleſia. in ſupplet. & ſic eſt vtile. in fi. quæ tamen in alio caſu loquitur, & non videtur, quòd aliud & aliter ibi, & aliud & aliter hic.

DE POSTVLATIONE Prælatorum.

TITVLVS V.

SVMMARIVM.

1 *Vnicam electionis, vel poſtulationis viam eligere electus vel poſtulatus tenetur.*

CAP. VNICVM.

1 PErpetuo.] eligere neceſſario tenetur, aliàs teneatur, quam electionis, vel poſtulationis viam eligere videtur eo ipſo ꝙ electioni, vel poſtulationi cõſentiat. fac. quod not. D. m. ſupra eod. lib. de reſcr. gratia. in glo. hic non eſt tempus. de verb. ſig. c. intelligentia. & c. propter ea. & 81. diſt. ſacerdotum. & quod vtrobique notatur.

DE ELECTIONE ET electi poteſtate.

TITVLVS VI.

SVMMARIVM.

1 *Intereſſe nõ in iure ſed in facto conſiſtit.*
2 *Menſis de quo in iſta decretali incipit currere à die obiectionis.*
3 *Præſens non poteſt procedere contra abſentem in caſu huius decretalis, niſi illius tempore obſeruato.*
4 *Decretalis iſta habet locum tam in beneficio temporali, quàm perpetuo.*
5 *Clerici nomine an veniat canonicus, vel ècontra.*
6 *Decretalis iſta vtrum locum habeat in hoſpitalibus, & in quibus.*
7 *Spes quid ex mente Senecæ, & cuiuſdam alterius Philoſophi.*

CAP. PRIMVM.

STatuimus.] In glo. prouiſionẽ, ibi, [vel ſuo iure] qua-
1 tenus † interſit, in facto, nõ in iure conſiſtit, & vide infra de reg. iur. in littera Q. [obiectionis] ſubaudi, & interpoſitæ, ac notificatæ appellationis appellator ſecundum Ioan. Mon. & Archid. ſi ergo nõ appellaretur, non eſſet locus ter
2 mino menſis, ſed ex quo appellatur † incipit currere menſis à die obiectionis, & eſt ſimile,

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITT. E. EMANUELE

ſimile q.ſ de xxx.diebus ad petẽdum apoſtolos dicitur.inf. de appel.ab eo. vt ſ.incipiant currere à tempore ſententiæ, non à tẽpore appellationis interpoſitæ, vel dic; ꝗ ab interpoſitione, & notificatione primi incipit currere ſecundum D. meum, & idem Archid. in glo.dicit Compo. in fi. ver. hoc autem certum.dicit ipſe Guill.ꝗ
3 præſens † nõ poteſt petere, vt procedatur contra abſentem,niſi docuerit,ſe tempora huius cap.obſeruaſſe,deducto tempore competenti. computatur enim menſis, & xx.dies, & tempus competens, quo in itinere fuit:ſed nec is, qui tempora non ſeruauit poteſt hoc contra aduerſarium opponere in ſeq. ver.quod incipit, ſed nunquam videtur.dic obtinuiſſe,ꝗ ſufficit auditorem impetraſſe, vel adire infra prædicta tempora, quia iſtud cap. non requirit obſeruationẽ temporum,niſi ꝗ infra menſem iter arripiatur, & ꝗ primus veniẽs ad curiam per xx.dies expectet alium,& in alio ver.quod incipit,quid ſi apparet. dicit ſeruare ꝗ ſufficit apparere auditorem obtentum,licet non oſtendatur, ꝗ per principalem perſonam, vel eius procuratorem in glo.ergo ſi poſt ibi ſecundum Innoc.& Hoſt.poſt terminum autem huius conſtitutionis poteſt vtraque pars impetrare, dummodo appellatus nimium nõ præcurrat.ſup.de appe.oblata.ſecundum Comp. licet in glo.qualiter vtraq. pars,in glo harum appellatione ibi,[perpetuum.] † non
4 videtur quantum ad hoc referre, an concedat beneficium in perpetuum,vel ad tempus, quia vtroque caſu beneficiatus dicitur,& habebit locum iſtud c.ad hoc clem. de ſuppl.negl.prælat.c. quia regulares. §. permiſſa.& quod not.D.meus inf.de præben.cum de beneficio.ſuper ver. quandoque miniſtrauerit.fac etiam cle.de reſcri. c.ij.iuncta c.ſtatutum.§ 1.faciunt prædicta ad id quod quæritur,nunquid nomine clerici veniat canonicus,vel ecõtra,ꝗ ſcili
5 cet † nomine canonici veniat clericus, & ſic optime; & per rationem ſupradictam
6 videtur dicẽdum, ꝗ † etiam in hoſpitalib. locum habeat cap.illud,ad hoc quod not. D.m. poſt Hoſt. ſup.de renunc.admonet. ſuper ver.perſonis,& quod ſcripſi in quæſtione,qua quæritur, nũquid actor debeat mitti in poſſeſſionem hoſpital.propter cõtumaciam rei,vbi tenui,quòd non,de qua quæſtione ſcripſi in clem. de iudi. diſpendioſam.eſt autem intelligendum de hoſpitalibus conſtructis de auctoritate diœceſani,aliàs ſecus. de relig.dom.c.de Xenodochiis.& c.ad hæc. verum; ꝗ appellatione clericorum veniant canonici,& appellatione canonicorum nõ veniant clerici, eſt ſatis expreſſum inf.de priui.c.per exceptionem.& de ſen.excom. alma mater. §. aditio.ſup.de ver.ſig.cum tibi.videtur dicendum, ꝗ in communi locutione appellatione clericorum veniant canonici, & appellatione canonicorum intelligantur clerici, & idem in contractibus & gratiis, & indulgentiis fauorabilibus,& nõ odioſis: in odioſis vero, etſi nomine clericorũ veniant canonici, non tamen nomine canonicorum venient clerici, vt in d. c. per exceptionem,& c.alma.§.adiicimus.in gl. ſpes eſt.in fin. & dicit Sene.declam.lib. 1.
7 declamatione 1. Spes † eſt vltimũ aduerſarum rerum ſolatium. Sol. ſecundum alium Philoſophum, Spes eſt refugium laborum dubius aduentus ſuper gloſſ. hanc pœnam.in fi.inſupplet.Guill.in fi.dixit.n. Guill.ꝗ ſi citatus ab homine cõtumax eſt, condemnari debet in expenſis; ſi autem citatur à iure, vt hic, tunc non debet condemnari.

SUMMARIUM.

1 *In ſcrutinio vtrum apponi poſſit cum illa clauſula, Eligo & poſtulo, prout melius de iure remiſſiue.*

2 *Proteſtatio cõtrario facto quid operetur*

3 *Proteſtatio excommunicati petẽtis abſolutionem citra præiudicium appellationis quid iuuet.*

4 *Sponſio facta ſuper re incerta non valet.*

CAP. II.

IN *electionibus & poſtulationibus.*] Poterit tñ in caſu ſup. prox. c. licet. c.vno di
1 cit in ſcrutinio,conſentio impetretur eligendum,vel poſtulãdum, prout melius fieri poterit de iure, vel eligo, & poſtulo, prout

prout melius poterit de iure valere: quod dic vt ibi ſcripſit D.m. ſuper ver. dubitatur. in glo. elect. in fi. cōtra prædicta à ver. ſubdebat, immo vſque ad fi. huius glo. vide quod ſcripſit D. meus in clem. de reſcr. cap. gratia. in glo. idē tenēt, ſed non ſunt
2 paria: nam ibi † proteſtatio non poteſt operari quin expiret gratia per adeptionē poſſeſſionis ſecundi beneficij, ſeu adepti beneficij ſe non patientis cum beneficio. gratiæ, quia c. illud gratia, vult illam expirare etiam ſi de facto, & non de iure poſſeſſionem apprehēderit, & idem hic, quia proteſtatio, & conditio non poſſunt facere, ꝙ hic ſit prælatus, qui nō pure, ſed ſub conditione eligitur vel conſenſit, licet ſibi ſiat obediētia, vel recipiatur ad oſculum, vel vt prælatus adminiſtret. cōtrarium vero eius in fi. gl. huius dicitur, tenet ipſe Innoc. ſup. de appel. quæſtioni. & D.m. poſt eū in gloſſ. ac ſi dicat. & in c. qua fronte. in
3 glo. not. ſecundū Inno. vbi dicit, ꝙ † excōicatus petendo abſolutionem ab excōicatione corā iudice, à quo appellauerat, proteſtando, ꝙ non intendit appellationi renunciare, iuuatur proteſtatione, ita ꝙ non renunciat appellationi. ſecus ſi non proteſtaretur, & tūc renunciatur ſecundū eum appellationi inſupplet. concordantias. in
4 fi. in primo ver. dicit, ꝙ cum ſuper re † incerta fit remiſſio tam ex parte ſpondētis, quàm ex parte ſtipulantis nulla contrahitur obligatio. in ver. 2. dicit, ꝙ non intereſt an vllo modo, an incerte quis confiteatur.

SVMMARIVM.

1 *Summum bonum cum concordia ex Seneca.*
2 *Concordia cum diſcordia ex Seneca.*
3 *Seruitus quid ex Iſidoro.*
4 *Seruitutis deſcriptio ex Cicerone.*
5 *Scriptura legis licet ſit breuis, tamen interpretatio eſt ampla.*

CAP. III.

1 VBi *periculum.*] Cōcordia Senec. de beata vita charta 3. dicit, ſummum † bonum eſſe cum concordia. virtutes enim ibi eſſe debent, vbi conſenſus, atque vnanimitas erit, deſident vitia, in gloſſ. computan. ibi veritas patere non poteſt, Senec. de quæſtionib. natural.
2 lib. 6. in pen. charta. Tota † huius mundi concordia ex diſcordib. conſtat in glo. ſic ſup. de vita & honeſt. cler. ibi à ſpecie ſer-
3 uitutis. ſeruitus † eſt malorum cōtrariorū poſtrema pœna, quæ liberis cum ſupplicio grauior eſt. Nā vbi libertas perit, vnà ibi pereunt omnia. Iſid. 5. lib. & hic ſecun-
4 dum Tullium † eſt ſeruitus obedientia fracti, atque abiecti, & arbitrio ſuo carentis. vnde facit clem. de ſtat. mon. c. ne in agro. §. porro. in gl. nō in quolibet. ibi, excepta. Senec. declama. lib. 5. decla. 4. in l. in quid nil excipit, ſed multa licet non excipian-
5 tur intelliguntur, & † ſcriptum legis anguſtum, & interpretatio diffuſa eſt.

SVMMARIVM.

1 *Decretalis iſta in quibus coueniat cum cap. 1. ſuper eo. tit.*
2 *Expreſſio ſpecifica magis operatur, quàm generica.*
3 *Differentia inter iſtam decretalem, & c. 1. ſuper eo.*
4 *Pœna non ſeruantis formam iſtius decretalis.*
5 *Differentia inter oppoſitionem criminis fiendæ, & appellationem ab electione factam.*
6 *Subreptio impedit executionem electionis.*
7 *Forma huius decretalis ſeruanda eſt etiam cum appellatur ab executore.*

CAP. IIII.

VT *circa.*] In glo. quid intelligitur ibi, [incūbit.] fac. quod not. ſup. eod. tit. & lib. c. 1. ſuper ver. defe-
1 cerit. circa intellectum huius c. † quærendum occurrit primo in quo conueniāt, vel differant inter ſe hoc c. & ſup. eo. ti. & lib. cap. 1. dicendum, ꝙ conueniunt in quinq. ſcilicet vt vtrumq. locum habeat tantum cum

cum ad ſedem Apoſtolicam appellatur ſecundum Guill.& Arch. Sed Io.Mon.hic, & D.m.c.is qui.inf.eo. ſuper 4.gl.tenent, ꝙ illud c. habet locum ẽt in appellationibus aliàs interpoſitis ad alium, quàm ad Papam. primum verius,& ſatis probant c. is qui, & c. qui contra certam perſonam.

2 infra eo.tit.nam plus † eſt expreſſio ſpecialis,quàm ſit generalis.inf.de off.vic. cum in generali.& de procur.c.qui ad agendũ. facit de off.leg. cap. ex parte 2. & ita ſeruatur. Item vt vtrobique debeat appellatio appellato intimari per modũ, qui habetur in cle. cauſam electionis. eo. tit. ad hoc vt principalis cauſa ſit in Rom. Cur. Item vt ſit interpoſita in ſcriptis ex cauſa legitima, & vera, & infra x.dies, & quòd petantur apoſtoli. Item vt fiat infra menſem itineris arreptio eundi ad curiam, & quod ſufficienter compareat cum actis, & munimentis, aliàs nõ procederetur ad inſtantiam præſentis in contumacia abſentis. Item vt in vtroque ſeruetur eadem forma cum extra iudicium appellatur, & in forma, aut perſonarũ defectus, vel crimi

3 na opponuntur. Differunt † aũt in quinq. ꝙ iſtud c. habet locum tantum cum extra iudicium appellatur, vt dicitur in c.conſtitutis. inf. eod.& fac.cle. conſtitutum.eo. tit. 1. rñ. illud vero cum in iudic. & extra iudicium appellatur. Item iſtud requirit aliam formam cum extra iudicium appellatur, q̃ illud cum in iudicio appellatur. Item quia iſtud c.non habet locũ quando opponuntur dum etiã reſpiciunt ius eccleſiæ, vel opponentis perſonæ. Ad illud ſic vt habetur in d.clem.conſtitutum. 1. rñ. ſo. Item cum appellatur in iudicio probationis oblatio habetur pro ꝓbatione,ſed nõ cum extra iudicium appellatur, vt in iſto c. Item quia iſtud c. dat formam in appellando,illud autem in perſequendo ſecundum Archid. ſecũdo quæ ſit forma huius c.de qua loquitur prædicta clem.conſtitutum.dicens, ꝙ iſta ſcilicet vt omnia, propter quæ appellatur,quæ ſunt nota ipſi appellanti, & quæ poteſt probare, ſeu quæ credit poſſe probari, debet reprimere in publico inſtrumento appellationis cũ debita criminum & defectuum circũſtantiarum ſpecificatione,& hoc denotat iſta littera,omnia & ſingula. Item debet ea omnia & ſingula corã publicis perſonis, uel perſona iurare corporaliter manu tactis Euangeliis ſe credere eſſe vera & probare poſſe. Quæ perſona de his fidẽ faciat per

4 litteras ſuas. Tertio, † quæ ſit pœna non ſeruãtis huius formam,dicens,quòd.ſ.appellans non audiatur ſuper non expreſſis, vt dicit ille ver. alioquin,niſi in tribus caſibus,vt iſto ver. niſi.& clem.præd.conſtitutum.§.inſuper. nõ autem eſt pœna,ꝙ appellatiõ propterea non teneat, quia tenet, & deuoluit cauſam principalem ad Apoſtolicam ſedem,dummodo ſit legitima,& hoc ſatis colligitur hic,& in d. §. inſuper. Quarto cum prædicta forma ſeruari mandetur, ſiue à prouiſione facta, ſiue fiẽda ap

5 pelletur, quæritur † quæ ſit differentia. dicendum,ꝙ eſt inter alias, quia cum appellatur à prouiſione nõ facta, ſola oppoſitio criminis vel defectus, ſiue infamia impediet prouiſionem:ſed ſi appelletur à facta prouiſione,non impeditur effectus prouiſionis,quæ eſt datio poſſeſſionis factæ ꝓuiſionis,niſi opponetur crimen,vel defectus cum infamia,vt ſup.de accuſ.c.accedens. & prout ſcripſit D.m.poſt Innoc. & Hoſt. de appel.conſtitutus.in glo.ſed videtur,&

6 hæc vera,niſi opponatur ſubreptio,† quia tunc etiam ſine oppoſitione infamiæ impedit prouiſionis effectum, vt ſcripſit D. m.poſt Compoſt.in eo.tit. c.ſicut. in glo.

7 magna.in fi. Quinto,† an cum appellatur à prouiſione, & proceſſu executoris vel alterius prouiſoris ſeruari debeat forma huius c.dicendum,ꝙ ſic,niſi prouiſor proſpexerit cum cauſæ cognitione & prouidendo,vel poſt prouiſionem in exequẽdo. ad hoc inf.de appel. à collatione. & ſup. eo. tit. c. cũ inter canonicos. & quod ibi not. & de deſpon.impub.c.ad diſſoluendã. per Innõ.& D. meum. fac. quæ ſcripſit ipſe D. m.poſt Inno.& Hoſt. inf.de conceſſ.præb. c. 1. in glo.collationem.circa fi.ver. & per id prouideri, & in clem. conſtitutum. hoc eo. tit. in glo. vt quia dicit, & quæ ibi ſcripſi ſup.de appe.cap.dilecto.

SVMMARIVM.

1 *Auaritia quid ex Tullio.*

2 *Clericorum appellatione an & quando veniant Epiſcopi.*

Appel-

3 *Appellans in caſu huius decretalis non impedit executionem.*

4 *Confirmatio eſt iudicialis reſpectu appellantis, ſed reſpectu appellati, & iudicis extraiudicialis.*

5 *Poſſeſſio data poſt inhibitionem reuocatur.*

6 *Poſſeſſio data per iudicem vt iudicet, non reuocatur niſi cum cauſæ cognitione.*

CAP. V.

1 Auaritia.] Auaritia † eſt vt ait Tull. immoderatus amor habẽdi, quæ ſicut dicitur beatam vitã tollit, concordiam diſſipat, charitatem violat, & innumerabilia mala generat, vide in Catho. in littera Auarus. In glo. etiam epiſcopal. in fin. dicit Guill. ſup. de reſcr. c. ſtatutum. §. cum vero. ver. quid ſi in reſcripto,
2 ꝙ nomine † clericorum ſimpliciter poſito non intelliguntur epiſcopi, niſi forte ſit cõſtitutio vel mandatum generale, vel edictum. 17. q. 4. ſi quis ſuadente. 21. diſt. cleros. in glo. nota caſum ibi quæſitum, & ff. ſi cer. pet. l. ſingularia. quæ dicit ꝙ id, qđ in duabus perſonis recipitur in eadem perſona recipiendũ eſt. in glo. ſi ſe nõ immiſcet ibi in decre. qualiter vbi dicit, ꝙ nõ nocet propter generalem conſuetudinem ſecundum Inno. Hoſt. & Compoſt. verumtamẽ c. qualiter. loquitur de inſtallatione facta poſt electionem & ante confirmationem. c. vero eccleſia noſtra. de inſtallatione ante electionem, qđ longe aliud eſt in vno, ꝙ̃ in alio veritate inſpecta. inſupplet. hic alleg. Archi. 50. diſt. c. ſi vero. ibi vel forte, & merito, cum appellans non debeat poſſe dicere confirmationem fore iudicialem, & habere vim diffinitiuæ cum ipſe appellans nec in iudicio, nec pars iudicij fuerit, vnde quoad ſe cenſebitur extraiudicialis, licet quoad confirmantem & cõfirmatum
3 dici poſſit iudicialis: & ideo non † poterit ipſe appellans per ſuam appellationẽ confirmationis effectum in poſſeſſorio impe-
4 dire. Eſt ergo † confirmatio & appellatio ipſa iudicialis quo ad confirmantem, & confirmatum, extraiudicialis non quoad ipſum appellantem, & in hoc facit quod ſcripſi in cap. Iacobus. de ſimon. in 6. quæſtione. & inf. eod. tit. cap. vlt. inſupplet. & tunc dici poteſt, vt ibi; ſed c. vt noſtrum. ſupra de appel. non probat illud, ad quod hic inducitur, maxime ſi appellatur ad alium, quàm ad Papam, & non in maioribus cauſis. cum enim datio poſſeſſionis ſit de proceſſu ſeu executione iudicialis proceſſus, ſic vt ipſe proceſſus per talẽ appellationem, & cognitionem iudicium appellationis non impeditur, nec reuocatur, ſed ex futuro pendet euentu. facit dẽ ſrigi c. fraternitatis. & inf. de ſen. exc. c. ſolet. ad fin. & cle. vt lit. pend. ſi duobus. §. ſi vero. ſic & ipſa poſſeſſionis datio, ſiue poſſeſſio, non ergo reuocabitur quouſq. non pronunciabitur bene appellatum: hoc ve-
5 rum, niſi poſt † inhibitionem legitimam fuiſſet data poſſeſſio, vel niſi poſſeſſio fuiſſet oblata vni, & alteri data. fac. vt lite pendẽ. in rubro & nigro. per totum, & infra de appellat. Romana. §. ſi vero vacatur. & cap. non ſolum. primo reſponſo. & quod vtrobique not. per Dominũ meum, & alios, & iſto vltimo caſu proceſſiſſet vt
6 pars: ſi autem vt † iudex, tunc non fiet reuocatio, niſi prius veritate cauſæ propter quam appellatum fuit probata, licet ſe obtuliſſet eam etiam incontinenti probaturum, nec fuiſſet admiſſus, & etiam ad hoc, quia non fuit ad probandum admiſſus appellauerit, & erat appellatio iudicialis de appellatione interpoſita inſupplet. & Ioan. Monac. ibi late, & Ambroſius in canone nemo. 30. quæſtio. 4. tolerabilior eſt culpa ſi latet, quàm ſi culpæ vſurpetur auctoritas.

SVMMARIVM.

1 *Decretalis iſta vtrum habeat locum in præſentationibus, & in quibus.*

2 *Iſta decretalis non habet locum in collatione.*

3 *Tempus trium menſium ab iſta decretali præfixus poteſt cum ſuperiore concurrere.*

4 *Electus non petens confirmationem in-*

ſra tempus iuris non eſt priuatus ipſo iure.

5 *Impeditus non currit tempus petendæ confirmationis.*

6 *Papa concedendo eccleſiam vni ex electis, videtur electionem confirmare.*

CAP. VI.

1 Q*Vam ſit.*] Electio] nunquid † habet locum iſtud cap. in præſentatione, & videtur quòd non, vt infra de præbend. cum illi. §. illis vero. & §. cum autem. dicendum videtur, quòd ſi ad collegium, vel perſonam eccleſiaſticam in eccleſia prælati, vel rectoris ſpectabit præſentatio, idē in præſentatione ſit quod in electione, cum talis præſentatio habeat vim electionis ſecundum Innocen. ſupra de iur. patro. cap. cum autem. in fin. fac. quod not. per Domin. meum infra eod. cap. ſciant cuncti.
2 In collatione † vero non habet locum, vt patet infra de præben. ſi tibi abſenti. prout etiam dicit ſuper glo. vlt. iſtius cap. per Dominum meum, & inf. d. cap. ſciant cuncti. in glo. quia alium facit, & ſuper ea. & hoc quoad primū quod de præſentatione dicitur infra tres † menſes, nunquid
3 iſtud tempus à ſuperiore abbreuiari poteſt? videtur quòd non per reg. iur. iudultum, infra de reg. iur. vbi hoc tenet Dñs meus, ſed contrarium videtur dicendum, ſi cum cauſæ cognitione fiat, & ex cauſa,
4 non † tamen erit ipſo iure priuatus, nō petens confirmationem infra tempus ab homine datum, & abbreuiatum, ſed poterit priuari, vel alia pœna puniri, ad hoc quod not. Dom. meus inf. eod. tit. licet canon. in glo. antepenul. in prin. & in dicta regula. & quod ſcripſit D. m. ſupra de immu. eccleſi. c. aduerſus. ſuper ver. infra menſem, impedimento ceſſante. ſcripſit Guill. Man de gōt. in opere ſuo ſuper tract. de elect. in forma 18. ſuper ver. periculo, quòd in electionibus quarum confirmatio petitur à
5 Papa, vt hic, ſi electus impeditur † nō currit ſibi tempus, licet confirmationem non petierit per procuratorem, quia in ardua cauſa non tenetur procuratorem cōſtituere. de procu. c. querelam. In iis vero, quæ habent peti à Papa, ſecus, vt infra cap. cupientes. in quibus etiam impeditus debet procuratorem conſtituere in gl. not. quia ibi canonicum. in contrarium facit quod ſcripſit Dominus meus poſt Archid. infra eod. tit. cap. vt quis duas, ſuper ver. petere. vbi dicit, quòd † adiudicando vni ex
6 duobus litigantibus electis eccleſiam Papa videtur confirmare, cum non ſit niſi uis in verbis.

SVMMARIVM.

1 *Nocens poteſt aliquis eſſe, quamuis non peccet, ex Seneca.*

2 *Concubens cum propria vxore tāquam alia adulter eſt, ex Seneca.*

3 *Aliquando punitur non ſolum effectus, ſed etiam affectus, ex Seneca.*

CAP. VII.

P*Erpetua.*] In glo. [& ſic grauiter peccat.] in fi. pro & contra fac. quod not. inf. de uoto. c. vno. in gl. ergo, & ſuper ea. & infra de reg. iur. cum quis. 3. quæſt. contra ſol. Bar. quod dicit Sene.
1 de prouidentia Dei lib. 9. Poteſt † aliquis nocens fieri, quamuis non peccauerit: ſi
2 quis † cum vxore ſua tamquam cum aliena concubat adulter erit, quamuis illa adultera non ſit: & poſt pauca, Omnia ſcelera etiam ante effectum operis quātum culpæ ſatis eſt, perfecta ſunt. inſupplet. an vero, ibi, perfecto Sene. declam. lib. 10. 4.
3 declamatione, & † ſcelera quoque quāuis citra exitum cederint, puniuntur.

SVMMARIVM.

1 *Reſcriptum non facta mentione de renunciatione an valeat.*

2 *Subreptionis exceptio, an vitiet reſcriptum.*

3 *Priuilegium an valeat non facta mentione renunciationis.*

CAP.

CAP. VIII.

1 Nulli.] In glo.quam fecit ibi, per hanc dec. an † valeat reſcriptũ ipſum,non bene hic apparet.dicendum ergo videtur, ꝙ ibi non auditur opponens in hac dec. non audiatur impetrans per reſcriptum non facta in ipſo mẽtione de dicta renũciatione,vel ꝙ vbi auditur opponens in hac decre.audiatur impetrans per reſcriptum etiã non facta mẽtione in ipſo de tali renunciatione in qõne propoſita, interdum tamen audiretur opponens coram ordinario, & non audiretur opponens coram delegato per reſcriptum impetratum ab eo, vt quia diceretur reſcriptum ſubreptitium, & non poſſet dici oppoſitio ſubreptitia. fac. ſup. de reſcri.ſuper litteris. & inf.de lit.cont.c.1. & quod ſcribitur per D.m. poſt Innoc. & Hoſt. ſup.de appe.ſi duobus.& inf.de reg. iur. ſuper regula mora. in ſolutione qõnis 2.& de reſcrip. cum ordinem.& c.cum dilecta.obſtabit tamen agenti, vel opponẽti alia exceptio, quæ impedit cognitionem iudicis,non aũt iuriſdictionẽ ipſius:
2 exceptio † vero ſubreptionis contra reſcriptum in forma communi oppoſita elidit reſcriptum,iuriſdictionem, & cognitionẽ iudicialem,& ibi ꝙ valet reſcriptũ.ad hoc ſcilicet, ꝙ reſcriptum valeat bene faciunt ſolutiones poſitæ inf.de reg.iur.mora.ſed ibi non loquitur in impetratione,ſed cum agitur coram ordinario, vnde aliud hic, quàm ibi.dicetur ergo reſcriptum in quæſtione non valere, quia exceptio & renunciatio ſunt hic de proceſſu iudicij,de quo debet fieri mentio in reſcripto,vt in c.ſuper litteras. de reſcri.& de reſtitu.ſpo.audita.de dolo & contu.de re iud.& inter. & tunc videtur eſſe de proceſſu iudicij, cum executor proceſſit vt iudex,ſcilicet cũ cauſæ cognitione. Si vero procedat vt merus executor, tunc non videtur de neceſſitate de tali acceptione, & de ipſius renunciatione in reſcripto mentionem fieri.& hoc verum in reſcripto ad lites in forma com-
3 muni,ſecus † in priuilegio, quia debet in ipſo de tali renunciatione mentio fieri.ad materiam fac. quod not. in Spec.de offic. iudic. §. deſeruit quoque. ver. ſed quid ſi clericus.& quod ſcripſi ſup.ea.glo.ibi,per hanc decr.& quod ſcripſit D. meus ſupra de reſcrip.c.conſtitutus,& cap.ad audientiam,& quod plene ſcripſit Guill.in Spec. de except.§. dicto.ver. ſed quæro. & ver. ſequentibus vſque in finem.]

SUMMARIUM.

1 *Renunciare videtur obiectionibus electo factis & appellationi interpoſitæ, qui non curat coram Papa tempore debito ſe præſentare.*

CAP. X.

Quamuis.] Repræſentes. q d ſi infra prædictum terminum, ſe nõ cu-rauerunt coram Papa repræſen-
1 tare, † nunquid haberi poterunt pro renunciantibus appellationi ſicque inferiores, quorum confirmatio, vel infirmatio ipſarum electionum erat, poterunt hoc facere.videtur,quòd ſic.ad hoc ſup.de appel. perſonas. & cap.conſuluit. ſed in alio caſu loquuntur, vnde dicendũ, ꝙ hoc ad Papam pertinet per c.cupientes. infra eodem.

SUMMARIUM.

1 *Defectus & crimen differunt, adeo qui defectuoſus poſtulari poteſt, non tamen criminoſus.*

2 *Euidens defectus quis dicatur.*

3 *Electo contumace vtrum defectus haberi poterunt pro probatis.*

4 *Electus comparere cogendus, vt conſtet de defectibus oppoſitis per cenſuras et pœnas iuris.*

5 *Electus contumax vtrum poſt terminũ audiatur.*

6 *Electo quandocunque re integra comparente examinabitur, & repertus idoneus confirmabitur electio, ſin autẽ ſit euidenter defectuoſus repelletur.*

CAP. XI.

SI *forte.*] poſtulato] quod dicit hæc lit
tera,poſtulato, nõ videtur poſſe pro-
cedere quoad euidentẽ ſciẽtiæ defe-
ctum,vel alium procedentẽ ex crimine,cũ
1 defectuoſus ,† non tñ criminoſus poſſit &
debeat poſtulari,non eligi.ſup.eod.tit.in-
notuit.61.diſt.Oſius.& quod not.per Ber.
& Inno.de poſt.præl. & ſi vnanimiter. per
Goff.eo.tit.in ſum.§. itẽ & poſtulatur ha-
bens defectum.& per Io. 61. diſt. §.aliud.
vnde videtur intelligendum cum inter ce-
tera quæ obiiciuntur poſtulato,opponitur
aliquid euidens vitium.ad.3.q.10.c. 1. &
in fi.§.vlt.eiuſdẽ q̃onis, & hic per ar. nam
criminoſus poſtulari non poteſt,vt ſup. de
poſtul.c.1.& ſup.eo.tit.cap.ſcripſit.& per
Gof.in ſum.de poſtu. §.vlt.in fi. vel poteſt
etiã eſſe hoc in oppoſitione defectus, qui
omnino inhabilem redderet poſtulatũ,q̃a
tunc eſt contra deſcriptionẽ poſtulationis
factã.per Arch.poſt Hoſt.ſup.eo.ti.c.1.ſu
per ver.poſtulationũ.& per D.m.ſup.eod.
li.de poſtu.c.1.ſuper glo.per quam, vel cũ
ad oppoſitũ deuenit culpa ſua.nam ſi talis
repellitur ab obtẽto,vt not.ſup.eo. tit. cũ
in cunctis.§.hoc ſane.& de æta.& qual. c.
1.& 75.diſt.c. quoniã.& inf.eo.tit.licet ca
non. multo fortius ab obtinendo repelli-
tur.15.q.1.§. iis ita rñdetur,vel etiã cũ de-
fectus poſtulati non exprimitur in poſtu-
latione ſecundũ Goff. vt ſcripſit Archi. in
d.c.1.de elect.& D. m. in d.c.1.de poſtul.
examinãdis aliis,aut dabit initium.Sene.
decla.lib. 2.in fi. Scio futurum, vt auditis
eius ſententiis cupiatis multas audire. ad
materiam huius Decret. ſi forte. quæritur
2 primo,quis dicatur euidens † ſcientiæ vel
alterius defectus dicendũ,ꝙ ille, qui aper
te ſtatim ſubiecto illo,cui euidẽs defectus
opponitur ex animo iudicis ita euidenter
apparet,ꝙ tergiuerſari non poteſt. ad hoc
2.q.1.c.manifeſta.c. quæ Lotharius. & c.
de manifeſta.& de accuſ.audientia.de fil.
preſbyt.c.quoniam.inf.de offi.ord.c. ordi
narij.§.ceterum.ibi euidenter.fac.96.diſt.
bene quidem.in prin.ver.ne ergo in diſpu
3 tatione.& quod ibi not.Secundo † quæri-
tur,quid ſi electus citatus, vt veniat certo
termino peremptorio ad ſubiiciendum ſe
examini,non venerit,& pronunciatus fue
rit contumax, nunquid haberi debet pro
probata oppoſita euidentia defectus, ma-
xime ita ꝙ electio pronunciari valeat nul
la, videtur ꝙ non. ratio quia hoc non eſt
cautum iure. vnde cum ſit pœna,nõ debet
imponi ab homine, ne aliud interueniat.
ad hoc 2.q.5.conſuluiſti.& de tranſlatio-
ne epſco.c. inter corporalia.inf.c. ſtatutũ.
& de ſen.exc.c.is qui.1.rñſo.poterit tamẽ
4 iudex † ipſum ad veniendum cogere,& tã-
dem electionem, & electum repellere. de
off.deleg.de cauſis.vlt.reſpõ.cum creſcen
te cõtumacia creſcere debeat pœna. de iu
5 dic.cum nõ ab homine. Tertio † quæritur
quid ſi poſt terminum veniat paratus exa
minari, nunquid debeat audiri, & videtur
ꝙ non. fuit enim in culpa non veniendo,
vnde ſibi debet imputari.inf.de regul. iur.
mora.& ꝙ quis ſua culpa. Sed contra ipſe
tenebatur ad duo,ſ.ad venien.& in termi-
no, quo caſu nihilominus poſt terminum
venire tenetur. ergo & admitti debet in
tali caſu, maxime vt veritas habeatur. ad
hoc 8.diſt.c.quæ contra mores. & ſup. de
dol.& contu.cũ dilecti.35.diſt.ver.graue.
fac.inf.de priuil.c. cum perſona.in fi.& de
præben.ſi tibi abſenti. & quod ſcripſit D.
m.inf. de off.ord.c.ordinarij.§.2.in glo. 1.
non obſtante.& dixit, ꝙ ſi ille, qui non fe-
cit fidem de diſpenſatione quam allegat
in termino ſibi dato propter quod benefi-
ficiis eſt eo ipſo priuatus: ſi tamen prius
quàm ordinarius beneficia cõferat fidem
de diſpenſatione faciat, etiam elapſo ter-
mino non poterunt ipſa beneficia confer-
ri. facit etiam inf.eo.tit.ab eo.& quod ibi
6 ſcripſit D.meus. Quarto † quæritur, quid
iuris ſi examinetur dicendũ,ꝙ ſi appareat
ſufficiens, confirmabitur electio, ſi aliud
canonicum non obſiſtat. ſup. eo.tit. poſt-
quam.& repelletur & punietur opponens
vt in iſto c. ſi forte. in fi. aut apparebit eui-
denter defectuoſus,tũc repelletur electus,
aut reperietur minus ſufficiens,nõ tamen
euidenter, & tunc repelletur electus,& e-
tiam punietur opponens, vt hic, & ſupra
eod.lib.& tit. cap. primo. & hoc intendit
iſtud cap.ſi forte.

SUMMARIUM.

1 *Parochialis eccleſia dicitur qualibet curam animarum habẽs, ſiue habeat diſtinctam parochiam, ſiue non.*

2 *Eccleſia habens diſtinctam parochiam licet non habeat curam animarum actu, habet tamen habitu.*

3 *Epiſcopus, an poſſit diſpenſare contra ſuas conſtitutiones.*

4 *Clauſula, Amoto quolibet detentore quid operetur.*

CAP. XIIII.

Licet Canon.] In glo. Arch. contra, ibi [quod beneficiũ,]& hic ſuper ver.
1 de † parochialibus.& diſt. 10.c. nõ licet. hoc intellige de eccleſia curam animarum habente, etiam ſi non habeat di-
2 ſtinctam parochiam,& idem † eſt de quali bet diſtinctam parochiam habente, licet non habeat curam animarũ in actu. inſup. Archid. dicit, ibi,[diſpenſatio,] contrariũ eius, quod D. meus poſuit poſt Inno. in d. c. dilectus. poſuit etiam poſt Innoc. de ſta. mon. cum ad monaſterium. ſuper vlt. glo.
3 in fi.& ꝙ † epiſcopus poſſit diſpenſare contra ſuas conſtitutiones, poſuit etiam ipſe D. m. inf. de reg. iur. c. cuilibet. in vlt. ſol. quæſt. in glo. commendare. ibi dic, ꝙ ſic, idem arg. nec ſufficit, ſi dicatur in littera,
4 amoto † exinde quolibet detentore, vt ſcripſit Guill. in iſto c. ſed D. m. poſt. Io. de Se. ſcripſit de conceſſ. præb. c. cum noſtris. ſuper glo. placet in eo, qui impetrat beneficium quod iniuſte, colorate tamen ab alio tenetur, ꝙ valet reſcriptum, in quo eſt dicta clauſula, licet aliter de poſſeſſione non fiat mentio.

SUMMARIUM.

1 *Commendato per Epiſcopum beneficio patronato vtrum patroni præſentare poſſint.*

2 *Commenda Epiſcopi non præiudicat patrono, ſed bene permutatio.*

3 *Permutatione effectum non ſortiente quilibet permutans ad ſuum beneficium redire poteſt.*

CAP. XV.

Nemo.] Inſuppletur, ſi vero nõ fuerit ibi in glo. de commenda. Si
1 tamen † epiſcopus eã fecit fraudulenter & ſine cauſa; tunc etiam illa nõ caſſata, poterunt illi ad quos pertinet eligere, vel præſentare rectorem ad illam eccleſiam commendatam, non obſtante tali commenda ſecundum quoſdam, pro quibus facit finis huius cap. ſed dicit Archid. prædicta, & ea quæ dicuntur in glo. poſſe ſubſtineri in commenda, ſecus in permuta, quia tunc ſi non vocetur patronus maxime laicus eo impugnante, non valebit permutatio, & poterit ad vacantem eccleſiam, etiam permutatione non caſſata vel reuocata præſentare alium, & hoc ſi permutantes fuerint in culpa, quia ſciebant eccleſias habere patronos, aliàs ſecus. ratio quia aliud in permutatione, q̃ in com-
2 menda, quia † in permutatione derogatur patrono, in commenda vero non, & idem videtur etiam ſi permutantes non fuerint in culpa. ratio, quia & ſi quando non ſunt in culpa excuſentur à pœna, non tamen ipſorum innocentia in damnum patronorum redundare debet. verum eſt quantum
3 ad hoc, vt permutatio valeat: poterit † tamen quilibet ipſorum permutantium ex quo non fuerunt in culpa etiam inuitis patronis ad ſuum beneficiũ reuerti, ſi patroni permutationi factæ contradicunt. facit inf. de præb. ſi beneficia. & cle. de rer. per. c. ne conceſſione.

SUMMARIUM.

1 *Cuſtodia eccleſiarum collegiatarum vacantium vtrum ſpectet ad epiſcopum vel ad œconomum, ſeu ad collegium.*

2 *Capitulum ſede vacante contrahendo obligat eccleſiã & futurũ prælatum.*

3 *Eligentes poſſunt cauſam proſequi, & obtinendo proſunt electo.*

4 *Hoc tamẽ intelligitur in caſu in quo eligentes valent appellare.*

5 *Beneficia electiua non poſſunt pronunciari.*

CAP. XVI.

Cupientes.] §.ad hæc per capitulum. per iſtam litteram c.per illã,quæ eſt infr. ibi per ipſum capitulum reprobari videtur quod ſcripſit Hoſt. ſup. de ſtatu mon.c. ea quæ. & Archid. inf. de
1 off.ord.c.præſente.vbi tenent, ꝙ in eccleſiis etiam collegiatis,& etiam regularib. vacãtibus cuſtodia ſpectat ad epiſcopum, vel ad œconomum per epiſcopũ deputatũ, & approbari quod ſcripſit Innoc.& D. m. poſt ipſum vt eccleſiaſtica beneficia c. vt noſtrũ.in glo.hac vlt. ver.& hæc naturæ vbi dicunt,ꝙ ſpectat ad collegium vacantis eccleſiæ.ad hoc inf.eo.tit.quia ſæpe de hoc ſcripſit plenius tempore D. mei in d. c.ea quæ. in gl.per diœc. nam vt hic apparet, capitulum vacantis eccleſiæ adminiſtrat etiam bona, quæ ſpectant ad prælatum, nedum communia, & de ipſis facit expenſas in electionis negotio;immo etiã aliũde procurat,vt puta mutuo ſi de ipſis bonis non poſſunt haberi,& quia hoc dila-
2 tionem non patitur.Dico† etiam ſi capitulum abſque ſuperiorum licentia mutuum cõtrahat,obligatur eccleſia & prælatus futurus.facit quod not.Io.12.q.2.c.placuit. in vlt.glo.& Archid.ſuper ea in lectura,& Pan.in cle.de reb. eccl.non alie.c.1.in gl. hi duo caſus.fac. etiam qđ not. in ſpe. de his quæ à præla.in fi. & ſic poſſe fieri conſului in vacatione hoſpitalis de Alto paſſu.pro & cõtra facit qđ ſcripſit D. m. poſt Innoc.& Hoſt.ne ſed.vac.c.1.quod dicũt Hoſt.& Archid.non obſtant:nam cap. ea, quæ locum habet cum capitulum fuit in culpa in ſubſtinendo, & non denunciãdo abbatem,q per viſitatores eſt repertus culpabilis propter quod adminiſtratione remouetur,faciunt etiam ad hoc inf.de ſup. negl.præl.c. vlt. & plura in gl.de poſtulat. in fi. idem puto in electo in magiſtrum hoſpitalis, vel templi ſi immediate ſedi Apoſtolicæ ſubeſt, vel ad eam appelletur, & idem in electis aliorum hoſpitalium religioſorum, vt ſub nomine regularium eccleſiarum, comprehenduntur etiam hoſpitalia religioſorum. in hoc caſu fac. quod not.per D. meum poſt Hoſtien. ſup.de renun.c.admonet.ſuper ver. perſonis.& inf. de reſtit.in integ.c.2.ſuper ver.eccleſia.facit etiam clem.de relig.dom.quia contingit.§.præmiſſa.§.ceterum.in glo.circa cõfirmationem.ibi, priuatur vt ſup. fac. qđ
1 ipſe D. meus ſcripſit poſt Innoc.& Hoſt. de re iud.cum ſuper.in gl.& ſemper appellauerat,in qõne. Sed quid ſi abbas.ver.ꝓ-
3 pter appellationem. quid † ſi pronunciatur electum propter negligentiam ſuã priuatum eſſe,& à qua pronunciatione nõ appellat electus,& ſic quoad ipſum tranſiuit in rem iudicatam : appellant tamen eligentes, & obtinent in appellationis cauſa,vt quia probant electum fuiſſe legitime impeditum,nunquid pronũciatio ipſa reuocabitur etiam quoad electum, puto ꝙ ſic,& obtinebit per eos, quod per ſe obtinere non poteſt.ſimile inf.de conc. præb. c.placet.& prædicto c.cum ſuper. & quod ibi per prædictos ſcribitur ſuper ver.ſi conſtiterit.in 3.col.ver.& tum ex ſe.hoc verũ niſi fuiſſet per appellationẽ releuatus electus, vt quia conſtabat eum non incidiſſe pœnam huius conſtitutionis, vel erat dubium. ſecus ſi conſtaret eum incidiſſe, & quod dixi eligentes appellare poſſe à declaratione iuris priuationis electi.licet e-
4 lectus non appellauerit † intelligendũ eſt eo caſu, quo eligentes nõ ſint priuati proſecutione confirmationis electionis, vel ſi ſint declarati priuati appellauerint à declaratione iur.priuationis ꝓſecutionis,& in caſu, quo potuerunt appellare,vt in electo dictum eſt,& etiam à declaratione iur. priuationis proſecutionis electi, aliàs non procederet dicta quæſtio, & reſponſio ad eam, quia in nullo audirentur eligentes, & multo fortius appellare potuerunt eligentes quando tempora iſtius cap. obſeruaſſent, & contra ſe pronunciationem ali-
5 quã habuiſſent.In glo.non † ergo officiis. in fi. nunquid ergo illa potuerũt vnà cum aliis beneficiis permutare,dicendũ,ꝙ non ſecundum ea quæ ſcripſit D.m.inf.de rer. permu.c.vno.in gl.not.quia.fac. etiam in cle.de pœnis.c.1. in gl.non priuat obtent.

SVM-

SUMMARIUM.

1 *Simile non eſt idem.*
2 *Poteſtas magna debet eſſe breuis ex Seneca.*
3 *Veſtigia antiquorum vitiorum remanere ſolent ex Seneca.*

CAP. XVII.

1 FVndamenta.] Similis, † non ergo eadẽ, quia melius eſt id,cui ſimile eſt, vt habetur ſup.de reſcr.c.ſanctæ crucis.in 1.gl.& vt dicit Sene.declam. lib.in proœ. Hæc rei natura eſt, ſemper citra veritatẽ eſt ſimilitudo, & declama.lib.7.de-
2 clamat.6. Nil tam ciuile,tam† vtile,quàm breuem poteſtatem eſſe quæ magna eſt.dicet ibi gl.ꝙ diuturna poteſtas cauſat inſolentiam, & inde eſt,ꝙ Romani Regiã poteſtatem mutauerunt in conſulare imperium.Inſup.de malitia ibi,de primordiis retinet nec mirum : nam vt dicit Sene.decl.
3 lib.2.in princ. Antiquorum † vitiorum remanent veſtigia.

SUMMARIUM.

1 *Non ſeruans formam canonis in obiectis non auditur etiam ſuper expresſis.*

CAP. XIX.

1 IS qui.] Expreſſis ſub, †nec etiam ſuper exprimendis,vt in cle.eo.tit. conſtitutum.§.vlt.nec in caſibus exceptis in c. vt circa. ver. v. ſup.eo.lib.& tit. in prædicto.c.§.inſuper.debet tamen tunc iuuare, vt dicitur in d.cap.vt circa.§. ſuper huiuſmodi autem.

SUMMARIUM.

1 *Appellans ab electione vel obiiciens contra electum nõ ſeruata forma canonum non auditur, nec etiam per viam querelæ.*

CAP. XX.

1 QVi contra.] † certæ pœnæ, quæ eſt vt appellans ab obiectis propoſitis, & proponendis, & eorum facienda probatione repellatur,vt ſup.c.prox.& expreſſ.in clem. eod. tit.conſtitutionem.§.fi.etiam per modum querelæ.eo.c. §. inſuper. in tribus caſibus exceptis in c.vt circa.ver. nec. ſup. eod. c. lib.& tit.vt ibi etiam dixi, & ſup. c. prox.

SUMMARIUM.

1 *Prioratus clauſtrales non veniunt appellatione collegiatarum.*
2 *Collegiatæ eccleſiæ quomodo poſſunt eſſe parochiales.*
3 *Vnio eccleſiarum fit vel ad inuicem vel vna ſubiicitur alteri.*
4 *Reſeruatio & exceptio quid operetur.*

CAP. XXII.

1 STatutum.] Collegiatas, dummodo non fuerint prioratus† regulares ordinis B.Benedicti monachorum nigrorũ, vt in clem.de ſtatu mon.ne in agro.§.ceterum.aliàs §.qui autem.in glo.collegiatæ. in fi.& aliquando eſt locus c.licet canõ. aliquando non:nam cum vna eccleſia col-
2 legiata † eſt parochialis,vt q.a ſic ab exordio inſtituta eſt, vel tractu temporis conſequitur parochiam, & ſic efficitur parochialis,vel etiam quia ſibi vnitur eccleſia parochialis, vt in clem. ſi vna eccleſia. de reb.eccle.non alie. tunc non habet locum dictum c.licet canon. ſed habet locũ iſtud cap.fac.ad vlt.caſum.inf.de præben.ſuper
3 eo.& quod ibi ſcribitur per D.m. Si † autem eccleſia collegiata vniretur eccleſiæ parochiali, vel vniretur eccleſiæ collegiatæ,& eccleſia parochialis, ita ꝙ neutra ſubiiceretur alteri:tunc erit locus prædicto c.licet canon. & eius prouiſioni, & ſi non ratione eccleſiæ collegiatæ, tamẽ ratione eccleſiæ parochialis. ad hoc de ma. & ob. quod ſuper. de his de priuil. cum capella. & c.ex ore,& inf.eo.tit.volentes.§.in eos. fac.quod ſcripſit D.m.inf.de regu.iur. rationi.

tioni. in ſolut. primæ, & ſecundæ q̃onis. & quod ſcripſerunt Io. & Arch d. 17. q. 1. & temporis qualitas. & Ber. & Hoſt. & D. m. ne ſe. vac. c. 1. in glo. 2. & ſuper ea. fac. etiã inf. de conſec. eccl. ſi eccleſiam. inſup. etiã
4 fac. ad quæſtionem. in fi. fac. etiam † quia reſeruatio quæ fit, & habet vim exceptionis reſeruat, & excipit ab expreſſis, & ab his, in quibus ſi non fuiſſet reſeruatio, & exceptio, includebantur reſeruata, ſeu excepta expreſſa vero incluſa ſub regula ſeu ſub genere erant dignitates in parochiales, ex quo excipiuntur, ſeu reſeruantur, erant reſeruata, excepta, & excluſa, ſeu excepta de genere, nec erunt incluſa in genere. fac. inf. de præben. ſi apoſtolica. & q. † ibi not. per D. m. & de reg. iur. in exordio. per Dy. & D. m.

SUMMARIUM.

1 *Archidiaconi doctrina quomodo intelligenda.*
2 *Confirmans electionem quando eſt inferior à Papa non poteſt defectus tollere.*
3 *Canonici præſentes vtrum poſſint ſtatuere terminum abſentibus ad comparẽ. & intereſſe electioni, illisq. non comparentibus, eorum vice eligere.*
4 *Electio facta à capitulo Feſulano poſt terminum abſentibus præfixum fuit reputata valida.*

CAP. XXIII.

SI cui.] In glo. ſi ſequatur confirmatio ibi [non à iure naturali,] dictum Ar-
1 chid. † poteſt exaudiri cum inferior à conditione iuris inducentis formam electionis confirmat electionem. Inno. Hoſt. & Compo cum ſuperior ſ. Papa vel alius legem condens talem electionem confir-
2 mauit. † ratio quia non poteſt in primo caſu confirmans defectum commiſſum ex omiſſione formæ per ſuam cõfirmationem tollere vel ſupplere. ſecundo caſu poteſt, quod videtur facere dum confirmat, ad hoc quæ notantur ſup. de ele. coniuga. c. diuerſis fallaciis. & de fil. presby. veniens. & quod ſcripſit D. m. ſup. eod. lib. & tit. q̃ ſit. in vlt. glo. in fi. & de ſchiſmat. c. fraternitati. ſuper 1. glo. inſup. cum ergo ibi, vtile, verũ dicit ſi ſit ita compromiſſario data poteſtas, aliàs non. & in fi. dictum D. m. poſſet procedere cum eſſet poteſtas eligẽdi ſimpliciter & alternatiue ſic eligẽdi nominatum à maiori parte capituli, vel partium. ſed eo modo quo datur in iſto c. ſecus. ratio quia in primo caſu eſt vtile, ſ. forma præmiſſa inf. eo. tit. c. cum expediat. & inutile ſicut forma iſtius c. in vlti. not. eſt totum inutile, ſ. forma huius c. prohibita, & forma mandati, & inf. de præben. cui de non ſacerdotali. in fi. vnde in primo caſu poteſt vigore commiſſionis eligere ſecundum formam prohibitam, & non valebit. vltimo vero caſu non poteſt vigore traditæ poteſtatis, nec ſecundum formam prohibitam. inſup. & Archidiac. videtur
3 tamẽ canonicos inter † ſe ordinare poſſe, quod etiam ſi vnus eorũ præſens fuerit in certo termino per eos deputato ad quem omnes comparere deberent aliis non comparentibus in termino habeant vocem omnium aliorum, & cenſeatur totum capitulum, & libere poſſit ad electionem procedere, & quod valebit electio facta per illam,
4 & iam de facto habui & ita fuit obtentũ † in vacatione eccleſiæ Feſulanæ, quod ſ. talis electio valeret, & eſſet concors. Aliud vero eſt dare poteſtatem, ſeu formam eligendi ſub certa forma, aliud ordinare, vt procedi valeat libere ſine aliqua data forma, vt in primo caſu loquuntur iſtud c. & iſta gl. in vlt. caſu noſtro, inſup. idem dic in fi. fac. quod ipſe ſcripſit inf. eo. tit. cum expediat. in glo. vnica. in fi.

SUMMARIUM.

1 *Anfractus vnde dicatur, & quid ſint.*
2 *Profeſſus ordinis mendicantium poſtulari non poteſt extra ſuum ordinem.*

CAP. XXIIII.

QUorumdam.] † Anfractus, dic quod ab anfrigo, is. dicitur hic anfractus anfractui. i. circunfractio, anfractus etiã dicuntur

dicuntur viæ & loca aſpera, & diuerticulis plena,& circunfractionibus, & ruinis: anfractus etiam dicuntur quandoque foueæ,& concauationes, vt in Cathol. man
2 fractus poſtulatione † profeſſus ordinis mendicantium poſtulari non poteſt ad aliquam eccleſiam, vel monaſterium extra ſuum, vt in extrauag. Ioan. Papæ xxij. diſpendiis. inſup. idem Archid. facit ad hoc inf. de re. iur. communi. in quæſtione ma. 2. partis. & maxime in ver. tertio, & ipſius ſolutio.

SVMMARIVM.

1 *Electiones duas proſequi nemo poteſt, quomodo intelligatur.*
2 *Iura fauent magis iuri quæſito quàm quærendo.*

CAP. XXV.

1 VT quis duas.] † In glo. concor. de fide inſtrum. in fin. & per ea, quæ ibi ſcribuntur dici poſſe videtur; q; licet vna electione electa; non poſſit electus aliam electionem proſequi, vt hic, verum ſit ſ. actiue petendo confirmationem ex ea, poterit tamē ex illa excipere. Inſup. item ſed Archi. in fi. qui etiam ſuper ver. eligere dixit, iſtud obtinet in iure acquirēdo, ſecus videtur in iure iam quæſito, & ſic loquitur ſup. de conceſſ. præb. c. poſt electionem. vt patet: quia ex duplici collatione poteſt quis ius ſuum ſibi aſſignatum cōfirmare pro ratione huius dicti aſſignans:
2 quia † iura fauorabiliora ſunt, vt quæſitū retineatur, & habeatur, quia ibi nulla magis notari poteſt ambitio, quàm in iure ad rem quærendam.

SVMMARIVM.

1 *Superior intelligitur abbas immediatus ex forma huius decretalis.*
2 *Conſenſus ſuperioris debet eſſe expreſſus, & non ſufficit tacitus neque ratihabitio.*
3 *Metropolitanus vtrum poſſet compellere ſuffraganeum ad dandum alicui ſubdito licentiam, vel illam dare remiſſiue.*
4 *Religioſus vtrum poſſet conſentire electioni de ſe facta, ſine ſuperioris licentia.*
5 *Sed nec diſſentire poſtquam conſenſit.*
6 *Non habet velle, neque nolle.*
7 *Niſi fuerit in totum tranſlatus.*

CAP. XXVII.

1 SI religioſus.] Sui † ſuperioris, intelligit pau. ſup. proxi. immediati Abbatis, quod dic vt ipſe ſcripſit in clem. eo. tit. c. vlt. & allegat. 18. q. ij. q̄ fit. in glo. ergo, & per iura ibi, & conſenſus ſubaudi, ſ.
2 expreſſus, † nō enim ſufficit tacitus in perpetua alienatione rerum, vt not. inf. de re. eccl. c. dudum. in glo. nota quia. & ſup. de re iud. cum inter. in glo. quàm per hæc. inſup. Hoſt. videtur hic in dec. ibi hæc de mera gratia, dixit D. m. in dec. nullius ſuper
3 ver. Romano Pōtifice, q; metropolitanus † compellere poteſt epiſcopum, ſed non li-
4 centiam dare. In c. iſto dicitur, q; † religioſus conſentire nō poteſt electioni de ipſo factæ ſine ſui ſuperioris licentia: nunquid ergo poterit diſſentire; vel ſi habuit licentiam conſentiendi, & conſenſit, nunquid poterit electioni renunciare, aut ſi fuit cōfirmatus, & ad aliud beneficium eligitur, nunquid conſentire poſſit ſine ſuperioris licentia, ſ. abbatis, vel alterius, cui ſubeſt beneficium cum ad aliud eligitur. dicen-
5 dum, q; † etiam diſſentire, vel renunciare poſtquam conſenſit electioni non poteſt, nec eſſet ſibi data licentia de conſentiendo, diſſentiendo, & renunciando eadem ra-
6 tione in vtroque, cum † velle vel nolle nō habeat. hic fac. reg. iur. ciuilis Eius eſt nolle, qui poteſt & velle, quam habes inf. de reg. iur. in littera E. vlt. vero caſu ſi eſt in to-
7 tum † tranſlatus, poterit libere conſentire cū ſit emancipatus, & liber ab obedientia abbatis, aliàs non. 22. q. 2. ſi quis. iā tranſlatus non poterit conſentire. ſup. eo. tit. cōſtitutus. & idē videtur ſi eſt ſine eccleſia, & quia ei renunciauit ſi ad aliam eligatur: ſi vero non eſt in totum tranſlatus non poterit

terit

terit conſentire ſine ſuperioris licentia. In contrarium eius quod ſcribitur per Arch. & D. m. ſup. eo. tit. quorumdam. §. 1. & 2. ſo. ibi non ceſſat, ſed durat in religioſo, cũ & ratio prohibitionis, & in alio caſu ſingulari, hic autem ceſſat, & non durat.

SUMMARIUM.

1 *Diſpenſare vtrum poſſit epiſcopus in caſu huius decretalis.*

CAP. XXVIII.

NVllus. In glo. [non prohibet.] in
1 fi. q̃ epiſcopus † diſpenſare poſſit. fac. ſup. de æta. & qua. tuam. & quod ibi tenet Hoſt. & ſcribit D. meus, poſt eum, & maxime hoc verum ſit in abbatiſſa, prout tenet Archid. inf. eod. tit. c. identitatibus. fac. etiam quod not. D. m. poſt Hoſt. ſup. de corp. vit. c. Thomas. fac. etiam inf. de æta. c. permittimus,

SUMMARIUM.

1 *Compromitti an poſſit ſuper electione fienda per maiorem partem inuita minore, & quomodo.*

CAP. XXIX.

CVm expediat.] In gl. [mutatis ergo.]
1 ante fi. ibi, poſſit electiõ † hoc nõ videtur, verum ex parte minori, ſed ex parte maiori, dummodo eligiſſet dignum, cum per maiorem partem videatur poſſe fieri compromiſſum, & ſi non ſimpliciter inuita parte minori, ſaltem poſſit fieri limitatum. ſed illud quod dicam inf. eo. c. ex eo. in fi. fac. quod ipſe ſcripſit ſup. eo. c. & lib. ſi cui. ſuper glo. ſup. c. ibi non habeat. inſup. licet Archid. in fi. pro dicto Archi. fac. littera iſtius c. ſub ea forma, & ibi vt prius procedi licite. ſed nunquid procedi poteſt per iſtam formam aliquo contradicente? videtur q̃ non, cum ſit compromiſſum, vt dicit glo. & q̃ non poſſit procedi per formam compromiſſi ſi omnes concordent, vt ſup. eo. tit. quia propter. ibi vice omnium, & vt ibi in gl. dicitur puto cõtrarium. & ratio ceſſat hic. quæ ibi aſſignatur, quæ locum habet in ſimplici compromiſſo, non autem in limitato, vt hic.

SUMMARIUM.

1 *Statuta iuramento firmata, an & quando reuocentur per clauſulam, Non obſtan. in iure vel collatione poſitam.*

CAP. XXX.

CVm non deceat.] Inſup. aliqui cõtra ibi q a not. & ſup. de cõſue. c. 1. eo. li. & inf. eo. tit. quia ſæpe. vbi
1 fit mentio de iuramento in † reuocatione ſtatutorum iuratorum, & etiam per iur. editionem, nec videtur facere pro iſta glo. D. m. id ad quod ipſe remittit infra de fil. presbyt quia illud loquitur cum non obſtantia reuocatoria ſtatutorum iuratorum ponuntur in litteris impetratis, ſ. Papalib. vnde tamquam in odioſis ſit ſcripta impetratio, & ideo non reuocatur ibi ſtatutum iuratum. niſi de iuramento exprimatur. ad hoc ſup. eo. tit. & lib. de reſcri. cum aliquibus. ſecus. n. videtur quando ponuntur in iure, vt hic, & tunc reuocetur ſtatutum etiam iuratum, licet id non exprimatur. fac. quod not. 18. diſt. quoniam quidem. & quod ſcripſit D. m. poſt Hoſtië. de hæret. c. ſic ait. & de mag. ſup. ſpecula. & inf. de conceſſ. præb. c. vno.

SUMMARIUM.

1 *Clauſula, Saluo iure, addendi vel minuendi in libello ſeu querela & oppoſitione contra electum appoſita, quid operetur.*

CAP. XXXI.

AB eo.] In glo. concor. clem. in fi. ſi
1 opponens dixit, ſaluo † in omnibus iure addendi, & minuendi, vt de fide inſtrum. inter dilectos. circa princ. ver. ſaluo in omnibus illo. contra quem opponitur præſente, & contradicente, &

te, &

te, & ſic receptus eſt ad opponendũ:videtur, quod tunc reuocare poterit ſecũdum ea quæ ſcribit Hoſt. in ſum. de libell. obla. §.& an libellus. ver. ſed quidam. & Guill. in Spec. de libellorum conceptione. §.nũc oſtendamus. in fi. & de cauſa poſſeſſion. & proprietatis. §. nunc dicendum. circa prin.

SUMMARIUM.

1 *Uoces eorum qui nõ ſunt ſaltem in ſubdiaconatu, in capitulo non valent.*
2 *Ratio quid ſit ex mente Auguſtini,*
3 *Ratio quid ex Seneca.*
4 *Sindicum creare poſſunt omnes de capitulo de vniuerſitate dũmodo ſint xiiij.*
5 *Pupilli patroni vtrum admittantur ad præſentandum, & vtrum faciant numerum.*

CAP. XXXII.

Ex eo quòd.] In glo. non cõtemnitur. in fi. quam habes inf. de reg. iur. in littera Q. in gl. tolle litteram, ibi,
1 [voces † valerent,] hoc non eſt verum, niſi tales ſint ſaltem in ſubdiaconatus ordine conſtituti, vt in clem. de æta. & qualit. vt hi qui. 1. reſpon. in glo. etiam ſindicorum. in fi. vbi dicit, ꝙ videtur, ꝙ conuerſi monaſteriorum debent ſindicatui conſenti-
2 re. inſup. † Auguſtinus dicit in fi. Ratio eſt quidam motus vim mentis acuens, veraque à falſis diſtinguens: rationis autem pars ſuperior æternis rationibus conſpiciendis, vel conſulendis adhæſit portio, inferior ad temporalia deflectitur, etiam illa rationis intentio, qua contemplamus
3 æterna, ſuprema reputatur. Sed Sene. † in epiſtola 66. eſt (inquit) naturæ immutatio. Inſup. fuit quæſtio. circa fi. ibi de actore. in princ. & de ſindico. in 1. col. ver. & not. aliàs ver. ſed cuius ætatis. in iſta vltima al
4 legatione dicit, ꝙ † in creatione ſindici ſufficit ætas xiiij. annorum conſtituentiũ ſindicum, & in fi. dubitare vidi, an ſi ab vniuerſitate laicorum patroni alicuius eccle-
5 ſiæ admittantur † pupilli ad præſentandum rectorem vacantis eccleſiæ, vel ſi vna pars eos admittit præſentando vnum in-rectorem, & alia pars ſimpliciter pupillos admittit in præſentatione, quam facit de alio computentur inter maiores voces pupillorum, & videtur ꝙ debeant computari ſecundum ea, quæ ſcripſit Archid. 16. q. 7. decernimus. & c. ſi plures hæredes. & In no. de noui oper. nunciat. cap. 2. & hic idẽ Archid. & D. m. de nouitio ſecundũ quod ipſe D. meus ſcripſit poſt Compoſt. Inno. & Hoſt. de elect. cõſtitutis. nam qua ratione pupillus iure ſingulari patronus eccleſiæ præſentat Rectorem vacãtis eccleſiæ, & valet præſentatio, eadem vel pari ratione valebit vox pupilli quando ad præſentãdum rectorem gratioſe, vt præfertur admittitur: ſecus ſi ab vna partium tantum admitteretur, quia tunc non valeret vox pupilli in præiudicium alterius partis pupillum non admittentis. ad hoc de exceptio. cum eccleſiaſticæ. & de diuort. ſignificaſti, quòd adulter cap. vlti. & placet, ſecus ſi admitterentur pupilli ad electionem prælati, quia tunc eorum voces in electione non præſtarent ſuffragiũ. ratio quia ſicut impubes non poteſt contrahere matrimonium carnale, ita nec ſpirituale pari ratione, vt dicitur in glo.

SUMMARIUM.

1 *Appellatio valet & differt negotium electionis, etiam non ſeruata forma c. vt circa. ſup. eod.*

CAP. XXXIII.

Si poſtquam.] In glo ab eo. in fi. de quibus ſum ego. dico enim, ꝙ licet non ſeruetur forma decretal. vt circa. ni-
1 hilominus appellatio † ipſa valet & differt negotium ſuper quo appellatur ad curiã ſi pœna non ſeruantis eſt, vt non audiatur ſuper expenſis, in quibus non fuit ſeruata forma, nec ſuper aliis vero tribus caſibus illius decret. vt circa, ibi, [alioquin.] & c. conſtitutionem. hic allegatum, §. ſane. & §. inſuper. nec obſtant ſi bene conſiderẽtur in contrarium allegata pro dictis in eo. facit etiam quod ipſe D. m. ſcribit ſup. eo. li. & tit. cupientes, in prin. ſuper ver. vel appellatio. in glo. vel ipſius. ibi dicitur proceſſiſſe

ceſſiſſe ex delegata, hoc dictum facit ad quæſtionem quam formaui eo. lib. de reſcript.cap.cum aliquibus.

SUMMARIUM.

1 *Impedimentum ſuperueniens an operet, vt concedi debeat integrum tempus remanens.*

2 *Vicarius perpetuus per quem debet poni, vel eius auctoritate ad curam animarum.*

3 *Fructus beneficiorum an & quãdo accipiantur, patitur aliquos defectus illis ceſſantibus.*

4 *Diſpenſatio ſuper defectibus quos effectus operetur.*

5 *Diſpenſatio motuproprio conceſſa quid operetur, & quòd tollat ſubreptionem.*

6 *Diſpenſatio ſpecifica tollit defectus, & illius pœnam.*

7 *Diſpenſatio generica, ſeu facta per non habentem poteſtatẽ non tollit defectus.*

CAP. XXXIIII.

Cum ex eo.] *ad ſeptennium*.] Et ſi ille cum quo per dictum tempus diſpenſatur incipit ſtudere per an-
1 nũ, & poſt† impediatur per tres annos, deinde reincipiat ſtudium, habebit integros ſex annos, ſed cauſa, quæ not. per Archi. 16.q.1. frater. videtur ab eis, ſ. epiſcopis, & ſuperioribus ſecundum Archid. non à rectoribus curatis, & ſic non, ꝙ ſolus vica-
2 rius† perpetuus ad exercitiũ curæ animarum debet poni per epiſcopũ, vel eius auctoritate. vt ſup. de offi. vicar. c. ad audientiam. & de præb. c. extirpandæ. §. qui not. ſcilicet etiam temporalis, vt hic, & ſic perpetuus nec per epiſcopum etiam ex cauſa rationabili non poteſt remoueri à vicariatu, vt in d. c. ad hoc. ita & iſte temporalis, vt hic durante ſeptennio remoueri nõ poteſt, niſi per epiſcopum, etiam ex cauſa. pari ratione in glo. poſſit. hic Archi. vltra medium, illos percipiet ibi, hoc videtur verũ ſi dicatur in diſpenſatione, ꝙ fructus perci
3 piat† interim non obſtante, ꝙ de priuilegio, conſuetudine, vel ſtatuto quouſque fuerit ſacerdos alteri debeantur, aliàs ſecus ar. eo. lib. de reſcrip. quamuis, 2. cap. ſi propter tua debita. & inf. de præben. cum in eccleſia, & fac. quod dicam inf. eo. c. inſup. & hac ratione ibi non recipiet, hoc dictum D. m. videtur intelligendum cum diſtinctione, vnde diſtinguendũ, quia aut defectus & eius pœna procedit à iure cõmuni, aut à priuilegio, conſuetudine, ſtatuto, conuentione, vel pacto. Primo caſu ſiue tollatur defectus naturaliter, & vere, vt quia promouetur ad ordines, quos requirit beneficium, ſiue quia fac. reſidentiam in beneficio, & ſibi deſeruit, ſeu forte iure impetrationis, vt quia diſpenſatur cum eo, per illum qui poteſt, & vtroque caſu ceſſat eo ipſo defectus, & per conſequens pœna ipſius: vnde ſi non recipiebat fructus beneficij propter defectũ ordinis vel propter abſentiam eos recipiet. Secũ-
4 do† caſu ſubdiſtingue, quia aut ceſſat defectus ipſe naturaliter & vere, aut ficte iure interpretationis per diſpẽſationẽ. ſi naturaliter & vere, idem quod ſup. in primo caſu. ſi ficte vt quia cum eo diſpenſatur, iterum ſubdiſtingue, quia aut diſpenſatur per eum qui poteſt, aut per eum, qui non poteſt: ſi per eum qui poteſt, aut diſpenſat ſimpliciter, aut ſpecifice: ſi ſimpliciter, aut proprio motu, aut ad petitionem alterius:
5 ſi proprio† motu, aut aliquid adiiciendo ſaltem in genere, vt quia dicit aliquo in contrariũ non obſtante, aut nihil adiiciendo. primo caſu tollitur defectus in pœna ipſius, ſecundo caſu non tollitur. ratio; quia licet ꝓprius motus tollat ſubreptionem, non tamen tollit ius alterius niſi ſaltem per generalem clauſulam, quòd id velit exprimat. ad hoc inf. de præben. ſi motu proprio. & c. ſeq. & clem. eod. tit. ſi Romanus. & quæ ibi in c. per litteras. eo. tit. ſcribuntur per D. m. & quæ ſcripſi in c. Iacobus. de ſimon. in quæſtione vltima. ſi ad petitionem alterius nihil valet, ad hoc ſupra de decim. ex multiplici. & quæ ſcripſi ſup. eod. lib. de reſcri. quamuis. & c. ſi propter tua debita. fac. etiã ſup. eo. lib. de conſtit. c. 1. & inf. de pactis & de præben. cum
6 in eccleſia. & de reg. iur. indultum. Si† vero ſpecifice. iterum ſubdiſtingue, quia aut ſufficien-

ſufficienter, ſ. deſcendendo ad ſpeciem, vt quia de ipſis impedimentis obſtantib. mentionem facit expreſſam. ad hoc clem. de offi. ord. & ſi apoſtolicæ, aut minus ſufficienter, ſ. in genere non exprimendo, vt ſupra primo caſu tollitur defectus, & pœna ipſius, & idē operabitur fictio, ꝙ natu-
7 ralis imperfectio, ſeu defectus ſublatio† vltimo caſu non tollitur defectus, nec ipſius pœna, & nihil operabitur diſpenſatio. Et idem prædicto caſu, ſ. cum diſpēſatur per eum, qui non poteſt, & ſecundum hanc diſtinctionem intelligatur dictum D. m. in textu ſuper ver. iuſta de cauſa, & inſup. & hac ratione ibi non recipiet.

SVMMARIVM.

1 *Ponitur hic cautela collationis iuxta formam huius decretalis.*

2 *Pœna compromiſſi quando committatur in caſibus hic expreſſis.*

CAP. XXXV.

1 Commiſſa.] In glo. ſic ſup. eo. quàm ſit. in fi. caute † facit ſic conferendo ſecundum ea, quæ ſcripſit D. m. poſt Hoſt. de reſti. in inte. c. 2. in gl. magna. in fi. & poſt Inno. & Hoſt. de cenſi. venerabili. in magna glo. circa medium ver. ex præmiſſis patet. Inſup. & hic Arch. ibi ver. ſed pone arbiter, vbi quæritur, nun-
2 quid† Titius & arbiter condemnet, aut reſtituat C. Sempronio, de quibus compromiſſum erat, & qui Titius reſtituit illa C. abſtulit, incidit in pœnam. Secundo diſtinguendo, quòd ſi reſtituat animo auferendi, tunc incidit, aliter non: vel dicendum, quòd ſi petiit rem tantum ſibi reſtitui, ſi poſt auferatur, non incidit: ſi vero petiit reſtitui, & reſtitutum penes eum dimitti, tunc incidit, quia duo videtur arbiter ſibi percipere, quamuis faciat vnum. qui reſtituit facit cōtrā aliud, ſ. quia non dimittit. arg. ff. eo. §. 1. vide ibi etiā in eadem glo. ibi aliquando diu obtinuit forte per vnum, vel duos menſes. ſup. de frig. & male. cap. 1. §. ſi autem.

SVMMARIVM.

1 *Sedes Apoſtolica in dubio & in maioribus intelligitur ſedes Pontificis, non legati etiam de latere.*

2 *Legatus etiam de latere non poteſt contra voluntatem teſtatoris, nec illi derogare.*

3 *Sedis Apoſtolicæ appellatione venit etiam legatus de latere in minoribus negociis.*

CAP. XXXVI.

Si abbatem.] Inſup. ad hoc quod not. in fin. in contrarium fac. quod ipſe D. m. not. ſup. de off. leg. ꝙ tranſlationē ſuper 1. glo. & in cle. de relig. do. quia contingit. ſuper ver. Apoſtolicę ſedis. in nomi-
1 ne Sedis Apoſtolicæ † intelligit ipſam, nō legatum ipſius etiam de latere: Secundo dicendum attendi debere id, de quo loquitur, ſeu cui nomen Apoſtolicæ ſedis iungitur, quia ſi eſt de maioribus, ſeu de reſeruatis, tunc nomine Apoſtolicæ ſedis intelligitur Papa tantum, non legatus ipſius etiam de latere, vt in dicto cap. quia contingit. & ſup. de offic. lega. quòd tranſlationem. patet enim exemplum in prædicto cap. quia contingit. nam ibi loquitur de eo, de quo diſponere aliter quàm ſit ordinatum eſt contra legem teſtatoris, quæ ſeruari debet. 13. quæſt. 2. vltima vo-
2 luntas. nec ei poteſt per legatum † derogari, ſic nec legi communi. ſup. de præb. dilectus 1. & c. dilecto. ſed per Papam tantum. ſup. de elect. ſignificaſti. & de conceſ.
3 præb. propoſuit. ſi † vero non eſt de maioribus, tunc veniet appellatione ſedis Apoſtolicæ ipſius legatus de latere, vt hic, & inf. de offi. leg. cap. 1. & de priuil. auctoritate. §. inhibemus. & de verb. ſignific. veniens. in prin. facit clem. de præb. per litteras. & quod ibi not. per D. m. & in d. c. auctoritate. fac. etiam ſup. de fil. presbyt. & ple. & quod ibi not. per Innocent. & Hoſtien. facit etiam ſup. eod. lib. & eo. tit. fundamenta. §. 1. in fi. & infra de conceſ. præben. cap. vno.

SVMMARIVM.

1 *Poteſtas eligendi, ſeu conferendi rata compromiſſario, an differant, & in quibus.*

2 *Verba, Eligo, vel Cōfero ſunt ꝓmiſcua.*

3 *Prouiſio & electio ſunt diuerſa.*

4 *Prouiſionis verbo, vtrū vti poſſint compromiſſarÿ, vel compromittentes.*

5 *Eligendi facultas conceſſa durat ſemel tantum, & ſpirat per vnicum actum.*

6 *Prouidendi facultas, vtrum expiret per vnicum actum inualidum, ſeu reitera ri poſſit.*

7 *Mandatum de prouidendo factum ratione perſonæ non expirat, donec realiter fuit facta prouiſio.*

CAP. XXXVII.

SI compromiſſarius.] In glo. [approban-
1 tur.] in fi. ſed videtur, ꝙ† non differt:
ſiue detur poteſtas prouidendi, vel
eligendi quādo reuertatur ad compromittentes
electio, & ꝙ compromiſſarius iterum
non poſſit eligere, vel prouidere, ꝙ
non ſit differentia inter iſtos: nam vt ſcripſit
Archid. ſup. eod. tit. & lib. ſic cum in
glo. ſup. cap. in Geneſi. & Compoſt. ſup.
tit. quia propter. & Innocent. in c. in cauſis,
in gl. videtur. compromiſſarius, poteſt
dicere, Eligo, vel, Prouideo, & Guil. in Specul.
in 4. parte de elect. in forma pronunciationis
electionis, dicit ꝙ compromiſſarius
max. Papa poteſt dicere, tam prouideo,
quàm eligo. d. c. quia propter. nec eſt
ius quodcunque iſtorum dixerit: & idem
iur. dicendum in compromittentibus. fac.
quod not. Ber. eod. tit. cauſam quæ. in vlt.
glo. & de conceſſ. præb. c. conſtitutus. in 1.
2 glo. nam iſta duo† promiſcue ponuntur in
iure, quia prouiſio poſſit pro electione, vt
in dictis c. cauſam quæ. & quia propter.
& quia eligit, & prouidet. vt ſup. de conc.
3 præben. dilectus. & tamen aliud † prouiſio,
aliud electio: nam prouiſio ſpectat ad
ſuperiorē, & per ipſum conſequitur prouiſus
plenum ius, & ponitur pro collatione.
ad hoc ſup. de præb. dilecto. 1. reſpon.
ibi [prouidere.] & de iur. patr. cū dilectus.
1. reſpon. ibi, [prouiden.] & inf. de præb.
c. item cuius. electio vero ſpectat ad inferiores.
vt ſup. eo. tit. c. 1. ꝙ cauſæ poſſ. cum
eccleſia Sutrina. 16. q. 10. congreg. 18. q.
4 2. abbatem. vnde videtur † dicendum, ꝙ
nec compromittentes, nec compromiſſarius
verbo prouiſionis, ſed electionis vti
5 debent, & ꝙ † ſi per eos, qui habent eligere
fiat commiſſio alicui, ꝙ poſſit eligere &
prouidere poteſtas prouidendi, & eligendi
duret ſemel tātum, & reuertatur ad cōpromittentes.
6 ſed quid† ſi ab eo, ad quem
ſpectat prouiſio alicui concedat, ꝙ de beneficio
alicui valeat prouidere, vt inf. de
off. dele. item cui, & de præb. is cui. & cap.
ſi cui. & ille prouidit alicui, qui conſentire
noluit, vel conſenſit, & poſt renunciauit,
poterit ne iterum alteri prouidere, videtur
ꝙ nō, cum ſuo ſit functus officio, ſemel
prouidēdo inf. de off. del. c. in litteris.
& c. venerabili. & ita tenet Ber. inf. de cōceſ.
præbē. in d. c. conſtitutus. in 1. glo. &
fac. ad hoc iſtud cap. nam ſicut ſemel eligendo,
non poteſt iterum eligere, ſic pari
ratione ſemel prouidendo, non debet
poſſe iterum prouidere. In contrarium videtur,
quia dicta commiſſio, & prouiſio
debet intelligi cum effectu. de cler. non reſid.
relatum. & de pœnit. diſt. 1. §. hæc autem
verba. fac. inf. de procur. is qui. 1. reſponſo.
ar. à contrario fac. etiam quod ſcripſit
D. meus poſt Inn. & Hoſt. in d. cap. in
litteris. & de re iud. cap. 1. & quod ſcripſi
ſup. eod. lib. de reſcript. cum in multis. Secundo
† probabiliter videtur dici poſſe, ꝙ
7 ſi facta ſit commiſſio fauore perſonæ, cui
committitur, vel illius cui prouideri mandatur,
vt inf. de off. deleg. c. is cui. §. ſed ſi.
& ſup. de offi. deleg. c. vlt. §. is autem. tunc
iterato poterit prouidere, quouſque eccleſiæ
ſit ꝓuiſum. ratio quia maior fauor debetur
eccleſiæ, quàm perſonæ. ſup. ne ſed.
vac. c. 1. & ſup. eod. lib. de reſcrip. c. vlt. &
quia durat adhuc cauſa principalis, & final.
factæ commiſſionis, ſed neutra celeris,
& vtilis prouiſio, quibus durantibus,
durare debet effectus, & acceſſorium. inf.
de off. deleg. ſi ſuper gratia. & ſup. de appellatio.
cum ceſſante. & de renunc. poſt
translationem. & 63. diſtin. §. verum. cum
ſimilibus.

SVM-

SUMMARIUM.

1 *Recitantur, ſeu potius demonſtrantur opiniones doctorum, & nihil firmatur.*

CAP. XXXIX.

1 SI confirmationem.] In glo. hic † tractat in fi.& placet hic plus Arch. illa opinio, quæ habet, vt vitietur. D.m.nō declarat in dicta quæſtione quid ipſe ſentiat, ſed opiniones tantum recitat.

SUMMARIUM.

1 *Capitulum ſede vacante.licet bona prælati adminiſtret, nō poteſt illa diſtrahere nec diuidere, nec ſibi appropriare.*

CAP. XL.

1 QVia ſæpe.] In gloſſ. diſtinct. in fin. Item ꝙ etiam adminiſtret bona diuiſa probatur ſup. eod. tit. & lib. cap. cupientes.§. ad hæc. & vide quod ibi ſcripſi.

SUMMARIUM.

1 *Auctoritas Abbatiſſæ intelligitur de vera, propria, & effectuali.*
2 *Garrula mulier quæ ſit, ex Seneca.*
3 *Epiſcopus poteſt diſpenſare cum regulari promoto ad dignitatem minorem Epiſcopatu.*

CAP. XLIII.

IN demnitatibus.] Recipiat, intelligendū
1 eſt † de vera & propria auctoritate, ſed de facto, vel etiam de iure, & ad mandatum ſuperiorum, quia hoc poſſit, maxime hoc expreſſo bene poterit recipere.fac.inf.de reg.iur.ꝙ quis, & quod dicā infra de præbend.cum in eccleſiis. in glo. ſpeciale.in fi.facit ad hoc ſupra de off.dele. ſuper eo.in eo quòd de cla.appellatione remota ibi dicitur in gl.facile enim ibi
2 quis mulier † garrula.Senc.declamat.lib. 2. declamatio. 5. Nec tam magnum viribus quoque animi cernitis muliere garrulante, quæ id ſolum poteſt tacere quod neſcit. Inſup. Archidiac. contra. in fi.pro d. Archidia.fac. quod not.per eum ſecundum Inno. & Hoſt. 18.q. 2.quàm ſit. in gl. ſi religioſus. vbi dicit, ꝙ ſi religioſus vocetur ad abbatiam, vel prioratum, vel aliam dignitatem inferiorem epiſcopatu,
3 & diſpenſatione egeat, poterit † epiſcopus diſpenſare, &c. dic vt ibi, & quod Dominus meus not.poſt Hoſt. ſupra de ætate & qual. tua.ſuper ver.ex tuæ dumtaxat prouiſionis.fac. etiam infra de æta.& qual.c. permittimus, & quod ipſe Dñs m. ſcripſit poſt Hoſt.de corpor. vitia. cap. Thomas. Inſup. dic ergo ibi ad electam ab aliis, & augent numerum, & poteſt dici hoc quantum cum in aliis non augerent. ſup. eod. tit. eccleſia 2.

SUMMARIUM.

1 *Decretalis iſta debet intelligi, & obſeruari ad litteram.*
2 *Reſeruatio intermedia inter electionem, & conſenſum electi afficit conſenſum, & euacuat.*
3 *Idem eſt in collatione.*
4 *Impedimentum intermedium ſuperueniens euacuat vim conſenſus.*
5 *Reſeruationes an ſint odioſæ, & conſequenter reſtringendæ, vel ne.*
6 *Permutatio beneficiorum non impeditur per ea, quæ reſpiciunt ius priuatum, ſed propterea quæ reſpiciunt ius publicum.*

CAP. XLV.

SI eo tempore.] ſubſequuntur.] Adeo ſtan-
1 dum † huic litteræ, quia vt audiui tenēt aliqui curiales experti, ꝙ ſi poſt
2 electionem, † & antequam electus conſentiat electioni de eo factæ, fiat reſeruatio, afficiat conſenſum poſt reſeruationem, & etiam præcedentem electionē, non obſtante c. ſi tibi abſenti. infra de præb. & quod ibi not. Iſti certe non videntur bene dice-

re,ſaltem quoad electionē, vt hic ſatis eſt
expreſſū,licet videantur bene dicere quo
ad conſenſum.ſed hoc ergo quia non po-
terit electus electioni cōſentire libere, ſi-
cut ante reſeruationem poterat,& ſi con-
ſentiat ſine Papæ licentia non valebit con
ſenſus,& ſic idem operabitur talis reſerua
tio quoad electionē faciendam,& ei con-
ſentiendum, vt vtrumq. impediat fieri , &
3 idē † videtur dicendū in collatione, vt im-
pediat collationem,& conſenſus proteſta
tionem, vt in prædicto c.ſi tibi abſenti. cū
eadem ſit ratio : nec mirū ſi hoc operatur
papalis reſeruatio,& decretū , quia idem
4 operatur aliud ſuperueniens † impedimē
tum,vt ſi electus vel prouiſus poſt electio-
nem, vel prouiſionem de ipſo , vel ſibi fa-
ctam antequam conſentiat excommuni-
cetur,vel ab officio , vel beneficio ſuſpen-
datur , & talis antequam abſoluatur con-
ſentiat; certe talis conſenſus non valebit,
ad hoc ſup. de conſuet. cum dilectus.& de
cle.excom. mi. ſi celebrat. cum ſimilib. &
quod ſcribitur per D.m. poſt Inn. ſup. eo.
lib.& tit.c.2.in glo.electio. bene fac. ſup.
eo.tit.& lib.c.vt certa.& infra de iure iur.
c.fin.& inf. de reg.iur.factum legitime.in
quæſtione.& quod ibi not. Inſup.nota ibi
afficere debent, imo videtur tamquam o-
5 dioſa magis q̃ ambitioſa † reſtringenda .
infra de præb.quamuis.quando non quæ-
ritur de iure nullius , vel quæritur de iure
perſonæ tamquam fauorabilis ampliatur,
& magis afficit , vt patet in reſeruationi-
bus, quia illa, quæ reſpiciūt ius priuati nō
6 impediunt † permutationem beneficiorū,
vt infra de re.perm. c.vno. alia vero , quæ
non reſpiciūt ius priuati permutationem
impediunt, vt in extrauag. Io. Papæ xxij.
execrabilis.§. quæ omnia.& Benedicti Pa
pæ xij.quæ incipit,dudum.

SUMMARIUM.

1 *Impeditus iuſte poteſt mittere procuratorem ad intereſſendum electioni .*
2 *Impedimenta legitima quæ ſint .*
3 *Procurator ad intereſſendum electioni qualis, & quali poteſtate ſuffultus eſſe debeat remiſſiue.*

CAP. XLVI.

SI *quis iuſto impedimento.*] Supple, ꝙ non
1 incurrerit † culpa ſua , & quod non
reddat ipſum inhabilem ad vocem ,
2 vt quia eſt† infirmus,vel ab hoſtib. captus,
non excōicatus,vel ab officio ſuſpēſus. ſu
pra de cōſue. cum dilectus.& plurib. dum-
modo ſint habiles ad eligendum, qui cle-
rici , & non laici,& ſint in ordinibus , qui
requiruntur in clem. de æta. & qual. vt hi
qui; in gl. voto approbatā ibi non in pro-
3 cur.† item inf.de procu.c.vlt.§. quatenus.
cui videtur ſtandum,ſed Arch.& hæc ve-
ra videntur , ne ſubſtituerit ad certam , &
expreſſam perſonam eligendam,quo caſu
poteſt eſſe vera ſententia Compoſt. & D.
m.& in fi. vel poteſt dici , quòd etiam iſto
vltimo caſu compromittere poteſt ſecun-
dum formam c.ſup.eo.tit. cum dilecti. eo.
tit.& lib.c.cum expediat.

SUMMARIUM.

1 *Confirmatio electionis quomodo facienda.*
2 *Confirmatio electionis requirit citationem partis nominatim ſi adeſt certus contradictor, etiam ſi conſtet illum nullum ius habere.*
3 *Etiam ſi electus electioni conſenſerit .*
4 *Electo ad iudicium veniente poteſt ei porrigi libellus.*
5 *Confirmatio nō conſenſio poteſt fieri cum ſola citatione ſine cauſæ cognitione .*
6 *Confirmatio contentioſa non poteſt fieri ſine cauſæ cognitione .*
7 *Appellatio tertij vtrum ſuſpendat executionem confirmationis electionis.*

CAP. XLVII.

QVoniam.] *Nominatim.*] Accipe faciē-
1 dum† ꝙ eſt infra,& dic ſup.de ip
ſo coelecto vere coelectus , vel
oppoſitore, vere oppoſitor ,
vel de vtroque vel vterq. vel generaliter,
2 vbi neſcitur, ꝙ ſi conſtaret † coelectum,&
oppoſitorem ius non habere non minus
valebit

valebit confirmatio facta eis non vocatis.
ad hoc.ſup.de fil.presby. quoniam. & inf.
de offic. ord.c.ordinarij.§.1.& ſeq. quòd ſi
3 coelectus † nódum electioni conſenſit, ni-
hilominus eſt vocandus, vt probat littera
ibi,[coelectus.] & fac. quod ſcripſit Hoſt.
ſup.& dudũ c.2.ſuper ver. procuratione,
& ſuper ver.conſtitutus. Inno. Compo.&
D. meus in gl. placent pro iſto. aliàs ibi l.
ſi vt proponis 2.bene fac.quod not Guill.
in Spec. de libellorum conceptione. §. ſe-
quitur,ver. item dicunt quidam, vere di-
4 cit Guill.ego dico,ꝙ licet reus† caſu vene
rit coram iudice nulla citatione præmiſſa,
poteſt tamen ei offerri libellus. Inſup. ad-
huc dici poteſt ibi effectum ex ſuper glo.
& tunc videas quod ipſe D.m.ſcribit ſup.
eod.tit.ꝙ hic ſuper & poſt ex hac littera,
vbi idem tenet quod hic,& ibi ſecundum
glo.& tunc videas quod ipſe D.m.ſcribit
ſup.eo.ti.cap.& poſt glo. vlt. in qõne ſed
quæritur. vbi dicit, ꝙ facta citatione, ſine
qua non valet confirmatio, vt hic abſque
5 alia † cauſæ cognitione,teneret confirma
6 tio non contentioſa.In contentioſa † vero
ſuper qua vult primum iudiciũ ordinare,
neceſſaria eſt cauſæ cognitio, ſine qua cõ
firmatio non teneret. ad idem facit quod
ipſe D.m.ſcripſit,& præterea Inno.de cle
ri. exc. min. ſi celebrat.ſuper ver. irritan
da. circa fi.ver.ſi cum ſuperior. poſſet for-
te dici, ꝙ licet eo caſu quo dicit D.m.ha-
beat confirmatio indefinite,hoc verũ in-
ter confirmatorem,& confirmatum, non
autẽ quoad aliũ,nec quoad hoc vt appel-
lans à tali confirmatione appellare poſſit,
ſine cauſæ expreſſione: quod forſitan poſ-
ſet, quando appellatur à confirmatione
iudiciali,vbi interuenerunt coelectus,vel
oppoſitor.& ordinate actum eſt inter eos,
licet videantur ſentire contra Inno. Hoſt.
& D.m.præter eos ſup.de appel.conſtitu-
tus.ſuper ver. rationabilẽ. in fi.nec etiam
7 quoad hoc,vt † ſuſpẽdatur effectus confir
mationis, qui eſt poſſeſſio:quia nõ obſtan
te tali appellatione à tertio interpoſita
dabitur poſſeſſio, & adminiſtrabit poſſeſ-
ſor, vt etiam per prædictos in dicto c.con
ſtitutus. not.etiam ſup.eo.lib.& tit.c.aua
ritiæ. per Archid; & D.m. ſed contra ſup.
de re iud. cum ſuper. vbi appellatio tertij
impedit effectum ſententiæ. Sol. ibi fuit
verum iudicium inter partes, & vera ſen-
tentia diffinitiua, hic ſ. in tali confirma-
tione non, & ideo ſecus.

DE RENVNCIATIONE. Titulus VII.

SVMMARIVM.

1 *Curioſus qui dicatur.*
2 *Curioſitas graue vitium ex Gregorio.*
3 *Cognitio ſui ipſius cunctas cognitiones præcedit.*
4 *Curioſitas accipitur reſpectu perſonarum: quod enim vni curioſum eſt, alteri non eſt.*
5 *Curioſitas iracundiam parit, ex Sene.*

CAP. PRIMVM.

Q*Voniam aliqui curioſi.*] Et cu-
rioſus factus dicas vrba-
1 nus. Item curioſus † dici-
tur, qui vitia aliorum in-
ueſtigat, & ſua interiora
ignorat. vnde Gregorius in Homi. Homo
quidam fecit cœnã magnã: Graue nam-
2 que † eſt curioſitas vitium, quæ dum cu-
iuſlibet mentem ad inueſtigandum proxi
mi exterius dicit,ſemper ei ſua intima ab
ſcondit,vt aliena ſciens ſe neſciat: & cu-
rioſi animus quanto peritus fuerit alieni
meriti, tanto fiat ignarus ſui. Ideo dicit
3 Ber.Multi multa ſciunt,ſtude † cognoſce
re te ipſum, quia multo melius & lauda-
bilis es,ſi cognoſcis te ipſum, quàm ſi te
neglecto cognoſceres curſus ſiderum,her-
barum vires, complexiones hominum,na
turas animalium, & haberes omnium cœ
leſtium & terreſtrium ſcientiam, vt Ma-
4 tho in curioſus,ſcias † tamẽ,ꝙ illud,quod
eſt curioſum vni nõ eſt alteri,quia aliquid
eſt, ſ.intellectum alterius, & aliquid eſt
vtile vni,quod non eſt vtile alteri,aliquid
præcipitat facile vnum, quod non præci-
pitat alium, vt eo.lib.in ſcientia. in fin.de
curioſo dicit Sene.de ira lib.3. Non vis eſ
5 ſe iracundus, † ne fueris curioſus.& decl.
lib.6.decla.2.Ignora diſſimilem,lex te in-
nocentem eſſe non curioſum iubet.

SVMMARIVM.

1 *Reſeruationes legatorũ Apoſtolicorum vtrum afficiant.*

2 *Eadem auctoritas ſoluit quæ coniungit.*

3 *Pœnitentia locum habere poteſt in renunciatione non recepta auctoritate ſuperioris.*

4 *Integra res quando dicatur in propoſito huius decretalis.*

CAP. II.

SI *te præbendam.*] In glo.[receptiones.]
1 in fi.reſeruationes † vere legatorum Apoſtolicæ ſedis de latere bene afficiunt. inf.de offi.leg.c.3.& not.inf.de præben.hi qui.ſuper ver.hæc ratio.& per con ſequens locus fraudi, non habet locũ hæc decre.nullis.in glo.exquiſite.prope fin.ibi ex quo ſtatim reuocat,dicendum videtur, ꝙ aut renunciatio eſt recepta à ſuperiore
2 nunquam poteſt pęnitere, quia † ſolutus eſt auctoritate illius,cuius fuit cõiunctus, & quod ſemel placuit ampliuſ diſplicere non poteſt re nõ integra:ſed cum hic propter ſuperiorum receptionem non ſit inte
3 gra,ergo &c.Si vero † renunciatio non ſit recepta,poteſt pœnitere,& tunc eſt verum quod hic dicitur,ꝙ inconſultus calor eum excuſat. In contrarium facit infra de præben.ſi tibi abſenti. ver. antequam. tamen
4 vbi res † integra dicitur antequam alteri conferatur,& hoc videtur verum, ꝙ ſ. pœnitere poſſit,eo,qui renunciationem admi ſit conſentiente, aliàs non, ſed quod ſcripſit D.m.inf. de procur.licet is.

DE SVPPLENDA NEGLIgentia prælatorum. Tit. VIII.

SVMMARIVM.

1 *Allegantur concordantiæ, & nihil diſponitur.*

CAP. PRIMVM.

ROmana.] Inſupple.etiam c.
1 de cauſis. ibi c.1.circa fin.† bene facit quod ſcribit D. m. inf. de regul.iur. cui licet.in quæſtione. ver. ſolu tus rationibus. & poſt Hoſt. ſup. de elect. quòd ſic. in glo.eis inſtantibus. & de præbend. graue.in glo. ad quod epi.ver. item ſed Inno. & ver. ſecus ſi pro contumacia. & inf.de excep.cum quidam.ſuper ver.ſuperiores,& inf.de hære.vt commiſi.in fi.& quod D.m.not.ſup.de temporib.ordin.c. nec epiſcopi.ſuper ver.maiori numero. & inf.de off. ord. vt litigantes. de hoc etiam not. 12.diſt. præcept. 2.q.1.primates.2.q. 6.§.biduum.ver.ſi quidem. & in 3. quæſt. 6. accuſatus.

SVMMARIVM.

1 *Homo præſertim nobilis, & potens lege aliqua diſtingui debet, ex Seneca.*

2 *Magnanimitas decet omnes homines, ex eodem.*

3 *Animus iungitur vice Dei in hominibus ſicut Deus in mundo.*

4 *Legatus Papæ vtrum concedẽdo adminiſtrationem eccleſiæ cathedralis, vel collegiatæ concedat titulum in ea.*

CAP. II.

GRandi.] In glo. [in ſecularib.] ibi,
1 [nobilitas.] Sene. † decla.lib.5. declamat.vlt.vult aliquo imperio parere aliqua poteſtate diſtingui, homo magnæ nobilitatis magnæ gratiæ, ingẽtis pecuniæ magnanimitate, de ipſa dicit Sene.declam. ad Neronem lib. 1. De
2 cet † magnanimitatem quemlibet mortalem etiam illum in quo nihil minus eſt, & de quæſtionib. naturalib. lib. 7. vti poſt melior caſus eſt & merito: nã animo totũ corpus deſeruit, vt idem Sene.de clemẽt. lib. 1. & idem epiſt. 20. Annis facit nobilem,cui ex quacunq. conditione,ſuper for tunam licet ſurgere, & idem in epiſto. 7.
3 quem in hoc mundo Deus locum obtinet

hunc

4 hũc in homine animus in additione vel † legato ibi Archid. hoc non eſt verum per omnia, vt patet inf. de off. leg. c. penul. & vlt. nã ſi dicamus per dationẽ adminiſtrationis eccleſiæ cathedrali, aut alij collegiatæ vacanti dari titulum, ita quòd non poſſit dationi pendente ad electionẽ prælati procedi, prout dicit Compoſt. quando datur à Papa, ſup. de elect. cum nobis olim. in fi. hoc eſt planum per dicta c. ꝙ ſ. à legato dari non poteſt, aliàs ſecus.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus non adminiſtrat bona collegiatæ eccleſiæ vacantis, niſi capitulo negligente, & eo citato cum cauſæ cognitione.*

CAP. IIII.

1 Eccleſia.] Et tẽporalib. bene fac. hoc c. & ſup. prox. ad proban. ꝙ ad † capitulum ſed. vac. eccleſiæ collegiatæ, ſpectat cuſtodia, & adminiſtratio, vel ad œconomum ipſius capituli, & non ad epiſcopum: & hoc ne capitulum negligenter, aut perperam adminiſtret, quo caſu ad epiſcopum, vocato tamen prius capitulo, & cum cognitione præmiſſa hoc ſpectabit. & ſic fortificatur quod ſcripſi ſup. eod. lib. de elect. cupientes. §. ad hoc. fac. etiam eo. tit. quia ſæpe.

DE TEMPORIBVS ORDINATIONUM, & qualitate ordinandor. Tit. IX.

SVMMARIVM.

1 *Veritas obſcuratur mutatione ꝓuinciæ.*
2 *Italia vnde dicta.*

CAP. PRIMVM.

Saepe.] *Fugientes.*] Sene. decla. lib. 4. declama. 4. Quia ſciebat malã cauſam ſuã, egit apud illũ, qui illam nõ nouerat, & 98. diſt. in ſum-
1 ma. aliàs §. † veritas nonnũquam obſcuratur prouinciæ mutatione. in glo. includit
2 in fi. Italia † dicta eſt ab Italo Rege, quæ olim à Græcis occupata, magna Græcia dicta eſt, vide in Catho. in Italia in gl. ſic medius in fi. fac. quod not. D. m. ſup. co. li. de elect. quorumdam. in glo. quid ſi à media, & c. indemnitatibus. §. ſi q̃. in glo. 1.

SVMMARIVM.

1 *Adducit concordantias, & nihil reſoluit.*

CAP. II.

1 Eos qui.] In glo. [ſi † in terra.] in fi. & ibi tenet, ꝙ ſtatim incipit ſecũdus annus in glo. quib. in fi. pro & contra facit quod notatur inf. de reg. iur. cum quid prohibetur. in qõne ſuper ver. audite. in prin. & ver. contra. in fi. & inf. de ſen. excom. alma mater. in glo. vlt.

SVMMARIVM.

1 *Papa ſolus ordinat promotum à ſe vel anteceſſore ſuo.*
2 *Epiſcopus non poteſt ordinare familiarem, niſi illi beneficium conferat, ex Speculatore.*
3 *Nouitius vtrũ poſſit ordinari infra annũ ab epiſcopo in cuius diœceſi degit.*
4 *Et nunquid ordinatus executionem ordinandi habeat.*
5 *Beneficium temporale obtinens, vtrum promoueri poſſit.*
6 *Abbas etiam exemptus debet petere ſpiritualia ab epiſcopo, in cuius diœceſi moratur, niſi eps malitioſe deneget.*
7 *Donum non eſt quod neceſſitate cogente conceditur, ex Seneca.*
8 *Diœceſanus in contentioſis an poſſit exemptos conſentientes iudicare.*
9 *Domicilium quod quiſque ſequatur patris ſcilicet, aut aui.*

CAP.

CAP. III.

C*Vm nullus.*] In gloſſ.dicit hic ibi l.
1 4.vbi dicit, ꝙ ſolus† Papa ordi-
nat promotum à ſe, vel prædeceſſore ſuo, eccleſiaſticum dicit Guill.ſupra.eo.tit.c.prox.ſuper ver.quæſito colore.
2 ꝙ ſi epiſcopus† recipiet aliquem extraneum in ſuum familiarem, non idem poteſt ei ordinare, niſi ei beneficium contulerit, cuius ratione factus ſit de ſuo foro, ad quod fac. iſtud cap. & quod hic ſcribit
3 D.m.& eorum ſocij. Sed nunquid † nouitius infra annum probationis poterit ordinari ab epiſcopo, in cuius diœc. in probatione ponitur,& ſi ordinetur executionem habebit?& videtur, ꝙ non.ar.ſup.eo.lib.de elect.ex eo quod inf.de ſent. excō. religioſo.§. quamuis autem. cum non ſit cū effectu religioſus, vt ibi dicitur, quod etiam facit contra.& inf.de regul.c.beneficium.& fac.quod not. Archid. inf.de ſepult.cum quis.in glo.quod ſi quis videtur
4 dicendum, † ꝙ licet non debeat ordinari, tamen ordinatus executionem habet de iure communi, etiam ſi exeat ordinem.ar. ſup.eod.tit.ea parte,& infra, & c.ibi q̃diu
5 moratur in ipſis, & c.nullius. in † glo. de magiſtro. in fi. ſi habeat quis beneficium eccleſiaſticum ſpirituale, licet non ſit perpetuum, ſed temporale.i.ad tempus, talis poterit ordinari, & habere litteras ad ordines ab epiſcopo, in cuius diœc.tale beneficium habet, vt inf.§.fi.& clem.de ſupplē.ne.prælа.quia regulares. in gl. ſi enim ibi papali, & hoc innuit finis iſtius cap.ſecundum Archid.ar.de paroch.nullus.9.q.2.nullus.& per totam q̄onem. ſed contrarium not.Io.18.q.2.abbatibus. dixi enim
6 ꝙ quantumcunque abbas † ſit exemptus, primo tamē debet epiſcopalia petere ab epiſcopo loci, niſi ipſe malitioſe deneget ea,& fac. 16.q̄ō.1. interdicimus. ſed hoc quantumcunq. ſint exempti à iuriſdictione epiſcopi loci, tamen debet ab eo recipere ordines, chriſma, & conſecrationes altarium, & baſilicarum.ſup. de præſcrip. veritas.& prædicto c. interdicimus. & 93. diſt.nulla ratione.& 95.diſt.presbyterum. & quod ibi not.& hoc placet Hoſt.vt not. D.m. inf.de priui.c.1.&ꝑ hoc dicto fac.ꝙ ipſe D.m.ſcripſit ſup.de ſent.exc.canonica.& regul.iur.ꝙ ob gratiā.inf.de reg.iur. & q̄d ibi not.& inf.de ſen.exc.religioſo. ꝑ D.meum,& fac.quod dicit Sene.declam. lib.1.declam.8. Quicquid honorum nomine datur, in vtrāque partē ſummi liceat;
7 alioquin definit præmium eſſe cui neceſſitas iungitur.& lib.5.declam.vlt.Peto ne mihi lex pro me lata noceat. facit ſup.de tranſact.inter corporalia.ver.nec quod de ceſſione, &c. & prædicta regula ꝙ ob gra-
8 tiam. ſed † hoc dicemus, ꝙ in contentioſis iuriſdictionalibus, & pœnalib. ſine Papæ licentia nō poſſit diœceſanus de exemptis, etiam eis conſentientibus, iudicare, ipſoſq. punire, nec vere exprimitur in iure,& ſic intelligatur quod dicitur infra de reg.iur.ſcienter. in his vero, quæ ſunt iuriſdictionis voluntariæ, vt eſt ordinatio, conſecratio, abſolutio in caſib. reſeruatis epiſcopo, & diſpēſatio, & ſimilia poterūt exempti pro ipſis obtinendis diœceſanos adire,& forte etiam noti diœceſanis ipſorum iuriſdictionem voluntariam prorogādo, pro & contra.fac.ſup.de pæn.& remiſ. c.vlt.inſup.quod intellige.prope fi. ibi do-
9 micilium dubiū, vt ſ.an intelligatur † hoc de domicilio originis aui: nam illud non ſequitur nepos, licet enim quis ſequatur forum ratione originis propriæ vel paternæ, & ratione adoptionis, non tamen ſequor originem patris mei, quam habuit ex origine patris ſui, vt not.Hoſtien.in d. ver.Item ratione.

DE FILIIS PRESBYTERORUM, & aliis illegitime natis. Titulus XI.

SUMMARIUM.

1 *Duo beneficia ſi collata fuerint illegitimo ſiue curata, ſiue non, vtrumque amittit.*
2 *Epiſcopus diſpenſare poteſt cum illegitimo ad minores ordines, & ad vnum beneficium ſimplex:*
3 *Quòd ſi parochiali ſit vnita, beneficio ſimplici.*
4 *Unitum alteri ipſius naturā aſſumit.*

Epiſco-

5 *Epiſcopus an poſſit diſpenſare cum illegitimo ſuper beneficio requirenti ordinem presbyteratus.*

6 *Papa conferēs beneficia ad petitionem habet reſpectum ad impetrantem, & conferendo motu proprio ad ſe ipſum.*

7 *Diſpenſatio Papæ, & legitimatio differunt, vt hic: legitimatio habilitat ad omnia, & naturalibus reſtituit, diſpenſatio tantum ad expreſſa.*

8 *Legitimatio fauorabilis, diſpenſatio odioſa,*

9 *Diſtinctio, & declaratio legitimationū illegitimorum.*

10 *Diſpenſatio debet intelligi cum effectu.*

11 *Specialis & indiuidua diſpenſatio illegitimi operatur vt diſpēſatus nō poſſit obtinere aliud ſine alia diſpenſatione.*

12 *Fallit ſi diſpenſatio eſt ad primum vacatura.*

CAP. PRIMVM.

IS *qui.*] In glo. [& reſpicit.] in fin. dicendum, ꝙ † ſi duo beneficia fuerunt tali
1 collata, & ab eo recepta inſimul ſiue ſint curata, ſiue ſine cura, vtrumque perdit ratio: quia nec conferens conferre, nec acceptans ſic acceptare potuit, ſed vide ea quæ ſcripſit D. meus poſt Hoſt. ſup. de cleric. non reſiden. quia nonnulli. in vlt. q. de diuor. gaudemus. §. quia vero. in glo. patet ergo. Si vero non ſimul, tunc ſi ambo ſint curata, perdit vtrumq. primum ratione decreti de multa. ſup. de præb. & cap. eum qui. 1. reſponſo. inf. eo. tit. Secundum vero perdit per iſtud c. ſi autem ſunt incurata, tunc preciſe cogitur dimittere, ſecundum quòd iniuſte adeptus eſt, & ſi ipſum retinere contenderit, priuatur etiam primo, & ſic amittet habitum & ambitū. ſup. de tranſlatione quanta. & ſup. eod. lib. de renun. c. vlt. poſſet etiam forte non improbabiliter dici, ꝙ iſto ult. caſu recipiēdo ſecundum beneficium renunciet primo, ſecundum ea, quæ notantur 81. diſt. ſi quis ſacerdotum. & per Inno. Hoſt. & per D. m. poſt eos de cler. non reſid. c. ult. & per Archid. ſup. eod lib. de reſcript. gratia. nec propterea habebit ſecundum, & carebit utroque. Inſup. Arch. ibi tenet cōtrarium quod dicit, & bene uerum uidetur epiſco-
2 pum † cū habente tale beneficium diſpenſare poſſe, cum non dicatur habere curam,
3 quòd ſic videtur probari. † Quis poteſt habere inſimul dignitatem & præbendam, cui parochialis eccleſia eſt annexa; & in iſto c. ſuper eo nec poteſt habere dignitatem cum parochiali eccleſia, quando non eſt annexa præbendæ, vt ſup. de præbē. c. de multa. licet poſſit habere dignitatem, & præbendam, ita iſte talis à ſimili, & idētitatis ratione cum poſſit habere præbendam ex diſpenſatione epiſcopi, vt hic, qñ non eſt annexa præbendæ curata eccleſia eam habere poſſit quādo habet eccleſiam curatam annexam: & eſt ratio quia illud,
4 quod alteri vnitur, † ſumit naturam eius, cui vnitur. ſup. de ſtatu mon. recolentes. prout notatur ne ſe. vac. c. 1. & quia acceſſorium quod eſt eccleſia curata, ſequitur naturam principalis, quod eſt prębēda cui vnitur, vt inf. de offi. deleg. ſi ſuper gratia. & de reg. iur. acceſſoriū. natura cuius præbendæ, vel beneficij, cui vnitur eccleſia curata nō mutatur per talem annexionem, ſecus ſi inuicē vnirentur, quo caſu locum habet dictum D. m. inſup. idem Archi. ibi & idem Ioan. Mon. videtur dicendum, ꝙ ſi beneficium habens ſacrum ordinem annexum requiritur, ꝙ tempore receptionis ipſius is, cui confertur ſit in ſacro ordine cō-
5 ſtitutus, tunc non poſſet † epiſcopus cum illegitimo ad tale beneficium diſpenſare. Si autem requiritur, vt poſtquā obtinuerit ad illum ordinem promoueri teneatur, tunc poterit cum tali diſpenſare ad beneficium tale habendum, ordinem vero recipiet, vel abſtinebit à receptione ipſius per diſpenſationem illius, qui diſpenſare poſſit. Alioquin ſi abſque iuſta cauſa in proximis ſtatutis temporibus non receperit dictum ordinē ab ipſo beneficio remouebitur, fac. ſup. eo. lib. de elect. commiſſa 1. q. 2. reſponſo, & quod ibi, & inf. de reg. iur. imputari vero. in qō. & in fi. fac. quod not. inf. de præben. & cui. ſuper 1. glo. Hoc tamen intelligendum eſſe videtur verum, ſcilicet quādo ad petitionem alterius Papa ſcri-

pa ſcribit, ſecus ſi proprio motu ſcribat,
maxime ſaltem cum generali,ſeu commu
ni clauſula, Non obſtantium. tunc enim
formam litterarum, & etiam primam im-
petrationem iuſtificant, non ſic autem ſi
abſq. dicta clauſula, etiam proprio motu
6 ſcribat.† Diuerſitatis ratio, quia quando
ſcribit ad petitionem alterius; tunc habe
tur reſpectus ad impetrantem,& ipſius am
bitionem,& ad finem ad quē ponitur clau
ſula, Non obſtantium, eam reſtringendo,
non ampliando, vt in c.ſi motu proprio,
& c. ſe.inf.de præben.Quando vero ſcribi
tur proprio motu,tunc non habetur reſpe
ctus ad prædicta,ſed ad conferentem, ſeu
ſcribentem, qui non arctatur legibus, &
ideo ſufficit qualitercunque ſciatur eius
intentio, quæ ſatis quando proprio motu
ſcribit per generalem clauſulam,Non ob-
ſtantium,ſcitur,faciunt ſup.eo.lib.de con
ſtit.c.1.& c.quamuis.& cap.ſi propter tua
debita de reſcr.eo.lib.& quæ ibi ſcripſi in-
7 ſup.& quod dic.in fi. forte dici poſſet, ꝙ †
aut Papa illegitimum legitimat, an ſe-
cū diſpenſat. primo caſu poterit aliud be-
neficium poſt primum habere.ſecundo ca
ſu nō:ratio, quia in primo vertitur fauor,
8 & † ideo ampliandū.de donat.cū dilectus.
in ſecundo vertitur odium:& ideo reſtrin-
gendum,vt hic,& inf.de reg.iur.odia. fac.
quod not.D.m.ſup.qui fil.ſint leg. per ve-
nerabilem.ſuper gloſſ.2.& inf.tit.prox.in
9 prin.Diſtinguendum † etiam in diſpenſa-
tione, ꝙ aut diſpenſatur cū illegitimo ge-
neraliter, vt promoueri poſſit ad eccleſia-
ſticum beneficium,aut ſpecialiter:ſi gene
raliter,aut conſequitur beneficium, cum
effectu, aut non. primo caſu non poterit
nec primo dimiſſo aliud beneficium habe
re: ratio quia diſpenſatio eſt ſortita ſuum
effectum per adeptionem primi beneficij,
prout dicit Archi.fac.1.q.1.ſi qui a feudo.
in text.& glo.vlt.12.diſt. nos conſuetudi-
nem.& 33.q.2.c.vlt.& glo.1.36.qō.2.ſic
autem,in glo. vlt.& ſecundum hoc intel-
ligatur dictum Archid.ſecundo caſu, aut
fuit in culpa,vt quia ipſum primum bene-
ficiū ſcienter recipit iniuſte,ſi iuſte tamen
ſponte voluit ipſum nō conſequi,ſed amit
tere, & tunc idem quod ſup.prox.quia ſe-
cundū habere nō poterit. ad. inf.de præb.
cum qui.& de regu.iur.damnum.aut non
fuit in culpa, & tunc poterit aliud obtine
10 re.ratio,quia diſpenſatio † debet intelligi
cum effectu.de pæn. diſt.1.§. hæc autē ver
ba.ſup.de cle. non reſid.relatum.de ver.ſi-
gnifi.in his.fac.quod not.ſup.de off dele.
in litteris.per D.m.& ſup.eo. lib.de reſcr.
cum in multis.ſuper vlt.gl. & ita intelliga
11 tur dictum D. m. Si † autem ſpecialiter,
tunc non poteſt aliud obtinere,cum ſuper
illo non fuerit diſpenſatum, & ideo ad il-
lud diſpenſatio trahi nō poteſt.ſup.de off.
deleg.cum olim abbas.& ſup.eo.lib.de re
ſcript.ſuſceptum.& inf.de præben.quam-
uis primo.& c.cui de non ſacerdotali.ſi ta
12 mē cum tali diſpenſatum † eſſet ſuper pri
mo beneficio vacaturo, tunc ſi illud alteri
deberetur, habebit, ſic diſpenſatur aliud
beneficium, quod primo vacabit nulli alij
debitum,& erit ſibi primum.inf. de præb.
cum in eccleſia.cum ſimilib. & ita intelli-
gendum videtur iſtud c.

SVMMARIVM.

1 *Diſpenſatio non valet ad beneficium,ad quod de iure communi, vel ſpeciali, talis promoueri non poteſt,niſi diſpenſans poſſit tali iuri derogare.*

CAP. II.

SI *is, cum quo.*] In glo.concord. de de-
cimis ibi eo citato,immo in hoc ex-
1 preſſo,† non valebit ſi is cum quo eſt
diſpenſatum promouetur ad beneficium
ad quod promoueri nedum per ius cōmu-
ne, ſed etiā per ſtatutū maxime iuramēto
firmatū prohibetur: nec etiam de tali ſta-
tuto in ꝓuiſione,ſeu diſpenſatione mētio
habeatur,& eſſet talis diſpēſans, vel pro-
mouens,ꝙ poſſet eidem ſtatuto derogare,
ſecundum ea, quæ not. ſup. c.prox. ſuper
glo.quia no. ibi requirit Lapus Abbas.

DE OFFICIO VICARII. Titulus XIII.

SVMMARIVM.

1 *Excōmunicationis exceptio vtrum obſtet*
genti-

gentibus nomine vniuerſitatum, vel collegiorum, & in quibus.

2 *Clericus coniugatus non poteſt eſſe vicarius epiſcopi, & illius ſententia non valet.*

3 *Clericus coniugatus non poteſt eſſe arbiter compromiſſarius in electionibus eccleſiaſticis.*

4 *Vicarius epiſcopi poteſt conſtitui per epiſcopum ſine conſenſu capituli.*

CAP. PRIMVM.

Romana.] Ab eodem]ſcripſit Inno. ſup.de procur.c.vlt.in fi. ꝙ licet
1 officialibus† temporalibus, qui agunt nomine conſtituentium, vt ſindici obſit excommunicatio conſtituentium, vt in d. c. ſecus tamen eſt in illis temporalibus, qui nomine conſtituentiũ non agũt, ſed nomine eccleſiæ cum eſt viſitator, vel
2 coadiutor.ſed nunquid† clericus coniugatus poteſt eſſe vicarius epiſcopi, ſcripſit D.m. de cler. coniuga.Ioannes in q.5.ꝙ non, etiam ſi non ſit bigamus.dicit enim ꝙ nec vicarius, nec iudex delegatus epiſcopi in cauſa ſpirituali eccleſiæ poteſt, allegat inf.de cle. cõiu.c.vnicũ, & dicit hoc diſputatum fuiſſe in ſtudio Bonon.per D. Alanum Hiſpanum, & terminatum, ꝙ ipſius talis vicarij ſententia non valeret, & facit hoc ad id quod occurrit de facto. Nã
3 vacãte† quodam monaſterio monialium, conuentus compromiſit in quendam clericũ vxoratũ ad poſtulãdum in abbatiſſam aliquam, qui compromiſſarius certam vacantis monaſterij monialem patientẽ ætatis defectũ in abbatiſſam poſtulauit, quæſitum fuit per D.Filippum epiſcopum Florẽtinum à D. Ioanne Caldarini in quadã examinatione priuata, nunquid dictum compromiſſum & poſtulatio de iure procederent, & reſpõſum fuit per eum, ꝙ nec compromiſſum, nec poſtulatio ipſa valebat.ad hoc fac.dictum cap.vnicum.inf.de cler.coniug.ibi in cæteris.& quod ſcripſit D.m.inf.de reg.iur.ꝙ alicui ſuo in eo qõnis ver.adſim. Sed nunquid in† conſtitu-
4 tione vicarij epiſcopi requiri debet cõſenſus capituli.ſcripſit D. m.ſup.eod.tit.tua nobis. ſecundum Hoſt. qui hoc ſcripſit in ſum.eo.tit.§.& in quibus.ver.ſed nũquid ꝙ epiſcopus ſine conſenſu capituli poteſt ſibi conſtituere officialem, & remouere, & hoc etiam approbat cõſuetudo in talibus ſeruanda.de his, quæ fiunt à Prælato ea noſcitur.

SVMMARIVM.

1 *Vicarius epiſcopi, an & quando poſſit inquirere contra ſubditos ſine ſpeciali mandato.*

2 *Collatio epiſcopi non impedit præſentationem patroni.*

3 *Vicarius non cognoſcit de inſtitutione facta per epiſcopum.*

4 *Pænitentiæ omnes ſunt arbitrariæ.*

5 *Epiſcopus poteſt remittere pænitentiam iniunctam à Papa.*

6 *Clericus poteſt remittere pænitentiam iniunctam ab epiſcopo.*

7 *Secus in foro iudiciali.*

8 *Sex menſes dantur ad proſequendam compenſam.*

9 *Vtrũ hoc ſit verum in collationibus tantum, vel etiam in confirmationibus.*

10 *Epiſcopi & eorum vicarij, vtrum cognoſcant de cauſis criminalibus ſuorum clericorum.*

11 *Vicarius ſiue officialis epiſcopi, vtrum poſſit audire confeſſiones in caſibus reſeruatis.*

12 *Vicarius vtrum in his, in quibus habet mandatum ſpeciale ſit ordinarius, vel delegatus.*

13 *Appellatio à vicario ad epiſcopũ, vtrũ valeat in caſibus ſibi ſpecialiter demandatis, quæ ratione officij non competunt.*

14 *Regula ad cognoſcẽdum, vtrum iuriſdictio vicarij ſit ordinaria, vel delegata.*

15 *Vicarius an poſſit viſitare vigore generalis facultatis.*

Appel-

16 *Appellari an poßit à delegato epiſcopi ad ipſum vicarium generalem.*

17 *Vicarius non poteſt amplius ſe intromittere in cauſa, quàm epiſcopus tractare cœpit.*

18 *Vicarius agere poteſt pro eccleſia & epiſcopo ſicut procurator.*

19 *Vicarius generalis nõ poteſt ſe intromittere in commißis ſpecialiter alteri vicario ſpeciali.*

20 *Vicariis duobus non in ſolidum conſtitutis non poterit alter eorum ſine altero quidquam facere.*

21 *Vicariis duobus inſolidum conſtitutis, non poteſt alter ſe intromittere in cauſis inceptis per alterum, niſi altero impedito.*

22 *Epiſcopus conſtituens ſecundum vicarium, vtrum reuocet primum.*

23 *Ratihabitio epiſcopi vtrum operetur in his præſertim quæ requirebant ſpeciale mandatum circa geſta per eum, quod non erat vicarius.*

24 *Facultas generalis vicarij beneficiorum collatione dumtaxat excepta, vtrum operetur in requirentibus ſpecialem commißionem.*

CAP. II.

Licet.] In glo. quærit hic Io. Mon. in
1 fi. licet officialis epiſcopi † non poſ
ſit inquirere de ſubditorum exceſ-
ſibus, & delinquentes punire ſine ſpecia-
li mandato, vt hic dicitur: ſecus tamen vi
detur dicendum quando non inquirit, vt
puniat, ſed vt ſuperiori referat, vel vt de-
linquens ſe corrigat & emendet, quod ma
le faceret, ſi inquirat contra vſurariũ, vel
raptorem, vel alium delinquentem, non vt
puniat, vel ad conſequendum partis inte
reſſe, qđ non poteſt, vt hic, quoad primum
ſine ſpeciali mandato, nec etiam cum ſpe
ciali mandato, quoad ſecundum vt pæni-
teat, q.† poteſt facere quod not. D. m. poſt
Inno. & Hoſt. ſup. de iur. iur. ad materiam
ſecundam. & inf. de for comp. cum C. lai-
cus. nam tunc videtur ꝙ ſine ſpeciali man
dato poſſit hoc vicarius, qđ innuũt verba
poſita poſt verbum inquirẽdi in iſto c. ſeu,
iſta dictio, ſeu, aliquando ponitur augmẽ
tatiue, vt 63. diſt. c. Lodouicus. vbi de hoc.
aliquando ponitur diſiunctiue, vt 66. diſt.
c. vlt. in fi aliquãdo ponitur expoſitiue. ꝑ-
ut inf. de appel. rationa. §. cum autem. ſecũ
dum Archi. ibi, & de exceſſ. præla. cum ex
eo. §. per hoc tamen. in glo. hæc littera ibi
ab ipſo patrono. videtur innuere iſta glo.
2 ꝙ collatio † vel inſtitutio facta per epiſco-
pum non impediat præſentationẽ fieri per
patronum. ad hoc 16. q. 7. decernimus. In
contrarium ſup. de iure patr. illud. Sed ve
rum eſt, quod præmittitur, & ibi, ꝙ ſic hoc
non videtur bene dictum: quia licet non
agatur de crimine, tamen agitur de inſti-
tutione facta per epiſcopum, de qua nõ li-
3 cet vicario † cognoſcere, vel ſe intromit-
tere. 21. diſt. inferior. & clem. de elect. ne
rationi. bene fac. etiam inf. de præben. du-
dum. ſi nos igitur, quod not. per D. m. poſt
Innõ. & Hoſt. ſup. de off. deleg. ſuper eo. &
de re iud. c. de cetero. ſuper glo. 1. inſup.
vbi plene de hoc. ver. ſed quæritur vſq. in
fine. dicendum videtur, ꝙ de inſtitutione
facta per epiſcopum, ſe nõ poſſit intromit
tere ſine ſpeciali & expreſſa commiſſione
epiſcopi: nec ſufficeret ſi exprimeretur ali
quid requirens ſpeciale mãdatum ſecuta
clauſula generali, vt inf. de procur. qui ad
agendum. ver. ſed ſi argumentum. inf. de
præben. c. 2. & cle. de procur. non poteſt.
procedit ergo dictum diſputantis quando
inſtitutio non eſt facta per epiſcopum, ſed
per alium inferiorem, puta plebanum. pro
glo. ſeu diſputatione. fac. quod not. 16. q.
4 7. c. 2. in 1. glo. vnde dicitur hic patet, ꝙ †
pænitentiæ omnes ſunt arbitrariæ, vnde
5 & † epiſcopus poteſt dimittere pœnam,
quam induxit Papa, vt in c. latorẽ. 33. q. 2
6 idẽ dicitur de epiſcopo, & ꝙ clericus † idẽ
poteſt de pœna ab epiſcopo impoſita. Sed
in alio caſu loquitur, ſ. in foro pænitentia-
7 li, hic vero † in foro iudiciali, vt minoris
in facto maioris officium conquieſcit, vel
intelligantur prædicta fieri poſſe per mi-
norem de licentia vel commiſſione maio-
ris, aliàs non: ad hoc 15. q. 2. c. 2. & quod
ibi ſcripſit Archid. & ibi ſuper prima glo.

& de

& de elect. quòd ſic. in gloſſ. eis inſtantibus. fac. etiam quod not. 16. quæſt. 1. frater noſter. in glo. ſic videtur, & quod not. Guill. in Specu. tit. 2. §. ſupereſt videre. ver. ſed quid dices. & in fin. vbi ſecundum
8 Hoſtien. dantur † ſex mẽſes ad proſequendum contemptum, quod poteſt eſſe ve-
9 rum † in collationibus: in confirmationibus vero non audiretur poſt confirmationem, qui non oppoſuit ſe, 1. dic. ſaluo quod dicitur in decret. cum in tua. ſupra de iis qui matrimonium accuſare poſſunt. ſecundum Dñm meum in d. cap. 2.
10 committantur. Sed nunquid vicarius † epiſcopi ex ſpeciali commiſſione de cauſa criminali clerici accuſati cognoſcere poteſt, & eam diffinire? tenet Hoſtien. ſup. de inſtitut. exequentibus. quòd non. cum etiam epiſcopus confirmatus hoc non poſſit. ſupra de elect. transmiſſam, & ita dicit fuiſſe diffinitum in curia, & idem ſcripſit Archidiaco. 95. diſtinct. peruenit. de conſuetudine tamen audiũt epiſcopi cauſas criminales clericorum ſuorum per ſe, & vicarios ſuos, vt not. Guillel. in Spec. de accuſatio. §. quarto loco. & vide quod notat Archidiac. 18. quæſtio. 2. ſi qui abbas. & infra de hæret. cap. 1. & Innocen. Hoſtien. & Compoſt. in dicto cap. transmiſſam. ſcripſerunt, & Hoſtien. in Summa de pœni. & remiſſ. §. cui confitendum ſit, verſ. quid de officiali. & verſ. præcedenti. & Archidiaco. infra de pœniten. &
11 remiſſio. ſi epiſcopus. quòd † officialis, ſeu vicarius epiſcopi non poteſt audire confeſſiones, & pœnitentias iungere in caſibus reſeruatis epiſcopo, vel in aliis vigore officij. Et quia ſumus in materia officij vicariatus dilatando eam quæren-
12 dum occurrit, nunquid vicarius † in iis, in quibus habet ſpeciale mandatum, vltra ea, quæ ex officio competunt ſit delegatus, vel ordinarius, & ſi delegatus, & appelletur ab eo, nunquid appel-
13 landum † ſit ad epiſcopum, vel ad ſuperiorem: dicendum, quòd eſt delegatus, & per conſequens appellari debet, ſeu poteſt ad epiſcopum. facit ad hoc infra de præbend. ij. qui. & quod ibi ſcribit Dominus meus, auctoritate huius. Quærit Dominus m. in Spec. eod. tit. vtrum quando in vicariatu addit, quòd vicarius poſſit inquirere, corrigere, ac punire ſubditorũ exceſſus in iſta adiunctione ſit ipſius vicarij iuriſdictio ordinaria, vel delegata, & poſt multa dicit ſic multos tenere, ꝙ ſit delegata, tamen attentari poſſit, quòd quando ſimul & vnica commiſſione conſtituitur vicarius, vel officialis cum adiunctione prædicta, tunc tota iuriſdictio ſit ordinaria. Si vero diuiſim committatur, tunc pars, de qua quæritur ſit delegata. bene facit clement. vnica. infra de conſec. eccleſiæ, vel altar. & de ſentent. excom. ſi ciuitas. in fin. & cap. tranſlato. de conſtitutionib. ibi, quia ſimul ab eodem, & ſub eadem ſponſione, &c. fac. etiam materia connexorum, & quia magis dignum de conſecrat. eccleſiæ, vel altar. quòd in dubiis, & vniformis debet eſſe vnicus actus intellectus. de pœn. diſt. 4. §. finitur. ver. vt ergo. de bapt. cap. maiores. verb. ſimiliter. ad idem Seneca in epiſtola 24. aliàs 41. Neceſſe eſt, vt inter ſe initia & exitus congruant, poſſet etiam in ſecundo membro ſuperiori diſtingui, an non fuerit, vel fuerit expreſſa in illa commiſſione officialatus, vel vicariatus: primo caſu iuriſdictio ſit indiſtincte illius partis delegata: ſecundo caſu ſemper ſit ordina-
14 ria. Videtur † mihi poſſe dici, quòd ſiue in ſimul, ſiue diſiunctim temporibus fiat commiſſio ſpecialis alicuius, vel aliquorum requirentium ſpecialem, & expreſſam commiſſionem, & additur clauſula generalis, quòd tunc eorum iuriſdictio erit ordinaria, aut non adiicitur clauſula generalis, & tunc in expreſſis, requirentibus ſpecialem commiſſionem, erit iuriſdictio delegata: ratio, quia ille ordinarius eſt, cui vniuerſitas cauſarum committitur. ff. de iudiciis. l. cum prætor. §. 1. infra de appellation. Romana. in princi-
15 pio. Sed nunquid † ex generali mandato poterit vicarius viſitare? dicendum videtur, quòd non. facit, quia capitulum nec hoc poteſt ſede vacante, de quo dic vt ſcripſit Dominus meus in clement. de hæretic. cap. 1. in gloſſ. hæc littera. Sed nun-
16 quid † poteſt à delegato epiſcopi ad generalem ipſius vicarium appellari? & di-
17 cendum, quòd non. Sed quid † ſi epiſco-

pus cauſam incœptam tractari per vicarium per ſe tractet, nunquid vicarius poſtea de ipſa cognoſcere poteſt, & ſe intromittere poteſt: dicendum, quòd non. quia quantum ad illam pro reuocato habetur. dicendum tamen, quòd quicquid poteſt vicarius abſente epiſcopo, poteſt eo præſente, nec in caſibus exceptis, &
18 quod vicarius † agere, & experiri poteſt in iudicio & extra, ſicut ſi eſſet procurator, qui generaliter, quod ſcripſit poſt Hoſtienſ. Dominus meus ſupra eodem tit. cap. petitio. Si autem epiſcopus conſtituat ſibi vicarium generalem vnum, & ſpecialem alium, non poterit genera-
19 lis ſe † intromittere de omiſſis ſpeciali vicario. facit ſupra de offic. lega. cap. 2. Sed
20 quid † ſi ſunt duo vicarij non inſolidum, non poterit vnus ſine alio procedere, ſicut in pluribus procuratoribus. infra de
21 procuratorib. ſi duo. Si vero † ſunt inſolidum, tunc ſi vnus ſine alio proceſſit, vel excommunicauit, non poterit alius procedere, vel abſoluere, niſi ille, qui incœpit procedere, vel excommunicare, fuerit impeditus. ad hoc 7. quæſtio. 1. non autem. & quod ibi not. per Hoſtien. per Dominum meum poſt Hoſtienſ. ſupra de offic. delega. cap. prudentiam. ſuper glo. 2. facit etiam infra eodem titu. cum plu-
22 res. Sed nunquid † epiſcopus dando vnum vicarium poſt primo datum reuocet primum? & eſt dicendum, quòd ſic. ſicut in procuratoribus, vt ſup. de procurator. non iniuſte. ſed Ioan. Calder. ſup. eodem titu. cap. clericos. In prædictis dubitare
23 vidi † de hoc quidam non habens ad hoc mandatum, aliquid fecit vicariatus nomine requirens ſpeciale mandatum. Ille, cuius erat vicarius ratum habet, an ratihabitio locum habeat, vt quod actum eſt valeat ratihabitione ſecuta ſaltem ex tunc, licet non trahatur retro, & videtur, quòd ſic, per cap. cum quis. infra de ſentent. excommunicat. & per regul. ratihabitionem. & infra de regul. iuris. & per ea, quæ ibi not. In contrarium videtur per dictum capit. cum quis. vltimo reſponſo. & per regulam iur. ratum. infra de regul. iuris. facit quod not. per Hoſtienſem ſup. de reſtitutio. in integrum. cum ex litteris. & de conceſſ. præbend. ex parte. & per Dominum meum infra de præben. ſi motu proprio. Nam facere vicariatus nomine, non eſt facere nomen conſtituentis, nec in eo, quod venit ex vicariatu, & generali mandato: cum autem illud, quod eſt actum non veniat in vicariatu, nec ex ſpeciali commiſſione, non poteſt dici nomine conſtituentis actum, vel vicariatus habentis ſpeciale mandatum, cum agens non habuit niſi generale. Secundo videtur dicendum, quòd in his in quibus conſideratur initium, vt in electione, & ſententia non ſit locus ratihabitioni, vt valeat ratum ex tunc, vel etiam ex nũc, prout notatur per Dominum meum in dicta regula ratum. in aliis autem, in quibus non attenditur initium, videtur quòd poſſit haberi rata facta per talem vicarium, ſaltem vt valeant ex nunc, prout notatur infra de regul. iuris. non fir-
24 matur. per Dominum meum. Sed quid † ſi epiſcopus vicario ſuo concedit, quòd poſſit omnia, quæ ipſe poteſt collatione beneficiorum dumtaxat excepta, numquid omnia poterit ipſe vicarius, quæ aliàs in generali vicariatus commiſſione non veniunt? dicendum videtur, quòd ſic: nam excipiendo à commiſſione generali vnum de his, quæ requirunt ſpeciale mandatum, videtur commiſiſſe etiam ea, quæ requirunt ſpeciale mandatum: non enim eſſet actus exceptio, quia non excepta, non includeretur ſub regula, & ſub ea incluſus, & conceſſus ar. de præſumpti. nonne pro & contra quod ſcripſit Guillel. in Spec. de iuriſdictione omnium iudi. ver. quid ergo dicen. & de ſponſal. in prima colum. & Archidiaco. ſupra eodem lib. de conſtitut. cap. 1. & Dynus inf. de reg. iur. in regula peccatum. & vide quod dicam inf. de proc. qui ad agendum.

DE OFFICIO ET poteſtate iudicis delegati. Titulus XIIII.

SVMMARIVM.

1 *Nouis rebus, noua ſunt imponen-*

da

da nomina.

2 *Iniuria non fit, niſi iniuſte, ex Seneca.*

3 *Crimen poteſt eſſe notorium, licet illud reus neget.*

CAP. PRIMVM.

S*Tatuimus.*] In gl. vtitur ver
1 bo † nouo. Sene. decla. lib.
1. in proœmio ante med.
dicit enim: Hoc genus materiæ, quo nos exercemus adeo nouum eſt, vt nomen eius quoque nouum ſit. in glo. regulariter in fin. Sene. de prouidentia lib. 2. in 3.
2 charta dicit, Iniuria † autem non poteſt
fieri niſi iniuſte. In glo. de ordine, ibi §. caueant, ſubaudi verum eſt, nec ex cauſa rationabili, & generali mentione præmiſſa, ſed incertitudo eſt cauſa rationabilis ſecundum Hoſt. vt ſcripſit D. m̃. ſup. de offi. ord. ſi ſacerdos. ſuper ver. indeterminate. in glo. hac ratione. ibi, vel ſequentes. hoc videtur verum, cum litteræ conſeruatoriȩ non ſunt priuilegiatæ. in quibus debet ꝓcedi, vt hic, & inf. eod. tit. cap. vlt. ſecus ſi ſunt priuilegiatȩ. inſup. dicit Innocẽt. ꝙ ſi pars. in fi. not. Io. 24. q. 3. cap. ecce autem
3 crimina, ꝙ licet † quis neget crimẽ, tamen
dicitur notorium. Inſup. pro iis, ibi ſupra cap. quærenti. & etiam poſt annum, cum non ſit functus officio ſuo, & duret iuriſdictio ſua, & hoc verum quando etiam de non manifeſtis, & de iis, quæ iudicialem habẽt indaginem ſe intromittere poteſt, & quando propter contumaciam in non veniendo excommunicauit. Inſup. ſupra de ſtatu monach. in fine. facit quod not. ſecundum Innocent. infra de appellatio. cap. 1. ſuper glo. quòd non.

SVMMARIVM.

1 *Suſpenſus quæ poſſit exercere.*

CAP. II.

Q*Via Pontificali.*] In gloſ. an ſuſpen-
1 ſus † ibi 24. quæſt. 1. audiuimus.
vbi not. in gloſſ. & ita ꝙ ſuſpenſus ab officio poteſt ea, quæ ſunt iuriſdictionis ſecundum Ioann. ſcilicet ordinariæ non delegatæ: nam in ſuſpenſo nõ dico impediri iuriſdictionem: intelligo enim ſuſpenſum quoad iuriſdictionem ordinariam, non quoad legatam ſecundum Archidiac. ibi ſuper d. gloſſ. & ita. Inſup. ſcias. in fin. idem not. infra de ſentent. excom. cum medicinalis. ver. & diuinus, ibi vide.

SVMMARIVM.

1 *Cauſæ ſuſpitionum, per quos cognoſcantur.*

2 *Vicariis pluribus exiſtentibus, & epiſcopo in remotis agente, de cauſa ſuſpitionis cognoſcat conuicarius.*

CAP. IIII.

S*I contra vnum.*] In glo. etiam abſentis
1 ibi † cognoſceret officialis, & idem
2 videtur dicendum, quòd ſi † plures
eſſent officiales epiſcopi inſolidum, quòd vno ipſorum recuſato, abſente epiſcopo in remotis de cauſa recuſationis conuicarij, cognoſcat conuicarius eadem ratione.

SVMMARIVM.

1 *Iudex ita datus, vt recuſari non poſſit, vtrum valeat recuſari, & quando.*

2 *Iudex quando ex iuſta cauſa recuſari poſſit, & ante vel poſt concluſionem.*

3 *Iudex appellationis recuſari non poteſt poſt primum & ſecundum fatale.*

4 *Iudex recuſatus vtrũ poſſit alteri ſubdelegare vices ſuas.*

CAP. V.

IVdex.] Recuſari valeat, etiam ſi ſit da
1 tus ita, † quòd recuſari non poſſit, tunc non poſſet recuſari: quod dic, vt not. Guill. in Spec. de recuſatione. §. 1. ver. qui ſi ſit cauſa. ſed nunquid recuſari poteſt, antequam recipiat reſcriptum delegationis, dicendum, quòd ſic, & tunc probaretur cauſa recuſationis coram Papa, ſi dabat iudicem ipſe. fac. quod not. infra de appellat. legitima. in gloſſ. ſup. iam datus. idem tenuit Dñs Federic. in conſiliis ſuis conſi. 24. vt ſuſpectus. Aduertendum
2 quia quilibet iudex † ex iuſta cauſa recuſari poteſt quandocunque ante concluſionem in cauſa, quæ tamen requirit cauſæ cognitionem: poſt concluſionem vero, vel in cauſa non requirente cauſæ cognitionem, vt quia eſt notorium, recuſari non poteſt, ad hoc ſup. de procura. auditur. de cau. poſſ. paſtoralis. & clem. eod. tit. cauſa beneficiali. & de fide inſtru. cum dilectus. quoad primum, & de fil. presb. quoniam. & de appel. propoſuit, vt c. peruenit. quo-
3 ad ſecundum vide etiam de facto, † quia cũ elapſis primo & ſecũdo fatalibus datis appellanti ad proſequendum appellationem fuiſſet iudex ſuper appellatione datus, recuſatus ſuſpectus, ſuccubuit recuſans ex eo ſolum, quia non congruo tp̃e recuſauit. non enim reſtabat niſi pronunciare tẽpora proſecutionis fore decurſa. in glo. facit ad quæſtionem. in fi. hoc videtur verum ſi non fuit à pronũciatione appellatum, quia tunc per appellationem eſſet ſuſpenſa pronunciatio, & hoc ſi appelletur à parte non recuſante; ſed pro iudice recuſato ſtante contra recuſantem: non enim poſſet à iudice recuſato cum ipſius non interſit, facit quod not. infra eodem tit. ab arbitris. ſuper ver. à partibus. Quid ergo tunc faciet, debet ſuperſedere, donec recuſationis, & appellationis cauſa finiatur: ſi tamen ante procederet ex futuro penderet euentu proceſſus ipſius, vt ſi pronũcietur bene appellatum, valeat proceſſus; ſi pronuncietur male appella-
4 tum, non valebit. Melius † tamen procedit ſi quæratur, nunquid eo caſu, cum ſ. à pronũciatione appellatur, poſſit iudex recuſatus de recuſatorum aſſenſu alij committere vices ſuas, & ſi commiſit, valeat commiſſio: & videtur, quòd poſſit, & valeat commiſſio: dummodo appellatio ſit legitima; ſecus ſi ſit friuola manifeſte. facit clement. de dolo & contum. ſi ante diffinitiuam. & de hoc ipſo an ſit legitima debet cognoſci. ad quod etiã facit quod ſcripſit Dominus meus ſupra de appellat. ad hæc infra, & poſt Innocen. infra de ſentent. excom. ſolet. facit etiam eod. tit. c. licet. & quod ibi not.

SVMMARIVM.

1 *Commiſſio facta canonico reſpicit perſonam propriam commiſſarij.*

2 *Commiſſio facta dignitati reſpicit dignitatem.*

3 *Succeſſor in canonicatu vel dignitate, an & quando poſſit negotium ab anteceſſore cæptum proſequi.*

4 *Nominis proprij expreſſio in commune quid importat, & quid operetur.*

CAP. VI.

QVamuis.] In glo. ergo ſi moritur,
1 ibi, cognoſcens perſonas, vel † melius quando committitur canonico, ſemper habetur reſpectus ad perſonam canonici, & ſemper ex-
2 primitur nomen ipſius, quando† vero ſcribitur non canonico, ſed dignitatem habenti, reſpicitur dignitas, & interdum expreſſo vel non expreſſo nomine ipſius, cui delegatur, ſed dignitate eius, & ideo non tranſmittit ad ſucceſſorem ſuum, & per conſequens ad ſucceſſorem illius, cui ſubdelegatur. fac. quod not. ſup. de elect.
3 ꝙ ſic. vt per Inno. Hoſt. & Cõp. an † ſucceſſor ſui prædeceſſoris contemptum poſſit proſequi. In glo. vlt. ibi, licet. vbi idem tenet Inno. quod hic tenet D. m. dicit tamẽ ꝙ aliis videtur, & forte ꝙ nõ expiret. arg. huius cap. licet. & erit ſubdelegatus ſucceſſoris; Alij dicũt, ꝙ omnino expirat. Sed
4 Hoſt. dicit, tu dicas verum quãdo† nomen

proprium

proprium expreſſum eſt, alioquin contra ſup. eo. tit. quoniam abbas. verius videtur, ꝙ iſto vltimo caſu cum ſ. non eſt expreſſum nomen proprium delegati, ſed delegantis expiret, & hoc maxime cum ipſe ſubdelegans expreſſit ſuum nomen proprium ſubdelegando, licet non expreſſit nomen ſubdelegati, ſecus ſi non expreſſiſſet. fac. quod dicit D.m. ſup. eo. lib. de reſcrip. ſi gratioſe. in glo. nō ergo. vbi dicit, ꝙ aliud cum ſcribitur perſonæ, aliud cum ſcribit perſona, aliud cū ſcribit dignitas, aliud cum ſcribitur dignitati, vt in d. cap. quoniā abbas. ſed Hoſt. ſcripſit ibidem, ꝙ nunquā eſt quin nomen delegātis, ſiue ſit Papa, ſiue alius exprimatur, licet non exprimatur vt plurimum nomen eius, cui ſcribitur, vide quod ſcripſi in dicto cap. ſi gratioſe.

SUMMARIUM.

1 *Appellatio à ſubdelegato, vtrum cōmittenda ſit ad ſubdelegantem, vel ad primum delegantem.*

2 *Delegatus an & quando reuocet geſta per ſubdelegatum.*

CAP. VII.

SI delegatus.] Debebit] quærit Guill. in Spec. tit. de appella. §. nūc tractemus. ver. quid † ſi lata ſententia per delegatū Papæ, à qua non eſt appellatum

1 iudex qui eam tulit, committit alicui executionem ſententiæ tantum, à qua executione quia ſuſpecte eſt appellatū, ad quē debeat appellari, & dic. ꝙ videtur, ꝙ appellari debeat ad primum delegantem, cum iudex delegatus functus ſit officio ſuo. ſupra eo. tit. in litteris. quidam dicunt, ꝙ appellari debet ad delegatum, cum eius iuriſdictio duret vſque ad annum integrum vt eod. tit. quærenti. & c. ſi pro debilitate. ibi, te conſulere debeant, quod verum eſt dicit ipſe, ſi committit infra annum, quia ſi poſt nec commiſſio, nec executio tenet. arg. à contrario eo. tit. in d.c. quærenti, & cap. ſignificaſti, ſed iſtud c. & ſup. prox. faciunt in contrarium. arg. à contrario, ſed pro fac. quod ſcripſit D.m. poſt Hoſt. ſup. eo. tit. & in d.c. in litteris. ſuper prima gl.

2 Sed quid† ſi iudex delegatus Papæ in cauſa ſibi delegata, ſubdelegauerit alicui vices ſuas quouſque diceret reuocandum, ſubdelegatus proceſſit ad diffinitiuā ſententiam, is, contra quem lata eſt, appellauit ad Papam à dicta ſentētia, cui appellationi dictus ſubdelegatus detulit, ipſa delatione non obſtante, ille, pro quo eſt lata ſententia petit à iudice delegato, qui ſubdelegauit executionem ſentētiæ, nunquid idem iudex delegatus poterit illam exequi, & dictam dilationem reuocare? videtur, ꝙ non. nā ipſe ſubdelegatus fungitur vice iudicis delegati in procedēdo, & ſententiando, & etiam in exequendo quouſq. reuocetur, vnde commiſſione durante poterit idem quod delegatus, & illud quod facit, per delegatum factum eſſe reputatur. ad hoc inf. de præben. dudum. & c. ij qui, & de reg. iu. qui fac. per alium. ex quo ergo eſt per ſubdelegatum tali appellationi delatum, licet non debuerit deferri, eſt cauſa deuoluta ad Papam. inf. de appel. cum appellationibus friuolis, & imputet ſibi delegatus, qui tali ſubdelegauit, pro & contra fac. ſup. eod. lib. de elect. ſi compromiſſarius. 1. reſpon. & §. porro, poſſet tamen de hoc punire eum ſecūdum ea, quæ ſcripſit Archi. inf. de appel. cordi. in glo. dic quòd.

SUMMARIUM.

1 *Pluribus iudicibus delegatis, an & quādo poſſint vel debeant cōiunctim vel ſeparatim procedere.*

2 *Subdelegatus, an & quando poſſit excōmunicatum à delegante abſoluere.*

3 *Collegā an & quando procedere poſſit altero collega impedito.*

CAP. VIII.

1 *CUm plures.*] Nequibunt, † neque abſque illo, qui procedere incœpit, nec cum ipſo etiam illo nolente, vt hic, & ſup. eo. tit. cum ſuper. 1. no. ſecundum Hoſt. quid ſi ambo delegatorū, vel executorum, qui ſolus pceſſit, & proce-

cedere poterat ſecundum formam iſtius c. fuit aliquis excommunicatus, & illum excõicans mortuus eſt, vel impeditus, vel procedere non vult, nunquid excõicatus poterit à collega illius excõicatoris abſolui? & videtur ꝙ non, arg. ſup. de off. ord. paſtoralis. 2. reſpon. & eorum quæ not. Io. 7. q. 1. non autem. Sed contrarium verius, ꝙ ſcilicet abſolui poteſt ab illo ad quod etiã bene facit idẽ c. paſtoralis. & de reg. iu. is, qui. & idem dicendũ in † ſubdelegato delegati, qui excõicauit, & ſubdelegauit in
2 totũ, ꝙ ſ. excõicatum à delegato, qui ſubdelegauit in totum, poſſit abſoluere, niſi ſubdelegãs ſubdelegãdo hoc ſubdelegato inhibuiſſet expreſſe, quia tunc non poterit ſubdelegatus ipſum abſoluere. abſol
3 uetur ergo à primo delegante, ſecus † videtur cum excõicans non ſubdelegat, ſed eo impedito procedit collega: tunc enim poterit collega talem abſoluere, etiam ſi ille, qui excõicauit abſolutionem ſibi reſeruauit: ratio quia collega ꝓcedens hoc habet à iure, nec par impeditus imperiũ habet imparem. ſup. de elect. innotuit. Inſup. concor. Arch. in fi. ꝙ ſi taliter delegati procedere incœperint omnes ſimul, nunquid poſtmodum eorũ quilibet ſine aliis aliter non requiſitis, nec impeditis, poterit ad vlteriora cauſæ procedere? & videtur ꝙ non. nã ſicut vno incohante alij non poſſunt ſe intromittere, niſi in certis caſibus, vt iſto c. §. porro. pari ratione non poterit omnibus incohantibus, vnus, fac. qđ not. Guill. in Spec. de ſe. & his, qui ipſam ſequũtur. §. ſequitur. ver. quid ſi ſunt duo. vbi dicit, ꝙ ſi ſunt duo iudices ordinarij quilibet poteſt pro ſe ferre ſentẽtiam, ſed ſi ſimul cognouerunt, ſimul ꝓnunciari debent. fac. ꝙ not. inf. de app. cũ appellationib. friuolis. in gl. dubitatur. in fi. qđ ſup. dicit, tenet. D. m. hic ſuper ver. vno eorũ.

SUMMARIUM.

1 *Gratia an & quando expiret per nõ acceptationem, vel per mortem concedentis.*

CAP. IX.

1 SI *ſuper gratia.*] Facta ſubaudi, & † per eum, cui facta eſt, vel ipſius procur. ad hoc cõſtituti pro eo, & ante mortem concedentis acceptata, alioquin expiraret, cũ non eſſet, nec poſſet dici effectualiter facta, & fac. quod ſcripſi inf. de conc. præb. c. vlt. vel poteſt dici, ꝙ iſto caſu non poſſit dici gratia effectualiter facta quouſque fuerit acceptata, non tamen expiret per mortem concedentis ipſa gratia, & executorum poteſtas: ſecus in caſu illius c. vlt. de conceſſ. præben. & inf. de off. leg. c. præſenti. 1. rñ. vt gratia factæ collationis debet intelligi efficaciter infr. vt ſi per eũ cui gratia collationis facta eſt acceptata, priuſquam reuocatio fiat, vel finiatur legatio, & iſtud vltimum verius.

SUMMARIUM.

1 *Excommunicatio maior non minor repellit à iudicando.*

2 *Sententia lata per iudicem excommunicatum, an & quando valeat.*

3 *Sententia excommunicationis lata per iudicem excommunicatum nõ valet.*

CAP. X.

1 SI *is, cui.*] Excõicari † excõmunicatione maiori, etiam ſi non ſit publice excommunicatus, ad hoc vt repella
2 tur à iudicãdo, licet ſententia † lata per ipſum valeret ſi non eſſet publice excõica-
3 tus. ſup. de re iud. ad probandum. † dũmodo non ferat ſententiam excõicationis, quia illa nõ valeret, vt not. 24. q. 1. in ſumma. & dummodo nõ ſit excommunicatus tempore dati reſcripti: quia ſi eſſet excõicatus etiã non publice, puto, ꝙ ſnĩa quælibet ab eo lata non valeat. Lapus Abbas.

SUMMARIUM.

1 *Arbiter nõ iudicat de occultis, ex Sene.*

2 *Arbitri non appellant à breuitate termini ſibi conceſſi, ſed partes.*

CAP.

CAP. XI.

A *B arbitris.*] In gl.1.ibi,l. ſi quis.in prin.Sene.declam.lib. 1. decla.
1 2. Ad te arbitrum † odia noſtra nō mittimus, iudices Deos habemus. gl. qui dicit hoc iudicare ſpectat ad eos, non ad tē. in glo.non ergo.in fi.& idem ſi iudi
2 ces aſſignēt terminum arbitri † minus breuē,quia non debet appellari per arbitros, ſed per partes, nec aliter grauarentur, vt inf.de appell. legitima ſuper glo. quòd ſi.

CAP. XII.

I *S cui.*] In glo. qui ſit habilis.in fi vide quod D.m.not.ſup.eo.lib.de reſcrip. ſtatutum.§. in nullo.ſuper verb.citet. in gloſſ.& ſi commiſit. in fi. & tenet idem cum Archid.

CAP. XIII.

S *Tatuimus.*] In glo. not. hic Archid. in fi,quia not.etiam Guill. in Spec. de citatione.§.1.ver. quid ſi reus.

SVMMARIVM.

1 *Serui & ancillæ dicuntur de plebe.*
2 *Religioſus vtrum dicatur ciuis, vel plebeius.*
3 *Conſeruatores dantur ad præſentia,non autem ad futura.*
4 *Conſeruatoriæ ſunt odioſæ, & ideo reſtringendæ.*

CAP. XV.

H *Ac conſtitutione.*] In glo.not.ꝙ ſi in fi fac.ad hoc. de conſec. diſt. 3. c. rogationes. ibi per quod tri-
1 duū ſerui, & † ancillæ ab opere relaxarentur quo magis plebs vniuerſa conueniāt, & ibi ſuper ver.plebs. dicit gl. & ita ſerui ſunt de plebe, per quod ſolui poteſt quæ-
2 ſtio, quia ſtatuto † municipali cauetur, ꝙ qui interficeret aliquem ciuem, capite puniatur. Quidā interfecit quendā religioſum monaſterij illius ciuitatis non oriundū, quærebatur nūquid dictus interfector deberet puniri pœna capitali,& dicendū, ꝙ ſic. Nā religioſus ipſe erat ſeruus illius monaſterij, & per conſequens ciuis illius ciuitatis.in glo.no.ꝙ partem ligat, ibi ligatus non eſſet ſimilis.not.inf.de ſepul. c. 1.& concor.Sene.decl.lib.5.& lib.10. Tenet eum, quia iuuat exulem, non qui patitur iuuari.In glo.dubitatur ibi.cōtrarium puto,fac.ꝓ dicto D.m.quod not.Guill.in Spec.de procur.§.3.ver.quid ſi mandatū.
3 inſup.octauum† ibi dantur ad futura, vt ſ. eos quibus dantur tueantur ab iniuriis,& violentiis illatis, vel inferendis ſuperioribus eorum.hoc videtur intelligendum de illis rebus,quas habent tempore datæ cōſeruationis:non enim extendi videtur ad res futuras, vt etiam comprehendi poteſt ex tenore ipſius cōſeruatoriæ, & ideo hoc
4 quia † eſt odioſa, & ideo reſtringenda. de reſcr.c.vlt.& inf.de reg.iur.odioſa.fac.qđ ſcripſit Archid. 11.q.1.peruenit.& Compoſt.de reſcri.ad hoc fac. etiam de priuil. cum capella. & quod ibi not. & de æta.c. ad audientiam.& ſup.eod.lib.de reſcript. ſi eo tempore. inf.de deci.c.2.§.1.reſpon. & clem. de reſcript.c.litteras.& de cenſib.c. cum ſit.

DE OFFICIO LEGATI. Titulus XV.

SVMMARIVM.

1 *Legatus de latere vtrum poßit beneficia deuoluta conferre.*

CAP. PRIMVM.

O *Fficij.*] Inſup. executor datus.in fi.vbi dicit, ꝙ littera illius c.ibi ſiue ad quæſtionem hic notatam,ꝙ ſcilicet
1 legatus D. Papæ de latere poſſit beneficia ad ſedē Apoſtolicā deuoluta conferre,& vide quod ibi ſcripſi,& inf.eod.tit.c. placet.Inſup.& Archid.in fi.habuit etiam D. Americhus tit.S. Martini in Mōtibus Presbyter Cardinalis à D. Clemente Papa vj. ꝙ beneficia ad ſedem Apoſtolicam deuoluta conferre

ferre poſſet auctoritate Apoſtolica,& poſtea idem habuit D. Bernardus tit S. Marci Presbyter Cardinalis Apoſtolicæ ſedis legatus,prout etiam ego vidi.

SUMMARIUM.

1 *Allegat concordantia & contraria.*

2 *Legatio ſedis Apoſtolicæ an expiret per mortem Papæ ſuperuenientem ante ingreſſum prouinciæ ſibi decretæ.*

CAP. II.

1 LEgator.] In gloſſ. † non eſt ergo ita, nec in iſto cõtrarium ſcripſit D. Ricardus Car. ſup. eod. tit. de conſtit.

2 vt animarum. dicens † legationem legati Apoſtolicæ ſedis expirare per mortem Papæ ſuperuenientem ante ingreſſum legati in prouinciam ſibi decretam.

SUMMARIUM.

1 *Beneficia vacantia tempore reſeruationis legati non comprehenduntur ſub diſpoſitione iſtius decretalis.*

2 *Collatio canonicatus cum reſeruatione præbendæ facta per legatum, an valeat, & expiret per illius receſſum.*

3 *Reſeruatio legati facta pro Titio, vtrum impediat collationem eiuſdem legati de eodem beneficio in fauorem alterius factam.*

CAP. III.

1 PRæſenti.] Beneficiorum † nõdum vacantium, ſi enim vacarent tempore reſeruationis, non haberet locum quod hic dicitur ſecũdum D.m. prout mihi ſcripſit. hoc poteſt eſſe verum ſe re non integra, vt quia facti erant per executores proceſſus, expirauit legatio: ſecus ſi re integra, quia tunc reſeruatione beneficiorum vacantiũ, ſicut in non vacantium fac. inf. de præben. ſi cui. §. ſecus autem.

2 fac. pro & contra ad † quæſtionem, qua quæritur legatus Apoſtolicæ ſedis de latere in eccleſia, in qua eſt, vel non eſt certus canonicorum numerus iuratus, & tamen certus numerus præbendarum nõ factus, nec auctorizatus per Papam ſiue legationis auctoritate contulit B. canonicatum: præbendam vero conferendam d. B. cum vacaret collationi ſuæ reſeruauit cũ decreto, certis executoribus deputatis, antequam vacet præbenda ipſius finitur legatio; nunquid canonicatus collatio valeat,& nunquid expiret reſeruatio præbẽdæ,& executorum proceſſus, ſeu poteſtas, & an dicta præbenda debeatur dicto B.& per quem ſi ſibi debeatur ſit ei conferẽda. in qua videtur dicendum, ꝙ prædicta collatio canonicatus valeat,& quòd proceſſus,& executorum poteſtas non expirauerit, & per conſequens poſſint eam conferre dicto B. non enim obſtat iſtud c. quia locum habet cum ſimpliciter reſeruauit, nec canonicatum contulit. vel dic, quòd etſi expirarent proceſſus, & executorũ poteſtas, tamen præbenda per collationem canonicatus adeo eſt affecta, quòd alteri de ipſa facta collatio, nec auctoritate Papæ non valeat, quo caſu non per executores, ſed per eum, ad quem ſpectat collatio dicto B. debet dicta præbenda conferri,& hoc per iſtud c.& per c. inf. prox. & per c. ſi clericus.& c. ſi poſtquam.& c. ſi cui. inf. de præb.& ea quæ not. D.m. in d. c. hi qui.& c. ſi eum. de præb.& in d. c. ſi cui. in glo. antiqua,& de conceſſ. præben. c. 2. in glo. placet.& c. ſi ſoli. in magna glo. vltra medium. facit etiam bene ad prædicta quod ſcripſit Archid. ſup. eo. lib. de off. deleg. ſi ſuper gratia. ſuper ver. deputati. & D. m. poſt eum ſuper ver. ad Apoſtolicã ſedem. inſup. facit quod dixi in fi. Sed quid † ſi le-

3 legatus pro Titio, collationi ſuæ reſeruauit beneficium ad alicuius collationẽ pertinẽs, dedit executores, qui proceſſum fecerunt, demum vacauit beneficium ad illius collationem pertinens, quòd beneficium cuidam alteri contulit legatus, nihilominus & executores ipſum beneficium contulerunt ei pro quo reſeruatum erat; quæritur quis ipſorũ ſit potior in ipſo beneficio, & conſultus à me D. m. reſcripſit mihi potiorẽ eſſe illum, pro quo reſeruatio facta erat. Nam ſi pẽdente reſeruatione legatus aliam non poterat facere, multominus

to minus poterit collationẽ facere, ſed huiuſmodi dicto videtur contradicere quod ipſe D.m.ſcripſit hic in gl. igitur. & ſuper ea ibi, vel reuocauit. videtur dicendum, ꝙ licet reuocare poſſit legatus reuocationẽ ex cauſa priuſquam beneficium reſeruatum vacet, non tamen hoc poſtea, maxime re non integra, & alteri conferendo, & ſic eſt cauſa.

SUMMARIUM.

1 *Unire an poſſit legatus beneficia nõ obſtante iſta decretali.*

2 *Quid de cõſenſu clericorum, & aliorum beneficiatorum.*

3 *Diſpoſitio iſtius decretalis non habet locum in permutationibus.*

4 *Collatio ex cauſa permutationis eſt neceſſaria & nõ libera, & ideo in ea non eſt neceſſe facere mentionem de beneficiis obtentis per beneficiatum.*

5 *Legatus an poſſit prouidere de eccleſia collegiata etiam deuoluta, cuius collatio ad epiſcopum pertinet.*

6 *Ius communes eſt fortius, & fauorabilius priuilegio.*

7 *Pertinere verbum importat, vt collatio pertineat ad aliquem, ſiue iure ordinario, ſiue deuoluto.*

CAP. IIII.

1 DEliberatione.] Ordinandis † ſuper, per modum prouiſionis: non autem per modum vnionis, qđ poſſet, quo caſu non vacabit tale beneficium vnitum, ſecus in alio præcedenti caſu. facit littera vacabunt. inf. eod. c. & clem. de rebus eccl. ſi vna eccleſia. Sed quòd legatus tales eccleſias collegiatas vnire non poſſit, tenuit D. Fed. in conſiliis ſuis conſ. 190. qui dicit ita declaratũ fuiſſe per Papam Ioã. xxij. poteſt tamẽ dici, ꝙ vnio de qua ipſe dicit Papam Io. declaraſſe, facta fuerit per legatum durante reſeruatione dicti D. Papę Ioan. de talibus eccleſiis reſeruatis, poterat tamen vnio fieri per legatum, vt ſatis colligitur per extrauag. Benedict. Papæ xij. quæ incip. Dudum fel. re. Ioannis Papæ xxij. in glo. in deuolutis ad alios inferiores à Papa, dicẽdum in eis durare rationem prohibitionis huius c. & ꝑ conſequens prohibitionem ipſius. fac. cle. ſi de beneficio.

2 † Aduertẽdum autẽ, quia per iſtud c. videtur dicẽdum legatum etiã de conſenſu collegiatorũ, vel eorum ad quos ſpectat electio, vel collatio beneficiorum collegiatorũ non poſſe talia beneficia permutare, qđ tñ poſſet epiſcopus, Si enim prohibitio iſtius c. non comprehendit permutationem, tunc bene poſſet legatus talẽ permutationem facere, etiã abſque illorum conſenſu, licet epiſcopus abſq. ipſorum conſenſu non poſſit. ad hoc ſup. eo. tit. dilectus. & ſup. eo. lib. de elect. ſi abbatem. & ſup. eo. tit. & lib. c. 1. dũmodo non eſſent patroni laici, ad quos præſentatio in beneficiis permutandis ſpectaret: nam tunc ſine illorum conſenſu, tacito ſaltem, nec per legatum, neque per diœceſanum valeret permutatio beneficiorũ ipſorum. & de hoc plenius dicam inf. de rer. permu. c. vno. inſup. omnium. ſic in glo. ibi ſententiaui. Dicẽdum etiam, ꝙ iſte §. prohibemus.

3 † non habet locum in commune receptionis, reſignationis, & collationis ex cauſa permutationis fiẽdæ, in quo etiã caſu non habet locum c. vlt. inf. eo. tit. nã in tali caſu valebit etiam per legatum facta beneficiorum collatio, nõ habita mentione beneficij, quod aliàs obtineret is, cui ex cauſa permutationis beneficiũ confertur: & eſt ratio, quia

4 collatio † beneficij, quæ fit ex cauſa permutationis non eſt proprie collatio mera, & liberalis, ſed neceſſaria in dando, & cui dando, vt in cle. de rer. permut. ne conceſſione. alia collatio eſt liberalis, ſaltem in cui dando. ſup. de præb. relatum. inſup. idem Arch. in fin. bene fac. clem. ſi plures. de præben. iuncta decr. de multa. eo. tit. in gl. vlt. ibi ad vtrãque. vel dicas, ꝙ vult eã extendi per prorogationem ad præterita pendentia: non autem ad præterita omnino præterita, & finita: ſed cum iſtud c. non habeat locum in deuolutis ad ſedem Apoſtolicam, quia de illis põt diſponere legatus: ſed Archid. hic pari ratione videtur, ꝙ diſponere poteſt de eccleſiis regularibus, & ſecularib.

collegiatis habitu non actu non deuolutis, vt quia omnes de collegio ſunt mortui ad hoc 16.q.7.& hoc diximus.25.q.2.§. vlt.de ver.ſign. abbate. & quod ibi not. per Ber. Innoc.Hoſt.& D.m. facit quod ſcripſit Pau in clem.de off.vica.c. vno. Hoſt. de cler.non reſi.quia nonnulli. In contrarium fac.quod not.per Io. & Archid.in d. c.& hæc diximus.Innoc.Hoſt. & D.m.de no.oper.nnnc.c.2.& quod ſcripſit D.m.ſupra eo.lib.de elect.c.ſtatutum. vlt. dicam & videbitur nouum,ſed tamen verum: Ar
5 chid.& D.m.ſcripſerunt in hoc c.quod † ſi eccleſiæ collegiatæ prouiſio ſpectat ad epiſcopum non poterit de ipſa prouidere legatus de latere per iſtud c. & dicit tamen Archid.vt præmiſi, vt ſi prouiſio eccleſiæ collegiatæ ad ſedem eſt Apoſtolicam deuoluta, de illa poterit prouidere legatus de latere, cuius dictum non videtur procedere de iure. Sicut enim legatus de eccleſia non ſuæ legationis, cuius prouiſio non eſt, vel eſt ad ſedem Apoſtolicam deuoluta, prouidere non poteſt: ſic pari ratione prouidere nõ poteſt de eccleſia collegiata ſuæ legationis principaliter, vel poſtquam eſt ipſius prouiſio ad ſedẽ Apoſtolicam deuoluta propter prohibitionẽ iſtius c. cum ipſius prohibitio, ſ. quia eccleſia collegiata duret, etiam ſi eius prouiſio ad ſedem Apoſtolicam ſit deuoluta: alias ſequeretur, quòd ſi ex negligentia canonicorum,plebis,vel alterius eccleſiæ collegiatæ ipſius eccleſiæ prouiſio deuolueretur ad epiſcopum, poſſet tunc legatus de tali eccleſia prouidere,de qua prouidere non poteſt iure principali, vel etiã deuoluto: Nam quoad prouidendi poteſtatem de beneficio, idem iuris eſt ſi pertineat ad aliquem iure principali,vel deuoluto, vt patet in cle. de præb.ſi de beneficio. & videtur hoc intelligendum etiam de eccleſia collegiata habitu tantum, licet non actu, & hoc exaudiẽdum cum de iure communi competit illud,de quo agitur, vt in iſto c.& ſup.eo.lib.de elect. ſtatutũ cum ſimil. ſecus ſi cõpetit per priuilegium,vt de ver.ſign.abbate.& de priuileg.vt priuilegia.quia tũc oportet ad hoc vt ſit vſus priuilegij,quod ſcilicet illud propter quod datum eſt priuilegium duret actu &
6 habitu, & nõ habitu tantum;ratio † quia ius commune fortius, & fauorabilius eſt priuilegio, & per conſequens illud,quod de iure communi competit, fortius & fauorabilius eſt, quàm illud,quod per priui
7 legium competit: & verbum † pertinere refertur ad vtrunque, ſ. quando pertinet prouiſio eccleſiæ collegiatæ in re principali,& ordinario, ſiue iure deuoluto. Archid.vero non vidit dictum c.ſi de beneficio.& ideo excuſandus.

SUMMARIUM.

1 *Specialis, verbum importat idem quòd expreſſa.*

2 *Motuproprio facta collatio non indiget expreßione beneficiorũ per beneficiatum iuſte obtentorum,quando collatio fit à Papa.*

3 *Motuproprio facta collatio à Papa nõ operatur quominus gratia poßit impugnari reſpectu beneficiorum per beneficiatum iniuſte obtentorum.*

4 *Collatio facta à Papa ad petionẽ partis non facta mentione beneficiorum per beneficiatum etiam iuſte obtentorum non valet.*

5 *Collatio Papæ ad ſupplicationem partis etiam facta mentione beneficiorũ per ſupplicantem iniuſte obtentorum non approbat iniuſtam detentionem, niſi de tali iniuſtitia faciat expreſſam mentionem.*

6 *Collatio legati ſiue motuproprio ſiue ad ſupplicationẽ non valet non facta mentione beneficiorum per beneficiatum quomodolibet obtentorum,*

7 *Collatio legati facta prælato obtinenti alia beneficia non valet, etiam facta beneficiorum obtentorum mentione.*

8 *Prælatus non poteſt recipere à legato, neq. ab ordinario nouum beneficium, niſi primo dimiſſo.*

9 *Collatio delegati regulatur eiſdem regulis,quibus collatio legati.*

Dele-

10 *Delegatus Papæ, an & quando poſſit conferre beneficia, & quibus.*
11 *Collatio ordinarij non indiget mentione aliorum beneficiorũ per beneficiatum iuſte obtentorum.*
11 *Ordinarius poteſt conferre beneficia non facta mentione de iuſte obtenta per beneficiatum.*
12 *Collatio ordinarij facta illi, qui aliud beneficium iniuſte poſſidet non valet.*
13 *Collatio ordinarij facta prælato aliud beneficium, etiam iuſte poſſidenti, non valet.*
14 *Prælatus non poteſt recipere nouum beneficium ab ordinario, niſi primo renunciet.*

CAP. V.

COllatio.] In glo. vidi dubitari, vbi, habeat hoc locum, videtur dicẽdum, ꝙ non, in gl. ſpecialis, in fi.
1 & dic † ſpecialis, ideſt, expreſſa, vt not. infra de reb. eccl. non alien. hoc conſultiſſimo. ſu ꝑ ver. ſpeciali. & quia de intellectu huius cap. & materia collationis beneficiorum diuerſi diuerſa ſcripſerunt, idcirco, vt plena habeatur materia ipſa, cum quæritur, vtrum valeat collatio beneficij facta beneficiato de illo non habita, vel habita mentione: diſtinguendum videtur ſic, Aut collatio fit à Papa, vel fieri mandatur, aut ab alio. Item aut beneficiatus tenebat beneficium iuſte, aut iniuſte: & ſi iuſte, aut vnum, aut plura. primo caſu,
2 ſubdiſtinguendum, quia aut † fit collatio, ſeu fieri mandatur proprio motu, & tunc ſi is, cui prouidetur, vel prouideri mandatur habeat vnum, vel plura beneficia, quę ſimul de iure tenere poterat, vt no. ſup. eo. lib. de reſcript. c. gratia. tenet collatio, licet de illis non fiat mentio, vt inf. de præben. ſi motu proprio. & clem. eod. tit. ſi ratione. Si vero non poterat ſimul tenere ſine diſpenſatione, ſi habebat diſpenſationem in habitis ſolum idem, tametſi vacãt habita poſſeſſione vltimi, vt in cle. de præben. ſi plures. Si autem iniuſte, † tunc licet
3 collatio non ſit ſubreptitia: via tamen iuris communis poterit impugnari, ſecundũ ea, quæ ſcripſit D. m. inf. de præb. in d. c. ſi motu proprio. in textu, & ſuper glo. hoc verum. nec eſſet ibi ſaltem generalis clau-
4 ſula, Non obſtantium. Si † vero non motuproprio, tunc debet omnino fieri mentio, licet iuſte habeant, vel habeantur, aliàs non valet, vt in d. c. ſi motu proprio. §.
5 ſecus. Si autem † iniuſte, tunc non ſufficit fieri mentio de primo, vel primis beneficiis, niſi etiam fiat de iniuſta habitione, & detentione ipſorum, eſt enim inhabilis talis ad beneficium obtinendum. ſup. de elect. dudum 2. Idem D. m. infra de præb. eum qui, ſecundo caſu ſcilicet cum fit ab alio, iterum ſubdiſtinguendum: quia, aut
6 fit à legato, aut ab ordinario: ſi à legato † ſiue legationis auctoritate, vt quia eſt legatus de latere, vt ſup. eod. tit. & lib. c. 1. tunc etiam proprio motu ipſius facta collatio non valet, niſi fieret ſpecialis mẽtio beneficij illius, quem beneficiat, vt in iſto cap. & electionem de offic. ord. c. 1. verum etiam dicam de hoc, vel vt neſciret illum ꝙ beneficiat beneficiatum eſſe. arg. ſupra eod. lib. de reſcrip. in dicto c. gratia. ratio, quia ſic impetrans ſcit ſe beneficiatum, tenetur de beneficio ſuo facere mẽtionem, vt in d. c. gratia. & c. ſi motu proprio. ita & legatus pari ratione tenetur facere mentionem in collatione, quam etiam ꝓprio motu facit ei, quem ſcit beneficiatum eſſe, cum non ſit ſolutus legibus. & idem videtur, ſi haberet legatus ſpecialem poteſtatem, cum hoc c. & d. c. 2. non diſtinguant, vnde quemlibet legatum comprehendũt, & hoc quando iuſte habet beneficium, ſe-
7 cus † ſi haberet beneficiũ iniuſte, vel etiã iuſte ſi eſſet prælatus, & inf. tit. prox. c. or-
8 dinarij. §. non conferendis, quia † tunc niſi prius renunciaret habitis, non valeret collatio, vt ibi etiam ſi de illis mentio fie-
9 ret. & idem † dicendum in collatione de-
10 legati legati: ſi vero † fiat collatio à delegato Papæ vigore gratiæ factæ, vt inf. de præben. dudum. & c. is cui. & c. ſi cui. 1. rñ. non autẽ vigore gratiæ illius, cui prouidetur, & beneficiatus inſufficiẽs beneficium habeat, valet collatio, tamen facta mẽtione de illa: ſi vero habeat ſufficiens, tunc non valet, niſi primo illi renunciet, vt in d. c.

d.c.is cui.de præben.ſi vero vigore gratiæ illius,cui fit prouiſio,tunc nõ valet, etiãſi in collatione de beneficio illius, cui prouidetur fieret mentio: ratio, quia littera eſt ſubreptitia cũ ſit defectus in impetratione ipſius, vt in d.c.ſi motu proprio. §.
11 ſecus. ſi autem † fiat collatio ab ordinario, valet, etiam nulla facta mentione de beneficio illius,quem beneficiat, vt in cle. in d.c.2.de off.ordinarij.dummodo beneficiatus beneficium iuſte tenebat, & non
12 erat prælatus: ſi † autem iniuſte,tunc non
13 valet,vel ſi iuſte,&†ſit prælatus niſi prius
14 illis † renunciet, vt in d. c. ordinarij, & quando iniuſte tenet beneficium in nullo prædictorũ caſuũ valebit vltima beneficij collatio,etiam ſi de beneficio, & iniuſta detentione mentio fiat,niſi à Papa fieret.

DE OFFICIO ORDINARII. Titulus XVI.

SVMMARIVM.

1 *Hoſtien.& Ioan.Monachi opinio approbatur contra Archid.*
2 *Sententia excommunicationis ordinarij lata contra inhibitionẽ iuris valet.*
3 *Sententia excommunicationis delegati contra prohibitionem iuris non valet.*
4 *Sententia ordinarij ſine delegato contra prohibitionem hominis non valet.*
5 *Sententia ordinarij ſine delegato lata in hominem iuris non valet niſi in excommunicatione.*

CAP. PRIMVM.

1 R*omana.*] In glo. licet de iure in ſi. Idem hic Hoſtien. & † Ioan.Mona. ſed Arch. contra, qui dicit eam non tenere propter inhibitionem iuris. Priorum ſententia verior videtur in hoc caſu per c.11.q.3. ſententia pa
2 ſtoris,& in iſto caſu proferens † contra in
3 hibitionẽ iur.ſi eſt ordinarius,ſecus † ſi eſſet delegatus,quia tunc non valeret. ſup.
4 de præben.c.vlt. Si vero † eſſet contra inhibitionem hominis:tunc non valeret, ſiue eſſet ſententia excõicationis, ſiue alia ſententia vel proceſſus quicunque ſiue foret delegatus, ſiue ordinarius iudex vt ſupra de reſcr.cum dilecti.de off.deleg.c.venerabili. infra de appellat. Romana. & c.
5 non ſolum.Si† autem eſſet alia ſententia, quàm excommunicationis hic lata contra iſtam prohibitionem iuris,non valeret ſiue à delegato, ſiue ab ordinario lata eſſet.facit ad prædicta quod ſcripſit D.m.in clem.de ſequeſtr.c.vno. & de iure patron. c.1.cum Arch. tenet Fran. Vercel. & vide quod not.hic D.m.& poſt Hoſt.inf de priuileg.c.1.ſuper ver.præſumat,per quas remiſſiones poteſt dici, ꝙ ſi eſt inhibitio iuris propter impedimentum perpetuũ, vel ius publicum,tunc non valet, niſi contradicatur,& etiam appelletur.ad hoc de reſcrip. ceterum.& quod ibi notatur, & infra de accuſ.c. 1.& 2. & clem. de elect. c. conſtitutionem. §.vlt.& quod ibi not.

SVMMARIVM.

1 *Latria quid.*
2 *Idololatria quid.*
3 *Latria quæ comprehendat ſub ſe.*
4 *Dulia quid, & cui debeatur.*
5 *Iperdulia quid, & debetur matri Deo.*
6 *Obedientia præceptorum, & reuerentia honoris cui debeatur.*
7 *Iperdulia debetur Euchariſtiæ, Beatæ Virgini Deiparæ, & ligno Crucis.*
8 *Latria debetur imaginibus Crucis, factis in ſignum Crucifixi.*

CAP. II.

S*I canonici.*]Inſup.eſt cultus,dic plenius
1 latria † eſt ſeruitus, & reuerentia
2 Deo exhibita,vnde† ſi creaturæ exhibetur honor Deo debitus eſt idololatra.latria comprehendit † ſub ſe fidem, ſa
3 pientiam, reuerentiam, ſacrificium,& orationem.Prima duo ſunt cordis,alia duo
4 ſunt operis, vltimũ eſt oris†dulia debetur creaturæ inquantum eſt imago Dei, vnde dulia eſt honor, qui debetur Sanctis:vnde

5 de de beata † Virgine, ꝙ inquantum eſt perſona ſancta debetur ei dulia, ſed inquã tum eſt mater Dei debetur ei iperdulia. i. ſuperior dulia. Sane ſi ꝑſona cui debetur dulia eſt in prælatione conſtituta, debetur ei reuerentia, quæ conſiſtit in obedientia
6 præceptorum, † & in exhibitione honorum. Si autem perſona eſt ſimplex, debetur ei reuerentia tantum, quæ conſiſtit in
7 exhibitione honorum, † iperdulia debetur creaturæ excellẽti ſicut eſt caro Chriſti, beata Virgo, & Crux Chriſti, vnde ſciendum eſt, quòd vere Cruci Chriſti, in qua pependit debetur iperdulia, quia inſtrumentum fuit noſtræ redemptionis, Crucibus autem factis inquantum ſunt ligna, vel res tales, nihilominus debetur, ſed
8 Crucibus † factis in ſignum Crucifixi, debetur latria: imaginibus enim eadem debetur adoratio, quæ debetur in illis, quorum imagines adoramus ſecundum Theologos.

SUMMARIUM.

1 *Mora quando purgari poßit remißiue.*
2 *Collatio ordinarij facta inhabilis, diſpenſare antequam ordinarius haberet de diſpenſatione notitiam, an valeat.*

CAP. III.

ORdinarij.] In glo. licet. ibi, niſi eſſent, & tunc etiam poſſet ex officio, videlicet nõ ad petitionem partis, vt ipſe D. m. ſcripſit inf. de reg. iur. cap. 1. in glo. 1. non obſtante. in fi. illa loquitur de decreto extraiudiciali, iſta de iudiciali, in quo nõ poteſt purgari mora, ſe-
1 cundum Pau. quando † mora purgari poſſit not. 18. diſtin. propter. per Ioan. & Archid. & per Gar. ſupra eod. lib. de elect. c. cupiente. in glo. ſed ecce. ſed per glo. D. m. fac. infra de priuil. cap. cum perſonæ. prædictum c. ſi tibi abſenti, & iſtud cap. ordinarij, loquuntur de decreto iudiciali, id eſt, à iudice facto ſubdito ſuo, & ita etiã in d. c. cum perſonæ. in dato tamen ei, qui ſe dicit exemptũ. & vide, quod ibi not.
2 per D. m. redeundo ad glo. quæritur † quid ſi poſt collationem de diſpenſatione legitima fidem fecit, valebitne collatio facta per epiſcopum? videtur, ꝙ non, maxime ſi fuit impeditus. de procur. querelam. & ſupra eod. lib. de elect. commiſſa. §. 1. & præalleg. c. cum perſonæ. in fi. dicendum, ꝙ ſi appellauit à collatione, reuocabitur collatio, aliàs non niſi per beneficium reſtitutionis in integrum, vel ex clauſula generali. fac. inf. de appell. concertationi. in glo. vlt. in fi. non eſt aliàs inhabilis, quia defectuoſus, vel criminoſus ad aliud beneficium niſi tranſgreſſor cum diſpenſato tenebat, ſed procedit hoc ex iſto c. propter diſpenſationem, quæ odioſa eſt. ſup. eod. lib. de fil. presbyt. c. 1. §. vlt. & inf. de præben. non poteſt. §. 1.

SUMMARIUM.

1 *Conſuetudo & præſcriptio inducta in caſu legis antiquæ, non ſe extendit ad nouam.*

CAP. VIII.

1 QVamuis.] In gloſſ. ſ. de prouincia, ibi quæ dicit, prout ſunt, &c. † hoc videtur verum, ſi erat talis conſuetudo ante iſtam conſtitutionem, ſecus ſi poſt incipiat, quia tunc licet eſſet præſcripta, & valeret contra vocationem ad electionem, non tamen ideo eſſet præſcripta: vel valeret contra iſtam vocationem, de qua hic loquitur. facit quod notat Hoſtien. ſupra de præſcript. cum ex officij. & Dominus m. infra de regul. iur. odia.

SUMMARIUM.

1 *Obtinentes beneficia ſancti Benedicti ſubſunt prælatis, & remoueri poſſunt non obſtante collatione Apoſtolica.*
2 *Fructus beneficiorum à ſolo ſeparati ſpectant ad beneficiatum.*
3 *Mobilium appellatione non veniunt nomina debitorum, ſed bene veniunt ſe mouentia.*
4 *Ligna, & lapides ad ædificia para-*

ti non veniunt in legato mobilium.
5 *Libri, aurum & argentum, & cetera profana beneficiatorum non ſpectant ad ſucceſſores in beneficiis.*

CAP. IX.

1 PRæſenti.] In glo. 1. in fi. hodie † per cõſtitutiones Benedicti Papæ xij. habentes prioratus, & beneficia in ordine monaſteriorum nigrorum ordinis beati Benedicti, ex collatione, prouiſione, vel ordinatione ſedis Apoſtolicæ, aut legatorum, executorum, vel prouiſorum ipſius Sedis, vel prædictorum litteras ſubſunt in omnibus, & per omnia ſuis prę latis, & remoueri poſſunt ab eis, aut alij, qui habent ea à ſuis abbatibus, vel prælatis, vt habetur ſub rubrica de obtinentibus beneficia ex collatione Apoſtolica, vt ſicut alij ſubſint. in glo. per œconomum. vide quod dixi prope finem ibi, & ſequen
2 tibus. & † dicit, quòd omnes fructus à ſolo ſeparati tempore mortis ſuæ pertinent ad defunctum, & quòd nomine, ſeu appel
3 latione mobilium † non veniunt nomina, ideſt, debita, & ꝙ veniunt pecudes, & alia
4 ſe mouentia, ligna † quoque, lapides, & ſimilia ad vſum ędificiorum parata, licet videantur legata, & vere inter mobilia veniant, tum quia ad hoc deſtinata erant, vt in vſum alium cederent, non veniunt in
5 legato. De libris † autem auro & argento ſoluentur legata, nec ſucceſſor in illis aliquid vindicabit, dumtamen ſint profana, & nõ ſacris vſibus deputata, quo caſu non deberet ad aliũ vſum trahi, & ſic dicit dominum Papam Clementem Quartum reſpondiſſe conſultum, & in fin. vbi dicit, ꝙ ſcholares clerici, vel conuerſi, qui ſua propria licite retinent, teſtari poſſunt de his, quæ acquirunt de præbenda ſua, vel alio legitimo, & iuſto modo, quia de caſtrenſi peculio quem præſumuntur de bonis adminiſtrationum ſuarum habuiſſe, niſi contrarium oſtendatur: epiſcopus tamen, & presbyter non religioſus de fructibus eccleſiæ, & mobilibus ſuis ratione eccleſiæ acquiſitis poterit ſeruitorib. ſuis mercedes relinquere, & donare, & remunerare eos, dum tamen nil fiat in fraudem.

DE MAIORITATE ET obedientia. Tit. XVII.

SVMMARIVM.

1 *Capitulum ſede vacante, quas præbẽdas poſſit commendare.*
2 *Capitulum ſede vacante, vtrum poſſit eligere, & recipere præſentationes, quas poſſet prælatus.*
3 *Capitulum ſede vacante, vtrum viſitare poſſet, & quæ loca.*
4 *Capitulum ſede vacante, vtrum vnire poſſit.*
5 *Capitulum ſede vacante, vtrũ poſſit conſtitutiones epiſcopales reuocare.*

CAP. VNICVM.

EPiſcopali.] In glo. 1. ibi, inf. de inſtit. c. 1. quod c. fac. ſecundũ D. m. ad dictum, qui vt ſcripſit D. m. in c. il
1 la. ſuper ver. prębendarũ. dixi, ꝙ† capitulũ ſede vacante poteſt commẽdare illas præbendas, quæ habent onus annexum, alleg. ſup. de præbendis, ſignificatum, licet eas conferre non poſſit, quia ſpectat ipſarum collatio ad prælatum, & ibi c. vno. & idem
2 iuris† eſt in electionib. & præſentationib. ſpectantibus ad prælatum, vt ipſe D. m. not. ſup. ne ſe. vac. c. illa. ſuper vlt. gloſſ. & idem Archid. inf. de inſtit. c. 1. & Guill. in Spec. ne ſe. vac. circa medium. & ibi in gl. hæc littera. & dicit hoc indigere declaratione. & Ioan. Mona. ſup. eo. lib. de ſuppl. neg. præl. c. eccleſia, tenet, ꝙ non. & Arch.
3 eo. tit. ſi epiſcopus. tenet, ꝙ † ſic, & ꝙ volẽs tenere opinionem Io. Mon. dicere poteſt illam verã in generali viſitatione ciuitatis, & diœc. & volens tenere illam Archid. illam veram in ſpeciali viſitatione, vel inquiſitione contra certas perſonas, vel loca, & ibi ſuper 3. glo. & dicit Ioan. Mo. tenere, ꝙ ſic, & Archid. tenere, ꝙ non, & ibi cap. vno. & dicit quòd ſic ibi accedentibus videtur, ꝙ non, & ibi, vt ſcripſi, quòd ſic, & ibi §. nunc de epiſcoporum. hoc eget declaratione, vt ipſe D. m. not. ſup. eod. lib.

lib.de fil. presbyterorum.cap. 1.in 1.glo. & ibi ſuper vlt.glo. dicit Ioan. Mona.hic tenere, quòd ſic,ſed ipſe tenet ibi, quòd non, propter quod, & quia dubitatur, an viſitare poſſit capitulum ſede vacāte,ſcripſit mihi D.m. ꝙ non poterat viſitare monaſteria monialium exempta, quæ poſſet viſitare epiſcopus, vt in clem.de ſtatu regul. attendentes. & ibi de quo ſcripſi, ꝙ ſic,& dicit ibi Ioan.Mo.tenere in hoc ſeruari infra ne ſe. vac. c. vnicum.vt idem ſeruetur in acceſſorio,quod in principali, & quod dicitur in beneficiis deuolutis,idem eſt dicēdum in electionibus deuolutis ad epiſcopū,vt not.ſup.eod.tit.cū olim.ipſe D.m.dic. ꝙ ſede vacante electiones, quæ deuoluerentur ad epiſcopū ſi viueret non deuoluuntur ad capitulum,& ibi ſuper 1. gl.& dicit, ꝙ non,& ibi ver.item circa.& dic. ꝙ videtur ꝙ ſic, & Vbertum dicere ꝙ forte c.ſede vacante poterit exequi,& ibi ſuper glo.hoc ideo.& dicit,ꝙ non.& in fi.

4 Sed † nunquid poteſt capitulum ſede vacāte vnionem beneficiorum facere? videtur ꝙ ſic,ſicut permutationem: & hoc verum ſi non depereat aliquid iuri epiſcopi, aliàs ſecus,ꝙ cum ſede vacante non poſſit capitulum conſtitutionem facere,videtur ſecundum ea, quæ ipſe D.m. ſcripſit poſt Innoc.Hoſt.& Compoſt.de conſtitu.cum omnes.in glo.an capitulum.in fi. Sed nun-
5 quid † poteſt conſtitutiones epiſcopales reuocare, audiui hoc diſputatum Bononiæ, & ſolutum ꝙ ſic. ad hoc facit, quia ſtatuere eſt iuriſdictionis,ſecundū ea,quæ ſcripſit D.m.in d.gl. ſed capitulum in his quæ ſunt iuriſdictionis ſede vacante ſuccedit epiſcopo, ergo iure epiſcopi vti debet. inf.de reg.iur. is qui,

DE PACTIS Tit. XVIII.

SVMMARIVM.

1 *Sententia lata contra minorem ſine curatore non valet ex Spec. ſed in eius fauorem valet.*

2 *Pactum contentū in iſta decretali claudicat, nihilominus iudicādo valet quouſque reuocetur.*

3 *Collegiū eſt ſemper idem,ſed non ſemper idem rector eccleſiæ.*

4 *Res qualibet facile reuertitur ad naturam ſuam.*

5 *Eccleſia parochialis de iure communi habet cœmeterium.*

CAP. PRIMVM.

1 PActum.] B. in prima glo. in fin. facit quod notat † Guill. in Spec.de actore. in 5. colū. ver. porro. vbi dicit, quòd ſententia lata cum eo, quem apparet fuiſſe minorem, niſi interuenit curator non valet, ſi ſit lata contra minorem, ſed ſi eſt lata pro eo bene valet, ad idem quod ſcripſit Dominus meus ſecundum Pe.ſupra de iud. c. cauſam quæ. ſuper ver.obtinente à Papa ſicut vos religioſi, ex quo fuit factum ipſum pactum cum religioſorum conſenſu,etiam ſi ſuperioris auctoritas interueneraт. ad idem in
2 fra eod.tit.cap.vlt.vnde † perpetuum erit ex parte religioſorum, ſed ex parte rectorum non durabit niſi quouſque rector erit,niſi ſuperior ipſius auctoritas interueniſſet,vt ſupra de tranſactio.cap.veniens. de decim. ex multiplici. ratio diuerſitatis inter religioſos & rectorem, quia religio-
3 ſis ſemper † idem collegium, quod nunquam moritur. 7.quæſt. 1. denique. facit quod not.Innocen.de præben. niſi eſſent. non autem idem ſemper erit rector. Item quia ex parte religioſorum per tale pactū renunciatur priuilegio, & facilius renunciatur iuri competēti ex priuilegio,quàm
4 competenti de iure communi: quia † res de facili ad ſuam naturam reuertitur. 35. diſt.ab exordio. facit quod ſcriſit Hoſtiē. de priuileg.ſi de terra. & c.accedentibus. de priuileg. in fine.& cap. peruenit. in fine.& in ſumma eodem tit.§.de qua re.ſub §.impeditur.ver.ſed nunquid vaſſalius.& Guillel.in Specu. de arbitro & arbitratore. §. reſtat. verſ.ſed nunquid electus. & de his quæ fiūt à præla.& hoc not.in gloſſ. dicunt quidam. in fine.dicas, quòd quælibet eccleſia parochialis de iure commu-

nihabet cœmeterium,ideſt, ius cœmeterandi eos, qui continentur in ſua parochia ſecundum Hugo. vt not. Archidiaconus 13. quæſtio. 1. eccleſias, & ibi eſt expreſſum, quòd eccleſia parochialis habet cœmeterium.

SVMMARIVM.

1 *Nemo poteſt venire contra factum ſuum.*

2 *Ponuntur nonnulli caſus, in quibus dubitatur, vtrum quis poßit venire contra factum, & iuramentũ proprium.*

CAP. II.

Qvamuis.] In glo. quòd ſi filius. in fin.& dicit, quòd videtur, quòd non obſtet ſibi exceptio dicti pacti. fac. quod notat Ber. ſupra de iure iuran. ad noſtram 2. in 3. glo. dicit tamen ipſe Guill. arg.contra.ff. condi. indebit. l. ſi non fortem. §. ſi filius. &
1 quòd nemo † poteſt cõtra factum ſuum venire. in glo.non ſic ibi ver. ſed pone qui-
2 dem vbi dicit, quòd filius emancipatus, † qui iurauit de cetero non petere alimenta à patre laborante inopia, hoc non obſtante poſſit alimẽta à patre petere, & ibi ver. ſed pone,vbi dicit,quòd ſi in inſtrumento debiti dictum eſt, quòd non poſſit probari finis, ſeu ſolutio debiti, nec pactum de nõ petendo debito, vel eius parte vbi per ipſum inſtrumentum redditum debitori cancellatum, vel per aliam chartã factam ſuper ſolutione manu alterius legalis notarij, poterit nihilominus probatio fieri per teſtis in ver. ſi dicit, quòd ſi debitor iurauit ſe non probaturum, niſi per inſtrumentum inciſum,debet ſeruare iuramentum.

DE PROCVRATORIBVS. Titulus XIX.

SVMMARIVM.

1 *Procurator religioſus vtrum reuocari poßit poſt litem conteſtatam.*

2 *Excommunicatio de nouo lata, vel nota facit,vt procurator reuocari, & iudex recuſari poßit.*

CAP. II.

Qvamuis.] in glo.in totum, ibi 1.reſponſo. idem nota. infra de regu.iur.cui licet.
1 ſuper prima glo.† ſed nunquid pcurator religioſus poſt litem conteſtatam ab eo poterit per dominum conſtituentem inuitus reuocari? dicendum quòd ſic. fac. quod ſcripſit Dominus meus,& Pau. in clem. de teſta. religioſus, & hoc niſi contradiceret ad-
2 uerſarius.inſup.in quibus.in fin.vt † quia excommunicatus:nam propter excõmunicationem iudici, vel procuratori natam, vel notam,de nouo poteſt iudex recuſari, & procurator reuocari etiam poſt litem conteſtatam ſecundũ Vinc. & Gar. ſupra de exceptionib.exceptione. vt ſcripſit Archid. 11. quæſt. 3.ſi inimicus.ſuper prima glo.

SVMMARIVM.

1 *Satiſdatio per procuratorẽ iuuat etiam illius ſubſtitutum.*

2 *Inſtrumẽtum procurationis generale reſtitui debet, non autem ſpeciale.*

CAP. III.

1 Is qui.] In prima gloſſ. ibi & † nunquid ſubſtitutus, & dicit Albert.ſatis eſſe, ſi ſatiſdet procuratorem rem ratam habiturũ in glo.quomodo talis ibi §.nunc dicamus.in fine.& de procur.§.ratione au-
2 tem formæ. in fin. & dic † inſtrumentum procurationis ſpeciale non debet reſtitui, ſed generale ſic.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum datur permißiue, aut exceptiue, & ponuntur exempla.*

Species

2 *Species eſt de genere, exceptio de regula pars de toto, & nihil de aliquo.*

3 *Exceptio alicuius negotij requirentis mandatum ſpeciale contenta in mandato generali, firmat mandatum in ceteris non exceptis.*

4 *Exceptionis officium eſt remouere, & excipere, non autem ordinare, & diſponere.*

5 *Excipiens an & quando fateatur, & ponat.*

6 *Abſolutio ab excommunicatione non conceditur procuratori petenti nomine domini, ſed committitur alicui, vt abſoluat.*

7 *Procurator habens ſpeciale mandatum ad gerendam abſolutionem, vtrum etiam iurare pro domino poterit.*

CAP. IIII.

1 QVi ad agendum.] † Specifice, ſiue permiſſiue, ſiue exceptiue, vt quia dicitur, ꝙ poſſit iurare de calumnia, & omnia, &c. vt in primo, vel quod dicitur, ꝙ poſſit omnia quæ Dominus poteſt, excepto quòd non poſſit iurare de calumnia, vel iuramētum deferre, &c. vt in vlt. & hoc ideo quia non eſt exceptio, quæ non excepta non includat. Nam ſicut † ſpecies eſt extracta de ge-
2 nere, ſic exceptio de regula, & ſub ea continetur ſicut pars ſub toto, & nil ab aliquo excipitur, niſi cōtineatur ſub eo. fac. quod not. Dynus, Ioan. Mon. & D.m. inf. de regu. iur. in proœmio, & firmat regulam exceptio. 32. q. 7. Dominus. in textu & glo.
3 Vnde † excipiendo à mandato generali aliquod de requirentibus ſpeciale mandatū videtur permittere, & ſpecificare ceteros ſpeciales caſus. ad hoc quod not. Guill. in Specu. de iuriſd. omn. iud. verſ. quid ergo dices, ibi, præſertim quando, &c. & faciūt hæc pro commiſſione quam facit epiſcopus vicario ſuo, cui conceditur, ꝙ poſſit quæ ipſe poteſt, excepta collatione beneficiorum, ꝙ omnia poſſit, quæ aliàs in generali commiſſione non venirent. Sed in contrarium facit quod ſcripſit D.m. infra de lit. conteſt. §. vlt. & de regu. iur. in regu.
4 exceptionē. ꝙ † exceptionis officium eſt remouere, & excipere, non aūt ordinare, vnde non debet operari diuerſos effectus. 26. diſt. deinde. ſup. de bapt. maiores. fac. cle. de præb. c. 1. & 12. q. 2. cognouimus. & de cōſ. diſt. 2. cōperimus. quod dicit D.m. non obſtat, quia illud habet locum in exceptione facti, non autem iuris. & quando excipiens aliquid excipiendo non poterit, poſſit: ſecus cum excipiendo aliquid
5 poſſit, & pure, non ſub conditione, † quia tunc excipit, & fatetur. ad hoc fac. quod ſcripſit Dyn. in d. regula exceptionem. in caſu autem præmiſſo, & ponit, & excipit, & ideo ſecus in vno, q̃ in alio. in glo. c. de tranſactio. ver. item vbi ſunt duo, ibi, exigere. hoc verum ſi ſunt non in ſolidum, ſed ſimpliciter conſtituti, ſecus ſi ſint in ſolidum, quia tunc poteſt ſecundum Odofr. ſic etiam ſcripſit & tenet D. Fride. in ſuis conſiliis conſi. 119. & in eadem glo. ver. item in abſolutione petēda ab excommu
6 nicatione, † non tamē procurator ipſe abſoluetur nomine dñi: ſed vel ille, à quo abſolutio petitur mādabit alicui vt excommunicatū abſoluat, vel abſoluet, & mandabit presbytero parochiali, vel alicui pœnitentiario, vt illum iuxta morem Eccleſię, in eccleſiā introducat, vt ſcripſit Guil. in Spe. eo. tit. §. 1. ver. itē opponitur, ꝙ nō habeat mandatum, & ita dicit debere intelligi quod not. Innoc. de ſent. exco. cum deſideres. ſcripſit etiam Guil. in Specu. de iuram. calumniæ. §. reſtat. verſ. quid ergo
7 fiet in fi. formæ, ꝙ procurator † habens ſpeciale mandatum ad petendam abſolutionem admittitur ad iurandum pro dño excommunicato etiam ſi non habeat ſpeciale mandatum. ſcripſit autem Innoc. in d. cap. cum deſideres. de ſent. excom. ꝙ ſi iuſta cauſa ſubeſt, excommunicatus etiam in abſentia per procuratorem poteſt abſolui. ſed Hoſtien. omnino ibi contra d. Guillel. ſeruatur etiam in curia, vt ſcripſit D. m. in d. c. cum deſideres.

SVMMARIVM.

1 *Rei fortuna, & actoris inuidia à malo loco eſt, ex Seneca.*

2 *Procuratoribus duobus non in ſolidum datis, vnus ſine alio procedere non poteſt, ſed bene poteſt contraria dicere, & excipere.*

CAP. V.

S[ed duo.] In glo. conſideratio. in fi. Seneca. declam. lib. 4. extra controuerſiam Malo autem loco eſt, qui ha-
1 bet rei† fortunam, actoris inuidiam. in gl. aliud in executoribus. prope fi. ibi §. ſi autem melius. §. verum. ibi nõ valeret, etiam videtur facere contra ex eo, ꝙ dicit in hoc caſu, ſecus in alio, vt hic. præterea licet
2 dicatur hic, ꝙ † vnus non poſſit procedere ſine alio, nõ tamen negat quin procedendo inſimul poſſint dicere contraria. plus eſt enim contemptus vnius, quàm multorum contradictio in pręſentia. ſup. de ele. venerabilem. ver. cum electioni. & eo. tit. cap. bonę 2.

CAP. VIII.

S[I quem.] Simpliciter] ſcilicet prædicta clauſula non adiecta Archid. & fac. ad expoſitionem illius dictionis, ſimpliciter, inf. de præben. ei cui.

SVMMARIVM.

1 *Formula matrimonij per procuratorẽ contrahendi, ex Hoſt.*

2 *Argumentum de matrimonio carnali ad ſpirituale, an valeat.*

3 *Reuocato procuratore ad eligendum cõſtituto, vtrum valeat electio per procuratorem facta antequam reuocatio ad procuratoris notitiam deueniat.*

4 *Renunciatio beneficij facta per procuratorem reuocatum ad cuius notitiam reuocatio non peruenit valet.*

5 *Hoc tum procedit in reſignatione faciẽda ex cauſa permutationis.*

6 *Mandatum ſpeciale requiritur ad contrahendum matrimonium tam ſpirituale, quàm temporale.*

7 *Permutatio beneficij facta per procuratorem reuocatum nõ valet quãdo reuocatio venit ad notitiam illius cum quo erat faciẽda permutatio, licet nõ venerit ad notitiam procuratorũ.*

CAP. IX.

P[Rocurator.] In glo. per hæc verba.
1 in fi. vbi ſic dicit Hoſt. ꝙ † nuncius ſic dicit, Promitto tibi de mandato talis D. mei, & nomine eiuſdem, ꝙ ipſe ducet te in vxorem, & hoc in animã eius
2 iuro. In glo. concor. ff. in fi. an idem ſit † in contrahendo matrimonium ſpirituale, ſi
3 reuocetur † procurator conſtitutus ad eligendum vel ad conſentiendum electioni, vt ſcilicet non valeat electio, vel conſenſus pręſtatio facta per procuratorem reuocatum, ad quem reuocatio non peruenit. & eſt dicendum, ꝙ ſic, ſecundum Pau. in clem. de renunc. c. cum illuſio. quod eſt ve-
4 rum, licet ſecus † ſit in procuratore reuocato conſtituto ad renunciandum beneficio, quia valet renunciatio. vt in d. c. cum illuſio. eo. tit. Aliud in contrahendo matrimonium ſpirituale, Aliud in diſſoluendo,
5 & licet ita † ſit in procuratore ſimpliciter conſtituto ad renunciandum beneficio: tamen ſecus videtur in dato ad renunciandum ex cauſa permutationis, vt tunc ſi ꝓcurator reuocatus ignorãs reuocationem ipſius, beneficio renunciet ex cauſa permutationis, & permutatum beneficium recipiat, non valeat renunciatio, nec permutatio, cum ſecundum prædicta nõ poſſit habere permutationis effectũ, propter quã renunciatio ipſa fiebat, & ſecundum hoc habebit locum d. c. cũ illuſio. tantum in ſuo caſu, ſcilicet cum eſt factus procurator ad renunciandum ſimpliciter nõ ex cauſa permutationis. & facit quod ſcribit D. m. ſuper glo. placet. inf. eo. c. & qđ hic dicitur de procur. quod debet habere
6 ſpeciale † mandatum ad matrimoniũ contrahendum carnale. idem debet intelligi de contrahendo, ſeu ad cõtrahendum ſpirituale, qđ tamen ſufficit, etſi nõ exprimatur perſona vel beneficium. fac. ſup. eod. lib. de off. deleg. is cui. & quod ſcripſit D. m. poſt Hoſt. ſup. de præb. accedent. & ſupra

pra eo.lib.de conſu.c.vlt.& quod not. per Archid.ſup.eo.lib.de præb.ſi tibi abſenti, vel verius videtur, ꝙ etiam eo caſu,ſ.cum ſit procurator ad renunciandum ex cauſa permutationis,valet renunciatio, & permutatio, & habet locum d.c.cum illuſio: etiam cum ſit procurator ad renunciandũ ex cauſa permutationis,& vidi litteras Papales ſub bulla,quæ hoc vltimum dictum approbare videbatur. In contrarium allegata locum habent cum ad contrahendum ſimpliciter ſpirituale matrimonium non ex cauſa permutationis procur. conſtituitur, ad hoc bene facit d.c.cũ illuſio. 1.reſpon.& alia cle.de rer.permut.ne con
7 ceſſione.1.reſpon.Quid ſi † reuocatio procuratoris cum alio ſuum beneficium permutare volentis,nõ ad procuratorem, ſed illum tantum cum quo intendebatur permutatio fieri peruenit, nunquid valebit renũciatio, & permutatio poſtea facta cũ illo? Breuiter dicendum videtur,ꝙ nõ,ſaltem quoad illum, qui reuocationem ſciuit, quia in dolo fuit tacendo reuocationem ipſam doloſe. Debet enim in beneficiis omnino dolus abeſſe. de elect.cum di lectus. fac.inf. de præb.dudum.§.nos igitur.& quod ibi not.& quod ſcripſit D.m. inf.de conceſ.præb.ſi capitulo. ſuper glo. not.ꝙ.in fi.& de rer.perm.c.vno. ſuper gl. quid ſi.inſup.c umſ.abſo.ver.per quã dic. & quod ſcripſi in d.cap. ſi capitulo,& eodem tit. ne captandæ.

DE HIS QVÆ VI METVSVE CAVSA FIVNT. Tit. XX.

SVMMARIVM.

1 *Metus qualiscunque ſufficit reſpectu inferentis ad annullandum metu factum.*

2 *Metus reſpectu illius cui illatum extitit debet eſſe is, qui cadat in conſtantem virum.*

CAP. VNICVM.

Abſolutionis.] Inſup.vlt.glo. in fi.qui videtur velle debere in hoc caſu arbitra-
1 ri, vt qualiſcunque † ſit metus etiã vanus, & qui non debet cadere in conſtantem ſufficiat quoad illum, qui metum intulit, vt ſcilicet non valeat abſolutio, & vt excommunicationem incurrat,dummodo minis, non precib.ſit abſolutio ipſa obtenta: non enim poſſe debet dicere is, qui metum intulit vanum fuiſſe metũ:
2 quantum † vero ad illum, cui metus infertur ad hoc vt excuſetur, & poſſit impugnare illud, quod per metum fecit, requiritur, ꝙ ſit metus, qui cadere potuerit in conſtantem. fac.clem.de ſent.excom. generis. ver. ne igitur quomodolibet corrigere. quoad primum dictum facit etiam ſup.eo.lib.de elect.cupiẽtes.§.ꝙ ſi per xx. dies.in glo. ſi autem.fac.etiam 1.q.6. c.1. & 7.diſt.cap. fuerunt. & quod vtrobique notatur.

DE IN INTEGRVM reſtitutione. Tit. XXI.

SVMMARIVM.

1 *Error, habet locum in cauſis ciuilibus.*

2 *Error an corrigi poſſit in cauſa appellationis.*

CAP. II.

SI *aduerſus.*] Erroris.] ſcripſit Dominus meus poſt Hoſt. de fide inſtr. cum Ioannes. ſuper ver.vnica tantum. in fi. ꝙ reuocatio erroris ha-
1 bet locum in † ciuilibus. ſed nunquid errorem habitũin cauſa principali, poteſt quis corrigere in cauſa ap-
2 pellationis † not.Guill.in Spec.de cõfeſs. §. poſtremo. verſ. ſed nunquid,ꝙ ſic, qui dicit, quòd corrigere errorem, eſt peremptoriam proponere.

DE

DE ARBITRIS. Titulus XXII.

SUMMARIUM.

1 *Sententia plurium iudicum, ſeu arbitrorum præualet paucioribus, licet non ſit maior pars, neque duæ tertiæ partes.*

2 *Idem in pluribus patronis laicis.*

CAP. PRIMUM.

SI *ex tribus.*] Duorum, ſed

1 ecce ſunt † xj. iudices, vel arbitri inter tres collitigantes ſuper vna re quinq; pronunciant pro vno, quatuor pro alio, duo pro alio, quæ ſententia valebit. not Guill. in Specu. de ſententiæ prolat. §. iuſta. verſ. quid ſi ſunt, quòd valet ſentētia quinque: quia plures in cauſa conſenſerunt, licet ſecus ſit in electione. ſup. de elect. in Geneſi. & c. cum in iure. ſed in patronis laicis eſt idem,

2 quod † in iudicibus, ſcilicet, vt valeat præſentatio à minori parte facta, partium cōparatione minorum, vt ſcripſit Archi. 31. diſt. in cœna. Sed in eo ꝙ dicitur, ꝙ valeat ſententia quinque, quidā alij contra, quia nō ſunt maior pars iudicum, & hoc verius videtur etiam in eo iudicio: nam & ſi maior pars ipſorum non cōcordet in cui dando, concordat tamen in cui nō dando: concordant enim quatuor & duo, ꝙ nō detur illi, pro quo quinque ſententiant, ex quo quatuor pro vno, & duo pro alio ſententiant. in glo. ex tribus. ibi, debitum. idem videtur tenere Archi. in d. c. nihilominus. ſecundum Laur. & ibi poſt princ. & Hoſt. in ſumma eo. tit. §. quæ diuerſitas. ver. hęc intelligas. inſup. de vicario. ibi verſ. quid ſi peto. vbi dicit, ꝙ ſi iudiciū eſt habitum coram iudice, intelligitur reus abſolutus in quinque, ſi vero coram arbitro, ſecus.

SUMMARIUM.

1 *Iudicibus tribus congregatis tacens habet pro contradicente.*

2 *Iudices ordinarij plures de vna cauſa cognoſcentes, ſi ſimul cognouerunt, ſimul pronunciare debent: ſi autem ſeparatim, etiam ſeparatim iudicare poterunt.*

3 *Delegati iudices plures ſimul pronunciare tenentur.*

CAP. II.

VT *quaſtionibus.*] Nec volente, ſed

1 quid † ſi tertius ſit præſens, & tacet, nunquid dicetur contradicere, vel cōſentire. dixit Goff. in Sum. eo. tit. §. itē prohibetur. in fi. ꝙ videtur cōtradicere. inſup. vide. ff. ibi. ver. q d ſi ſunt, vbi di-

2 cit ꝙ † ſi ſunt ordinarij quilibet pōt ferre per ſe ſententiam, ſi quilibet per ſe cognouit, ſed ſi ſimul cognouerunt ſimul pro-

3 nunciare debent. Si autem † ſunt delegati ad vnam cauſam, tunc ſimul omnes debent pronunciare. & ibi §. iuxta. poſt prin. vbi quærit, quid ſi inter tres, &c. vt dixi ſupra cap. prox. ſuper ver. duorum.

SEXTI

SVPER SEXTO DECRETALIVM LIBER SECVNDVS.

DE IVDICIIS. Titulus primus.

SVMMARIVM.

1 *Stylus vniuſcuiuſq. curiæ tenendus eſt.*

CAP. II.

1 M*Vlieres.*] In gl. quæro. ibi in glo. laicis, vbi dicit † tenendũ quod ſeruat curia. & in fi. in contrariũ facit quod ipſe D. meus notat poſt Hoſt. ſupra de ſol. ſi quorundam. ſuper ver. poſſent. & in clemen. de ſta. monachorum. ne in agro ſuo. ſuper verbo ipſo facto.

SVMMARIVM.

1 *Dependentes à beneficiis dicuntur decimæ & talia.*

2 *Acquiſita poſt clericatum, an pertineant ad clericos etiam ſi non proueniant ex beneficiis.*

3 *Beneficium & clericatus non liberant à patria poteſtate.*

4 *Epiſcopatus liberat à patria poteſtate.*

5 *Aduentitia poſt clericatum acquiſita ſpectant ad clericos.*

6 *Monachatio eximit filium à patria poteſtate.*

CAP. III.

1 S*I annum*] Dependentibus, † vt ſunt decimæ, & ipſarum fructus ſi reſpicit verbum beneficialibus ſecũdum Archid. Vnde & acquiſita beneficij cauſa vendicat ſine patris aſſenſu ſecundum D.
2 m. & idem videtur in † acquiſitis poſt clericatum, & ſi non beneficij cauſa ſecundũ Archid. & Guill. in Spec. de actore. ver. ſed cum clericorum in glo. vt ſunt. in fi. vbi tenet, quòd cum bona per clericos poſt clericatum acquiſita ſint eorum, ipſi poſſunt ea vendicare ſine patrum aſſenſu ſuorum. In glo. reprobat. in fi. & tenet, ꝙ ſic, ſiue ſit generalis, ſiue ſpecialis curator ad lites. ſecus ſi in curatore bonis dãdo exiſtas.
3 non † ergo per adeptionem beneficij liberatur filius à patria poteſtate: quod eſt ve-
4 rum niſi † promoueretur ad epiſcopatum, vel ordinem epiſcopalem ſecundum Inn. & Hoſt. ſup. de æta. & qualit. indecorum, vbi de hoc, nec etiã per promotionem ad minores ordines, vt ſupra de ſent. excom. cum voluntate, nec etiam per promotionem ad ſacros quoad patrimonialia, vel
5 quoad profectitia, ſed quoad † aduentitia & quoad bona poſt clericatum acquiſita, & quoad perſonam, vt non poſſit percuti. bene liberatur per ſacrũ ordinem, vt not. Hoſt. in d. c. indecorum. & Guill. in Spec. de actore. verſ. ſed cum clericorum. & not. de hoc in d. cap. cum voluntate. & 23. q. 5. circumcelliones. per Io. & Archid. Per monachationem vero exit filius poteſtatem patris, vt ſcripſit Guill. in Spec. de ſtatu monachor. ver 12. & ver. 52. Inſup. etiam legati, ibi, graue videtur, immo certe non videtur hoc graue attento maxime, quòd & delegatus Papæ ipſiusq. delegati ſubdelegatus maior eſt legato, & delegato ipſius in cauſa ſibi commiſſa. de officio deleg. c. 2. in glo. placet. in fi. Item fallit in bonis poſt clericatum acquiſitis per ipſum clericum, vt dictum eſt in prin. Item fallit in omni crimine ſi ſuam, ſuorumque iniuriam proſequatur. 4. q. vlt. omnib. vt not. in Spec. de actore. in prima columna.

DE FORO COMPETENTI. Titulus II.

SVMMARIVM.

1 *Clericus neque tacite, neq. expreſſe poteſt conſentire in iudicem non ſuum.*
2 *Si tamen non appellatur valebit proceſſus.*
3 *Clericus an & quando excipiendus coram iudice eccleſiaſtico non ſuo ſubiiciat ſe illius foro.*
4 *Laicus poteſt ſe ſubiicere iudici non ſuo.*
5 *Clericus non poteſt conſentire in iudicem non ſuum ſine licentia ordinarij ſui.*
6 *Fallit quando iudex eccleſiaſticus licet non ordinarius clerici pronunciat ſe competentem, & clericus non appellat.*
7 *An hoc habeat locum in laicis conuentis coram iudicibus eccleſiaſticis.*
8 *Secularis iudex an poſſit ſe opponere eccleſiaſtico trahenti laicum iniuſte ad forum ſuum.*

CAP. PRIMVM.

Romana.] In gl. ſi ergo. ibi
1 hæc non quærũtur. † quid
ergo erit, ſi clericus coram
non ſuo iudice cõuenitur
ratione contractus, & in ip
ſo territorio nõ cõtraxit, nec excipit de cõ
tractu ibi non inito iudex procedit, nunquid
valebit proceſſus? dicendum, ꝙ non:
quia in eum non potuit expreſſe vel tacite
conſentire ſine diœceſani ſui conſenſu.
ſupra eod. tit. c. ſignificaſti. ſi vero excipit,
& iudex non admittit exceptionem, ſed
procedit, idem, quia nõ valebit proceſſus.
2 Si † vero non appellatur valebit, nec pronunciatio
eſſet notorie contra veritatem,
vt quia eſſet, appareret contrarium notorie,
ꝙ alibi, & non in ſuo territorio contraxiſſet.
facit ad hoc quod not. per Inno.
& D. m. de reſcrip. ſuper litteris. de delat.
c. 2. de cenſi. venerabili. & de verb. ſignifi.
ex parte 1. Ad clariorem autem intellectũ
& eorum, quæ faciunt ad materiam prædictorum
diſtinguẽdum, quòd aut ratione
contractus conuenitur clericus, aut laicus
coram non ſuo iudice. Item aut cõſtat con
tractum ratione cuius ſit conuẽtio eſſe ce
lebratum in territorio illius iudicis, aut
conſtat non eſſe ibi; ſed alibi celebratum,
aut dubitatur. Primo caſu coram illo reſpondere
cogitur ſiue ſit clericus dummodo
coram eccleſiaſtico iudice conueniatur,
aliàs non, ſiue ſit laicus, qui corã quolibet
conuenitur: ſecundo caſu reſpondere
3 re non cogitur. Tertio † vero caſu aut excipitur
de contractu non inito, aut nõ excipitur:
& ſi excipitur, aut ſimpliciter negando
contractum eſſe initum inter eos,
ſcilicet actorem, & conuentum, quo caſu
cogitur reſpondere, & ſi probabitur contractus,
licet non ibi, ſed alibi celebratus,
mandabit iudex, ꝙ ſatisfiat actori: ratio,
quia ſic excipiendo videtur ſubire iudicium
iudicis coram quo ſic excipiens con
uenitur; & hoc ſi eſt laicus ſic conuentus,
aliàs ſi eſſet clericus non valeret, niſi re ve
4 ra ibi contraxiſſet: ratio, quia † laicus poteſt
in non ſuum iudicem conſentire, clericus
aũt non, niſi de licentia iudicis ſui, vt
in iſto c. in prin. & ſup. eo. tit. c. ſignificaſti.
& quia ſit clericus, in quem conſentit, vt
ibi: ſi vero nõ ſimpliciter excipitur, vt pote
declinando forum, ꝙ ibi non contraxit
tunc antequam ad alia procedatur apparet
hoc diſcuti, vt dicit glo. & ſi non probabitur
inhibi contractum eſſe, cõdemnabitur
actor in expẽſis, & abſoluetur ab inſtantia
conuentus, ſeu remittetur ad iudicem
ſuum. ſi autem probabitur, procedet,
vt in glo. dicitur vlt. caſu ſcilicet cum non
5 excipitur, ſi eſt clericus † qui conuenitur,
non poteſt iudex procedere, niſi conſentiret
6 iudex ſuus; niſi ſaltem pronunciaret †
ſe iudicem, & non appellaretur. ſed ſi eſt
laicus conuentus, tunc procedere poteſt
in principali, vt ex ſuperius dictis patet. In
ſup. idem Ioan. Mona. ibi quoad tempo-
7 ralia † idem dicendum in laicis, quod in
clericis, quando in iudicio appellatur: ratio,
quia cum etiam per citationem ſint
præuenti à diœceſano non poſſunt præuenientis
iudicium declinare etiam per appellationẽ
appellationis. articulo prætermiſſo

miſſo conſentiendo, ꝙ archiepiſcopus, vel eius officialis de principali cognoſcat. ſupra eod. tit. ſignificaſti. & cap. propoſuiſti. fac. quod ſcripſit D. m. poſt Abb. de off. archid. dilecto. in glo. iniuſta. circa fi. ver. & not. vbi ſcripſit ſic not. ſecundum Abb. iu
8 dicem † ſecularẽ ſe poſſe opponere ſi ſubditus ſuus in cauſa ſui fori ipſo non negligente trahitur ad eccleſiaſticum forum. ſed in contrarium fac. ſup. eo. tit. c. ſignificaſti, quia, vt ibi dicitur, laicus poteſt conſentire in iudicem non ſuum, qui iuriſdictioni præeſt. ergo ſuus iudex contradicere non poteſt.

CAP. II.

SEculares.] In glo. quæ faciendæ. idem not. infra de homic. pro humani. ſuper ver. conſtiterit.

SVMMARIVM.

1 *Conſeruator, ſeu delegatus, an poſſit per inquiſitionem procedere.*

CAP. III.

CVm C. laicus.] In prima glo. in fi. ꝙ non ſit licita. bene facit 11. q. 1. ſicut enim in prima gl. in glo. 2. in fi. videas quod not. inf. de reg. iur. peccatum. ſuper 2. gl. in ſuffragio. ibi inuito, & quod ibi ſcripſi ſecundum Hoſt. in glo.
1 vlt. in fi. vtrum † iudex delegatus datus ſuper violẽtiis, & iniuriis illatis cuidam monaſterio poſſit per viam inquiſitionis procedere, ſcripſit D. Fred. ꝙ ſic, in conſilio 310. not. autem Guill. in Spec. de reſcrip. præſentatione. §. communi foren. ad fi. 1. col. ver. item ꝙ in reſcripto, ꝙ quando eſt illa clauſula, ea, quæ de bonis in reſcripto iudex delegatus nõ poteſt per modum inquiſitionis procedere, ſed ſolum per formam iudicij, idem cum Guil. ſcripſit Pau. in clem. de relig. dom. cap. quia contingit.

DE LITIS CONTESTAtione. Tit. III.

SVMMARIVM.

1 *Exceptio peremptoria notoria impedit litis conteſtationem.*
2 *Reſcriptum non faciens mentionem de re iudicata eſt nullum.*

CAP. PRIMVM.

EXceptionis.] In glo. ꝙ poterit. ibi in matrimonialibus, forte etiã ſpiritualibus, ſeu beneficialibus, ſecundum ea, quę ſcripſit D. m. poſt Innocen. ſup. de dolo & cont. cum olim. ſuper glo. placet. & de re iud. cum Bertoldus. ſuper ver. conceſſimus. & de reſcrip. c. conſtitutus. in glo. & ſic non recipietur. in fi. ſcripſit etiam Guillelmus in Spec. de except. & replicat. §. dicto. ver. item ſi vero. dicit
1 Martinum de Fano dicere, † ꝙ vbicunque exceptio peremptoria notoria eſt ita, ꝙ negari non poteſt, impedit litis conteſtationem, ꝙ in notoriis iuris ordo non requiritur. de iure iur. ad noſtram 3. in glo. coram delegato ibi excipiens, ſi proponas ea iterum poſt litem conteſtatam, & non proponat ea ad declinandum iudicium, vel ad eligendum reſcriptum, ſed ad perimendũ actorem, & intentionem actoris, & imponendum ſibi ſilentium ſuper eo, quod petebat ab ipſo conuento: modus enim & finis attendi debet, & ſecundum illum fieri. de ordi. cog. c. 2. alioquin ſine noua propoſitione non eſſet audiendus, cum ad aliũ finem propoſuiſſet. Inſup. item cum actor.
2 ibi in † reſcripto, hoc eſt verum ſi ſit reſcriptum ad lites, & in forma communi: ſecus ſi ſit gratioſum, quia tunc impetrans tenetur de ipſa facere mentionem, aliàs eſſet ſubreptitium, vt not. per Inno. Hoſt. & D. m. poſt eos ſup. de reſcri. cum ordinem. & cap. ſuper litteris.

SVMMARIVM.

1 *Exceptio dilatoria non poteſt opponi poſt litem conteſtatam.*

CAP. II.

SI oblato.] In glo. dicebant ibi de non
1 petendo, † &c. ſic namque excipiens non audiretur, quia proponit cum ad id,

ad id, ad quod non competit, ſ. contra peti tionē. vt eā differat, ſiue declinet. & nō con tra actionē quam eſt exceptio peremptoria proponenda, quod dicit vt not. in Spe. de exceptio. §. d. ver. vt plenius. aliàs ver. rurſus.

DE IVRAMENTO calumniæ. Tit. IIII.

SVMMARIVM.

1 *Allegat concordantia, & contraria.*
2 *Committere aliquid diſcretioni, aut conſcientiæ alicuius quid differant.*

CAP. II.

1 IN appellationis cauſa.] In glo. idem ver. ibi referri † facit quod not. inf. de hæret. vt commiſſi. ſuper ver. nō expedierit. ſed in contrarium fac. quod not. Ber. ſup. de corpore vitia. c. 2. in gl. vlt. in prin. forte poſſet probabiliter dici, quòd aliud eſt quādo aliquid committitur conſcientiæ alicuius, vt in §. aſſeſ-
2 ſorem, † aliud quando diſcretioni, vt hic, vt in primo non audiatur quis in contrarium, in vlt. vero ſic.

DE RESTITVTIONE ſpoliatorum. Tit. V.

SVMMARIVM.

1 *Scholaſticus quis ſit.*
2 *Scholaris non debet imitare quod neſcit.*
3 *Compenſatio debiti proprij non admittitur contra Prælatum eccleſiæ nomine agentem.*

CAP. PRIMVM.

FRequens.] Scholaſticos.] Idem verbum ſup. de celeb. miſſar. cum Marthę. & in clement. de magiſt. c. vlt. & di
1 citur ſcholaſticus, † qui ſequitur ſcholā ſecundum Abba. Sen. decl.
2 lib. 10. in prooemio, Nihil indecentius † q̃ vbi ſcholaſticus quod nō nouit imitatur. & quod dicit indecentius ſi actioni oratoriç ſcholaſticus. i. eruditus quod non nouit imitatur, ſ. neſcit iudicare quid mutandum ſit. idem Sene. de quæſtionibus naturalibus lib. 6. Multa ſunt, quæ eſſe concedimus qualia ſunt ignoramus, opponatur concordat huic quod not. Archid. 12. q. 4. c. ſacerdotes. in additione dicit Lau. ꝙ ſi prælatus nomine eccleſiæ agat, nō obiicie
3 tur ei † compenſatio eius quod debet ex propria perſona ſecundum Lau. in glo. vt ſcripſi. in fi. in contrarium facit quia in notorio fit citatio, & per conſequens datur defenſio, quam non bene poteſt facere ſpoliatus. debet ergo primo reſtitui, & per cō ſequens admitti debet etiam in notoriis ſpoliationis exceptio.

SVMMARIVM.

1 *Diu ponitur pro decennio.*
2 *Diutius interdum ponitur pro quadraginta diebus.*
3 *Canonici etiam ſinguli agunt pro eccleſia, non tamen regulares ſine abbatis licentia, & ſine mandato.*
4 *Quarta decimarum an poſſit præſcribi per eccleſiaſticum proprio vel eccleſiæ nomine.*
5 *Litigantes duo à tertio ſpoliati vtrum veniant reſtituendi, & quomodo.*
6 *Reuocatio per modum attentati fit abſq. libello, & ex officio.*
7 *Spoliatus iure præſentandi laicus quomodo, quando, & aduerſus quos reſtituatur.*

CAP. II.

AD decimas.] In glō. ideſt. ibi c. 1. in fi. & de his quæ vi met. cau. fi. ad audientiā. & ibi ff. de iure delib. l. 1. ipſe tamen ſcripſit 12. q. 2. longin-
1 quitate, ꝙ iſta dictio, diu, † ponitur pro decennio ſecundum D. m. ſcripſit de priuil.
2 ex parte abbatiſſę. ſuꝑ ver. diutius † quòd intel-

intelligitur, ſ. per xl. dies ſecundum conſuetudinem Ro. curiæ. ita exponunt Tan. & Goff. redeo ad textum ad decimas.i.ad ius percipiẽdi decimas, ſeu ad perceptionem ipſarum canonici.i.capitulum: appellatione namq. canonicorũ capitulũ continetur, vt ſup. de ca. poſſ. & pro. cũ eccleſia Sutrina. & de ele. cũ eccleſia Vulterana.
3 & ſic† agũt pro eccleſia ſua, & pro ſeipſis, & etiã vnus canonicus audiretur. ſup. de teſta. cum olim, vbi de hoc. & verum eſt hoc in ſecularib. ſecus in regularibus, vbi vnus ſolus non agit pro eccleſia ſua ſine mandato, & ſine abbatis licentia. 16.q.1. monachi 2. & ſup. de poſtulã. ex parte. fac. ſup. eo. lib. de elect. ſi religioſus. & c. generali. & quod not. ibi per Archi. & D.m. ſed contra ſupra de iudic. cauſam 1. ſed illud loquitur cum eſt ardua cauſa, & agitur de proprietate, vel cum bona ſunt communia inter prælatum & capitulum, & hic erant etiã ſeculares, ibi autẽ regulares, hic etiã clerici.i. rectoris, & eſt ſimile ſup. de præſcrip. de quarta. & ſimilis expoſitio ibi per Hoſt. & per D.m. vbi etiam dicunt ꝙ clericus nomine proprio nõ eccleſiæ nomine
4 non poſſet præſcribere† quartã decimarũ & oblationum: licet contrarium videatur ſentire poſt Inn. de reſt. ſpo. olim 3. in glo. petebat epiſcopus. ꝓpe fi. ver. vel dic melius. ſed q̃d ſi lite vel appellatione pẽden. inter iſtos canonicos ex parte vna iſtũ clericum ex parte altera ſuper iſtis decimis
5 clericus ipſos † expoliaſſet ipſis decimis, haberet ne locũ quod hic dicitur. ſ. ꝙ non deberent reſtitui, niſi probarent, ꝙ eas legitime aſſecuti fuiſſent? videtur, ꝙ ſic. ad hoc infra de præſcript. c. 1. & de priuileg. cum perſonæ. §. vlt. & quod ſcripſit Arch. 16.q.4. volumus. ſuper glo. ſic patet. ſed in cõtrarium fac. dictum c. volumus. & quod in d. glo. not. per Io. & 8.q.4. nonne. & q.ᵗ ibi not. & ſup. de appell. cum teneamus. & infra eod. tit. non ſolum. & vt lite penden. in rubro & nigro, & hoc videtur verius, vt eo caſu debeat fieri reuocatio attentatorum, & per conſequens reſtitutio ſine dicta probatione. hoc etiam tenet Innoc. & Hoſt. & Dom.m. de reſtitut. in integ. cap. 2. ratio, quia maior eſt eo caſu offenſio, quia offenditur ius partis, iudicium, & iudex, & non proprie principaliter ſeu principalis reſtitutio, quæ debet peti, & fieri libello oblato, & ordine iudiciario ſeruato:
6 ſed reuocatio † per modum attentati, quæ fit ex officio, & ſine libello, non obſtat cap. cum perſonæ. quia ibi proprie nõ pendet lis, nec eſt iudicium cœptum, nec
7 eſſe poteſt, cum epiſcopus ſit pars. Si † autem laicus expolietur voce præſentandi rectorem eccleſiæ, in cuius poſſeſſione erat, ſi ſpolietur ab eccleſia ſeu rectore ipſius, vel à plebano in cuius plebanatu eſt ipſa eccleſia, vel ab epiſcopo, in cuius diœceſ. eſt, lite vel appellatione pendente, vel non pendente: idem erit dicendum in illo cap. ſicut in iſto cap. & ſuperius dicitur, vt reſtituatur, vel non reſtituatur, niſi, &c. vel etiam ſine non. Sed ſi ab alio, puta, laico vel clerico priuato, tunc reſtituetur indiſtincte ſola poſſeſſione, & ſpoliatione probata, & idem videtur ſi ab eccleſia, vel ipſius rectore ſpolietur, cum eccleſia, vel rector ipſius non fundent intentionem ſuam contra patronũ de iure communi, ſicut epiſcopus, vel plebanus.

DE DOLO ET CONTVMACIA. Tit. VI.

SVMMARIVM.

1 *Actor non comparens quomodo cõdemnetur in expenſis, vel reus ab obſeruatione iudicij abſoluatur.*

CAP. PRIMVM.

1 Actor, † *condemnetur.*] Poterit etiam petere reus, vt abſoluatur à termino, ac ab inſtantia iudicis, ſed primum fiet abſque alia citatione, ſed nõ ſecundum: quod dic, vt ſcripſerunt Innocent. Hoſtienſ. & Dominus meus ſupra de offic. deleg. conſuluit. & Guill. in Spec. de contumacia. §. 1. ver. vlt.

SVMMARIVM.

1 *Renuncians appellationi poteſt ex ea renunciatione commodum ſentire.*

2 *Appellatio à grauamine vel ab interlocutoria quando non paret præiudicium negotio principali.*

3 *Appellatio ab interlocutoria, vtrum ſuſpendat iuriſdictionem iudicis in negotio principali.*

CAP. II.

EEum qui.] In glo. innuit. ibi in præiu
1 dicium † & etiam in ſui commodũ vt poſſit vti renũciatione ipſius appellationis ipſe renuncians pro ſe, ad hoc, vt citari debeat ad ea, quæ fient, & aduerſarius ẽt ea vti poſſit pro ſe ad tollendũ appellationis effectũ, ſi ea vellet pro ſe vti appellãs. Quòd † ſi appellatur, vt in iſto c. dicitur, à grauamine, vel ab interlocutoria, quæ nõ parat præiudiciũ negotio principali vel non reddit iudiciũ nullum. exemplum. inf. de appellat. cap. vlt. nunquid locum habet quod dicitur in iſto cap. ꝙ iudex non teneatur citare, & ꝙ poſſit procedere? videtur, quòd ſic, quia indiſtin-
3 ctè loquitur. Sed contra † nam etiam ſi talis appellaret legitime, nihilominus deberet ſuper principali coram iudice à quo litigare, vt ſup. de appel. ſuper eo 1. prout not. Archid. in d. cap. vlt. licet D. m. poſt Hoſt. in d. cap. ſuper eo. videatur tenere contrarium: ſed quòd ſuſpenſa eſt iuriſdictio iudicis à quo per talẽ appellationem. & ſi vera fuit cauſa, propter quã eſt appellatum, ea probata, ſi eadem cauſa propter quã appellatur, & appellatio erat legitima per iudicem ad quẽ reuocabitur quicquid per iudicem à quo fuerit attẽtatum. ſequendo dictum Archi. diceremus c. hoc intelligendum cum appellatur à grauamine, vel ab interlocutoria data ſuper eo, quod parat præiudicium negotio principali: erit tamen eo caſu, ſcilicet cum appellatur legitime à grauamine, vel interlocutoria, quæ non parit præiudiciũ negotio principali locus recuſationi iudicis à quo, ſcilicet in caſu primo, vt ſupra de appellatio. ad hæc 1. Inſup. vero quòd ante ibi quod intellexit Hoſtien. & Guillel. in Specul. de citat. §. viſo. ver. item licet.

DE EO, QVI MITTITVR in poſſeſſionem rei ſeruandæ cauſa. Tit. VII.

SVMMARIVM.

1 *Iudicium perfectum quale ſit, ex Seneca.*

2 *Electus nulliter, & confirmatus, & miſſus in poſſeſſione ſi ſpoliatur, reſtituendus eſt.*

3 *Spoliatus beneficio an reſtituatur ſine titulo.*

CAP. VNICVM.

EVm qui.] Diligenter examinato negotio, Sene. declamat. lib. 6. declamatio. 5.
1 Perfectum † per omnes numeros ſuos iudicium eſt, In gloſſ. ſi hæc prouiſio. in fine. de hoc infra de confeſſis. ſi poſt preſtitum. ſuper ver. confeſſo. & in Spec. tit. de poſitionibus. §. nono. ver. verumtamẽ ſecus ibi puto. Inſup. de ſingulari dignitate. in fine. & dicit ibi, quòd cum agitur de ſeculari dignitate, nõ fiet miſſio ſecundum Guillel. in Speculo de ſecundo dicto §. videndum reſtat, cum epiſcopus petit ius epiſcopale dicit, quòd fiet miſſio ſecundum Innocentium Inſup. dicebat hic Abba. ibi, tractat hic Archid. & poſt mul-
2 ta ſcribit dici poſſe, quòd ſi is, † cuius electio non tenuit, fuit tamen confirmata poſt obtentam poſſeſſionem, ea ſpolietur, debet reſtitui, vt patet ſupra de cauſa poſſeſſionis. cum ſuper. in 1. glo. Scri-
3 bit † etiam, quòd petentem reſtitutionem beneficij, oportet probare titulum ſuæ poſſeſſionis, ad hoc, vt reſtituatur, & quòd ita ſeruat Romana Curia. Sed quòd ſufficiat ſola poſſeſſio facti, petenti reſtitutionem etiam ſi de eccleſia agitur facit

fac. quod ſcripſi ſecundum Hoſt.in clem. de cauſa poſſeſſionis. cap.vno. ibi videas. Dicendum videtur hoc eſſe verum cum agitur ad reſtitutionem ablatæ poſſeſſionis beneficij,& idẽ ſi beneficij vt proprietatis, ſi contra petentem ſit ius commune, & pro eo, contra quem agitur: ratio in primo caſu, quia beneficiũ haberi non poteſt ſine legitimo titulo.de inſtit.ex frequentibus.& infra de reg.iur.beneficium. ſecundo caſu eſt præſumptio cõtra petentem propter ius commune, ſcilicet cõtrarium, & pro eo,contra quem agitur. ſup. eod.lib.de reſtitut.ſpol.ad decimas,& inf. de præſcrip.c.1.Si vero cum petitur reſtitutio beneficij vt proprietatis,contra petentem reſtitutionem non eſt cõtrarium ius commune,vel contra eum præſcriptio non habetur, tunc ſola poſſeſſione & ſpoliatione probata, reſtituetur: ratio, quia iſto caſu poteſt haberi beneficium & proprietas, & ipſius poſſeſſio etiam ſine canonica inſtitutione, ſed per præſcriptionem maxime ſi pro eo, qui reſtitutionem petit ſit ius commune, maxime ideo dico, quia idem ſi nec pro eo, qui reſtitutionẽ petit, nec pro eo contra quem petitur faciat ius commune,.ad hoc ſup.eo.tit.cap. 1. & de dolo.& contum. c. contingit. de iure patronat. cura.& quod ibi,& in dictis capp. not.& quod ſcripſi inf. de præb. licet epiſcopus.& in clem.de cauſa poſſeſſionis.capit.vno.

VT LITE PENDENTE nihil innouetur. Tit. VIII.

SVMMARIVM.

1 *Tempus datum patronis ad præſentandum vtrum currat hic inter ipſos patronos pendente.*

2 *Electiones an eodẽ iure cenſeantur cum præſentationibus circa tempus, infra quod facienda ſunt.*

3 *Lis fraudolenta, & colluſoria quæ dicatur.*

4 *Notorium non debet in iudicium deduci.*

5 *Litis pendẽtia ſola an impediat aliquid fieri vel impetrari in præiudicium litigantium.*

6 *Attentatum ſiue impetratum lite pendente reuocatum,ſeu annullatum per viã iuris ſemper remanet reuocatum.*

7 *Reuocatum autem per reſcriptum, ſiue gratiam ad alterius petitionem iterũ reuocari poteſt ſi fuerit ſubreptitiè reuocatio impetrata.*

CAP. PRIMVM.

DIſpendiis.] In glo. de poſtulationibus ibi
1 † poſt tempus quadrimeſtre, hoc dictum nõ procedit ex litis pẽdentia,ſ. quia expirauerit ipſis laicis tempus quadrimeſtre, datum eis ad præſentãdum, & ſic tacite innuit ex hac glo. D.m. ꝙ pendente lite inter præſentantes ſuper ipſorum præſentatione currit ipſis patronis tempus quadrimeſtre ad præſentandum, aliàs non procederet dictum ſuum quoad patronos laicos:contrarium tamen ſcripſit ipſe, ſcilicet ꝙ non currit. de off.ord.cum nos.in glo.not.quòd.& de iure patrona. cap. 3. & vide quod ſcripſit Paul.in clement.de iure patrona.cap. vlt.
2 vnde † videtur idẽ in patronis laicis,quod in eccleſiaſticis, vel electionibus, vt ſupra iſtud cap.locum habeat etiam in præſentationibus cũ quæſtio vertitur inter præſentatos de præſentationib. de ipſis factis ſicut quãdo quæſtio vertitur de electionibus, & licet patroni laici poſſint variare accumulando, & alium præſentare. ſup. de iure patron.cum autem.hoc tamẽ verum qñ non pendet lis de factis præſentationibus, & idem videtur ſi vertitur quæſtio inter eligẽtes, licet D.m.videatur hic notaſſe contrariũ.Inſup. cõtra decretal.vt ſi plures electiones fecere, & quilibet electores petunt ſuam electionem confirmari ꝙ poſſunt,prout not.Inno.Hoſt.& Compo.& D.m. ſup. de elect. dudum 2. & hoc propter connexitatem. 81.diſt. tantis.& 3.q.6.hoc idem etiam videtur in collationibus, & præſentationibus pari ratione,

non tñ c. iſtud & ſequẽs videtur locũ ha-
3 bere, cum lis eſt mota, & pendet † in fraudem, vt quia neutri ipſorum litigantium competit ius, & maxime ſi hoc ſit notoriũ:
4 ratio, quia cum deduci non † poſſit in iudicium quod eſt notorium. de fil. presbyte. quoniam. & de purg. cano. cap. placet. non poteſt de hoc lis pendere, fac. inf. de ver. ſignificat. nobis. & quod not. in Specu. de exceptione. & replicat. § d. ver. item bene dicit in fi. & quod not. ſup. eod. lib. de litis conteſta. cap. 1. in glo. & ſic non recipiet. per Dominum meum poſt Archid. Ioan. Mon. Dicendum ergo videtur, vt etiam ex iſtis duobus capp. apparet. & ſup. eod. tit. c. 1. & vlt. & de teſtib. cap. cauſam quæ & infra de appell. non ſolum. 1. reſpon. & ex his, quæ ibi not. per D. m. in glo. vt quia.
5 & in glo. vlt. in fin. & ſuper ea, ꝙ † ſola dependentia litis impedit fieri, vel impetrari aliquid in præiudicium alterius litigantium abſque alia probatione iuris illius litigantis, in cuius præiudicium aliquid eſt factum vel impetratum maxime ab alterutro litigantium in præiudicium alterius litigantis, ita quòd non obſtante attentato, vel impetrato fiet & ſuum ſortietur effectũ id de quo litigabatur, & attentatum reuocabitur, & impetratum non valebit, dummodo de iniuſtitia litigantium vel litigantis non appareat: ſi tamen appareat de iniuſtitia illius, contra quem attẽtatur vel impetratur, tunc non impedietur fieri vel impetrari, nec reuocabitur factum, vel impetratum. fac. quod not. inf. de præben. cum in illis. in princ. & cap. quodam.
6 ſi autem † reuocatum eſſet antequam de iniuſtitia ipſa conſtaret, eſt diſtinguẽdum, quia ſi per modũ iuſtitiæ via iuris cõis reuocatum eſt attentatũ durabit ipſius attẽtati reuocatio ex ſola litis pendentia facta, vt apparet ex his, quæ not. Dominus meus in d. c. non ſolum, & in dd. glo. Si ve-
7 ro per † modum gratiæ, non proprio motu & ex certa ſcientia Principis, ſed ad petitionem alterius fuerit reuocatum, & poſt reuocationem gratioſe factã appellat de iniuſtitia illius ad cuius, vel alterius ꝓ eo inſtantiam facta eſt, renouatio attentati, vel impetrati, de qua iuſtitia non eſt facta mentio in reuocatione gratioſe facta, tunc non valebit, nec habebit effectum reuocatio, ſed durabit attentatum, vel impetratum, licet reuocatum gratioſe fuerit & habebitur pro legitime facto, & pro nõ reuocato. fac. quod dictum eſt ſup. de notoriis in dictis cap. cum in illis. & c. quodã. ratio, quia iſto vltimo caſu, ex quo gratia reuocationis attentati eſt ſubreptitia ipſo iure non valuit, & ſic per eam facta reuocatio habetur pro nõ facta, eſt autem ſubreptitia eo ipſo, quòd de exceptione competenti aduerſario non fit in ea mentio vt ſup. de reſcr. conſtitutus. de decim. & multiplici. inf. de priuil. dudum. ſecus eſt quando per modum iuſtitiæ, quia tunc nec in reſcripto, nec in libello tenetur impetrãs, vel actor de exceptione aduerſarij facere mentionem, ſecundum Innocen. Hoſt. & Dominum meum ſup. de libelli obla. cap. vlti. & de reſcript. cap. cum ordinem. & Ioan. Monach. Archid. & Dominus meus ſup. eo. lib. de lit. conteſta. cap. 1. ſuper vlt. gl. hoc etiam de facto huiuſmodi, & ideo poſui.

SVMMARIVM.

1 *Litigantes intelliguntur principaliter, non acceſſorie.*

2 *Vbi eſt eadẽ ratio, ibi debet eſſe eadem diſpoſitio.*

3 *Lis, & litigantes intelligi debent ſiue petitorio, ſiue poſſeſſorio litigetur.*

4 *Sententia lata pro vno ex litigantibus, vtrum afficiat tertium.*

5 *Tertius vtrum poßit ſe iuuari ſententiis in cauſa latis antequam ipſa comparuiſſet in ea.*

CAP. II.

1. SI *bi, contra quos litigat.*] † Hoc intelligendum quando agitur inter duos principaliter de beneficio, ſecus ſi agatur acceſſorie, vt ſup. de elect. dudum 2. vbi principaliter agebatur de electione, ſed incidenter obiiciebatur de pluralitate beneficiorum, quo caſu nõ impeditur collatio illius, qui poteſtatem habet conferendi, & ita intelligatur dictum Innocen.

ſecun

ſecundum Archid. hic, de cuius dicto Inno.& dicto ſcripſit D.m.in d.c.dudum.ſuper verb.diſpenſatur.quia.ſ. dicitur inter
2 duos,idem ſi inter plures,† cum eadem ſit ratio,fac.quod ſcripſit D.m.ſup. de reſcr. duobus.& in clem.vt lite pen.c.1.& quod dicit principaliter de beneficio intelligen-
3 dum,vnde † ſiue agatur petitorio,ſiue poſſeſſorio,per clemẽ. de ſequeſtratione.c.1. ibi petitorio, vel poſſeſſorio aliis ſub. ſed nec eidem,qui ceſſit,vel deceſſit, ſi reminiſcetur.fac.inf.eod.c.ibi quiſquiam.& ſup. eod.prox.1.ad electionem aliam,in gl.vere vel interpretatiue prope fin.ibi,confert præbendam.In contrarium fac.quod not. D.m.poſt Hoſt.ſup.de præben.inter cetera.ſuper ver.retractata,vltra medium.ver. quando tamen, ſed pro fac.quod not. Innoc.inf.de appell.Romana. in glo. ex hoc loco.ver.ſi ei extra iudicium,& hoc videtur verius in glo.per ſententiam ibi poſſet
4 eſſe nulla. ſed † quid ſi ſententia lata ſit ꝓ ſuperſtite,vel contra ipſum, quæ tranſiuit in rem iudicatam , nunquid poterit ea vti contra alium tertium, qui non in iudicio,
5 vel ipſe†alius tertius cõtra ipſum,pro quo lata? dicendum quòd non, ſecundum ea, quæ not.in Spec.de ſententia, & his, quæ ipſam ſequuntur.§. nunc de effectu . verſ. item pone,& ſup. de exceptione. cum eccleſiaſticæ in fi.gl.& hoc quia regulariter res inter alios acta, &c. ſup. de re iudi. q̃uis in contrarium facit quod not.per Inn. Hoſt.& Dominus m. ſuper vlt.gl.ver. ꝙ ſi feratur ſentẽtia pro actore, & ver.ſeq. vbi videas,& quod ſcripſi in clem.de re iudic. cap. 1. inſup. non tamen ſecundum Ioan. Mon.fac.quod not.in Spec. de ſententia, & his,quæ ipſam ſequuntur.§.nunc de effectu, in fine.

DE CONFESSIS. Titulus IX.

SVMMARIVM.

1 *Poſſum verbum non importat teneor.*
2 *Poſitiones iuris vtrum valeãt, & vtrum reus illis cogatur reſpondere.*
3 *Declamatores arridi, ex Seneca.*
4 *Incredibilia fiunt dicendo probabilia, ex Tullio.*

CAP. PRIMVM.

S*Tatuimus.*] In glo.vlt.in fi.ꝙ poſſit appellari ſi nõ admittant, non videtur bene dictum propter litte-
1 ram poſſunt, † non ergo tenentur.ſup.de offi. del. conſuluit. fac.quod not.Spe.de offi.iudi. §.impedit quando . ver. quid ſi iudex ,& quod ſcripſit D.m.de exemptione in fi. & inf.de reg.iur.infamibus.in conſtitutione ſed bene poterit appellari expoſitio. Hoſtien. Archid.& Ioan.Mon. qui exponunt poſſint & tenentur.In glo.puta. ver. item ſi poſito iure. hoc verum ſi eſt vnus Papa, vel Imperatoris,ſecus ſi ſit iure conſuetudinarij,vel ſtatuti, quæ ſunt facti,& in facto conſiſtunt,vt ſup.eod.lib.de conſtit.c. 1.quia ibi bene fit probatio propoſitionũ.
2 Lex † tamẽ videtur dicere quoad poſitionẽ iur.tenetur quis reſpondere,quod dic. vt not.in Spe.de poſitionibus.§.7.ver.13. Inſup.& vide in Spec.in fi.Sene. declam.
3 lib.2.decla.1.Arridi † declamatores fidelius,quos propoſuerint colores tuerentur: non enim alicuius dulcedo ſententiæ ſubrepit, nullum ſcema ſollicitat.& lib.7.declamat.4.Rogo vos iudices ſi iſte deſertus eſt ideo ne damnentur . & Tullius de pa-
4 radoxis in prin.Nil tam†incredibile,quod non dicẽdo fiat probabile,nihil horridum quod non ſplendeſcat oratione.Et Sen.de ſeptem liberalib.artib.in vlt.col. Sic effectum eſt,vt diligentius loqui ſciret,quàm nunc. & idem de breuitate vitæ, charta vlt.Poteſt quidem eloquẽtia tua,quæ paruæ ſunt approbare pro magnis, & rurſus, Magna attenuare,& ad minima ducere.& inſup.an teneatur.ibi, & ſequentibus.& dicit de excommunicatione,ꝙ ſi fiat poſitio ſuper ſententia hominis.

SVMMARIVM.

1 *Contumacia procuratoris vtrum noceat domino ante vel poſt litẽ conteſtatam.*

2 *Excommunicari nō debet dominus ignorans.*

3 *Excommunicatio infertur propter contumaciam domini, non autem procuratoris.*

4 *Poſitiones datæ ante litem conteſtatam contra procuratorem non poſſunt haberi pro confeſſatis illo non reſpondente in præiudicium domini.*

5 *Secus eſt de petitionibus datis poſt litem conteſtatam.*

6 *Dominus appellare poteſt infra decem dies notitiæ à ſententia lata in contumacia contra procuratorem ante litem conteſtatam.*

7 *Confeſſio vera vel ficta ex poſitionibus, ſeu contumacia reſultans an & quando noceat confitenti, ſeu reſpondere recuſanti.*

8 *Confeſſio iniuſte torti, an illi noceat.*

CAP. II.

1 SI *poſt.*] Procurator] dicunt† hic Ioan. Mon. & Archid. ex iſta littera notari procuratoris contumaciam poſt lit. conteſt. nocere domino. arg. ff. de exce. do li. ſi procurator. Sed nunquid ante litem conteſtatam nocebit? ſcripſit Ioan. Cald. in diſti. quam fecit vt lite non conteſtata nocere domino. arg. cap. ad hoc. ſup. vt lit. non conteſt. ſi loquimur de his, quæ fiunt in iudicio, ſi tractatur de his, quæ poſſunt ſequi ex ſola facti contumacia, vt miſſio in poſſeſſionem, & ſimilia, tunc procuratoris dolus, vel contumacia nocet domino. Si autem de his, quæ infringunt ratione veri doli, vel veræ contumaciæ, & tunc lite conteſtata nocet. de re iudi. ſuborta. & de appel. ſæpe. ante vero litem conteſtatam non nocet, niſi ſit procurator generalis cum libera. ff. de libe. cauſa. l. apud Celſum. §. quæſit. ff. de doli mali & metus except. & l. ſi procurator. la 2. ff. eo. in prin. & §. poſt litem. ſaluo, ꝙ in vltimis duobus caſibus propter contumaciam procuratoris,
2 dominus † ignorans excommunicari non debet, quia excōmunicatio requirit pro-
3 priam† cōtumaciam. 11. q. 3. nemo epiſcoporum. 44. q. 3. ſi habes. ſecundum Ioan. Cald. & ſic intelligendum videtur iſtud c.
4 ſecundum hoc ergo ſi ante † litem conteſtatam procurator ſit cōtumax in reſpondendo poſitionibus interrogatus, iuſſusq. à iudice non propter hoc haberi debet pro confeſſo, ita quod dn̄o ignoranti nocere
5 debeat, ſecus † ſi poſt litem conteſtatam, vt dicit iſtud cap. fac. quod ſcripſit Compoſt. ſup. de elect. c. 1. cod. lib. in glo. qualiter probationes. §. ſed de quo contumace. vbi tenet, ꝙ licet procurator propter dolū & contumaciam ſuam ante litem cōteſtatam appellare à ſententia non poſſit, do-
6 minus † tamen infra x. dies à tēpore ſcientiæ appellare poterit. in gl. id ergo ibi, ponente, ſed bene præiudicaret reſpondenti, confitenti, vel reſpondere recuſanti ſecundum Archid. hic. hoc exaudi quoad priuatum intereſſe illius, ſecus quantum ad intereſſe publicum, & ibi cum concor. & vide quod ibi not. per D. m. ſecundum Boattinum ſuper ver. terminari. & in Spec. de poſitionibus. §. nono. ꝙ ſi actor fecit duas poſitiones, quarū ſecunda dependet à prima, & prima fuerit negata, ſecunda vero cōfeſſa, an præiudicat reo confeſſio. & not. Odoffre. ꝙ non. arg. eius, quod de torto di-
8 citur, qui † ſi torquetur minus iuſte, confeſſio eius nihil ei præiudicat, vt ff. de quæſtionib. l. diuus. §. ex quibus. & l. maritus. ff. eodem.

DE TESTIBVS ET atteſtationibus. Tit. X.

SVMMARIVM.

1 *Sigillatim quid ſignificet.*

2 *Procurator iurat an & quando iuret in animā ſuam, vel domini vel vtriuſq.*

3 *Termino pendēte ſufficit proponere criminaliter, declaratio poſt terminum ſequatur.*

4 *Declarans nihil addit, & nihil inducit.*

5 *Specificatio debet fieri antequam teſtes recipiantur.*

CAP.

CAP. II.

1 PRaſcutium.] Sigillatim,† i.ſe-
paratim ſecundum Archi.
vel infra ſingulariter ꝑ ſin
gulas vices per vnũquod-
que ſpatium. vide in catho
li. in verbo ſigillatim. in glo. quia non fac.
2 ibi ſecundum † ſuam, imo iurat etiam in
animam domini, & etiam in ſuam. vt ſup.
eod. lib. de elect. c. procurator. fac. ſup. eo.
lib. de iuram. calum. c. 2. & vlt. & quod ibi
not. in ſup. dicebat ergo. ibi, videtur tamen
probare contrariũ, & hoc contrariũ tenet
Pau. in cle. de ele. conſtitutũ. §. ceterum.
ſuper ver. circunſtantiarum. allegans litte
ram huius c. vbi plene notat de hoc dicẽs,
3 ꝙ is, cui † datus eſt terminus ad proponen
dum crimina & defectus ſatisfecit termi-
no, eo indeterminate proponens licet ſi pe
4 teret declarari poſt terminum, quia † qui
declarat, debeant & poſſint declarari poſt
terminum, quia qui declarat non addit. ff.
de teſtamen. hæredes palam. §. ꝙ non quis
& ibi recipitur, ſed certe nõ poteſt dici ef-
ficaciter recepta talis exceptio indetermi
5 nate porrecta, cum antequam† recipiãtur
teſtes, debeat ſpecificatio debita fieri, a-
liàs non recipientur, imo & ipſa exceptio
niſi debita ſpecificatio fiat pro non rece-
pta habebitur. & ſic ex futuro pẽdet euen
tu, vt ſup. de frigi. & malef. c. fraternitatis.
in fin. & ſup. eod. lib. de elect. ſi forte. ergo
quod à principio debebat fieri, fiet poſtea
ante receptionem teſtium ſuper ea. fac. ca
non 8. diſt. quæ contra mores. & ibi tamẽ
faciendum eſt, & ſi omiſſum eſt, reſtauran
dum eſt.

SVMMARIVM.

1 *Aduocatus an & quando poſſit eſſe te-
ſtis.*

CAP. III.

ROmana.] In glo. idem in ſyndico.
ibi petitio. fac. ſup. de preſcript.
de quarta. & ſup. eo. lib. de reſti.
ſpol. ad decimas. inſup. de hoc in Spec. in
fi. vbi dicit, ꝙ illud quod dixit de aduoca-
1 to, ꝙ ſcilicet † non poteſt eſſe teſtis eſt ve
rum, poſtquam incœpit patrocinari: ſecus
ſi nondum incœpit, licet de ſalario conue-
nerit, & paratus fuerit patrocinari.

DE IVRE IVRANDO.
Titulus XI.

SVMMARIVM.

1 *Periurus nõ repellitur à teſtimonio per-
acta pænitentia.*

CAP. PRIMVM.

COntingit.] In glo. non eſt, in
fi. dic ꝙ in feminino poni
tur. de off. deleg. c. 1. & de
iudic. c. vlt. in maſculino.
ſup. de hom. tua 1. & inf.
de hæret. vt inquiſitionis.
1 in glo. vlt. ibi † periurus eſt, non tamen re-
pellitur propter hoc à teſtimonio, vel pro-
motione, dum tamen pænitentiam egerit
de tali delicto, vt not. 22. q. 4. diffinitio in
glo. vlt. & 85. diſt. c. Florentinum archidia
conum, & idem tenet Ber. in cap. ſicut ve-
ſtris. eod. tit. quod allegatur in glo.

SVMMARIVM.

1 *Iudex cogit reſpondere poſitionibus.*
2 *Deducta in petitione, an, quando, &
quomodo deduci poſſint vel debeant in
poſitionibus.*
3 *Interrogatus debet reſpondere ſaltem de
credulitate.*

CAP. III.

CVm in poſitionibus.] Debebit nõ dic.
1 per quem, videtur tamen, † ꝙ per
iudicẽ, corã quo agebatur cauſa
electionis. fac. qđ not. in Spe. de teſte. §. 1.
charta 3. ver. ſed nunqđ iudex. & ver. prę-
cedẽti, & quod not. 2. q. 3. §. nondum 2. in
glo. 1. abſoluendo etiam fac. inf. de re iud.
abbate ſane. cum ſimil. b. in glo. dic. Arch.
ibi in articulis contra Archidia. fac. quod
not.

not.Guill.in Specu.de poſitionibus.§.7.in prin.ver.1.attendendum eſt, vbi dicit, ꝙ hoc, quod hic dicitur, fallit quando poſt
2 iuramtum reducitur † in poſitionem, qđ prius deductum fuerat in petitionem, ibi videas etiam prope fi.ibi in illo ſi oppreſſam.fac.quod D.m.not.poſt Innoc. & Hoſtien.de except.cum venerabilis.in gl. verificari videtur, vltra medium.ver diuerſitatis ratio.in glo.de calumnia ibi c.1.in fi
3 ne.& tunc debet interrogatus † reſponde re de credulitate,& de veritate:ſecus ſi tãtum de veritate, & quando vtroque modo iurat dicet iudex ſic dicas, quod ſcis, vel credis, ſeu æſtimas ſuper eo, de quo quæritur, vel ponitur,vt habetur in Spec. de poſitionibus.§.6.ver.item nota, & ibi de periuro,in contrarium facit, quod notat D.m. inſ.de reg. iur.non eſt ſine culpa in quæſtione.

DE EXCEPTIONIBVS. Titulus XII.

SVMMARIVM.

1 *Dilatione pendente ſuper exceptionis probatione ſuperſedetur in cauſa principali.*

2 *Ac etiam in negotio expenſarũ in quibus reus fuit condemnatus occaſione exceptionis non probatæ.*

3 *Pater & patronus, vtrum habeant actionem iniuriarum contra filium vel libertum turpem exceptionem obiicientem.*

4 *Prima ſententia tenet, non autem ſecunda.*

5 *Excommunicato ad iudicium per iudicem admiſſo, vtrum poſſit appellari.*

6 *Iudex ſecularis debet remittere cognitionem exceptionis excommunicationis, & orationis contra clericum inteſtem productum ad iudicem eccleſiaſticum.*

7 *Exceptio excõmunicationis vtrum poſſit opponi coram mero executore.*

Pla.] In gl.ex quo. ibi Arch.
1 & etiam † antequam de veritate ipſius conſtet ex ſola ipſius propoſitione ſi admiſſa fuerit pendente dilatione ad eam probãdum data differtur ſuper principali proceſſu ſicut in aliis exceptionibus dilatoriis ſecundum ea,quæ nota.in Spec.de exception.& replicat.§.nũc videndum reſtat,ver.eſt ergo aliàs.ver.ce
2 terum. quid † ergo ſi reus contra actorem de excommunicatione excipiens, quia eã nõ probauit fuit ipſe actor, vt infra in expenſis condemnatus per iudicem,& iterũ de eadem excommunicatione,vel alia excipit, & pendente termino excipienti dato ad probandum, actor petit ſibi reſtitui expenſas, quia eas nondum receperat ab ipſo reo condemnato,reus excipit,ꝙ audiri non debet tamquam qui eſt excommunicatus, & pro excommunicato debet haberi, etiam ſi non eſſet dicto termino dato ad probandum excommunicationem pendente,cum interim iudicis officiũ conquieſcat, ſicut ſup.de appellat.ſignificante.Videtur dicendum,quòd ſecũdum prędicta non debet actor audiri ſaltem dicta dilatione pẽdente,& fac. q.ꝉ ſcripſit Guil. in Spec.de arbitrio.§.ſequitur in 9.col.ad fi.ver.quid ſi poſt.& de contumacia.§.vlt. ver.ſed poteſt reus.& primo quod ſcripſit D.m.poſt Innocen eo.tit.exceptionem.in gl.ſi ergo. in fine.& c.vlt.& de appellat. c. qua fronte. in glo. quæ ſemper eſt in quæſtione,& quod ſcripſi ſup eo.lib.de reſcri. c.ipſo iure communem. debet enim medicina conformis eſſe morbo.inf. de pœnis. felicis.§.illud autem.Sene.declama.lib.9. declamat. 5. Temerariis remediis graues morbi curantur.& ſup.de accuſ.cum dilecti. huiuſmodi leuis culpa, leuiter valeat indulgeri,& de pænit.& rem.c.1.Nam ſecundum Hierony. contra Pelagianos leuia leuibus,& grauia grauibus comparan
3 tur. In glo.quid † ſi contra iudicem. in fi. vbi allegat pro & contra, & demum dicit puto, quòd pater vel patronus habent actionem iniuriarum ſi cõtra eos filius, vel libertus turpem obiiciat exceptionem.In
4 glo. ſi † pronunciat.in fin. pro dicto Abb. fac.

fac. quod not. Guill. in Spec. de arbitro & arbitratore. §. ſequitur charta. ver. ſed pone actum eſt. vbi dicit, quòd ſi pronunciatum eſt Titium dare debere Sempronio decem ſub certa pœna, quæ nō dedit, & pœnam commiſit, licet poſt mandetur per pronunciantem contrarium, nihilominus poterit peti pœna. In glo. ſiue ex eiſdē in fi. & idem pendente probatione ſaltem quouſque probetur, vel non probetur, ex quo admiſſa fuerit cū dilatione probationis pendente nil debeat innouari. ſup. de appell. ſignificante, & facit quod dixi ſup. eod. cap. ſuper glo. ex quo repellere. licet
5 iudex † male faciat non repellendo ex officio à iudicio actorem, quem ſcit publice excōicatum, nō tñ licet ob hoc reus poterit appellare, vt not. Guill. in Spec. de offi. iud. §. impedit ergo. de hoc dixi & dedi remiſſiones plenius in cle. de elect. c. conſtitutum in fi. & inf. de reg. iur. infamibus, Inſup. idem Ioan. Mon. ibi diffinitio, & co
6 gnitio: debet enim iudex ſecularis † exceptionem excōmunicationis corā eo propoſitam remittere ad eccleſiaſticū iudicem ſecundum Hoſt. vt ipſe not. ſup. de ordin. cogn. tuam. idem ſi opponatur crimen clerico, producto in teſtem coram iudice ſeculari, vt ipſe Hoſt. not. de foro comp. c. verum. inſup. & placet hic ibi ſuper gl. placet. & dic. quod not. ſecundum Inn. & ibi nunquid ſufficiat. & dicit quòd non ſecundū AEgi. Inſup. & innuit hæc littera in fi. nec etiam ſufficit fama cum vno teſte, vt not. Guill. in Spec. de notoriis criminib. §.
7 fama. ver. q̄ ſi agenti. In glo. vero q̄ † merus executor ibi except. excommunicationis. idem Archid. Ioan. Mon. & Hoſt. hic licet notauit contrarium prius ſup. de re iudi. quoad conſultationem in glo. ab executore ergo. ver. n c obſtat.

SVMMARIVM.

1 *Iudex eccleſiaſticus, an & quando, etiā inter laicos, & de laicali iudicet ſecundum canones, vel ſecundum leges.*

CAP. II.

1 CVm quidam.] In glo. de iure † cognoſcit ibi, vbi de hoc. Item per prorogationem iuriſdictionis p laicos in eccleſiaſticum iudicem ordinarium factam, vt ſup. de foro compet. c. ſignificaſti. In glo. per hanc litteram in fi. ad quæſtionem iſtam, vide quod not. Hoſtien. in ſumma de conſue. §. & de virtute. ver. ſed pone. & ſeq. & de teſta. §. qualiter conficiatur. ver. cum quæritur. & ſeq. & multæ allegationes habētur, quòd ſi laici litigāt coram eccleſiaſtico iudice etiā de re temporali, vt quia prorogant in ipſam iuriſdictionem, Iudex eccleſiaſticus iudicabit ſecundum canones, niſi ſit dictum in prorogatione quòd volebat ſecundum leges, nō ſecundum canones iudicari, & quod ſcripſit Archid. 8. diſt. c. quæ contra mores. ſuper 1. gl. in fi. vbi dicit tenendum de iuris rigore dictum Hoſt. & idem videtur tenere Guill. in Spec. de ſententia. §. qualiter. ver. item pone.

DE PRÆSCRIPTIONIBVS Titulus XIII.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus de iure communi non habet fundatam intentionem in eccleſiis extra ſuam diœceſ.*
2 *Non eſt confirmanda præſcriptio, in qua deficit bona fides.*
3 *Titulus erroneus, vtrum præſtet cauſam præſcribendi.*
4 *Præſcribens contra ius commune debet habere bonam fidem, & iuſtum titulum*
5 *Præſcribens contra ius commune non præſumitur habere bonam fidem niſi doceat de titulo.*
6 *Titulus bonus vel malus prædeceſſoris, an noceat vel obſit ſucceſſori, idem de bona vel mala fide.*
7 *Epiſcopus poſſidens decimas in aliena*

dioe.

diœceſi, & allegans præſcriptionem, quæ teneatur probare.

8 *Teſtes cuius ætatis eſſe debeant ad probandam præſcriptionem.*

9 *Titulus quando venit probandus in facto proprio agentium.*

10 *Opinio quando præbeatur veritati.*

CAP. PRIMVM.

E*piſcopum.*] In gl. quoad proprietatem. in fin. nam quo
1 ad alia quàm epiſcopalia † non fundat epiſcopus intẽtionem ſuam de iure communi in eccleſiis ſitis in ſua diœceſ. ad hæc ſup. de except. cũ venerabili. in fin. & in his, quæ ibi, & de relig. dom. c. de Xenodochiis. not. per Inn. Hoſt. & D. m. per Archid. 10. q. 1. c. 1. in glo. de illo. ibi, opi. In-
2 noc. quæ eſt, quòd non veniat† confirmanda, quia non præſumitur bona fides in tali poſſeſſione Titulũ. circa titulũ eſt ſcien
3 dum, ꝙ quidam† dicunt, ꝙ etiam erroneus titulus dat cauſam pręſcribendi. ſup. de iure patr. cura. dicendum videtur, quòd aut eſt erroneus in facto, & tunc dat cauſam præſcribendi, & ſic intelligatur ſup. eod. tit. auditis. ſup. de titulo putatiuo, aut eſt erroneus in iure, talis non dat cauſam, vt ſup. de decim. dudum. cum fuerit præſcriptio cum tacito conſenſu contra epiſcopum, quia tanto tempore tacuit. quod dic vt not. Archidiac. 10. quæſt. 3. quia cognouimus. dic ergo plenius, quòd præſcribens contra ius priuati debet habere bonam fidem, quam habere præſumitur, quæ ſufficit ſola ſine titulo, ſiue agat, ſiue excipiat, ſine qua bona fide non procedit præſcriptio. ſup. eo. tit. c. fi. & hoc regulariter. Fallit tamen ſecundum Hoſt. quando præſcribens habet pro ſe ius commune, & præſcribit cõtra ſubditum priuilegiatum, quo caſu habetur ius cõmune pro titulo, & procedit præſcriptio etiam cum mala fide, prout Hoſt. ſcripſit D. m. ſup. de confir. vti. vel inut. cum dilecta. ſuper ver. præſcriptionem, & ſuper ver. in ſua diœc. quo caſu præſcribitur ſpatio xxx. annorum, etiam contra Eccleſiam ſecundum Hoſt. vt ipſe ſcripſit ſup. de conſti. cum acceſſiſſent. in glo. vlt. in fin. & ſic dicit intelligendum
4 ſup. hoc tit. c. ſanctorũ. pręſcribens† autem contra ius commune, vt. contra quẽ præſumptio habetur, debet habere bonam fidem, & iuſtum titulum, vt ſup. eo. tit. ſi diligenti. & hic ita, ꝙ ſit verus titulus, vel putatiuus facti non putatiuus à iure, quam fi
5 dem bonam † non præſumitur habere, niſi primo fidẽ de titulo faciat, ſiue ſit actor ſiue reus, & poteſt habere iuſtum titulum, & tamen malã fidem, vnde nunquam præſcribet, ſed bonam fidem ſine titulo habere non poteſt, & ſimiliter non præſcribit. & hæc vera in eo, qui incœpit præſcribere: in ſucceſſore vero ipſius ſecus, nam poteſt, & præſumitur habere bonam fidem, etiam non facta fide de titulo, maxime ſi non agat, ſed excipiat, & credat prædeceſſorem iuſtum titulum habuiſſe, ſecus ſi cõ
6 tra crederet. Eſt etiam aduertendum, † ꝙ bonus, vel malus titulus prædeceſſoris ꝓdeſt, & obeſt ſucceſſori, ſed mala, vel bona fides, non prodeſt, nec obeſt. inf. de regul. iur. cum quis. & c. is qui. & fac. quod not. ſup. eo. lib. de conſue. c. non eſt. Rurſus ad-
7 uertẽdum, quòd aut epiſcopus † à quo decimæ petuntur, quas poſſidet in alterius diœc. allegat præſcript. xl. annorum, aut tempus, cuius contrarij memoria non habetur. primo caſu debet probare titulum præcendentem incohatam pręſcriptionem, quo probato opponat petentem probare de iure ſuo. ſecundo caſu ſufficit probare illi epiſcopo, à quo decimæ petũtur ſaltem communem opinionem, & famam ſecundum ea, quæ not. in iſto c. per D. m. in vlt. glo. & per Guill. in Spec. de ꝓba. §. 1. ad fi. quo probato transfertur onus probandi in actorem, quem oportebit ſaltem probare ſemel ſe fuiſſe in poſſeſſione eccleſiarũ, vel quòd decimæ fuerint ſibi ſolutæ infra xl. annos. in primo caſu, vel à tempore, cuius initij nõ extat memoria in ſecundo, aliàs ſuccũbet pereas, & alius obtinebit, & niſi is, à quo petitur, vt præfertur probet obtinebit petens, etiam ſi nihilominus probauerit in quolibet prædictorum caſuum. quod dic, vt not. D. m. inf. de regu iur. ſine poſſeſſione in quæſtione. Inſup. contra laicum in fi. & inf. de reg. iuris. quid agendum. in quæſtione. In gl. vlt. ibi

8 ibi teſtes. † quæritur cuius ætatis debent eſſe teſtes, qui in hoc caſu teſtificantur, videtur ſufficere, quòd ſint xv. vel xiiij. ann. arg. ſup de teſti. licet ex quadam. nam ex quo ibi non exprimitur alia ætas in teſtibus de auditu, videtur eadem & hic & ibi ſufficere, quæ in teſtibus de viſu. Sed contrarium verius videtur, ſcilicet quòd ad minus debent liiij. an. vel ſaltē tanti temporis vltra xl. an. ꝙ fuerint capaces temporis, quo videre inceperunt. ad hoc quod not. 37. diſt. relatum. in vlt. glo. vt ſaltē xl. annorum probent poſſeſſionem, & præſcriptionem de viſu. fac. quod not. Ber. co. ti. cum à nobis. & Inno. & Hoſt. infra de ver. bor. ſignifi. veniens. vbi dicunt, ꝙ iſta probatio habet locum à centum annis ſ. nam propter impoſſibilitatem probandi, admittitur talis probatio, ſed cum infra centum annos ſaltem vſque ad xl. facile ſit probare poſſeſſionem, & præſcriptionem de uiſu non debet ſufficere teſtificatio de auditu, niſi à xl. annis ſup. & hoc ad probandū titulum, vt hic, & facit ad hoc prædictum c. licet ex quadam. in fi. vbi teſtis, qui teſtificatur de auditu, debet etiam in aliquo gradu teſtificari de viſu, & eadem glo. in fine. Eſt autem ſciendum, ꝙ licet communis opinio non probet, niſi quando agitur de his, quæ tranſcendunt dictam metam centum annorum, prodeſt, vt ſaltem transferatur per eam onus probandi contrariū in partem aduerſam, & hoc quando agi-
9 tur de factis aliorum. Secus † enim ſi agatur de facto proprio illorum, qui agūt, vel petunt, vt ſi petat, vel repetat aliquis eccleſiam, vel ſi notarius petat ſe admitti tāquam notarius, vel ſimile, tūc oportet ꝓbari legitime titulū, alioquin abſoluetur reus. quod dic vt plene not. Innoc. de ver. ſignifi. veniens. lib. 6. & Guill. in Specul. de probatio. §. 1. ver. illud autem. & ſeq. & ſcripſit D. m. de fi. inſtru. c. 1. circa prin.
10 de communi autem † opinione & veritate, & quando vterque requiratur, & quando opinio præferatur veritati, & quando veritas opinioni, ſcripſit plene Pau. in cle. de reg. vt profeſſores.

DE SENTENTIA, ET RE iudicata. Tit. XIIII.

SUMMARIUM.

1 *Amor diuinus facit omnia vileſcere, & mortem appetere, ex ſancto Leone.*
2 *Auaritia expellit omne iuſtitiæ veſtigium.*
3 *Affectus facit perire iudicium, ex Seneca.*
4 *Iudicis boni qualitates verſiculis deſcriptæ.*

CAP. PRIMUM.

Cum æterni.] In glo. tacita. in fi. Leo in ſermone Dominicæ paſſionis quadrage-
1 ſimæ. † Amor & præcipue vilis, eſt omnis affectio: &, Anima lucri cupida etiā pro exiguo perire non metuit. Nullum eſt iuſtitiæ in illo corde veſtigium, in quo ſi-
2 ſibi auaritia † fecit habitaculū. & Seneca,
3 Perit † omne iudicium cū res in affectum
4 cadit. Vnde ſcriptum legitur ſic: Si † lis inciderit te iudice, dirige libram iudicij: non flectat amor, nō munera palpent, non moueat ſtabilem, perſonæ acceptio. In gl. idē ver. prope fi. ibi fit irregularis. & dicit ꝙ ſic, & ibi etiam hic ponit dicens poſſe dici ſecundum illos, qui dicunt, ꝙ non eſt ordo, ꝙ non ſit irregularis. ſecundum autem illos, qui dicunt, ꝙ eſt ordo, quòd ſit irregularis.

SUMMARIUM.

1 *Corrigere ſeipſum difficilius eſt q̄ alios.*
2 *Utrum ſtandum ſit dicto iudicis aſſerentis aliquid feciſſe.*

CAP. II.

Ad Apoſtolica.] In gl. dicit hic. in fi. imo placere debet, quia idem
1 in ſe, quod in alio, † & difficilius eſt

eſt corrigere ſe, quàm alium, & vtrumque non ab homine, ſed à Deo: vnde Apoſtolus 1. ad Cor. 15. Gratia Dei ſum id quod ſum. In glo. vero, quia. in fi. vbi dicitur, ꝙ
2 ſi iudex † dicat aliquid feciſſe, credendum eſt ſibi, & ita ſeruat curia. & vide quod nota. inf. de ſent. excom. decreuimus. ſuper ver. excommunicatur.

SUMMARIUM.

1 *Succeſſor an poſſit reuocare geſta per anteceſſorem.*

2 *Tempus adimpletæ conditionis non præſens attenditur in ſtipulatione conditionali.*

3 *Donatio ſub conditione valet, & debet ſortiri effectum, ſi tempore conditionis exiſtentis res donata ſpectabat ad donatorem.*

4 *Eccleſia acquirit dominium rei venditæ vel donatæ ſine traditione.*

5 *Publicianam appellationẽ an & quando acquirat eccleſia.*

6 *Libellus ſeu petitio quomodo formanda ſit in actione, ſeu conditione conditionali, ſeu alternatiua.*

7 *Notarius an & quando poſſit ſupplere id quod errore omiſit, & an per ſe, vel de mandato iudicis.*

8 *Inſcriptio libellorum, inſtrumentorum, librorum, & ſimilium debet poni generalis, vel ſpecialis iuxta loci conſuetudinem.*

9 *Locus in inſtrumentis debet apponi præciſus, & particularis, & non ſolum locus, ſed etiam locus loci.*

CAP. III.

1 ABbate.] In glo. an † ſucceſſor. in fi. & dic. quòd non poſſit reuocare ſucceſſor, niſi imperium, vel regnum, vel ducatum enormiter lædantur, quia tunc poſſet, niſi eccleſiæ præſcriptione vel alia cauſa legitima iuuetur. in glo. hoc dicit. in fi. hoc vult dicere lex iſta, Res mea mihi dari non poteſt, vnde ſi ſtipulor rem meam mihi dari, ſtipulatio nulla eſt, aliàs ſi ſtipulor eam mihi dari ſi nauis ex ex Aſia venerit, ſtipulatio valet, ꝓpter conditionem vt ſi temporis exiſtentis conditionis non ſit, mea ſtipulatio valida ſit: ſi
2 autem mea erit, inutilis erit. vnde † non inſpicitur in hac cõditione ſtipulata tempus præſens, quo mea eſt res, ſed tempus
3 exiſtentis conditionis, & per † conſequens ſi tempore conditionis extãtis donata fratribus Hieroſolymitanis ad donatorẽ ſpectabãt, licet tempore donationis factæ nõ ſpectaret ad ipſum, quia erãt in poteſtate Sarracenorum valebit donatio. in 4. glo. in fi. hoc quod dicitur in iſta 4. gl. ꝙ ad acquirendum dominium requiritur, ꝙ ille, qui vendit ſit dominus, & rem venditam tradat emptori, habet locũ in emptore priuato, non autem in eccleſiaſtico, vt etiam
4 tangit glo. † quia ipſa rei venditæ, vel donatæ quærit dominium ſine traditione. C.
5 de ſacroſan. eccl. l. fi. Sed † nunquid eſt idẽ in quaſi dominio, vt ſine traditione competat eccleſiæ publiciana. de hoc no. Guil lel. in Spec. de locato. §. nunc aliqua. ver. iam quòd non credit ſecundum M. de Fano eccleſiam habere publicianam ſolo titulo ſine traditione à non domino ſibi facta, ſicut habet ex ſola conceſſione à domino facta: quia illud quod eccleſiæ in dominio quærendo per dictam l. conceditur, eſt priuilegium cõtra regulam iuris indultũ: ideo nõ eſt ad conſequentiã trahẽdum, vt ſit idem in quaſi dominio: vel forte ſi ille, à quo habet eccleſia titulum, tẽpore, quo eccleſiæ conceſſit in poſſeſsione fuiſſet, licet ipſe eccleſiæ non tradidiſſet, æquũ erit dare eccleſiæ publicianam. In gl. Archid.
6 remittit. in fin. vbi dicit † generaliter verũ eſſe, ꝙ nec cõditionaliter, nec alternatiue formãda eſt petitio cauſaliter, qñq. ſecus eſt. venit. n. in petitione interdũ conditio, interdum alternatiua cõditio, vel ex lege vel ex canone, vel ex teſtamẽto, vel ex cõtractu, vel ex natura rei. de conditione ex teſtamẽto habes ſup. de teſta. Raynaldus. §. vbi de hoc in glo. ſed nunquid. & ibi per Goff. de hoc de alternatiua canonis. ſup. de plus petitionib. c. 1. & de empt. & vendit. cum dilecti. & fac. ſup. de teſtam. Raynutius.

nutius. Inſup. idem Guill. in fi. & dicit ꝙ plurimi ſapientes ſuper hoc ab eo conſulti concorditer reſponderunt, & bene, ꝙ ſi
7 tabellio † oſtenderet ſe per errorē, & non ex certa ſcientia hęc omiſiſſe, bene poteſt poſtea apponere iterum, & valebit inſtrumentum, aliàs non. conſuluit tamen ipſe Guill. notario, ꝙ de licētia iudicis reficiat illud. de hoc ſcripſit D. Fede. in conſiliis ſuis conſ. 109. Inſup. ad fin. ibi. fac. procœmium cle. in fi. & 12. q. 2. cum Redemptor. in fi. & videtur dicendum, ꝙ ſi eſt conſue-
8 tudo, ꝙ ponatur illa generalis † inſcriptio, ſicut eſt Florentię, ꝙ tunc ſufficiat generalis. Si autem non ſit talis conſuetudo, tūc non ſufficiat generalis, ſed requiritur inſcriptio ſpecialis. fac. quod ſcripſit D. m. ſuper data huius libri ver. Goff. in quæſtionibus ſuis, & ver. ꝙ dixi. forum autē qualiter poni debeat ſcripſit Guill. in oper. de inſtrum. edi. §. breuiter in forma præceden
9 te. locus † autem duplex eſt. ſ. ciuitatis, vel caſtri, vel villæ, & etiam locus loci ſpecialis, in quo confectum eſt, quod fit hoc modo. Act. Viterbi in domo quondam Gerardi Saneuoi ſartoris in camera ſuperiori eiuſdē domus in parochia ſancti Silueſtri, vel ſub porticu talis domus.

SUMMARIUM.

1 *Iudices plures in pronunciando poſſunt vti verbo ſingulari.*

CAP. IIII.

Cum ab vno.] Not. Archid. 2. q. 6. c. à iudicibus, ꝙ ſecundum Vinc. qui hoc not. ſup. de elect. in Ge-
1 neſi † ſi ſunt plures iudices, quilibet dicit, Excommunico illum, tenet excōicatio, quia in pronūciatione omnes conueniūt. ff. de arb. dicit. §. ſi plures. fac. ad hoc ſecundum Arch. ſup. eo. lib. de arb. c. ſi ex tribus.

SUMMARIUM.

1 *Sententia arbitri, vtrum ferenda ſit in ſcriptis.*
2 *Aſſeſſor vtrum poſſit proferre ſententiā.*
3 *Sententia prolata in tertia perſona non valet.*
4 *Tabellionis aſſertio de appellatione in ſcriptis interpoſita an ſufficiat.*
5 *Stare pugnantis, eſt ſedere regnantis.*

CAP. V.

Et ſi ſententia ſcripta.] Not. Accur. C. de arb. l. cum ante ea. §. ſin autem.
1 in gl. actor. ꝙ † ſentētia arbitri debet ferri in ſcriptis ſicut ſententia iudicis
2 ab alio, ſed † nunquid ab aſſeſſore pōt ferri ſentētia, & tenet Goff. in ſum. eo. tit. §. diffinitā, quod not. ad qđ fac. iſta littera. Inſup. appellatio ibi, & Arch. fac. quod not. de app. interpoſita à ſententia excōicationis per Ber. Inn. & Hoſt. ſup. de offi. ord. ad reprimendā. Inſup. de hoc in Spe. ibi not.
3 & dicit, ꝙ ſi eſt lata ſententia ſub verbis † tertiæ perſonæ, præſumitur lata non fuiſſe in ſcriptis. & ſic nō valet niſi iudex expreſſe dicat ſe tuliſſe in ſcriptis, & in fi. vbi
4 dicit, ꝙ † ex quo tabellio teſtificatur appellantem in his ſcriptis appellaſſe ſufficit, ſed ſi diceretur in ſcriptis appellauit, & non diceret in his ſcriptis, non ſufficeret forte, niſi appareret illam ſcripturam: ſed bene ſufficit ſi tabellio ſic dicat, lecta fuit in ſcriptis appellatio prædicta ſub prædicta forma tali die præſentibus talibus. Inſup. anima. n. in fi. & Gregorius ſuper homilia, Veſpere autem ſabbathi dicit, Sta-
5 re † quippe pugnantis eſt ſedere regnātis.

DE APPELLATIONIBVS. Titulus XV.

SUMMARIUM.

1 *Cauſas grauaminis in appellatione exprimere, quis, quomodo, & quales teneantur, & vtrum etiam notorias.*
2 *Iudex non deferens appellationi non poteſt appellanti terminum ſtatuere.*
3 *Nullitas, an, quando, & quomodo poſſit proponi coram iudice appellationis.*
4 *Iudex ad quem an & quando & quo-*

modo cognoſcat, vel cognoſcere poſſit,
aut debeat de cauſa principali omiſſo
appellationis articulo.

5 *Appellans ſeu appellatus ſuccumbētes*
in appellatione ab interlocutoria, ſeu
diffinitiua, an & quando debeant in
expenſis condemnari vel à condemna
tione excuſari.

6 *Error probabilis dicitur quiſquis conſu*
luit ſapientes qua ſuaſerunt, ei ſeſe
bonum ius fauere.

7 *Incontinēti interpoſita appellatio an &*
quando dici poſſit.

8 *Iudex declarando bene vel male appel-*
latū an pronunciet ſuper negotio prin
cipali.

9 *Iudex appellationis an & quando poſſit*
de principali negotio cognoſcere ſimul
cum appellatione, vel ea omiſſa.

CAP. PRIMVM.

1 COrdi.] In glo. ſi † non eſt no
toria ibi non tenetur ex-
primere, forte bene dicūt
iſti ſecūdum ea, quæ not.
D.m.ſup.eo.tit. ex parte
tua. & poteſt reddi ratio
quia in notoriis non requiritur ordo iuris
nec quoad iudicē, nec quoad partes. ſup.
de iur.iur. ad noſtram 3. & de fi. presb. quo
niam. in glo. ꝙ ſi non. ſubditur ibi in quæ-
ſtione, vbi ſoluit, quia de iuriſdictione, &
excōicatione conſtat. de pręcedenti appel
latione nō conſtat iudicat talem ligatum.
In gl. ibi poſt traditionem. ibi & de latere
expoſitio. Archid. fac. pro Innoc. qui dixit
2 ſup. de accuſ. ꝙ iudex † qui non detulit ap
pellationi non poteſt terminū ſtatuere ap
pellanti. pro quo etiam fac. cle. eo. tit. c. 1.
in fi. in glo. 1. is contra quem. in fi. & quia
renunciauerat appellationi ſuæ non defe-
rendo eidem, ſed ſpoliando appellatū ec-
cleſia. in glo. reſolui poteſt in fi. quærit idē
3 Pau. in cle. de re iud. c. 1. nunquid † coram
iudice appellationis poteſt agi de nullita-
te, & tenet, ꝙ ſi dicatur ſentētia nulla ꝑꝑ
defectū iuris priuati, qui appellādo ratifi-
cat ꝙ nō, ſecus ſi ꝑꝑ iuris publici, vel iuriſ-
dictionis procedatur, hoc habet locum, cū
appellatur ad Papam vel alium, qui adiri
poſſit etiam per ſimplicem querelam o-
miſſo medio, vt eſt legatus Apoſtolicæ ſe-
dis de latere. ſecus in alio, vt quia appella
tur de epō ad archiepiſcopum, niſi prius
pronunciaretur bene appellatū, nec appel
laretur à tali pronūciatione, vel niſi eſſent
appellans & appellatus laici, nō clerici, &
eſſent cauſa ciuilis nō ſpiritualis, vel feu
dalis, quo caſu idem iuris, quod in Papa.
fac. ſup. de fo. cōp. ſignificaſti. & quod ibi
not. Hoſt. & in ſum. eo. tit. §. quib. ex cauſis
4 ver. ſed nūquid laicus, & Inno hic. Sed †
quod dictū eſt de laicis, non videtur bene
dictū in hoc caſu, ſed vbi appellatur in iu
dicio cœpto, quia res non eſt integra, nā
tunc de cauſa principali debet omiſſo ap-
pellationis articulo agi corā iudice à quo.
ar. ſup. de fo. comp. propoſuiſti. ſecus ſi nō
fuiſſet iudiciū cœptū coram iudice à quo,
quia tunc poſſent laici in alium iudicem
conſentire, vt in prædicto c. ſignificaſti. &
ſup. eo. lib. de foro comp. Romana in prin
cip. & à contrario, & forte non poterit iu-
dex ad quem omiſſo appellationis arti-
culo in principali procedere, licet poſſit
adiri per ſimplicem querelam, & hoc cum
in iudicio iam cœpto appellatur. arg. d. c.
propoſuiſti. & ſup. eo. tit. cum in eccleſia.
& eorum quæ ibi not. in 1. glo. in fi. & ſu-
per ea per dominum meum poſt Hoſt. &
etiam in cauſa laicorum, & cū appellatur
ad alium, quàm ad Papam, etiam ſi appel-
letur ad legatum ipſius de latere, & ſatis
patet per iſtum & prox. præcedentem §. ꝙ
5 tam appellatus, † quàm appellans ſuccum
bentes, debet in expenſis parti alteri con-
demnari ſubaudi, niſi probetur probabilis
error ſecundū Hoſt. nec probabitur per ip
ſum iuramentū appellantis, vel appellanti
tantū, probabitur autē error quia probat,
ꝙ plures conſuluit ſapientes qui omnes re
ſpondebant appellanti, ꝙ appellatio erat
legitima, & appellato, ꝙ ſententia erat iu
6 ſta, & † talis error dicitur ꝓbabilis, & ex-
cuſare debet à pœna condemnationis ex-
penſarum ſecundum eum. quod dic, vt ip-
ſe not. in ſum. eo. tit. §. qn̄. ver. cōdēnet. &
quod de appellāte dicitur habet locū qn̄
ante ſn̄iām appellatur: de appellato autē

cum

cum à ſententia appellatur, & vide quod ſcripſit D.m.de do.& cont.c.fin.ſuper gloſ. ſed nunquid.in gl.not.ius nouum, ibi, ſed ſi incontinenti appellatur,& dicitur incó-
7 tinenti † ex quo adhuc iudice ſedente pro tribunali appellatur.ſi tamen poſt latã ſen tẽtiam per magnã horam ſederet, ſemper poterit ſine ſcriptis appellari,& ſatis dicitur fieri apud acta: ſecus ſi iam iuit ad prã dium,vel ad alios actus diuerterit, prout not.in Spe.eo.tit. §. qualiter autẽ in prin. in gl.2.q.6.ibi.§.ſin autem.idem cum Archid. Guill.in Spec.eo.tit.§.qualiter aũt. in prin.Inſup.vel ſecundum Io.Mon.in fi.
8 nec etiã † cognoſcit de principali quando pronunciat male appellatũ, vel caſſat appellationẽ, vnde eadem ratione nõ debet Dom.m. placere quod præmiſit in ſua gl. ibi vel per caſſationem appellationis, vel dic,ꝙ quãdo eſt delatum appellationi,vel qñ appellat⁹ approbauit appellationẽ, & voluit,& petiit,vt ſ.continget, tunc ſiue approbet, ſiue reprobet appellationem iudex ad quẽ,ſ. Papa, vel ipſius delegatus, poterit nihilominus ſi voluerit de principali cognoſcere,vel licet appellatus approbet appellationẽ,& velit & petat,ꝙ cauſa ſit in curia,non tñ ad hæc procedi debet, omiſſo appellationis articulo,niſi conſentiat,vt hic:ſecus qñ defertur per iudicem. facit ergo plus delatio iudicis, ꝗ approbatio,& petitio appellãtis,niſi vltra ꝓcedat. In glo.forte ſecus. in fi.& contrariũ facit, quod ſcripſi in diſtinctione quã feci in deciſ. vt debitus.ſup.eo. tit. ꝙ.ſ.non valeat talis pronũciatio in hoc caſu prędicto Inno.fac.quod not.eo.lib.de offi. deleg. c.1. ſuper glo. placet.in fi.

SUMMARIUM.

1 *Proceſſus factus à iudice recuſato valet niſi appelletur.*
2 *Laici an & quando poſſint eſſe arbitri inter clericos, & de quibus cauſis.*

CAP. II.

Legitima.] In glo.in ſcriptis.prope fi. ibi proprium in d.glo.& in d. §.dici-
1 tur, ꝙ niſi † appelletur valet ꝓceſſus factus à iudice recuſato pro dicto Hoſt.facit 3.q.5.quia ſuſpecti.& ibi not.in gl.forte. ideo dicit in Spe.idem Archid.ibi nunquid poſſunt, vbi dicit ſatis poſſe concedi maxime in cauſis eccleſiaſticis,& ſpiritua-
2 libus laicos † non poſſe eſſe arbitros, ſi tñ de rebus profanis inter perſonas ſeculares ſatis credit,ꝙ laici literati poſſunt eſſe arbitri.Inſup. ſecundum Boatinũ ibi nõ per arbitros. concordat huic dicto quod not. ſup.eo.lib.de off.deleg. ab arbitris. ſuper ver. à partibus.

SUMMARIUM.

1 *Appellatio à iudice per ipſum delegatum an & quando ad ſuperiorem vel ipſum epiſcopum deuoluatur.*
2 *Sententia excommunicationis generalis lata per metropolitanum cõtra ſuffraganeos fraudantes iuriſdictionẽ ſuam valet ex mente Innocentij.*
3 *Iudex appellationis poteſt inhibere, & attentata reuocare.*
4 *Appellans tenetur docere nõ ſolum appellare ſed etiam in tempore.*
5 *Confeſſio ſola ſufficit ad condemnandũ*
6 *Delegatus Papæ, vtrũ differat ab aliis iudicibus circa facultates cognoſcendi de appellatione & inhibendi.*
7 *Iudex appellationis dũ cognoſcit, an appellatio ſit immittẽda vel ne,inhibere põt.*
8 *Abſolutio excommunicati an poſſit fieri parte non citata.*
9 *Appellatione nõ obſtante ſententia tranſit in rem iudicatam quãdo appellans non proſequitur.*
10 *Appellatio ad minorẽ iudicẽ in quo differat ab ea quæ imponitur ad maiorẽ*
11 *Sententia diffinitiua ſeu interlocutoria, quando tranſeat in rem iudicatam.*
12 *Confeſſus appellare poteſt ſi non admittatur ad probandum errorem.*
13 *Non tamen ſi eſt confeſſus & conuictus.*
14 *Cauſa quando exprimenda ſit in libello appellationis.*

CAP. III.

1 ROmana.] In gl. dicit Inn. ibi ver. ſed ſecũdũ præmiſſa, vbi dicit, ꝙ † aut epiſcopus eſt ſuſpectus, & tũc ad ſuperiorẽ appellabitur non ad eũ, aut nõ eſt ſuſpectus, & tũc ſi epiſcopus in fraudẽ cauſam cõmittit, ne cauſa ad ſuperiorẽ ꝑueniat, nõ debet de fraude cõmodũ repor
2 tare: & credit, ꝙ ſentẽtia † excõicationis ꝑ modũ cõſtitutionis in genere lata per metropolitanũ contra fraudes huiuſmodi cõmittẽtes, valeret & teneret, & ibi niſi fraude probata, quæ ꝓbari debet vocatis his, qui fraudẽ commiſiſſe dicuntur, ſecundũ ea quæ ſcripſit D.m. in cle. de cẽſi. c. vlt. ſuper ver. cõſtiterit. §. ſi vero. in gl. vt ſi dicatur. & ſup. eo. c. 1. vel ꝙ appellatio eſt deſerta, quia nõ appellans ipſam, vt debuit ꝓſecutus, vt in cle. eo. tit. ſicut appellationẽ. & c. ſi appellationẽ. in gl. partib. in fin. poſ
3 ſunt † tñ ꝓhibere maxime partibus ne q̃d cõmittant illicite, & punire committentẽ, ac etiã cõmiſſum reuocare, & in priſtinũ reducere etiã in primo citatorio, ſecundũ ea quæ not. in Spec. de offi. iud. §. deſeruit quoq. ver. ſed quæritur. In glo. q̃ñ appellatur ibi de rigore, cui ſtandũ videtur ſcd̃m ea quæ not. Dy. inf. de reg. iur. c. 2. & c. indultũ. in fi. in gl. licet ergo. in fi. ver. placet.
4 vbi dicit oportere † appellantẽ probare ꝙ ſi infra tẽpus legitimũ appellatũ, licet de appellatione cõſtet per teſtes, vel ꝑ inſtrumenta, vel etiã per confeſſionem appellati. §. ꝙ ſi in cauſa. bene tñ poſſunt ꝓhibere maxime partib. ẽt in prima citatione ne quid cõmittant illicitũ inter ſe in ipſa cauſa, vel occaſione ipſius, & facientẽ contra punire, ac reuocare attentatũ, & in priſtinũ ſtatũ reducere. fac. qd̃ ſcripſit Guill. in Spec. de off. iud. §. deſeruit quoq. ver. ſed. quæritur. fac. cle. vt li. pẽd. cũ lite pendẽte. & quod ibi not. in glo. not. alternatiuam ibi beneficium appellandi. dicendum vi-
5 detur, ꝙ incipiendo à confeſſione † ſola ſufficit, incipiendo ab aliis duobus ipſa duo non ſufficiant, ſed requiratur etiam, ꝙ ſit confeſſus vt non audiatur appellans incõfeſſum, mille ſunt partes iudiciis niſi condemnando 2. q. 1. vos in quemquam. fac. de probat. per tuas. in glo. puta ſi appelletur. in fi. vel quia ab interlocutoria manifeſte friuole appellauit, vt in clem. de dolo & contuma. ſi ante diffinitiuam. in glo. in delegato Papæ infra eodem non ſolum per litteram iſtius cap. non ſolum. §. illa vero. ibi niſi iudex poſtquam ſibi conſtiterit per appellationem, &c. quæ littera indi-
6 ſtincte loquitur, † videtur ꝙ non ſit differentia vtrum appelletur ad Papam vel ad inferiorem, vt etiam coram Papa, vel ipſius delegato, vel ſubdelegato ſicut coram inferiori poſſit de illegitima cauſa appellationis opponi, & ꝙ delegatus Papæ, vel ſubdelegatus ipſius delegati aliter inhibere non poſſit iudici à quo, quàm alius iudex appellationis inferior, niſi aliter impediatur proceſſus iudicis à quo, per appellationem interpoſitam ad Papã, quàm ad inferiorem, & ita tenet Guill. in Spec. eo. tit. §. de officio quoq. eius ad quem appellatur. ver. ſed quæritur. in fin. & fac. quod not. eod. c. non ſolum. in glo. hic videtur. Sed in contrarium facit ſup. de off. deleg. paſtoralis. §. præterea. & quod ibi not. per D.m. in gl. mirabilis. in fi. & ſuper ver. cõmittimus, qui. §. licet loquatur in appellatione interpoſita à diffinitiua, tamen requiritur in ea expreſſio cauſæ cum appellatio ſit remota, & idem cum Guill. tenet hic Archid. §. ſi autem. confeſſus ſubaudi vel conuictus per teſtes, quibus nil obiicicitur, ſecundum Hoſt. prout ipſe ſcripſit ſup. eo. tit. cum ſpeciali. §. porro. ſuper ver. vel alio modo. in glo. ꝙ facere poteſt in fi.
7 Inno. autem dixit ſic, Iudex † enim appellationis poſt ſententiam emiſſæ, dum cognoſcit an appellatio ſit recipienda, necne prohibere debet iudicem, qui tulit ſententiam à quo appellatum eſt, ne ſententiam exequatur, & hoc eſt expreſſum. ff. de appell. pen. in l. imò. l. pen. in princ. §. ſententias quoque. in glo. volunt quidam. in fin.
8 vbi dicit, ꝙ † non debet fieri abſolutio parte non citata: tamen ſi fiat tenet. vel dicas ſecundùm eum diſtinguendo, quòd ſi fuit excommunicatus propter manifeſtam offenſam, non debet abſolui parte non vocata, tamen ſi aliter fiat, valet, ſi autem ſit excommunicatus per contumaciam, tunc præſtita cautione de parendo iuri, & de ſoluendo aduerſario expenſas, poſſit abſolui ipſo abſente. Inſupplet Bern. & Hoſt.

Hoſtien.ibi appellatio, vnde illa non ob-
9 ſtante † ſententia tranſibit in rem iudicatam,ſecundum Hoſtien. vt not.in Summa §. à quo ad quem debeat appellatio fieri. ver.quid ſi quis putauerit. & ibi §. præterea.vnde nihilominus poſt appellationem proſequi ſic appellans apud eum,ad quem debuit appellare, ſecundum Hoſt.in prædicto ver. Dyn.autem not. in prædicto §.
10 penult.ſuper ver.nocebit. ꝙ † quando appellatur ad minorem iudicem in hoc nocet quòd habet neceſſe de nouo appellare ſi ſit infra x.dies.Inſup. vide in Specu. ibi poſt litem conteſtatam, & dicit ibi Guill.
11 quòd vbi non † appellatur, vel non infra x.dies, vel vbi renunciatur appellationi, tunc rata manet ſententia interlocutoria, vel diffinitiua,& ſic per conſequens cauſa principalis eſt finita,& appellatio eſt extincta:vnde dicit eas,ante litem conteſtatam, & prius quàm in cauſa procedatur admittendas, vt hic.Inſup.de hoc in fi.vbi
12 dic. Ego dico,† ꝙ confeſſus,ſiue in ciuili, ſiue in criminali cauſa poteſt appellare ſi non admittitur ad probandum errorem,
13 ſecus ſi ſit † conuictus, & confeſſus,& argumentis ſuperatus.Inſup.ſi contra ſupra
14 eod. ibi, exprimere † cauſam, dicas quòd ibi loquitur in caſibus, in quibus permittitur, non prohibetur appellatio,hic vero prohibetur à iure. expedit ergo appellanti exprimere cauſam,aliàs iudex à quo nõ tenetur appellationi deferre,vt ſequitur. & idem eſt cum appellatio inhibetur ab homine ſcilicet Papa, vt quia ſcribit appellatione remota.ſup.eod.tit.paſtoralis. & debet iſto caſu appellari ex cauſa expreſſa in iure, vt ibi etiam ſi à diffinitiua appellatur, vt hic, & de off.deleg.cap.paſtoralis.§.p̄terea. & quando appellatio eſt remota ab homine,ſ. à Papa,quia ab alio homine remoueri non poteſt. de off.dele. ſuper quæſtionum.§.1.& §.ſi vero,tũc habet locum ſolum in delegato ipſius, quando vero eſt remota à iure, tũc habet locũ in delegato,& in ordinario iudice,& vtroque caſu habet locum,ſiue appelletur ante ſententiam, ſiue poſt, vt poteſt colligi ex his,quæ not. per Hoſt.& D.m. in d.cap. paſtoralis.§.præterea.& de appell.c.paſtoralis.& c.vt debitus.

SVMMARIVM.

1 *Renunciatio appellationis eſt non ſolum expreſſa, ſed etiam tacita,& ex iuris fictione.*

2 *Iudex cautus in appellatione ab interlocutoria debet grauamen reuocare, & apoſtolos dare.*

CAP. IIII.

V*T ſuper.*] In glo.antequam, ibi,
1 non firmatur,& quod dicit † renunciatum ſubaudi qualitercũque verbo vel facto vere,vel iuris fictione ab appellante, dummodo ſponte, vel ſibi appellanti etiam inuito in pœnam ſui, vt quia ſuæ appellationi, vel partis aduerſæ non detulit.ſup.de reſcrip.ex parte. ſupra eod.tit.cap.an ſit.vel quia non fuerit proſecutus.eo.tit.cum ſit.& clem. ſicut appellationem.& c.placet.& vide quod not.D. m.ſup.eod.lib.de dolo & contu.eum qui.
2 ſuper ver.ſponte. & in fi.ſi vult † ergo caute iudex procedere faciat vtrumque, ſ. reuocet grauamen, & etiam det apoſtolos: ſi tamen non dederit eos, non ob hoc dici poterit nõ valere proceſſus propter prædictas allegationes.

SVMMARIVM.

1 *Iudex à quo, qui appellationi non detulit, an poſſit appellanti terminum ſtatuere.*

2 *Delatio appellationis deuoluit cauſam ad ſuperiorem.*

CAP. V.

C*Vm appellationibus.*] In glo. item ex hoc dicto,ibi poſt delationem ſtatuitur.bene fac. ad hoc clem. eo. tit.ſi à iudicibus.ad fi.fac.etiam pro dicto Innoc.qui dixit in c.vlt. ſup.de accuſ. Sa-
1 tis ꝙ iudex † à quo, qui appellationi non detulit, ſed procedit, non poteſt dictum terminũ pręfigere appellãti, quod dictum

ponit Guill. in Spe. de remiſſione. §. viden dum reſtat. ver. verumtamen. ipſe Guill. not. de appella. §. ſequitur videre in forma Reuerendo vel Sanctiſſimo, contrarium ꝙ ſcilicet non differat. poteſt dictum terminum aſſignare etiam ſub excommunicationis pœna. ad quod fac. ſup. eod. lib. eo. tit. cordi. prædicta autem videtur habere locum, quādo inſimul procedebant, nam ſi vnus principalium eo caſu, quo poterat, proceſſiſſet, & ab eo appellaretur, ipſique
2 appellationi deferret, tunc† per ſuam delationem ad ſuperiorem, ad quem deuolueretur cauſa principalis, & præcluditur via procedendi collegis. ad hoc ſup. de off. deleg. cum ſuper. & eo. tit. & lib. ſi contra vnum. & c. cum plures. Inſup. ibi remiſi. in fi. & dicit, ꝙ non videtur detuliſſe, tamen dicit, ꝙ Clementi placebat contrarium.

SUMMARIUM.

1 *Proceſſus factus coram iudice ad quem ſine apoſtolis, an valeat.*

CAP. VI.

1 A *b eo.*] Etiam ſi vadat, quid † ergo ſi antequam petat apoſtolos vadat appellans ad ſuperiorem ad quem, & ille citat appellatum, & procedit in cauſa? dicendum, ꝙ ſi poſt petiit apoſtolos infra xxx. dies, vt debet, valebit quod factum fuit interim, alioquin nō valebit, vt hic patet, ex futuro ergo pendet euentu in gl. ex quo ſatis eſt. in fi. & idem tenet ibi, quod hic Dominus meus ſecun dum Hoſtien.

SUMMARIUM.

1 *Attentata dicuntur omnia geſta poſt appellationem, quæ cauſam quomodolibet tangunt tam à iudice, quàm à parte in interlocutoriis poſt inhibitionem: in diffinitiuis vero poſt appellationem.*

2 *Iudex à quo poſt appellationem ad inſtantiam partis, vel ex officio procedens, an & quando procedere poteſt.*

3 *Denegans apoſtolos, an attentet.*

4 *Recuſans recipere probationes ſuper veritate appellationis attentat.*

5 *Faciens aliquid in præiudicium attentati, appellationem approbantis attentat.*

6 *Enumerantur aliquot caſus particulares, in quibus iudex à quo attentat.*

CAP. VII.

1 N *on ſolum.*] Quicquid † poſt, &c. dummodo ſit de illis, quæ pertinent ad iudicium, vel cauſæ proceſſum, vel de contingentibus appellationes. & quod dicit innouatū intelligendum eſt, ſiue à iudice, ſiue à parte fuerit attentatum, ſi vterque inhibitio facta fuerit, vel eorum alteri, ſic de iudicialibus, & de licite aliàs actitatis agitur, & quando iudex à quo non ex officio, ſed ad partis petitionem procedit, vt infra dicitur: attentatum autem illicitum ab appellante, vel appellato per iudicem reuocabitur. appellatur etiam ſi ſit attentatū ante inhibitionem ipſius, dummodo ſit attentatum poſt cauſam corā eo incœptam, & etiam reuocari poterit per iudicem, à quo ſi appellatum eſt ante diffinitiuam, & nōdum eſt ſibi per iudicem ad quem inhibitum, ne procedat. ad hoc ſup. eo. tit. & lib. Romana. §. ſi vero. & §. ſi obiiciatur. & hoc c. 1. & 2. reſpon. & ſup. eo. tit. cum teneamur in glo. non dicit, ibi parti. & idem videtur
2 ſi parti, vbi † ad inſtantiā partis iudex procedit, ſecus ex officio. ad hoc de procurat. mandato. & quod ibi not. & ſup. eo. tit. ſi duobus. per Inno. Hoſt. & D. m. in glo. po
3 terit vnum caſum. in fi. Item cum † legitime requiſitus noluerit dare apoſtolos. ſupra eod. tit. & lib. vt ſupl. & ſup. cap. pro-
4 xi. Item † ſi appellans obtulit ſe probaturum veritatē cauſæ appellationis coram iudice à quo, nec fuit admiſſus, & propter hoc appellauit. ſup. eo. interpoſita. 1. rñſo.
5 Item † cum aliquid in præiudicium appellanti maxime appellationem approbantis attentatur per appellantem. ſup. de reſcri.
6 ex parte. Item † in ſuo caſu. ſup. eod. lib. de elect.

elect. ſi poſtquam. 1. reſpon. Item cum appellatio ab appellato approbatur, & fortius cũ petit, ꝙ cauſa principalis ſit in curia. ſup. eo. lib. & tit. c. 1. Inſup. ſimile ſup. eo. lib. hoc verum videtur cũ per modum iuſtitiæ per iudicem ſit reuocatio attentatorum ex officio, vel ad petitionem partis contra quam eſt attentatum: ſecus ſi per modum gratiæ, vt quia dixit appellans à diffinitiua, quòd licet ipſe à diffinitiua, in qua legitime appellauerit, tamen iudex infra decennium ante ipſam appellationẽ fuit executus, quare ſuperiori ſupplicabat quatenus de gratia ſpeciali huiuſmodi attẽtata reuocaret, & ſuperior ipſa reuocat, poſtea apparet appellationem non fuiſſe legitimam, & per conſequens impetrationem, & reuocationem fuiſſe ſubreptitiam & nullam. fac. 15. q. 2. & ſi legib. & quod ibi not. per Archid. & inf. de præben. ſi motu proprio. & per Inno. Hoſt. & D. m. ſup. de reſcrip. cum dilecta. & per Innocent. & Compoſt. poſt eod. tit. ſuper litteras. & cap. cum ordine.

SVMMARIVM.

1 *Aſſentiri poteſt iuriſdictioni alicuius expreſſe vel tacite.*

2 *Longum tempus in propoſito dicitur ſex menſium.*

3 *Appellari an poſſit à collatione beneficij conditionaliter ſi vacat.*

4 *Appellans ſemel infra x. dies, vtrum poterit iterum appellare.*

CAP. VIII.

1 Concertationi.] Non aſſenſerit † expreſſe, vel tacite, puta ei obediẽtiam impendendo, vel aliquid aliud faciendo per quod conſentire dicatur, vel etiam ſi per longum tempus non contradixit. arg. ad hoc ſup. de tranſa. contingit. & ſup. de his, quæ fi. à præl. ſine cõ-
2 ſen. cap. continebatur. & dicitur longum † tempus quantum ad hoc ſex menſium. ar. ſup. de conceſſ. præben. quia diuerſitatem ſecundum Hoſt. vt ipſe not. in d. c. cõtinebatur. & hoc forte quod dicit de ſemeſtri tempore, locum habet in collatione beneficiorum, vt ibi, vel prouiſionibus ſiue electionibus, vt hic. in aliis autem maius tempus darem, ſaltem xxx. vel xl. annorũ. Sed
3 nunquid † à prouiſione, vel collatione beneficij facta ſub conditione ſi vacat poteſt appellari ex ea cauſa, quia non vacat beneficium ſub dicta conditione collatum? videtur ꝙ non: quia ſi verum eſt, ꝙ non vacet, non erit facta collatio, & ſic nullum grauamen. nõ ergo poterit appellari. Sed contra: nam velit nolit oportebit probare, ꝙ non vacet, maxime ſi fiat per impetrantem probatio, ꝙ vacet, propter quod ſaltẽ conſecutiue grauatur ex tali collatione conditionata, vt qui dicit non vacare, vel negat vacare. poterit ergo appellare talis, & fac. littera iſtius cap. ibi ſe grauatum reputans, & vidi litteras Apoſtolicas ſuper
4 tali appellatione infra x. dies † ſi quis appellat prima vel ſecunda vel alia die infra dicẽ. & poſt vult iterum, & aliter appellare, nunquid poteſt dicẽ. ꝙ ſi appellauit iudice vel parte ſciente, nõ poterit iterum appellare, niſi eis conſentientibus: ratio, quia ex quo appellauit renunciauit vlteriori termino dato ſibi ad appellandum, & computatur illud tempus in annum, vel ex cauſa in biẽnio dato ad proſequendũ, vt ſup. de reſcrip. ex parte. & in cle. de appella. ſicut appellationem. fac. inf. de reg. iur. iure communi. in quæſt. & ego in cle. de iure patr. c. 2.

SVMMARIVM.

1 *Attentata poſt appellationem, an ſint reuocanda pendente ex futuro euẽtu.*

2 *Iudex reuocans grauamen interlocutorium, an teneatur ad expenſas parti.*

3 *Appellans eſt citandus ad vidẽdum reuocari grauamen.*

CAP. X.

1 Si à iudice.] Suſpenſa, non tamen effectualiter, & ex tunc, & adeo † ꝙ attẽtata poſt ipſam appellationẽ debeãt reuocari per modũ attentati, ſed ex futuro pendet euentu eorũ reuocatio, ſ. quouſque

que de veritate cauſæ appellationis cõ-
ſtiterit.ſup.eo.lib.& tit. non ſolum.§. ill a
vero. niſi appellatum eſſet à diffinitiua,
vt ibi 1.reſpon.facien. ad quem citari de-
bet,vt not.in Spec.de except.§. viſo. verſ.
2 ſed † ſi iudex cum effectu not.ꝙ dicit cum
effectu,debet.n.ipſum grauamen per iudi
cem illatum effectualiter reuocari, & quo
ad expenſas propter ea factas reſtituendũ
eas ſecundum Inno.& Ber.ſup.eod.tit.cũ
ceſſante.ſed Hoſt.dicit ibi,ꝙ reuocare po
terit etiam non reſtituẽdo ſumptus,& im
putet ſibi appellans,ꝙ interim fecit eas ſe
cundum eum in glo.not. contra malitiam
ibi ſaltem vocatis. non tamẽ credas,ꝙ ter
minus aſſignatus in forma, vt dicitur in
prin.c.valeat,& ꝙ arctet appellantem,de-
3 bet ergo † vocari ad audiendum reuoca-
tionem grauaminis,quam facere intendit
ipſe iudex à quo in termino aſſignato:ꝙ ſi
in termino ipſo non venerit appellans ci-
tatus,valebit reuocatio,& ex tũc vt infra
ſequitur abſque alia citatione,vel intima
tione factæ reuocationis grauaminis po-
terit etiam ad ſententiam procedere. &
ſic poteſt intelligi dictũ Arch. de quo inf.
dicitur in glo. ergo non prius, concordat
ſup.eo.lib.& tit.legitima.& quod ibi not.
ſuper ver.ex tunc.

SVMMARIVM.

1 *Facere, & permittere, diuerſa iura, ex Seneca.*

2 *Conferre, & collationi conſentire, an ſit idem.*

3 *Patronus conſentiendo donationi epiſcopi an donet.*

4 *Numera ſuperuacua nõ ſunt mittẽda.*

CAP. XI.

A *Collatione*.] In glo.ſciendum.ibi.
ff.de regu.iur.aliud quæ eſt inf.
de reg.iur.in littera.à Sene. de-
1 clam.lib.6.decla.2.Lex † cum tenet, qui
iuuat exulẽ nõ qui patitur iuuari.& infra
2 ꝙ idem† ſit conſentire collationi,quod cõ
ferre.fac.ſup.de don.paſtoralis.vbi patro-
3 nus† cõſentiendo donationi epiſcopi do-
nat.in glo.fac·ad not.ibi quod communi-
ter ſubaudi de iure communi, & ibi præ-
bendarum, ſecundum Arch. & quod ibi
dixit non videtur tenere,quòd de iure cõ-
muni ſpectat ſimul ad prælatum,& capitu
lum.& idem Ioan.Mon.inf.de reg.c.vlt.&
in eadem glo. in fi. fac.quod dic.Sene. de
benefic.lib.1.charta penul.col.vlt.Videa-
4 mus † ne munera ſuperuacua mittamus,
vt feminæ,aut ſeni arma venatori,aut ru-
ſtico libros,&c.

CAP. XII.

L *Icet*.] Inſup.videtur ꝙ male,in fi.fac.
quod de ꝓteſtatione dicitur,quod
ſcripſit D.m.poſt Inn.& Hoſt. ſup.
eo.tit.c.quæſtioni.& c.qua fronte.

SVPER

SVPER SEXTO DECRETALIVM LIBER TERTIVS.

DE VITA ET HONESTATE clericorum. Tit. primus.

SVMMARIVM.

1 *Percutiens clericum non incedentem in habitu non incurrit excommunicationem.*

CAP. VNICVM.

1 CLerici.] Careat omni priuilegio clericali.] Satis † probat iſta littera, quòd talē percutiens, non incidit in canonem, Si quis ſuadente. 17. quæſt. 4.

DE CLERICIS CONIVGATIS. Tit. II.

SVMMARIVM.

1 *Clerici coniugati, in quibus ſubſint iudicibus laicis, & in quibus non*

CAP. VNICVM.

1 CLerici.] Condemnari] † ex hoc ſolummodo eſſet excommunicatus condemnans ipſum ſicut ſupra de foro comp. nullus iudicū. ſecundum Hoſt. ibi in ceteris intelligendum, ꝙ in iſtis ſuberunt iudici ſeculari in rebus ſuis quantum in eis quarum ius petitur ita, ꝙ ipſorum perſona non tangatur, nec in ipſorum perſonā animaduertatur. vbi vero oporteret ipſorum perſonam adſtringi, non habet in eos iuriſdictionem iudex ſecularis, ſecundum Abb. ſup. eod. ex parte. ad cuius dictum facit quod ſcripſit D. Guill. in Spec. de competentis iudicis addi. §. 1. charta 2. ver. ſed nūquid præmiſſa. & Archid. hic in gl. ſic. 11. q. 1. in prin. iſta littera. in ceteris al legat. ꝙ talis clericus nō poſſit eſſe vicarius epiſcopi, & ꝙ in eū non poſſit fieri cō promiſſum, vt eligat, vel poſtulat prælatum, vel abbatem, de quo ſcripſi ſup. de offi. vicar. c. 1. eod. lib.

DE PRÆBENDIS ET dignitatibus. Tit. IIII.

SVMMARIVM.

1 *Reſeruatio Papæ facta motuproprio vel per modum conſtitutionis quid differant, & quid operentur.*

2 *Per diſpenſationem ad obtinenda plura beneficia an videatur ſuper obtento diſpenſatum.*

3 *Beneficia vacantia in curia nemo conferre poteſt, niſi de ſpeciali licentia Papæ.*

4 *Collatio beneficij vacantis in curia non valebit etiam facta per Papam, niſi motuproprio, & modo vacationis expreſſo.*

5 *Indultum conferendi beneficia vacātia qualitercunque, & vbicunque, an comprehendat beneficia vacātia in curia.*

6 *Indultum generale, ſeu mandatum de prouidendo de beneficio cum cura vel ſine cura comprehendit beneficia iuris patronatus.*

CAP. II.

1 LIcet apud ſedem.] Ibi de reſeruatis per Papam ſecūdum ea quæ not. Arch. & D. m. poſt eū ſup. eod. lib de conſuet. c. vlt. ſuper

ver.

ver. vacantibus. & maxime ſi reſeruat diſpoſitioni ſuæ, & proprio motu, vel per modum conſtitutionis Io. Papæ xxij. Benedicti xij. & Clementis vj. in gl. ponitur.
2 in fi. vbi dicit, ꝙ † ſi indulgetur alicui, ꝙ præter obtēta poſſit vnum beneficium cu rām animarum habens recipere, & licite obtinere per hoc non videtur ſuper obtento diſpenſatum. attributa, oportet ergo, vt valeat collatio beneficiorum facta per alium quàm per Papā, vt detur per D. Pa-
3 pam ſpecialis † & expreſſa poteſtas confērendi beneficia in curia Romana vacātia,
4 & forte etiam ſi fiat† per Papam non proprio motu, non valebit, niſi exprimatur, ꝙ vacat in curia, & ita ſeruatur, vt ſcilicet in collatione, quam facit de talibus beneficiis in curia Romana vacantibus, ſemper
5 hoc exprimat. Quid† ergo ſi Papa proprio motu det alicui talem poteſtatē, Concedimus tibi poteſtatē conferendi auctoritate noſtra tot beneficia vacātia, vel in poſterū vacatura, qualicunque, & vbicunque, & qualitercunq. non obſtāte etiam de quo oporteret de verbo ad verbum expreſſam & ſpecialem in noſtris litteris fieri mentionem, nunquid tunc per talem facta collatio de beneficiis vacantibus in curia, valebit? & videtur dicendum, ꝙ valeat ſi dicta poteſtas ſit conceſſa per ſucceſſorem Clem. ſecus ſi per Clemē. ratio, quia ipſe Clemens ſibi, & non ſucceſſoribus potuit legem imponere. ſup. de elect. innotuit. & ſup. eod. lib. de reſcrip. c. vlt. fac. quod not. ſup. eod lib. de conſtitu. c. 1. per D. m. poſt Io. Mo. ꝙ tunc etiam valeat ſi facta ſit collatio vel conceſſio per eundem Clementē proprio motu. fac. quod idem D. m. not. ſupra eod. lib. de reſcrip. in prædicto c. vlt. in gl. placet. Inſup. not. in fi. ſed pro fac. ſup. eod. lib. de elect. ſi poſtquam 1. reſpon. vbi eccleſia cathedralis & regularis æquiparatur. Inſup. comprehenduntur ibi. ſed nunquid legatus. vbi dicit, ꝙ ſecundum Ber. Goff. & omnes, legatus non poteſt conferre eccleſiam, ſiue præbendam ſpectantem ad præſentationem patroni laici, eo inuito. Alij contra, & hanc opi. voluit tenere D. Nicolaus Papa conferendo præbēdam quam ipſe ante ſuam promotionem in eccleſia Laudunen. habuerat. Rex tamen Franciæ dicens collationem ipſius præbendæ ad ſe pertinere, alij de facto contulit illam. dixit etiam ipſe Gulll. in Speculo de actione ſeu petitione. §. ſuper actionibus. in vlt. col. ver. illud etiam prætermittendū
6 non † eſt, ꝙ per litteras Apoſtolicas generales ꝙ prouideatur alicui de beneficio cū cura, vel ſine cura, prouideri nō poteſt de beneficio ſpectante ad præſentationē patroni laici. & ibi 12. diſt. illa. fac. quod no. inf. de re. iur. quod alicui gratioſæ. in qōne 5. ſup. de præſcri. c. ad priuilegium. & ſup. de clericis non reſiden. cum ad hoc in glo. ar. de priuil.

SUMMARIUM.

1 *Iſta decretalis non habet locum in beneficiis reſeruatis, neque in deuolutis.*
2 *Papæ non præfigitur tempus ad conferendum, niſi quatenus eſt in iure expreſſum.*
3 *In collatione ad Papā deuoluta partium officium conquieſcit.*
4 *Collatio ordinarij infra menſem ſubhaſtanda beneficio in curia vacante iuxta formam huius decretalis, an valeat quando Papa infra menſem non confert.*
5 *In acquiſitione beneficij eccleſiaſtici ſpectat initium.*
6 *Factum contra decretum irritans, an & quando valeat.*

CAP. III.

1 STatutum,] Nūquid † iſtud cap. & inf. eod. tit. ſi Apoſtolica. habet locū in reſeruatis? dicendum, ꝙ non, & idem in deuolutis ad Papam vt in eis, nec iſta cautela, nec conſilium latum ante. ſup. de conceſſ. præben. c. 2. nec conſilium generale. ſup. de elect. ne pro defectu. habeant lo
2 cum. non † enim præfigitur aliquod tempus Papæ ad conferendum, niſi vbi eſt expreſſum in iure, vt hic, & in d. c. ſi Apoſtolica. ar. 2. q. 6. anteriorum. §. ad hoc. ſup. de appell. ex inſinuatione. & quod not. Hoſt. eo. tit. ex actione. ſed contra. clem. eo. tit. ſicut

ſicut appellationẽ,& quod not. D.m. poſt
Hoſt.in d.c.ex ratione.in gl.ergo videtur.
Sed in appellatione,quã part es proſequi
3 habẽt,ſecus in collatione † ad Papam de-
uoluta,in qua partes nihil habent facere.
4 In gloſſ. ſupple.ibi † collatatio.faciunt ad
hæc quæ not.inf.eod.tit.c.licet.ver. ante-
ferri.& in fi.pro iſto dicto D. mei fac. ſup.
eo.lib.de appell.vt ſuper.§.ſi vero.ibi, nec
appellationi renunciatum fuerit, & quod
ibi not.per Ioan.Mon. fac. etiam ſup. eo.
lib.de ele. ſi poſtquam.1.rñ.in fi.Sed ꝓ di
cto Io.Mon.fac.quod not.Inno.inf.de cõ-
ceſſ.præben.quia cunctis.in glo.hoc intel-
ligunt quidam.in fi.& quod not.Guill. in
Spe.de locato.§.nũc aliqua.ver.xiij.quæ-
ritur,vbi dicit, ꝙ is cuius fauorem dicitur
aliquid nõ valere,põteſt facere,vt valeat.
dicto D.m. videtur ſtandũ in iſto caſu vbi
de beneficio eccleſiaſtico cõſequendo agi-
5 tur,† in quo ſpectatur initium de elect. au
ditur cum ſimilib. fac.quod ſcripſi de Sy.
6 Iacob. in 13. quæſt. † Sciendum an quod
fit contra decretum valeat,diſtinguendũ,
quia aut decretum reſpicit factũ interpo-
nẽdum decretum,aut alterius.Primo caſu
ſi veniatur contra ab interponente pro ſe
valet indiſtincte.fac.ſup.eo.lib.de conſtit.
c.1. idem ſi pro alio, & proprio motu. ſe-
cus ſi ad petitionem alterius,quia tunc nõ
valet, nec ex certa ſcientia.fac.ſup.eod.c.
prox.Secundo caſu ſi fit cõtra ab alio, aut
his,qui habet decretum vult eo vti,& tũc
non valet factum contra decretum etiam
ignoranter ſicut decretũ Papæ. ſup.de re
ſcri.tibi qui.ſi alterius,valet, niſi fiat ſciẽ
ter ſi non vult eo vti, & voluntas procedit
factum cõtra decretum valet,ſi autem vo-
luntas ſequatur,& eſt factũ contra in quo
attenditur initium, vel electio beneficij
collatio,& ſententia.& tunc nõ valet.Ad
primum fac.inf.eo.tit.c.placet. & ſup. de
elect.auditor.& eo.lib.de elect. ſi poſtquã
1.reſpon.& de appel. vt ſuper ad ſecundũ
de his quæ fi.à præla.c.2.& c. cum nos. de
iure patr.cura. & ita intelligatur quod hic
not.per Io.Mon. & D.m.& Inno.Hoſt. &
D.m.inf.de conceſſ.præb.c.1.& per Guil.
in Spec. de locato.§. nunc aliqua.ver.xiij.
quæritur. & cum fit ab alio contra decre-
tum ſcienter non valet quod fit, & cõtra-
faciens punitur ſecundum quod fit igno-
ranter,licet nõ valeat quod fit contra Pa-
pæ decretum, tamen contrafaciens non
punitur.fac.de cle.exc.mi.Apoſtolicæ.in-
fra cap. ſi beneficia. & quod ſcripſit Do-
minus meus ſupra eo.lib.de reſcript.in d.
cap.tibi qui.

SUMMARIUM.

1 *Mandatum de prouidendo vſq. ad certam ſummam an includat beneficia curata.*

2 *Ambitioſus quis ſit.*

3 *Duobus habentibus gratias apoſtolicas & concurrentibus ad aliquod beneficium, an is qui habent pinguiorem & ampliorẽ gratiam præferatur etiam anterior in data.*

4 *Quid concurrant in data.*

CAP. IIII.

Qvamuis.]In glo.hic reprobatur.in
1 fi.dicendum videtur,ꝙ aut Papa
mandat prouideri vſq. in certã
ſummam alicui proprio mo-
tu hoc expreſſo in litteris, & tunc poterit
prouideri de pluribus beneficiis etiam cu
ratis vſque in ſummam expreſſam.ad hoc
inf.eo.tit.ſi motu proprio.& c.ſeq. & cle.
ſi Romanus.aut ad petitionem alterius,&
tunc ſiue mãdet prouideri,ſiue prouideat
non valebit prouiſio de curatis, vel cura-
to,ſed de ſimplicibus tantũ quotquot ſint
vſque in ſummam expreſſam.ad hoc infra
eo.tit.cum nullus.1.reſpon. & quod not.
D.m.eo.tit.c.ei cui.ſuper ver.mandat. &
in cle.eod.tit.c.1.in prin. Ambitioſe.i.cu-
2 piditate plene,nam ambitioſus † dicitur,
qui honores ambit ſuperbis,vt ſcripſit Ar.
ſup. eodem lib.de reſcript. ſi gratioſe. de
ambitione dicit Sene.de quæſtionibus na
turalibus. libro 1. 2.col. Ambitio ad di-
gnitatem, & cet. non ducit vberiorem,
3 quid † ergo ſi Papa fecit gratiã vni primo
in prima forma, poſtmodum alij fecit in
iſta vltima forma, quæritur, nunquid ha-
bens iſtam vltimam præferatur primo ha-
benti aliam ſumptam in eccleſia nõ cathe
drali?

thedrali? & videtur ꝙ ſic, ex quo ampliorē habet gratiam. fac. inf. eod. tit. ſi pluribus. ſed verius eſt, ꝙ nō præfertur ei, licet enim vltimus hanc vberiorem gratiā, & in amplitudine loci, & eccleſiarum, non tamen in præferendo primo, nec haberet aliam clauſulam, ſ. Anteferri. ad hoc ſup. eo. lib. de reſcript. c. quamuis. & c. ſi propter tua
4 debita. vel niſi eſſent † ſub eadē data, quia tūc præferretur ille, qui haberet uberiorē gratiā. fac. quod ſcripſit D. m. ſup. eo. lib. de reſcrip. duobus. in gl. quæro in litteris. uer. ſed quæro. Lapus, &c.

SUMMARIUM.

1 *Beneficium ſeculare adminiſtratū per regulare & e contra, an & quando, & quanto tempore, & quomodo efficiatur regulare, vel ſeculare, vel mutet naturam.*

2 *Religioſus obtinens beneficium ſeculare non facit illud regulare.*

3 *Epiſcopatus & abbatia indigent ſpeciali expreſſione, neque comprehēduntur beneficiorum appellatione.*

4 *Conſuetudinis appellatio an comprehendat præſcriptā ſolummodo, vel etiam non præſcriptam.*

5 *Beneficium de nouo creatum an comprehendatur in mandato de prouidendo.*

6 *Beneficia in dubio præſumuntur ſecularia.*

7 *Impetrans beneficium non tenetur facere mētionem de illius collatione facta ab eo; qui conferendi poteſtatem non habebat.*

CAP. V.

1 CVm de beneficio.] Non intelligas, ꝙ eo ipſo, ꝙ † religioſus præficitur beneficio conſueto regi per ſeculares, vel econtra, & per talem regatur per xl. annos intelligatur tale beneficium conſuetum regi per religioſum, vel per clericum ſecularē, nec actum ſit, ꝙ ſic regatur, vel etiam ſi ſic rectum ſit, vel habitum per ipſum tempus xl. annorū bona fide, non tamen à principio exprimi poteſt, vt ſic regatur, niſi per epiſcopum, vt dicitur in glo. ſub. vel niſi abbas habeat iuriſdictionem epiſcopalem, & præſcriptam, & ſic in hoc quia tunc idem erit, quod in epiſcopo. de præſcrip. auditis. & de exceſſ. prælat. accedentibus. licet poſtea continuari bona fide poſſit per eum qui nō poterat hoc inci
2 pere religioſus, ſi † præſit beneficio eccleſiaſtico curato; qđ poteſt de iure cōmuni, non tamen ipſum reget regulariter, vt not. lo. 16. q. 1. c. 3. & D. m. in cle. de cele. miſſ. c. vlt. & de ſup. negl. præla. quia regulares. & fac. quod ſcripſit D. Fede. in opere ſuo conſ. 131. & quando non religioſe, ſed ſeculariter licet per religioſum per dictum tempus regitur poterit de iure communi clerico ſeculari de tali beneficio ꝓuideri, etiam ſi ſcribatur, vt in iſto c. continenter, quia non per religioſum eo caſu proprie gubernatum dicitur, ex quo non vt religioſum, & vt ſit religioſum, ſed vt ſeculare, ac ſeculariter, licet ꝑ religioſum regatur. in glo. & hæc poſſit. in fin. non ta-
3 men videtur comprehendere † epiſcopatum, vel abbatiam ſecundum ea quæ ſcribuntur ſup. eo. tit. & lib. c. 2. mādatur per quemcunq. etiam ſi per Papam, & etiam ſi proprio motu, cum proprius motus proprie nihil operetur in hoc caſu, niſi ꝙ de ſubreptione litterarum non agitur, licet operetur in alio caſu, vt infra eod. tit. ſi pluribus. in glo. ſi de ſtatu eccleſiæ. in fi. ratio,
4 quia ſicut † nomine conſuetudinis intelligatur de præſcripta. ſup. de ele. c. Cumana. vt ibi per D. m. ſuper ver. pręſcripta. ita per iſtud conſuetudo intelligitur de præſcripta, vt hic, per quod denotatur dominium, & proprietas, non poſſeſſio tantum, ſecus ſi non diceret conſuetudo, tunc bene attenderetur poſſeſſio, quæ ſola impediret impetrantem, vel ſibi prodeſſet. ſup. de priuil. dudum. & inf. de deci. c. vlt. nunquid ergo ſi religioſi tempore impetrationis in prima forma eſſent bona fide in poſſeſſione, vel quaſi regendi, vt religioſum tale beneficium conſuetum per ſeculares per xl. annos gubernari poterit de tali beneficio per tales litteras ſeculari clerico, pro quo ſcribitur prouideri? videtur, ꝙ ſic

per

per iſtam litteram etiã ſi ante & poſt, &c. Contrarium verius eſt, niſi fiat mentio in litteris de religioſa poſſeſſione. ad hoc p̃dictũ c.dudũ 1. & 2.& quod vtrobiq. not. non obſtat iſta littera, quia dicit quãdoq. miniſtrauerit in eodẽ,non dicit,ꝙ admini ſtraret tempore impetrationis:vnde facit pro.Sed quid ſi eſt beneficiũ de nouo crea tum,& ante datam litterarum,nec obſtet cle.de reſcr.litteras.& etiam ordinatũ, ꝙ regatur per clericos ſeculares, nunquid quando ſic ſcribitur,vt hic, poterit de tali beneficio ſeculari clerico prouideri? non videtur dubiũ, ꝙ ſic.ad quod enim requireretur præſcriptio, ex quo ſtatus ipſius beneficij,quod eſt ſeculare certus eſt. Sed contra,quia forma mandati,&c. inf. eod. tit. cui de non ſacerdotali, quia forma requirit,ꝙ ſit gubernatum per clericos ſecu lares ſpatio xl.annorum.forte poteſt dici, ꝙ de tali prouideri non poſſit.fac.ſup. eo. lib.de reſcri.ſuſceptum.ſecus in vlt.caſu, quia ibi ſufficiet ordinatio,ꝙ ſit prioratus regularis, & ſi nõ ſit per religioſos ſolitus gubernati, ad hoc ꝙ de tali prioratu non poſſit ſeculari clerico per litteras Apoſto-
6 licas prouideri. Sed ſi nõ † conſtat de ſtatu beneficij an ſit ſeculare, uel regulare,dicẽdum eſt ſeculare, quia illud primũ & com mune eſſe beneficij.ad hoc ſup.de conſue. cum dilectus. & licet per xl. annos ſit rectum per religioſos religioſe, tamen eo ipſo, ꝙ per clericos ſeculares vnũ vel plures ipſius beneficij rectores ſeculariter regitur ſpatio xl. annorũ ſine titulo cũ cenſebitur beneficium conſuetum per ſecula res gubernari; ſecus videtur.ſi per religioſos gubernetur, quia etſi quo ad repellendum impetrantem ſufficiat adminiſtratio regularis continuata per xl. annos,& ſine titulo, non tamen quoad præiudicandum diœceſano loci,niſi cum titulo,vel ſit tãti tẽporis,cuius contrarij memoria non habeatur,vt ſup.eo.lib de præſcr.c.1.ratio di uerſitatis,quia prima eſt contra ius priuatum,ſecunda eſt contra ius commune,ſaltem quoad ea,quæ ſunt legis diœceſanæ, à quibus loca religioſa ſunt exempta, vt not.ſup.de off.ord.dilectus. fac. quod ſcri pſit D.m.ſup.eo.tit.de monachis.ſuper 2. glo.in additione magna vltra mediũ. ver. eſt etiam notandum,vſque ad verſ.tu dic. non dicatur.hoc verum cũ allegatur præſcriptio, ſecus quando allegatur conſuetudo.ad hoc de offi. archid. c. vlt. & quod ibi not.cum ſimilibus.& ibi §.præmiſſa.fa cit clem.de reſcrip.c.2.iunctum c. ſtatutũ. §.1.eo.tit.& lib in glo.1.de priuil. volen-
7 tes.ibi licet vero, ꝙ † vbi conferens benefi cium ipſum,conferre non poteſt ipſum im petrans de tali collatione non tenetur facere mentionem, nec etiam de poſſeſſione quam tenet is, cui eſt facta talis collatio, & ibi gubernatum. hoc videtur verum à principio,ſecus enim ſi ſic eſſet poſſeſſum per xl. annos, vel etiam minus ſi bona fide,quia tunc nõ valeret talis impetratio. fac.ſup. de priuil.dudum.& infra de deci. c.2.1.reſponſo.

SUMMARIUM.

1 *Epiſcopus diſponere poteſt cum eo, qui vigeſimum annum compleuit ad archidiaconatum, cui animarum cura annexa eſt.*

2 *Intellige ſi vnio parochialis eſt acceſſorie, ſecus ſi pro ſe.*

CAP. VI.

Super eo.] Super iſto c.coniuncto c.permittimus.ſup.eo.lib.de æta.& qua.
1 conſului † epiſcopum diſpẽſare poſſe cum eo,qui peregerat vigeſimum annũ in archidiaconatu, cui erant annexæ duæ parochiales eccleſiæ tamquam in dignita te, cui cura non imminebat animarum, cum ipſius archidiaconus non haberet poteſtatem excõmunicãdi,interdicendi,vel viſitandi, ſed ſolum clericos ordinandos examinãdi, & repertos idoneos epiſcopo præſentandi.& fac ad hoc extrau. Io. Papæ xxij. execrabilis.§.quantum autem.in glo.per hanc litteram.ibi,mentionem. & licet hoc dictum ſubſtineri poſſit quando eccleſia parochialis eſt annexa præbẽdæ:
2 ſecus tamen videtur † quando inſimul eſſent annexæ,ita ꝙ neutra ſubeſſet, vel eſſet acceſſoria alteri, ſed vtraque eſſet prõ ſe:nam tunc oporteret, ꝙ de vtraque fieret mẽtio.ad hæc d.cle.& inf. de conſ. ec.

vel alt.c.ſi eccleſiam.& quod not.ne ſe.va can.c.1,in glo.1.& quod not.per D. m. in cle.de præb.per litteras.in glo.quia talia. & per Pau.ibidem.

SUMMARIUM.

1 *Clerico in minoribus ordinibus conſtituto an poſſit conferri dignitas.*

2 *An talis clericus poſſit eligi ſeu debeat poſtulari.*

3 *Utrum talis clericus poſſit in prælatum eligi.*

CAP. VIII.

1 SI *pro clericis.*]Prouidere,ſed † nũquid erit idem ſi mandetur prouideri de dignitate curata,& collegiata conſtituto in moribus?videtur,ꝙ nõ,maxime ſecundũ illos qui dicunt,ꝙ talis nõ poteſt
2 eligi, † ſed debet poſtulari , & ſufficiat remittere ad c.dudũ.ſup de ele.& ad ea,quę ibi poſt alios pro & contra not. per D. m. vel dicen.ꝙ idem erit, ſicut in eccleſia curata,quæ non eſt dignitas,ad quam debebat olim eligi ſubdiaconus.vt ſup.de æt. & qua.præterea. hodiè aũt poteſt eligi,vt inf.de inſtitu.c. 2.& ita cõiter ſeruatur in vtriſq. tam eligendo,q̃ impetrãdo,& hoc maxime ſi in Apoſtolicis litteris is,cui ꝓuidetur, vel prouideri mandatur clericus nominetur, vt inf.eo.tit. ſi clericus.& hic fac.de priuil. cũ olim propter. & quod ibi not.Præterea magis vrget ratio,vt ſi ſit in ſacris promouendus,vel promotus ad eccleſiam curatã,quæ nõ eſt dignitas,q̃ ſi in promoto,vel promouendo ad dignitatem maxime collegiatã,vt ſup.eo.lib. de ele.licet canon.& c.cõmiſſa.& c. cũ ex eo. & c. ſtatutũ. nec in prouiſione Apoſtolica hoc inuenitur prohibitũ, debet ergo haberi ꝓ conceſſo.ſup.de tranſa.inter corporalia.& qđ ibi not. fac. 32.q.4.dixit Sarra.& inf.
3 de ſen.exc.is qui.cum ſimilib.& † ꝙ in minoribus ordinib.exiſtens poſſit in prælatũ eligi,habetur in vlt.gl. 1.q.1.c. quicquid. tenet Io.Cald.ſup.de ele.dudũ 1.ꝙ ad eccleſiam etiam ſi ſit dignitas poteſt in minoribus ordinibus conſtitutus eligi.

SUMMARIUM.

1 *Legatus vtrum poſſit augere numerum canonicorum iuramento firmatum, & vide nu.3.*

2 *Iuramentum ſubeſt auctoritati ſuperiorũ, & ſemper intelligitur ea excepta.*

CAP. IX.

1 SI *eum.*]In glo.1.obediunt ibi ver.& † ſi legatus,vbi dicit eſſe tenendum ꝙ ſecundũ eccleſiam eſt certus numerus canonicorũ ſtatutus iuramento roboratur,cum nullus canonicatus vacet, non poterit legatus infringere numerũ,& me, pro quo ſcribit facere in canonicũ recipi donec mihi fuerit de præbẽda prouiſum. Sed ſi ad mandatũ legati capitulũ me ſciẽter recipiat,tenet quidẽ receptio, ipſi tamen remanent periuri. videtur dicendũ,ꝙ ſi ſtatutus numerus iuratus non ſit auctorizatus per Papam,licet obſiſtat impetranti de iurato ſtatuto mentione non facta vt in c.conſtitutus de reſcr.& etiam ſtatuentibus,vt in c.dilecto.ſup.eo.tit.de iur. iur. debitores.non tantum obſtat legato de latere quin ad mandatum ipſius facta mentione de iuran.poſſit, & debeat ſine metu periurij venire cõtra tale ſtatutum. Eſt.n.
2 in † iuramento auctoritas ſuperiorum , vt eſt legatus excepta,vt de iur. iur. venientes.in fi. & ibi not. vnde ſi quis iurauit nõ exire domum infra xv.dies,& interim citetur à iudice,tenetur parere,nec erit trãſgreſſor iuramenti,vt not.Archid. 15.q.6. c.auctoritate.& Guil.in Spe.de citatione §.1.ver.quid ſi quis.& D.m.de appe.cum parati.bene etiã fac.quod ipſe D. m. not. ſup.eo.lib.de offi.ord.quia plerique.in gl. not.caſum,& ibi aliquibus videtur,& be-
3 ne iudicio meo vbi † numerus etiam ſtatutus eſt per inferiorem à Papa, & non eſt confirmatus, vel auctorizatus per Papam etiam ſi ſit iuratus,dummodo de ſtatuto, & iuramento in litteris legati fiat mentio, aliàs ſecus, & ibi contra intentionem , non eſt contra mentem illius decretalis, cum ibi prohibeatur fieri reſeruationem beneficij , pendente reſeruatione vnius ſpectantis ad collationem eiuſdem

eiuſde, & ſic de duobus beneficiis, hic vero agitur de reſeruatione vnius beneficij tantum, licet cum poteſtate acceptandi; nec agitur de poteſtate auferenda ei ad quem niſi in vno beneficio ibi, vero in pluribus.

SUMMARIUM.

1 *Executor mandati Apoſtolici ſecundũ caſum iſtius decretalis, an & quando poſſit curare, vt habens mandatum Apoſtolicũ recipiatur in canonicum.*

2 *Negligens recipere primo vacantem præbendam, non poteſt petere ſecundo vacantem neque executor conferre.*

3 *Canonicus negligens & doloſus erit ſine præbenda ſecundum caſum iſtius decretalis.*

4 *Ordinarius poteſt conferre præbendam vacantem expectanti recepto in canonicum, etiam negligenti & doloſo.*

5 *Præbenda, neglecta iterum vacante, an negligens poſſit iterum repetere.*

6 *Reſcriptum an & quando expirat morte mandantis vel mandatorũ re integra vel non.*

CAP. XI.

1 SI *clericus.*] Prouiden. ſed † nunquid de receptione ipſius in canonicum ſe intromittere poterit, vt ipſum recipi faciat? eſt ſciendum ꝙ non in iſto pri-
2 mo caſu, † vt patet ex littera, cumq. poſt, & ex illa, cum facta gratia. fac. ſup. eo. lib. de offi. deleg. ſi ſuper gratia. & inf. de reg. iuris: acceſſorium: ſecus in caſu ſequenti, quia ibi etiam de receptione ad eam ſe intromittere poteſt. diuerſitatis ratio ſatis patet in gloſſ. quia ſi negligentia. in fine. ſed nunquid erit idem in vtroque caſu iſtius c. vbi ſcienter facit ſibi conferri præbendam alteri debitam? eſt dicendum ꝙ ſic in primo caſu, quia nullam habebit præbendam, ſicut in caſu negligentiæ. In ſecundo vero caſu ſecus, quia licet ibi aliam habere debeat, in qua nõ fuit negligens, ſed in dolo, vt quia ſcienter ſibi prouideri fecit de illa, quam ſciebat ad alium pertinere. ad hoc inf. c. eum qui. & c. ſi beneficia. & quod not. Ber. ſup. c. cum ſecundum. & c. inter cætera. in gl. vlt. erit ergo talis iſto caſu canonicus ſine præbẽda contra illud, quod dicitur in c. relatum. ſupra eo. tit. & hoc eſt propter dolum, & culpam ſuam quod imputet ſibi. de regu. iur. damnum prouideri debebit. ſed nunquid primam, quam neglexit petere, poteſt canonicus, ſi alteri non fuit collata, poterit is ad quem ſpectat collatio ipſi negligenti conferre? videtur ꝙ non, cum ipſe non habeat poteſtatẽ in ea, prout ſcripſit D. m. in clem. de conceſſ. præben. cum ei. in gl. iſte terminus. in fi. & Pau. de preb. ſi iuxta. in glo. maxime. ad fi. ſed nũquid poteſt eam conferre alteri? dicendum ꝙ ſic, ſi nõ ſit ibi alius expectans auctoritate Papæ, vel ipſius legati. fac. prædictũ c. cum ei. i. reſpõ. & quod ſcripſit D. m. poſt Inn. de conceſſ. cum noſtris. ſuper ver. aſſignauerit pro & contra. fac. quod ipſe D. m. ſcripſit de conceſſ. præb inter dilectos. poſt Inn. Hoſt. & Compoſt. ſuper gl. vnde not. ſuper ver. nõ caſſata. verius eſt, ꝙ licet in iſtis duobus præcedentibus ex debito nõ poſſit à negligente, vel ab alio peti ſibi conferri, nec is, ad quẽ ſpectat collatio teneatur ei ex debito ꝓuidere de illa neglecta, ſed de alia,
4 vt in caſu ſequenti, ex ſua † tamen liberalitate poteſt ipſi negligenti, vel alteri eam conferre. & hoc vel iſtud c. 1. & 2. rñ. & ita
5 poſſunt intelligi gl. prædictorũ ſed † quid ſi poſt talem collationem iterum vacat illa præbenda, nunquid poterit eam petere & ſibi conferri non exiſtẽte ibi alio auctoritate Papæ expectante? videtur ꝙ non, ꝑ litteram iſtius c. ibi in alia præbẽda, & ibi præbendam aliam, & c. Sed quòd peti poteſt, & conferri debet eidem, quia non cenſetur nec illa præbenda, ſed alia, & ſic poteſt ſibi conferri alia per eum ad quẽ ſpectat collatio, ita & iſta cum cẽſeatur alia. & hoc verum quãdo debebatur ſibi prox. vacatura in genere, non in ſpecie. i. certa & expreſſa, & quando non dicit vacante per mortem talis, quia tunc ſecus. fac. qd' not. inf. eod. tit. ei cui. in prin. per D. m. & hoc etiã fac. ſup. de ele. ſi alicuius, & ſup. eo. tit. & lib. c. commiſſa. §. porro. videtur

etiam vlt. dictum habere locum in eo, qui
conſecutus eſt canonicatum à legato Pa-
pæ de latere ſuæ legationis auctoritate
ſub expectatione præbēdæ, dūmodo non
ſit ibi alius expectās auctoritate Papæ ſe-
cundum ea quæ not. per D.m. inf. c. prox.
& ſecundū ea quę ſcripſi ſup. eo. tit. & lib.
ſi eum. & de off. dele. c. præſenti. Redeūdo
ad tex. c. 1. rñ. quæritur nūquid ſi mande-
tur prius prouideri de canonicatu ſolum,
vel etiā de canonicatu, & poſt de præben-
da, & fuerit impetrans negligēs, in procu-
rando ſibi prouideri, vel ad illā ſe recipi ſit
idē, ſicut eſt qñ eſt in petendo præbendā
vacātem, cū mādatur prouideri primo de
ꝑbenda, vt. ſ. expiret gratia, & executionis
poteſtas tollitur quoad canonicatū, & prę
bendam. primo caſu videtur ꝙ nō expiret
gratia, niſi per actū contrariū, vt quia re-
nunciat gratiæ vel contrahit matrimoniū
niſi mandaretur prouideri de certo, & ſe-
cundū illum peteret primo ſciente, & pe-
tere negligente: ſi autem non de certo. tūc
non præiudicet, quia nec poteſt dici negli
gentia. Secundo caſu. ſ. cum mandatur ꝓ-
uideri de canonicatu. & poſtmodū de prę-
benda, & eſt negligens in canonicatu pe-
tendo, ſi tunc vacat præbenda ſibi pręiudi
cat, vnde negligens eo caſu eſt negligens
in præbenda, & ideo ſibi præiudicat ac ſi
eſſet negligens in præbenda, cum nec il-
lam, nec aliā, nec etiam canonicatū habe-
bit. fac. inf. q. 1. ſunt quidam, & quod ibi
not. & hoc intelligen. qñ concurrit cū ip-
ſo negligente ſecundus impetrans, vt ſup.
eo. lib. de reſcri. tibi qui. Si vero fuit negli
gens poſt canonicatū habitū in præbēda
habet locū iſtud c. vlt. rñ. c. vero tibi qui.
1. rñ. intelligatur cum primus non fuit ne-
gligens in canonicatu, ſed in præbenda, &
ideo ſibi nō in canonicatu, ſed in illa præ-
benda, in qua fuit negligens, & nō in alia
6 pręiudicatur. Ad hæc ſciendū ꝙ † reſcriptū
contentioſum, & gratioſum ad prouiden-
dum expirat re integra morte mādatoris,
vt de offi. dele. gratū. & c. relatum. & infra
eo. tit. ſi cui. vlt. reſpon. & quòd contentio
ſum per annale, & gratioſum per arbitra-
riam negligentiam à ſecundo impetran-
te produntur, & aliàs non, vt ſupra de re-
ſcri. ſi autem. & c. plerumque. & hic 1. rñ.
& præfertur ſecundus, tamen reſcriptū ſu-
per canonicatu habēdo incerto, licet ex-
piret morte mandatoris re integra, non ta
men per negligentiā primi perditur, nec
ſecundus, licet primus in canonicatū reci-
piatur eidem primo in præbenda præfera-
tur: ratio, quia ſolum de præbēda hoc ex-
primitur, vt hic & in d. cap. tibi qui. ad hoc
fac. inf. de ſent. exc. is qui. 1. reſpon.

SVMMARIVM.

1 *Canonicus receptus ad canonicatum & præbendam nunquid acquirat ius in re vel ad rem.*

2 *Papa etiam motu proprio reſcribens nō intelligit alteri præiudicare.*

CAP. XIII.

SI *poſtquam.*] in gl. 1. dicitur, iuſte pete
1 re. in fi. videtur † dicēdum ꝙ ſi vacat
præbenda conferri tātum canonico
conſueta ad illā vacantem recipiatur ali-
quis in canonicum, habet ius ſic receptus
in præbenda vacāte, ad quā ſic recipitur,
nę dum ad rem, ſed etiam in re, ſicut ē cō-
uerſo ſi conferatur alicui præbenda vacās
conferri tamen canonico conſueta, is, aut
talis præbenda confertur ſtatim eſt cano
nicus, prout in hoc vltimo dicto not. Cō-
poſt. ſup. de conſtitut. cum M. & not. ſup.
eo. tit. & lib. ſi clericus. ſecundum Archi.
ꝑ D.m. nō ergo indigere debet alterutrū
iſtorum, iſto caſu alia receptione, vel col-
latione canonicatus, vel præbendæ. facit
quod ſcripſi ſup. de ſimon. Iacobus. ſuper
ver. receptus. ſecus eſt ſi tempore quo cō-
fertur canonicatus non vacat præbenda,
quia vltra numerum confertur, & ſic in-
telligitur dictum illorum, quod reproba-
ri dicitur per iſtud cap. ſecundum D.m. &
ita intelligendo non reprobatur. In glo. te
net hic Archidia. quaſi. in fi. imo videtur
potius, ꝙ non valeat: ratio, quia licet Pa-
2 pa proprio motu ſcribat, non † tamen in-
tendit propterea alteri præiudicare in iu-
re quod ſibi in re, vel ad rem competit, ni-
ſi hoc exprimat. fac. ſup. eo. lib. de reſcrip.
quatenus. & quod ibi ſcripſi, & ſup. de ſim.
c. Iacobus. in prima & vlt. q. in fi.

SUMMARIUM.

1 *Mentio de re aliqua facienda debet eſſe ſpecialis, & expreſſa.*

2 *Decretum ſuper incerto adiectum non ligat niſi cum temporis expreſſione.*

3 *Promiſſio rei incertæ non tenet.*

4 *Quando genus refertur ad vnum eſt loco ſpeciei.*

5 *Reſeruare primam præbendam dicitur reſeruare certam.*

CAP. XIIII.

Dudum.] §.nos igitur.ſpecialem facere mentionem.bene probatur
1 hic à contrario, ꝙ † vbi debet mentio de aliquo fieri, debet fieri expreſſa, nec ſufficit mentio generalis. ad idem cle.de off.ord.& ſi ab Apoſtolicę.Incerto,
2 dic.Arch.hic à cõtrario† ſi decretũ ſit ſup incerto adiectũ non ligat niſi adiiciatur tẽpus certum, tunc enim ligaret etiam non expreſſum,in clem.de conc.præb.cum ei. not.Guill.in Spe.de locato.§.nũc aliqua.
3 in 5.charta.ver. lis quæritur, † ꝙ cũ ſuper re incerta ſit promiſſio tam ex parte ſpondentis, quàm ex parte recipientis nulla contrahitur obligatio,ſed hic videtur poni ſuper incerto,vt patet inf.de cõc. præb. ne captãdo. immo & ſuper genere,vt ibi, nec adiicitur certum tempus, ergo non ligat, nec poteſt dici ꝙ hic ſit ſpecies, quæ generi deroget,ſed potius ſit genus vtrobi
4 que,videtur dicendum, ꝙ † quando genus refertur ad vnũ, vt hic in Cancellaria tũc habeatur loco ſpeciei,& vt ſpecies generi referenti ſe ad plura derogabit,vel dicendũ, ꝙ reſpectu canonicatus collati per Papam ſit ſuper certo,vt dicit glo.ſicut eum. in fin. & per conſequens idem erit quoad præbendã, not.etiã D.m.poſt Inno.inf.de conceſſ.præb.quia cunctis. ſuper ver.acce
5 ptandam† ꝙ dicitur certam reſeruare præbendam ille,qui reſeruat primam, & fac. qđ D.m.not poſt.Ioan.Mon. inf.eo. tit.ſi tibi abſenti.ſuper ver.nõ acquiras. in gl.ſ. de ipſa poteſtate.in fi.& maxime in exprimendo. facit quod ſcripſit Dominus m. ſup.de foro comp, ex parte B.ſup glo.vlt. & de reſcrip.c.ſi proponẽte.& de præſum. c.vlt.in prin.poſt Inno.Hoſt.& in clem.de off.del.c.vno.& ſup.eo.lib.de lit.cont.c.1. in gl.vlt.in fi.& quod ſcripſit Guil.in Spe. de libellorũ concept.§.ad huius tituli con ſummationem. ver. item cautus ſit actor. Inſup.vlt.§.in fi.vel dicendũ,ꝙ hic loquitur in litteris gratioſis non ambitioſis, vt cum facta eſt gratia ei cui ſcribitur prouidendi aliter cui non ſcribitur,& idem inf. eod.tit.c.ſi cui.1.rñ. c. quamuis loquitur in litteris ambitioſis,& cum eſt facta, vel fieri mandatur gratia prouiſionis ei, pro quo ſcribitur,vt in d.cap.ſi cui.vlt.rñ. fac. etiam inf.eo.tit.is cui.dicẽdum inſuper,ꝙ quando ſit talis gratia quę in alterum deriuatur, vt hic,veniũt in tali gratia etiam beneficia curata,vnde ipſa conferre poterit talem gratiam habẽs:nec etiam obſtat huic dicto c.vlt.ſup.eo.tit. q̃a in alio caſu loquitur prout etiã ſcripſerunt ibi Innoc. & Hoſt. & D.m.ſup.de verb.ſign.c. vlt. & ſimili modo pari ratione non obſtat infra eo. tit.cum nullis. 1.reſpon.

SUMMARIUM.

1 *Mandato de prouidendo alicui conceſſo ſuper dignitate canonicatu & præbẽda,vtrum dignitate non vacante habebit canonicatum, & præbendam tantum?*

CAP. XV.

1 *Quia ſæpe.*] In glo. hic † eſt copula. in fi. vbi dicit, ꝙ ſi Papa ſcribit pro aliquo, vt ſibi prouideatur de dignitate eccleſiæ, canonicatu,& præbenda,talis habebit canonicatum & præbendam, licet non vacet dignitas,& hoc niſi appareat aliud de intentione ſcribentis:ſed dicit,ꝙ aliquibus videtur contrarium, niſi vacet etiam dignitas, quia præpoſitio, cum, videtur facere coniunctionem,& ſic ceſſet gratia,niſi vacet vtraq. arg.ff.de condit.& demonſtr. l. Iul.Pau.& potiſſime hic in mandatis. inf. eo.tit.cui de nõ ſacerdotali.videas qđ plenius ſcripſit D.m.inf.de reg.iur. nullus ex conſilio poſt quæſtiones.In gl.not.ꝙ hæc

tria ponit. in fi. facit ſupra eodem libro & tit. cap. quamuis. 1. reſpon.

SVMMARIVM.

1 *Prouidere, & prouidere mandare idem ſunt.*

2 *Mandatum de prouidendo exequi non poteſt quando beneficium ſeu gratiam requirit, quòd ille cui collatio facienda eſt, ſit certo eccleſiaſtico ordine cōſtitutus, niſi ille ſit in eo ordine.*

3 *Rumor falſus obeſſe non debet, & ideo ſi per mortis rumorem fuit à primo inſtitutus, oblata hæreditas, & alius hæres inſtitutus ſi appareat primum viuere habebit hæreditatem, & præſtabit legata ſecundo teſti.*

4 *Mandatum de prouidendo de quibuſcunque beneficiis non comprehendit ea quæ ſunt de iure patronatus.*

5 *Mandatum de prouidendo de dignitate curata, an comprehendat electionem.*

6 *Dignitas quotuplex ſit,*

7 *Expreſsio dignitatis, quomodo facienda.*

8 *Mandatum de prouidendo de dignitate motuproprio factum comprehendit omne genus dignitatis.*

9 *Collegiatæ eccleſiæ expreſsio comprehendit curatam.*

10 *Collegiatæ eccleſiæ omnes curatæ.*

11 *Cura collegiatarum dicitur collegialis, quæ differt à parochiali.*

12 *Collegiatæ eccleſiæ appellatione non venit curata cura parochiali niſi exprimitur.*

13 *Expreſsio per æquipollens idem valet ſicut directa.*

CAP. XVI.

1 C*Vm in illis.*] Prouidere † mandamus idem ſi prouidet, dummodo non proprio motu, infra c. 3. cum eadem ſit ratio ſecundum D. m. inf. eod. tit. ei cui, & in cle. eo. tit. c. 1. in prin. in gl. hic eſt ibi. ſed dicit contra, idem Archi. & be-
2 ne † dummodo nō requirat, ꝙ receptionis tēpore ſit in ſacro ordine conſtitutus, ſed ꝙ teneatur ad ſacrum ordinem promoueri. nam ſi requirat, ꝙ tempore, quo recipit beneficium ſit in ſacro ordine cōſtitutus, tunc ſecus, quia de tali beneficio ei nō poterit ꝓmoueri, niſi de hoc in litteris Apoſtolicis mētio haberetur: quod dic, vt ſcripſi inf. eo. tit. ei cui. Inſup. Arch. contra in fi. & ſup. eo. lib. de reſcript. ſi propter tua. in diſtinctione in gl. ſi Papa. ibi, quid ſi is.
3 vbi dicit, ꝙ † ſi is, qui teſtamentum fecit audiens, ꝙ hęres mortuus, facit aliud teſtamentū dicens, quia intellexi P. quē hæredē inſtitui mortuū eſſe, ideo talē inſtituo, ſed poſt appareret primum viuere, ꝙ primum teſtamentū ruptum eſt; ſed primus habebit hæreditatem de æquitate, præſtabit tamen legata in ſecundo, quia factus rumor nō debet obeſſe, vel prodeſſe al. ff. de condit. & demonſt. l. falſa. & ſup. de eo qui cognouit conſang. vxoris ſuæ, ſup eo.
4 Quorumcunq. † conſuluit D. m. ꝙ quādo per Papam ſic ſcribitur, non poteſt prouideri de beneficio ſpectante ad præſentationē patronorum laicorum. In glo. dato, ꝙ diceretur. in fi. & dicit aliquos tenere, ꝙ ita veniet hoc caſu modus electionis ſicut quiuis alius ex quo nullus exprimitur. Sed Io. Mo. not. contrarium in regula generali inf. de reg. iur. vbi dicit, ꝙ mandan-
5 do † prouideri de dignitate cum cura, non mādatur prouideri de dignitate, ad quam
6 aſſumitur quis per electionem. † Ad intelligentiam huius c. diſtinguendū eſt ſic, cū de impetratione dignitatis agitur, aut dignitas eſt ſine cura, aut curata, & ſi curata aut eſt collegiata, aut non collegiata, & ſi collegiata, aut habet curam parochialem aut non. Primo caſu ſi exprimatur in litteris impetrantis, ꝙ ſit dignitas comprehenditur in litteris, aliàs non. ſup. eod. tit. c. fi.
7 & videtur † ſufficere, ꝙ iſto caſu exprimatur prout exprimitur ſup. ne cle. vel mo. c.

vlt.

vlt.vlt.reſpon.pro & contra inf.eo.tit.c.1.
ſecundo caſu idem ſi fiat mentio de cura ,
& non ſit collegiata,aliàs non, vt hic pri-
mo reſpon.Si vero eſt collegiata non com
prehenditur niſi ꝙ ſit collegiata exprima
tur in litteris impetratis. ad hoc fac. iſtud
c.§.1.& clem.eo.tit.c.1.2.rñ.& ita ſcripſit
Io.Mon.inf.de reg.iur.in generali.& præ-
dicta vera cũ Papa fecit gratiam ad peti-
tionem impetrantis,vel alterius pro ipſo,
8 ſecus † ſi proprio motu,vt inf.eo.tit.ſi mo
tu proprio.& c.ſi pluribus.vel ſi facit gra-
tiam in aliũ deriuatiuam,vt eo. tit. & lib.
dudum.& inf.eo.tit.c.ſi cui.1.rñ.& de ver
bo.ſig.c.placet.& ſup.eo.lib.de reſcrip.c.
quia . tunc in omnibus prædictis caſibus
comprehenditur dignitas in gratia . fac.
quod not.D.m.poſt Vin.ſup.de verb.ſign.
c.placet.& ſup.eo.lib. de reſcri. ſi propter
tua debita.& inf.de ver.ſigni.c.fin. ſuper
ver.beneficia.& quod ſcripſit Inn. ſup.eo.
9 tit.in d.c.vlt. & ſi † exprimitur ꝙ ſit colle-
giata ſatis per conſequens exprimitur, ꝙ
10 ſit curata † cum omnis eccleſia collegiata
ſit curata,vt ſup de offi.ord.cum ab eccle-
ſiarum.de maio.& obe.cũ in eccleſiis.fac.
extrauag.Io.Papæ xxij. execrabilis.§.fin.
Vltimo vero caſu,ꝙ eſt collegiata & paro
chialis dicũt quidam, ꝙ non ſufficit expri
mere,ꝙ ſit collegiata, niſi ibi dicatur ꝙ ſit
parochialis , vel ꝙ ſit curata . ad hoc alle-
gãt ſup.eo.lib.de elect. ſtatutum. & clem.
hoc eod.tit.ſi dignitatem.1.rñ.ratio,quia
11 licet etiam collegiata † ſit curata,vt dictũ
eſt,non tamen cum parochiali , ſed colle-
giali,& alia eſt vna,quàm alia, & vna non
continetur ſub alia.fac.ſup.de ſtatu mon.
ꝙ Dei timorem , & quod ibi not. & ſic cũ
impetratur dignitas curata vnica cura,de
bet fieri mentio de cura, & quando impe-
tratur non dignitas,ſed aliud beneficium,
etiam debet fieri mentio de cura quam ta
le beneficium habet : ſic debet fieri men-
12 tio † de duplici cura, quam habet digni-
tas cum dignitas impetratur curata dupli
ci cura,& idem iur.ſit in vtroque. fac. 24.
q.4.ſi eccleſia. de elect. cum inter vniuer-
ſas.ſup eo.lib.de appell. à collatione. inf.
c.cum in eccleſia.ſup.de re iud.cum olim.
& quod ibi not.per D.m.& inf.de reg.iur.
ratio congruit.in quæſt.in ſum.in 2.parte
ſecũdæ quæſtionis,& in ſol. & poſt.& ego
vidi iam plures litteras bullatas,in quibus
impetrabatur dignitas,& dicebatur, ꝙ e-
rat collegiata non facta mentione de cu-
ra, quæ dignitas parochialis erat, feci cor
rigi,& poni de cura. verum alij contra , ꝙ
ſcilicet ſufficiat ſi fiat mentio tantũ,quòd
ſit collegiata per quod apparet etiam , ꝙ
eſt dignitas , & quòd eſt curata : epreſſio
13 enim † per æquipollens tantum valet , ſi-
cut directa , & nominatim expreſſio.facit
de teſti.licet ex quadam.& de conſang. &
aff.c.tua nos.& quod not.Hoſt.de reſcr.ſu
per litteris.& in Summa de ver.ſig. §.qua
ratione , nec ſecundum eos eſt curandum
de cura parochiali, tamquam de illa, quæ
acceſſoria eſt , & minor , & quæ ſequitur
principalem , & maiorem,ſcilicet curam
collegialem.fac.ſup.eod.tit.extirpandæ .
§.quo vero.& ſup.eod tit.& lib.ſuper eo.
& quod ibi not.per D. m. & per me. bene
facit etiam prædictum c.ſtatutũ . & quod
ibi not.nam ſicut ibi apparet parochialẽ,
cum nil addit habenti dignitatem colle-
giatam nõ parochialem,nec operatur iun
cta dignitate collegiatæ quod operatur ꝑ
ſe iuncta dignitate collegiatæ,ſic ergo nõ
addit in iure vt ibi ita non ad impetratio-
nem, & ſufficiat facere mentionẽ ſcilicet
de principali dignitate collegiata , & per
conſequens de cura ipſius qualitercunq.
ſit, de qua fit mentio, cum dicitur colle-
giata,vt dictum eſt ſup.& vlt.tenent Pau.
Io.Cald.& communiter Curiales,ꝙ vide-
tur verius,& placet in hoc caſu, vbi diuer
ſa cura reputatur pro vna , vt quia eſt ec-
cleſia collegiata parochialis ab exordio ,
vel poſt etiã ſibi annexa parochia vel pa-
rochialis eccleſia,vt in cle.de reb. eccl. nõ
alien. ſi vna eccleſia.ſecus vbi eſſent ſepa-
ratæ , vt quia ſunt eccleſia collegiata , &
eccleſia parochialis & ſimul iunctæ, ita ꝙ
vna non ſubeſt alteri,quia tunc de vtraq.
cura debet fieri mentio . fac. quod not. ne
ſe.vac.c.1.in glo.2.& inf.de reg. iu.ratio-
ni.in q.1.& ſe.in ſol.per D.m.ad vtrumq.
dictum bene fac. inf.de conſec. eccleſ.ſi ec-
cleſiam.& quod ſcripſerunt D. m. & Pau.
in clem.c. litteras. Vltimum dictum vide-
tur tenendum in litteris impetratis , pri-
mum vero in impetrandis,vt ſolidius aga-
tur .

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus conferens beneficium obtinenti non poteſt amplius de illo diſponere ante renunciationem beneficiati.*

2 *Poteſt tamen terminum abſenti ad recipiendum præfigere quando contulit ſubdito.*

3 *Si non ſubdito adeundus eſt ſuperior beneficiati, qui cogat recipere, vel dimittere.*

4 *Beneficiatus cui abſenti per epiſcopum beneficium collatum eſt tertio requiſitus non acceptãs habetur pro recuſante ſecundum aliquos.*

5 *Tuum, ſuum, tibi, vel ſibi debitum differunt adinuicem, tuũ enim & ſuum faciunt competere ius in re, debitum vero ad rem.*

6 *Collatio beneficij vtrũ valeat ante amiſſionem ius habentis.*

7 *Poſſeſſio colorata facti tantum non impedit collationem executoris.*

8 *Collatio executoris debet fieri poſſeſſore vocato.*

9 *Poſſeſſio colorata iuris & facti impedit impetrationẽ non facta de illa mentione.*

10 *Reſeruatio Papæ intermedia inter collationem, & conſenſum inficit conſenſum adeo vt non operet, quaſi re non integra.*

11 *Motuproprio &c. clauſula tollit ſubreptionem nõ autẽ ius alteri quæſitum.*

12 *Ordinario beneficium abſenti conferente, & Papa ante acceptationem idem beneficium cum clauſula, Dummodo tempore datæ non ſit vlterius quæſitum. prouiſo ordinarij recuſante, vtrum ordinarius iterum conferre poſſit.*

13 *Concluditur affirmatiue.*

14 *Secus in reſeruatione.*

15 *Prouiſio ſubreptitia, vtrum præiudicet ordinariæ facultati conferendi.*

16 *Ordinarius vtrum poſſit iudicare de validitate, ſeu ſubreptione reſcripti.*

17 *Mandatum generale tantum operatur quoad omnia quantum ſpeciale quoad quædam.*

CAP. XVII.

S*I tibi.*] Per tuum epiſcopũ, licet gloſ.
ſatores dixerint, ꝙ iſtud factum re-
1 ſpicit, quia idem ſi per alium † verũ
eſt quoad obligandũ collatorem, & quem
libet alium, vt de ipſo beneficio collato
antequam conſentiat diſponere non poſ-
ſit, vt de vacante: non tamen quoad aſſi-
gnandum terminum, & conſentiendum fa
ctæ collationi, & idem quia ſi per epiſco-
pum vel alium iuriſdictionem habentem
beneficiũ conferatur abſenti ſubdito ſuo,
2 poterit † ad conſentiendum terminum aſſi
gnare, & hoc vult iſtud per tuum epiſco-
3 pum: ſi vero non † ſubdito conferatur, tũc
non videtur, ꝙ poſſit per conferentem ta
lis terminus aſſignari, ſed adiri debeat ſu-
perior illius, cui eſt facta collatio, fac. qđ
not. per D.m. ſup. eo. li. de reſcrip. gratia.
4 in glo. hic non eſt. Videtur tamen, ꝙ † ſi
iſto caſu vlt. tertio requiſitus nõ cõſenſit
collationi, habeatur pro non conſentiente
& ex tunc poſſit beneficium collatum al-
teri conferri. fac. de ſup. neg. præla. c. 1. &
cle. de appell. c. quamuis rigor. vlt. reſpõ.
vt tuum. poteſt tamen dici & eſt debitum
5 tibi, & infra ſequitur. aliud † ergo eſt tuũ,
& ſuum, aliud debitum: nã propter tuum
& ſuum competit ius in re, per debitum
uero ius ad rem. fac. inf. de conceſſio. præ-
ben. c. ult. & clem. de reſcript. auditor, ut li
te pend. c. duobus. ubi de hoc per D.m. in
6 glo. Io. Mon. ibi collatio † ſcilicet execu-
tio. contrarium tenet Io. Cal. in diſtinctio
ne, quam fecit ſuper decre. cum ueſtris. de
conceſſ. præben. ꝙ ſcilicet non ualeat col
latio executionis niſi prius à poſſeſſione
poſſeſſore amoto, ubi uideas omnino. Sed
c. cum ueſtris, & dictum Io. Cald. habet lo
cum cum ille, qui contulit habebat pote-
ſtatem conferendi, licet eſſet defectus ex

parte

parte prouiſi, in quo caſu eſt poſſeſſio co-
lorata, & ideo ſecus. in quæſtione vero
præſenti non habebat poteſtatem ordina
rius conferendi cum eſſet ſibi ſublata per
collationem canonicatus, reſeruationem
& decreti appoſitionē Papalem, propter
quod dici poteſt, ꝙ non erat colorata poſ-
7 ſeſſio,& ideo cum† eſſet colorata poſſeſſio
facti tantum,non impedit executionis col
8 lationem, ſed impediat † executionem.ſ.
quòd non debeat fieri eo, qui poſſidet, nō
vocato, ſed fieri debeat eo vocato etiã ſi
non ſit colorata poſſeſſio, quæ nec etiam
impedit impetrationem de ipſa mentione
9 non facta, ſ. † colorata impedit impetra-
tionem ſi nō fiat mentio de ipſa poſſeſſio-
ne,& forte etiam delegati collationē,niſi
præcedat ipſam collationem cauſæ cogni
tio, licet non impediat collationem ordi-
narij, vt in prædicto c. cum veſtris. & inf.
eod.tit.licet epiſcopus. fac. quod not. D.
m.poſt Archid.ſup. eo. cum de beneficio.
videtur tamen,ꝙ in caſu cap.licet epiſco-
pus,nedum per ordinarium,ſed etiam per
delegatum etiam abſque cauſæ cognitio-
ne poſſit beneficium vacans de iure com-
muni tantum conferri, quia etiam poſſet
impetrari non facta mentione de tali poſ-
ſeſſione ſecundum ea,quæ ibi not.per Ar-
chid.& D.m.in gl.executor. in fi. & idem
videtur de Papa, niſi de tali collatione in
ſua faceret mentionem.fac.inf.c.quia ſæ-
pe.& c.ſi poſtquam.& ſup.eo.lib.de reſcr.
10 quatenus.Sed quid † ſi beneficium ſic col
latum necdum acceptatum Papa reſerua
ret,nunquid impediretur ipſa collatio ita
ſaltem,ꝙ non poſſit perfici per conſenſum
illius, cui eſt facta collatio ipſi collationi
conſentiendo? videtur ꝙ & ſi valeat colla
tio, non poteſt tamen perfici per conſen-
ſum eius,cui facta eſt collatio. arg.ſup.eo.
lib.de elect. ſi eo tēpore. licet vt audiui in
curia teneatur, ꝙ etiam collatio, quæ non
eſt perfecta per conſenſum illius, cui eſt
collatio facta impeditur ſeu reuocatur.vi-
deas quòd ſcripſi in d.c. ſi eo tempore. in
glo.tenet hic Archid.ibi tene cum Archi.
etiam ſi dominus Papa diſpenſaſſet cum
eo proprio motu.inf.eo.tit.ſi motu ꝓprio
& c.ſeq.& cle.ſi Romanus.eo.tit. vel ſi ta-
lis, cum quo diſpenſatur ignorauerit di-
ctam collationem alteri abſenti factam.
11 ſup.eo.lib. de reſcrip.gratia. ratio,† quia
licet iſta ſubreptionem tollant, nō tamen
alteri in iure competenti in re, vel ad rem
præiudicant.fac.ſup. eod. lib. de reſcript.
quamuis.& quod ibi ſcripſi.& ſup.de ſim.
Iacobus.in q.1.& vlt.& in ead.glo. in fin.
prædicta faciunt ad quæſtionem, quam fe
cit de curia D. Fed. quæ talis eſt:ordina-
12 rius† contulit beneficium B.antequam ip
ſe acceptaret,Papa cōtulit ipſum, vel con
ferri mandauit cuidam alij cum clauſula,
ſi non erit tempore datæ alteri ius quæſi-
tum,demum dictus B.recuſauit acceptare
& diſſenſit; quæritur nunquid ordinarius
poſſit iterum ipſum beneficium conferre
in præiudicium apoſtolici ad quæ rñdi,vt
ſequitur.huius quæſtionis ſolutio colligi
poſſe videtur de reſcript.c.capitulum ſan-
ctæ Crucis.in magna gloſſ.charta vlt. ver.
item quid ſit prouiſio.& D. m. poſt Inno.
& Hoſt.de elect. dudū 2.ſuper ver.diſpen
ſatio.& de exceſſ.prælat.inter dilectos. &
poſt addi Inno.de conceſſ.præb.c.cum ve-
ſtris.ſuper ver.aſſignauerit, & in clem. eo.
tit.c.cum ei.ſuper ver.infra menſem.in fi.
glo. & hic.per quæ videtur dicendum or-
dinarium beneficiū prædictum iterū non
poſſe conferre,ſed ipſius collationem ſpe-
ctare hac vice ad Papam,& hoc videtur te
nere in d.cap.cum ei. D.m.& Pau.ſed ve-
13 nia † impetrata ſi expeditur de iur.ſubtili
tate, ac veritate ꝑquirere potius dicendū
videtur contrarium,vt.ſ. ordinarius poſſit
iterum beneficium ipſum conferre, & ꝙ
de iure valeat ipſa collatio: ratio, nam vt
recte intuentibus patet in agendis atten-
ditur cauſa, modus, & finis agendorum,
& vltra quod agitur extendi non debet.
15.q.6.c.1.in fi.23.q.8.c.occidit.ſed cau-
ſa,modus,& finis in collationne ſeu man-
dato Papali ſint, vt ſi alteri non eſſet ius
quæſitum in beneficio, vel ad illud, quia
ſic videtur intelligendū illud ſi alteri tem
pore datæ non eſſet ius quæſitum, valeret
de illo per Papam facta collatio.Hic autē
erat alteri ius quæſitum ſaltem ad rem per
ordinarij collationem, adeo ꝙ etiã per Pa
pam de hoc ipſo tacite facta collatio non
valeret,vt in iſto c.& inf.eod.tit.ſi poſtq.
& ibi not. eſt ergo gratia ſpecialis de illo
beneficio facta ſubreptitia, & per conſe-
quens nulla, & non valitura impetranti,
nec

Digitized by Google

nec impeditura collationem fiendam per ordinarium poſterum etiam in prima, & ea vacatione. quia ad hoc non agebatur.
14 ſecus † ſi Papa motu proprio beneficium reſeruaſſet. Nam tunc licet collatio ordinarij præcedens reſeruationem Papalem valeret, non tamen poſſet ille prouiſus collationi ordinarij conſentire, licet diſſentire poſſet. ad hoc de ele. innotuit. & eo. tit. ſi eo tempore. hoc lib. & quod ibi not. & ſcripſi ibi, & hic, & ſi diſſentire non poſſet ordinarius, tunc de beneficio ipſo diſponere alicui prouidendo, niſi primo de ipſo diſponeretur per Papam, vt in d.c. ſi eo tẽpore, & ita intelligantur iura, quæ in contrarium facere videntur: ratio, quia iſto caſu non eſt ſubreptio, & quia Papa vult ordinario poteſtatem de illo beneficio cõferendo auferre, & ad ſe illam reuocare. glo. 1. nõ obſtat, quia ibi nulla ſubreptio & eſt beneficium affectum, & tamen per Papam diſponendum, & eius contrarium patet per c. prædictum ſi clericus. vt etiam ibi ſcripſi. fac. ad hoc inf. de conceſſ. præb. quia cũctis. & quod ibi not. per D.m. poſt Inno. & Hoſt. fac. etiam prædictum c. cum ei. 1. reſpon. & additio Inno. quam poſuit D.m. in d.c. cum veſtris. vbi dicit Inno. ꝙ
15 quãdo † facta eſt prouiſio per reſcriptum ſubreptitium reuertitur poteſtas ad ordinarium, debet tamen ſuper illa prouiſione ſubreptitia pronunciare, ꝙ hoc ſit verum, probatur etiam per dictum c. ſi clericus. eo. tit. & lib. & per ea, quæ ibi ſcripſi, vbi præbendam vacantem confert ordinarius canonico expectanti auctoritate Papali, quæ etiam erat per reſeruationem & decretum affecta, & etiã confert neglectam. Quid enim ſi ille canonicus expectãs præbendam gratiæ renunciet, vel conſentiat ꝙ alteri conferatur, uel negligit eam petere, nunquid ſi conferat eam ordinarius valet collatio? certe ſic, ut ibi patet, & ita tenet ibi Archid. & idem tenet in illa, quã quis auctoritate Apoſtolica poterat intra menſem acceptare, & infra menſem non acceptauit, ut ipſe not. ſup. eod. tit. & lib.
16 c. dudum. † non tamen poterit ordinarius de hoc iudicialiter ſeu contẽtioſe cognoſcere, ſed ſi in dubium vertitur cognoſci, & iudicari debet per Papam, ut in d.c. dudum. & de off. dele. c. ſuper eo. not. & pronunciari collationem ordinarij, ſi eam fecerit ualere de iure, ceſſauit enim cauſa mandati, & finis, ad quod. ſ. ut prouideretur illi impetranti, qua ceſſante ceſſat effectus & finis, & maxime hoc poterit ordinarius in facto notorio. ad hoc de fil. presby. quoniam. & de æta. & qual. eam te. de appel. ſolicitudinem. uer. ſi uero notorium. & quod ibi poſt Hoſt. ſcribit D.m. fac. ſup. eod. lib. de off. ord. c. ordinarij. & quod ibi ſcribit Archid. Inſup. uel conſanguineus. ibi dic. Hoſt. ſup. eod. tit. c. accedens. in gl. ult. qui in fine ipſius glo. dixit per generalem procur. ad recipiendum omnia beneficia quærentur, ſeu acquirẽtur omnia do-
13 mino, ſicut per ſpecialem procur. quia † tantum facit generale mandatum quoad omnia quantum ſpeciale quo ad quædam, ſecundum eum, cuius dictum videtur ibi placere D.m. Inſup. ar. contra, & bene meo iudicio ꝑ iura, quæ allegat pro cuius dicto fac. ſup. eo. lib. de ele. ſi electio nam ut ibi apparet ex quo electus recuſat conſentire electioni, uel renunciat iuri ſuo debet procedi ad aliam electionem, habetur enim illa pro extincta. præterea fictio, de qua loquitur iſtud c. nõ tantum debet operari ſicut expreſſa ueritas, & expreſſus diſſenſus, uel expreſſa renunciatio.

SUMMARIUM.

1 *Relinquens priuatur beneficio habito, & curato, ſeu affectato iuxta terminos huius decretalis.*

2 *Violentus ſpoliator priuatur iure ſibi ad beneficium competenti.*

3 *Inductum ad pœnam nõ debet gratiam operari.*

4 *Tolerari ab eccleſia non dicitur is contra quem lata eſt ſententia depoſitionis, ſed dicitur intruſus.*

5 *Geſta per intruſum nomine eccleſiæ vel proprio, an & quando valeant.*

CAP. XVIII.

E*Rm qui.*] In glo. dicit Io. Mon. in fi.
1 poteſt dici, ꝙ primum dictũ † priuat delinquentem habito & curato, &

to, & quando in ſecundo curato habendo tantum peccat occupando violenter, vel
2 ſcienter iniuſte. ſecũdum vero dictũ † priuat uiolentũ iure, quod in beneficio quocunque occupato vi, vel ad ipſum habere prætendit priuatum, ſubaudi ſi nolit ſic delinquens: nam ſi vellet, tunc ſecus, vt quia volens renunciare beneficio curato, quod habebat, volens declinare iuriſdictionẽ ſuam, quia ſuperior ipſam renunciationẽ non admiſit, ideo aliud beneficiũ curatum vi occupauit, ſeu in eo ſe iniuſte intruſit: nam hæc eſſet ſibi gratia, ꝙ eſſe
3 non debet † cum ſit ſtatutum ad pœnam. ſup. de trãſa. inter corporalia. ver. ne quod de cõceſſione, &c. fac. ad hoc quod ſcripſit D.m. de cle. coniu. c. Ioãnes. in diſtinctione ad fi. In glo. hoc ſumitur. ibi, toleratur,
4 dicas, ꝙ † ſi contra aliquẽ eſt lata ſententia depoſitionis, talis non poteſt dici, ꝙ ab eccleſia toleretur, ſed intruſus dicitur, vt not. D.m. poſt Inno. ſup. de accuſ quali-
2 ver. diminutio capitis in vlt. col. & ideo non valet quod facit is, contra quem eſt lata ſententia depoſitionis, etiã ſi hoc ignoret, vt inf. de conceſſ. præb. c. 1. ver. adiiciebatur inſuper. & in glo. vlt. & in ead. gl. ibi ſi vere. in fi. poteſt dici, ꝙ licet dictũ iſto-
5 rum poſſit † ſubſtineri in eo, ꝙ præſentationem faceret nomine eccleſiæ, vel dignitatis, quam inuaſit: ſecus tamen videtur in eo, qui præſentaret nomine ſuo ꝓprio ſicut canonicus, vel patronus, talis enim cum habeat malã fidem non facit fructus ſuos ſecundum ea, quæ not. Inn. Hoſt. Cõpoſt. & D.m. de elect. Cumana. & c. querelam. de reſtitu. in integ. cum veniſſet. de iure patro. conſultationibus. & de cau. poſſ. cum eccleſia. & quod ſcripſit Pau. in cle. de elect. in pleriſque. & de regulari. vt ꝓfeſſores. in glo. ponit hic. in fi. & bene faciunt ad quæſtionem etiam quod not. D.m. inf. de reg. iur. in regula nõ eſt ſine culpa. in quæſtione eccleſiaſtica. ſed nũquid erit idem in monaſteriis, & piis locis, vt ſunt hoſpitalia? & dicendum, quòd ſic, fac. quod ſcripſit Dominus meus ſup. eo. lib. de reſtit. in integ. c. 2. ſuper ver. eccleſia. In glo. not. quòd æquiparat. in fin. pro dicto Archidiac. facit ſupra de priuil. paſtoralis.

SUMMARIUM.

1 *Conceditur, hoc verbum gratiam, commiſſionem denotat.*

2 *Gratia facta morte concedentis re integra non expirat.*

3 *Commiſſio ſiue mandatum morte concedentis re integra expirat.*

4 *Ordinarius & legatus de latere interdum plus poſſunt auctoritate propria, quàm Apoſtolica.*

5 *Aliud eſt prouidere in eccleſia, aliud de eccleſia.*

6 *In, Præpoſitio includit ea, quæ ſunt de iure communi.*

7 *Cura ſola aliis non concurrentibus, an impediat collationem ſeu prouiſionem iuxta terminos huius decretalis.*

8 *Legatus Apoſtolicus non de latere, an & quando & cui beneficiorum collationem ſubdelegare præſentare reaſſumere poſſit.*

9 *Legatus ſedis Apoſtolicæ poteſt miniſterium ſibi commiſſum alteri ſubdelegare.*

CAP. XIX.

1 IS *cui † conceditur.*] Gratiam denotat, vt inf. eo. tit. ſi cui. nõ commiſſionem ſiue mandatum, vt ſup. eod. lib. & tit. quamuis. §. 1. & vlt. & ideo aliud in primo
2 quàm in ſecundo: quia in primo † gratia facta, quæ morte concedentis re integra non expirat, vt in d.c. ſi cui, & eſt amplianda,
3 in † ſecundo vero expirat, & eſt odioſa commiſſio, & ideo reſtringenda, vt in d.c. quãuis. & quod dicit is, cui ſubaudi quisquis ſit ille, ſiue mas, ſiue fœmina etiam ſi ſit legatus Apoſtolicæ ſedis, & de latere vt ſup. eo. tit. & lib. ij qui. & c. dudum. auctoritate Apoſtolica, etiam ſi alius auctoritate propria prouidere poſſet; ex quo ita exprimitur auctoritate Apoſtolica prouidebit, vt ſup. eo. lib. de reſcr. cũ aliquibus. §. ſi vero. colligitur autem ex iſto c. quòd
4 plus poteſt † interdum legatus, interdum

auctoritate legationis,& habens poteſtatem prouidēdi ordinaria poteſtate, quàm habens auctoritatem à Papa:nam legatus de latere & ordinarius poteſt beneficiare beneficiatum etiam curam habentem animarum,vt ſup.de off.dele.dilectus. & ſup. eo.tit.& lib.c.1.& 3.de præb.de multa.& clem.de off.ord.c.vlt.& ſup.de off.le.c.vlt. eo.lib.& hoc poteſt legatus ſi faciat mentionem de beneficio illius, cui prouidet. Alius autem hoc poteſt etiam de illo non habita mentione, vt in dictis duobus vlt. c.ſed nunquid poteſt talis de eccleſia ꝓuidere? videtur ꝙ non. † aliud enim eſt pro-
5 uidere in eccleſia,aliud de eccleſia.fac.ſupra eo.tit.c.vlt.& quod ſcripſit Archi.inf. de conceſſ.præb. ne captandæ.& Io.Mon. de reg.iur.in generali.& D.m.in clem.eo. tit. c. 1.ſed ꝙ poſſit videtur,quia talis conceſſio eſt gratia & fauorabilis,& ideo ampliãda.de verbo.ſignifi. olim.& c.tua.de priuile.quia circa.16.q.2.viſis. fac.7.q.1. ſcientiæ.de conceſſ.præben. nulla. de ſim. c.vlt. & ſup. de elect.quamuis, ex quibus
6 apparet, ꝙ in præpoſitione, † in, venit ꝓpoſitio de in iure cōmuni.per conſequens ergo fortius venire debet in gratia,quæ vltra ius commune concedit, & ei derogat. 3.diſt.priuilegia.poſito ergo, ꝙ prouidere poſſit,nunquid prouidere poteſt de eccleſia curata?videtur ꝙ non.ſup.eo.tit.& lib. cum in illis.1.reſpon.fac.clem.eo.tit.c. 1. fac.etiam quia ſicut quando in conceſſione gratiæ huiuſmodi exprimitur ꝙ poſſit prouidere beneficiato,beneficium non venit curatum. ſic debet etiam eſſe in conſitēte,vt licet poſſit de beneficio beneficiato prouidere, quod intelligi debet ſecundum Archi. ſi de illo beneficio mētionem faciat: non enim de beneficio curato,ſed de beneficio ſimplici debet intelligi,vt inter prouidentē & prouiſum ſit æqualitas. 12.q.2.cognouimus de conſe.diſt. 2.comperimus.& de baptiſ. maiores. ver.ſimiliter.& de deci.cum in tua.& c. ex parte. & quod ſcripſit D.m.inf.de ſen.exco.c.1. in glo.quæ eſt extra communionem. & ſup. gl.vt quia.in fi.in ſup.in ratione huiuſmodi. ver. ſicut autem.Sed ꝙ de beneficio curato poſſit ꝓuidere faciūt ſuperius allegata à ver.ſed ꝙ poſſit ꝓuidere.vſq. ibi, poſito ergo,& quod ſcripſi ſup.eo.tit.& lib. c. dudū inſuppl.vlt.§.& D.m.ibi.& de reſcr. & ſi gratioſe.ſuper ver.beneficia.eo.lib.& Archid. ibidem. & in hoc idem ſentit Io. Cald.vt mihi dixit. eſt autem notandum
7 ex iſto c. ꝙ ſola † cura, vel ſufficientia beneficij beneficiati,& non ſolum pluralitas beneficiorum impedit prouiſionē ſibi fieri per eum,cui eſt conceſſum per Papam, vt auctoritate Apoſtolica poſſit in ſua, vel alia eccleſia vni perſonæ idoneæ prouide
8 re.quid ergo erit in tali caſu†legatus Apoſtolicus non de latere datus habēs gratioſe à Papa, ꝙ poſſit de beneficiis ſuæ legationis idoneū ꝓuiderem,& per ſe vel aliū prouiſum in poſſeſſionem inducere commiſit cuidam Priori regulari conuentuali manuali, vt inquireret de quibuſdam in commiſſione contentis, & ſi inueniat ea veritate fulciri cuidam B. rectori parochialis eccleſiæ,quæ minus ſufficiens dicebatur ꝓuideret de canonicatu,& præbenda eccleſiæ cathedralis, qui executor inquirens,& comperto expoſita veritate fulciri cuidam B.rectori parochialis eccleſiæ de dictis canonicatu & præbēda prouidit. quia de quinque.ſ. nūquid idem legatus potuerit hoc alij committere, & nunquid dicto priori,& nūquid ꝙ prouideret dicto rectori,& in eccleſia cathedrali & de canonicatu, & præbenda ſacerdotali? Ad primum videtur dicendum, ꝙ non. per c.vlt. de off.del.§.placet.& per c.is cui.ſup.eod. lib.de off. dele.fac.quod ſcripſit D.m.poſt Archid.inf.eo.tit. ſi cui.ſuper ver. prouidere.& idem in ſecundo,quod not.cū non dicitur talis prior habere dignitatem prout ſcripſit Archid.ſup.eod.lib. de offi.ord. prę̨ſenti.& in tali delegatione ſeruari debeat c. ſtatutum.§.5. eod.lib.de reſcript. quoad perſonam cui fit commiſſio, prout in §.in nullo.in gl.quia executorum. & in d.c.is cui.in 1.glo.ſcripſit D.m.& idem in tertio per iſtud c.& idem in quarto,per c. quamuis.§.quamquam.ſup.eo. tit. & lib. & idem in quinto.ad hoc ſup.eo.tit. & li. cum in illis.1.reſpon.& de fil.presby.c. 1.
9 eo lib.Sed † contra ꝙ potuerit, quia legatus Apoſtolicę ſedis,qui poteſt miniſteriū commiſſum alteri committere ꝙ alius nō poſſet,vt in dicto c.vlt.de offi.deleg.§.ceterum.fac.de offi.ord. c.vlt. & quod ibi not. in gl.2.& ſuper ea.& D.m.in clem.de off. dele.

fi. de le. c. iudices. & idem in cle. de reſcrip. c. 2. & idem in tertio. non obſtat hoc cap. quia non prohibet per habentem talem poteſtatem habenti inſufficiens beneficiũ licet curatum. fac. de æta. & qual. eam te. in fi. & idem in quarto, vt patet ſup. eod. tit. & lib. c. dudum. prout ibi ſcripſit Archidi. & D. m. in d. c. cum nullis. 1. reſpon. ad hoc ſup. eod. tit. & lib. ſi pro clericis. & inf. eod. tit. c. ei cui. & vidi litteras legati. huiuſmodi forma, continentes, in quibus prædicta quinque concurrebant.

SUMMARIUM.

1 *Moriente beneficiato antequàm redeat ad primum beneficium, vel poſtquam redierit, vtrum tale beneficium vacet per mortem vel inhibitionem.*

CAP. XX.

1 SI *beneficia.*] Sed ecce † is, cui competebat ad beneficium dimiſsum redire permiſſione huius capit. moritur prius quàm dimittat, vel poſtquam dimiſerit ſecundo adeptum ante tamen quam redeat ad primũ dimiſſum, dicetur ne beneficium quod prius habebat vacare per mortem vel per inhibitionem ſecundi reſeruati, vel alteri per Papam collati? videtur dicendum ꝙ vacet per mortem: ratio, quia beneficiũ di miſſum per adeptionem alterius, ſiue ſit alteri collatum, ſiue non, fingitur nõ vacare nec vacaſſe, nec de ipſo diſpoſitum fuiſſe; & ſi vacauerit, & diſpoſitum fuerit, hoc factum fuiſſe intelligatur per iſtud c. ſub quadam tacita conditione, videlicet, ſi collatio ſecundi per quam primum vacabat, valeret, qua ceſſante fingitur non eſſe facta, & per conſequens non vacare. vacabit ergo per mortem. fac. quod not. per D. m. inf. de rer. per mut. c. 1. & per D. Fre. in tract. permutationum beneficiorum. q. 6.

SUMMARIUM.

1 *Collatio Papæ, legati, & ordinarij, multum adinuicem differunt.*

2 *Ordinarius poteſt cognoſcere, & iudicare, an inſtitutio ſit canonica.*

3 *Diſpenſatio non valet niſi exprimant beneficia quæ iniuſte poſsiderunt.*

CAP. XXI.

NOn *poteſt.*] In glo. à quocunque. in fi. ſecus tamẽ eſt in impetratione, vel collatione beneficij:
1 quia aliud eſt † quando confertur, vel conferri mandatur per Papam, & aliud quando per legatum, & aliud quando per aliũ, vt ſup. eod. lib. de offi. lega. cap. vlt. & in clement. de offi. ord. c. 2. Lap. In glo. quomodo Guill. in fi. hoc exaudi. cum eſt euidens diſpenſationem non valere, aliàs ſecus. ſup. eo. lib. de off. ord. ordinarij. §. ceterum, vel dicendum, ꝙ illud habet locum quando agitur de ſufficientia, ſeu legitimatione diſpenſationis Apoſtolicę ſedis: ſecus quando quæritur, an inſtitutio ſit ca
2 nonica, quia de hoc cognoſcere, † inquirere, & iudicare poteſt ordinarius; in dubio tamen videtur, ꝙ ſuperſedere debeat, & ſuperiorem cõſulere, vt idem ſit in hoc quod in diſpenſatione propter connexitatem. ſup. c. ſuper eo. & c. quia ſæpe. In gl. cum Papa ibi diſpẽſatum videtur. hoc ve
3 rum † ſi exprimatur ꝙ prima duo vnus iuſte conſecutus fuerat, aliàs non valeret diſpenſatio de illa duo tenenda cum tertio beneficio, nec etiam quoad tertiũ habendum, cum eſſet propter duplicitatem duorum curatorum ad aliud habendum inhabilis. ſup. de elect. dudum 2. fac. cle. inf. eo. tit. c. 1. & ſup. eod. lib. de off. ord. c. 3. §. vlt.

SUMMARIUM.

1 *Legatus poteſt magis conferre, quàm capitulum.*

CAP. XXII.

1 SI *Apoſtolica.*] i. Inſupp. hanc dubitationem ibi, qui nullum, † imo magis poteſt dare legatus, quàm poſſit capitulum, vt not. ſup. eo. tit. & lib. hi qui.

SVMMARIVM.

1 *Impetratio canonicatus, & præbendæ poſt conceſſionem expectatiuæ, & poſt acceptationem expectantis, an valeat in caſu hic poſito.*

2 *Legatus etiam motuproprio non poteſt beneficiare beneficiatū, niſi facta mentione beneficiorum per beneficiatum obtentorum.*

3 *Non obſtant. &c. clauſula huiuſmodi quid operetur, & quid importet in litteris Papæ & legati.*

CAP. XXIII.

1 SI *motu proprio*.] Iſtud cap. §. ſecus. facit ad quæſtionem. † Aliquis eſt canonicus in certa eccleſia vltra numerum per Papam ſub expectatione præbendæ, quam duxerit acceptandā, vacat præbenda, quam acceptat, iſtam præbendam & canonicatum antequam decederet, qui illos obtinebat, D. Papa prouiſioni ſuæ reſeruauit, decernens irritum & inane quicquid re iſta acceptans ſciens poſtmodum de dicta reſeruatione, dicens ſe vigore litterarum Apoſtolicarum ignarum tum dictæ reſeruationis, dictos canonicatum, & præbendam ſibi conferri, cum tamen ipſe acceptaſſet præbendam tantum. quæritur, nunquid dicta impetratio, & collatio valeat, & videtur, ꝙ ſic. ad hoc inducitur glo. Ber. ſup. eod. tit. dilectus 1. quæ incipit, ar. quòd ſententia ibi, & iſte intelligitur, &c. vſque ibi, non enim. In contrariū. facit iſtud cap. & ſup. eodem tit. & lib. dudum. & quod ibi in gloſſ. ſ. poteſtate. & hic in glo. indiſtinctè, & poſt Innocē. ſup. de reſcrip. ſuper litteris. in glo. ſ. veritate. ſcribitur per Dom. meum conſilium per quoſdam iuris peritos emendatum fuit, quòd impetratio non valeret tamquam ſubreptitia, & ita iuris ſentiunt eſſe curiales. Vidi poſt dictum conſilium litteras eſſe reactatas ſub eadem dat. cum primis, & ſententiam auditoris latā per vigorem litterarum reactarum, in qua damnabatur dictum conſilium, & male, cum fuiſſet iuſtum, ſecundum tenorem prædictarum litterarum. In glo. quid de legato ibi te-
2 net hic, & bene: ratio, † quia legatus non poteſt beneficiare beneficiatum non facta mentione de beneficio illius, quem beneficiat, vt in d. cap. & in clem. de offi. ordi. & ſi ab Apoſtolicæ. & licet cum legatus motu proprio beneficiato beneficiū confert, non facta mentione de illius beneficio non ſit ſubreptio ex parte beneficiati, & tamen ex parte legati, ſi ſciebat, vel ſcire poterat illum beneficiatum, ſecus ſi ſcire non poterat: quia tunc valeret collatio, nec poteſt ſubreptitia dici. ad hoc cap. gratia. ſupra de reſcript. eod. lib. in gloſſ. idem ibi expreſſio, hoc verum niſi cùm proprio motu ſcribit adiiceret ſaltem
3 generalem † clauſulam, Non obſtantium, tunc enim non poſſet id opponi. fac. quod ſcripſi in cap. Iacobus. de ſimon. in prima & vltima quæſtione, & ſup. eodem lib. de reſcrip. cap. quamuis. & cap. ſeq. & plenius in cap. ſi propter tua debita. & infra eodem tit. ei cui. in §. audiui. in glo. per hoc patet. in fin. De primo dic ſecundum Goff. licet Innoc. contra, quòd non tenetur facere de illis mentionem, niſi haberet illas, vt titulum, vel vt beneficium: ſecus ſi vt ſtipendium, & vt laicus. In 2. dic quòd litteræ non conualeſcunt per talem renunciationem. Lapus.

SVMMARIVM.

1 *Monetæ valor vtrum ſit attendēdus, ſit maior aut minor ad effectum, vt acceptatio expectantis valeat vel ne.*

CAP. XXIIII.

SI *pluribus*.] in aliqua eccleſia idem videtur ſi in ciuitate, vel diœceſi, dummodo ad eumdem ſpectet collatio, aliàs non. ad hoc ſupra de off. lega. præſenti. §. ceterum, & §. ſed nec etiam. In
1 gl. fac. ad quæſtionem † in fi. fac. etiam ad qōnem quā vidi de facto. quidā habēs gratiā à Papa de conferendo ſibi per ſuū executorē beneficiū, quod duceret acceptans

cum

cum vacaret, cuius fructus anni ſecundũ taxationem decimæ ſummam xl. flor. auri non excederent, quoddam vacans beneficium acceptauit, & ſibi fuit per ſuum executorem collatum. Opponebatur per eos, quorum intererat, ꝙ dictum beneficium non includebatur ſub dicta gratia, ex eo quòd facta ratione valoris minoris flor. ſumma valoris fructuum excedebat ſummam valorum florenorum. Econtra dicebatur per impetrantem debere fieri ęſtimationem ſecundum quod plus aſcenderet in valore flor. & non ſecũdum minorem valorem, ſed flor. nouus ſatis vltra plus valebat, quàm non nouus, & qui erat minoris ponderis, licet haberet curſum in expendendo, & ſic faciendo, ipſum beneficium includebatur in ipſa gratia. dictum fuit per me debere attẽdi minorem valorem, cũ Papa non ſcriberet motu proprio, & ſic beneficium gratia non includi, & per conſequens poſſe de illo diſponi per eum, ad quem ſpectat, non obſtantibus acceptatione, & collatione prædictis, & hoc per iſtud cap. In contrarium tamen videtur facere quod not. ipſe Dom. meus ſup. eod. lib. de reſcript. ſi eo tempore. in glo. vlt. in fin. vbi dicit, quòd iſtud cap. loquitur cum dat electionem circa beneficia debita: & ſic videtur velle ſentire, quòd non loquatur cum tantum vnum beneficium eſt debitum, vt in caſu propoſito, in quo per electionem minoris ſummæ impetrans non habet beneficium; ſed quod præmittitur verum eſt.

SVMMARIVM.

1 *Prabenda vacans per aſſentionem alterius vtrum poſſit conferri per capitulum in caſu hic poſito.*

2 *Tempus Lateranen. Concilij, vtrum currat capitulo non conferenti prabendam vacantem vltra numerum iuratum.*

3 *Collatione ad laicum ex priuilegio ſpectante, vtrum Papa conferat non facta priuilegij mentione.*

4 *Littera ſecunda ſpecialis derogat primæ generali, ſed non è contra.*

CAP. XXV.

1 CVm in eccleſia.] Amplietur, Pone † in eccleſia eſt ſtatutus numerus duodenarius canonicorum, & præbendarum iuramento firmatus, ita ꝙ xij. ſunt canonici, & xiij. præbendæ, xij. dantur tantum canonicis, & xiij. debetur dignitati, quæ eſt in eadem eccleſia. confertur Titio canonicatus à Papa in eadẽ eccleſia vltra numerum, & mandatur conferri per executorem præbẽda & dignitas cum vacabunt: vacat canonicalis præbenda, quæ per executorem illi Titio confertur, tractu temporis vacat dignitas habens præbendam annexam, quæ ipſi Titio per executorem cõfertur, vnde vacat præbenda canonicalis prædicta. ſup. de conceſſ. præben. litteras. & cle. de præben. ſi iuxta. nunquid poterit per capitulum conferri? & dicendum, ꝙ non, ſine Papæ licentia. ar. ſup. eod. lib. de reſcript. cum aliquibus. aliàs eſſent periuri, quia facerent contra numerum iuratum. ſup. eod. tit. dilecto.
2 non † tamen occurret eis tempus Lateranen. concilij. ſup. de conceſ. præben. nulla. niſi executio fuerit in mora petendi licentiam. ſup. de elect. eis quibus. Inſup. hoc te
3 net. in fi. Sed † quid dices ſi ad collationẽ laici per Papæ priuilegium pertineret, vt not. ſup. eo. lib. & tit. & c. is cui. nunquid de tali præbenda per executorem prouideri poſſet? puto, quòd non, niſi de tali priuilegio expreſſam mẽtionem faceret in ſuis litteris Papa, non obſt. c. dudum. & c. quãuis. quia intelliguntur cum ad eccleſiaſticam perſonam, non quando ad laicum collatio pertinet, & facit quod de beneficio ſpectante ad præſentationem patroni laici dicitur. de off. leg. dilectus. & de iur. patron. cum dilectus. & not. ſup. eo. tit. & lib. c. 2. & cap. cum illis. poteſt etiam dici, ꝙ in cap. dudum. eſt generalis gratia præcedens, & ſpecialis ſequens, & ideo † per ſe-
4 cundam ſpecialem, derogatur generali, quãuis de ipſa mentio in ſpeciali non fiat: ſecus ſi prima eſſet ſpecialis, vt pote, ſi eſſet data per Papam alicui gratioſe poteſtas,

ſtas, vt auctoritate Apoſtolica poſſet vni perſonæ de primo beneficio, quod vacaue rit prouideri, niſi de dicta gratia fieret mentio non præferretur is, cui Papa prouidet, vel prouideri mandat de primo beneficio, quod vacabit: ratio, quia tali gratiæ ſpeciali Papa derogare non intendit, niſi hoc exprimat, vt hic, & multo minus derogabit priuilegiato ab eo, nec de beneficio expectante ad perſonam priuilegiatam poſſit alicui etiam per litteras Apoſtolicas prouideri, niſi de tali priuilegio in litteris Apoſtolicis expreſſa mentio habeatur.

SUMMARIUM.

1 *Detentator quando ſit vocandus ad miſſionem in poſſeſſione.*

2 *Cognitio cauſæ ſuper miſſionem in poſſeſſione quomodo habēda et facienda.*

3 *Prouiſus an & quando teneatur iuſtificare ſuam gratiam.*

4 *Poſſeſſor excipiens cōtra perſonam prouiſi tantum approbare videtur collationem.*

5 *Exceptio, vel defectus non habens ortū ex crimine contra prouiſum oppoſitū non retardat executionem, niſi incontinenti probetur.*

6 *Appellatio à collatione non impedit immiſſionem in poſſeſſionem.*

7 *Poſſeſſor ad quid citandus tum quando ex officio, tum etiam quādo ad partis inſtan. citatur.*

8 *Poſſeſſor contra ius commune tenetur oſtendere titulum ſuæ poſſeſſionis, ſiue ex officio, ſiue ad inſtantiam partis citetur.*

CAP. XXVIII.

Licet epiſcopus.] In glo. hoc ſonabat, ibi. §. 1. de appell. ſ. à iudice. & ibi, ſi Apoſtolica. & infra de reb. eccl. non alien. hoc conſultiſſimo. in fi. & de rerum permuta. cap. 1. & c. beneficia, & cap. cum ſingula. 1. reſpon. & §. prohibemus. cum tibi. forſan iſta littera facit pro dicto Archid. qui not. ſup. eod. lib. de off. ordina. cap. ordinarij. §. quòd ſi forte. in glo.
1 1. eodem lib. de præbend. † quòd quando non eſt dubium de iure detinentis, vt ibi abſque alia vocatione fiet miſſio in poſſeſſionem. Quando vero eſt dubium de iure ipſius poſſeſſionis, tunc vocabitur, vt hic, dic plenius quando collationem beneficij præceſſit cauſæ cognitio, & vocatio poſſeſſoris, vt ibi, tunc poteſt fieri miſſio in poſſeſſionem, poſſeſſore non vocato vlterius: & ita intelligatur dictum Archidia. quando vero non præceſſit cauſæ cognitio & vocatio collatoris, tunc non fiet miſſio, niſi vt hic dicitur. ad hoc fac. qđ not. Inn. ſup. de priuil. cum olim propter. & inf. de
2 conceſſ. præben. quia cunctis. Inſup. † cognoſcetur. ibi, ſuper glo. 2. cognitio autē iſta fiet ſummarie, ſine libelli oblatione, de plano ſine ſtrepitu iudicij, & figura, vt in clem. de iud. diſpendioſam. & de verb.
3 ſign. ſæpe contingit, & † ſufficit ei, cui eſt facta collatio facere fidem de collatione, nec tenetur aliter eā probare canonicam, quia præſumitur eſſe canonica, ſecūdum ea, quæ not. per D. m. poſt Inno. & Hoſt. ſupra de re iudica. ſicut. & inf. de conceſſ. præbend. quia cunctis. ſi autem poſſeſſor neget eam canonicam, oportet eum pro-
4 bare, vt vnum non omittat † quia ſi opponat ei, cui eſt facta collatio, videtur facere fidem de collatione, nec tenetur eam probare canonicam, quia præſumitur eſſe canonica ſecundum ea quæ not. per Dominum meum poſt Innoc. & Hoſt. ſup. de re iud. ſicut. etiam inf. de conceſſ. præbē. quoniam. non audietur, niſi opponat crimen cum infamia, vt ſupra de accuſ. acce-
5 dens. & † ſi opponat defectum non habentem ortum ex crimine, vel quid aliud non audietur, niſi ſtatim offeratur probatio:
6 ratio, † quia cum etiam appellatio à collatione interpoſita non ſuſpendat collationis effectum, quin fiat immiſſio in poſſeſſionem, vt ſup. de appell. conſtitutus. vt ibi not. D. m. poſt Innocen. & Hoſt. multominus hoc poterit propoſita exceptio. de conceſſ. præben. poſt electionē. & de reſtitu. in integr. ſuſcitata. de teſti. veniens 2. & de re iudica. cum ſup. fac. quod idem Dom.

Dom. m̃. not. poſt Innocent. & Hoſt. de offic. deleg. cum in iure. ſuper glo. 2. ver. expeditis, & de confirm. vti. cap. 1. Si tamen opponatur crimen, vel defectus, cum infamia debet admitti etiam appellatio, ex eo quia non admittitur, vel ne fiat executio interpoſita impediet collationis effectum: oppoſitio vero ſubreptionis, vel alia, per quam negatur poſſeſſionem petẽs habuiſſe, vel habere canonicum titulum in beneficio ad cuius poſſeſſionem habendam agitur, etiam ſine appellatione impediet, vt poteſt colligi ex his, quæ ſcripſit D. m. poſt Compoſt. ſup. de elect. ꝗ ſicut. in magna glo. circa fi. & poſt Inn. & Hoſt. ſup. de appell. conſtitutus. in glo. ſed videtur. Inſup. ſed ſi collatio ibi, vocato,
7 † ſi vocetur ex officio poterit vocari, vt non ſolum veniat oppoſiturus quare non debeat fieri executio collationis, ſed etiam vt veniat oſtenſurus de iure ſuo. Si autem vocetur ad petitionem eius, cui eſt facta collatio; tũc citabitur vt veniat oppoſiturus, quare non debeat fieri executio, id eſt, miſſio in poſſeſſionem beneficij collati, & ipſe poſſeſſor à poſſeſſione remoueri: ratio, quia primo caſu poteſt cogi oſtendere titulum ſuæ poſſeſſionis: ſecundo vero caſu non, & hoc habet locum quãdo poſſeſſor non poſſidet contra ius commune, aliàs ſe
8 cus: † quia tunc etiam ad petitionem partis citabitur, & cogetur oſtẽdere titulum ſuæ poſſeſſionis, & probare de iure ſuo, vt ſup. eo lib. de offi. ord. c. ordinarij. & de reſti. ſpol. ad decimas. & de reſcrip. c. 1. & hic quia poſſidet primum beneficiũ curatum cum ſecundo curato cõtra ius commune: & ideo cogitur de iure ſuo probare, etiam vbi aduerſarium habet; & ſic intelligatur iſtud c. & c. ordinarij. in c. ordinarij interuenit cauſæ cognitio, ſi bene inſpiciatur: & ideo abſque alia citatione poſſeſſionis, & cauſæ cognitione poterat dari poſſeſſio; hic ſecus.

SUMMARIUM.

1 *Tẽpus datæ, an vacationis extendatur.*

2 *Relatiuus alius, &c. an importet idem vel ſimile in ſubſtantia tantum, vel in ſubſtantia & qualitate.*

3 *Reſcriptum an & quando pro parte valeat, & pro parte non, & an vtile per inutile vitiatur.*

4 *Subreptio non poteſt notari in præbenda non expreſſa.*

5 *Mandatum de prouidendo in certa eccleſia, vbi omnes præbendæ ſunt ſacerdotales, eſt ſubreptitium defectu ætatis.*

6 *Motu proprio, &c. licet tollat ſubreptionem, non derogat ſtatutis in eccleſia, niſi cum clauſula, Non obſtan. vide nu. 16.*

7 *Forma pauperum non tollit ſtatuta eccleſiæ.*

8 *Motu proprio non tollit defectus ætatis, & ſimiles.*

9 *Mandatum de prouidendo nõn iuuat eum, qui patitur defectum ætatis, ſed debet expectare donec ſit ætatis ſufficientis.*

10 *Non obſtan. clauſula generali, an & quando tollat defectus impetrantis ab ipſo, vel ab aliis prouenien.*

11 *Impedimentum naturale, an & quando tollatur, vel ſuppleatur per clauſulam Motus proprij, & Non obſtan.*

12 *Prohibente ſublato tollitur impedimentum prohibitiuum, & omnino liceret lege non vetante.*

13 *Præbenda eſt ſacerdotalis ſiue præbendæ ordo, ſiue præbenda ordini ſit annexa.*

14 *Diſtinguitur tamen hoc, & declaratur pene nu. 14.*

15 *Prouiſio vel mandatum de prouidendo factũ inhabili ad illius petitionem ſine clauſula, Non obſtante, non ſortitur effectum.*

16 *Canonicatus debet habere præbendam, ſed non è conuerſo.*

17 *Præbenda eſt acceſſoria canonicatui.*

18 *Ordo ſcripturæ ſeruandus.*

19 *Canonicatu & præbenda inuicem vnitis neutrum eſt acceſſorium.*

20 *Mandatum de prouidendo de certis canonicatu & præbenda excludit alios.*

21 *Non obſtan. clauſula ampliſſime declaratur.*

CAP. XXIX.

EI, *cui.*] Hoc cap. videtur contradi
cere cap. ſi eo tempore. de reſcri.
1 ſup. eo. lib. vbi inſpicitur † tempus
datæ reſcripti, hic vero videtur attendi
tempus vacationis. ſed poteſt dici, ꝙ hic
etiam attendatur tempus datæ, vt ibi., vt
ſup. iſtud, ſi nondum referatur ad tempus
datæ mandati de prouidendo non ad tem
pus vacationis præbendæ, & iſtud relati-
2 uum †, aliam, ad aliam præbendam quàm
ſacerdotalem: quam præbendam non ſa-
cerdotalem poterit habere ſi vacat, vel
poſtea vacabit ſi tempore datæ ad illam
ætatem habebit idoneam, aliàs non: & ita
intelligit Archi. hoc c. in d. c. ſi eo tempo-
re. in glo. facias. hoc etiam probatur ſic,
nam iſtud relatiuum eſt accidentis diuer
ſitatis habens referre diuerſum in qualita
te à ſuo antecedenti, licet idem referat, vt
Chriſtus ſuſpẽſus eſt patibulo, & alij duo
latrones ſuſpenſi ſunt cum eo. Vnde licet
iſtud aliam habeat referre idem in ſubſtan
tia. ſ. præbenda, non tamen habet idem re
ferre in qualitate. ſ. ſacerdotalẽ, ſed aliam
ſcilicet non ſacerdotalẽ. fac. ad hoc quod
not. ſecundum Ioan. Mon. ſup. eod. lib. &
tit. cum in illis. ſuper glo. electio. in fi. nec
ſemper nomẽ iſtud, alius, facit poſitionẽ,
vt not. ſup. de reſcript. ſedes. in 4. glo. &
in cle. abbates. eod. tit. per D. m. ſuper ver.
aliis. & 26. diſt. deinde. & in 1. glo. in tali
caſu valeat mandatum quoad non ſacer-
dotalem, nõ autem quoad ſacerdotalem.
ſi tempore datæ non habeat ætatem ido-
neam ad ordinem ſacerdotalẽ, & hoc pro-
bat aperte cap. iſtud, & prædictum cap. ſi
eo tempore. ex quibus etiam dici poteſt,
3 quòd reſcriptũ † poteſt pro parte valere,
licet pro alia parte non valeat, & quod v-
tile pro inutile etiam in reſcripto non vi-
tiatur in ſeparabilibus. fac. quod not. D.
m. in clemen. eod. tit. c. 1. in glo. ſi intelli-
gas. in gl. ꝙ ſi non. ibi, videtur idem. idem
not. Dom. m. in clemen. eod. tit. cap. 1. &
ibi de offi. ord. c. 2. bene fac. ſup. de re iud.
cum olim. & ibi vtroque caſu ſubaudi cũ
prouidetur, vel prouideri mandatur non
proprio motu etiam de certa præbenda, &
4 in fi. & eſt ratio, quia † vbi non exprimi-
tur nõ poteſt notari ſubreptio, & ideo va-
lent litteræ, & aliam expectabit, & habe-
re debebit: ſed vbi exprimitur certa præ-
benda poteſt notari, & eſt ibi ſubreptio,
& non valent litteræ, ideoq. aliam nõ ex-
pectabit, nec aliquam habebit, & hæc
vera vbi ſunt præbendæ ſacerdotales, &
5 aliæ. Si autem † omnes eſſent ſacerdota-
les, tunc eſſet etiã non expreſſa certa prę-
benda ſubreptio ſine debitis non obſtanti
bus, & nullam haberetis, pro quo ſcribi-
tur, ſi tempore datæ non erat ætatis legi-
timæ ad ſacerdotium, niſi iam eſſet ca-
nonicus, & ignoraſſet ipſas præbendas,
omnes eſſe ſacerdotales: quia ſi tunc non
erit ſufficiẽtis ætatis tempore vacationis
præbendæ habebit eam ratione canonica
tus, ſi alius non ſit eadem auctoritate expe
ctans. ar. ſup. eod. tit. & lib. ſi clericus. 2. re-
ſpon. ſi tamen eſſet is, cui prouidetur, vel
prouideri mandatur ſemper de præbenda
minor ſeptemnio tunc eſſet reſcriptũ ſub-
reptitium, & nullam haberet. ſup. eo. tit.
ſuper inordinata, & ſup. de reſcript. ſi eo
tempore. eod. lib. Inſup. Archi. contra. ibi,
tolli videtur quaſi. in fi. hoc nõ videtur be
ne dictum, nam facilius derogat, & dero-
gare velle præſumitur Papa per ſuas litte-
ras, & non obſtantia ipſarũ iuri commu-
ni, & impedimento à iure communi pro-
cedenti, quàm ſtatuto, vel impedimento
à ſtatuto procedenti, vt ſup. eo. lib. de con
ſtit. c. 1. ſed in primo non derogat per ge-
neralia non obſtantia, vt ſup. dicitur, er-
go nec in ſecundo derogabit per genera-
lia non obſtantia, niſi forſan proprio mo-
tu ſcribat, ad hoc dicam, & quod ſcripſi &
de ſimon. Iacobus. in vlt. quæſt. fac. etiam
quod not. per D. m. ſup. eod. lib. de fil. preſ.
c. 1. ſuper glo. quia non quinimmo. & ſi e-
tiam proprio motu ſcribat D. Papa, non
propterea derogabitur ſtatuto eccleſiæ, ni
ſi ſaltem per clauſulam generalem, Non
obſtantium, in Papalibus litteris appoſi-
6 tam, licet abſque ipſa per † proprium mo

tum

tum vitetur ſubreptio,vt infra dicitur, & in fi.ꝗudiuio brentum,& ſententiatum eſ ſe in palatio Papæ ꝙ ſi in eccleſia ſit ſtatu tum vel conſuetudo, ꝙ nullus ibi recipiatur niſi receptionis tempore ſit ſacerdos in dicta eccleſia impetrans recipiatur nihilominus ſi impetrauit in gratia ſpeciali, quia in tali gratia dicitur non obſtantibus quibuſcunque ſtatutis, &c. Secus eſſet ſi
7 in forma pauperum impetraſſet, cum † in forma pauperum non tollantur ſtatuta, & conſuetudines eccleſiæ, licet alia quædã obſtantia,per non obſtantia in ipſis litteris poſita tollantur, vt in forma apparet. hoc probat etiam ſequens glo.forte poſſet dici, ꝙ illa non obſtantia generalia non plus operentur, quàm cum Papa proprio motu ſcribit:quo caſu licet tollatur impedimentum ſubreptionis, & validetur gra-
8 tia, non † tamen tollitur defectus ætatis, vel alius defectus, vnde nihilominus via communis iure poterit opponi talis defectus, non quoad litteram,ſed quoad finẽ, vt impetrãs non debeat recipi ad præbendam ſacerdotalem, durante ipſo defectu,
9 quaſi hoc ſit de intẽtione ſcribentis. † Expectabit ergo talis,pro quo ſcribitur quouſque ſit habilis,& ceſſet defectus. vel dicendum,ꝙ aut id quod obſtat reſcripto,& de quo debet in ipſo fieri mentio ad hoc vt tollatur ipſius ſubreptio,& habeat ſuũ effectum,procedit ex facto proprio impetrantis, aut ex facto alterius: primo caſu
10 non ſufficiunt non † obſtantia generalia. ſecundo caſu ſufficiunt.Exemplum,in primo beneficiato impetrante prouideri ſibi de eccleſiaſtico beneficio,non obſtante,ꝙ beneficiatus exiſtat, quod non ſufficit, vt in clem.de off. ord. & ſi Apoſtolicæ. & de præbẽ.c.1. ſecundo caſu pone exemplum in caſibus glo.& ad quem finem ſufficiũt, habes ſup.& hoc verum in ſecundo caſu, niſi proprio motu ſcribat: tunc enim proprius motus ſubreptionem,& non obſtantia generalia impedimenta omnia tolleret,& vbi ex facto impetrantis procedũt.
11 vel dicendum,ꝙ aut † impedimentum gratiæ obſtans procedit à iure naturali, vel quaſi, vt quia ille, cui fit gratia infans.ad hoc ſup.eod.tit.ſuper inordinata,& infra de iud. ſi annum xiiij.§.ſi vero.ſup.eo.lib. vel eſt furioſus.ad hoc clem.de hom.ſi furioſus. vel eſt illitteratus omnino, vel eſt laicus.ſup.de inſti.c.2.vel mulier,in quos nullo modo cadit beneficium, ſecundum Inno. & de conceſſ.præbend. cum noſtris. vel ſimilis, aut à iure poſitiuo,& tunc aut à iure communi,aut priuati.ſ.priuilegio, ſtatuto, conſuetudine,vel onere à principio impoſito à quocunque non per modũ ſtatuti. 18.q.2.Eleutherius,& de præben. ſignificat.de condit.appo.c.verum.inf. de reg.iur.contractus.& ſup.de pact.c.pactũ. eod. lib. primo caſu etiam ſi proprio motu concedat gratiam,& clauſula generali Non obſtantium, gratia ipſa, niſi aliter Papa ſuam voluntatem exprimat, exprimendo in litteris gratiæ ipſum impedimẽtum ipſi gratiæ obſtans.ad hoc quod ſcripſit Archi.de reſcrip.c.ſi eo tempore.ſup. eo.lib.& D.m.de æta.& qual. c.eam te.& idem videtur in duobus caſibus, quos ſcripſi ſup.eo.lib. de offi.vica.c.licet.& ſuper glo.hæc littera. ibi, ab ipſo patrono. circa fin.ver.nec ſufficeret.ad hoc ſup.eo. tit.& lib.c.2.& cap.dudum.§. uos ergo.& clem.de procur.nõ poteſt.& quod ibi ſcripſi.ſecundo vero caſu ſi proprio motu ſcribat,ſufficiunt quoad conſequendum effectum gratiæ generalia non obſtantia.ſi vero ad petitionem alterius, tunc non ſufficiunt generalia non obſtantia. niſi quoad ſubreptionem gratiæ impetratæ tollẽdæ, non autem quo ex tunc ad gratiæ conſequendum effectũ; quin via iuris communis poſſit gratia impugnari:non enim poteſt impedimentum gratiæ niſi prædictis
12 modis à iure poſitiuo procedere. † Nam ſi non eſſet ꝓhibens,non eſſet impedimentum prohibitum:procedit ergo à prohibitione impedimentum gratiæ ipſi obſtans, quia omnia licerent, niſi iura vetarẽt. 31. q. 10. dixit Sarra. fac.quod ſcripſit B. de tranſlat.inter corporalia. in glo.argumentum.ꝙ non eſt conceſſum.& Hoſt.& D.m.
13 Inſup.dicit Archi.ibi ſit † annexus ordo, dixerunt Inno.& Hoſt.ſup.eo.tit.c.vlt. ꝙ ſiue præbenda vacãs ordini ſacerdotali ſit annexa, ſiue non; eſt tamen in tali eccleſia,vel eſſe debet certus canonicorum numerus,quorum aliqui debẽt eſſe ſacerdotes: ſi moriatur aliquis de numero ſacerdotum,non aſſignabitur præbenda canonici mortui ei, qui non poteſt eſſe ſacerdos, & ſecun-

& ſecũdum hoc dictum uidetur dicendũ, ꝙ ſi locus huic deciſioni ſiue præbenda ſit annexa ſacerdotali ordini, ſiue ſacerdotalis ordo ſit annexus præbendæ, ſiue nondum, modo ille, per cuius mortem uacat præbenda, quam ille canonicus tenebat, debebat eſſe ſacerdos, & erat de numero illorum canonicorum, qui debebant eſſe ſacerdotes, & erat ſacerdos, & ibi de cler. non reſid. c. ſi. primo caſu oportet ꝙ ſit ſacerdos. ſecũdo caſu, ꝙ ſit in ætate ſufficienti ad ſacerdotium. in tertio caſu non oportet ꝙ ſit in prædicta ætate, niſi mãdaretur, ꝙ quamuis non promoueretur ad ſacerdotium, fructus recipiet: quia tunc in iſto caſu, & prædictis duobus caſibus non valerent litteræ, nec ſtatutum, conſuetudo, vel priuilegium per ſpecialia tantum, ſecundum Archid. vel ſaltem generalia ſecundum D. m. non obſtantia in litteris impetrantis poſita tollerentur. Si autem tertio caſu non mandaretur dari, valerẽt litteræ, licet de prædictis obſtantibus non facerent mentionẽ. ſi tamen receptus peteret fructus præbendæ, obſtaret ſibi exceptio prædicti ſtatuti, conſuetudinis, vel priuilegij.

14 Ad † declarationẽ iſtius c. & ipſius materię, videtur diſtinguendũ ſic, aut ordo ſacerdotalis, vel alius in eccleſia in qua ſcribitur eſt annexus canonicatui, aut præbẽdę, aut vtriq., aut neutri; & ſic vterq. vel alter, aut oportet, ꝙ is q. aſſumitur tũc tpis ſit in ordine annexo, aut ꝙ ad illud promoueatur, & vtroque caſu, aut prouidetur, vel prouideri mãdatur de canonicatu, aut de præbenda, aut de vtroque: & ſi de vtroque, aut primo de canonicatu, & poſtea de præbenda, aut primo de præbenda, & poſtea de canonicatu. Item aut generaliter, aut ſpecialiter, aut proprio motu, aut ad petitionem alterius, & aut cum clauſu-

15 la, Non obſtan. aut ſine. Primo † caſu ſi prouidetur, vel prouideri mandatur de canonicatu certo expreſſo, & ad petitionem alterius, & ſine clauſula, Non obſtãtium, & is pro quo ſcribitur, non habet ordinẽ annexum canonicatui, vt in primo, vel ætatem ſufficientem ad illud recipiendum, vt in ſecundo, non habebit canonicatum illum, vel aliũ, & per conſequens nec pręb-endam ad præbendam: ꝙ ſi ad nullum aptus erat, ad nullum recipietur, & per conſequens nec ad præbendam. Si vero eſt in ordine, vt in primo, vel in ætate, vt in ſecundo, vel licet non ſit, eſt tamen in litteris clauſula, Non obſtantium, ſpecifica ſecundum Archid. vel ſaltem generalis ſecũdum D. m. hic. & de hoc infra dicetur. habebit canonicatum, & per conſequens, & præbendam. ſup. eo. tit. relatum. & eod. tit. & lib. c. ſi clericus. vlt. reſpõ. & c. ij qui.

16 & c. ſi poſtquam. Si autem † proprio motu, & hoc exprimitur in litteris Papæ tantum, quia ſecus in litteris aliorum; tũc aut cum clauſula, Non obſtantium, ſaltem generali, aut ſine. Primo caſu tollitur ſubreptio, & habebit canonicatum, & conſecutiue præbendam. ſecundo caſu licet tollatur ſubreptio, non tamen habebit canonicatum, & per conſequens nec præbendã, niſi cum fuerit in ordine annexo, vt in primo, vel in ætate ſufficienti ad illum, vt in ſecundo: non tamen eo caſu confertur ſibi præbenda per exequutorem, ſed per illum, ad quem ſpectat collatio, vt in d. c. ſi clericus. vlt. reſpon. ſi vero prouidetur, vel prouideri mandatur de præbenda habenti dictum ordinem annexum, tunc idem iuris in omnibus, & per omnia, ſicut eſt de canonicatu, vt. ſ. præbendam, de qua prouidetur, vel prouideri mãdatur, aut aliam, vel nullam cum canonicatu, vel ſine, conſecutiue tamen habeat, vel non habeat is, pro quo ſcribitur. & hoc verum, ſi omnes præbendæ ſunt canonicales, aliàs ſecus, quia tunc licet habeat ille, pro quo ſcribitur præbendam, non tamẽ per conſequẽs habere debet canonicatum: ratio, quia

17 per † canonicatum datur præbenda, ſed propter præbendam non datur canonicatus, vt ſcripſerunt Innõ. & Hoſt. de conſti. cum M. quòd ſi de vtroq. prouidetur, vel prouideri mandatur, & vtrique dictus ordo eſt annexus; tunc alit ambos. ſ. canonicatum & præbendam: aut neutrum habebit, prout ſcribitur in ſpecie vel in genere ſufficienter cum clauſula, vel ſine clauſula, Non obſtantium, & proprio motu, uel ad petitionem alterius, ut præmittitur. Si vero canonicatui tantum, vel præbendæ tantum ſit dictus ordo annexus, tunc ſi eſt annexus canonicatui, & prouidetur, uel prouideri mandatur primo de canonicatu & poſtea de præbenda, habebit, uel non habebit

bebit canonicatum, vt.ſ.& canonicatu habito debet habere præbendam, & eo non
18 habito, non debet habere præbendam, † tamquam acceſſoriam canonicatui. ſi autem eſt annexus præbendæ, tunc habebit canonicatum ſine aliqua clauſula, tamq̃ principale, ac etiam præbendam ſi canonicatui ſit annexa, vel conſueta tantum canonico dari tamquam acceſſoria. ſupra eo.tit.& lib. c.ſuper eo. & c.quia ſæpe. & inf.eo.tit.c.ſi is cui.& clem.eo.tit.c.ſi iuxta:alioquin habebit canonicatũ ſine prę benda niſi habeat ſufficientem clauſulam Non obſtantium,quòd ſi primo prouideri mandatur de præbenda,& poſtea de canonicatu,ſi eſt ordo annexus præbendæ,non habebit eam,niſi ſit tempore datæ in ordine annexo eidem, vt in primo, vel aptus ad ipſum recipiendum vt in ſecundo, niſi habeat ſufficientem clauſulã, Non obſtantium.canonicatum autem habebit vel nõ habebit, ſicut etiam præbendam nec primo prouideri poſſet de canonicatu,& po-
19 ſtea de præbenda† per ordinem ſcripturæ ſeruandum, vt in d. c. ſi clericus. & etiam
20 ibi not. aliud. Nam † ſi canonicatus, & præbenda inſimul non vnus alteri eſſent annexi, quia tunc non eſſet principale,& acceſſorium, & ideo habito tunc canonicatu non propterea haberetur præbenda, vel econtra, ſeu neutrum ſine altero haberetur. fac.ne ſed.vac.cap.1. & quod ibi not.& per D.m.in clem.inf.eod.tit.per literas. bene facit infra de conſe. eccleſ. vel alt. c.ſi eccleſiam.& ſup.eo.lib.& tit.ſi ſuper eo.& eo.tit.c. extirpandæ.§. qui vero:
21 & quod ibi not. Hoc † autẽ aduertendũ, quia cum ſcribitur prouideri de certis canonicatu & præbenda, non poteſt prouideri de aliis, & videtur ſcribi de certis in hoc caſu, etiam ſi non exprimatur aliud, niſi quod mandatur prouideri de canonicatu, & præbenda ſacerdotali, vnde tunc nõ habet locum iſtud c. ſed cum ſcribitur in genere, tunc habet locum:& ſi non habet ordinem annexum is, pro quo ſcribitur, vt in primo, vel ætatem aptam ad illum,vt in ſecundo,expectabit alios canonicatum & præbendam:non tamen ſacerdotales, cum tempore datæ gratiæ non eſſet in illo ordine, vel non haberet ætatem ad illum recipiendum, ſed diaconales,vel ſubdiaconales, vel alias præterquam ſacerdotales: ratio, quia cum de certo ſcribitur eſt ſubreptio. ſecus quando in genere niſi forte oẽs eſſent ſacerdotales, quia & tunc etiam poteſt notari ſubreptio, & ideo nullam habebit: & hoc verum, niſi eſſet canonicus,& ignorans omnes eſſe ſacerdotales impetrauerit. ad hoc prędictũ c.ſi clericus.vltimo vero caſu cum ſcilicet neuter eſt ordo annexus.hic nullũ dubium quia ſemper habebit dummodo ſit clericus,& maior ſaltẽ ſeptemnio,aliàs nõ,niſi Papa pro tali ex certa ſciẽtia ſcriberet, vt not.ſup.eod.lib.de reſcrip.ſi eo tp̃e.per Archid.& D.m. & quia ſuperius dixi me dicturum de iſta clauſula nõ obſtan. vide-
22 tur dicendum ſic, † aut Papa ſcribit proprio motu, aut ad petitionẽ alterius,item aut addit ius de nouo, vel conſtitutionem fac. & iſto caſu, & cum proprio motu ſcribit ſufficiat quoad omnem effectum clauſula non obſtan.etiã generali.ad hoc ſup. de mag.c.vlt.& de hære. c. ſicut ait. & ita loquatur ſup.eo.lib.de conſtit.c.1. & ſup. eo.tit.& lib. ſi motu proprio. ſi vero facit gratiam aliud reſpiciens ius priuatum, & ad petitionem alterius;tunc aut illud impediens, de quo debet fieri mentio, procedit ex facto proprio impetrantis:aut quia eſt beneficiatus, & impetrat beneficium, vel eſt defectuoſus, & tunc non ſufficit mentio, ſeu clauſula generalis, ſed debet eſſe ſpecialis & ſpecifica dupliciter.ſ. ſpecificando ipſius defectum pro quo ſcribitur,& cauſam illius.ſ.ſtatutum,conſuetudinem,vel priuilegium.propter quod etiã talis defectuoſus redditur,vt in iſto c.ſ.ętatis vel ordinis,vel alterius,& idem ſi ex facto alterius publico vel aliàs ſibi noto,tũc ſufficiat ſaltem mentio,vel clauſula, Non obſtan.generali,maxime aliqua expreſſione præcedente,& ſecuta clauſula generali. ad hoc ſup.eo.lib.de procurat. quid ad agendum.& clem.eo.tit.non poteſt.& qđ not.ſup.eo.lib. de off.vica.cum in generali.& de commo.c.1.& iſto caſu locum habeat dictum D.m. videtur etiam poſſe rationabiliter dici, vt quod operatur ſine clauſula, Non obſtan. in gratiis proprius motus Papæ vt.ſ.ſubreptionem tollat tantum non aliud impedimentum, idem operetur generali clauſula, Non obſtan. cum

ad pe-

ad petitionem alterius Papa fac. gratiam, vt ſ. tollatur vitium ſubreptionis, remanet tamen contra reſcriptum via iuris communis, & hoc quando procedit impedimẽto ex facto alieno, non proprio, & huic addatur diſtinctio quam feci ſup. eod. lib. de reſcri. ſi propter tua debita, & iſta illi, & quod ſcripſi ſup. eod. cap. inſup. dicit Archid. in fine.

SUMMARIUM.

1 *Beneficia ſecularia ſemper ſunt perpetua, regularia vero conditionaliter.*

CAP. XXX.

SI *pauper clericus.*] In glo. vlt. ad fi. ibi

1 ſint † perpetua. hoc verum in ſecularibus præciſe, ac etiã in regularibus, conditionaliter tamen. ſ. ſi collegiata, vel curata ſit, & per electionem vel confirmationem de Prælatis vel rectoribus reformatur: aliàs ſecus. ad hoc ſup. de ſtatu monach. c. 2. §. prioratus. & §. priores. & quod ibi not. per Innoc. Hoſtien. & D. m. fac. infra de cappel. mon. presbyteri. & clemen. de reſcript. cap. 2. & de ſup. neglig. prælat. c. quia regulares. & quod ibi not. per Dominum meum.

SUMMARIUM.

1 *Collatio ordinarij non valet ſtante reſeruatione motu proprio vel vim conſtitutionis generalis facta.*

2 *Collatio & reſeruatio Papalis æquiparantur violentia, non gaudet priuilegio poſſeſſionis.*

3 *Prouiſus à Papa concurrens in data cũ prouiſo à legato, aut ordinario cæterũ paribus præfertur. & nu. 4.*

CAP. XXXI.

SI *à ſede.*] In glo. quid ſi per alterũ iſtorum. in fi. in eodem collatore loquitur ibi, hic vero in diuerſis, quorum vnus eſt maior, alter minor. pro dicto D. m. ſup. eod. lib. & tit. ſi pluribus. 1. & 2. reſpon. per cap. videtur, quòd vbi pro-

1 prio † motu Papæ hoc expreſſo, facta eſt reſeruatio non valeat collatio per ordinarium facta, & idem videtur ſi ſit reſeruatio generalis, quæ habet vim conſtitutionis, & idem ſi non proprio motu per c. beneficia. in prin. ſup. eo. lib. & tit. vbi æquiparã

2 tur † collatio, & Papalis reſeruatio cum decreto. fac. ad hoc clem. vt lit. pen. cap. ſi duobus. §. neutro autem poſſidente. Nũc cum agitur quis eorum ſit potior, licet alter prius in poſſeſſione fuerit, quam non habet ipſe, ſed alius, & intelligi debet, ꝙ ſit in poſſeſſione naturaliter, & ciuiliter, nam ſi violẽter alium ſpoliaſſet, tũ ſecus,

3 cum talis violentia † gaudere non debeat priuilegio poſſeſſoris. ad hoc ſup. eo. tit. & lib. eum qui. in glo. 1. in fi. ſi ad epiſcopum & ad inferiores pertinet collatio, ita quòd quilibet conferre poteſt, vt pote inferior præſcripſit beneficiorum collationẽ contra epiſcopum, non tamen taliter, quòd epiſcopus etiam non poſſit conferre, ſed eſt locus præuentioni ſecundum ea, quæ ſcripſit D. m. de offi. ordi. paſtoralis. ſuper 1. glo. & eo. tit. c. cum epiſcopus. lib. 6. tũc etiã quod hic dicitur pari ratione locum habet. fac. quod ſcripſit D. m. de off. Arch.

4 ad hoc. §. fi. & de off. vica. c. 3. Sed † quid ſi Papa conferat vni & legatus, vel alius habens vterq. ſpecialem poteſtatẽ conferendi à Papa, conferãt alteri vnum & idẽ beneficium, & neuter collatarius poſſidet, nec apparet q̃ collatio prius fuerit facta, quis præfertur, & videtur, ꝙ is, cui eſt à Papa facta collatio, licet ei vtraq. collatio poſſit dici à ſede Apoſtolica facta, vt ſup. eod. tit. & lib. c. hi tamen, qui à Papa immediate facta procedit à maiori. ſ. Papa, & à maiori auctoritate. ad hoc ſup. eo. tit. & lib. c. dudum. §. nos ergo. fac. quod ſcripſi ſup. de offi. vic. c. licet. ſuper glo. hæc littera, ibi ꝙ ſic inſup. hoc non videtur.

SUMMARIUM.

1 *Diſpoſitio cap. eum qui. ſupra eod. tit. habet locum in monachis & aliis religioſis.*

2 *Abbas vtrum poſſit diſpenſare quòd*

mona-

monachus poſſit tranſire ad æqualem vel maiorem ordinem.

CAP. XXXII.

1 CVm ſingula.] Canonice Per hãc † litteram dico quòd c.eum qui.ſup. eo.tit.& lib.habet locum etiã in monachis, & aliis religioſis. ad hoc ſup. de regul.cap. vlt. & conſtitutio extrauag. Benedicti Papæ xij. Paſtor bonus. inſup.
2 ibi xxiiij. vbi dicitur † abbas diſpenſare, ꝙ monachus ad maiorem trãſeat ordinẽ. ſup.de regul.licet. & c. ſane. vel etiam ad parem ex cauſa, ſed non ad minorem, vel etiam ad maiorem ſecundum Hoſt. vt ipſe not. & D.m. poſt eum in infraſcripto c. non eſt. ſuper 1.glo. Lap.

SUMMARIUM.

1 *Canonicorum receptio in collegiatis non cathedralibus, vtrum pertineat ad epiſcopum, vel ad capitulum, vel ad prælatum capituli.*
2 *Canonicorum receptio alia facti, alia iuris.*
3 *Abſentes an ſint vocandi in receptione canonicorum ad mandatum ſuperioris.*
4 *Receptio iuris debet fieri collegialiter.*
5 *Receptio facti fieri poteſt à ſingulis ſingulariter.*

CAP. XXXIII.

1 CVm in eccleſiis.] Facit † hæc littera in eccleſiis, ꝙ in eccleſiis collegiatis inferiorib. eccleſiis cathedralibus receptio canonicorum, & præbendarum, & beneficiorum collatio non ad epiſcopum, ſed ad prælatum, & capitulũ vel potius ad prælatum cum conſenſu capituli talium eccleſiarum pertineat de iu-
2 re cõi.& quod inf. dicit † receptio quæ eſt duplex, ſ. iuris & facti, hic loquitur de receptione iuris, & quæ fit non ad mandatum ſuperioris. ſi enim ad mandatum ſu-
3 perioris fieret, tunc, vt dicit glo. † non eſſent vocãdi abſentes niſi ſaltem tot, quot ſit ad receptionem duplo, vel ſaltem maior pars, aliãs non valeret receptio ab inde ſupra, non ſint vocandi, nec poſſunt agere de contemptu.& eſt ratio, quare tunc debet ita reuocari, quia ex quo ſuperior mãdat, quod recipiatur de iure, vult quòd fiat quod iuris eſt: ſed de iure eſt, ꝙ rece-
4 ptio ſic fiat, vt hic. † & debet fieri collegialiter ſicut in capitulo. licet ſufficiat, ꝙ
5 à ſingulis de capitulo fiat. receptio † vero facti põt fieri à ſingulis ſingulariter, etiam extra capitulum, & ab excommunicatis: nec ad iſtã debent abſentes vocari ſecundum ea, quæ not. de reſcript eam te & de præben. pro illorum.& ſcripſi in cap. Iacobus. de ſimo. & not. infra de conceſſ. præben. ſi capitulo. inſup. fac. ff. ibi corruptibile. bene fac. quod not. inf. de regul. beneficium. ſuper 3. glo. in fi.

SUMMARIUM.

1 *Mors naturalis, fatalis, caſualis.*
2 *Mors quid, ex Seneca.*
3 *Mors quid, ex Ariſtotele.*

CAP. XXXIIII.

PRæſenti.] In glo. 1. vita priuari, in fi.
1 item eſt † mors alia naturalis, alia fatalis, alia caſualis, vide in Catholi. in morte. Item vt ait Sene. lib. de reme-
2 diis fortuitorũ. in prin. Mors † omnia abſcidit, alia nos torquent. idem de quæſtionibus naturalibus. lib. 5. in vlt. col. Mors vere lex eſt, mors tributum, officium mortalium, malorumque omnium remedium
3 eſt. Item vt ait Philoſophus, † Mors eſt ſomnus æternus, diſſolutio corporum, diuitum pauor, pauperum deſiderium, ineuitabilis euentus, incerta peregrinatio, latro hominis, fuga vitæ, viuorum diſceſſio, reſolutio omnium.

SUMMARIUM.

1 *Referuntur aliquot conſtitutiones pontificiæ reſeruãtes beneficia & diſputat, an alte-*

an altera alteri denegetur.

2 *Facultas conferendi beneficia per Papam conceſſa, an & quando expirent per mortem Papæ, & reuertatur facultas ad ſuum collatorem.*

CAP. XXXV.

1 SI *Apoſtolica.*] Vel alia quauis.ſ. † ſua, Bonif. Papæ viij. quæ incip. Pię ſolicitudinis. ſub dat. Later.tertio Non. Maij.Pōt.ipſius anno primo.poſtmodū ſimilem conſtitutionē fecit Papa Clemens v.ſ. reſeruando prouiſioni Apoſtolicæ ſedis,verum Ioannes Papa xxij. & Benedictus xij.eandem fecerunt reſeruādo diſpoſitioni eorum quouſque viuerent.ſed nunquid erat neceſſe facere hic mentionem de dictis conſtitutionibus.& eſt ſciēdum, ꝙ non.ad hoc ſup.eod.lib.de conſtit.c. 1. ſed nunquid expirauit, vel durat dicta cōſtitutio Bonifacij,& Clementis etiam?Eſt ſciendum, ꝙ non expirauit,ſed durat.non enim ſunt contrariæ,ſed diuerſæ:eſt tamē eis derogatum quoad parochiales eccleſias per iſtud c. vel ſaltem derogatum reſeruationi Bonifacij, & Clementis, quia emanauit nō ante ſicut illa Bonifacij, ſed poſt iſtud c.cui derogat, nec ſibi derogari poteſt per iſtud c. quod præcedit. In glo.
2 per collationem,ibi commiſſionem.ſi † cōmiſſio fiat non in modum gratiæ factę illi, cui ſcribitur, ſed de prouiſione alij facienda cōmittitur, vt quia certæ perſonæ prouideri mādatur,illa quidem expirat re integra, morte Papæ, vnde non haberet locum quod de commiſſione dicitur.ſi enim in modum gratiæ fecit illi pro quo ſcribitur cui committitur, tunc non expirat,etiam re integra morte Papæ,nec etiā primo caſu expirat morte Papæ re non integra,vt inf.eo.tit.ſi cui.1.& 2. reſpon. non tāmen habebit is, cui Papa committit re integra,ſicut Papa haberet,vt ſup.eod.c. ſtatutum. quo elapſo expirat commiſſio, & reuertitur prouidendi poteſtas ad eum, ad quem prius quàm vacaret ſpectabat, quo caſu poterit de illa prouideri per eū, & per legatum Apoſtolicę ſedis de latere, vt in dicto c.ſtatutū.ſeruata forma ipſius, & etiam per delegatum Papæ, ſi Papa intendebat illum,ad quem ſpectabat graua re, aliàs non.fac.clem. eod.tit.ſi de beneficio. ſic ergo intelligendum, ꝙ ſecundum Archid.de commiſſione ſcribitur.

SVMMARIVM.

1 *Facultas conferendi beneficium,& mādatum, an & quando expirent morte Pontificis re integra.*

2 *Mittas in poſſeſſionē,& immiſſum defendas,quid importet.*

3 *Papa, & legatus poſſunt afficere beneficia, & dare ius ad vacatura.*

4 *Citatio vtrum requiratur ad perpetuationē iuriſdictionis in caſu de quo hic.*

CAP. XXXVI.

SI *cui.*] *Expreſſione.*] Idem ſi facta ex-
1 preſſione, dummodo † nō in fauorem tantum beneficiandorum,ſed beneficiantis ſolum, vel ipſius, & beneficiandorum, vel eccleſiæ tantum, vel ipſorum alterutrius & eccleſiæ ſit conceſſa beneficiadi facultas. Ad primum dictum fac. inf.eod.c.§. ſecus.ar.à contrario ibi, certe facienda proprie,& ibi nō ob ſuam, ſed eius,cui prouideri mandatur.Dicēdum ꝙ in omni caſu præterquam ſcilicet cū fauore tantum eccleſiæ, & tunc ſi nomen eius cui prouidendum eſt non exprimitur, poteſt cōmiſſarius alteri committere vices ſuas. ſup.eod.lib.de offi.dele.ſi ſuper gratia.& clem.eo.tit.iudices. & ſup. hoc tit. & lib.is cui.beneficia etiam curata hic,& ſup.eo.tit.& lib.c.dubij.& c. is cui veniēs ad hoc ſup.eo.tit.& lib.ſi tibi conceſſum. infra de reg.iur. beneficium.ſup.dę ver.ſigni.tua.cum ſimilibus. ſecus cum mandat prouideri.ſup.eo.tit.c.licet.& c.cum in illis.1.reſpon.& ſcripſi in dictis capp.dudū. & is cui.in glo.an poſſit.in ſi.vbi dicit, Audiui curiā tenere,ꝙ ſi in reſcripto eſt clau
2 ſula, Mittas † in poſſeſſionem,& defendas inductum,talem executorem poſſe defendere poſſeſſionem, etiam ei,qui aliquādiu habuit pacificam,quaſi talis ſit illi conſeruator,cui officium durat,vt dicitur de off. deleg. c.vlt.§.officium.ſup.eod.lib.in glo, quando

3 quando dicatur ibi ſicut† Papa, poſſunt ta men afficere, & ius dare ad vacatura ſicut legati, licet expirent, vt ibi: & vide quod not. ipſe D.m. ſup.cod. tit. & lib. hi qui. ſuper ver. quorumcunque. & ibi quod vo
4 catur vbi procedit, vt iudex videtur † ad perpetuationẽ debere præcedere citationẽ: ſed vbi procedit, vt executor, videtur ſufficere incipere à proceſſu, ꝙ ſine citatione ſufficit ad perpetuationẽ, niſi aliud mandaretur per ſuperiorem obſeruari. Lapus.

SUMMARIUM.

1 *Factum alterius, an & quando liberet eum, qui tenebatur factum illum facere.*
2 *Pœna commiſſa, an & quando tollatur per adimplemẽtum ab altero factum.*

CAP. XXXVII.

1 SI *epiſcopus.*] *Vel alium.*] Concordat† lex.ff.de ver.obli.cum ſeruus. vbi dicitur, ꝙ ſi teneor aliquid facere, & al ter id facit, etiam ſine mandato meo hoc mihi prodeſt: nam ſi mihi des pecuniam vt ſeruum manumittam, & alter eum manumittit, hoc ſufficit mihi, vt ibi not. ſic ſi ſoluis creditori meo, incontinenti me libe ras. ff. de neg. ge. l. ſoluendo. vt ſcripſit Io. & Archid. 31.q.3.cap. ſi qui. in glo. quoad
2 pœnam.† vide quod ſcripſit D.m.ſup.eo. lib. de foro comp. cum C. laicus. ſuper ver. obligatis infra de reg. iur. peccatum. in 2.glo. ſuper ver. inuito. & quod ibi ſcripſi in glo. in re, non in ſpe. ibi. §. porro. imo etiam debet medietatem reddituum habere. quod dic vt in extrauag. Ioan. ſuſcepti.

SUMMARIUM.

1 *Ordinarius collator habens etiam indultum Apoſtolicum, an & quando dicatur illo vſus fuiſſe.*
2 *Indultum Apoſtolicum habens, an & quæ beneficia poſſit conferre.*
3 *Beneficia vacantia in curia ſeu reſeruata non poſſunt conferri per eum, qui habet indultum.*

CAP. XXXVIII.

1 QUamuis.] In glo. ſi ergo. Inſup. ibi l. prima. hoc exaudi † ſi velit vti gratia quoad ſua, & hoc expreſſit in conferendo, alioquin in dubio ex quo in ſuis duplici auctoritate vti poterat, dicetur Apoſtolica auctoritate contuliſſe. computabuntur ergo in numero. fac. quod ſcripſit D.m. ſup. eod. lib. de elect. ſi poſtquã. in glo. vel ipſi. & quod ſcripſi in d.c. cum aliquibus. inſup. ea. glo. vltra mediũ ibi pro pertinẽtia ad propria. hoc verum ſi volebat in collatione ſuorũ ipſa aliàs ſita in ſuis vti nolebat ꝙ poterat ad hoc. c. cum aliquibus. in ſi. cõputabuntur in gratia & numero, imo plus: quia & ſi non exprimatur in gratia auctoritate noſtra, ſi velit vti gratia, & exprimat, & in ſuis dicetur, collatio facta auctoritate Apoſtolica, prout ſcripſi inf. de ver. ſig. c. vlt.
2 Sed nunquid de beneficio† ſpectãte ad collationem Papæ, ꝙ aliqui ipſorum clericorum ſuorũ obtinent exempto, vel non exẽpto poterit vigore talis gratiæ ipſam obtinens prouidere? videtur, ꝙ ſic. ad hoc ſup. eod. tit. & lib. c. hi qui. & clem. eo. tit. ſi de beneficio. & ſup. eo. tit. c. venerabilis. fac. quod not. ſup. eod. lib. de off. leg. c. 1. & pla
3 cet hoc verum, niſi † vacaret in curia Romana, vel niſi eſſet prouiſioni Apoſtolicæ reſeruatum. ſup. eo. tit. & lib. c. 2. & de ele. ſi eo tempore. Inſup. iſtũ ſinẽ ibi, ſine fraude receptũ. fac. quæ not. inf. de reg. iur. ſine culpa. in q. in 1. parte 1. partis. in prin.

SUMMARIUM.

1 *Annexa pro vno reputantur, & eodem iure cenſentur.*
2 *Expectans non poteſt acceptare præbendam vacantem alteri beneficio, ſeu dignitati annexam.*

CAP. XXXIX.

1 SI *is, cui.*] *Non annexam.*] ideo † dicit, quia ſi eſſet annexa dignitati, perſonatui, vel officio, tunc ratione conne

xitatis pro vno reputantur dignitas, perſonatus, & officium cum præbenda; ita ꝙ habita præbenda, per conſequens haberetur dignitas; & habita dignitate haberetur & præbenda eidem annexa, & vacãte digni-
2 tate vacaret præbenda, aliàs nõ: vnde † expectatio præbendæ, vel dignitatis non habet locum, ex quo altera ipſarũ eſſet collata. ad hoc ſup. eo. tit. & lib. c. ſuper eo. & c. quia ſæpe. & inf. de conſe. eccle. vel alta. ſi eccleſiam. 1. reſpon. & ibi, & in cle. hoc tit. c. ſi iuſta. & quod ſcripſi ſup. eod. tit. & lib. c. ei cui. in diſtinctione, & quod ſcripſit D. m. inf. de reg. iur. cum quid prohibetur. in quæſtione. In glo. inſeparabilibus. in fi. ibi vtile. & ſup. eod. lib. de reſcrip. ſi eo tẽpore. & ſup. eod. tit. & lib. c. ei cui. In glo. hic. & ſup. in fi. & quod not. ſup. de reſtit. ſpol. olim cauſam. in 2. glo. & ſuper eam per Dominum meum.

SUMMARIUM.

1 *Decretum Papæ, an quatenus & quando liget ipſum Papam.*

2 *Renunciatio clauſulæ, Anteferri, &c. an poßit ſubſequi, vel antecedere debeat collationem alteri factam.*

CAP. XL.

1 QVodam.] Contra decretum, † &c. non obtinet firmitatem ex hoc, & in cle. de conc. pręb. cum ei. 1. reſpon. in fi. apparet decretũ Papæ afficere non ſolum inferiores à Papa etiam ignorãtes, verum etiam Papam, & ipſius executores, niſi aliud exprimatur. In glo. vide quod dicam ibi prærogatiua. fac. quod not. ſcd'm Io. Mo. ꝑ D. m. ſup. eo. ti. & lib. ſtatutũ. ſuper ver. poſt mẽſem.
2 Sed dubitatur † ſi antequam habens clauſulã dicat ſe nolle vti ea, facta ſit collatio præbendæ vacantis primo ſuperueniẽte, poſtea voluntate illius, quia non vult vti prærogatiua clauſulæ, vtrum valeat, & videtur per iſtam deci. & per ea quæ ibi ſcribit D. m. ꝙ non. debet ergo præcedere collationẽ præbendæ volũtas vſus dictæ clauſulæ: aliud eſſet ſi ineſſet impedimentũ in impetrante vel in reſcripto nullũ reddens reſcriptum: quia tũc valeret collatio præcedens declarationẽ talis impedimenti, & idẽ puto ſi ante collationem præbendæ factam, primo eſſet facta renũciatio vſus dictæ clauſulæ; licet hoc non perueniſſet in notitiam conferẽtis, vel collatarij. fac. ad hoc ſup. eod. tit. & lib. licet eps. & qđ not. Compo. ſup. de elect. conſiderauimus. & quod not. in c. auditis. & de re iud. cũ Bertoldus. & de cõc. præb. inter dilectos. Lap.

SUMMARIUM.

1 *Communiter vel diuiſim quomodo intelligatur de mandato de prouidendo.*

2 *Prælatus an ſit de capitulo, & veniat appellatione capituli.*

3 *Beneficia ſpectantia ad collationẽ prælati, vtrum comprehendãtur in mandato de prouidẽdo cõtinente beneficia ad capitulũ cõiter, vel diuiſim ſpectãtia.*

CAP. XLI.

MAndatum.] Inſup. habet duplicẽ. in fi. tenendũ videtur cũ Io. Mona. & Arch. vt ſup. clauſula cõi-
1 ter, † vel diuiſim referatur ad 2. & vlt. reſpon. huius c. quia vtrobique par eſt ratio ex quo vtroque caſu ſunt de capitulo, videlicet quando non iure dignitatum, vel præbendarũ; ſed iure capituli conferunt, capitulum conferre dicatur: & ideo comprehendũtur, vt 1. reſpon. huius c. & quando iure dignitatum, vel præbendarũ conferunt, iure ſingulari nõ iure capituli conferunt, & ideo ſine clauſula comprehẽduntur: tamen tamquam exiſtentes de capitulo conferunt, & ideo cum dicta clauſula
2 comprehenduntur. ſecus † autem eſt in prælato, quia non eſt de capitulo, ſed pro ſe, nec venit appellatione capituli, vt ſup. de his, quæ fiũt à præla. ſine con. cap. in rubro, & nigro. prout etiam not. D. m. in cle. de ætã. & qual. vt hi qui. & de regular. vt
3 profeſſores. vnde † per clauſulam, Communiter vel diuiſim, in hoc caſu non venient beneficia pertinentia ad collationem prelati: debet ergo manere diſiunctiua, vel, & non poni negatiua, non, & forte idem

3 quando dicatur ibi ſicut † Papa, poſſunt ta men afficere, & ius dare ad vacatura ſicut legati, licet expirent, vt ibi: & vide quod nor. ipſe D.m. ſup.eod. tit. & lib. hi qui. ſuper ver. quorumcunque.& ibi quod vo
4 catur vbi procedit, vt iudex videtur † ad perpetuationẽ debere præcedere citationẽ: ſed vbi procedit, vt executor, videtur ſufficere incipere à proceſſu, ꝙ ſine citatione ſufficit ad perpetuationẽ, niſi aliud mandaretur per ſuperiorem obſeruari. Lapus.

SVMMARIVM.

1 *Factum alterius, an & quando liberet eum, qui tenebatur factum illum facere.*

2 *Pœna commiſſa, an & quando tollatur per adimplemẽtum ab altero factum.*

CAP. XXXVII.

1 SI *epiſcopus.*] *Vel alium.*] Concordat † lex.ff.de ver.obli.cum ſeruus. vbi dicitur, ꝙ ſi teneor aliquid facere,& alter id facit, etiam ſine mandato meo hoc mihi prodeſt: nam ſi mihi des pecuniam vt ſeruum manumittam, & alter eum manumittit, hoc ſufficit mihi, vt ibi not. ſic ſi ſoluis creditori meo, incontinenti me liberas.ff.de neg.gẽ.l.ſoluendo. vt ſcripſit Io. & Archid. 31.q.3.cap. ſi qui. in glo. quoad
2 pœnam.† vide quod ſcripſit D.m.ſup.eo. lib.de foro comp.cum C.laicus.ſuper ver. obligatis infra de reg. iur. peccatum. in 2.glo.ſuper ver.inuito. & quod ibi ſcripſi in glo.in re, non in ſpe.ibi.§.porro.imo etiam debet medietatem redditum habere.quod dic vt in extrauag.Ioan. ſuſcepti.

SVMMARIVM.

1 *Ordinarius collator habens etiam indultum Apoſtolicum, an & quando dicatur illo vſus fuiſſe.*

2 *Indultum Apoſtolicum habens, an & quæ beneficia poſſit conferre.*

3 *Beneficia vacantia in curia ſeu reſeruata non poſſunt cõferri per eum, qui habet indultum.*

CAP. XXXVIII.

QVamuis.] In glo. ſi ergo. Inſup.ibi
1 l. prima. hoc exaudi † ſi velit vti gratia quoad ſua,& hoc expreſſit in conferendo, alioquin in dubio ex quo in ſuis duplici auctoritate vti poterat, dicetur Apoſtolica auctoritate contuliſſe.computabuntur ergo in numero.fac.quod ſcripſit D.m.ſup.eod. lib. de elect.ſi poſtquã.in glo. vel ipſi.& quod ſcripſi in d.c.cum aliquibus. inſup.ea. glo. vltra mediũ ibi pro pertinẽtia ad propria. hoc verum ſi volebat in collatione ſuorũ ipſa aliàs ſita in ſuis vti nolebat ꝙ poterat ad hoc.c.cum aliquibus.in ſi. cõputabuntur in gratia & numero, imo plus: quia & ſi non exprimatur in gratia auctoritate nõſtra, ſi velit vti gratia, & exprimat, & in ſuis dicetur, collatio facta auctoritate Apoſtolica, prout ſcripſi inf. de ver.ſig.c.vlt.
2 Sed nunquid de beneficio † ſpectãte ad collationem Papæ, ꝙ aliqui ipſorum clericorum ſuorũ obtinent exempto, vel non exẽpto poterit vigore talis gratiæ ipſam obtinens prouidere? videtur, ꝙ ſic. ad hoc ſup. eod.tit.& lib.c.hi qui.& clem.eo.tit. ſi de beneficio.& ſup.eo.tit. c.venerabilis. fac. quod not.ſup.eod.lib.de off.leg.c.1.& placet hoc verum, niſi † vacaret in curia Ro-
3 mana, vel niſi eſſet prouiſioni Apoſtolicæ reſeruatum.ſup.eo.tit.& lib.c.2.& de ele. ſi eo tempore. Inſup. iſtũ ſinẽ ibi, ſine fraude receptũ. fac.quæ not.inf.de reg.iur. ſine culpa.in q.in 1.parte 1.partis.in prin.

SVMMARIVM.

1 *Annexa pro vno reputantur, & eodem iure cenſentur.*

2 *Expectans non poteſt acceptare prabendam vacantem alteri beneficio, ſeu dignitati annexam.*

CAP. XXXIX.

1 SI *is, cui.*] *Non annexam.*] ideo † dicit, quia ſi eſſet annexa dignitati, perſonatui, vel officio, tunc ratione conne

 xitatis

xitatis pro vno reputantur dignitas, perſonatus, & officium cum præbenda; ita ꝙ habita præbenda, per conſequens haberetur dignitas; & habita dignitate haberetur & præbenda eidem annexa, & vacāte dignitate vacaret præbenda, aliàs nō: vnde † ex-
2 pectatio præbendæ, vel dignitatis non habet locum, ex quo altera ipſarū eſſet collata. ad hoc ſup. eo. tit. & lib. c. ſuper eo. & c. quia ſæpe. & inf. de conſe. eccle. vel alta. ſi eccleſiam. 1. reſpon. & ibi, & in cle. hoc tit. c. ſi iuſta. & quod ſcripſi ſup. eod. tit. & lib. c. ei cui. in diſtinctione, & quod ſcripſit D. m. inf. de reg. iur. cum quid prohibetur. in quæſtione. In glo. inſeparabilibus. in fi. ibi vtile. & ſup. eod. lib. de reſcrip. ſi eo tēpore. & ſup. eod. tit. & lib. c. ei cui. In glo. hic. & ſup. in fi. & quod not. ſup. de reſtit. ſpol. olim cauſam. in 2. glo. & ſuper eam per Dominum meum.

SVMMARIVM.

1 *Decretum Papæ, an quatenus & quando liget ipſum Papam.*

2 *Renunciatio clauſulæ, Anteferri, &c. an poßit ſubſequi, vel antecedere debeat collationem alteri factam.*

CAP. XL.

1 **Q**Vodam.] Contra decretum, † &c. non obtinet firmitatem ex hoc, & in cle. de conc. preb. cum ei. 1. reſpon. in fi. apparet decretū Papæ afficere non ſolum inferiores à Papa etiam ignorātes, verum etiam Papam; & ipſius executores, niſi aliud exprimatur. In glo. vide quod dicam ibi prærogatiua. fac. quod not. ſcd'm Io. Mo. p D. m. ſup. eo. ti. & lib. ſtatutū. ſuper ver. poſt mēſem.
2 Sed dubitatur † ſi antequam habens clauſulā dicat ſe nolle vti ea, facta ſit collatio præbendæ vacantis primo ſuperueniēte, poſtea voluntate illius, quia non vult vti prærogatiua clauſulæ, vtrum valeat, & videtur per iſtam deci. & per ea quæ ibi ſcribit D. m. ꝙ non. debet ergo præcedere collationē præbendæ volūtas vſus dictæ clauſulæ: aliud eſſet ſi ineſſet impedimentū in impetrante vel in reſcripto nullū reddens reſcriptum: quia tūc valeret collatio præcedens declarationē talis impedimenti, & idē puto ſi ante collationem præbendæ factam, primo eſſet facta renūciatio vſus dictæ clauſulæ; licet hoc non perueniſſet in notitiam conferētis, vel collatarij. fac. ad hoc ſup. eod. tit. & lib. licet eps. & qđ not. Compo. ſup. de elect. conſiderauimus. & quod not. in c. auditis. & de re iud. cū Bertoldus. & de cōc. præb. inter dilectos. Lap.

SVMMARIVM.

1 *Communiter vel diuiſim quomodo intelligatur de mandato de prouidendo.*

2 *Prælatus an ſit de capitulo, & veniat appellatione capituli.*

3 *Beneficia ſpectantia ad collationē prælati, vtrum comprehendātur in mandato de prouidēdo cōtinente beneficia ad capitulū cōiter, vel diuiſim ſpectātia.*

CAP. XLI.

MAndatum.] Inſup. habet duplicē. in fi. tenendū videtur cū Io. Mona. & Arch. vt ſup. clauſula cōi-
1 ter, † vel diuiſim referatur ad 2. & vlt. reſpon. huius c. quia vtrobique par eſt ratio ex quo vtroque caſu ſunt de capitulo, videlicet quando non iure dignitatum, vel præbendarū; ſed iure capituli conferunt, capitulum conferre dicatur: & ideo comprehendūtur, vt 1. reſpon. huius c. & quando iure dignitatum, vel præbendarū conferunt, iure ſingulari nō iure capituli conferunt, & ideo ſine clauſula comprehēduntur: tamen tamquam exiſtentes de capitulo conferunt, & ideo cum dicta clauſula
2 comprehenduntur. ſecus † autem eſt in prælato, quia non eſt de capitulo, ſed pro ſe, nec venit appellatione capituli, vt ſup. de his, quæ fiūt à præla. ſine con. cap. in rubro, & nigro. prout etiam not. D. m. in cle. de æta. & qual. vt hi qui. & de regular. vt
3 profeſſores. vnde † per clauſulam, Communiter vel diuiſim, in hoc caſu non venient beneficia pertinentia ad collationem prelati: debet ergo manere disiunctiua, vel, & non poni negatiua, non, & forte idem

CAP. PRIMVM.

QVia cunctis.] In glo. hoc e-
1 tiam quia Papa.in fi. † Se-
ne.epiſtola 71.Errant con
ſilia, quæ non habent quo
dirigantur, ignorãti quem
portum petat nullus ſuus ventus eſt.In gl.
dic. Hoſt.ꝙ Inn.circa fi.ver.& pro id pro-
2 uideri ibi appellari† poſſit,ſubaudi etiam
ſi ante non excipiatur etiam quia non ad-
mittitur exceptio, ideo appellatur:ratio,
3 ſicut enim executor † à præcepto,non à ci
tatione incipit, ſic & appellatori licere
debet appellare, ſicut ab executore,& nõ
tamquam à iudice, ſecus ſi inciperet à ci-
tatione,quia tunc oporteret volentem ap
pellare antea excipere, & reſponſionem
expectare, & ſic intelligatur de appellat.
dilecto, & quod ibi not. vbi ſcripſi de hoc
poſt D.m.in glo.dic. Inno.ibi,qui haben-
tur. contrarium not. inf. quæſt. prox.ſed
non eſt cõtra,ibi videas ſolutionem huius
contrarij.& ibi de procur.c. placet.fac.ſu-
pra eod.lib.de præb.ſi tibi abſenti.ibi, A-
4 poſtolicæ.ſi ergo interim † celebrat in ſuo
agens officio, ſicut primus non erit irregu
5 laris, quod exaudias, niſi fuiſſet † perem-
ptorie citatus, nec iuit,nec miſit,propter
quod fuit excommunicatus:& ſic excom
municatus celebrat, quia tunc irregularis
erit, licet nil de excommunicatione ſciat,
& debet per Papam cum eo diſpenſari,vt
not.Guill.in Spec. de legato.§.iuxta.ſ. vt
6 autem. eſt enim talis † ignorantia craſſa,
& ſupina, quia ex quo ſciebat ſe citatum
debebat credere, ꝙ prouideretur contra
eum ſecundum Guill.not. autem D.m. in
nouella poſt Hoſt.de appell.paſtoralis.ſu-
per ver. nõ ligetur.& c.dilectus. ſuper ver.
cuius effectum,ꝙ ſi excõmunicatus igno-
rans appellet, non denunciabitur; & ibi
ignorante contrarium not.ſup.quæſt.pro-
xi. Sed recte inſpicienti non contradicunt
7 ſibi ſuperius, & hic : † nam ſicut & ad au-
ferendam poteſtatem excommunicandi
per priuilegium,ſufficit,ꝙ priuilegium ve
nerit in notitiam tantum eius, qui priuile
giatur,vt hic, ita ſufficere debet,ꝙ reſtitu
tio ad excommunicandum perueniat tan
tum ad illum,q per priuilegium alteri con
ceſſum,ꝙ excommunicari non poſſet erat
prohibitus excommunicare, per quam re
ſtitutionem excõmunicare poterit, ꝙ ob-
ſtante priuilegio tali ante non poterat,cũ
8 contrariorum† eadẽ ſit diſciplina.32.diſt.
hoſpitiolum. & in ver. 5. quia decretum,
ibi effectum. eſt tamen differentia inter
ſnĩam & decretũ, quod dic, vt not.inf. de
reb.eccl.non alie.c.1.ſuper gl.ſed quod in
ſententia per D.m.poſt Inn.& in ver. nec
mirum,ibi ſecundum Inno. finis huius gl.
videtur contradicere ſup.eod.lib. de præ-
ben.c.placet.& videas quod not.eo.tit.ſta
tutum. in gl. ſi non plene intellexiſſet ibi
in fi.non tamen prodeſſet reſponſio inter-
roganti ſibi, vel parti aduerſæ, niſi aliter
de iure ſuo probarent ſecundum ea, quæ
not.ſup.eod.lib.de eo qui mittitur in poſ.
eum qui in glo.ſed hæc prouiſio,& de con
feſſ.c.ſi poſt. in glo.id ergo.

SVMMARIVM.

1 *Ambitio ad dignitatem non ducit, niſi per indignitatem,ex Seneca.*

2 *Ambitionis qualitates, ex eodem.*

CAP. II.

DEteſtanda.] Et ambitione impro-
banda.de ambitione dicit Sene.
de quæſtionib. naturalib. lib.1.
1 in 2.col.Ambitio † ad dignitatem,niſi per
indignitatem non ducit. & in epiſtola 84.
2 ad Lucillum. Ambitio † timida vel tumi-
da res eſt vana ventoſo, nullum habet ter
minum:non tam ſollicita eſt,ne quem an-
te ſe videat, quàm ne ſe poſt alium. labo-
rat inuidia equidem duplici, epiſtola 50.
Tantus eſt ambitionis furor,vt nemo ſibi
eſſe videatur,ſi aliquis ante fuerit.

SVMMARIVM.

1 *Credulitas probabilis excuſat à dolo & pœna.*

2 *Veritas præfertur credulitati.*

3 *Acceptatio beneficij vacantis tãquam non vacantis non valet.*

ſtas, vt auctoritate Apoſtolica poſſet vni perſonæ de primo beneficio, quod vacaue rit prouideri, niſi de dicta gratia fieret mentio non præferretur is, cui Papa prouidet, vel prouideri mandat de primo beneficio, quod vacabit: ratio, quia tali gratiæ ſpeciali Papa derogare non intendit, niſi hoc exprimat, vt hic, & multo minus derogabit priuilegiato ab eo, nec de bene ficio expectante ad perſonam priuilegiatam poſſit alicui etiam per litteras Apoſtolicas prouideri, niſi de tali priuilegio in litteris Apoſtolicis expreſſa mentio habeatur.

SVMMARIVM.

1 *Detentator quando ſit vocandus ad miſſionem in poſſeſſione.*

2 *Cognitio cauſæ ſuper miſſionem in poſſeſſione quomodo habẽda et facienda.*

3 *Prouiſus an & quando teneatur iuſtificare ſuam gratiam.*

4 *Poſſeſſor excipiens cõtra perſonam prouiſi tantum approbare videtur collationem.*

5 *Exceptio, vel defectus non habens ortũ ex crimine contra prouiſum oppoſitũ non retardat executionem, niſi incontinenti probetur.*

6 *Appellatio à collatione non impedit immiſſionem in poſſeſſionem.*

7 *Poſſeſſor ad quid citandus tum quando ex officio, tum etiam quãdo ad partis inſtan. citatur.*

8 *Poſſeſſor contra ius commune tenetur oſtendere titulum ſuæ poſſeſſionis, ſiue ex officio, ſiue ad inſtantiam partis citetur.*

CAP. XXVIII.

L*icet epiſcopus.*] In glo. hoc ſonabat, ibi.§.1.de appell.ſ.à iudice.& ibi, ſi Apoſtolica.& infra de reb. eccl. non alien.hoc conſultiſſimo.in fi.& de rerum permuta.cap.1.& c.beneficia, & cap. cum ſingula.1. reſpon. & §. prohibemus. cum tibi.forſan iſta littera facit pro dicto Archid. qui not.ſup.eod.lib. de off. ordina.cap. ordinarij. §. quòd ſi forte. in glo.
1 1. eodem lib.de præbend. † quòd quando non eſt dubium de iure detinentis, vt ibi
1 abſque alia vocatione fiet miſſio in poſſeſſionem. Quando verò eſt dubium de iure ipſius poſſeſſionis, tunc vocabitur, vt hic, dic plenius quando collationem beneficij præceſſit cauſæ cognitio, & vocatio poſſeſſoris, vt ibi, tunc poteſt fieri miſſio in poſſeſſionem, poſſeſſore non vocato vlterius: & ita intelligatur dictum Archidia. quando vero non præceſſit cauſæ cognitio & vocatio collatoris, tunc non fiet miſſio, niſi vt hic dicitur. ad hoc fac. qđ not. Inn. ſup. de priuil. cum olim propter. & inf. de
2 conceſſ. præben. quia cunctis. Inſup. † cognoſcetur. ibi, ſuper glo.2.cognitio autẽ iſta fiet ſummarie, ſine libelli oblatione, de plano ſine ſtrepitu iudicij, & figura, vt in clem. de iud. diſpendioſam. & de verb.
3 ſign. ſæpe contingit, & † ſufficit ei, cui eſt facta collatio facere fidem de collatione, nec tenetur aliter eã probare canonicam, quia præſumitur eſſe canonica, ſecũdum ea, quæ not. per D.m. poſt Inno. & Hoſt. ſupra de re iudica. ſicut. & inf. de conceſſ. præbend. quia cunctis. ſi autem poſſeſſor neget eam canonicam, oportet eum pro-
4 bare, vt vnum non omittat † quia ſi opponat ei, cui eſt facta collatio, videtur facere fidem de collatione, nec tenetur eam probare canonicam, quia præſumitur eſſe canonica ſecundum ea quæ not. per Dominum meum poſt Innoc. & Hoſt. ſup. de re iud. ſicut. etiam inf. de conceſſ. præbẽ. quoniam. non audietur, niſi opponat crimen cum infamia, vt ſupra de accuſ. acce-
5 dens. & † ſi opponat defectum non habentem ortum ex crimine, vel quid aliud non audietur, niſi ſtatim offeratur probatio:
6 ratio, † quia cum etiam appellatio à collatione interpoſita non ſuſpendat collationis effectum, quin fiat immiſſio in poſſeſſionem, vt ſup. de appell. conſtitutus. vt ibi not. D.m. poſt Innocen. & Hoſt. multominus hoc poterit propoſita exceptio. de conceſſ. præben. poſt electionẽ. & de re ſtitu. in integr. ſuſcitata. de teſti. veniens 2. & de re iudica. cum ſup. fac. quod idem

Dom.

Dom. m. not. poſt Innocent. & Hoſt. de offic. deleg. cum in iure. ſuper glo. 2. ver. expeditis, & de confirm. vti. cap. 1. Si tamen opponatur crimen, vel defectus, cum infamia debet admitti etiam appellatio, ex eo quia non admittitur, vel ne fiat executio interpoſita impediet collationis effectum: oppoſitio vero ſubreptionis, vel alia, per quam negatur poſſeſſionem petẽs habuiſſe, vel habere canonicum titulum in beneficio ad cuius poſſeſſionem habendam agitur, etiam ſine appellatione impediet, vt poteſt colligi ex his, quæ ſcripſit D. m. poſt Compoſt. ſup. de elect. ꝙ ſicut. in magna glo. circa fi. & poſt Inn. & Hoſt. ſup. de appell. conſtitutus. in glo. ſed vide-
7 tur. Inſup. ſed ſi collatio ibi, vocato, † ſi vocetur ex officio poterit vocari, vt non ſolum veniat oppoſiturus quare non debeat fieri executio collationis, ſed etiam vt veniat oſtenſurus de iure ſuo. Si autem vocetur ad petitionem eius, cui eſt facta collatio; tũc citabitur vt veniat oppoſiturus, quare non debeat fieri executio, id eſt, miſſio in poſſeſſionem beneficij collati, & ipſe poſſeſſor à poſſeſſione remoueri: ratio, quia primo caſu poteſt cogi oſtendere titulum ſuæ poſſeſſionis: ſecundo vero caſu non, & hoc habet locum quãdo poſſeſſor non poſſidet contra ius commune, aliàs ſe-
8 cus: † quia tunc etiam ad petitionem partis citabitur, & cogetur oſtẽdere titulum ſuæ poſſeſſionis, & probare de iure ſuo, vt ſup. eo lib. de offi. ord. c. ordinarij. & de reſti. ſpol. ad decimas. & de reſcrip. c. 1. & hic quia poſſidet primum beneficiũ curatum cum ſecundo curato cõtra ius commune: & ideo cogitur de iure ſuo probare, etiam vbi aduerſarium habet; & ſic intelligatur iſtud c. & c. ordinarij. in c. ordinarij interuenit cauſæ cognitio, ſi bene inſpiciatur: & ideo abſque alia citatione poſſeſſionis, & cauſæ cognitione poterat dari poſſeſſio; hic ſecus.

SUMMARIUM.

1 *Tẽpus datæ, an vacationis extendatur.*

2 *Relatiuus alius, &c. an importet idem vel ſimile in ſubſtantia tantum, vel in ſubſtantia & qualitate.*

3 *Reſcriptum an & quando pro parte valeat, & pro parte non, & an vtile per inutile vitiatur.*

4 *Subreptio non poteſt notari in præbenda non expreſſa.*

5 *Mandatum de prouidendo in certa eccleſia, vbi omnes præbendæ ſunt ſacerdotales, eſt ſubreptitium defectu ætatis.*

6 *Motu proprio, &c. licet tollat ſubreptionem, non derogat ſtatutis in eccleſia, niſi cum clauſula, Non obſtan. vide nu. 16.*

7 *Forma pauperum non tollit ſtatuta eccleſiæ.*

8 *Motu proprio non tollit defectus ætatis, & ſimiles.*

9 *Mandatum de prouidendo non iuuat eum, qui patitur defectum ætatis, ſed debet expectare donec ſit ætatis ſufficientis.*

10 *Non obſtan. clauſula generali, an & quando tollat defectus impetrantis ab ipſo, vel ab aliis prouenien.*

11 *Impedimentum naturale, an & quando tollatur, vel ſuppleatur per clauſulam Motus proprij, & Non obſtan.*

12 *Prohibente ſublato tollitur impedimentum prohibitiuum, & omnino licerẽt lege non vetante.*

13 *Præbenda eſt ſacerdotalis ſiue præbendæ ordo, ſiue præbenda ordini ſit annexa.*

14 *Diſtinguitur tamen hoc, & declaratur pene nu. 14.*

15 *Prouiſio vel mandatum de prouidendo factũ inhabili ad illius petitionem ſine clauſula, Non obſtante, non ſortitur effectum.*

16 *Canonicatus debet habere præbendam, ſed non è conuerſo.*

17 *Præbenda eſt acceſſoria canonicatui.*

18 *Ordo ſcripturæ ſeruandus.*

19 *Canonicatu & præbenda inuicem vnitis neutrum eſt acceſſorium.*

20 *Mandatum de prouidendo de certis canonicatu & præbenda excludit alios.*

21 *Non obſtan. clauſula ampliſſime declaratur.*

CAP. XXIX.

EI, *cui*.] Hoc cap. videtur contradi
cere cap. ſi eo tempore. de reſcri.
1 ſup. eo. lib. vbi inſpicitur † tempus
datæ reſcripti, hic vero videtur attendi
tempus vacationis. ſed poteſt dici, quod hic
etiam attendatur tempus datæ, vt ibi, vt
ſup. iſtud, ſi nondum referatur ad tempus
datæ mandati de prouidendo non ad tem
pus vacationis præbendæ, & iſtud relati-
2 uum †, aliam, ad aliam præbendam quàm
ſacerdotalem: quam præbendam non ſa-
cerdotalem poterit habere ſi vacat, vel
poſtea vacabit ſi tempore datæ ad illam
ætatem habebit idoneam, aliàs non: & ita
intelligit Archi. hoc c. in d c. ſi eo tempo-
re. in glo. facias. hoc etiam probatur ſic,
nam iſtud relatiuum eſt accidentis diuer
ſitatis habens referre diuerſum in qualita
te à ſuo antecedenti, licet idem referat, vt
Chriſtus ſuſpēſus eſt patibulo, & alij duo
latrones ſuſpenſi ſunt cum eo. Vnde licet
iſtud aliam habeat referre idem in ſubſtan
tia. ſ. præbenda, non tamen habet idem re
ferre in qualitate. ſ. ſacerdotalē, ſed aliam
ſcilicet non ſacerdotalē. fac. ad hoc quod
not. ſecundum Ioan. Mon. ſup. eod. lib. &
tit. cum in illis. ſuper glo. electio. in fi. nec
ſemper nomē iſtud, alius, facit poſitionē,
vt not. ſup. de reſcript. ſedes. in 4. glo. &
in cle. abbates. eod. tit. per D. m. ſuper ver.
aliis. & 26. diſt. deinde. & in 1. glo. in tali
caſu valeat mandatum quoad non ſacer-
dotalem, nō autem quoad ſacerdotalem.
ſi tempore datæ non habeat ætatem ido-
neam ad ordinem ſacerdotalē, & hoc pro-
bat aperte cap. iſtud, & prædictum cap. ſi
eo tempore. ex quibus etiam dici poteſt,
3 quòd reſcriptū † poteſt pro parte valere,
licet pro alia parte non valeat, & quod v-
tile pro inutile etiam in reſcripto non vi-
tiatur in ſeparabilibus. fac. quod not. D.
m. in clemen. eod. tit. c. 1. in glo. ſi intelli-
gas. in gl. quod ſi non. ibi, videtur idem. idem
not. Dom. m. in clemen. eod. tit. cap. 1. &
ibi de offi. ord. c. 2. bene fac. ſup. de re iud.
cum olim. & ibi vtroque caſu ſubaudi cū
prouidetur, vel prouideri mandatur non
proprio motu etiam de certa præbenda, &
4 in fi. & eſt ratio, quia † vbi non exprimi-
tur nō poteſt notari ſubreptio, & ideo va-
lent litteræ, & aliam expectabit, & habe-
re debebit: ſed vbi exprimitur certa præ-
benda poteſt notari, & eſt ibi ſubreptio,
& non valent litteræ, ideoq. aliam nō ex-
pectabit, nec aliquam habebit, & hæc
vera vbi ſunt præbendæ ſacerdotales, &
5 aliæ. Si autem † omnes eſſent ſacerdota-
les, tunc eſſet etiā non expreſſa certa præ-
benda ſubreptio ſine debitis non obſtanti
bus, & nullam haberetis, pro quo ſcribi-
tur, ſi tempore datæ non erat ætatis legi-
timæ ad ſacerdotium, niſi iam eſſet ca-
nonicus, & ignoraſſet ipſas præbendas,
omnes eſſe ſacerdotales: quia ſi tunc non
erit ſufficiētis ætatis tempore vacationis
præbendæ habebit eam ratione canonica
tus, ſi alius non ſit eadem auctoritate expe
ctans. ar. ſup. eod. tit. & lib. ſi clericus. 2. re-
ſpon. ſi tamen eſſet is, cui prouidetur, vel
prouideri mandatur ſemper de præbenda
minor ſeptemnio tunc eſſet reſcriptū ſub-
reptitium; & nullam haberet. ſup. eo. tit.
ſuper inordinata, & ſup. de reſcript. ſi eo
tempore. eod. lib. Inſup. Archi. contra. ibi,
tolli videtur quaſi. in fi. hoc nō videtur be
ne dictum, nam facilius derogat, & dero-
gare velle præſumitur Papa per ſuas litte-
ras, & non obſtantia ipſarū iuri commu-
ni; & impedimento à iure communi pro-
cedenti, quàm ſtatuto, vel impedimento
à ſtatuto procedenti, vt ſup. eo. lib. de con
ſtit. c. 1. ſed in primo non derogat per ge-
neralia non obſtantia, vt ſup. dicitur, er-
go nec in ſecundo derogabit per genera-
lia non obſtantia, niſi forſan proprio mo-
tu ſcribat, ad hoc dicam, & quod ſcripſi &
de ſimon. Iacobus. in vlt. quæſt. fac. etiam
quod not. per D. m. ſup. eod. lib. de fil. preſ.
c. 1. ſuper glo. quia non quinimmo. & ſi e-
tiam proprio motu ſcribat D. Papa, non
propterea derogabitur ſtatuto eccleſiæ, ni
ſi ſaltem per clauſulam generalem, Non
obſtantium, in Papalibus litteris appoſi-
6 tam; licet abſque ipſa per † proprium mo

tum

tum vitetur ſubreptio,vt infra dicitur, & in fi.audiuio btentum,& ſententiatum eſ ſe in palatio Papæ ꝙ ſi in eccleſia ſit ſtatu tum vel conſuetudo, ꝙ nullus ibi recipiatur niſi receptionis tempore ſit ſacerdos in dicta eccleſia impetrans recipiatur nihilominus ſi impetrauit in gratia ſpeciali, quia in tali gratia dicitur non obſtantibus quibuſcunque ſtatutis, &c. Secus eſſet ſi
7 in forma pauperum impetraſſet, cum † in forma pauperum non tollantur ſtatuta, & conſuetudines eccleſiæ, licet alia quædã obſtantia,per non obſtantia in ipſis litteris poſita tollantur, vt in forma apparet. hoc probat etiam ſequens glo.forte poſſet dici, ꝙ illa non obſtantia generalia non plus operentur, quàm cum Papa proprio motu ſcribit:quo caſu licet tollatur impedimentum ſubreptionis, & validetur gra-
8 tia, non † tamen tollitur defectus ætatis, vel alius defectus, vnde nihilominus via communis iure poterit opponi talis defectus, non quoad litteram,ſed quoad finẽ, vt impetrãs non debeat recipi ad præbendam ſacerdotalem, durante ipſo defectu,
9 quaſi hoc ſit de intẽtione ſcribentis. † Expectabit ergo talis,pro quo ſcribitur quouſque ſit habilis,& ceſſet defectus. vel dicendum,ꝙ aut id quod obſtat reſcripto,& de quo debet in ipſo fieri mentio ad hoc vt tollatur ipſius ſubreptio, & habeat ſuũ effectum,procedit ex facto proprio impetrantis, aut ex facto alterius: primo caſu
10 non ſufficiunt non † obſtantia generalia. ſecundo caſu ſufficiunt.Exemplum,in primo beneficiato impetrante prouideri ſibi de eccleſiaſtico beneficio,non obſtante,ꝙ beneficiatus exiſtat, quod non ſufficit, vt in clem.de off. ord. & ſi Apoſtolicæ. & de præbẽ.c.1. ſecundo caſu pone exemplum in caſibus glo.& ad quem finem ſufficiũt, habes ſup.& hoc verum in ſecundo caſu, niſi proprio motu ſcribat: tunc enim proprius motus ſubreptionem,& non obſtantia generalia impedimenta omnia tolleret, & vbi ex facto impetrantis procedũt.
11 vel dicendum,ꝙ aut † impedimentum gratiæ obſtans procedit à iure naturali, vel quaſi, vt quia ille, cui ſit gratia infans.ad hoc ſup.eod.tit.ſuper inordinata,& infra de iud. ſi annum xiiij.§.ſi vero.ſup.eo.lib. vel eſt furioſus.ad hoc clem.de hom.ſi furioſus. vel eſt illitteratus omnino, vel eſt laicus.ſup.de inſti.c.2.vel mulier,in quos nullo modo cadit beneficium, ſecundum Inno. & de conceſſ.præbend. cum noſtris. vel ſimilis, aut à iure poſitiuo,& tunc aut à iure communi,aut priuati.ſ.priuilegio, ſtatuto, conſuetudine,vel onere à principio impoſito à quocunque non per modũ ſtatuti. 18.q.2.Eleutherius,& de præben. ſignificat.de condit.appo.c.verum.inf. de reg.iur.contractus.& ſup.de pact.c.pactũ. eod. lib. primo caſu etiam ſi proprio motu concedat gratiam,& clauſula generali Non obſtantium, gratia ipſa, niſi aliter Papa ſuam voluntatem exprimat, exprimendo in litteris gratiæ ipſum impedimẽtum ipſi gratiæ obſtans.ad hoc quod ſcripſit Archi.de reſcrip.c.ſi eo tempore.ſup. eo.lib.& D.m.de æta.& qual. c.eam te.& idem videtur in duobus caſibus, quos ſcripſi ſup.eo.lib. de offi.vica.c.licet.& ſuper glo.hæc littera. ibi, ab ipſo patrono. circa fin.ver.nec ſufficeret.ad hoc ſup.eo. tit.& lib.c.2. & cap.dudum.§. uos ergo.& clem.de procur.nõ poteſt.& quod ibi ſcripſi.ſecundo vero caſu ſi proprio motu ſcribat,ſufficiunt quoad conſequendum effectum gratiæ generalia non obſtantia.ſi vero ad petitionem alterius, tunc non ſufficiunt generalia non obſtantia. niſi quoad ſubreptionem gratiæ impetratæ tollẽdæ, non autem quo ex tunc ad gratiæ conſequendum effectũ; quin via iuris communis poſſit gratia impugnari:non enim poteſt impedimentum gratiæ niſi prædictis
12 modis à iure poſitiuo procedere. † Nam ſi non eſſet ꝓhibens,non eſſet impedimentum prohibitum:procedit ergo à prohibitione impedimentum gratiæ ipſi obſtans, quia omnia licerent, niſi iura vetarẽt. 31. q. 10. dixit Sarra. fac.quod ſcripſit B. de tranſlat.inter corporalia. in glo.argumentum.ꝙ non eſt conceſſum.& Hoſt.& D.m.
13 Inſup.dicit Archi.ibi ſit † annexus ordo, dixerunt Inno.& Hoſt.ſup.eo.tit.c.vlt. ꝙ ſiue præbenda vacãs ordini ſacerdotali ſit annexa, ſiue non; eſt tamen in tali eccleſia,vel eſſe debet certus canonicorum numerus,quorum aliqui debẽt eſſe ſacerdotes: ſi moriatur aliquis de numero ſacerdotum,non aſſignabitur ꝑræbenda canonici mortui ei, qui non poteſt eſſe ſacerdos, & ſecun-

& ſecũdum hoc dictum uidetur dicendũ, ꝙ ſi locus huic deciſioni ſiue præbenda ſit annexa ſacerdotali ordini, ſiue ſacerdotalis ordo ſit annexus præbendæ, ſiue nondum, modo ille, per cuius mortem uacat præbenda, quam ille canonicus tenebat, debebat eſſe ſacerdos, & erat de numero illorum canonicorum, qui debebant eſſe ſacerdotes, & erat ſacerdos, & ibi de cler. non reſid. c. ſi. primo caſu oportet ꝙ ſit ſacerdos. ſecũdo caſu, ꝙ ſit in ætate ſufficienti ad ſacerdotium. in tertio caſu non oportet ꝙ ſit in prædicta ætate, niſi mãdaretur, ꝙ quamuis non promoueretur ad ſacerdotium, fructus recipiet: quia tunc in iſto caſu, & prædictis duobus caſibus non valerent litteræ, nec ſtatutum, conſuetudo, vel priuilegium per ſpecialia tantum, ſecundum Archid. vel ſaltem generalia ſecundum D. m. non obſtantia in litteris impetrantis poſita tollerentur. Si autem tertio caſu non mandaretur dari, valerẽt litteræ, licet de prædictis obſtantibus non facerent mentionẽ. ſi tamen receptus peteret fructus præbendæ, obſtaret ſibi exceptio prædicti ſtatuti, conſuetudinis, vel priuilegij.
14 Ad† declarationẽ iſtius c. & ipſius materię, videtur diſtinguendũ ſic, aut ordo ſacerdotalis, vel alius in eccleſia in qua ſcribitur eſt annexus canonicatui, aut præbẽdę, aut vtriq., aut neutri; & ſic vterq. vel alter, aut oportet, ꝙ is q. aſſumitur tũc tp̃is ſit in ordine annexo, aut ꝙ ad illud promoueatur, & vtroque caſu, aut prouidetur, vel prouideri mãdatur de canonicatu, aut de præbenda, aut de vtroque: & ſi de vtroque, aut primo de canonicatu, & poſtea de præbenda, aut primo de præbenda, & poſtea de canonicatu. Item aut generaliter, aut ſpecialiter, aut proprio motu, aut ad petitionem alterius, & aut cum clauſula, Non obſtan. aut ſine.
15 Primo † caſu ſi prouidetur, vel prouideri mandatur de canonicatu certo expreſſo, & ad petitionem alterius, & ſine clauſula, Non obſtãtium, & is pro quo ſcribitur, non habet ordinẽ annexum canonicatui, vt in primo, vel ætatem ſufficientem ad illud recipiendum, vt in ſecundo, non habebit canonicatum illum, vel aliũ, & per conſequens nec prębendam ad præbendam: ꝙ ſi ad nullum aptus erat, ad nullum recipietur, & per conſequens nec ad præbendam. Si vero eſt in ordine, vt in primo, vel in ætate, vt in ſecundo, vel licet non ſit, eſt tamen in litteris clauſula, Non obſtantium, ſpecifica ſecundum Archid. vel ſaltem generalis ſecũdum D. m. hic. & de hoc infra dicetur. habebit canonicatum, & per conſequens, & præbendam. ſup. eo. tit. relatum. & eod. tit. & lib. c. ſi clericus. vlt. reſpõ. & c. ij qui.
16 & c. ſi poſtquam. Si autem † proprio motu, & hoc exprimitur in litteris Papæ tantum, quia ſecus in litteris aliorum; tũc aut cum clauſula, Non obſtantium, ſaltem generali, aut ſine. Primo caſu tollitur ſubreptio, & habebit canonicatum, & conſecutiue præbendam. ſecundo caſu licet tollatur ſubreptio, non tamen habebit canonicatum, & per conſequens nec præbendã, niſi cum fuerit in ordine annexo, vt in primo, vel in ætate ſufficienti ad illum, vt in ſecundo: non tamen eo caſu confertur ſibi præbenda per exequutorem, ſed per illum, ad quem ſpectat collatio, vt in d. c. ſi clericus. vlt. reſpon. ſi vero prouidetur, vel prouideri mandatur de præbenda habenti dictum ordinem annexum, tunc idem iuris in omnibus, & per omnia, ſicut eſt de canonicatu, vt. ſ. præbendam, de qua prouidetur, vel prouideri mãdatur, aut aliam, vel nullam cum canonicatu, vel ſine, conſecutiue tamen habeat, vel non habeat is, pro quo ſcribitur. & hoc verum, ſi omnes præbendæ ſunt canonicales, aliàs ſecus, quia tunc licet habeat ille, pro quo ſcribitur præbendam, non tamẽ per conſequẽs habere debet canonicatum: ratio, quia
17 per † canonicatum datur præbenda, ſed propter præbendam non datur canonicatus, vt ſcripſerunt Innõ. & Hoſt. de conſti. cum M. quòd ſi de vtroq. prouidetur, vel prouideri mandatur, & vtrique dictus ordo eſt annexus; tunc alit ambos. ſ. canonicatum & præbendam: aut neutrum habebit, prout ſcribitur in ſpecie vel in genere ſufficienter cum clauſula, vel ſine clauſula, Non obſtantium, & proprio motu, uel ad petitionem alterius, ut præmittitur. Si vero canonicatui tantum, vel præbendæ tantum ſit dictus ordo annexus, tunc ſi eſt annexus canonicatui, & prouidetur, uel prouideri mandatur primo de canonicatu & poſtea de præbenda, habebit, uel non habebit

bebit canonicatum, vt.ſ.& canonicatu habito debet habere præbendam, & eo non
18 habito, non debet habere præbendam, † tamquam acceſſoriam canonicatui. ſi autem eſt annexus præbendæ, tunc habebit canonicatum ſine aliqua clauſula, tamq̃ principale, ac etiam præbendam ſi canonicatui ſit annexa, vel conſueta tantum canonico dari tamquam acceſſoria. ſupra eo.tit.& lib. c.ſuper eo. & c.quia ſæpe. & inf.eo.tit.c.ſi is cui.& clem.eo.tit.c.ſi iuxta:alioquin habebit canonicatũ ſine prę benda niſi habeat ſufficientem clauſulam Non obſtantium, quòd ſi primo prouideri mandatur de præbenda,& poſtea de canonicatu, ſi eſt ordo annexus præbendæ, non habebit eam, niſi ſit tempore datæ in ordine annexo eidem, vt in primo, vel aptus ad ipſum recipiendum vt in ſecundo, niſi habeat ſufficientem clauſulã, Non obſtantium. canonicatum autem habebit vel nõ habebit, ſicut etiam præbendam nec primo prouideri poſſet de canonicatu,& po-
19 ſtea de præbenda† per ordinem ſcripturæ ſeruandum, vt in d. c. ſi clericus. & etiam
20 ibi not. aliud. Nam † ſi canonicatus, & præbenda inſimul non vnus alteri eſſent annexi, quia tunc non eſſet principale,& acceſſorium, & ideo habito tunc canonicatu non propterea haberetur præbenda, vel econtra, ſeu neutrum ſine altero haberetur. fac. ne ſed.vac.cap.1. & quod ibi not.& per D.m.in clem.inf.eod.tit.per literas. bene facit infra de conſe. eccleſ. vel alt. c.ſi eccleſiam.& ſup.eo.lib.& tit.ſi ſuper eo.& eo.tit.c. extirpandæ.§. qui vero:
21 & quod ibi not. Hoc † autẽ aduertendũ, quia cum ſcribitur prouideri de certis canonicatu & præbenda, non poteſt prouideri de aliis, & videtur ſcribi de certis in hoc caſu, etiam ſi non exprimatur aliud, niſi quod mandatur prouideri de canonicatu, & præbenda ſacerdotali, vnde tunc nõ habet locum iſtud c. ſed cum ſcribitur in genere, tunc habet locum:& ſi non habet ordinem annexum is, pro quo ſcribitur, vt in primo, vel ætatem aptam ad illum, vt in ſecundo, expectabit alios canonicatum & præbendam:non tamen ſacerdotales, cum tempore datæ gratiæ non eſſet in illo ordine, vel non haberet ætatem ad illum recipiendum, ſed diaconales, vel ſubdiaconales, vel alias præterquam ſacerdotales: ratio, quia cum de certo ſcribitur eſt ſubreptio. ſecus quando in genere niſi forte oẽs eſſent ſacerdotales, quia & tunc etiam poteſt notari ſubreptio, & ideo nullam habebit: & hoc verum, niſi eſſet canonicus,& ignorans omnes eſſe ſacerdotales impetrauerit. ad hoc prędictũ c.ſi clericus. vltimo vero caſu cum ſcilicet neuter eſt ordo annexus. hic nullũ dubium quia ſemper habebit dummodo ſit clericus,& maior ſaltẽ ſeptemnio, aliàs nõ, niſi Papa pro tali ex certa ſciẽtia ſcriberet, vt not.ſup.eod.lib.de reſcrip.ſi eo t̃pe.per Archid.& D.m. & quia ſuperius dixi me dicturum de iſta clauſula nõ obſtan. vide-
22 tur dicendum ſic, † aut Papa ſcribit proprio motu, aut ad petitionẽ alterius, item aut addit ius de nouo, vel conſtitutionem fac. & iſto caſu, & cum proprio motu ſcribit ſufficiat quoad omnem effectum clauſula non obſtan. etiã generali. ad hoc ſup. de mag.c.vlt.& de hære. c. ſicut ait. & ita loquatur ſup.eo.lib.de conſtit.c.1. & ſup. eo.tit.& lib. ſi motu proprio. ſi vero facit gratiam aliud reſpiciens ius priuatum, & ad petitionem alterius; tunc aut illud impediens, de quo debet fieri mentio, procedit ex facto proprio impetrantis: aut quia eſt beneficiatus, & impetrat beneficium, vel eſt defectuoſus, & tunc non ſufficit mentio, ſeu clauſula generalis, ſed debet eſſe ſpecialis & ſpecifica dupliciter.ſ. ſpecificando ipſius defectum pro quo ſcribitur,& cauſam illius.ſ.ſtatutum, conſuetudinem, vel priuilegium. propter quod etiã talis defectuoſus redditur, vt in iſto c.ſ.ętatis vel ordinis, vel alterius,& idem ſi ex facto alterius publico vel aliàs ſibi noto, tũc ſufficiat ſaltem mentio, vel clauſula, Non obſtan. generali, maxime aliqua expreſſione præcedente,& ſecuta clauſula generali. ad hoc ſup.eo.lib.de procurat. quid ad agendum.& clem.eo.tit.non poteſt.& qđ not.ſup.eo.lib. de off.vica.cum in generali.& de commo.c.1.& iſto caſu locum habeat dictum D.m. videtur etiam poſſe rationabiliter dici, vt quod operatur ſine clauſula, Non obſtan. in gratiis proprius motus Papæ vt.ſ.ſubreptionem tollat tantum non aliud impedimentum, idem operetur generali clauſula, Non obſtan. cum ad pe-

ad petitionem alterius Papa fac. gratiam, vt ſ. tollatur vitium ſubreptionis, remanet tamen contra reſcriptum via iuris communis, & hoc quando procedit impedimẽto ex facto alieno, non proprio, & huic addatur diſtinctio quam feci ſup. eod. lib. de reſcri. ſi propter tua debita, & iſta illi, & quod ſcripſi ſup. eod. cap. inſup. dicit Archid. in fine.

SUMMARIUM.

1 *Beneficia ſecularia ſemper ſunt perpetua, regularia vero conditionaliter.*

CAP. XXX.

SI *pauper clericus.*] In glo. vlt. ad fi. ibi
1 ſint † perpetua. hoc verum in ſecularibus præciſe, ac etiã in regularibus, conditionaliter tamen. ſ. ſi collegiata, vel curata ſit, & per electionem vel confirmationem de Prælatis vel rectoribus reformatur: aliàs ſecus. ad hoc ſup. de ſtatu monach. c. 2. §. prioratus. & §. priores. & quod ibi not. per Innoc. Hoſtien. & D. m. fac. infra de cappel. mon. presbyteri. & clemen. de reſcript. cap. 2. & de ſup. neglig. prælat. c. quia regulares. & quod ibi not. per Dominum meum.

SUMMARIUM.

1 *Collatio ordinarij non valet ſtante reſeruatione motu proprio vel vim conſtitutionis generalis factæ.*

2 *Collatio & reſeruatio Papalis æquiparantur violentia, non gaudet priuilegio poſſeſſionis.*

3 *Prouiſus à Papa concurrens in data cũ prouiſo à legato, aut ordinario cæteris paribus præfertur. & nu. 4.*

CAP. XXXI.

SI *à ſede.*] In glo. quid ſi per alterũ iſtorum. in fi. in eodem collatore loquitur ibi, hic vero in diuerſis, quorum vnus eſt maior, alter minor. pro dicto D. m. ſup. eod. lib. & tit. ſi pluribus. 1. & 2. reſpon. per cap. videtur, quòd vbi pro-
1 prio † motu Papæ hoc expreſſo, facta eſt reſeruatio non valeat collatio per ordinarium facta, & idem videtur ſi ſit reſeruatio generalis, quæ habet vim conſtitutionis, & idem ſi non proprio motu per c. beneficia. in prin. ſup. eo. lib. & tit. vbi æquiparã
2 tur † collatio, & Papalis reſeruatio cum decreto. fac. ad hoc clem. vt lit. pen. cap. ſi duobus. §. neutro autem poſſidente. Nũc cum agitur quis eorum ſit potior, licet alter prius in poſſeſſione fuerit, quam non habet ipſe, ſed alius, & intelligi debet, ꝙ ſit in poſſeſſione naturaliter, & ciuiliter, nam ſi violẽter alium ſpoliaſſet, tũ ſecus,
3 cum talis violentia † gaudere non debeat priuilegio poſſeſſoris. ad hoc ſup. eo. tit. & lib. eum qui. in glo. 1. in fi. ſi ad epiſcopum & ad inferiores pertinet collatio, ita quòd quilibet conferre poteſt, vt pote inferior præſcripſit beneficiorum collationẽ contra epiſcopum, non tamen taliter, quòd epiſcopus etiam non poſſit conferre, ſed eſt locus præuentioni ſecundum ea, quæ ſcripſit D. m. de offi. ordi. paſtoralis. ſuper 1. glo. & eo. tit. c. cum epiſcopus. lib. 6. tũc etiã quod hic dicitur pari ratione locum habet. fac. quod ſcripſit D. m. de off. Arch.
4 ad hoc. §. fi. & de off. vica. c. 3. Sed † quid ſi Papa conferat vni & legatus, vel alius habens vterq. ſpecialem poteſtatẽ conferendi à Papa, conferãt alteri vnum & idẽ beneficium, & neuter collatarius poſſidet, nec apparet ꝗ collatio prius fuerit facta, quis præfertur, & videtur, ꝙ is, cui eſt à Papa facta collatio, licet ei vtraq. collatio poſſit dici à ſede Apoſtolica facta, vt ſup. eod. tit. & lib. c. hi tamen, qui à Papa immediate facta procedit à maiori. ſ. Papa, & à maiori auctoritate. ad hoc ſup. eo. tit. & lib. c. dudum. §. nos ergo. fac. quod ſcripſi ſup. de offi. vic. c. licet. ſuper glo. hæc littera, ibi ꝙ ſic inſup. hoc non videtur.

SUMMARIUM.

1 *Diſpoſitio cap. eum qui. ſupra eod. tit. habet locum in monachis & aliis religioſis.*

2 *Abbas vtrum poſſit diſpenſare quòd*

mona-

monachus poſſit tranſire ad æqualem vel maiorem ordinem.

CAP. XXXII.

1 Cum ſingula.] Canonice Per hãc † litteram dico quòd c. eum qui. ſup. eo. tit. & lib. habet locum etiã in monachis, & aliis religioſis. ad hoc ſup. de regul. cap. vlt. & conſtitutio extrauag. Benedicti Papæ xij. Paſtor bonus. inſup.
2 ibi xxiiij. vbi dicitur † abbas diſpenſare, ꝙ monachus ad maiorem trãſeat ordinẽ. ſup. de regul. licet. & c. ſanc. vel etiam ad parem ex cauſa, ſed non ad minorem, vel etiam ad maiorem ſecundum Hoſt. vt ipſe not. & D.m. poſt eum in infraſcripto c. non eſt. ſuper 1. glo. Lap.

SUMMARIUM.

1 *Canonicorum receptio in collegiatis non cathedralibus, vtrum pertineat ad epiſcopum, vel ad capitulum, vel ad prælatum capituli.*
2 *Canonicorum receptio alia facti, alia iuris.*
3 *Abſentes an ſint vocandi in receptione canonicorum ad mandatum ſuperioris.*
4 *Receptio iuris debet fieri collegialiter.*
5 *Receptio facti fieri poteſt à ſingulis ſingulariter.*

CAP. XXXIII.

1 Cum in eccleſiis.] Facit † hæc littera in eccleſiis, ꝙ in eccleſiis collegiatis inferiorib. eccleſiis cathedralibus receptio canonicorum, & præbendarum, & beneficiorum collatio non ad epiſcopum, ſed ad prælatum, & capitulũ vel potius ad prælatum cum conſenſu capituli talium eccleſiarum pertineat de iu-
2 re cõi. & quod inf. dicit † receptio quæ eſt duplex, ſ. iuris & facti, hic loquitur de receptione iuris, & quæ fit non ad mandatum ſuperioris. ſi enim ad mandatum ſu-
3 perioris fieret, tunc, vt dicit glo. † non eſſent vocãdi abſentes niſi ſaltem tot, quot ſit ad receptionem duplo, vel ſaltem maior pars, aliàs non valeret receptio ab inde ſupra, non ſint vocandi, nec poſſunt agere de contemptu. & eſt ratio, quare tunc debet ita reuocari, quia ex quo ſuperior mãdat, quod recipiatur de iure, vult quòd fiat quod iuris eſt: ſed de iure eſt, ꝙ rece-
4 ptio ſic fiat, vt hic. † & debet fieri collegialiter ſicut in capitulo. licet ſufficiat, ꝙ
5 à ſingulis de capitulo fiat. receptio † vero facti põt fieri à ſingulis ſingulariter, etiam extra capitulum, & ab excommunicatis: nec ad iſtã debent abſentes vocari ſecundum ea, quæ not. de reſcript eam te & de præben. pro illorum. & ſcripſi in cap. Iacobus. de ſimo. & not. infra de conceſſ. præben. ſi capitulo. inſup. fac. ff. ibi corruptibile. bene fac. quod not. inf. de regul. beneficium. ſuper 3. glo. in fi.

SUMMARIUM.

1 *Mors naturalis, fatalis, caſualis.*
2 *Mors quid, ex Seneca.*
3 *Mors quid, ex Ariſtotele.*

CAP. XXXIIII.

Præſenti.] In glo. 1. vita priuari, in fi.
1 item eſt † mors alia naturalis, alia fatalis, alia caſualis, vide in Catholi. in morte. Item vt ait Sene. lib. de reme-
2 diis fortuitorũ. in prin. Mors † omnia abſcidit, alia nos torquent. idem de quæſtionibus naturalibus. lib. 5. in vlt. col. Mors vere lex eſt, mors tributum, officium mortalium, malorumque omnium remediũ
3 eſt. Item vt ait Philoſophus, † Mors eſt ſomnus æternus, diſſolutio corporum, diuitum pauor, pauperum deſiderium, ineuitabilis euentus, incerta peregrinatio, latro hominis, fuga vitæ, viuorum diſceſſio, reſolutio omnium.

SUMMARIUM.

1 *Referuntur aliquot conſtitutiones pontificiæ reſeruãtes beneficia & diſputat, an alte-*

an altera alteri denegetur.

2 *Facultas conferendi beneficia per Papam conceſſa, an & quando expirent per mortem Papæ, & reuertatur facultas ad ſuum collatorem.*

CAP. XXXV.

1 SI *Apoſtolica.*] Vel alia quauis.ſ. † ſua, Bonif. Papæ viij. quæ incip. Pię ſolicitudinis. ſub dat. Later. tertio Non. Maij. Pōt. ipſius anno primo. poſtmodū ſimilem conſtitutionē fecit Papa Clemens v.ſ. reſeruando prouiſioni Apoſtolicæ ſedis, verum Ioannes Papa xxij. & Benedictus xij. eandem fecerunt reſeruādo diſpoſitioni eorum quouſque viuerent. ſed nunquid erat neceſſe facere hic mentionem de dictis conſtitutionibus. & eſt ſciēdum, ꝙ non. ad hoc ſup. eod. lib. de conſtit. c. 1. ſed nunquid expirauit, vel durat dicta cōſtitutio Bonifacij, & Clementis etiam? Eſt ſciendum, ꝙ non expirauit, ſed durat. non enim ſunt contrariæ, ſed diuerſæ: eſt tamē eis derogatum quoad parochiales eccleſias per iſtud c. vel ſaltem derogatum reſeruationi Bonifacij, & Clementis, quia emanauit nō ante ſicut illa Bonifacij, ſed poſt iſtud c. cui derogat, nec ſibi derogari poteſt per iſtud c. quod præcedit. In glo.
2 per collationem, ibi commiſſionem. ſi † cōmiſſio fiat non in modum gratiæ factę illi, cui ſcribitur, ſed de prouiſione alij facienda cōmittitur, vt quia certæ perſonæ prouideri mādatur, illa quidem expirat re integra, morte Papæ, vnde non haberet locum quod de commiſſione dicitur. ſi enim in modum gratiæ fecit illi pro quo ſcribitur cui committitur, tunc non expirat, etiam re integra morte Papæ, nec etiā primo caſu expirat morte Papæ re non integra, vt inf. eo. tit. ſi cui. 1. & 2. reſpon. non tamen habebit is, cui Papa committit re integra, ſicut Papa haberet, vt ſup. eod. c. ſtatutum. quo elapſo expirat commiſſio, & reuertitur prouidendi poteſtas ad eum, ad quem prius quàm vacaret ſpectabat, quo caſu poterit de illa prouideri per eū, & per legatum Apoſtolicę ſedis de latere, vt in dicto c. ſtatutū. ſeruata forma ipſius, & etiam per delegatum Papæ, ſi Papa intendebat illum, ad quem ſpectabat grauare, aliàs non. fac. clem. eod. tit. ſi de beneficio. ſic ergo intelligendum, ꝙ ſecundum Archid. de commiſſione ſcribitur.

SUMMARIUM.

1 *Facultas conferendi beneficium, & mādatum, an & quando expirent morte Pontificis re integra.*

2 *Mittas in poſſeſſionē, & immiſſum defendas, quid importet.*

3 *Papa, & legatus poſſunt afficere beneficia, & dare ius ad vacatura.*

4 *Citatio vtrum requiratur ad perpetuationē iuriſdictionis in caſu de quo hic.*

CAP. XXXVI.

SI *cui.*] *Expreſſione.*] Idem ſi facta ex-
1 preſſione, dummodo † nō in fauorem tantum beneficiandorum, ſed beneficiantis ſolum, vel ipſius, & beneficiandorum, vel eccleſiæ tantum, vel ipſorum alterutrius & eccleſiæ ſit conceſſa beneficiādi facultas. Ad primum dictum fac. inf. eod. c. §. ſecus. ar. à contrario ibi, certe facienda proprie, & ibi nō ob ſuam, ſed eius, cui prouideri mandatur. Dicēdum ꝙ in omni caſu præterquam ſcilicet cū fauore tantum eccleſiæ, & tunc ſi nomen eius cui prouidendum eſt non exprimitur, poteſt cōmiſſarius alteri committere vices ſuas. ſup. eod. lib. de offi. dele. ſi ſuper gratia. & clem. eo. tit. iudices. & ſup. hoc tit. & lib. is cui. beneficia etiam curata hic, & ſup. eo. tit. & lib. c. dubij. & c. is cui veniēs ad hoc ſup. eo. tit. & lib. ſi tibi conceſſum. infra de reg. iur. beneficium. ſup. dę ver. ſigni. tua. cum ſimilibus. ſecus cum mandat prouideri. ſup. eo. tit. c. licet. & c. cum in illis. 1. reſpon. & ſcripſi in dictis capp. dudū. & is cui. in glo. an poſſit. in fi. vbi dicit, Audiui curiā tenere, ꝙ ſi in reſcripto eſt clau-
2 ſula, Mittas † in poſſeſſionem, & defendas inductum, talem executorem poſſe defendere poſſeſſionem, etiam ei, qui aliquādiu habuit pacificam, quaſi talis ſit illi conſeruator, cui officium durat, vt dicitur de off. deleg. c. vlt. §. officium. ſup. eod. lib. in glo,

quando

3 quando dicatur ibi ſicut† Papa, poſſunt ta
men afficere, & ius dare ad vacatura ſicut
legati, licet expirent, vt ibi: & vide quod
not. ipſe D.m. ſup. eod. tit. & lib. hi qui.
ſuper ver. quorumcunque. & ibi quod vo
4 catur vbi procedit, vt iudex videtur † ad
perpetuationẽ debere præcedere citatio-
nẽ: ſed vbi procedit, vt executor, videtur
ſufficere incipere à proceſſu, ꝙ ſine cita-
tione ſufficit ad perpetuationẽ, niſi aliud
mandaretur per ſuperiorem obſeruari.
Lapus.

SUMMARIUM.

1 *Factum alterius, an & quando liberet eum, qui tenebatur factum illum facere.*

2 *Pœna commiſſa, an & quando tollatur per adimplemẽtum ab altero factum.*

CAP. XXXVII.

1 SI *episcopus.*] *Vel alium.*] Concordat†
lex. ff. de ver. obli. cum ſeruus. vbi di-
citur, ꝙ ſi teneor aliquid facere, & al
ter id facit, etiam ſine mandato meo hoc
mihi prodeſt: nam ſi mihi des pecuniam
vt ſeruum manumittam, & alter eum ma-
numittit, hoc ſufficit mihi, vt ibi not. ſic ſi
ſoluis creditori meo, incontinenti me libe
ras. ff. de neg. ge. l. ſoluendo. vt ſcripſit Io.
& Archid. 31. q. 3. cap. ſi qui. in glo. quoad
2 pœnam. † vide quod ſcripſit D.m. ſup. eo.
lib. de foro comp. cum C. laicus. ſuper ver.
obligatis infra de reg. iur. peccatum. in
2. glo. ſuper ver. inuito. & quod ibi ſcripſi
in glo. in re, non in ſpe. ibi. §. porro. imo e-
tiam debet medietatem reddituum habe-
rẽ. quod dic vt in extrauag. Ioan. ſuſcepti.

SUMMARIUM.

1 *Ordinarius collator habens etiam indultum Apoſtolicum, an & quando dicatur illo vſus fuiſſe.*

2 *Indultum Apoſtolicum habens, an & quæ beneficia poßit conferre.*

3 *Beneficia vacantia in curia ſeu reſeruata non poſſunt conferri per eum, qui habet indultum.*

CAP. XXXVIII.

QVamuis.] In glo. ſi ergo. Inſup. ibi
1 l. prima. hoc exaudi † ſi velit vti
gratia quoad ſua, & hoc expreſ-
ſit in conferendo, alioquin in
dubio ex quo in ſuis duplici auctoritate
vti poterat, dicetur Apoſtolica auctorita-
te contuliſſe. computabuntur ergo in nu-
mero. fac. quod ſcripſit D.m. ſup. eod. lib.
de elect. ſi poſtquã. in glo. vel ipſi. & quod
ſcripſi in d. c. cum aliquibus. inſup. ea. glo.
vltra mediũ ibi pro pertinẽtia ad propria.
hoc verum ſi volebat in collatione ſuorũ
ipſa aliàs ſita in ſuis vti nolebat ꝙ poterat
ad hoc. c. cum aliquibus. in ſi. cõputabun-
tur in gratia & numero, imo plus: quia &
ſi non exprimatur in gratia auctoritate no
ſtra, ſi velit vti gratia, & exprimat, & in
ſuis dicetur, collatio facta auctoritate A-
poſtolica, prout ſcripſi inf. de ver. ſig. c. vlt.
2 Sed nunquid de beneficio† ſpectãte ad col
lationem Papæ, ꝙ aliqui ipſorum clerico-
rum ſuorũ obtinent exempto, vel non exẽ
pto poterit vigore talis gratiæ ipſam obti
nens prouidere? videtur, ꝙ ſic. ad hoc ſup.
eod. tit. & lib. c. hi qui. & clem. eo. tit. ſi de
beneficio. & ſup. eo. tit. c. venerabilis. fac.
quod not. ſup. eod. lib. de off. leg. c. 1. & pla
3 cet hoc verum, niſi † vacaret in curia Ro-
mana, vel niſi eſſet prouiſioni Apoſtolicæ
reſeruatum. ſup. eo. tit. & lib. c. 2. & de ele.
ſi eo tempore. Inſup. iſtũ ſinẽ ibi, ſine frau
de receptũ. fac. quæ not. inf. de reg. iur. ſi-
ne culpa. in q. in 1. parte 1. partis. in prin.

SUMMARIUM.

1 *Annexa pro vno reputantur, & eodem iure cenſentur.*

2 *Expectans non poteſt acceptare prabendam vacantem alteri beneficio, ſeu dignitati annexam.*

CAP. XXXIX.

1 SI *is, cui.*] *Non annexam.*] ideo † dicit,
quia ſi eſſet annexa dignitati, perſo-
natui, vel officio, tunc ratione conne

 xitatis

xitatis pro vno reputantur dignitas, perſonatus, & officium cum præbenda; ita ꝙ habita præbenda, per conſequens haberetur dignitas; & habita dignitate haberetur & præbenda eidem annexa, & vacãte digni-
2 tate vacaret præbenda, aliàs nõ: vnde † expectatio præbendæ, vel dignitatis non habet locum, ex quo altera ipſarũ eſſet collata. ad hoc ſup. eo. tit. & lib. c. ſuper eo. & c. quia ſæpe. & inf. de conſe. eccle. vel alta. ſi eccleſiam. 1. reſpon. & ibi, & in cle. hoc tit. c. ſi iuſta. & quod ſcripſi ſup. eod. tit. & lib. c. ei cui. in diſtinctione, & quod ſcripſit D. m. inf. de reg. iur. cum quid prohibetur. in quæſtione. In glo. inſeparabilibus. in fi. ibi vtile. & ſup. eod. lib. de reſcrip. ſi eo tẽpore. & ſup. eod. tit. & lib. c. ei cui. In glo. hic. & ſup. in fi. & quod not. ſup. de reſtit. ſpol. olim cauſam. in 2. glo. & ſuper eam per Dominum meum.

SUMMARIUM.

1 *Decretum Papæ, an quatenus & quando liget ipſum Papam.*

2 *Renunciatio clauſulæ, Anteferri, &c. an poßit ſubſequi, vel antecedere debeat collationem alteri factam.*

CAP. XL.

1 Q*Vodam.*] Contra decretum, † &c. non obtinet firmitatem ex hoc, & in cle. de conc. pręb. cum ei. 1. reſpon. in fi. apparet decretũ Papæ afficere non ſolum inferiores à Papa etiam ignorãtes, verum etiam Papam, & ipſius executores, niſi aliud exprimatur. In glo. vide quod dicam ibi prærogatiua. fac. quod not. ſcd'm Io. Mo. ꝑ D. m. ſup. eo. ti. & lib. ſtatutũ. ſuper ver. poſt mẽſem.
2 Sed dubitatur † ſi antequam habens clauſulã dicat ſe nolle vti ea, facta ſit collatio præbendæ vacantis primo ſuperueniẽte, poſtea voluntate illius, quia non vult vti prærogatiua clauſulæ, vtrum valeat, & videtur per iſtam deci. & per ea quæ ibi ſcribit D. m. ꝙ non. debet ergo præcedere collationẽ præbendæ volũtas vſus dictæ clauſulæ: aliud eſſet ſi ineſſet impedimentũ in impetrante vel in reſcripto nullũ reddens reſcriptum: quia tũc valeret collatio præcedens declarationẽ talis impedimenti, & idẽ puto ſi ante collationem præbendæ factam, primo eſſet facta renũciatio vſus dictæ clauſulæ; licet hoc non perueniſſet in notitiam conferẽtis, vel collatarij. fac. ad hoc ſup. eod. tit. & lib. licet eps. & qđ not. Compo. ſup. de elect. conſiderauimus. & quod not. in c. auditis. & de re iud. cũ Bertoldus. & de cõc. præb. inter dilectos. Lap.

SUMMARIUM.

1 *Communiter vel diuiſim quomodo intelligatur de mandato de prouidendo.*

2 *Prælatus an ſit de capitulo, & veniat appellatione capituli.*

3 *Beneficia ſpectantia ad collationẽ prælati, vtrum comprehendãtur in mandato de prouidẽdo cõtinente beneficia ad capitulũ cõiter, vel diuiſim ſpectãtia.*

CAP. XLI.

M*Andatum.*] Inſup. habet duplicẽ. in fi. tenendũ videtur cũ Io. Mona. & Arch. vt ſup. clauſula cõi-
1 ter, † vel diuiſim referatur ad 2. & vlt. reſpon. huius c. quia vtrobique par eſt ratio ex quo vtroque caſu ſunt de capitulo, videlicet quando non iure dignitatum, vel præbendarũ; ſed iure capituli conferunt, capitulum conferre dicatur: & ideo comprehendũtur, vt 1. reſpon. huius c. & quando iure dignitatum, vel præbendarũ conferunt, iure ſingulari nõ iure capituli conferunt, & ideo ſine clauſula comprehẽduntur: tamen tamquam exiſtentes de capitulo conferunt, & ideo cum dicta clauſula
2 comprehenduntur. ſecus † autem eſt in prælato, quia non eſt de capitulo, ſed pro ſe, nec venit appellatione capituli, vt ſup. de his, quæ fiũt à præla. ſine con. cap. in rubro, & nigro. prout etiam not. D. m. in cle. de ætã. & qual. vt hi qui. & de regular. vt
3 profeſſores. vnde † per clauſulam, Communiter vel diuiſim, in hoc caſu non venient beneficia pertinentia ad collationem prelati: debet ergo manere diſiunctiua, vel, & non poni negatiua, non, & forte idem

3 quando dicatur ibi ſicut † Papa, poſſunt tamen afficere, & ius dare ad vacatura ſicut legati, licet expirent, vt ibi: & vide quod nor. ipſe D.m. ſup.eod. tit. & lib. hi qui. ſuper ver. quorumcunque.& ibi quod vo
4 catur vbi procedit, vt iudex videtur † ad perpetuationē debere præcedere citationē: ſed vbi procedit, vt executor, videtur ſufficere incipere à proceſſu, ꝙ ſine citatione ſufficit ad perpetuationē, niſi aliud mandaretur per ſuperiorem obſeruari. Lapus.

SUMMARIUM.

1 *Factum alterius, an & quando liberet eum, qui tenebatur factum illum facere.*

2 *Pœna commiſſa, an & quando tollatur per adimplemētum ab altero factum.*

CAP. XXXVII.

1 SI *epiſcopus.*] *Vel alium.*] Concordat † lex.ff.de ver.obli.cum ſeruus.vbi dicitur, ꝙ ſi teneor aliquid facere, & alter id facit, etiam ſine mandato meo hoc mihi prodeſt: nam ſi mihi des pecuniam vt ſeruum manumittam, & alter eum manumittit, hoc ſufficit mihi, vt ibi not.ſic ſi ſoluis creditori meo, incontinenti me liberas.ff.de neg.gē.l.ſoluendo. vt ſcripſit Io. & Archid. 31.q.3.cap.ſi qui. in glo.quoad
2 pœnam.† vide quod ſcripſit D.m.ſup.eo. lib.de foro comp.cum C.laicus.ſuper ver. obligatis infra de reg. iur. peccatum. in 2.glo.ſuper ver.inuito. & quod ibi ſcripſi in glo.in re, non in ſpe.ibi.§.porro.imo etiam debet medietatem reddituum haberē.quod dic vt in extrauag.Ioan. ſuſcepti.

SUMMARIUM.

1 *Ordinarius collator habens etiam indultum Apoſtolicum, an & quando dicatur illo vſus fuiſſe.*

2 *Indultum Apoſtolicum habens, an & quæ beneficia poſſit conferre.*

3 *Beneficia vacantia in curia ſeu reſeruata non poſſunt conferri per eum, qui habet indultum.*

CAP. XXXVIII.

QVamuis.] In glo.ſi ergo. Inſup.ibi
1 l.prima. hoc exaudi † ſi velit vti gratia quoad ſua, & hoc expreſſit in conferendo, alioquin in dubio ex quo in ſuis duplici auctoritate vti poterat, dicetur Apoſtolica auctoritate contuliſſe.computabuntur ergo in numero.fac.quod ſcripſit D.m.ſup.eod. lib. de elect.ſi poſtquā.in glo. vel ipſi.& quod ſcripſi in d.c.cum aliquibus.inſup.ea. glo. vltra mediū ibi pro pertinētia ad propria. hoc verum ſi volebat in collatione ſuorū ipſa aliàs ſita in ſuis vti nolebat ꝙ poterat ad hoc.c.cum aliquibus.in fi. cōputabuntur in gratia & numero, imo plus: quia & ſi non exprimatur in gratia auctoritate nōſtra, ſi velit vti gratia, & exprimat, & in ſuis dicetur, collatio facta auctoritate Apoſtolica, prout ſcripſi inf.de ver.ſig.c.vlt.
2 Sed nunquid de beneficio † ſpectāte ad collationem Papæ, ꝙ aliqui ipſorum clericorum ſuorū obtinent exempto, vel non exēpto poterit vigore talis gratiæ ipſam obtinens prouidere? videtur, ꝙ ſic. ad hoc ſup. eod.tit.& lib.c.hi qui.& clem.eo.tit. ſi de beneficio.& ſup.eo.tit. c.venerabilis. fac. quod not.ſup.eod.lib.de off.leg.c.1.& plà
3 cet hoc verum, niſi † vacaret in curia Romana, vel niſi eſſet prouiſioni Apoſtolicæ reſeruatum.ſup.eo.tit.& lib.c.2.& de ele. ſi eo tempore. Inſup.iſtū finē ibi, ſine fraude receptū. fac.quæ not.inf.de reg.iur.ſine culpa.in q.in 1.parte 1.partis.in prin.

SUMMARIUM.

1 *Annexa pro vno reputantur, & eodem iure cenſentur.*

2 *Expectans non poteſt acceptare præbendam vacantem alteri beneficio, ſeu dignitati annexam.*

CAP. XXXIX.

1 SI *is, cui.*] *Non annexam.*] ideo † dicit, quia ſi eſſet annexa dignitati, perſonatui, vel officio, tunc ratione conne-

CAP. PRIMVM.

Q*Via cunctis*.] In glo. hoc e-
1 tiam quia Papa.in fi. † Sene.epiſtola 71.Errant conſilia, quæ non habent quo dirigantur, ignorãti quem portum petat nullus ſuus ventus eſt. In gl. dic. Hoſt.ꝙ Inn.circa fi.ver.& pro id pro-
2 uideri ibi appellari† poſſit,ſubaudi etiam ſi ante non excipiatur etiam quia non admittitur exceptio, ideo appellatur:ratio,
3 ſicut enim executor † à præcepto,non à citatione incipit, ſic & appellatori licere debet appellare, ſicut ab executore,& nõ tamquam à iudice, ſecus ſi inciperet à citatione,quia tunc oporteret volentem appellare antea excipere, & reſponſionem expectare, & ſic intelligatur de appellat. dilecto, & quod ibi not. vbi ſcripſi de hoc poſt D.m.in glo.dic. Inno.ibi,qui habentur. contrarium not. inf. quæſt. prox.ſed non eſt cõtra,ibi videas ſolutionem huius contrarij.& ibi de procur.c. placet.fac.ſupra eod.lib.de præb.ſi tibi abſenti.ibi, A-
4 poſtolicæ.ſi ergo interim † celebrat in ſuo agens officio, ſicut primus non erit irregu
5 laris, quod exaudias, niſi fuiſſet † peremptorie citatus, nec iuit,nec miſit,propter quod fuit excommunicatus:& ſic excommunicatus celebrat, quia tunc irregularis erit, licet nil de excommunicatione ſciat, & debet per Papam cum eo diſpenſari,vt not.Guill.in Spec. de legato.§.iuxta.ſ. vt
6 autem. eſt enim talis † ignorantia craſſa, & ſupina, quia ex quo ſciebat ſe citatum debebat credere, ꝙ prouideretur contra eum ſecundum Guill.not. autem D.m. in nouella poſt Hoſt.de appell.paſtoralis.ſuper ver.nõ ligetur.& c.dilectus. ſuper ver. cuius effectum,ꝙ ſi excõmunicatus ignorans appellet, non denunciabitur; & ibi ignorante contrarium not.ſup.quæſt.proxi. Sed recte inſpicienti non contradicunt
7 ſibi ſuperius, & hic: † nam ſicut & ad auferendam poteſtatem excommunicandi per priuilegium, ſufficit,ꝙ priuilegium venerit in notitiam tantum eius, qui priuilegiatur,vt hic, ita ſufficere debet,ꝙ reſtitutio ad excommunicandum perueniat tantum ad illum,q per priuilegium alteri conceſſum,ꝙ excommunicari non poſſet erat prohibitus excommunicare, per quam reſtitutionem excõmunicare poterit, ꝙ obſtante priuilegio tali ante non poterat,cũ
8 contrariorum† eadẽ ſit diſciplina.32.diſt. hoſpitiolum. & in ver. 5. quia decretum, ibi effectum. eſt tamen differentia inter ſñiam & decretũ, quod dic, vt not.inf. de reb.eccl.non alie.c.1.ſuper gl.ſed quod in ſententia per D.m.poſt Inn.& in ver. nec mirum,ibi ſecundum Inno. finis huius gl. videtur contradicere ſup.eod.lib. de præben.c.placet.& videas quod not.eo.tit.ſtatutum. in gl. ſi non plene intellexiſſet ibi in fi.non tamen prodeſſet reſponſio interroganti ſibi, vel parti aduerſæ, niſi aliter de iure ſuo probarent ſecundum ea, quæ not.ſup.eod.lib.de eo qui mittitur in poſ. eum qui in glo.ſed hæc prouiſio,& de conſeſſ.c.ſi poſt. in glo.id ergo.

SVMMARIVM.

1 *Ambitio ad dignitatem non ducit, niſi per indignitatem, ex Seneca.*

2 *Ambitionis qualitates, ex eodem.*

CAP. II.

D*Eteſtanda*.] Et ambitione improbanda.de ambitione dicit Sene. de quæſtionib. naturalib. lib.1.
1 in 2.col.Ambitio † ad dignitatem,niſi per indignitatem non ducit. & in epiſtola 84.
2 ad Lucillum. Ambitio † timida vel tumida res eſt vana ventoſo, nullum habet terminum:non tam ſollicita eſt,ne quem ante ſe videat, quàm ne ſe poſt alium. laborat inuidia equidem duplici, epiſtola 50. Tantus eſt ambitionis furor,vt nemo ſibi eſſe videatur,ſi aliquis ante fuerit.

SVMMARIVM.

1 *Credulitas probabilis excuſat à dolo & pœna.*

2 *Veritas præfertur credulitati.*

3 *Acceptatio beneficij vacantis tãquam non vacantis non valet.*

CAP. III.

1 NE *captandæ.*] *Acceptare.*] Sed qd † ſi credit beneficium veriſimiliter vacare, non tamen vacat, & ipſum acceptat? dicendum, ꝙ nõ valet acceptatio: ipſe tamen qui ſine dolo fuit, ipſius erit. arg. ſup. eod. lib. de conſtit. vt ani
2 marum. 1. reſponſo. quid † ergo ſi non credat vacare, tamen vacat, & ipſum acceptat ſi tamquam vacans, videtur ꝙ valeat acceptatio, niſi in pœnam ipſius propter malam eius intentionẽ. aliud dicamus ar.
3 ſup. de big. nuper. ſi vero † tamquam non vacans tunc omnino non valet, & imputet ſibi contrarius, & quia quod potuit noluit, & ideo audiri non debet. de appell. ſolicitudinem. & de offi. dele. cum ſuper. fac. quod not. inf. eod. tit. ſi capitulo. ſuper gl. not. quia. in fi. & quod 34. q. 1. & 2. in princi. in glo. not. ſi mulier. vltra medium. ver. ſed pone.

SUMMARIUM.

1 *Mandatum de prouidendo & illius facultas executori conceſſa non expirat per inhibitionem generalem, ſed bene per ſpecialem.*

CAP. IIII.

EXecutor.] In glo. ſcripſit Boangui. ibi ſi à Titio. Guill. idem tenens in Spec. de actione ſeu petitione. § ſuper actionibus. in vlt. col. allegat de iure patr. cum dilectus. inſup. & eius. quod
1 not. Hoſt. in fi. & dicit, ꝙ ſi † fecit inhibitionem generalem non expirat, licet ſit publicata in vna vel duabus eccleſiis tantum: ſi vero fuerit ſpecialis, tunc expirat, vt etiã Papa viuente, ne dum mortuo, in aliis eccleſiis vbi non eſt inhibitio, prouideri poſſit.

SUMMARIUM.

1 *Abſentes vtrum vocandi in receptione canonici.*

2 *Procuratoris generalis ſcientia nõ probat ſcientiam D. maxime collegij.*

3 *Scientia mandati de prouidendo & inhibitionis illius vigore ſubſecutæ, inficit collatiõnem reſpectu ſcientis tam collatoris, quàm collatarij.*

4 *Præſentatio quando venit facienda collegialiter vniuerſis de capitulo, vel poſſit ſingulis fieri.*

CAP. V.

SI *capitulo.*] In glo. de receptione lo-
1 quitur in fi. ſed † certe cũ requiratur receptionis ſolemnitas per præſentes, vt. ſ. fiat receptio capitulariter, nõ ſingulariter, in hoc caſu ea ratione fateri oportet abſentes vocandos de neceſſitate, quouſque ſaltem maior pars ipſorum fuerit præſens, vt ſcripſi in c. Iacobus. de ſim. & ſup. eo. lib. de præb. in præallegato c. cũ in eccleſiis. quòd. ſ. vocari debẽt abſentes quouſque faciãt duplo maiorem partem capituli. In glo. etiam ſi nullus. ibi. ver. reſtat. non tamẽ obeſſet talis termini lapſus vel renunciatio quominus agere poſſent ad repulſionem ipſius, ſecundum ea, quæ D. m. ſcripſit inf. de reg. iur. mora. in q. 2. & ſolutione ipſius. Inſup. patet etiam ibi ſuper 1. glo. & inf. de reg. iur. eum qui certus eſt. ſuper ver. denunciaſſet. & ibi circa medium. aliàs in fi. vbi dicit, ꝙ non ſufficit reſeruationem alicuius beneficij, vel inhibitionem, vel decretum, & huiuſmodi peruenire ad notitiam generalis ꝓcuratoris
2 capituli: † quia ꝑ hoc non probatur id ad ipſum capitulũ perueniſſe. & in fi. eſt tamen differentia inter ſententiam collato-
3 ris, & illius cui confertur: † quia ſcientia primi impedit collationis effectum, vt facta non valeat quoad conferentem, & quoad alios, quibus collatio fieret, etiam ignorantibus mandatum Papæ. ſcientia vero illius cui confertur, impediet collationis effectum quoad ſe tantum, nõ autem quoad conferentem, ſeu alium, cui confertur; licet iſto vlt. caſu valeat collatio ex parte collatoris, non tamen valebit ex parte illius, cui confertur, & ſic non poterit collationi conſentire, & per conſequẽns collationem perficere non poterit per conſeſſum

ſum ipſius. In glo. quæro. ibi, ꝗ ſic, hoc verum, ſi ad eos ſpectat † collatio cōiter iure delegato, & ſimpliciter nō inſolidum, vel ordinario, & ſimul conferunt: ſecus ſi ex delegatione, & eſſent inſolidum, vel etiã ex ordinaria poteſtate, & ſeparatim fieret collatio ab eo, cui non eſt facta præſentatio, illo cui eſt facta non reclamante, quia tunc non adimitur illi collatori poteſtas conferēdi, & valet per eum facta collatio: ratio, quia ex quo vnus ſine altero poteſt procedere alio non reclamante, oportet, ꝗ vtrique ipſorum fiat præſentatio ad hoc, vt vtriuſque ipſorum impediatur cōferendi poteſtas. fac. quod not. per D. m. in cle. de renun. c. vno. in glo. ſi Papa. & per Pau. in glo. ex forma mandati.

SUMMARIUM.

1 *Collatio non ſufficit ad acquirendum ius in re niſi ſequatur acceptatio.*

2 *Beneficium non poteſt eſſe perfectum niſi beneficiatus illud acceptet, ex Seneca.*

CAP. VIII.

1 QVoniam.] *Erant facta*, nec † ſi factæ fuiſſent ſufficeret, nec etiam acceptatæ fuiſſent per eos, quibus eſſent factæ, vel per procuratores ipſorum: non enim ſufficere videtur ſola collatio, nec etiam ſit perfecta. ad hoc ſup. de elect. cum inter canonicos. fac. ſup. eo. tit. & lib. ne captandę. & de præb. c. ſi is cui. & c. ſi tibi abſenti. 1. reſp. verba enim debent intelligi cum effectu. de pænit. diſtin. 1. hæc autem. & de cler. non reſi. quia nonnulli, & ſic etiam videtur intelligendum. ſup. eod. lib. de off. leg. præſenti. 1. reſpon. licet videatur in contrarium quod not. D. m. in nouella. ſup. de off. dele. c. vlt. in quæſt. ſed pro fac. cle. vt lite pen. c. vlt. & quod ibi not. Seneca de beneficiis lib.
2 5. Aliquis † dare debet, vt aliqs recipiat, oportet enim ad hoc, vt non ſit locus reuocatoriæ, vt ſit ius quæſitum per collationem in re, quod nō eſt niſi beneficium ſit collatum, & acceptatum quæritur ius ad rem non in re, vt patet in fine huius c. & quod ſcripſi in d. c. ſi tibi abſenti.

NE SEDE VACANTE aliquid innouetur. Tit. VIII.

SUMMARIUM.

1 *Collatio capituli epiſcopo in remotis agente, vel mortuo, an & quando valeat.*

2 *Prælatus in remotis agens cum reuerſus fuerit & ſucceſſor mortui, vtrum poſſint impugnare collationē factam à capitulo.*

3 *Conferens beneficium indigno, an amittat ius conferendi, vbi diſtinguitur de ſciente vel ignorante.*

4 *Facta per excommunicatos occultos valent iure vniuerſali.*

5 *Non tamen iure ſingulari.*

6 *Conſilium Epiſcopi deficiens, an inficiat collationem capituli.*

7 *Conſilio illius, cum quo actus expediri debuit deficiente, vtrū actus ſit nullus.*

CAP. VNICVM.

SI *ad epiſcopum.*] Pone caſum, in caſu
1 huius cap. 1. reſpon. abſente † prælato in remotis confert canonicatum & præbendam vacantes alicui, ſubſequenter mortuo ipſo prælato confert eoſdem canonicatum, & præbendam alij: quæritur quæ iſtarum collatio valeat, & cōſului vnà cum quodam iuris perito primam collationem & non ſecundam valere poſito etiam, ꝗ prima non valuiſſet, & hæc per ea, quæ not. per Hoſt. & D. m. ſup. de ele. auditis. ſuper glo. vlt. & de fil. presbyt. veniens de cleri. coniug diuerſis fallaciis. de donationib. inter dilectos. & per Ber. ibidem potius. Sed tamen ille † prælatus &
2 eius ſucceſſor poſſet illam impugnare ſecundum ea, quæ not. ſup. de elect. ꝗ ſicut vt prælatus. idem ſi fuit canonicus, quod denotat littera, etiam ſi, &c. quæ ampliatiue

tiue

ipſorum, ſicut & in ipſorum beneficiorũ impetratione,& diſpenſatione, vt ſup. de præben.non poteſt.& cle. de off. ord. & ſi ab Apoſtolicæ.de præben.c. ſi dignitatẽ. 1.reſpon. cum permutatio beneficiorũ ſit quaſi quædam impetratio,& diſpenſatio, prout not.ſecundum Hoſt.ſup. eod. tit. c. quæſitũ;ſecus quando fit per ordinarium: & tunc non videtur neceſſaria talis expreſſio.cum nec in impetratione,vel prouiſione, ſeu collatione ipſorum talis expreſſio requiratur,vt patet per c.vlt. ſup.eod.lib. de off.leg. & per ea, quæ ibi ſcripſi, & per d.c.& ſi ab Apoſtolicæ.ꝙ autem in permutatione beneficiorum, ſeu confirmatione permutationis factæ per ordinarios beneficiorum, quæ fit per Papam,debeat fieri dicta mentio,ſeruat curia,& ſuper hoc Papales litteras, confirmationis vidi in hac parte.ſ. cũ ſit reſignatio cauſa fiendæ permutationis, licet aliqui expectent, &c. quaſi dicat,ꝙ aliud regulariter,vt.ſ.impediatur permutatio,pone,quia facta eſt reſeruatio beneficiorum,iuxta reſeruationẽ Io.Papæ xxij.ad quod faciunt, quæ not.ſupra eod.lib.de reſcrip.ſi propter tua debita.& littera ipſius reſeruationis maxime, ibi diſpoſitionem omnium,&c. fac.etiam extrauag.ipſius Ioan. execrabilis. §. quæ omnia.ibi,ne quis.& ibi quacunque.propter quod videtur, ꝙ delegatus vel legatus Apoſtolicus talia beneficia, vel alia taliter reſeruata conferre etiam titulo permutationis non poſſit,& eſt ſimile ſup.eodem lib.de præb.c.2. ibi tamen plus requiritur, nec obſtat clem.eo. tit. ſi de beneficio.in fi.quia in alio caſu loquitur,& quia ibi nulla prohibitio de beneficiis ad ſedẽ Apoſtolicam deuolutis.hic ſecus,& idem poteſt reſponderi,ad c.hi qui.§.eum quoque.eo.lib.& tit.Inſup.omnium ſic ibi di-
6 ſtinctio, & † poterit procedere, & ſubſequi conſenſus renunciationem, aliàs permutationem,& valebit permutatio, & ita fuit diſputatum, & terminatum Bononiæ vt not. D.Paulus in clem.eo.tit.ne conceſſione. ibi reſtringatur, & ita ſentiebã vnà cum quibuſdam ſapiẽtibus antequam viderem hic iſta in quæſtione eccleſiæ ſanctæ Cęciliæ,quia de permutationę benefi-
7 ciorum habitus eſt ſermo. hic† quærendũ occurrit, nũquid permutatio ipſorum per epiſcopum, vel alium inferiorem à Papa, vt pote legatum Apoſtolicæ ſedis de latere facta non vocatis, ſeu non conſentientibus, qui habent eligere, ſeu præſentare prælatos, vel rectores ad illa,ſeu illa cõferre valeat, & ſi non valet ſit nulla ipſo iure, vel annullanda. Et nunquid antequã declaretur nulla, vel annulletur impediat electionem,præſentationem,vel collationẽ fiendam de illis permutatis per illos, ad quos ſpectat?Dicendum videtur,ꝙ ſi ſunt beneficia collegiata, tunc ſi fiat per legatum, etiam cum cõſenſu illorum,ad quos ſpectat electio,vel collatio,nõ valeat permutatio,& hoc per c.penul.ſup.eo. lib.de off.leg. Si enim prohibitio d. c. non comprehenderet permutationem:tũc bene valeret etiam ſine illorum conſenſu per c.dilectus de off.leg. & per c.ſi abbatem.de elect.eod.lib.& per c.1. de off.leg. eod. lib. In aliis vero beneficiis non collegiatis bene valeret permutatio legati, etiam ſine conſenſu illorum, qui haberent eligere, vel præſentare in illis ſi ſint perſonæ eccleſiaſticę.Si vero ſunt patroni laici;tunc nõ valet ſi contradicant,nec impedit præſentationem fiendam per eos. Si autem non contradicant, valet:& idem eſt ſi ſint inſimul patroni clerici & laici,ſi conſentiant vel contradicant patroni laici tantum, licet patroni clerici contradicãt vbi patroni laici conſentiunt, vel conſentiant vbi contradicunt,ſecundum ea, quæ dicã inf. de iur.patro.c.vno. quòd ſi fiat per epiſcopum,debet fieri cum conſenſu illorũ,quorum intereſt,& cum conſenſu capituli ſui; alioquin eſt nulla contradicẽtibus eis, ita quòd abſque alia caſſatione, vel declaratione poterit collatio, electio,vel præſentatio fieri. ad hoc 16.q.7.decernimus. & de re iud.cum Bertoldus.Si tamen capitulum ſuum contradicat, non eſt nulla, ſed annullanda.de his quæ fi.à præl. ea noſcitur. ſecundum Hoſt. ſed ſecundum Goff. & Archid. 63.diſt. c.vlt.& de elect.c.fi.ſupra eod.lib. & D.m.ne ſe.vac.c.vno.eod. lib: eſt nulla. Sed ſi ſpectaret collatio, electio,vel præſentatio ad ſuum capitulum, vel communiter ad epiſcopum, & capitulum;tunc eis cõtradicentibus eſſet nulla,
8 ſicut ſi ad alios ꝑtineret hæc † vera in permutatione beneficiorũ,vt beneficiorũ, &

tpa-

ipſorum, ſicut & in ipſorum beneficiorũ impetratione,& diſpenſatione, vt ſup. de præben. non poteſt.& cle. de off. ord. & ſi ab Apoſtolicæ.de præben.c. ſi dignitatẽ. 1.reſpon. cum permutatio beneficiorũ ſit quaſi quædam impetratio,& diſpenſatio, prout not.ſecundum Hoſt.ſup. eod. tit. c. quæſitũ; ſecus quando fit per ordinarium: & tunc non videtur neceſſaria talis expreſ ſio.cum nec in impetratione,vel prouiſione, ſeu collatione ipſorum talis expreſſio requiratur,vt patet per c.vlt. ſup.eod.lib. de off.leg. & per ea, quæ ibi ſcripſi, & per d.c.& ſi ab Apoſtolicæ.ꝙ autem in permutatione beneficiorum, ſeu confirmatione permutationis factæ per ordinarios beneficiorum, quæ fit per Papam,debeat fieri dicta mentio,ſeruat curia,& ſuper hoc Papales litteras, confirmationis vidi in hac parte.ſ. cũ ſit reſignatio cauſa fiendæ permutationis, licet aliqui expectent, &c. quaſi dicat,ꝙ aliud regulariter,vt.ſ.impediatur permutatio,pone,quia facta eſt reſeruatio beneficiorum, iuxta reſeruationẽ Io. Papæ xxij.ad quod faciunt, quæ not.ſupra eod.lib.de reſcrip.ſi propter tua debita.& littera ipſius reſeruationis maxime, ibi diſpoſitionem omnium,&c. fac.etiam extrauag.ipſius Ioan. execrabilis. §. quæ omnia.ibi,ne quis.& ibi quacunque.propter quod videtur, ꝙ delegatus vel legatus Apoſtolicus talia beneficia, vel alia taliter reſeruata conferre etiam titulo permutationis non poſſit, & eſt ſimile ſup.eodem lib.de præb.c.2. ibi tamen plus requiritur, nec obſtat clem.eo. tit. ſi de beneficio.in fi.quia in alio caſu loquitur,& quia ibi nulla prohibitio de beneficiis ad ſedẽ Apoſtolicam deuolutis.hic ſecus,& idem poteſt reſponderi,ad c.hi qui.§.eum quoque.eo.lib.& tit.Inſup.omnium ſic ibi di-
6 ſtinctio, & † poterit procedere, & ſubſequi conſenſus renunciationem, aliàs permutationem,& valebit permutatio, & ita fuit diſputatum, & terminatum Bononiæ vt not. D.Paulus in clem.eo.tit.ne conceſ ſione. ibi reſtringatur, & ita ſentiebã vnà cum quibuſdam ſapiẽtibus antequam viderem hic iſta in quæſtione eccleſiæ ſanctæ Cęciliæ,quia de permutatione benefi
7 ciorum habitus eſt ſermo. hic† quærendũ occurrit, nũquid permutatio ipſorum per

epiſcopum, vel alium inferiorem à Papa, vt pote legatum Apoſtolicæ ſedis de latere facta non vocatis, ſeu non conſentientibus, qui habent eligere, ſeu præſentare prælatos, vel rectores ad illa,ſeu illa cõferre valeat, & ſi non valet ſit nulla ipſo iure, vel annullanda. Et nunquid antequã declaretur nulla, vel annulletur impediat electionem,præſentationem,vel collationẽ fiendam de illis permutatis per illos, ad quos ſpectat? Dicendum videtur,ꝙ ſi ſunt beneficia collegiata, tunc ſi fiat per legatum, etiam cum cõſenſu illorum,ad quos ſpectat electio,vel collatio,nõ valeat permutatio,& hoc per c.penul.ſup.eo. lib.de off.leg. Si enim prohibitio d. c. non comprehenderet permutationem:tũc bene valeret etiam ſine illorum conſenſu per c. dilectus de off.leg. & per c.ſi abbatem.de elect.eod.lib.& per c. 1. de off.leg. eod. lib. In aliis vero beneficiis non collegiatis bene valeret permutatio legati, etiam ſine conſenſu illorum, qui haberent eligere, vel præſentare in illis ſi ſint perſonæ eccleſiaſticę.Si vero ſunt patroni laici;tunc nõ valet ſi contradicant,nec impedit præſentationem fiendam per eos. Si autem non contradicant, valet:& idem eſt ſi ſint inſimul patroni clerici & laici, ſi conſentiant vel contradicant patroni laici tantum, licet patroni clerici contradicãt vbi patroni laici conſentiunt, vel conſentiant vbi contradicunt,ſecundum ea, quæ dicã inf. de iur.patro.c.vno. quòd ſi fiat per epiſcopum,debet fieri cum conſenſu illorũ,quorum intereſt,& cum conſenſu capituli ſui; alioquin eſt nulla contradicẽtibus eis, ita quòd abſque alia caſſatione, vel declaratione poterit collatio, electio,vel præſentatio fieri. ad hoc 16.q.7.decernimus. & de re iud.cum Bertoldus.Si tamen capitulum ſuum contradicat, non eſt nulla, ſed annullanda.de his quæ fi.à præl. ea noſcitur. ſecundum Hoſt. ſed ſecundum Goff. & Archid. 63.diſt. c.vlt.& de elect.c.fi.ſupra eod.lib. & D.m.ne ſe.vac.c.vno.eod. lib. eſt nulla. Sed ſi ſpectaret collatio,electio,vel præſentatio ad ſuum capitulum, vel communiter ad epiſcopum, & capitulum;tunc eis cõtradicentibus eſſet nulla,
8 ſicut ſi ad alios ꝑtineret hæc † vera in permutatione beneficiorũ,vt beneficiorũ, &

tpa-

t pariter, non aũt in permutatione in proprietatem, & perpetua: & in vnione ſi per epiſcopum fiat requiritur conſenſus illorum, quorũ intereſt, & ſui capituli etiam expreſſus, nec ſufficit tacitus conſenſus in temporali valet etiam ſequuta ratihabitione tacita, vel expreſſa ex tunc, in perpetua non valet ex nunc quod factum eſt in temporali non auditur idẽ, qui fecit prætextu ſolemnitatis omiſſæ conueniens volens reuocare quod fecit in perpetua non
9 auditur: ratio, † quia ſolemnitatis omiſſio in temporali eſt de iure priuato, cui renunciari poteſt, in perpetua vero eſt de iure publico, cui renunciari non poteſt. fac. de for. comp. ſi diligenti. & quod ibi not. hæc colligi poſſunt. 12. q. 2. in legibus. & c. ſine exceptione. & c. abbatibus. 16. q. 1. poſſeſſiones. & c. & tẽporis qualitas. de his quæ ſi. à præla. c. 1. 2. & 3. & c. ea noſcitur. & c. tua. & c. paſtoralis. de dona. paſtoralis. & c. inter dilectos. de fi. inſtr. cum dilectus. de reſti. ſpo. c. olim 1. & de exceſ. prælat. ſicut in iure. de elect. c. noſti. de fil. presby. veniens. de cler. coniu. diuerſis fallaciis. ſup. eod. lib. de præben. cum in eccleſiis. de reb. eccl. non ali. dudum. eodẽ lib. & clem. eod. tit. ſi vna eccleſia. de ſtat. mon. ne in agro. §. ad hæc. ex his quæ vtrobique not.

DE TESTAMENTIS, ET vltimis voluntatibus. Titulus XI.

SVMMARIVM.

1 *Vſufructuarius omnium bonorum tenetur ſoluere æs alienum teſtatoris.*

2 *Uxor relicta dominã, & patrona, vſuaria, vſufructuaria, & ſimilia quid habere debeat de bonis niſi liberis extantibus vel non.*

3 *Pauperum nominatio poteſt committi alterius arbitrio, ſed non poteſt committi hæredis vel fidei commiſſarij nominatio.*

CAP. PRIMVM.

SI pater.] In glo. ibi, inſtituit alius vniuerſaliter inſtitutus, eſt ſimile quod dicitur de vſufructu, vt ſi cui
1 relinqtur † vſufructus omnium bonorum tenetur æs alienum ſoluere de ipſis bonis; ſecus ſi certarum rerum relictus vſusfructus. ff. de vſufru. l. ſi. quod dic vt not. Hoſt. in ſumma de pigno. §. quid ſit vſusfructus. ver. in ſi. not. in glo. voluntate tamen ibi dixerit, vbi di
2 cit, Si † quis ita dixit in teſtamento, Relinquo vxorem meam dominam, & dominatricẽ, ꝙ per illa verba mulier honorifice ſecundum facultatem patrimonij neceſſaria ſua habeat, & quod quidam dicũt hoc verum, vbi filios habeat: ſi autem filios non habet, tunc habet omnium rerum vſufructum, & quod Odofr. dixit, quòd aut teſtator dixit, Volo eam eſſe vſuariã, aut vſufructuariam, aut dominam, & maſſariam, aut, Relinquo ei alimenta. primo caſu debet habere vt vſuaria, ſecundo vt vſufructuaria filiis non extantibus, eis extantib. habeat vſufructum eius, quod eſt vltra legitimã. tertio caſu habeat quod habebat viuo marito, in quarto ſeruetur l. 1. ff. de ali. & ci. leg. l. 3. Hoſt. autẽ in ſumma de pigno. ſuper decr. cum cõſtet. §. qualiter conſtituatur. ver. quid ſi quis ita dicat. dicit, ꝙ ſi teſtator dicit, Relinquo vxorẽ meam vſufructuariam omnium bonorũ meorum quamdiu alium virum non duxerit, ꝙ talis erit domina ad tempus. ſ. quouſque nupſerit. Inſup. vidi dubitari ibi, quòd vide-
3 tur licet teneat † commiſſio nominationis pauperum à teſtatore facta fideicommiſſario, non tamẽ tenet commiſſio alicui à teſtatore facta electionis fideicommiſſariorum, vt diſputauit, & ſoluit D. Lambertinus de Ramponis, vt not. D. m̃. ſup. eo. lib. de procur. c. 1. ſuꝑ glo. in contrarium. ibi, conſului. Pro iſto conſilio facit quod ſcripſit D. Frid. in cõſilio ſuo cõſ. 32. Inſup. & l. id quod pauperibus. in ſi. pro religioſ. facit canon 16. q. 1. c. vlt. circa mediũ ibi nec tam in pauperibus paupertatem, quoniam religionem attendere.

SVM-

SUMMARIUM.

1 *Oeconomus, ſeu adminiſtrator conuentus, vtrum poſſit dare licentiam religioſo exequendi teſtamentum.*

2 *Executoribus pluribus cum clauſula, Duo in ſolidum conſtitutis, vtrũ vnus ſolus exequi poterit.*

3 *Solidum verbum quomodo intelligendũ & quomodo dicatur reſpicere res, aut perſonas.*

4 *Epiſcopus poteſt ſibi reſeruare abſolutionem peccatorum.*

5 *Epiſcopus non poteſt reſeruare diſpenſationem male ablatorum.*

6 *Expreſſio alicuius, & denominatio vltra proprium nomen poteſt fieri etiam per æquipollens.*

CAP. II.

1 R*Eligioſus.*] In glo.immediato.in fi. videtur † dicendum, ꝙ conuentus tũc hanc licentiam dare poſſit, vel adminiſtrator, ſiue œconomus, ad. ſup.de maiorit.& obed.cum olim. eodem tit.& lib. cap. 1.& de ſuppl. neg. prælat. cap.vlt.& penult.& quod not. de elect. in c.ſi abbatem.per D.m. poſt Io. Mona.eo. lib.in glo.quaſi. ibi,loco illius, pone teſta-
2 tor † in ſuo teſtamento ſic dixit, Et volo per tres executores meos, vel duos ex eis inſolidum,etiam abſente, vel irrequiſito, vel defuncto fieri executio mei teſtamenti,mortuis duobus,nunquid vnus ſolus ſuperſtes poterit exequi?ſuper hoc cõſuluit Dominus m. dictum executorem exequi non poſſe. Mouent ad ſic dicendum,quia decret. iſta 2. reſpon. loquitur in ſimpliciter datis, & ſic caſus iſte eſt extra terminos iſtius text. & contra terminos diffinitionis in quantum tertiũ voluit neceſſario requiri: eius ergo mens fuiſſe videtur duos neceſſario debere in executione concurrere, & vnum ſolum exequi non poſſe. dicit etiam, quòd ſolidi appellatio quandocunque reſpicit perſonas diſiunctiue, vel alternatiue, ſicut eſt in datione plurium procuratorum. ff. de procurator. pluribus. ſup.eod.tit. & lib.ſi duo. & de elect. cap. penult.& in obligat.duorum rerum.ff.de duo. re.§. cum in talibus.C. locati, ſi diuerſa. & his caſibus in cuiuſque perſona inſolidũ procedit diſpoſitio. Sed quandoque ſolidum reſpicit rem,vt patet ff.de leg.1.ſi pluribus.ad idem ff.de leg. 2. quia ſolidum.in prin.ad Trebell.l.cogi.§. hi qui ſolidum.Hæc ergo fuit mens teſta-
3 toris,quòd ſolidum† duas perſonas similiter reſpiceret non diuiſim, vt ſic rem, vel ſummas in adminiſtratione deductas pro ſolido reſpiciat: ſed duobus non ſolidum committat exequendum; & ſic loquendo mens & verba concordant. Cum enim ſolidum habeat deſignare quãdam integritatem, vt ibi dicam,qđ ſic ſumitur hic, vt dicamus in ſolidum,id eſt in integrum,vt nihil diſtributũ remaneat. Item deſignat quandam firmitatem.ſup.eo.lib. de elect. fundamenta. in princ. Eccleſiaſtici 26. ad fi.Super petram ſolidam. Daniel. 2.ad fi. ſup.de iud. c. 1.& vlt. & ibi ſunt leges ad idem ſuper 3.glo.ex variis ergo ſignificatis recipiatur, ꝙ menti congruit, vt eſt dictum:& ſic dicit ſentire doctores vtriuſq. iur.quos conſuluit, & ſecundum hoc non obſtant verba teſtatoris, quæ obſtare videbantur, cum dixit,duos in ſolidum exequi debere, ſecundum Dominum meum, & ibi ad id,& hanc opinionem Archid.pu-
4 tat Paul. veram fatetur: epiſcopum † tamen poſſe ſibi reſeruare confeſſionẽ & ab-
5 ſolutionem peccatorum:non † autem diſpenſationem ipſorum male ablatorum credit epiſcopũ poſſe ſibi reſeruare, ꝙ habet rationem: quare vide quod ipſe ſcripſit in cle.de ſepul.dudum.§.per huiuſmodi autem.ſuper ver.aurem.& de priuil.c.religioſi.§. quibus etiam. ſuꝑ ver. aliorũ, opin. Archid. tenet etiam Io.Cald. & Recuperus de ſancto Miniate, qui ſic conſulendo ſcripſerunt. vide quod ſcripſi in clemen. de pænit.& remiſſ.c.1.in eadem glo.
6 ibi,propriũ † nomen expreſſum, vel æquipollens, vt quia dixit doctorem decretorum:nam loco proprij nominis eſſet,& cognominis. ſup.de teſti.licet ex quadam.& de conſanguin. & affi. cap. tua nos. vnde non tranſiret ad ſucceſſorem executio, etiam ſi eſſet decretorum doctor. Doctoratus

M tus

ſorum ratione originis propriæ, vel paternæ. quærit etiam, quid ſi aliquis Narbonen. factus habitator Viteren. vbi etiam habuit filium, qui filius inuenitur Narbonen. videtur, quòd ratione paternæ originis ibi poterit conueniri, & dicit, ꝙ non. ſortitur enim forum ratione originis quo ad honores, & tutelam. quæritur etiam ſi Narbonē. habitauit per decem annos Viteren. & ibi contraxit cum Titio, poſtmodum reperitur Narbonen. nunquid ſortitur forum ratione ſuæ oiginis? & dicit Accur. tenendum ꝙ ſic. Iaſon vero, ꝙ non: iura vero, quæ videntur contradicere intelliguntur quoad honores, & munera quæren

4 dum occurrit de duobus. Primo de hoc, † Quidam mortuus eſt non electa ſepultura, cuius antiqui ſepulti ſunt apud locum priuilegiatorum, quòd poſſint ad ſepulturam apud eorum locum corpora eorū recipere, qui apud ipſorum locum elegerint ſepeliri; quæritur vbi corpus debeat ſepeliri, nūquid apud locum priuilegiatorum, vbi ſunt antiqui ſui ſepulti, qui elegerunt ibi ſepulturam, vel apud parochialem eccleſiam? & videtur ꝙ ſepeliri debeat apud parochialem eccleſiam per iſtud c. fac. 13. q. 1. eccleſias. cum ipſe, de quo quæritur, nō elegerit apud locum priuilegiatorum. & priuilegium ipſorum eos priuilegiet in eis recipiēdum, qui apud locum elegerint ſepeliri. Sed contra, licet ipſe nō elegerit: eſt tamen ſibi à iure ipſa ſepultura electa: Dicendum videtur, ꝙ apud locum priuilegiatorum in ſepulchro antiquorū debeat ſepeliri. licet enim non elegerit, ſufficit tamen, ꝙ à iure ſibi eligitur, & hoc maxime quia ſunt priuilegiati. facit quod ſcripſit D. m. eod. tit. in noſtra. in glo. ſi quis elegit poſt prin. vbi idē intelligas. ſecus ſi per præſcriptionem hoc haberet. fac. de don. cum dilectus. & de decimis. ex parte. & c.

5 cum contingat. & quod ibi not. † Secundo quæritur, Quidam laborans in extremis commiſit electionē ſepulturæ cuidam, antequam commiſſarius eligeret deceſſit ipſe committens, nihilominus commiſſarius ipſe ſepulturam apud certum locum eligit, quæritur, an dicta commiſſio, & electio, vel aliqua ipſarum, & quæ valuerit, necne, & vbi corpus illius defuncti debeat ſepeliri? & videtur, ꝙ vtraque valuerit. ad hoc de teſtamen. cum tibi. & de verb. ſigni. cum tibi. & inf. de reg. iur. poteſt quis. & regula, qui per alium. In contrarium, quia electio ſit incerta committi non potuit, licet qualitas ſepulturæ committi potuerit. faciunt quæ not. in d. c. cū tibi. & ſup. eod. lib. de procu. c. 1. & ſi committi potuerit, expirauit morte committentis. 18. q. 2. dudum. de offi. deleg. gratum. & c. licet. & ſup. eod. lib. de præben. ſi cui. vlt. reſpon. Secundò dicendum videtur, ꝙ & ſi electio committi potuerit, nō tamen poſt mortem committentis fieri potuit, & quia ipſe committens, licet cōmiſſione facta deceſſerit, non tamen facta electione; ſed antequam fieret, & ſic ſtatim eo mortuo ius ipſum ſepeliendi quæſitum eſt eccleſiæ apud quam ſepeliri debebat, ſi non electa ſepultura decederet, vt in iſto c. Aliud enim eſt electionē ſepulturæ cōmittere, aliud ſepulturam eligere. fac. qđ ſcripſi ſup. eod. lib. de præb. ſi Apoſtolica. non obſtant prædicta c. cum tibi. & cum tibi, quia loquūtur eo caſu cum priuilegio derogatur: hic autem derogatur iuri communi per talem cōmiſſionem. Sepelietur ergo apud parochialem eccleſiam, vel maiorum ſuorum, hoc probetur per iſtud c. & per ſup. prox. & infra prox.

SUMMARIUM.

1 *Conſuetudo aliquarum eccleſiarum non poteſt aliis præiudicare.*

2 *Peculium aliud caſtrenſe, aliud quaſi caſtrenſe, aliud paganum, vel ruſticanum aduentitium, vel profectitium.*

3 *Donare inter viuos, & cauſa mortis poteſt filius facere de conſenſu patris.*

4 *Teſtari non poteſt filiusfamilias, nec legare de conſenſu patris, niſi ſit clericus.*

5 *Pupilli teſtari poſſunt penultima die anni eorum pubertatis.*

6 *Peculium dicitur puſillum patrimoniū ſeu puſilla pecunia.*

CAP. IIII.

Licet.] Terra.] Dixit Arch. not. ver.
1 bum, per quod patet, ꝙ illius † loci aliquarum eccleſiarum conſuetudo non præiudicaretur aliis eccleſiis, aliàs
2 infraſcriptũ c. illud † peculium caſtrenſe, vel quaſi caſtrenſe habeat, ſecus ſi paganum, vel ruſticanum, quod ſubdiuiditur: quia aliud aduentitiũ aliud profectitium, vt not. in Spec. de actore. ver. item cum a-
3 git de peculio, & licet filius † familias de conſenſu patris cauſa mortis, & etiam in-
4 ter viuos poſſit facere: non † tamen teſtari, vel legata facere, etiam cum conſenſu patris, niſi ſit clericus, qui licet ſit in poteſtate conſtitutus, tamen teſtari poteſt, vt not. 19. q. vlt. quia ingredientibus. in glo. 2. & in Spec. de inſtrum. edi. §. porro: in fi. fere. not. etiam eod. tit. §. compendio-
5 ſe. ver. ſeptimo, quòd † maſculus minor xiiij. & fœmina minor xij. teſtari non poſſunt.: potuerunt tamen teſtari maſculus penultima die xiiij. & fœmina penultima die xij. anni, prout ſcripſit Hoſt. in ſumma de peculio clericorum. §. 1. alioquin
6 dicitur † peculium, puſillum patrimoniũ, vel puſilla pecunia ſeruo, vel domino, vel filiofamilias à patre conceſſa. Item dicitur peculiũ res parafrenalis aliàs ponitur pro hęreditate, vt ibi, ſcripſit autem Ioan. 87. diſt. liberti. quòd liber homo non poteſt habere peculium. all. ff. de verb. ſign. l. paterfamilias. De multiplici genere peculiorum ſcripſit D. m. ſuper rubrica de pecul. clericorum.

SUMMARIUM.

1 *Religioſus vbi ſepeliendus, & an poſſit eligere ſepulturam.*

2 *Canonica portio, vtrum ſoluenda ſit in ſepultura religioſi, & cui eccleſiæ.*

3 *Religioſus degens in remotis à monaſterio, debet ſepeliri in parochia, in qua decedit.*

4 *Viator in qua eccleſia ſepeliri debet.*

CAP. V.

Religioſi.] In glo. niſi portari, ibi,
1 tumulandi, † tunc ergo poterit eligere ſepulturam. ar. à contrario, & ſic intelligitur dictum Hoſt. ſup. eo.
2 tit. de vxore ſecundũ Archi. hic. Sed † nũquid tũc erit locus ſolutioni canonicę portionis. de qua ſup. eod. tit. & lib. cum quis. videtur, quòd non valeat, cum talis nihil habeat. 12. q. 1. non dicatis. ad hoc quod not. Hoſt. in prædicto c. de vxore. & Inno. & Hoſt. de decim. c. 2. & D. m. & hoc tenet D. Fred. in opere ſuo. conſil. 265. dicendum videtur contra, quòd ſcilicet ſi obuenit aliquid eccleſiæ, vbi talis religioſus ſepelitur, quòd de illo debet ſolui canonica portio illi eccleſiæ vbi conſueuit audire diuina, vel eccleſiaſtica ſacramẽta recipere: forte quia talis erat in ſtudio remotus à monaſterio & ibi deceſſit. fac. qđ not. D. m. poſt Inno. & Hoſt. ſup. eo.
3 tit. in noſtra. ſuper ver. reliquit. Sed † quid ſi in remotis à monaſterio exiſtens moritur, nec electa ſepultura? dicendum videtur, ꝙ ſepeliri debet in parochiali eccleſia, in cuius parochia decedit. ad hoc 13. q. 1. eccleſias. & quod not. Hoſtien. in ſumma eod. tit. §. & apud quam. ver. quid de
4 viatore. † & de parochiis. §. quis intelligatur. ver. viator vero. Archid. eo. tit. & lib. c. 1. cuius dictum ſ. Archid. ponit D. m. ibi ſuper glo. ſ. vbi licet in peregrino dicat D. m. poſt Inno. & Hoſt. eo. tit. c. 1. ſuper ver. maiorum, contra quòd ſcilicet viator ſepeliri debet in eccleſia cathedrali. Sed dictum Archid. verius per d. c. eccleſias, & per c. ad decimas. ſup. eod. lib. de reſtitu. ſpol. & ſup. de decimis. cum in tua. nam ius ſeruandum eſt de iure parochiali, ad quod rector parochialis eccleſiæ fundat intentionem ſuam de iure cõmuni ideſt ſuam parochiã. facit quod not. D. m. poſt Inno. & Hoſt. ſup. de off. archid. dilecto. ſuper glo. 1. in fi. fac. etiam ſup. eod. tit. & lib. cum quis. §. vlt. & c. is qui. 1. reſponſo, & c. licet. 1. reſponſo. in fin. & videas quod not. Pau. infra eod. tit. in clem. cap. dudum.

De

DE DECIMIS, PRIMITIIS, & oblationibus. Tit. XIII.

SVMMARIVM.

1 *Colonus non ſoluens decimas, imputare debet ſibi ſterilitatem, & tenetur in totum ſoluere.*

CAP. PRIMVM.

D*Iſcretioni.*] Inſupp. hæc tam
1 ibi non ſoluentes, † punitur etiam non ſoluens decimas: quia ſi eſt colonus imputabitur ſibi ſterilitas, ꝗ totum abſq. deductione ſoluere domino tenetur, vt not. D. m. poſt Hoſt. ſup. de loca. propter ſterilitatẽ. ſub ver. hæc culpa.

SVMMARIVM.

1 *Communicatio non eſt inter bonum, & malum.*

2 *Laici decimas præſcribere non poſſunt, ſed clerici ſic.*

3 *Probandi onus cui incumbat ſuper decimis, neganti, an petenti remiſſiue.*

CAP. II.

S*Tatuto.*] In glo. hos duos. ibi, peſſima,
1 non † tamen in eis communicatio, vnde Hieronymus de pæn. diſt. 2. ſic enim inquit, Quæ enim communicatio luci à tenebris Chriſto, & Bellial, quo dies & nox miſceri nequeũt, ſic iuſtitia & iniquitas, peccata & bona opera, Chriſtus & antechriſtus, & interdum peſſima, vel peiora vincunt meliora, ſicut dicit Seneca de quæſtionibus naturalibus lib. 5. Vincuntur enim meliora peioribus. ipſe tamẽ de beneficiis lib. 7. Vincit vitia bonitas.
2 ſpeciali iure vt pote † præſcriptione. licet enim laici eas pręſcribere non poſſunt, vt ſup. eod. tit. cauſam quæ. clerici tamen bene poſſunt eas præſcribere Archid. & not. Ber. ſup. eod. tit. in aliquibus. in vlt. glo. & Io. 10. q. 1. quia cognouimus. 13. q. 3. in
3 ſumma. 16. q. 7. cuicunque. & † cui incumbat probandi onus, an petenti decimas, an neganti determinat D. m. inf. de reg. iuris, ſine poſſeſſione. in quæſtione. Lapus.

DE REGVLARIBVS, ET tranſeuntibus ad religionem. Titulus XIIII.

SVMMARIVM.

1 *Forma profeſſionis regularium.*

2 *Proteſtatio profitentis religionem, an, quando, & quomodo proſit.*

CAP. PRIMVM.

I*S qui.*] In glo. de profeſſione ibi in prin. in fin. vbi ſic di-
1 cit, † Ego T. promitto Deo & ſanctis eius, & vobis Domino, coram vobis & conuentu veſtro perpetuam ſeruaturum continentiã in hoc monaſterio quãtum Deus fragilitati vitæ permiſerit, & renuncio ꝓpriis, & vobis debitam ſecundum reg. talis ordinis obedientiam, & reuerentiam, ac ſtabilitatem, & conuerſionem morum meorum promitto: poſtea recipiat habitũ in glo. ibi præſumitur in fi. & in clem. eo.
2 tit. eos. in vlt. glo. ſed talis proteſtatio iuri contraria, cui contradicit perfectũ contrarium non videtur talẽ tueri niſi ex cauſa fieret, vt ſup. de conſtit. cum M. de his, quæ vi. c. 1. de appe. ſolicitudinem. de cenſi. olim. cum ibi not.

SVMMARIVM.

1 *Hæc decretalis habet locum non ſolum in mendicantibus, ſed etiam in mulieribus regularibus.*

2 *Nouitius delinquens in nouitiatu, an & qua pœna puniri poſſit.*

3 *Nouitius acceptãs pœnam impoſitam, an & quando videatur profiteri regulam.*

CAP. II.

1 NOn ſolum.] Sed † nunquid hoc c. habet locum in mulieribus ordinum mendicantium? & dicendum, ꝙ ſic, & ita conſuluimus D. Recuperus & ego in ſororibus dominarum mon. de Ripol. ordinis Prædicat. Florent. quæ mendicantes ſunt, licet ex priuilegio Apoſtolico poſſint habere proprium, quod priuilegium vidi, & legi. fac. quod not. D. m. in cle. eo. tit. vt profeſſores. in glo. prædicatores. & quod not. ſup. eod. lib. de ele. generali. & infra de religioſis domib. c. vno ſuper ver. cunctos impedire. iſta littera
2 fac. ad quæſtionem, an † nouitius exiſtens in nouitiatu, & delinquens taliter, ꝙ ſi eſſet profeſſus debet puniri pœna perpetui carceris, poſſit à prælato regulari damnari ad perpetuum carcerem? & ꝙ poſſit videtur per c. ſicut. 21. q. 1. & 16. q. 6. de lapſis. inf. de ſent. excom. religioſo. pro & cõtra ꝙ non poſſit videtur per hanc litteram poſſet tamen damnari ad tempus nouitia-
3 tus, & hoc ſi velit † nouitius, aliàs nõ: quia poteſt libere ad ſeculum redire. fac. ſup. eo. tit. ad Apoſtolica, & inf. de reg. iur. indultum. & hoc verum niſi profiteretur, ꝙ tũc poſſet ad perpetuum carcerem damnari, quam profeſſionem intelligitur facere eo ipſo, ꝙ talem pœnã perpetui carceris ſpõte recipit, & triduo perſeuerat. fac. clem. de procura. c. 1. & quod not. inf. c. prox. & hoc exaudi ſi ſcienter, & ſine proteſtatione, quòd propterea nõ intendit profiteri, & ſe ordini obligari tali perpetuæ carcerationi, & conſentiat aliàs ſecus. fac. quod not. inf. eod. c. & inf. eo. tit. beneficium. & in clem. c. vlt. per D. m. Lapus.

SUMMARIUM.

1 *Profeſſio in cuius manibus emittenda ſit.*

2 *Abbatiſſa non poteſt velare moniales velo conſecrationis.*

3 *Abbatiſſa poteſt velare velo profeſſionis & recipere profeſſionem,*

4 *Abbatiſſa an poſſit recipere ad profeſſionem maſculum.*

5 *Profeſſio tacita per quos actus inducatur, & facta dicatur.*

6 *Votum in genere, vel in ſpecie quid importat, & quid differant inter ſe.*

7 *Vouens certo ordini vel loco, ſi ibi eſſe nõ poſſit, non erit religioni obligatus, & poterit matrimonium contrahere.*

8 *Vouentis dicto, an & quando ſit cum clauſulis probari non poteſt, tam in foro conſcientiæ quàm contentioſo.*

9 *Ingrediens religionem, & habitum profeſſorum ſumens, & quando, & quanto tempore tacite vel expreſſe religioni obligetur.*

10 *Vouens expreſſe religionem, & illam intrans & habitum ſumens, ſtatim illi obligatur ſi ſit maior xiiij. annis.*

CAP. III.

COnſtitutionem.] In glo. an ſit. ibi, porrectum. & dicitur ibi, ꝙ ſic ſecun
1 dum Innoc. & Hoſt. † vnde debet fieri in manibus illius, qui eas recipiat, & recipere poſſit, vt pote abbas, vel epiſcopus, vel alius de mandato ipſorum. ſcripſit hic Archid. ꝙ poteſt fieri profeſſio in manibus abbatis, vel ſup altare. alle. qui cle. vel vouen. conſuluit. ſed in contrariũ fac. quod not. 20. q. 1. vidua. in gl. & q. 2. cap. ſtatuimus. idem quod Arch. tenet Hoſt. in d. c. conſuluit. vbi idem tenet Archi. quod Hoſt. facit & in contrarium de pœn. noua quædam. & quod de maior. & obed. c. di-
2 lecta. not. vbi dicit, ꝙ † abbatiſſa nõ poteſt velare monialem de velo conſecrationis, non dubium, quia non poteſt imponi niſi virginibus, & ab epiſcopo, vt 63. diſt. q̃uis. & 26. q. 6. c. 1. & not. in c. 2. per D. m.
3 inf. de priuil. c. vt Apoſtolicæ. † intelligatur ergo de velo profeſſionis quod imponitur viduis: & ſecundum hoc ſatis facit ad propoſitum, ꝙ mulier non poſſit ad profeſſionem recipere: ſed poſito, ꝙ abbatiſſa poſſit fœminam ad profeſſionem reci-
4 pere, nũquid † poteſt recipere maſculum? de hoc magis dubiũ, & prima facie videtur, quòd non: nam per profeſſionem efficitur

citur profitēs filius ſpiritualis, & ſubditus illius, in cuius manibus profitetur: & ideo dicitur abbatiſſa poteſt, ſed mulier nō poteſt aliquem in filium ſibi adoptare, prout ſcripſit Hoſtien. in ſumma de cognatione legali. §. 1. aliàs §. quis poteſt adoptare. ver. mulier autem. à ſimili videtur, quòd non poſſit, quem ad profeſſionem recipere, & iſti duo caſus, ſcilicet velatio, ſeu receptio ad profeſſionē, & adoptatio poſſunt addi xxxvij. caſibus, quibus fœmina eſt deterioris conditionis, quàm ſit maſculus, quod not. ſecundum Spec. de procur. §. in princ. ver. regulariter. c. vero cōſuluit loquitur in muliere profitente, non in mare: tacite vero facta ſcripſit D. m. in apo-
5 ſtillis ſup. eod. tit. vidua. quatuor modos † tacitæ profeſſionis. Primus, quando ille, qui erat nouitius portauit habitum indiſtinctum per totum annum quintum decimum. Secundus, quando pubes etiã non prius nouitius portauit habitum indiſtinctum per annum, vt ſup. eod. tit. & lib. c. 1. Tertius quando nouitius pubes inf. annū probationis aſſumpſit habitum profeſſorum diſtinctum ſcienter, & triduo perſeuerauit in eo, vt hic. Quartus quando immiſcet ſe aliis actibus, ad quos nō admittuntur, niſi profeſſi ſicut ad electiones, & alios cōtractus profeſſorum, vel quia permittit ſe præfici in abbatē, vt ſcripſit D. m. ſup. de teſt. c. 2. fac. ſup. eo. lib. de ele. ex eo. & c. indemnitatibus. & prædictū c. vidua. & iſto caſu debet perſeuerare triduo, ſicut hic ſecundum D. meum, & æquiparat ha-
6 bitum diſtinctū. In glo. † & votū. ibi xiij. hic & ſup. eod. tit. & lib. non ſolum intelligendum eſſe cum is, qui ingreditur, vel vouet intendebat in genere, non autem in ſpecie ſe certis, loco & ordini obligare, quia tunc ſecus: nam ſi vellet poſſet tunc etiam matrimonium contrahere, vel ſaltem ſi contraheret, non dirimeretur poſt contractum: & de hoc crederetur ſibi ſecūdum Guil. & Archid. & D. m. inf. de relig. domib. religionum. & ſecundum Innoc. & Hoſt. & D. m. ſup. eod. tit. conſulti. Poteſt dici, ꝙ ſi tēpore emiſſi voti, vel factæ profeſſionis expreſſit vouens, vel profitens de
7 certis loco † & ordine ſtabitur expreſſioni ſi probetur, ita ꝙ, ſi ibi eſſe non poterit, non erit nec in ſpecie, nec in genere ordini obligatus, & contrahere matrimoniū poterit & contractum tenebit. Si autem aliud non expreſſit, vel ſi expreſſit nō pro-
8 batur, † ſtabitur dicto ſuo in foro animæ, non autem in foro contentioſo, niſi forte hæc iuraret delato ſibi iuramento, & aliter probari non poſſet, vnde tunc nec contrahere poterit; & ſi contraxerit, non tenebit. ad hoc ſup. de homic. ſignificaſti 1. & 2. & quod ibi not. & de ſent. exco. ſi vero 2. & de iur. iur. mulieri, & quod ibi poſt Hoſt. per D. m. not. & ita intelligatur ſup. eod. tit. & lib. non ſolum. & iſtud c. & inf. tit. prox. qui poſt votum, & prædictum c. religionum. & quod vtrobiq. not. & quod not. per Arch. 12. q. 1. ſcimus. & per Inno. & Hoſt. & D. m. ſup. eo. tit. porrectum. Inſup. idem Archid. in fi. per remiſſionem illam apparet de Clemente Papa iiij. intellexiſſe dictam dec. ad noſtram. in eo caſu
9 tãtum † cum aliquis intrat religionem habitum profeſſorum recipiens, vel etiã expreſſe dicens, ꝙ intendit vitã mutare, ſed aliam expreſſam profeſſionem non facit: tunc enim poteſt libere exire infra triduū, & reuerti ad ſtatum priſtinum, vt hic. ſe-
10 cus † dicit in eo, qui maior xiiij. annis expreſſam, & vocalem profeſſionē facit, vel qui votum de intrando religionem antea emiſiſſet, & poſtea religionem intrans habitum ſuſcipit: tali enim nec biduum, nec triduum daretur, quia ſtatim efficaciter obligatus eſt.

SUMMARIUM.

1 *Beneficium ingredientis religionem debet per alium ab epiſcopo, vel ſuperiore deputandum adminiſtrari infra tempus probationis.*

2 *Electio & collatio beneficij æquiparantur circa conſenſum prælati.*

3 *Executor non poteſt beneficia conferre etiam de conſenſu beneficiati nec reſignationes recipere ſine ſpeciali facultate.*

4 *Nouitius etiam tacitè profeſſus eligi poteſt ad parochialem.*

5 *Patronus vtrum ſit vocandus à compa-*

trono

trono ſingulari ad præſentandum vel eligendum.

CAP. IIII.

1 BEneficium.] Per alium † deputandū per epiſcopum, vel ſuperiorem ipſius beneficij. ad hoc ſup. eo. lib. de elec. cum ex te. §. porro. vbi de hoc ſcripſi ſub ver. ab eis. in glo. actum denotat, ibi non electorem. in collatore debet intelligi: cum enim conſentit ille, qui eſt prælatus, vt alteri conferat in electore, etiam poteſt intelligi in prælatum, electori con-
2 ſentit, cum † vtrobique par ſit ratio, & qđ præmittitur de collatore, debet intelligi de ordinario, in cuius manibus debet fieri renūciatio, vt in c. admonet nō de delega
3 to, vt eſt† exequutor ad conferendum qui beneficiato conſentiente non poſſet beneficium cōferre, licet hoc poſſit ordinarius collator, vt not. Hoſt. in c. ex ore. nec etiā poteſt executor ad conferendum renunciationem recipere, niſi ad hoc mādatum haberet. fac. ſup. eo. lib. de præben. dudū. vbi receptio renunciationis fuit expreſſe promiſſa, & hoc placet D. m. in c. ſicut 1. de verb. ſigni. ſuper ver. cedentium. In gl. 3. ibi, ꝙ poſſideri non poſſit, vt eſt beneficium ſimplex, vel hoſpitale. ſecus ergo vi
4 detur in curato, vt. ſ. ad illud poſſit † eligi, nedū expreſſe, ſed etiam tacite profeſſus, vt etiam nouitius, dummodo ſit beneficiū ſeculare, non regulare. ad hoc ſup. eo. lib. de elect. nullus. in eo tamen erit, vtrum cōſentire velit, necne, & in ead. glo. circa fi. ibi ſecus crederē in patrono, facit iſta gl.
5 pro illis, qui dicunt, ꝙ patronus debet† vocari à compatrono ſingulari ad eligēdum vel præſentandum: alioquin poſſit agere de contemptu, licet ipſe D. m. notet contrarium. ſup. de iure patr. c. 3. Inſup. & in his procedat quoniam primum. fac. quod not. ſup. eo. lib. ſecundū Io. Mon. per D. m. de præb. cum in eccleſiis. ſuper vlt. gl. in fi.

SVMMARIVM.

1 *Vouens religionem, ingrediens monaſterium, & poſtea egrediens, an & quando poſſit matrimonium contrahere.*

CAP. V.

QVi poſt votum.] *Et profitetur.*] Iſta litera bene facit contra id, quod ſcripſerunt Innoc. Goff. & Abb. ſup. eod. tit. ſtatuimus. & Innoc. & Hoſt. ꝙ clerici vel mon. c. memini-
1 mus. & c. vlt. q. dixerunt, ꝙ † vouens de certam religionem intrando, & poſtea ingrediens, & habitum etiam nouitiorum recipiens, nō poteſt redire ad ſeculum, & matrimonium contrahere; & ſi contraxerit non valet. videtur forte, ꝙ ſi uouit de intrādo religionem, & poſt ingreditur, dictum illorum ſit verum: ſi autem ſimpliciter cōtinentiam vouet, & poſt ingreditur, tunc ſecus: tamen vt not. Ber. in c. meminimus. neutro caſu vouēs, & poſt religionem ingrediens, niſi habitum profeſſorum recipiat, ſi talis ad ſæculū redeat, & matrimoniū cōtrahat, teneat matrimoniū, ad quod etiam fac. inf. tit. prox. ꝙ votum. ſecūdum ergo iſtud vltimum dictum, ſi ille, qui vouit de intrando certam religionem antequam ingrediatur, & etiam poſt, ante tamē quàm profiteatur laxiorem religionē, matrimonium contrahat, tenebit matrimoniū. bene probatur hoc per iſtud c. ibi, & profitetur in ipſa, & ibi per ſecūdum ſolemne. videtur tamen, ꝙ iſto caſu non dicatur votū ſolemne per receptionem habitus: ſed per ingreſſum in religionem, & profeſſionem factam in ipſa.

SVMMARIVM.

1 *Abbas ſolus an & quando poſſit creare vel admittere ad profeſſionem tacitam vel expreſſam monachos ſine conſenſu capituli vel conuentus.*

CAP. VI.

1 SI ad ſolum † abbatem.] Etiam de conſilio, vel aſſenſu conuentus ſui. vt ſup. eod. lib. ne ſe. vac. c. vno. & dico hoc eſſe de iure communi: aliàs hoc non poteſt ſine conſenſu conuentus, vt in c. ea noſcitur. ſup. de his quæ ſi. à præla. ſine conſen. cap. fac. 24. diſtin. epiſcopus. & quod ibi not.

not. in 1. glo. in fi. & de inſtit. c. ex frequẽtibus. in glo. 2. & quod not. Archid. 11. diſt. §. 1. & hoc quando Abbas vult creare monachum ipſum monaſterio, & monaſterium ipſi monacho obligando: ſecus ſi velit ipſum ad profeſſionem recipere ordini tantum, & non monaſterio eum obligando: quia tunc poteſt ſine cõſenſu conuentus; tamen ſi conuentus non contradicat etiam in primo caſu valebit receptio. fac. quod not. Archid. 16. q. vlt. & Guill. in Spec. de ſtatu mon. ver. xx. quæritur.

DE VOTO ET VOTI redemptione. Tit. XV.

SVMMARIVM.

1 *Vouens ſimpliciter monaſterium ingrediens & egrediens, etiam vxorem ducens, valide contrahit ſecundum caſum hic poſitum.*

2 *Profeſſio ſiue expreſſa ſiue tacita nõ poteſt emitti ab vno ſolo, ſed debet profiteri, & recipi à profitente, & illius ſuperiore.*

3 *Vouens ſimpliciter caſtitatem, an poſſit matrimonium contrahere.*

4 *Votũ caſtitatis à coniugibus de vtriuſque conſenſu factum obligat ad peccatum mortale, & ſi commiſceantur proles ſit illegitima.*

5 *Profeſſio emiſſa in manibus non habentis poteſtatem illam recipiendi, non dirimit matrimoniũ poſtea contractum ante ratificationem profeſſionis per ſuperiorem factam.*

6 *Votum viri de conſenſu vxoris factum ſolemnizat votum vxoris.*

7 *Votũ de certa religione obligat ad ingrediendum religionem in quocũque loco ſint illius monaſteria. Votum autem de certo loco non obligat, niſi ad illum locum, adeo ꝙ ſi in illo loco non recipiatur, liber eſt à voto.*

CAP. VNICVM.

1 Q*Vòd votum.*] Iſtud c. & ſup. tit. prox. c. qui poſt votũ. eo. lib. faciũt ad quæſtionem, quę talis eſt, Quidã † vouit ſeruare caſtitatem perpetuo voto ſimplici, poſt tẽpus iſte ingreditur religionem fratrum Minorum, cui datur habitus ſine ꝓbationis caputio per prælatum, qui eum recipit ad religionem. Dictus autem intrans religionem exiuit eam poſt tres menſes infra tempus, quo dictum habitum portauit: habuit plu ries dicere, ꝙ reputabat ſe profeſſum, & non nouitium, & ꝙ volebat tractari ſicut profeſſus, & nõ ſicut nouitius: à fratribus tamen in nullo actu qui tantum competit profeſſis, fuit tractatus ſicut ꝓfeſſus. prædictus vero poſtquam exiuit ordinem contraxit matrimonium cum quadã per verba de præſenti: quæritur, nunquid iſtud matrimonium teneat de iure, nec ne? fuit dictum cõſilium per quẽdam magiſtrum in theologia ordinis Minorum, & per me, matrimonium ipſum tenere de iure: ratio, quia habitus cum caputio ſuto datur illi, qui datur nouitiis, ſecundum regulas dicti ordinis, prout prælatis in fine anni illum habitum portãs facit profeſſionem ſine caputio ſuto: & quia licet votum prius emiſerit continentiæ, nihilominus ſolus ingreſſus cum receptione habitus nouitij, vel indiſtincti, non ſufficit ad dirimendum matrimoniũ poſt contractum, vt ſup. patet tit. prox. qui poſt votum. ibi, & profitetur in ipſa. & ibi, per ſecundum ſolemne. per quæ colligitur, ꝙ votum de ingrediendo religionem non ſolemnizatur per ingreſſum religionis, & receptionem habitus, ſed per profeſſionem, quæ † profeſſio ſiue ſit expreſſa, ſiue tacita, oportet, ꝙ ſit qui profiteatur, vt qui profeſſionem recipiat, & poteſtatem recipiendi incorporandi habeat, vt ſup. eo. tit. porrectum. & idẽ in pari ratione, vt tacita, vt. ſ. ſit qui poſſit dare habitum profeſſionis, & qui recipiat, vt not. in iſto c. per Arch. de expreſſa profeſſione, & per Inno. & Hoſt. & per D. m. in d. cap. porrectum. in glo. quæritur

3 quid. ibi, caſtitatem, dixerunt † Innoc. & Hoſt. ſup. de conuerſio. coniug. dudum. ſuper

4 per ver. caſtitatem,ꝙ ſimplici† promiſſione continentię communiter facta conſtante matrimonio per coniuges videntur adeo profiteri, ꝙ ſi poſt carnaliter ſe cognoſcant, peccant mortaliter, & ſoboles nata erit illegitima, & quòd alterutro ipſorum mortuo,ſi alter ad ſecunda vota migrauerit,matrimonium nõ tenebit: ſecus in ſolutis, qui non ita ligantur, niſi aliter ſolemniter voueant,vt hic. ſed contra dictum ipſorum tenet ibi D. m. per iſtud c. Volens ergo ſaluare dictũ ipſorum,poſſet dicere, ꝙ iſtud c.loquitur in ſolutis, non in coniugatis.rationem diuerſitatis ibi poteſt videre,ꝙ vult in glo. ſi obligatus. ibi, non tenet matrimonium. & licet iſto caſu non teneat matrimonium, vt hic, dici-
5 tur tamen ſi fiat † profeſsio religionis approbatæ per ſedẽ Apoſt. per aliquẽ in manibus illius, qui non habet poteſtatẽ eam recipiendi, & incorporandi profitentem in religione, quam profitetur ſi talis contrahat matrimonium antequam ratificetur ab eo, qui dictam poteſtatẽ habebat, cuius nomine recepta erit profeſsio,tenet matrimonium ſecũdum Inno. Hoſt.& D.
6 m.ſup.de regu.porrectum. Sed † nunquid per iſtud c. ſunt correcta, ſeu reuocata capitula 32.diſt.ſeriatim. 28.diſt. quia ſunt culpæ.& c.qui ſe. & quæ ibi not.ꝙ.ſ.ex voto viri promoti ad ſacros de licentia vxoris,ſolemnizetur votũ vxoris, ita ꝙ ſi poſt matrimonium contrahat non tenet;& videtur, ꝙ ſic. dicas contra, quia ex voto viri ſolemnizetur votum vxoris:nam communicat ſibi actiones, vt not. in dictis c. iſtud autem capitulum loquitur quãdo ſolutus vouet,& ſic non obſtat,vel poteſt dici,ꝙ hoc fac. non votum,ſed eccleſiæ conſtitutio,quod dic,vt dictis c.not.& per D. m.de conuerſio.coniug.ſuper ver. promittente. Inſup. idem Archid. ibi xl.n. Dicit
7 Io.de eo tenere in quæſtionibus ſuis,ꝙ† ſi ille voluit abſolute vitam mutare, & in ordinem cuius illi eſſe ſe nominabat viuere, ſiue ibi ſiue alibi vbicunque talis ordo vigeret, tunc cogendus eſt ad illum ordinem ſeruandũ.Si vero intendebat ſe Deo obligare illo loco tantum,& cum illis,tũc non tenetur alibi.

DE STATV REGVLARIVM. Titulus XVI.

SVMMARIVM.

1 *Verecundia eſt proxima innocentiæ, ex Seneca.*

2 *Epiſcopus an poſſit facere conſtutionẽ concernens loca ſuæ diœceſis exemptá directe, vel indirecte.*

3 *Exemptus faciens actum contra conſtitutionem epiſcopi in illius diœceſi, an & quando pœna conſtitutionis comprehendatur.*

4 *Curia, quid ex mente Philoſophi.*

CAP. VNICVM.

P*ericuloſo.*] In glo.eſt pudor. in fi.Senc.declamat.lib. 7.
1 declamat. vlt. Eſt † quædã proxima innocentię verecũdia, præbere ſe legibus.
2 ingreſſus,vel acceſſus. quid† ſi monaſteriũ monialium eſt exemptũ, epiſcopus facit conſtitutionem, ꝙ nullus accedat ad illud ſine ſua licentia ſub excommunicationis pœna:contrafaciens eo ipſo ſit excommunicatus; nunquid ſubditus ſuus, vel non
3 ſubditus,ſed† exemptus ad illud accedẽs ſine ipſius epiſcopi licentia erit excommunicatus?& videtur, ꝙ non, nam extra territorium ſup.eod.lib.de conſti. vt animarum. & nihil ad ipſum epiſcopum de monaſterio exempto. inf.de priuil.c.1.dicendum ꝙ ſubditus indiſtinctè, ac etiam non ſubditus ſi eũdo ad illud vadant per ſuam diœc.aliàs non: dummodo non ignorent probabiliter per ipſam conſtitutionẽ excommunicationem ipſam incurrunt.facit quod ſcripſit D.m.ſup.de reſcrip.nonnulli.ſub ver.additur.& ſup.eod.lib. de tempor.ord.c.eos.in glo.penult.& de priuile. c.cum & plantare. ſuper 1.glo. ſecus ſi faceret cõſtitutionem ſub eadem pœna, vel alia,ꝙ nullus in tali monaſterio in ſua diœceſ.poſito,licet exempto,aliquid inhoneſte committat:quia tunc, quicunque ſit ille cõmittens non incurrit in pœnã in con

ſtitu-

ſtitutione contentam, & hoc per iſtud c. vt animarum. fac. 18. q. 2. luminoſo. & prædictum c. 1. inf. de priu. & c. ſi propterea. & ſup. eod. lib. de offi. ord. cum epiſcopus. ar. à cõtrario. fac. etiam ad id, quod de exempto dicitur, quod not. D. m. in clem. de vita & honeſta. cler. c. diœceſanis. ſub ver. clericos. in glo. idem verbum. in fi. interro
4 gatus Philoſophus, quid † eſſet curia: reſpondit, Curia eſt determinatus locus ad decipiendum & ad ſuperandum tenuiores. Inſup. & clem. eo. tit. in fi. hæc glo. fuit Guill. de monte Aldu. quam vide in clem. eod. tit. accedentes. ſuper ver. & ſcriptis excedere.

DE RELIGIOSIS DOMIBVS. Titulus XVII.

SVMMARIVM.

1 *Nimium ſemper reprehenſibile.*
2 *Ne quid nimis ſumma philoſophia ex Ariſtotile.*
3 *Pluries rem eandem bene dicens, non bene dicit, ex Seneca.*
4 *Redditus annui inter immobilia reputantur.*
5 *Conſtitutiones ſolæ mendicantium per Papam non approbatæ, an faciant ipſos mendicantes.*
6 *Baro ædificans & dotans monaſterium vtrũ illud deſtruere poßit propter ingratitudinem monachorum.*
7 *Bona ingredietium monaſteria ordinis Prædicatorum, Minorum, vel aliorum mendicantium, vtrum ad monaſteria tranſeant, & quomodo.*
8 *Bona ingredientiũ monaſteria ordinum mendicantium, an & quando à monaſteriis peti aut conſequi poßint.*
9 *Legata bonorum ſtabilium facta mendicantibus, an & quando ab eis peti, conſequi, retineri ve poßint.*

CAP. VNICVM.

1 *Religionum nimia.*] D. m. poſt Ioan. in fi. nouellæ decretaliũ, Nec ignorẽ in ſcriptis reprehẽſibile eſſe nimis, ſiue ſit longitudini, ſiue breuitati connexum, & poſt Hoſt. ſub rubrica de vſu pallij, Ariſt. in extremis poſitus dicitur dixiſſe diſcipulis pro ſumma
2 philoſophiæ † Ne quid nimis. Sene. etiam dicit declam. lib. 4. in proœmio, Non minus deuito ſuperflua dicere, quàm contra-
3 ria. & lib. 8. declam. 5. Extra † controuerſiam non contentus vnã rem ſemel bene dicere, efficit ne bene dicat. Et ibidem in fi. Dicebat Scaur. Nõ minus magnam virtutem eſſe ſcire deſinere, quàm dicere redditus prohibitus habere propriũ in rebus immobilibus annuos redditus habere nõ
4 poterit: annui † enim redditus inter immobilia reputantur à iure, vt in clem. de ver. ſigni. exiui. §. cupientes ergo annuum redditum. in glo. iſtam litteram, ibi, eleemoſynas quærãt, ſcripſit Pau. in clem. de regular. vt profeſſores. ꝙ religioſi mendican
5 tes ex ſuis † conſtitutionibus tantum non approbatis per Papam non cẽſentur mendicantes, maxime quia poſſunt contra cõſtitutionem venire, etiam iuramento firmatam, & pro ipſo facit iſta littera, quæ non habet conſtitutiones, ſed in antiqua erat, & ſecundũ ipſam gloſſauit, & exemplum poſuit hic Guill. in contrarium, ꝙ. ſ. cenſeantur mendicãtes. fac. quod ſcripſit D. m. ſup. de regu. c. ſane. in glo. 1. ſi locus circa prin. vbi dicit, ꝙ ſatis eſt, ꝙ poſſunt non coli. in glo. hodie ibi, antiqua. in c. vno. inferius allegato, dicitur hactenus in c. cupientes. dicitur vſque nũc, ꝙ videtur, ꝙ illorum pœna locum habeat tantum in antiquis locis dimittendis. ſ. acquiſitis ante illa capitula: non autẽ in acquiſitis poſt editionem illorum capitulorũ. ſimile inf. de exceſſ. prælа. c. 1. & fac. quod ibi dicam in glo. diſputauit D. m. in fine quæſtionẽ
6 de barone, † qui ædificauit & dotauit monaſterium, ſi abbas, & monachi eiuſdem fiant ingrati, nunquid poſſit bona monaſterio collata propter ingratitudinem reuocare? vide in Spec. 4. parte de donationibus. ver. quid ſi aliquis Baro, vbi arguit

pro

pro & contra , & tandem dicit , ꝙ melius
eſt, ꝙ monaſterium non deſtruatur, ne bo-
na ei auferãtur propter rationes inductas:
perſonæ tamen inde eiiciantur, & aliæ ibi
ponantur. Inſup. vide ꝙ not. ibi ver. xl. vbi
7 in ver. tertio quærit, nunquid † bona in-
gredientium ordinem Minorum vel Præ-
dicatorum, vel aliorum mendicantium or
dinum tranſeant in eos? & dicit, ꝙ ſic: quia
etſi ordo illa tenere non poſſit: vendere ta
mẽ poterit pro ſuis neceſſitatibus. in quar
8 to ver. quærit, nunquid † prædicti ordines
poſſint petere bona ingredientium ordi-
nem ipſorum, & dicit, ꝙ ſic ſecundum In-
nocen. de probat. in præſentia. dicit, quòd
bona talium peruenire debent ad epi-
ſcopum . tamen Archid. ſcripſit 18. q. 3.
quia ingredientib. quod dictum Guill. eſt
benignius dicere . Videtur autem dicen-
dum , ꝙ fratres Minores nec bona talium
poſſunt petere, nec recipere per c. exiit. &
per c. exiui, quæ infra allegantur . Alij ve-
ro mendicantes poſſunt ea petere, non vt
illa teneant, ſed vt illa vendãtur, & de pre
9 cio viuant, etiam ſi legentur † eis, vel den
tur, non vt vendant , ſed vt ea retineant :
ſi autem prohibeantur ea vẽdere, tali pro-
hibitione non obſtante illa vendere pote-
runt. arg. 10. q. 1. ſic quædam. & quod ibi
not. fac. inf. de reg. iur. in pari delicto . ſed
ſi ea non ſunt conſecuti, tunc ea, vt illa cõ
ſequantur petere nõ poterunt propter tur
pitudinem ſuam. facit infra de regul. iur.
in pari.

DE CAPELLIS MONACHOrum. Tit. XVIII.

SVMMARIVM.

1 *Præſentatio capellani monachorum, vtrum debeat fieri à prælato cum conſenſu conuentus.*

2 *Examinandi ne ſint ab epiſcopis capellani à monachis præſentati.*

3 *Capellani monachorũ regulariter ſunt perpetui.*

4 *Capellani monachorum à monachis epiſcopo ad curam animarum præſentati poſſunt ab epiſcopis etiam in locis exemptis remoueri.*

5 *Parochialis eccleſia exẽpta an & quando ſit exemptia etiam ratione curæ.*

6 *Parochus eccleſiæ parochialis exemptæ delinquens, an & quando per ordinarium puniri poſſit.*

7 *Inſtitutio monachorum in parochiali exempta, an & quando ſit acceſſoria ad inſtitutionem epiſcopi, vel è contra.*

CAP. VNICVM.

1 P*Resbyteri* .] In glo. † præſentationes. in fi. iſtud c. ea no
ſcitur, potius probat, ꝙ fieri debet de iure communi
à prælato cũ conſenſu conuentus. in glo. ſi epiſcopus. in fi. contrariũ
patet in clem. de ſup. negligen. præl. quia
regulares. prout etiam not. per D. m. ſup.
eo. lib. de præben. cũ de beneficio. in glo.
2 not. quia non dicit ibi examinandi, † & ibi
not. contrarium, ꝙ ſ. epiſcopus non debet
3 talem examinare. in glo. vlt. in fi. erũt † er-
go perpetui. i. quouſq. vixerint, niſi remo
4 ueantur ex cauſa rationabili , & per † epi
ſcopos, vt ſup. in textu & gl. præmittitur.
& eſt mirum, quia inſtitutio epiſcopalis
ad curam perpetuat inſtitutum per mona
chos in eccleſia ipſorũ exempta , quia ab
ipſa eccleſia exempta, non per monachos,
ſed per epiſcopum remoueri debebit. facit
hoc auctoritas epiſcopalis, & prærogatiua
curę principaliter, ad quã per monachos ,
epiſcopis præſentantur, & per epiſcopos
inſtituuntur. ſup. de offi. archidia. ad hæc
de trãslatione, de cætero. & cap. veniens.
quoad primum. & ſup. de præben. c. extir-
pandæ. §. qui vero. quoad vlt. ex quo enim
talis eccleſia parochialis eſt, niſi ſit exem-
pta etiam cum parochianis, quos habet ,
5 licet † aliàs ſit exempta: non tamen quoad
curam erit exempta : ſed ratione curæ pa-
rochianorum non exemptorũ ſuberit loci
diœceſano, vt ſup. de priuile. ex ore. circa
fi. multo fortius ſuberit rector ipſius , vt
inf. eo. tit. per exemptionem. in prin. pro-
6 pter quod † ſi delinquat, per diœceſanũ pu
niri poterit , & eccleſia ipſa , & eius cura
priua-

priuari tamquam ipſius ſubditus. ad hoc ſup. de iud. poſtulaſti. inf. de priui. c. 1. fac. etiam quod not. D. m. poſt Innõ. & Hoſt. ſup. de cler. pereg. c. vlt. ſuper glo. 2. & ſup. eod. lib. de off. ord. c. ordinarij. ſuper glo.
7 hoc ad eius. ratiõ: † quia cũm propter curam ipſam per monachos inſtitutio fiat in prima eccleſia, reſpectu ipſius curę, inſtitutio ipſa erit acceſſoria inſtitutionis ad curam factã per epiſcopum, & naturã ipſius tamquam principalis, & dignioris ſequetur. inf. de reg. iur. acceſſorium. ſup. de conſecr. eccl. ꝙ in dubijs. & inf. eo. tit. ,px. c. 1. & ſup. eo. lib. de præb. ſi is cui. §. non ſic autem. Vel dicendum, ꝙ ſi eccleſia parochialis conferatur per monachos ad beneplacitum, ꝙ poteſt, vt in cle. de ſup. neg. prǽl. quia regulares. & de ſta. mon. ne in agro. §. qui autem. & de exceſſ. præla. frequens. ver. quidam. & fac. contra de reſcriptis. & ſi principalis, & quod vtrobique per D. m. not. tunc inſtitutio facta per monachos erit acceſſoria, & ſic loquitur principaliter: & inſtitutio, ſeu commiſſio curæ facta per epiſcopum erit acceſſoria, & ſic ſequitur naturam principalis, vnde remota inſtitutio, ſeu prouiſio per monachos, præſentatur per eos epiſcopo ad curã parochianorum, expiraret commiſſio curæ facta per epiſcopum. fac. quod not. per D. m. poſt Inno. & Archi. inf. de ver. ſign. veniens. ſuper ver. examinandi. ver. examinare autẽ. & ver. ſeq. hoc ꝙ dicitur à ver. vel dicendũ hucuſque intelligendum quãdo pertinet iſtud ad monachos ex priuilegio, aliàs nõ, vt patet ex iſto c. Si autem ad monachos non inſtitutio, ſed præſentatio etiam quo ad eccleſiam, & parochianorum curam, vel etiam inſtitutio rectoris eccleſię fiẽda per eos nõ ad beneplacitum, ſed perpetuo, & inſtitutio quoad eccleſiam, & curã, vel quoad curam ad epiſcopum pertinet, tũc habebit locum iſtud c. ratio, quia conſuetudo vel ſtatutum nõ debet poſſe dare monachis poteſtatem reuocandi factam inſtitutionem rectoris per epiſcopum maxime ad parochianorum curam, niſi quoad inſtitutionem per eos in eccleſia perpetuo, nõ ad beneplacitum factam. hoc c. licet breue ſit, cõtinet tñ multa: vnde ſi merito congruit illud Sen. decl. lib. 8. decla. 4. Et ſcriptũ leg anguſtũ, & ĩterpretatio diffuſa eſt.

DE IVRE PATRONATVS. Titulus XIX.

SVMMARIVM.

1 *Ius patronatus an poſſit in feudũ dari.*
2 *Nunquid legari.*
3 *Nũ hæres in eo particulariter inſtitui.*
4 *Num etiam donari poſſit abſque epiſcopi conſenſu.*
5 *Epiſcopus patronus num ſibi ipſi præſentare, & inſtituere debet, vel abſque præſentatione inſtituere poſſit.*
6 *Patronus bannitus, an & quando præſentare poſſit.*
7 *Legatus an poſsit conferre eccleſiã vacantem, cuius ius patronatus pro dimidia ſpectat ad laicum.*
8 *Patronus laicus vel clericus ſciẽter præſentans indignum, an & quando iure præſentandi, ſeu iure patronatus priuentur.*

CAP. VNICVM.

S*I laicus.*] In glo. ſicut. n. in fundatione. in fi. vbi dicit
1 ꝙ licet quidam dicũt, † ꝙ ius patronatus poſſit etiã in feudũ dari, hoc Hoſt. non placet, quærit etiam
2 nunquid † ius patronatus poſſit legari, vel
3 in illo ſingulariter † hæres inſtitui, & dic. ꝙ non, ſine auctoritate epiſcopi. In glo. ſecus ergo ibi ſcripſi, vbi dicit, Ego non cre
4 do, ꝙ † poſſit donari priuato ſine conſenſu epiſcopi, & hoc per decretũ præterea. eod. tit. & per iſtud c. Inſup. ſi donetur epi
5 ſcopo, in fin. vbi ſe habet † compatronum præſentet epiſcopus rectorem, & poſtmodum præſentatum inſtituat, & ſic intelligatur dictũ Goff. Si autem nõ habet compatronum, tamẽ aliqua præſentatione inſtituat, & ſic locum habeat dictum Hoſt. dixit. n. Goff. ꝙ epiſcopus deberet præſentare ſibi ipſi, & poſt præſentatum inſtituere. Hoſt. vero dixit, ꝙ deberet abſque prę-

6 ſentatione inſtituere. La. Inſup.† de bannito ibi.§.1.vbi dicit,ꝙ ſi ſit bānitus ex ea cauſa,ex qua bona publicantur,tunc ceſſio non valet,quia actiones competunt fiſco,& contra fiſcum. Si vero ex alia cauſa, tunc ſubdiſtingue,quia aut habet cauſam lucratiuam, aut onerosam,vt in primo caſu obſtet exceptio,in ſecundo vero nō.In-
7 ſup.idem Archid.in fi.ſed† nunquid quando eccleſia & patronus laicus habēt ſimul præſentare, poteſt legatus de latere eccleſiā vacantem,in qua habēt præſentationē rectoris ipſius conferre?cōſuluit D.Fre. ꝙ nō, cuius dictum exaudiri poteſt patrono laico contradicente:ſecus ſi conſentiente etiā ſi prælatus eccleſię patrono contradiceret,quia tunc poſſet eam conferre legatus:qđ cōſiliū habetur in ſuo opere cō.63. communicat ergo clericus rōne eccleſiæ, patronus priuilegio laici, ſicut & laicus
8 priuilegio clericali,qđ † ergo ſi ſimul præſentant ſcienter indignū,nunquid ambo, vel neuter eorū, aut quis ipſorū erunt ea vice poteſtate præſentādi priuati?videtur ꝙ ambo ſint priuati,& idem & multo fortius ſi vnus eſſet clericus, & patronus ratione patrimonij,& ratione eccleſiæ:& ſic haberet duas voces ſi præſentaret ſciēter indignū, erit priuatus propter indiuiduū. fac.de offi.del.cum ſuper.& quod not.inf. de reg.iur.vtile.& in q.& in reg. iure cōi. in q̄ſt.Si vero clericus p̄ſentat vnū ſciēter indignū,& patronus laicus pręſentat vnū alium ſcienter indignū,tunc erit priuatus clericus,& nō laicus.D.Ceretan. in ſua q. quam diſputauit tenuit,ꝙ quādo clericus patronus & laicus præſentant ſcienter indignū,erit priuatus clericus,non autē erit priuatus laicus. pro quo fac.vlt.ſolutio q. D.m.quam poſuit inf.de reg.iur.cuilibet.

DE CENSIBVS, EXACTIONIBUS,& procurationibus. Titulus XX.

SVMMARIVM.

1 *Maledictio patris eradicat fundamēta.*
2 *Maledictio proprie non importat executionem.*
3 *Maledictione diuina incurritur per peccatum mortale.*
4 *Caſus 48. in quibus Papa per ſuas conſtitutiones, ſeu priuilegia non intendit legibus, conſuetudinibus, aut priuilegiis particularibus derogare.*

CAP. PRIMVM.

R*omana.*]In glo.viſitare.ibi, propoſuiſti. vbi recitatur dictum Vin.& aliorum in glo.1. pœnam æternam. in fi.ſuper iſto ver. maledictionem.not.Guill.in deciſ. præſenti de
1 poſtulando,ꝙ maledictio †patris eradicat fundamenta,vt dicit Eccl.& ꝙ proprie ma-
2 ledictio † nō importat excommunicationem,licet ſit arg.contra 24.q.1.§. ſi ergo. ad fi.& q.3.ſed quid pro proſecutionibus
3 & c.ſeq.& cap.Deus.& ꝙ diuina † maledictione incurritur per mortale peccatum,
4 vt in prædicto c.Deus.Inſup.† hæc gl. ponit 28.caſus,in fine addo 20 dicens 29.de priuil.paſtoralis.30.ſup.eo.lib. de conſtit. c.1.31.ſup.de reſcrip. cum aliquibus. 32. eo.ti.c.ſi propter tua debita. 33.eo.tit.ſtatutum.34.eo.tit.duobus.35.de elect.quāuis.36.eod.tit.procur.37.eo.tit.de off.dele.c.vlt.§.vices quoque.38.de præb. quāuis.39.eo.tit.cum de beneficio.40.is cui. eo.tit.41.inf.de hære.inquiſitionis.42.infra de exceſſ.præl.c.vno.43.eo.tit.ſi motu proprio.de priuil.per exemptionem.in fi. 44.de ſen.exc.q̄ periculoſum.45.in clem. de elect.cauſam elect.46.de præb. per litteras. 47. extrauagans Bonifacij infra iniunctę.48.de ſent.excom.prouidere.in fi. & vide quod poſt Archi.ſcripſit D.m.ſup. eod.lib.in proœmio.in glo. hic tractat.& inſ.de reg.iur.nemo poteſt infra in quæſt.

SVMMARIVM.

1 *Iuramento deferentium, an & quando ſtādum ſit ex forma huius decretalis, & in illius caſu.*
2 *Clerici negociatores, an & quando priuilegium clericale amittant.*

CAP.

CAP. IIII.

Q*Vamquam.*] In glo.à contrario.in fi.vbi dicit,ꝙ graue eſſet ſemper iudicem adiri pro fide huius rei recipienda:vnde videtur cō-
1 mittendum † iuramento deferentiū, vel ſuorum nūciorum ſi perſonarum qualitas non diſſuadeat; vel niſi de contrario fides habeatur in promptu.fac.de iure iur. c. fi. quod met.cauſa.c. fi. quoad perſonam videtur ſufficere ſi ſit in habitu & tōſura clericali.per deciſ.ſi iudex. inf. de ſen.excō. ſed contra id, quod ſup.in prin.à cōtrario arguitur,videtur c. vlt. ſup. de vita & ho-
2 ne.cler.vbi dicitur,ꝙ † antequam priuilegium clericale in reb. omnes clerici negociatores perdant, debent moneri ibi, poſt ternam monitionem perdant in omnibus rebus tātum,quæ cauſa negociationis deferunt, vel deferri faciunt; & merito, vt puniantur,in quo delinquunt. vide quod ſcripſi in d.c.præſenti.

SVMMARIVM.

1 *Viſitans an & quando ſupplere debeat impotentiam viſitati.*

CAP. V.

P*Erpetuo.*] In glo.quid ſi faciet,in fi.
1 vbi dicit ſecundum Hoſt. † ꝙ impotentiam viſitati ſupplere debet viſitans ſuis ſumptibus.In glo.quos tamē in fi.vbi etiam ſcripſit,ꝙ eis dare non poteſt litteras commendatitias ad ordines.

DE CONSECRATIONE eccleſiæ vel altaris. Tit. XXI.

SVMMARIVM.

1 *Suſpenſus miniſtrans efficitur irregularis.*
2 *Virtus vicina vitio difficulter apprehēditur, ex Seneca.*
3 *Debitum coniugibus petentibus, an & quando reddendum ſit, etiam in quibuſcunque locis & diebus ſacris.*
4 *Continuatio quid, ex Seneca.*

CAP. VNICVM.

S*I eccleſiam.*] In glo.& tunc.in fi.in gl. eſt talis ſuſpenſus ab ingreſſu eccleſiæ. infra de priuil. epiſcoporum. in
1 fi.& ſi † ſuſpenſione durante in eccleſia diuinis vt prius in ſuo agens officio ſe ingerat,erit irregularis,vt inf.eod.tit.is cui. & de hoc plenius dicam in d.c.is qui.in glo. & tunc reconciliata ibi nocet.Sene. decl.
2 lib.7.in proœmio, Nec † mirum tamen ſi difficulter apprehēditur vitio tam vicina virtus.Inſup. Archid.ibi,vxori. not.D.m. poſt Hoſt.in Nouella ſup.de coniu lepro.
3 c.qm̄, ꝙ † ſi alter coniugum petat ab alio debitū,alius tenetur reddere,nō obſtante exceptione dierū, vel locorū ſacrorū. Inſup.fuit dictum.in fi.Sene.de quæſt.natur. lib.2.c.2.Continuatio eſt partium inter ſe non intermiſſa coniunctio. vnitas eſt ſine commiſſura continuatio,& duorū coniunctorum inter ſe corporum tactus.

DE IMMVNITATE ECCLEſiarum, cœmeteriorum, & aliorum locorum religioſor. Titulus XXIII.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſiarum appellatione, quæ loca veniant.*
2 *Incendiarij domorum eccleſiis contiguarū, an eiſdem pœnis afficiantur cum eccleſiarum.*
3 *Incendiarij non poſſunt abſolui, niſi per Papam.*

RVBRICA.

E*Ccleſiarum.*] Hic dicendum videtur,
1 ꝙ appellatione† eccleſiarum includantur nedum monaſteria:ſed omnia pia loca:nā iſta æquiparātur. de teſta.

requiſiſti. de relig.dom.de Xenodochiis. ſup.eo.lib.de elect.ſciant. cũcti & c. generali.fac.qđ ſcripſit D.m.poſt Arch.ſup.eo.
2 lib.de reſtitut. in integ.c.vlt. vidi † dubitari, an incendiarij, vel fractor domorum eccleſiarum ſitarum infra ambitum eccleſiarum priuilegiatarũ.17. q. 4. ſicut antiquitus.ſint ipſo iure excommunicati,ſicut incendiarij, & fractores ipſarum eccleſiarũ:& videtur ꝙ ſic, per d. c. ſicut antiquitus. & per cap.omnes ead.q.de ſent.exc. conqueſti.& c.tua nos.qui etiam poſtquã
3 fuerunt denunciati, † nõ poſſunt abſolui, niſi per Papam, prout etiam ſcripſit Hoſt. in Summa de raptoribus,ſub rubri. de incendiariis.§.& quæ pœna. ſuper hoc conſultus vnà cum quibuſdã Iuriſtis,cõſului, ꝙ comburens, vel frangens eccleſiam ſit ipſo iure excommunicatus:non autẽ frangens, vel comburens domum ſitam infra ambitum,& confines.d.cap.ſicut antiquitus;licet talis ſit violator eccleſiæ, & vt ſacrilegus puniendus,non tamen eſt excommunicatus,& per hoc,& c.cõqueſti.& per c.11.q.3.canonica.& per ea,quæ not.ſup. de ſent.exco.cum per cauſa.in prima glo. & ſuper ea per D.m.& de fo.comp.c. conqueſtus. ſuper vlt.glo.

SVMMARIVM.

1 *Inuidiæ effectus, ex S.Gregorio.*
2 *Inuidorum mos, ex eodem.*
3 *Succeſſor emphyteotæ, vtrum teneatur pacto de non vendendo, niſi æquali, vel minori.*

CAP. PRIMVM.

Qvia nonnulli.] In glo.multũ. peccant. in fi de inuidis dicit Greg. in 5.lib.Mor.In-
1 uidia† cum mentem calefecerit,cunctaq.inuenerit be-
2 ne geſta, conſumit. Inuidorum † mos eſt vt ſi non inuenerit mala, quæ vituperent, ſaltem quærant in bonis actibus quid accuſent. Sene.de beneficiis lib.3.Nõ poteſt quiſquam inuidere,& gratias agere.& idẽ de beata vita, Expedit enim vobis neminem videri bonum,quaſi aliena virtus exprobratio delictorum omnium ſit inuidi ſplendida cum ſordibus noſtris confertis, nec intelligitis quanto id noſtro detrimẽto audeatis. In glo.de hoc dubitatur, ibi, & licet idem tenet D.Fred.in quęſt.ſua,& eſt conſ.166.Inſup. idem Io. Mon.ibi ver.
3 96.quæritur,† quid ſi emphyteota rem tali pacto receperit, ꝙ non liceat ei vendere niſi minori,vel ſaltẽ æquali,pſonę,hoc ſeruato vendidit minori, vel ſaltẽ æquali, vtrum ſi emptor teneatur idem pactũ ſeruare?& dicit ꝙ non,ibi ver.154.dicit ꝙ iuris quando feudatarius ingreditur monaſteriũ quãto tempore monaſt. teneat feudũ.

SVMMARIVM.

1 *Arbitri vtrũ facere poſſint proceſſus, et ferre ſententias in eccleſiis, vel earum ambitu.*
2 *Iudicum appellatione, an veniant arbitri.*
3 *Confeſſio facta coram iudice laico in eccleſia vel eius ambitu, licet reliquus proceſſus ſit nullus.*

CAP. II.

DEcet.] *Proceſſus iudicũ ſecularium.*] Quid
1 de proceſſu, & ſententia † arbitrorũ, videtur,ꝙ ſecus ſit in illis dicendũ:nam ſi idem de illis voluiſſet, hic expreſſiſſet.ſup.de dec.ad audientiã.& qa cũ ſit pœnale debet reſtringi.ſup.eo. lib. de elect.ſtatutum.de regul. iur. in pœnis, & c.odia.ſed videtur idẽ in vtriſq. nam &
2 in appellatione † iudicum veniũt arbitri. 2.q.6 à iudicib.& hoc verũ maxime ſi ſũt arbitri iur. vt ſup.eo.li.de off.del.arbitris. fac.qđ not.ſup.eo.lib.de re iud.c. 1. in gl. quid de arbitro.& idẽ videtur de arbitris aliis à partib.electis,qui de iure procedere, & laudare habeãt,licet ibi aliud,quoniam de prædictis dicatur in illo caſu:ſecus ſi ſunt arbitratores,ſeu amicabiles cõpoſitores tm̃.ad hoc fac. q.a ſicut iudicib. obſtat tẽpus feriarũ,ita & arbitris, ſecũdũ ea, quæ not.in Spe.de arbitro & arbitratore.§.excipitur. ver. itẽ ꝙ pronunciauit. & §.fi.ver.in forma.& ſequẽti.& per Archi. in d.c.à iudicibus.& in d. cap. ab arbitris.

&

& quod not. in Spec. de libellorum conceptione. §. reſtat. ver. nunquid. pari ergo ratione obſtabit arbitris etiā locus, qui obſtat iudicib. vt hic. bene facit quod ſcripſit D.m. infra de reg. iur. in regula in iudiciis. in fi. 1. glo. poſt Io. Mona. ſuper ver. arbiter vero. ſic dicit, Si enim arbiter eſt iudex, ergo arbitrium iudicium: arbitrator autem, vel amicabilis compoſitor bene poteſt procedere die feriata, vt not. in Specu. tit. de arbitro & arbitratore. §. fi. ver. ſed nunquid amicabilis compoſitor. ſed ſi duo ſunt iudices, quorum vnus eſt clericus, alter laicus, nūquid tunc valebit proceſſus? videtur ꝙ non. ſup. de offi. deleg. cū ſuper, ſed quod valeat. fac. ſup. de arbi. per tuas. & quod ibi, & in c. contingit. eod. tit. not. per Inno. Hoſt. & Archi. & D.m. ſup. eod. lib. de iure patrona. c. vno. fac. ad hoc infra de regul. iur. vtile. & quod ibi not. in quæſtione. & in c. cuilibet. in quæſtione fac. ſup. eod. lib. de reſcrip. ſi eo tempore. & clemēt. de præb. c. 1. & quod ibi not. ſed cum hic dicatur, ꝙ proceſſus, & ſententia
3 non teneat ſi contrafiat, quid † erit de confeſſione ibi facta, nunquid erit ſimiliter nulla? dicendum, ꝙ non: immo valebit. ad hoc ꝙ ſcripſit Archi. 30. q. vlt. iudicantē. & D.m. poſt Abb. de reſt. ſpo. c. Piſanis. & hoc videtur verum, cū ſit confeſſio coram iudice non prohibito, prout poſt Inno. ſcripſit D.m. de elect. c. per inquiſitionē. aliàs ſecus de iudi. c. at ſi clerici. & ſecundum hoc videtur quòd valeat confeſſio à ſubdito facta corā ſuo iudice, licet extra territorium, quamuis proceſſus aliàs non valeret.

SUMMARIUM.

1 *Imponens vectigal hominibus eccleſiæ ſubditis, incidit in pœnas huius decretalis, ex quo facit fraudem legi.*

CAP. III.

1 CLericis.] Quærebat autem Io. Mona. in iſto c. quid ſi fiat † impoſitio talis non eccleſiaſticis perſonis, ſed eorum hominibus, nunquid eſſet locus pœnæ huius c. & dicebat ꝙ ſic, quia ſit fraus legi, de qua inf. de reg. iur. c. frater. & ſup. de priuile. quanto. fac. inf. eod. cap. eos.

SUMMARIUM.

1 *Clerici habētes iuriſdictionem temporalem, tenentur pœnis huius decretalis.*

2 *Eccleſiis relinquere bona ſua, quilibet poteſt.*

3 *Statuta ciuitatum reprimentia auctoritatem magnatum valent.*

4 *Statuta contra libertatē eccleſiaſticam poſſunt tolli.*

CAP. V.

1 EOs qui † temporale.] Et ita etiam ad clericos extenditur pœna huius c. ſi habeant dominium temporale. inf. tit. prox. c. vlt. & ſup. eod. lib de appel. Romana. §. debet autem. in glo. hic exprimebatur. ibi concor. bene fac. quod not. Hoſt. in Summa. eo. tit. §. in quantum. ſub §. ſed nec illa, vbi dicit, quòd licet immunitas eccleſiæ prætermittenda non eſt, ꝙ
2 quilibet † poteſt regulariter rē ſuam relinquere eccleſiæ, contra quam quidā tyranni diuerſas machinationes ingerunt: contra quos inducit conſilium generale de rebus eccle. non alien. cum laicis. conſuluit D. Fred. vt habetur in opere ſuo conſ. 76.
3 ꝙ † valeat ſtatutum ciuitatis, ꝙ nullus magnatum poſſit recipere aliquā ceſſionem; & ſi quis eam faciat, non valeat ceſſio, & ibi cogere not. Archi. 2. q. 1. ꝙ Lotharius.
4 ꝙ ſtatutum † ciuitatis, vel alterius loci, vel dominij, ſi ſunt contra libertatem eccleſiæ, vel contra ius diuinum, & ſit hoc notorium. ſuperior poteſt illud tollere, vel tolli & non obſeruari mandare ſine aliqua citatione, & decernere illud non tenere, & caſſare. Inſup. concor. ibi teſtatorem. fac. qđ not. D.m. ſup de iure iur. c. multi ſecundū Hoſt. ſuper glo. 2. vbi dicitur, ꝙ denegando præambula contractus, denegat cōtractū. fac. etiam. 1. quæſt. 1. ſunt quidam. & ibi not.

NE CLERICI VEL MONAchi ſecularibus negociis ſe immiſceant. Tit. XXIIII.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſia ſita in plebanatu præſumitur eſſe ſubiecta.*

2 *Plebanatus collegiatus an ſit dignitas.*

3 *Plebanatus habens ſub ſe capellas, an includatur in diſpoſitione ſtatutum de electione in ſexto.*

CAP. PRIMVM.

S*Tatutum.*] *Capellas habentes.*] bene facit iſta littera
1 ad proband. ꝙ eo ipſo, † ꝙ eccleſia eſt ſita in plebanatu, vel parochia alicuius plebis probetur ſubiecta, ei. 16. qõ. 1. plures. Inſup. hoc videtur tenere, ibi digni tas tamen, ſecundum Inno. & Hoſt. videtur, ꝙ † ex quo plebanatus eſt collegiatus
2 ſit dignitas, vnde non poteſt de tali per literas Apoſtolicas prouideri alicui, cui mandatur de curato beneficio prouideri, vt ipſi not. ſup. de præben c. vlt. ſuper ver. ad rectoriam, & videas quæſtionẽ D. Fre. quæ eſt cõſ. 76. & conſ. ſeq. & in fi. ſcripſit tamen ipſe Archid. ſup. eo. lib. de elect. ſtatutum. ſub ver. collegiatas. ꝙ iſtud c. non intelligebatur de plebaniis collegiatis, & ſecundum hoc non videtur plebanatus
3 includi † ſub prohibitione illius c. vlt. ſup. eod. tit. etiam collegiatus niſi haberet ſub ſe capellas etiam, vt hic. ſed videtur dicendum, ꝙ ſufficiat, ꝙ ſit collegiatus, quia nõ poteſt negari quin tunc ſit dignitas. ſ. vt in dicto c. ſtatutum. vel habeat ſub ſe capellas, &c. vt hic. licet nõ ſit collegiatus, quaſi iuriſdictionis ratione, quã habet ratione dictarum capellarum ſit dignitas: erit tamen tunc locus c. licet canon. ſup. eod. lib. de elect. ſi non eſt collegiatus & eſt parochialis, licet habeat ſub ſe capellas, & ſit dignitas.

SVMMARIVM.

1 *Contractus quãdo cenſeatur factus gratia vtriuſque, vel alterius tantum.*

2 *Monachi egredientes monaſteria cauſa audiendi phyſicam, vel leges ſeculares ſunt cogendi reuerti.*

3 *Monachi audientes ſcientias eis prohibitas, non redeuntes ad monaſterium, ſunt excommunicati.*

4 *Monachus manens in ſtudio de licẽtia abbatis, & retento habitu, non incurrit aliquam pœnam.*

5 *Monachus exuens habitum etiam cauſa ſtudij eſt excommunicatus.*

6 *Doctor ſcienter docens monachũ morantem extra monaſterium ſine licentia abbatis, vel ſine habitu eſt excommunicatus.*

CAP. II.

V*T periculoſa.*] Inſup. & quod ibi
1 not. vbi † dicit ſoluendo, ꝙ negari non poteſt, quin negotium ſit vtriuſque: ſed diſtinguendum cuius cõtemplatione factũ ſit, vt ille teneatur, ſed ſi gratia vtriuſque teneatur vterque in dubio ex perſonis dicta penſemus. Ad gloſſ.
2 quid ſi. in fin. adde dicas, quòd † aut religioſus egreditur monaſterium cauſa audiendi leges, vel phyſicam, aut cauſa audiendi theologiam, decreta, vel aliã ſcientiam, quam poſſit audire. Primo caſu ſi nõ reuertatur infra duos menſes ſecundum Innocen. Goff. & Vin. ſup. eod. tit. cap. vlt. computandum ab exitu monaſterij, hac de cauſa ſecundum Vin. vel poſtquam cœperit audire ſecundum Innocẽ. vel ſi audiat etiam ſemel infra duos menſes ſecundum Hoſt. per decret. vlt. §. verum. ſup. eod. tit. & ſecundum Archid. qui ſequitur Hoſt.
3 ipſo facto eſt excommunicatus † tam ipſe religioſus, quàm doctor ſcienter eidẽ participans: & hoc verum etiam ſi habitum, non dimittat, & ideo ſubaudiendum ibi habitu ſuo dimiſſo, maxime quoad leges & phyſicã: ſed Archi. & ẽt ſi de licẽtia ſui prælati

p̄lati leges & phyſicā audiat, vt ſup. eo. ti. nō magno opere. & c. ſuper ſpecula. quæ indiſtinctè loquuntur. in ſecundo & vlt. ca
4 ſu dicas, ꝙ ſi † vadit de licentia ſui prælati, & portat habitum, non incurrit aliquam pœnam, vel excommunicationem. Si autem vadit ſine licentia, vel cum licentia
5 & † habitum non portat, ipſo facto incurrit excommunicationis ſentētiam, vt hic,
6 & doctor, † qui tali ſcienter participat ipſum docendo vel retinendo in ſcholis pari ſententia ligatur: nam ſatis eidem participat in crimine damnato, ex quo eundem admittit ſcienter, non deferentem habitum.

CAP. III.

EPiſcopus.] In glo. de ſtatutis, ibi Hoſtien. quæ eſt, vt non valeat tale ſtatutum.

SVPER

NE CLERICI VEL MONAchi ſecularibus negociis ſe immiſceant. Tit. XXIIII.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſia ſita in plebanatu praſumitur eſſe ſubiecta.*
2 *Plebanatus collegiatus an ſit dignitas.*
3 *Plebanatus habens ſub ſe capellas, an includatur in diſpoſitione ſtatutum de electione in ſexto.*

CAP. PRIMVM.

1 STatutum.] Capellas habentes.] bene facit iſta littera ad proband. ꝙ eo ipſo, † ꝙ eccleſia eſt ſita in plebanatu, vel parochia alicuius plebis probetur ſubiecta, ei. 16. qō. 1. plures. Inſup. hoc videtur tenere, ibi dignitas tamen, ſecundum Inno. & Hoſt. videtur, ꝙ † ex quo plebanatus eſt collegiatus
2 ſit dignitas, vnde non poteſt de tali per literas Apoſtolicas prouideri alicui, cui mandatur de curato beneficio prouideri, vt ipſi not. ſup. de præben c. vlt. ſuper ver. ad rectoriam, & videas quæſtionē D. Fre. quæ eſt cōſ. 76. & conſ. ſeq. & in fi. ſcripſit tamen ipſe Archid. ſup. eo. lib. de elect. ſtatutum. ſub ver. collegiatas. ꝙ iſtud c. non intelligebatur de plebaniis collegiatis, & ſecundum hoc non videtur plebanatus
3 includi † ſub prohibitione illius c. vlt. ſup. eod. tit. etiam collegiatus niſi haberet ſub ſe capellas etiam, vt hic. ſed videtur dicendum, ꝙ ſufficiat, ꝙ ſit collegiatus, quia nō poteſt negari quin tunc ſit dignitas. ſ. vt in dicto c. ſtatutum. vel habeat ſub ſe capellas, &c. vt hic. licet nō ſit collegiatus, quaſi iuriſdictionis ratione, quā habet ratione dictarum capellarum ſit dignitas: erit tamen tunc locus c. licet canon. ſup. eod. lib. de elect. ſi non eſt collegiatus & eſt parochialis, licet habeat ſub ſe capellas, & ſit dignitas.

SVMMARIVM.

1 *Contractus quādo cenſeatur factus gratia vtriuſque, vel alterius tantum.*
2 *Monachi egredientes monaſteria cauſa audiendi phyſicam, vel leges ſeculares ſunt cogendi reuerti.*
3 *Monachi audientes ſcientias eis prohibitas, non redeuntes ad monaſterium, ſunt excommunicati.*
4 *Monachus manens in ſtudio de licētia abbatis, & retento habitu, non incurrit aliquam pœnam.*
5 *Monachus exuens habitum etiam cauſa ſtudij eſt excommunicatus.*
6 *Doctor ſcienter docens monachū morantem extra monaſterium ſine licentia abbatis, vel ſine habitu eſt excommunicatus.*

CAP. II.

1 VT *periculoſa.*] Inſup. & quod ibi not. vbi † dicit ſoluendo, ꝙ negari non poteſt, quin negotium ſit vtriuſque: ſed diſtinguendum cuius cō templatione factū ſit, vt ille teneatur, ſed ſi gratia vtriuſque teneatur vterque in dubio ex perſonis dicta penſemus. Ad gloſſ.
2 quid ſi. in fin. adde dicas, quòd † aut religioſus egreditur monaſterium cauſa audiendi leges, vel phyſicam, aut cauſa audiendi theologiam, decreta, vel aliā ſcientiam, quam poſſit audire. Primo caſu ſi nō reuertatur infra duos menſes ſecundum Innocen. Goff. & Vin. ſup. eod. tit. cap. vlt. computandum ab exitu monaſterij, hac de cauſa ſecundum Vin. vel poſtquam cœperit audire ſecundum Innocē. vel ſi audiat etiam ſemel infra duos menſes ſecundum Hoſt. per decret. vlt. §. verum. ſup. eod. tit. & ſecundum Archid. qui ſequitur Hoſt.
3 ipſo facto eſt excommunicatus † tam ipſe religioſus, quàm doctor ſcienter eidē participans: & hoc verum etiam ſi habitum, non dimittat, & ideo ſubaudiendum ibi habitu ſuo dimiſſo, maxime quoad leges & phyſicā: ſed Archi. & ēt ſi de licētia ſui

prælati

p̄lati leges & phyſicā audiat, vt ſup. eo. ti.
nō magno opere. & c. ſuper ſpecula. quæ
indiſtinctè loquuntur. in ſecundo & vlt. ca
4 ſu dicas, ꝙ ſi † vadit de licentia ſui prælati,
& portat habitum, non incurrit aliquam
pœnam, vel excommunicationem. Si au
tem vadit ſine licentia, vel cum licentia
5 & † habitum non portat, ipſo facto incur-
rit excommunicationis ſentētiam, vt hic,
6 & doctor, † qui tali ſcienter participat ip
ſum docendo vel retinendo in ſcholis pa-
ri ſententia ligatur: nam ſatis eidem participat in crimine damnato, ex quo eundem admittit ſcienter, non deferentem habitum.

CAP. III.

EPiſcopus.] In glo. de ſtatutis, ibi Hoſtien. quæ eſt, vt non valeat tale ſtatutum.

SVPER

Digitized by Google

SVPER SEXTO DECRETALIVM LIBER QVARTVS.

DE DESPONSATIONE impuberum. Tit. II.

SVMMARIVM.

1 *Sponſalia inualida tracta validantur.*

2 *De ſponſalibus ſolo tractu temporis non fit matrimonium.*

3 *Verba quibus contrahitur matrimonium de præſenti.*

4 *Verba apta ad contrahendum matrimonium inter inhabiles prolata, num ſponſalia aut publicæ honeſtatis iuſtitiam operentur.*

5 *Contrahentes non poſſunt facere quin leges in eorum contractibus locum habeant.*

6 *Cohabitatio ipſorum poſt pubertatem, vtrũ faciat præſumi matrimonium.*

CAP. VNICVM.

S*I infantes.*] *Nõ tranſeunt.*] dixit Inn ſu.eo.ti.atteſtationes, in gl.not.ꝙ ſi impubes,ꝙ ꝗ
1 lapſu tꝑis†fit aliqd,puta de nõ ſpõſalib. ſpõſalia,vt qa erãt cõtracta infra ſeptẽniũ:ſed id, qđ ali
2 quid eſt non mutat naturam,quia† non fit de ſponſalibus matrimonium.Eſt inducta quid ſi prędicti,de quibus in iſto § dicitur
3 ſic† dicunt, Ego accipio te in meam. &,
4 Ego accipio te in meũ,ita† ꝙ fit matrimonium per verba de præſenti,aliàs nolumus ꝙ ſit inter nos matrimonium, vel ſponſalia, nunquid erunt inter eos contracta ſponſalia de futuro,ex quibus oriatur publicæ honeſtatis iuſtitia,& ſine quo nõ inducitur,vt ſup.eod.lib.tit. prox.c. vno. facit quod ſcripſit D.m. poſt Archid.ſup. eod lib.de offi.deleg.ſtatuimus. in glo. & ſi tunc. Sed contra cum hic dicatur,ꝙ per iſta verba contrahantur ſponſalia de futuro, ex quibus oritur publicæ honeſtatis
5 iuſtitia † non poſſunt ipſi contrahentes facere quin hoc ſit etiam inuitis. fac.ad hoc quod not.Ber. ſup.de ſpon.tua nos. & D. m.ſup.eod.lib.de arbit.c.1.in vlt.glo.fac. etiam de teſtam.tua nobis. & c.requiſiſti. & c. officij.& quod not.ſup. de conſtit. cũ
6 M.Ferrarien. Sed† quid ſi poſt ſpõſalia ſpõſa ſtet poſtquam perueniunt ad pubertatem in domo ſponſi,& inſimul maneant, nunquid præſumitur inter eos matrimonium eſſe contractum? & videtur ꝙ ſic, vt not. 27.q.2.priuſquam.& 30.q 2. c. vno. per Io.& Archid. ſecus tamen eſt,ſi ſponſus ducatur ad domum ſponſæ, & ibi inſimul commorentur, prout ſcripſit Archid. in d.c.priuſquam.ſed in contrariu m fac.& quòd ſit idem in vltimo caſu quod ſcripſit hic D.m. ſub ver.cohabitationem,ꝙ contrarium videtur verius, cum ſit par ratio in vtroque caſu,& idem poſt Hoſt.ſcripſit D.m. ſup.eo.tit.c.1. ſuper glo. vlt.

DE COGNATIONE SPIRITUALI. Tit. III.

SVMMARIVM.

1 *Cognatio ſpiritualis non contrahitur inter filios alterius coniugis leuantis,ſed vtriuſque tantum.*

2 *Filij coniugum leuantium de ſacro fonte ex alio matrimonio poſſunt adinuicem copulari.*

3 *Quæſtio de filio mariti vxoris leuantis tantum et filia vxoris vtrum copulari poßint.*

4 *Leuata à muliere non poteſt contrahere cum filio illius ex quocũque marito poſtea nato.*

CAP.

CAP. PRIMVM.

NEdum.] *Suſcipientes filios.*] be
ne probat iſta littera, ꝙ nõ
1 inter † filios alterius, vn-
2 de † ſi alter coniugum ali-
quem de ſacro fonte ele-
uet, ſic eleuatus contrahere poterit matri
monium cum filia alterius ipſorum coniu
gum, dummodo non leuantis, ſeu ſuſcipiẽ
3 tis, & per † iſtam litteram reſpondit mihi
D. m. ad quæſtionem, qua quærebatur,
Quidam habens filiũ ex vxore, ea mortua
duxit aliam, & matrimonium conſumma
uit, quæ filiam alterius de ſacro fonte le-
uauit; nunquid poterat matrimonium con
trahi inter dictum puerum & dictam puel
4 lam? & reſpondit mihi, ꝙ ſic. Sed † quid ſi
mulier iſta mortuo viro contrahat cum a-
lio, & ex eo filium procreat; nunquid in-
ter illam filiam ſpiritualem ipſius mulie-
ris, & ipſius mulieris filium carnalem po-
terit matrimonium contrahi? & dicendũ,
ꝙ non per iſtud c.

SVMMARIVM.

1 *Caſus in quibus mulieres ſunt deterio-
ris conditionis viris remiſsiue.*

CAP. III.

QVamuis.] In glo. in cognatione. in
1 fi. vbi ponit xxxvij. † caſus, qui-
bus conditio mulierum eſt dete
rior, quàm marium, & xj. in
quibus eſt melior, & xiij. quib. conueniũt
mares & mulieres, & ego xxxvij. caſibus
addo vnum. 20. q. 2. ſtatuimus. vbi dicitur
ꝙ mulier non poteſt monacham velare. a-
lium caſum addo per c. vnicum. ſup. eo. li-
bro de ſtatu regu. vbi habetur, ꝙ abbatiſſa
viſitare non poteſt in perſona propria lo-
ca ſibi ſubiecta: & etiam addo alium, quia
mulier non poteſt ſibi filium adoptare, vt
ſcripſi ſup. eod lib. de regu. conſtitutionẽ.

SVPER

SVPER SEXTO DECRETALIVM
LIBER QVINTVS.

DE HÆRETICIS. Titulus II.

SVMMARIVM.

1 *Imperſonale verbũ ad quem referatur.*

CAP. PRIMVM.

QVoniam.] In glo. ipſi epiſco po.in fi.not.de iſta dictione,
1 videbitur, ad †quẽ referatur imperſonaliter, ſeu indeterminate ꝓlata, & idẽ ſi diceret, prout expedierit: quia ad iudicem refertur, vt infra eod.tit.vt commiſſi. in prin.

SVMMARIVM.

1 *Locus ille iſtius decretalis accipitur pro cœmeterio.*

2 *Fautores hæreticorum, eosve ſepelientes excommunicantur.*

CAP. II.

1 QVicunque.] † Locus ille.i.illud cœmeterium eccleſiæ, in quo tales
2 ſunt ſepulti. Archid.† irritum,& inane ſequitur in conſtitutione Alexandri extrauaganti poſita in tit.de ſent. excom. & incipit, Alexander. nos enim prædictos ex tunc priuamus beneficiis acquiſitis, volentes,ꝗ tales perſonæ habitis careant, & alia, vel ſimilia nequaquam admittantur in poſterum.

SVMMARIVM.

1 *Publicatis atteſtationibus, an & quando poſſit opponi exceptio peremptoria*

CAP. III.

FIlij.] In ſuppletur de regular.ibi, publicatis pro dicto Ioan. Mona.fac. quod not. Guill.in Specu.de teſte, §.qualiter.ver.ſed opponitur.& de excep.
1 & replicat.§.dicto.ver.ſed † nunquid atteſtationibus publicatis . vbi dicatur ſecundum Vin.ꝗ atteſtationibus publicatis poteſt exceptio peremptoria proponi ſi ſit talis, ꝗ non deſtruat principale quin tenuerit: ſecus ſi dicerẽ,ꝗ teſtes dixerũt falſum: tũc enim non audiar niſi velim teſtes producere ſuper corruptione. In glo.de extrema, ibi, credo,ꝗ.ſ.nõ debeat ipſius talis relapſi corpus in cœmeterio eccleſiaſtico ſepeliri.

SVMMARIVM.

1 *Confundi debet contumacia, & ſuperbia.*

2 *Contumax citatus vt hæreticus, licet in rei veritate non ſit, debet tamen vt talis condemnari per contemptum Eccleſiæ.*

CAP. VII.

CVm contumacia.] *Contumacia.*] De contumacia & ſuperbia dicitur in canone ſi quis tumidus. 15.q.
2 7.† confundi debet contumacia & ſuperbia, & in omnibus frangi hæreticus, licet
1 in veritate † poſſit eſſe, ꝗ non eſt hæreticus: tamen ac ſi eſſet tantum per contemptum Eccleſiæ,& clauium, ex quo ſic condemnatus pœnas hæretici incurrit, prout ſcripſit Hoſt.ſup.eod.tit.c.excommunicamus 1.§.1.condemnetur, ſi monitus competenter redire noluerit, ſecundum Hoſt. ibidem.in gl.iſtud.in fi.debet ergo eſſe integer & continuus. prout not.ſup.eo. lib. de vita & honeſta.cler.c.vno.

SVM-

SUMMARIUM.

1 *Quæſtio & inquiſitio idem ſignificant.*
2 *Inuocator dæmonum abiurans, & iterũ inuocans, vtrum poßit vt hæreticus repulſus puniri.*
3 *Suſcipiens duas vxores, vtrũ poßit tanquam de hæreſi ſuſpectus circa articulum matrimonij examinari.*

CAP. VIII.

1 Accuſatus.] De quæſtionibus.i. de inquiſitionibus: † nam quæſtio idem eſt, quod inquiſitio, vide in
2 Catho.in quæſtio. vidi dubitari † nũquid ſi inuocator dæmonum in iudicio coram inquiſitore abiurauerit hæreſim, & promiſit nunquam eos inuocare, ſi poſtmodũ inuocauerit ſit dicendus relapſus, & debeat & poſſit relaxorum pœna puniri: & fuit conſultum, ꝙ non contrariũ credo ſcilicet, ꝙ debeat dici relapſus, & vt relapſus puniri. fac. ſup eo.c.§.ille quoque. & grauius hic peccat, quàm ibi ſecundũ Archi.
3 bene facit 27.diſt.c.ideo. Item † nunquid ſi quis contrahat legitime matrimonium cũ vna per verba de præſenti, & poſtea ea viuente contrahat cum alia propria auctoritate, poſſit inquiſitor hæreticæ prauitatis cõtra taliter contrahentem inquirere, qualiter ſentiat de ſacramento matrimonij? & fuit conſultum, quòd ſic, & credo, quòd bene.

SUMMARIUM.

1 *Conſuetudo quid operari poßit circa matrimonia & illorum ſubſtantialia vel accidentalia.*

CAP. IX.

1 Statutum.] In glo. fac. hæc † decretal. ibi contrahẽdi, fac. quod ipſe D. m. not. poſt Inno. ſup. de ſponſ. c. 1. ſub ver. tranſgreſſor, vbi ſic dicit, Quo enim ad ſubſtantialia matrimonij conſuetudo nil potuit ſtatuere, quoad accidentalia forte poſſet, vt quoad dotem. ſup. de teſtam. Raynuntius.

SUMMARIUM.

1 *Inquiſitores hæreticæ prauitatis, an ſint dati ad vniuerſitatem cauſarum, ſiue ad vniuerſitatem perſonarum.*

CAP. X.

1 Ne aliqui.] In † glo. dubitatur. ibi, cauſarum, non videtur dari ad vniuerſitatem cauſarum, ſed potius ad vnam & ſpecialem cauſam tãtum, ſcilicet hæreſis, licet dati ſint ad vniuerſitatem perſonarum. fac. quod not. D. m. ſupra eo. tit. ſuper ver. priuilegiorum.

SUMMARIUM.

1 *Reuocantur per hanc decretalem priuilegia non ſolum conceſſa, ſed etiam concedenda.*
2 *Clauſula, Non obſtan. an & quando reuocet priuilegia & cõſtitutiones priuilegiis contrarias.*
3 *Auſteritas quid.*
4 *Homo homini munificentißimus.*

CAP. XI.

1 Ut officium.] Concedendis.] Reuocantur † ergo hic per generalia non obſtantia priuilegia nedum conceſſa, ſed etiam concedenda, & hoc videtur verũ indiſtinctè quoad ipſum Clementem. ad hoc ſup. de ele. innotuit. & ſup. eo. lib. de reſcri. c. vlt. in fi. & idem quoad ſucceſſorem videtur niſi ſucceſſor aliud exprimat. fac. ſup. de ſent. exc. à nobis 1. in glo. 2. in fin. & quod ſcripſit D. m. poſt Ioan. Mona. ſup. eo. lib. de præben. ij. in glo. ꝙ ra
2 ro fit, † & idem quando per non obſtantia reuocentur, vel non. ſcripſit Archid. 15. q. 2. in ſumma ſuper 1. glo. & ſup. eod. lib. de præb. c. cum in illis. D. m. inf. de exceſſ. prælat. c. vno. & ego ſup. eo. lib. de reſcri. ſi propter tua debita. de præb. c. ei cui. eo. lib.

3 lib.in glo.dicitur† auſteritas ibi ſine pieta te.Sene.de moribus, Quis ꝓximus modus iuſtitiæ ſeueritas.In glo. vnde per cle. ibi
4 teſtium,Sene.de morib. in prin.† Quid eſt munificētiſſimum homini alter homo. in gl.arguit.ibi ſignificaſti.vbi dicit,ꝙ ſi placet opinio,quæ habet,ꝙ poſſit implorare, ſed ſi curia tenet contrarium, vt dicit ibi Archid.non eſt plus ſtandum. Inſup. ſecus ibi adipiſcitur. Sene.decla.lib.4. declam.
2 lex exterminari tūc voluit hoc cum quis peteret,non cum haberet ſacerdotium.

SVMMARIVM.

1 *Officia quæ publica & quæ communia*
2 *Inquiſitori hæreticæ prauitatis, vtrum credatur vel debeat aliunde conſtare.*
3 *Conſtare de aliquo facto dicitur, etiam quando eſt notorium, licet non appareat in actis.*
4 *Commiſſio facta conſcientiæ & diſcretioni differunt.*
5 *Librorum, & chartarum appellatione quid contineatur.*
6 *De, & cum, præpoſitiones inter ſe non differunt.*

CAP. XII.

1 VT *commiſſi.*] † Officiis publicis, vt tutela, & cura ſub, ac etiam ciuilibus vt iudicare, & arbitrari & omnibus vt procurare, & teſtificari,de quibus ſcripſit poſt Hoſt. D.m.cod.lib. de exceptio.pia.ſuper glo. olim erat conſtaret legitime hoc non ſine miniſterio dictū
2 eſt:non enim credetur inquiſitori † ſi diceret ſe hoc ſcire.6.q. 2. ſi tantum. nec etiā poteſt ſibi conſtare iudicialiter, vt inf.eo. tit.inquiſitiones. debet ergo de hoc conſtare iudicialiter ſuperiori epiſcopo vocato.ad hæc clem.de cenſ.c. vlt. & quod ibi
3 ſcripſit D. m. & idem † ſi id adeo eſſet notorium,ꝙ negari non poſſet.de fil.presby. quoniam.de cohab.cle.& mulie.c. veſtra. & c.tua.& de iure iurā. ad noſtram 3. fac. quod ſcripſi in clem.de pæniten.& remiſſ. c.vno.in glo. ꝙ ipſorum.in fin. fac.ad hoc quod ipſe D.m.not. ſup.eod.lib.de iur.calum.c. in appellationis cauſa. ſuper ver. vi derit expedire. In contrariū fac.quod not. Ber.ſup.de corpo.vi.c.2.in vlt. gl. in prin.
4 forte poſſet probabiliter dici,† ꝙ aliud eſt quando aliud committitur cōſcientiæ ali cuius,vt in d.§.aliud quando diſcretioni, vt hic,vt in primo nō audiatur quis in cōtrarium in vlt.ſic, in glo.ita triplicat. in ſi.
5 vbi dic.† ꝙ nomine librorum continentur omnia volumina,ſiue in chartis ſiue in mē brana,vel qualibet alia materia.ff. de leg. 3.l.librorum.chartis vero ligatis libri iam facti non continentur.eod. tit.l.chartis.in glo.non dicit conſenſu ibi ad ſi. & vtrobique tenet,ꝙ non ſit differētia inter propo-
6 ſitionem † de,& cum. Inſup. forſan. ibi de hæreticis. Idem cum Iaco. tenet Archid. in opere,quod ſcripſit D.Clementi in c.& quæſtione poſt hæc quæro. & idem ibi dicit tenere Placen.Io.& Lau.

SVMMARIVM.

1 *Prudentis officium quale ſit, ex Seneca.*

CAP. XV.

1 STatutum.] Sen.in tractatu de quatuor virtutibus. in c. de prudentia. † Prudentis proprium eſt examinare con ſilia, & non cito facili credulitate ad falſa prolabi.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopi an & quando poſſint inquirere cōtra inquiſitores, ſiue illos punire.*

CAP. XVII.

1 INquiſitores.]† Sed nunquid epiſcopi po tuerunt inquirere cōtra inquiſitores de hoc crimine,vel de alio. Dicēdum, ꝙ non durāte officio:poſt finitum vero officium ſic, vel etiam durante officio ſi crimen eſſet adeo notorium, ꝙ non requireret cauſæ cognitionem.ſup.de fil.presbyt. quoniā.fac.quod not. D.m. ſup.de reſcri. c.vlt.

c.vlt.& eo:tit.ſuper glo.vlt.& eo.tit. hoc lib.c.ſtatutum.in fi.in gl.ſi de facto,& tūc non eſſet locus inquiſitioni, ſed pœnæ im poſitioni.

SVMMARIVM.

1 *Citatus coram duobus iudicibus coram quo comparere teneatur.*

2 *Epiſcopus contra ſubditos procedens, præſumitur procedere auctoritate or dinaria.*

CAP. XVII.

1 PEr hoc.] In glo. quærit hic. in fin. † Ego autem dicendū puto,ꝙ quādo diœceſanus procedit auctoritate ordinaria habeat locum dictū Archi. quando vero procedit auctoritate delegata,vtpote quando cōtra exemptos, vt eo. tit. ad abolendam. in fi. tunc ſit in optione citati coram quo primo compareat,vel ſi poſt compareat coram vtroque, coram vno per ſe,& coram alio per procuratorē, & erit iterum legitime excuſatus. fac. qđ not.Hoſt.in Sum.de maio.& obe.§. & ad quid obediens. ver. quid ſi duo æquales ſint.faciunt etiam quæ not.Inno. Hoſt.& D.m.ſup.de appel.cum parati. in magna
2 glo.procedant, tunc † procedunt epiſcopi auctoritate ordinaria cum contra ſubditos ſuos procedunt.ſup.eo.tit.in præallegato c.ad abolendam.in fi.

SVMMARIVM.

1 *Regula, Quod quiſq. iuris, vtrum habeat locum in materia hæreſis, & illius inquiſitionis.*

CAP. XVIII.

VT inquiſitionis.] In glo.non facere ibi. aliquid facere. & eſt ſimile quod not.ſecundum Arch. ſup. eod.lib.de reb.eccleſ.non alie.hoc conſultiſſimo.ſub ver. intellexerit.inſup.Io.Mo. in fi.dixit Hoſt.ſup.de vit.& ho.cle.c. vlt. vbi de hoc in 1.glo.cuius dictum ibi reci-
1 tat D.m.ꝙ fouens fidem non tenetur recipere contra ſe ius illud,quo ſe defendit: ſi autem agitur de re priuatorum, & priuatus vtatur iure, de quo quæritur, de facto participando vtilitati iur. & ſic tacite approbando,& tunc tenetur illud ius recipere contra ſe, porro ſi agitur de iure tantū extra iudicium allegando caute,tunc non tenetur aliud excipere contra ſe.

SVMMARIVM.

1 *Alienatio bonorum omnium,vel partis eorum, an & quādo dicatur vel præſumatur facta in fraudem fiſci, vel hæredum.*

CAP. XIX.

1 CVm ſecundum.] Inſup.† ſi tamen alienatio. ibi, aliquis. vbi dicit Guil.ꝙ ſi talis alienator diu poſt confectum inſtrumentum bona illa tenuerit,nec apparet illum, in quem dicitur facta alienatio illa petiiſſe, vel tenuiſſe,vel fructus inde percepiſſe præſumitur fraus. quidam dicunt, ꝙ ſi vendidit omnia bona ſua non tenet venditio: quia præſumitur fraus in damnum hæredis occiſi. Si vero rem aliquam, vel aliquas, & perſonæ ſuſpectæ, vel filio, nepoti, vel fratri, & tunc non valet, quia præſumitur fraus aut extraneę & tunc valet. Vltimo dicit, quòd ſiue faciat coniunctę ſiue non, & ſiue donet, ſiue vendat,& ſiue parum ante, ſiue parum poſt commiſſum maleficium non tenet quod agitur.

SVMMARIVM.

1 *Legatus an poſſit tollere iuris ſolemnitates, & quas.*

CAP. XX.

1 STatuta.] De hoc inſup. in Specu. ibi in fi.primæ col. vbi dicit,ꝙ † legatus non poteſt iuris ſolemnitates tollere quoad hoc,niſi ſicut quilibet ordinarius: debet ergo legatus ſecundum eum cognoſcere

ſcere,& committere ordinem iuris ſeruato.fac. ad hoc quod dicam inf. de exceſſ. præl.c vno.in glo.ſupplendum videtur,& in cle.de relig. dom.quia contingit. in prima glo.ver.ſed nunquid alteratio & quod ſcripſi ſupra eo. lib.de elect.c.ſi abbatem.

DE HOMICIDIO. Titulus IIII.

SUMMARIUM.

1 *Aſſaßinium ex quibus probationibus, aut indiciis probetur vel præſumatur.*

CAP. PRIMUM.

PRo humani.] In glo. vt dicit, idem not.ſup.eo.lib.de fo. comp.c.ſeculares. ſub ver.
1 probationes.† in glo. quia ſufficit ibi, ipſius. videas quod D.in. not.de offi.del.c.prudentiam. in gl.nunquid ſufficiat probari, & in prædicto c.cum deſideres. & §. ſecundæ quæſtioni ſub ver.purgauerit.ibi videas:nam ibi not.ſecundum Inno.& quoſdam alios quòd propter ſolam famam non vitatur, ſed poſtquam defecerit in purgatione,vel quia defert purgationẽ propter infamiam indictam.

DE VSVRIS. Tit. V.

SUMMARIUM.

1 *Uſurarius punitus pœna ſtatuti,vtrum puniri poßit pœna iuris.*

2 *Paupertas facilius laudari, quàm ferri poteſt.*

CAP. PRIMUM.

VSurarum.]In glo.contra animam.ibi l.1.al.2.bene fac. ad hoc quæſtio.D.Riccardi de Sen.Card quam ipſe poluit ſup.eo.lib.de conſt.
1 vt animarum periculis,vbi dicit † ꝙ punitur pœna ſtatuti, nihilominus puniri poteſt pœna iur. In glo. vt ſcripſi ibi periculoſa. Sene.decla.lib.2.decla. 1. Magnum & hoc inter cętera paupertatis incommodum eſt,ꝙ abdicationem filius non timet.
2 Et poſt pauca, † Nunc facilius eſt laudare paupertatem, quàm ferre.

SUMMARIUM.

1 *Uſurarius manifeſtus, etſi nullam certam quantitatem vſurarum reſtitui mandauerit tamen hæredes tenentur vniuerſas reſtituere.*

2 *Reſidui verbum totũ ſignificat, & comprehendit.*

3 *Ignoranti non currit tempus ad petendum vſuras ab hæredibus vſurarij mortui.*

4 *Reſtitutio vſurarum, & damnorum, quomodo fiẽda ab hæredibus vſurarij.*

5 *Hæres vſurarij liberatur ſoluendo primo petentibus quando creditores non fecerunt concurſum, & ceſſat dolus.*

6 *Sacerdoti recipienti promißionem de ſoluendis,ſeu reſtituẽdis vſuris,vtrum quæratur aliud contra vſurarium.*

7 *Uſurarum crimen ciuiliter intẽtatum probatur per famam & argumenta.*

8 *Legatum factum pro incertis, & male oblatis reuocatur per aliud ſubſequens teſtamentum, in quo tale legatum mutatum ſeu tranſlatum fuerit.*

9 *Confeßio debiti facta in teſtamento, an & quando reuocari poßit ſeu reuocata cenſeatur.*

10 *Cauere verbum,fideiuſſorem adhibere deberi ſignificat.*

11 *Securum facere ad ſenſum ſapientis nõ importat dare fideiuſſorem, & ſi ſapiens eſſe dicat.*

12 *Teſtamentum illius, qui eſt apud hoſtes non valet quamuis redierit.*

13 *Excommunicatus an poßit hæres inſtitui, & hæreditatem adire.*

Excom-

14 *Excommunicati decedentis vel excommunicationem ſuſtinentis, portio, an & quando cohæredibus accreſcat.*
15 *Teſtamentum vſurarij manifeſti vſuras etiam poſt cautionẽ ſecrete continuantis non valet, ex mente Feder. de Sen.*
16 *Ultima voluntas vſurarij an aliquo modo poſſit ſubſtineri remiſſiue.*

C A P. II.

1 *QVamquam teneatur.*] Quòd † ſi nullam quantitatem fuerit moderatus, tenebitur in totum, ꝙ patet ex eo ꝙ hic dicit, reſidui:
2 nam † reſidui commemoratio totum admittit. C. de hære. inſti. l. 2. ff. de verb. ſig. cæterorum. vt autem hoc periculum euitet faciat in cautione certam expreſſam quantitatem, quam veriſimiliter credit, & quòd etiam vltra illud ſatisfaciet inquantum conſtabit eum vſurarum ratione teneri ſecundum Guil. hic in glo. 3. in fi. Sed
3 quid † ſi aliquis appareat poſtea, cui debebantur vſuræ? dicendum, ꝙ ſi ſciuit, & non cõparuit in termino, imputabitur ei, aliàs non. ad hoc de his qui matri. accu. poſſunt. cum in tua. & quod not. in Spec. de ſecundo decreto. §. nunc dicamus. ver. ſed pone quòd vnus. eſt autem aduertendum, quòd prout ſcripſit Hoſt. in Summa de ſta. mo. §. ad quid hæres ſub §. tenetur, ver. quid ſi non ſufficiat hæreditas. & ſeq.
4 circa reſtitutionem fiendam, † reſtitutio primo debet fieri creditoribus, ſecundo damnum paſſis, & inſolidum ſine aliqua detractione, tertio legatariis, & aliis, qui cauſam lucratiuam proſequũtur detracta Falcidia, ſi neceſſe fuerit. Sed primis creditoribus, primo ſatisfieri debet: ſecundo ſecundis per ordinem: ſed hoc ſi ſimul veniant creditores, & legatarij: nam ſi ſepa-
5 ratim liberatur † hæres ſoluendo per ordinem cuilibet venienti: dum tamen ſit ſine dolo. Inſup. & not. ſup. c. tua poſita. in fi. glo. paupertas. ibi. fac. quod ſcripſi ſub prima glo. nec c. cum tu. §. vlt. & c. tua nos. qui ad hoc inducuntur probant hoc, ſed potius faciunt ad probandum, quòd fuit hipothecata. In glo. nil dicit. ibi tenet. quod ſatis eſt æquum meo iudicio in glo, idem ſi ſunt. in fi. hoc verum niſi per conſtitutiones imponerentur eædem pœnæ, quæ per iſtud c. imponuntur, imo & tunc etiam idem eſſet ſecundum ea, quæ not. ſup. eo. lib. de conſtit. c. 1. in glo. ratio rationis. In glo. vide in Specu. ibi cum qui-
6 dam. vbi dicit, Pone † cum quidam fœnerator veniret ad pænitentiam, promiſit ſacerdoti nolenti ſibi dare pænitentiam, reſtituere vſuras receptas & remittere recipiendas; quæritur an per ſacerdotẽ actio, & exceptio debitoribus acquiratur, & tenet, ꝙ ſic, & dicit hic hoc approbatum. In gl. fac. Ibi apertiſſime. hoc verum cũ quis
7 criminaliter accuſatur, † ſecus vbi de crimine ciuiliter agitur, quo caſu ad probandum contra vſurarium videntur ſufficere argumenta cum fama. ſup. eod. tit. cum in tua diœceſ. ſecundum Hoſt. quod dic. vt ipſe not. in Summa de probat. §. 2. & quod
8 ſunt ſpecies. ver. tertio. Quidam † condẽs teſtamentum præſentibus tantum notario & teſtibus legauit ſic, Lego ccc. flor. diſtribuẽdos per meos fideicommiſſarios inter pauperes Chriſti pro incertis, & male ablatis. poſt tẽpus mutauit, & ſimili modo ſolũ 100. flor. legauit reuocãs oẽm aliã voluntatem, & mortuus eſt. Quæritur an oẽs prędictæ quãtitates, vel aliqua, & quæ debeantur, & fuit cõſilium datum per me & per quendam iuris peritum ſolum 100. debere, ex quo alia ſolemnitas non interuenit. & ita reſpondit mihi D. m. ſecus ſi tranſiſſet ad naturam cõtractus, quia tunc deberentur omnes. ad quod fac. iſtud c. hanc etiam quæſtionem format Martinus
9 de Fano in eo, ꝙ fuit † cõfeſſus in teſtamento ſe debere alicui certam ſummam pecuniæ certa cauſa adiecta, & ſic eam determinat, & fac. quod not. Dyn. inf. de regu. iur. quod ſemel. Inſup. de illo, qui promiſit ibi præcedenti in ver. quid ſi actum, di-
10 citur ꝙ ſi actum eſt, vt caueatur † tũc etiã fideiuſſionem debere dari, & idem ſi dica-
11 tur idonee in ver. præcedenti. dic. ꝙ ſi † in inſtrumento dicitur, Facies me ſecurũ ad ſenſum ſapientis mei, ꝙ etiam ſi ſapiens dixit dari fideiuſſorem, non videtur teneri ad dandum. ſecus enim ſapientis eſt,

vt legitime ſecuret, & ſecũdum naturam ipſius contractus. Inſup. ſpecialiter. in fi. ad hoc inſti. qui teſta. fac. poſſ. §. vlt. vbi ſic
12 dicitur; Eius † qui eſt apud hoſtes, teſtamentum quod ibi fecit non valet quamuis redierit. Inſup. communiter Legiſtæ ibi, vt ibi pro dicto Legiſtarum fac. quod not. Hoſt. in Summa de teſtam. §. quid ſit effectus. ver. & prodeſt hoc. vbi dicit, ꝙ ſi
13 quæratur † de excõmunicato hærede inſtituto ab extraneo, tria tẽpora cõſiderantur, ita ꝙ ſi t.pe inſtitutionis. vel mortis. vel aditionis excõmunicatus ſit ꝓ nihilo haberetur ſi excommunicatio medij temporis non oberit, vnde ſi poſt inſtitutionem excommunicatus fuerit, & ante mortem abſolutus, & poſt mortem excommunicatus, & ante aditionẽ abſolutus hæres erit; tamen, vt ipſe Hoſt. not. in ver. ſeq. Quid
14 iuris † autem ſi ante mortem reconcilietur frater inſtitutus cũ aliis fratribus partem ſuã recuperat amiſſis fructibus percep tis medio tempore, ſed ſi excommunicatus decedat, proprietas partis ſuæ ad fratres catholicos pertinere incipit pleno iure. Quærit D. Fred. in quæſtione ſua, quæ incipit, quidam vſurarius. & eſt ſeptima
14 quæſtio: nũquid † ſi vſurarius manifeſtus præſtitit cautionem, demum fecit teſtamentum, & poſt continuauit vſuram: ſed non manifeſte tale teſtamentum irritetur cum nullam cautionem de nouo præſtiterit? & tenet, quòd irritetur. Pau. tenet in clem. eos qui. de ſepult. ſiue qui fecit teſtamentum erat ante vſurarius manifeſtus, ſiue poſt teſtamentum, non valet teſtamentum. In gloſſ. vlt. ibi. & dicit idem in
15 qualibet vltima voluntate. † dicit Pau. hic, quòd ſi fiat donatio cauſa mortis in teſtamentis, vel codicillis, habet locum iſta glo. ſecus in faciendo ſeparatam ſpeciem vltimæ voluntatis à præfatis, quia tunc proprie accedit ad naturam contractus. allegat decretal. de his. de ſepult. & de teſtamen. Raynutius. fac. quod ſcripſit Hoſtien. in Summa ſub rubrica de do. cauſa mortis.

DE EXCESSIBVS Prælatorum & ſubditorum. Titulus VI.

SVMMARIVM.

1 *Maſculinum concipit fœmininum.*

2 *Mendicantes & Prædicatores non poſſunt propterea alia loca mutare, ſeu alia acquirere ſine ſedis Apoſtolicæ licentia.*

3 *Sedis Apoſtolicæ Appellatione an veniat legatus de latere.*

4 *Legatus etiam de latere non poteſt facere contra iura & canones, niſi forte in leuibus.*

CAP. VNICVM.

C*Vm ex eo.*] Ne aliquis, vel reliqui, ſubaudi, vel aliqua de prędictis &c. nam
1 maſculinum † cõcipit fœmininum. 17. q. 4. ſi quis ſuadente. vbi de hoc plene per Archid. fac. quod not. ſup. eod. lib. de elect. generali. & quod not. D. m. in cle. de regul. vt profeſſores. in glo. prædicatores. & dixi ſup. eo. lib. & tit. non ſolũ. Hactenus ſ. in prin. dixi olim in cle. de pœnis. cupientes. 1. reſpon. repetendo tenorem huius c. dicit nunc vſque. & videtur ꝙ pœna iſtius c. quæ eſt irritationis eius, quod fit in contrarium, & excommunicationis in contrarium facientes vt in d. c. cupien-
2 tes. locum habet in duobus caſibus, † ſcilicet ſi loca de nouo ad habitandum recipiantur, vel ſi habita ante iſtud c. mutentur vel alienentur ſine licentia Apoſtolicæ ſedis, & hoc vltimo caſu incurritur dictas pœnas etiam ſi dimittantur antiqua loca, non per alia de nouo ad habitãdum quærenda. ad hoc ſup. eo. lib de reli. do. religionum. §. confirmatos. nõ autem habet locum cum dimittuntur loca quęſita poſt iſtud c. eſt aut ſciendũ ꝙ qñ iſta dictio, hactenus, ibi haſpiratur, quia ſcribitur qđlibet ſũt duę partes, hac ten⁹. i. huc uſq. nũc ſcđm Papiã ſedis Ap̃licæ licẽtia ſuppen. vide-

videtur,vel ipſius legati de latere ſupra de offi.leg.quod tranſlationem. & quod not. D.m.ſup.eo.lib.de ele. ſi abbatem. & inf. de priuil.c. auctoritate. §. inhibemus. fac. inf.de ver.ſign. c.1.ſed contrarium verum
3 eſt in hoc caſu, † cum aliud ſit ſedes Apoſtolica, & aliud ipſius legatus. ad hoc de fil.presbyt. c.penult.& vlt. de ſent.excommu.ea noſcitur. & c.quòd his.& inf. eod. tit.c.eos qui.§.idem ſtatuimus.& clem.de
4 præb.per litteras Non enim † licet legato facere contra iura, vt in primis iuribus, & clem.de off ord.c.1. nec etiam quod facit legatus dicitur ſedes Apoſtolica. ſup.eo. lib.de pręben.& hi qui.ſecundum ea quæ not. in Spec.tit.de legato. §. nunc tractemus.in prin. Non obſtant in cõtrarium allegata, quia intelliguntur in leuibus caſibus:ſecus eſt in grauibus,vt hic, & in ſimilibus.fac.quod dicam in cle.de reli. domi. c.quia contingit.in glo.1.ver. ſed nũquid alteratio. In glo.ſup de acquir.in fin. iſta glo. non videtur poſſe procedere ſecundũ ea, quæ dixi ſup.eo.c.ſuper ver.hactenus. Inſup.ibi etiam,vbi vlt.aliàs penul.& melius.& ibi per ea, quæ dixi ſup.in 3. oper. ad materiam iſtam, vide not.per D. Fred. 221.cõſ.& conſ. 46.

DE PRIVILEGIIS. Titulus VII.

SVMMARIVM.

1 *Exempti delinquentes in diœceſi,vtrum poſſint ab ordinariis puniri,& beneficiis extra diœceſim obtentis priuari.*

2 *Exemptus qui ante exemptionem deliquit, ratione talis delicti conueniri poteſt coram ordinario loci, in quo deliquit.*

3 *Legatus exiſtens extra prouinciam poteſt obligare excommunicationem in prouincia promulgatam.*

4 *Epiſcopus exiſtens extra prouinciam, an & quando poſſit excommunicare ſubditos.*

CAP. PRIMVM.

VOlentes.] Ratione delicti per iſtam litteram, & illam, quæ eſt inf.de ſent. excõ. c.ex ore. videtur † dicen-
1 dum poſſe ordinarios contra exemptos ratione delicti in eorum territorio commiſſi, ipſosq. exemptos beneficiis, quæ obtinent in ſuo territorio, & etiam extra territorium priuare, ſi crimẽ cõmiſſum pœnã priuationis exigat, quicquid Hoſt.ſcripſit in Summa eo.tit.§. vlt. ſub §.ver.& dici poteſt ver. ſed quid ſi exẽptus idem poſt Archid. D.m.inf.eod.tit.ſi Papa.in gl.minor.fac.ſup.de fo.comp. poſtulaſti.ad illud quod de priuatione beneficij extra territorium,& de contractu inito ante exemptionem, dicendum ratione contractus ꝙ forte coram ſuo iudice conueniet,ſecundum Accur.vt ipſe nót.in authen.cauſa quæ cum monacho.C. de epi.
2 & cler.dic,ꝙ conuenire † poteſt coram iudice loci, vbi ante exemptionem contraxit ſecundum quod mihi reſpondit D.m. in glo.de monacho.ibi vlt.glo.in fi.vbi di
3 xit,ꝙ † ſi legatus in prouincia exiſtens excommunicauit,egreſſus poteſt denunciare,cum per id amplius nõ ligetur. de app. paſtoralis,quia qui denũciat non pronunciat,ſed declarat quod poteſt fieri in tempore,& poſt tempus,vt in d.l.hæredes. & de teſti eo.præterea dixit inſuper ea. glo.
4 ibi.§.vlt. quòd † epiſcopus exiſtens extra ſuam diœceſim poteſt excommunicare in notoriis, in quibus non requiritur cauſæ cognitio.& idem Guil.in Spe.tit.2.§. nũc dicamus.ver.ſed nunquid.poteſt ſecundũ Hoſt.bene fac.ad hoc de appel. ſolicitudine.ver.ſi vero notorium ibi, poteſt epiſcopus auctoritate metropolitani declarare, &c.& quod ibi not.Hoſt. & poſt eũ D. m. fac.etiam ſup.eod.lib.de off. ord.c.ordinarij.§.1.& trib.§§.ſeqq.& inf.eod. tit. cum perſonæ.fac.qđ ipſe D.m.not. inf. de pœnis,felicis.poſt Archid.in glo. vlt.inſup. & ſup.de præſcri.in fi.contrarium not.D.m. ſup.eod.lib.de temp.ordinat.cum nullus. in gl.ſi enim eſſent exempti, & ibi Archi. pro dicto Hoſt.fac.quod not. D.m.ſup. de ſen.excom.canonica.& reg.iur. ꝙ ob gra-

tiam.inf.de reg.iur.& quod ibi not. & qđ ipſe D.m.de ſent.excom.c. religioſo. Inſup.ſecundum Hoſt.in fi.vt.ſ.ſi habent electionem prioris, vel habeat bona diſcreta non vocabuntur tales ad electionem abbatis maioris monaſterij, aliàs vocabuntur. Lap.

SUMMARIUM.

1 *Studentes in ſacra theologia, iure canonico, vel ciuile, an & quando fructus ſuorum beneficiorũ percipere poſſint perinde ac praſentes.*

CAP. II.

Cum de diuerſis.] Inſup.an illi. in fi. & dicit,ꝙ † non debentur vbi ſtudium eſſet priuilegiatũ,licet Archi.not.contrarium.37.diſt.de quibuſdã. dixit Archid.hic,& in d.c. de quibuſdam. ꝙ qui eſt in ſtudio theologiæ,iur. canonici, vel ciuilis,fructus beneficij ſui de iure communi debet recipere,dummodo ſit ibi de licentia ſui prælati.i.epiſcopi. ſecundũ eum,& refert Goff.Hug.& Laur.ſcripſiſſe in d.c.de quibuſdam, ꝙ vbi eccleſia ſufficiens eſt is, qui eſt in ſcholis debet de iure communi recipere fructus ſuos,ſicut & præſentes:nam non minus ſeruit eccleſiæ quàm ipſi.ar.C.de aduoca.in iudi.l. aduocati.allegat ſup.de cle.non reſid.tuæ.quia ſicut ſtudiorum in genere, & quia dicit, Indultum,nec dicit,à quo:ſed D.m.cõtra, qui tenet, ꝙ requiritur diſpenſatio ſuperioris,ſufficiet tamen licentia etiam inferioris prælati ab epiſcopo, & exponit ibi illud indultum,ſ.conſuetudine, conſtitutione,vel ſpeciali priuilegio hominis, vel iure,vt in ſtudẽte in theologia.ſup.de magi.ſuper ſpecula. volens tenere opi.Arch. poteſt dicere, ꝙ indultum eſt vtile vniuerſali eccleſiæ ſtudium clericorum, quæ ad ſui regimen uiris literatis permaximè noſcitur indigere,vt ſup.eo.lib.de elect.cum ex eo.& ſic per conſequens proficientes in ſtudio litterali procurant vtilitatem vniuerſalis eccleſiæ,ac per hoc eidem ſeruire intelliguntur, & ſic debent pro præſentibus reputari, ex quo ſequitur, ꝙ fructus debent percipere,ac ſi in ſuis beneficiis reſiderent,quod probatur ratio dicti c.cum ex eo.eod.tit.& lib.c.cum non deceat.& ſup.de cler.non reſid.cum dilectus. quare videtur dicendum, ꝙ licet ſolũ ſtudentes in ſacra pagina fructus beneficiorum ſuorum percipere debeant integre nõ obſtantibus quibuslibet in contrarium editis cõſuetudinibus,vel ſtatutis.vt in d.c.ſuper ſpecula. tamen ſtudentes in iure canonico,vel ciuili, & de iure communi fructus beneficiorum debent recipere propter rationes prædictas, dummodo non obuient conſuetudo, vel ſtatutum in contrarium editum.

SUMMARIUM.

1 *Pleno iure quid ſignificet.*

2 *Cardinales presbyteri, vtrum poſſint populo benedicere, & minores ordines conferre.*

3 *Abbates qui & quibus primam tonſuram, & quatuor minores ordines conferre poſsint.*

4 *Ordines conferendi ius, vtrum ſit praſcriptibile.*

CAP. III.

1 Abbates.] † Pleno iure ſ. in temporalibus,& ſpiritualibus.ſup. eo.tit.cum & plantare.§. in eccleſiis.vbi de hoc: ſecus tamẽ quod Alan. ſcripſit,ꝙ pleno iure eccleſiæ, ad monaſterium cũ in eis ſacerdotes inſtituũt, & omnes obuentiones percipiũt præter neceſſaria ſtipendia miniſtrorum,vt ſup.de præb. auaritiæ.& c.de monachis.vbi de hoc. & 16.q.2.in ſumma.& adde quod dictũ fuit ſup.eo.lib.de offi.ord.præſenti in glo.quæ ſint.Archid.in gl. hanc fac.in fi.vbi dicit,
2 ꝙ presbyteri† Cardinales licet contra ordinem ſacerdotalem nullam benedictionem habeant, vtuntur epiſcopalibus inſigniis,& minores ordines conferunt,& ſolemniter benedicunt tonſuram; licet di-
3 cat † de prima tõſura:tamen oſtiariatum, & lectuariatũ poteſt conferre abbas,alios duos.ſ.exorciſtatum & accolytatum conferre

ferre non poteſt, niſi ex priuilegio Papæ. & ita ſeruatur, vt not. 69. diſtin. qui videmus. & not. Inno. & Hoſt. de ſuppl. neglig. præl. c. 1. & Hoſt. & D. m. de æta. & qualit. cum contingat. ſed ꝙ & omnes minores ordines poſſit conferre abbas. fac. 93. diſt. ad ſubdiaconum. & quod ibi not. in 1. gl. vbi dicit, ꝙ nomine lectorum omnes ordines continentur in 28. diſtinct. c. de his in teſta. & in glo. 2. bene fac. ſup. de ordina. ab epiſcopo, qui renunc. epiſco. c. 1. & quod ibi not. per Ber. & Hoſt. vbi dicitur, ꝙ etiã à non epiſcopis, vt pote abbatibus quandoque minores ordines conferũtur: quod eſt intelligendum de iure communi non per priuilegium, alias non faceret ad propoſitum præfatæ ſedis indulto. not. ergo alterius. ad hoc clem. de relig. dom. quia
4 contingit. & quod ibi ſcripſi. Sed † nunquid præſcriptione, videtur ꝙ non, quaſi ſit inpræſcriptibile. 93. diſt. illud. ſed quod præſcribi poſſit, videtur ſecũdum ea, quæ ſcripſit Hoſt. de æta. & qualit. cum contingit. & de exceſſ. præla. accedentibus. nam quod habetur per priuilegia, habetur etiã præſcriptione c. licet. eo. tit. cum perſonæ. inſup. de æta. & qualit. in fi. fac. pro, & bene ſup. eod. lib. de temp. ordi. cum nullus.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſia, & oratoria in diœceſi ab exẽptis ſine ordinarij licentia conſtructa, ordinariorũ adminiſtrationi ſubſunt.*

2 *Religioſi in eccleſiis in eorum propriis fundis de ordinarij licentia cõſtructis, & ab aliis dotatis, quæ cura, & priuilegia habeant.*

CAP. IIII.

1 AVctoritate.] In glo. † quòd ſi fecerit. in fin. ſi c conſtructæ cedunt diœceſano, non vt in ſuas habeat, ſed vt ipſas & alias ſuæ diœc. regat, & fructus in vtilitatem eccleſiarum ædifi
2 catarum conuertat. Sed † quid ſi religioſi de licẽtia ſuperioris ædificant in ſuo fundo eccleſiam, & eam non dotant, dotatur tamen ab alio; habebũtne poteſtatem ibi religioſi quoad omnia tẽporalia, & dicendũ ꝙ ſic: ratio, quia quicquid illi eccleſiæ confertur, datur etiam ipſis religioſis ædificantibus ipſam eccleſiam ſecũdum Hu. quod dic, vt ſenſit Archi. 16. q. 2. ſane. reſpondeb t ergo rector eiuſdẽ eccleſię diœceſano, vel alteri ſuperiori de ſpiritualibus: de temporalibus vero religioſi eis cẽſum, ſi quis impoſitus fuit ſoluendo, & rationem reddendo de ipſis temporalibus, vt de priuil. cum & plantare. §. & in eccleſiis. & idem iur. ſi clerici in fundo eccleſiæ conſtruunt eccleſiam, vt not. ea. cau. q. 5. in ſumma.

SVMMARIVM.

1 *Allegantur concordantiæ.*

2 *Priuilegium conceſſum clerico coniugato, vtrum extendatur ad eius vxorem & liberos.*

CAP. V.

1 NE aliquis.] In glo. † argue talia. in fi. fac. quod ipſe D. m. not. ſupra eo. lib. de cler coniu. c. vno. in glo. his caſibus. contra ſup. eo. lib. de ſepul. c. is qui. §. vlt. & quod not. inf. eod tit. c. licet. ſuper glo. concordat in ſuffragio, & inf. de reg. iur. cui licet. in quæſt. in vlt. parte, ver. 6. & ver. de iure ciuili. & in reg. fruſtra. in q. in prima parte. ver. tertio. ad fi. & quod not 11. q. 1. c. clericum. vbi dicit
2 in prima glo. † ꝙ eodem priuilegio gaudet vxor & filius, quo clericus.

SVMMARIVM.

1 *Clandeſtinã poſſeſſionem quis habere dicatur.*

2 *Precario poſſidens, an & quando habeat plenam poſſeſſionem, & quando nullam.*

3 *Iudex an & quando de ſua iuriſdictione cognoſcat.*

4 *Ordinarius pendente articulo probationis priuilegij, vel præſcriptionis an poſſit*

ſit ſuam iuriſdictionem exercere,

5 *Unio eccleſiarum exemptarum, & non exemptarum adinuicem, ſeu per modum ſubreptionis, an & quando tollat priuilegium eccleſiarum exemptarum.*

CAP. VII.

1 C*Vm perſona.*] *Clandeſtinam.*] Ille† habet poſſeſſionem clandeſtinam, qui æſtimare debet quæſtionem ſibi moturam, licet nõ extimet, prout ſcripſit D.m.inf.de reg.iur.in regula, ſine poſſeſſione.ſuper vlt. glo. in ſuffragio preca-
2 rio: ſciendum, ꝙ † qui precario poſſidet, quandoq. habet omnem poſſeſſionem.ſ.ſi hoc rogauit, quandoque ſolam naturalem ſi & illud rogauit, quandoque nullam, vt ſi impetrauit, ꝙ eſſet in poſſeſſione, nõ vt poſſideret. cum aũt quis precario rogauit, & conduxit, qđ eſt poſterius factum, tenebit.vt ff.de preca. in rebus.§. 1. & l. & habet.§.cum qui.& l.certe.§.is qui, ſecundũ Hoſt. vt ſcripſit in Summa. de cauſa poſſ. & proprie.§.æqualiter teneantur.ver.qui
3 autem precario poſſidet. In glo.† mirũ eſt, ibi, ſuper litteris.cum ad inſtantiam partis procedit, & alia pars de iuriſdictione cõtendit loquitur, & tunc bene iudex cognoſcit de ſua iuriſdictione, an ſua ſit iuriſdictio, vt ibi, ſecus quando procedit vt pars per iſtud cap.ſed hic non procedit vt pars: quod facit quãdo procedit ſuper eo quod tangit perſonam ſuam tantum; & tunc non poteſt cognoſcere, ſed procedit vt iudex ex officio ſuo ſuper eo quod ſpectat ad officium ſuum, & ſuam eccleſiam. quo caſu poteſt cognoſcere vt hic, notantur ex iſto cap. ꝙ autem quis contra ordinarium ſuum de iure communi ad probandum ſe ab eo exemptum, allegatur priuilegium tantum, aut præſcriptionem tantũ, aut priuilegium & præſcriptionẽ. Primo
4 caſu † non poteſt ordinarius pendẽte probationis articulo exercere iuriſdictionem ſuam contra illum.vt inf.eo.§.vlt.in prin. arg.à contrario, & hoc videtur intelligendum, ꝙ talis allegans eſt in poſſeſſione exẽptionis. arg.ſup.vt lit.pen.c. 1.ſecus ſi ordinarius eſſet in poſſeſſione ſubiectionis; tũc poſſet ordinarius exercere iuriſdictionẽ ſuã cõtra ipſum ſicut cõtra alios ſubditos ſuos, etiã ſi talis appellaret: rõ, q̃a eius appellatio nõ debeat epiſcopũ, vel alium ordinarium ſua poſſeſſione priuare, & ſi fuerit excõmunicatus licet poſtea doceat ſe exemptum per priuilegium, tamen iuſta erit excommunicatio, ſecundum ea, quæ not. Arch.& D.m.poſt Inn.ſup.de cẽſi.venerabili.& de verb.ſign.ex parte 1. & Hoſt.de cenſ.procuratores. Secundo caſu videtur.ꝙ ſiue ordinarius ſit in poſſeſſione ſubiectionis, ſiue nõ, poſſit vti iuriſdictione ſua contra illum, quouſque ille probet præſcriptionem, vt in fi. c.ratio, quia propter odium præſcriptionis.ſup.de decim. cum contingat. & fauorem iuris communis.ſup.eo.li.de reſtit. ſpol.ad decimas.& de præſcri. c.1.eo.lib.fac.quod not.Arch. 16.q.4 volumus. Tertio caſu idem videtur dicendum quod in primo, vt inf.eo.§. quòd ſi tales. in fi. & §.vlt.in prin. & hoc ratione priuilegij, quod eſt fauorabile.ſupra de decim.ex parte 3. Ad ſecundum dictum; & alia fac. quod not. hic per D.m. poſt Io.Mon.ſuper ver. fundetur. In glo. Io.Mon.in fi.videas, ꝙ not.inf.de ver.ſig. c.1.ſuper vlt.glo.in fi.in quæſt prima circa medium.ver.dat exemplum. In glo. ex mente, ibi, cauſam: bene dicit ſi priuilegium & præſcriptionẽ allegat: ſi vero priuilegium ſolum, tunc non conferret priuilegium ad titulum præſcribẽdi cum de ipſa præſcriptione non agatur. In glo. per quod videretur.in fin.poteſt etiam dici, ꝙ contrarium in cognito, quia & in iudiciũ deducto, hic vero de non cognito, nec in vero iudicio deducto loquatur. In glo. vidi dubitari.ibi, abbate.in fin. & quod ibi poſt Inno.not.D.m. ſuper gl.vlt.& ibi ceſſante intelligendum, non quia deficiant perſonæ, vel loci ipſius ordinis re ipſa, ſed quia auctoritate ſuperioris tollitur ipſe ordo.fac.quod.not.D.m.ſup.eod.lib. de ele.
5 ſtatutũ.in glo.penul.& ibi de collegio ſi † vniãtur inſimul, ita ꝙ vna nõ ſubiiciatur alteri, habebit locũ qđ hic dicitur: ſi aũt vna ſubiiciatur alteri tunc aliud dicendũ, quia ſi exempta vniatur non exemptæ, videtur, tunc naturam non exemptæ ſumere, & ſic perdet exemptionem.fac.ſup.eo. lib.de præb. ſuper eo.ſi autem non exempta

pta vniatur exemptæ, tūc ſumet naturam exemptæ, & per cōſequens erit exempta, pro & cōtra quod not. Inn. Hoſt. & D.m. de relig. do. c. 2. & ibi perfice enim. fac. ad hoc vlt. dictum quod not. Hoſt. in Summa de ſententia. §. quid ſit effectus. ver. item vt actio. & Guil. in Spe. de ſen. §. nūc de effectu. circa prin. & qđ D.m. not. de diuor. de illa gl. voluit dicere. in fi. inſup. vbi de hoc in fi. ad idē fac. qđ not. inf. de ver. ſig. c. 1. ſup vlt. gl. in fi. vltra med. & faciūt hæc ad quęſtionem epiſcoporum Floren. & Feſulan. an epiſcopus Feſulanus præſcribere poſſit vltra priuilegium quod habet, ꝙ poſſit cauſas ſubditorum ſuorum in eccleſia ſanctæ Mariæ in Cāpo Floren. audire.

SVMMARIVM.

1 *Pœna huius decretalis, vtrum habeat locum in contemptu ſententiæ hominis vel iuris, aut in vtroque.*

2 *Diuina officia intelliguntur Miſſæ, & aliæ horæ canonicæ.*

3 *Admitti dicūtur ad officia diuina omnes, qui non repelluntur, vel quibus accedentibus diuina non ceſſant.*

CAP. VIII.

1 Epiſcoporum.] *Cuius ſententiam.*] Dixit hic Archid. † per iſtam litteram, ꝙ pœna huius c. ſolum locum habebat cum contemnitur ſententia hominis: dixit tamen, ꝙ ver. ꝙ vero, reſpiciebat omnia & ſingula præcedentia: habet ergo ſecūdum hoc, locum pœna iſtius c. etiam quando contemnitur iur. ſententia, & tūc illud ad arbitrium eius cuius ſententiam, & cui refertur ad ſententiam hominis, & quantum ad ſententiam iuris non recurretur ad arbitrium alicuius, vel erit etiam tunc recurrendum ad arbitrium diœc. ar. clem. de ſepul. eos qui. in fi. & hoc videtur verius, & ſic quòd dicit ad arbitrium eius cuius &c. vtrumque caſum reſpiciat, & ꝙ
2 dicit ad diuina † officia intelligendum eſt ad Miſſam, & ad vij. horas canonicas vel ipſarum aliquā, ad quæ diuina officia intelliguntur admitti eo ipſo, quòd ſunt ibi & à ſcientibus, & videntibus ſiue ſint maiores, ſiue pares, ſiue minores, non repel-
3 luntur, ſiue non redditur, ad unius: eo. n. † ipſo ꝙ non receditur dicuntur admitti. 11. q. 3. ſicut Apoſtoli. & vt ibi & c. ſi qōni. no. ſup. de ſent. excom. & c. nuper. & prout ibi not. & inf. de ſent. excom. c. is qui. 1. reſp. & quod dicit, ſacramenta, intelligendum de illis, qui tunc non ſunt permiſſa: quæ autem ſunt permiſſa habentur ſup. de ſpōſal. non eſt vobis. de pæn. & remiſſ. ꝙ in te. & inf. de ſent. excom. c. Alma mater. & in gl. iuſtum eſt. ibi, & ſup. quæſt. in fi. & hoc forte verum, niſi delictum eſſet notorium. fac. quod not. Hoſt. in Summa de priuil. §. vlt. ſuper ver. ſed quid ſi exemptus. in vlti. col. in diſtinctione. & de appel. ſolicitudinem. ſuper ver. irrationabiliter. & D.m. ſuper glo. ſed nunquid. & ſup. eo. lib. de reſcrip. ſtatutum. in fi.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſia eſt nobilior perſonis eccleſiaſticis.*

2 *Excommunicationis ſententia iniuſta timenda eſt propter meritum obedientiæ.*

3 *Excommunicato participare non poteſt: ſuſpenſo autē vel interdicto poteſt.*

CAP. IX.

1 Per exemptionem.] Ex iſto c. colligitur ꝙ eccleſia † eſt nobilior q̄ ipſius perſonæ, & ideo trahit ad ſe perſonas ipſius, & non econtra. Nam exempta eccleſia ſunt exemptæ ipſius perſonæ, ſed nō conuertitur, ſecus in rebus priuatis. in gl. ipſo facto in fi. fac. ſup. eo. lib. de regu. non ſolum. de relig. do. religionum. & de reb. eccle. non alie. hoc conſultiſſimo. & clem. eo. tit. c. 1. & quod ſcripſit D.m. inf. de re. iur. quæ contra. ſuper 1. glo. & ibi intelliguntur contraria: ſed in contrarium. fac. quod ipſe ſcripſit ſecundum Abbatem de appell. reprehēſibilis. ſuper ver. ſubiectos. In gl. hoc in confuſione ibi impendenda, vbi ſic dicit, cum Eccleſia Romana non habeat maculam neque rugam. de pæn. diſt.

1. Eccle-

1. Eccleſia. & nil iniuſtum ab ea procedat quare ſtatuit,ꝙ legaret iniuſta per hoc dãs prælatis materiam ſæuiendi. Secundo, vt claues Eccleſiæ in maiori reuerentia ha-
2 beantur dum timent † homines etiam iniuſtas ſentẽtias, & vt ſic hoc per meritum obedientiæ, creſceret recognoſcens ſe ligatum iniuſta ſententia quoad eccleſiam militantem, non quoad triumphantem. ſup.eod.tit.à nobis.eadem ratione ſtatuit iugum graue feren.19.diſt. in memoriam.
3 In glo.ver.hic,ibi differunt non † quodlibet cum excommunicato participãdum non ſit,tamen cum ſuſpẽſo, vel interdicto participari poteſt.fac.quod not.D.m.poſt Franciſcum ſup. de iud. intelleximus. inſup. in ratione huius ibi ſacro. iſta deciſ. ſacro non habet locum quando iudex procedit, vt pars ſuum exequendo officium, ſecundum Inno. vt D.m.not. poſt Innoc. ſup.eo.tit. ſacro. ſuper ver.præſumpſerit. Inſup. & ratio eſt in fin. idem ſcripſit ipſe D.m.inf.de ſen.excõ. Alma mater. ſuper glo. not.terminatam.

CAP. X.

SI *Papa.*] In glo.primo diſtinguens ibi al. viij. uel nouẽ, & ſic xv. nona eſt ibi ſimiliter in gl.miror.in fi. videas quod not. Hoſt.in Summa eod.tit.§. qualiter amittatur. ſub §.ſed dici poteſt, ver. Io.diſtinguit.

SVMMARIVM.

1 *Diuinorum celebratio tempore interdicti, an & quomodo permittenda ſit priuilegiatis & exemptis.*

CAP. XI.

LIcet.] Quatuor ſunt dicta ipſius.primum primo reſpon.alia tria in tribus §§.vobis quibuſcumq.quibus.
1 aliàs † permittitur diuina officia celebrare non exiſtente interdicto,vel etiam exiſtente,vt inf.de ſent.excom.c.vlt.§.adiicimus cõceſſum ſ.priuilegium, vt faciat ad titulum,vel à iure communi,vt inf.de ſen. excom.in dicto c.vlt. & §. vt vtroque caſu idem iur. ad hoc quod ſcripſit Archid. in deci.vlt.aliquos vel aliquas etiã ſi ampliatiue tenetur,q.d.multo fortius prohibentur admitti illi de loco interdicto, quàm ſi veniãt de extra illum locũ. ſimile etiam ſup.eod.lib.de elect.quorumdam. non ergo clerici, vel religioſi vnius eccleſiæ, vel monaſterij admitti poſſunt ad celebrandũ in alia eccleſia,vel in alio monaſterio celebrent omnes in ſuis eccleſiis,vel monaſteriis,& ita intelligatur hic & prædictum c. vlt.§.adiicimus· inf.de ſent.exco.non tamen credit Io.Cal.ꝙ ſi admitterentur violaretur propterea interdictum.

CAP. XII.

QVoniam *abſentare.*] Prohibetur pręſul quilibet ſine ſui ſuperioris licentia,nec ꝙ negociis commiſſę ſibi eccleſiæ extra ſuam diœceſim pernoctare,vt in extrauag.Io.Papę xxij.& ſi deceat in glo.ſ. in tota Chriſtianitate.concordat quod not. inf.de reg.iu. in proœmio ſuper glo. prima irregularis.

DE INIVRIIS, ET damno dato. Tit. VIII.

SVMMARIVM.

1 *Ceſſionarius an & quando contra fideiuſſorem & pignora agere poſſit.*
2 *Sententia lata contra defenſorem nunquid mandetur executioni contra fideiuſſores abſque alio proceſſu.*

CAP. VNICVM.

ET *ſi pignorationes.*] Inſup.ibi §.ad fi.vbi dicit, ꝙ in caſi-
1 bus, † in quibus habet vtilem actionẽ ſine ceſſione, tũc etiã cõtra fideiuſſorẽ, & cõtra pignora habet,ſed in his caſibus, in qbus nõ habet vtilẽ actionẽ ſine ceſſione,nõ videtur ꝙ habeat vtile cõtra pignora & cõtra fideiuſſores,niſi cedãtur. Accu. vero dicit ĩ diſtinctione videri ceſſa cõtra pignora & fideiuſſores,& in fi. vbi quærit quid

2 Quid† ſi ſententia lata eſt contra defenſorem, qui ſe litis defenſioni obtulit, nunquid mandabitur executioni ſine alia ſententia contra fideiuſſores, qui promiſerũt de iudicato ſoluendo. & dicit, ꝙ aut eſt fideiuſſor in contractu, & ſententia cõtra eum lata non præiudicat fideiuſſori, imo ſibi dabitur libellus, ſi reus ſoluendo non eſt: aut eſt fideiuſſor in iudicio, & tunc ei præiudicat. & in bonis eius executioni mãdabitur ſine libello, & remittit. de dol. & contu. §. reſtat. ver. ſed pone.

DE POENIS. Tit. IX.

SUMMARIUM.

1 *Beneficiorum lex inter dantem & recipientem, ex Seneca.*

CAP. PRIMUM.

Romana.] In gl. dicit Hoſt. in fin. ad idem quod ipſe Senec. dixit de beneficiis
1 li. 2. Beneficij† inter duos lex eſt, alter ſtatim obliuiſci debet dati, alter memor eſſe accepti. & ibidem poſt pauca, Qui dedit beneficium taceat, narret qui accipit.

CAP. V.

Felicis.] In glo. patet ergo. in fi. & vi deas quod D. m. not. de offi. ordi. c. 1. ſuper vlt. glo. & de proc. tuæ fraternitati. poſt Hoſt. ſuper ver. à iudice. & de do. & contu. cum dilecti ſuper vlt. glo. & quod ſcripſi ſecundum D. Riccardum ſup. eod. lib. de conſti. c. vlt. in q. vlt.

DE PÆNITENTIIS, ET remiſſionibus. Tit. X.

SUMMARIUM.

1 *Debitum collegij non debet ſolui de burſa particularium.*

2 *Epiſcopus an & quando imponere poſſit collectas capitulo, & illius bonis.*

CAP. PRIMUM.

Romana.] In glo. eſt enim opus, ibi vlt. glo. vbi dicit Vin. dicere illud quod ibi dicitur optime, quia Papa id approbat, aliàs nullus compelletur dare de proprio, niſi vellet, quia tenentur vt ſinguli, vnde potior eſt cauſa prohiben
1 tis, † quia ſi tenentur vt collegium, communis menſa habet hoc ſubſtituere, non priuata ſtipendia quod Inno. dicit, verum ſi non eſſent res eccleſiæ, ſed propriæ canonicorum. De rebus vero eccleſiæ licet, ſingulariter & ſpecialiter ad illos canonicos
2 pertinentes poterit† Archiepiſcopus cum maiori parte capituli pro vtilitate eccleſiæ talia ſtatuere. idẽ Hoſt. & Abb. Inſup. dicit hic Archid. ibi accedentibus. ibi dicit, ꝙ videtur ex illis, quæ ibi allegat, ꝙ capitulum ſede vacan. non det litteras indulgentiarum, licet archiepiſcopus referat aliquos ſeruare contrarium.

DE SENTENTIA EXCOMMUNICATIONIS, ſuſpenſionis, & interdicti. Tit. XI.

SUMMARIUM.

1 *Excommunicatio iuſta producit iniuſtum metum: iniuſta vero iuſtum.*

2 *Excommunicari an & quando poſſit priuilegiatus, vel Papa illius delicta ſint referenda.*

CAP. PRIMUM.

Cum medicinalis.] In glo. an timor. in fin. vbi tenet, ꝙ
1 quando eſt † iuſta excommunicatio, tunc non eſt iniuſtus metus, quando vero eſt iniuſta, tunc eſt iuſtus: & ideo in iſto caſu, & non in primo excuſat. dixit autem Hoſt. in Summa in vlt. col. ſic, ſi priui-
2 legium expreſſe † continet, ꝙ non poſſit ab alio, quàm à Papa puniri, illud ſeruetur. Si autem ſimpliciter eximit, tunc aut delinquit in re, vel circa rem exemptam non præiudicando, alij autem præiudicando.

do. item aut notorie aut occulte. Primo caſu referendum eſt Papæ: ſecundo ſ. ſi alteri præiudicat, & notorie delinquat corrigi poteſt, ꝙ male fit per excommunicationem, ſuſpenſionem, & interdictũ, non tamen per depoſitionem, vel beneficij priuationem. Tertio caſu ſi quando non notorie, tunc ob commiſſum delictum, nec excommunicari, nec corrigi poterit, niſi ab Apoſt. ſede tantum: & hoc dicit approbari per cap. nolentes. ſup. eod. tit. & lib. per quod c. ibi ſcripſi contrarium.

SUMMARIUM.

1 *Communicari an poſſit excommunicato appellatione pendente.*

2 *Communicantes excommunicato appellatione pendente, an fiant irregulares, vel ne, pendet à futuro euentu.*

3 *Electio excomunicati appellatione pendente facta, an valeat, & an pendeat à futuro euentu.*

4 *Electi facultas impugnandi geſta aduerſus eum, an pẽdeat à futuro euẽtu.*

5 *Abſolutio ad cautelam habet locum quando exceptio excommunicationis opponitur in vim delatoriæ, ſecus ſi opponitur in vim peremptoriæ.*

6 *Error licet tolerabilis non poteſt eſſe manifeſta cauſa iuſtæ excõicationis.*

CAP. II.

1 Solet.] *Articulo.*] Super eo, ſ. an cauſa appellationis ſit vera: † nam quamdiu quæritur an ſit appellatum, vel dicitur appellatum, non eſt ei communicandum etiã extra iudicium, niſi quando componit ſarcinulas propter cauſam. Itẽ quando conſtat appellatum ex legitima cauſa, licet dicatur facta infra tẽpus, quo poteſt proſequi appellationem ei communicandã, & non poſtea ſecundum Inno. hoc. Admittatur. per hoc videtur, ꝙ ſi poſt appareat eum iniuſte excommunicatum, nõ debeat ipſe celebrans, & eum admittens, vel ſecum celebrans dici irregularis, maxime ſi probabili errore facti, vel etiam iur. ducti hoc fecerit promiſſione huius iur. & hoc potiſſime ſi arctabantur ex debito ad officium, vt quia erant curati, & hoc etiã tenebat D. Fre. vt mihi reſcripſit in gl. vlt.
3 in fi. ſed nunquid erit idẽ in electo, vt an † electio de ipſo excommunicato poſt appellationẽ celebrata valeat ex futuro euẽtu pendeat, vel erit ipſo iure ante aliquem euentum nulla? videtur idem arguendo de eligentibus ad electum, & per c. 2. ſup. de reſt. in integ. & de iure patro. ex litteris. & eorum, quæ ibi not. ſ. vt ex futuro pendeat euentu. in contrariũ fac. ſup. eod. lib. de ele. in electionibus. & de accuſ. omnipotens. & quod vtrobique not. & infra de reg. iur. non firmatur. per D. m. in quęſtione per quæ videtur ꝙ electio ſit nulla, niſi declaratio, vel pronũciatio præcedat. fac. eod. lib. de appel. vt ſup. §. ſi vero. & de ele. c. prouida. §. verum. & quod ibi, & in cap. auditis. de elect. not. per D. meum, & ſup. eod. lib. vt lit. pen. c. 1. in vlt. glo. & per Arch. 81. d. tantis. quòd idem ſit in electo quod in electoribus. not. D. m. poſt Innoc. & Hoſt. ſup. de appel. dilectus. in fine.
4 ſuper ver. inculpabiles. ſed quid † econuerſo, vt quia non admittitur; nunquid ex futuro pendet euentu, vt ſi velit impugnare quod eſt factum, & ſuum proſequi contẽptum vel in iure opponat prius cõſtare de legitimitate appellationis? & dicendum, ꝙ ſic. non. n. poſſet agere pendente probationis articulo, vt dicitur in iſto c. in glo. 3. Inſup. eſt & Io. Mon. ibi huic dicto licet videatur placere Archid. dictum Ber. ipſe tamen Arch. videtur ſentire cum Inno. & Hoſt. Io. Mo. & Abb. 2. q. 6. quotiẽs. & ibi dicit ſic intelligendũ quod not. Ber. Inſup. ad quintum ibi abſolutioni not. Archi. & D. m. poſt eum recitans eius dictum 2 ſup. eod. lib. de except. pia. ſuper ver. diffe
5 rat, ꝙ † quando exceptio excommunicationis opponitur in vi delatorię, locus eſt 2 abſolutioni ad cautelam: quãdo vero opponitur in vi peremptoriæ, non eſt locus tali abſolutioni. Ad textum ibi cautione, debet etiam præſtare iuramentum, vt inf. eod. tit. venerabilibus. in prin. ſecundũ Guill. in Spe. not. in ſpecie de ſent, & his, quæ ipſam ſequuntur. §. vt autẽ. ver. quid ſi ſcribat. ad xj. quaſi impoſſibile glo. Inn.

ſtat

6 ſtat ſic, quia † impoſſibile, ꝙ tolerabilis error ſit manifeſta cauſa, qua quis iuſte excommunicatur, imo eſt cauſa malæ excommunicationis.

CAP. III.

STatuimus.] In glo. pondera. ibi, conſtitutio. idem not. ſup. eo. lib. de reſcr. diſpendia. in glo. principales. & de elect. vt circa. ſuper glo. ad Papam. in glo. not. Abbas. in fi. fac. quod not. inf. de reg. iur. quæ contra ius. ſuper 1. glo. ibi intelliguntur contraria. ibi videas.

SUMMARIUM.

1 *Excommunicationis ſententia lata contra formam iuris non eſt nulla.*

2 *Intellige ſi feratur ab ordinario, ſecus à delegato.*

3 *Vniuerſitas ſiue Capitulum, ſiue Collegium, an & quando, & quomodo excommunicari poſſit, aut debeat.*

4 *Appellatio pro parte vniuerſitatis interpoſita, vtrum iuuet ſingulos.*

5 *Sententia ſtatuti non ligat ignorantes, nec extra territorium: ſententia vero hominis in aliquibus caſibus poteſt ligare ignorantes, & extra territoriũ.*

6 *Vide etiam ibidem differentias aliquot inter ſententiam & ſtatutum.*

7 *Excommunicationis ſententia conditionaliter, vel ex die prolata, an & quando recipiat vires adueniente conditione, vel die, & quomodo appellatione ſuſpendatur.*

8 *Incertitudo delinquentium, an ſit legitima cauſa ferendi generalem ſententiam excommunicationis.*

CAP. V.

1 ROmana.] *Iniuſtas.*] Non † ergo ſunt nullæ, per hoc patet, ꝙ ſententia excõmunicationis lata contra cõſtitutionem ſup. eo. tit. ſacro. & ſup. eod. tit. & lib. cum medicinalis. ſecundum Ber. Hoſt. & alios nõ eſt nulla: quod verũ fateor, cum fertur ab ordinario, vt hic, & 11. q. 3. ſentẽtia paſtoris. vbi de hoc ꝑ Ar
2 chi. † ſecus ſi feratur à delegato, quia tũc eſt nulla, & dic quod ſcripſit Archid. ſup. eo. lib. de præb. cum in illis. & de conceſſ. præb. quia cunctis. & melius de offi. dele. c. 1. in fi. eod. lib. quos culpabiles eſſe con
3 ſtiterit, † ſcripſit Hoſt. in Summa de contu. §. fi. ver. ergo ſi conſtat. ꝙ ſi conſtat, ꝙ tota vniuerſitas, vel totum collegium deliquerit, excommunicari poterunt ſinguli, & locus interdici, & hoc dicit probari per iſtud cap. dicens, quòd poteſt ſic fieri, Excommunico præpoſitum, decanum, & archidiaconum, & omnes alios de tali collegio, quia nolunt parere mandatis noſtris, alleg. de cler. excom. propoſuit. & de præben. per illorum. in glo. quidam dicunt. in fi. not. pro rectoribus ciuitatum, quòd ap-
4 pellatio vniuerſitatis † tueatur eos, & ꝙ vniuerſitas ad defendendum eos admittitur, & ꝙ appellatio epiſcopi profit clero & populo. not. ipſe D. m. poſt Inno. & Hoſt. ſup. de appel. dilectus. in glo. non appellationem. Inſup. & ſic habes. ibi, deciſ. ſacro. eo. tit. quod cap. non habet locum quãdo iudex procedit vt pars, vt inf. eo. tit. dilecto. ſed habet locum quando procedit vt iudex. de hoc ſup. de cenſi. venerabili. in glo. quia ſæpe. vltra medium. ſecundum Inno. vt ſcripſit D. m. poſt Inno. in d. c. ſacro. ſuper ver. præſumpſerit. & in fi. Deci-
5 mã, quia † ſententia ſtatuti nõ ligat ignorantes, vel extra territorium ſtatuẽtis delinquentes, vt ſup. eo. lib. de conſtitu. c. 2. Sententia vero hominis ligat vtrumq. vt ibi D. m. not. ſuper ver. per ſtatuta. Vnde-
6 cimam, quia ſtatutum † non indiget cauſę cognitione, maxime cõtentioſa: & ideo fieri poteſt etiam die feriata, & extra territorium ſtatuentis. Sententia vero requirit cauſę cognitionem, nec poteſt ferri die feriata, vel ab exiſtẽte extra territorium, niſi feratur ſuper notorio, quod dic, vt ſcripſi ſup. eod. lib. de priuil. c. 1. ſuper glo. de monacho. ſed ei quod dicitur ſtatuto multum obſtat. ſup. eo. lib. de conſti. c. 2. §. ſtatuto. & ratio poſita in fi. ipſius. §. vlt. Inſup.
7 Inno. & Hoſtien. in fi. vbi dicit, quòd † ſi iudex excommunicet aliquem, niſi ſoluat

centum vſque ad annum eſt mandatum. quandocunq. igitur ille appellet infra annum, releuabitur non ſolum ab excõmunicatione, ſed etiam à ſolutione: ꝙ ſi condẽnet illum pure, & poſtea ſic adiicit, niſi ſolueris infra menſem ſis excommunicatus, tũc ſcd'm Inn. ſi appellauerit infra x. dies releuatur ab excõicatione, ſed nõ à condẽnatione, quæ per lapſum x. dierũ tranſiuit in rẽ iudicatã: & licet teneat condẽnatio, quæ tranſiuit in rem iudicatam, & ſic illegitima appellatio non ſuſpendit excommunicationis effectum, grauari poteſt in executione, vt quia ſine cauſa ſit infra tẽpus menſis vel ſimile, per quod ſi iuſtificetur appellatio, impeditur excõmunicatio ſecundum eum. Inſup. vel ponc. ibi, ſi ſacerdos ibi ſcripſit D. m. ſuper ver. indeter-
8 minate, ꝙ † rationabilis cauſa ferendi generalem excommunicationis ſententiam eſt incertitudo, & ita intelligitur hic ſecundum Hoſt. Inſup. Hoſt. qui dicebat, & inter alia dicit ꝙ illud & iſtud non manauit in modum priuilegij, ſed præcepti.

SUMMARIUM.

1 *Inquiſitionis proceſſus debet fieri iuris ordine ſeruato.*

CAP. VI.

1 DIlecto.] In glo. hoc licet in fi. vbi dicit, ꝙ cum proceditur in modum inquiſitionis † non eſt præcipitãdus proceſſus quod fieret ſi nõ ſeruaretur iudiciarius ordo ſuus, per quod poteſt dici, ꝙ eſt ordo iudiciarius cum per modum inquiſitionis proceditur, ſi non quoad inquiſitionem non poteſt procedi, vt ibi dicitur.

SUMMARIUM.

1 *Iudex vtrum admittendus ſit ad defenſionem ſuæ ſententiæ.*

2 *Nuncio vtrum credatur ſuper citatione per eum facta.*

3 *Sententia Papæ ligat nec ab inferioribus debet reprehendi.*

4 *Sententia iudicis quando afficit citatum impeditum comparere.*

5 *Excommunicatus etiam iniuſte indiget abſolutione.*

CAP. VII.

VEnerabilibus.] In glo. principaliter in prin. vbi ſic dicit ſuper ver. in-
1 timauit. arguit Goff. iudicem † admittendum ad defendendũ ſententiam ſuam propter intereſſe ſuum, cum ſit condemnandus in veram litis extimationem, ſi in vnico articulo pronũciauit, vel ſi per imperitiam quantum iudici viſum fuerit,
2 &c. In gl. an†ci edatur. in fi. vbi dicit Hoſt. dicere, ꝙ hoc eſt arbitrariũ. arg. de iur. iur. c. vlt. nam graue eſſet, ꝙ vni nuncio forſan vili contra epm iurantem contrariũ crederetur, cũ ſic epiſcopus damnari poſſet abſens, nec audiretur appellãs. 2. q. 6. §. ſunt quorũ. Hoſt. ſũp. de prob. c. quoniã contra falſam. ſuper ver. citationẽ. ver. nam & teſtes. verſ. vtrum nuncio, dicit vtrũ nuncio ſuper hoc crederetur, crederetur nẽpe tãq̃ iuratus ſit tamq̃ tabellioni, ſ. prima facie: nam ſi negetur per ſolum nunciũ, vel tabellionẽ non cõicetur negans, vt patet eo. tit. ſacro. & de reſt. in integ. ex litteris. C. de cõi ſeruo manu. l. fi. C. de accu. ſinguli, & ſecundũ hoc intellige ꝙ licet. & not. de app. cum parati. de do. & cont. cum dilecti. §. ſpectãtibus. ver. ſcribebat. & in Sũ. de dolo. ſuper rubr. de cõtumacia. §. 1. ver. quid ſi abſens dicat, & ſeq. Hoſt. in glo. 1. expenſarũ. in fi. vlt. gl. vbi ſic ſcribit D. m.
3 Hoſt. dixit, ꝙ ſi † Papa tulit talẽ ſententiã omnino ligat. de off. deleg. nec eſt noſtrũ
4 reprehendere. 9. q. 3. aliorum. ſi † inferior eam tulit, aut taliter citatus tenetur impedimento incommoditatis aut facti. Primo caſu ligatus eſt, quando in citatione expreſſa eſſet talis cauſa propter quam prætermittere debuit ꝓpria negocia ſine difficultate, debet abſolui. Aliter fieri oportebit in caſu. Secundo in quo non indiget abſolutione, cum præceptum non obliget ad impoſſibile, & ſit ſententia nũlla. ſufficit ergo relaxatio, vt in prædicta deciſione Odoardus, poſſet etiã ferri abſolutio ad cautelam ſcd'm eũ, hæc vltima diſtin-

diſtinctio non videtur procedere cum ſit
5 excommunicatus, licet † iniuſte & abſolu
torie indigeat, vt hic dicit, poſſet tantum
locum habere in delegato, cuius ſentẽtia
excommunicationis in tali caſu eſſet nul-
la. vt ſup. de præben. c. vlt.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatus contra excommunicatum, an admittatur in teſtem.*

CAP. VIII.

DEcernimus.] In gl. ibi epiſcopis. ibi & not. & de priui. cum perſonæ. ſuper ver. ordinariorum. in glo. non enim debet. ibi, concor. fac. etiã quod not. Inno. Hoſt. & D. m. ſup. de off. ord c. 1. ſcilicet in glo. & ſup. de verb. ſig. abbate. ſuper gl. & hoc poſſit Hoſt. & ſup. eo. li. de ſo. comp. c. pen. inſup. etiam cõtra, ibi, excommunicatus. & dic. ſecundum Vber. de
2 Bo. † quòd excommunicatus cõtra excom
municatum non admittitur in teſtem.

CAP. IX.

COnſtitutionem.] In glo. idem verbũ. in fi. ſimile not. ſup. eo. lib. de ele. commiſſa. 1. reſpon. in prin. de officio dele. cum plures. ſuper vlt. gl. & in cle. de ſta. mon. c. vlt. in fi. per D. m. inſup. fac. 27. q. 2. Sene. declam. lib. 7. declam. 7. Videte cum nihil diceret, dixit. Et de beneficiis, lib. 2. Res ipſe loquuntur, nobis tacentibus.

SVMMARIVM.

1 *Clericatus quæſtio & cognitio an ſpectet ad loci ordinarium iudicem clerici capti, vel ad ſuperiorem iudicem capientis.*

2 *Clericus captus à iudice laico pendente articulo clericatus relaxari nõ debet.*

CAP. XII.

1 SI iudex.] *Ad iudicem † eccleſiaſticum.*] Videlicet qui eſt ordinarius illius, qui dicit ſe clericum, vel melius, illius, ſ. qui eſt iudex ordinarius capiẽtis, ſeu iudicis ſecularis clericum detinentis, ſecundum Inn. ſup. eo. tit. vt famæ. in gl. ſi laicus iudex. quid ergo in poteſtate, vel officiali, qui alium detinuerit; quis erit ordinarius iudex ipſius? in hoc caſu dicendum, ꝙ ordinarius illius loci vbi regit talis officialis triplici ratione, ſ. ratione regiminis, ratione delicti, & ratione domicilij, ſiue cont. ſup. de ſo. comp. cap. ſi. ſup. eod. lib. de priuil. c. 1. fac. quod not. per Inn. & Hoſtien. ſup. de pænit. & remiſſ. c. omnis. debet remitti, licet reddi debeat, & reddatur eccleſiaſtico iudici: non tamen liberatus erit à curia iudicis laici, apud quem detinebatur, ſed agitur corã eccleſiaſtico, cui redditus eſt tantum de proprietate. i. de titulo clericatus: quia ſola poſſeſſio non ſufficit vt cenſeri debeat clericus, ſed probandus eſt titulus clericatus, ſecundum Ioan. Mo. hic, qui allegat 2. q. 1. legum. & q. 5. in ſumma. Interim. i. pendente probatione de clericatu D. m. infra pendente iudicio probationis de clericatu archidia. nõ tamen iudex laicus iterum relaxabit eum à carcere, quia hoc iudicio pendente, ſ. an ſit clericus nihil innouãdum, vt ſup. de appel. ſignificante. ſecundum Inno. in d. c. vt famæ. in ſupradicta gloſſ. ſi laicus. & eſt hic hoc expreſſum, & habet hoc locũ tantum in iſto §. non ſic vt ex ſuperioribus patet, ibi nõ quęritur de titulo clericatus.

SVMMARIVM.

1 *Sententia nulla per negligẽtiã appellantis non conualeſcit.*

2 *Allegans turpitudinem ſuam auditur fauore animæ, & iuris publici.*

3 *Appellans an poſſit citra appellationis præiudicium nullitatis articulũ proſequi.*

4 *Excommunicatorum geſta, & illorum validitas pendet à futuro euentu.*

CAP. XIIII.

1 LIcet.] *Conualeſcat.*] Idem † eſt in quali bet alia ſententia. ad hoc ſup. eo. lib. de appell. vt ſuper. §. ſi vero. & quod ibi not. per D.m. & de reb. eccl. non alie. c. dudum. ſuper glo. ſed quòd. inſup. oportet tamen. in glo. Io. Mo. in fi. & ſic erit idem. in hoc caſu ſi renunciet appellationi excommunicatur in hoc caſu licito, vel ſi renũcietur propter ſui contumaciã. ſed contra in eo quòd not. ſup. de reſcrip. ex parte ſ. poſt Inno. per D.m. & ſup. eod. tit. de dolo & contu. eum qui. vbi ille appellans, cuius appellationi renunciatur, nõ poteſt vti beneficio appellationis pro ſe. hoc verum eſt hic in fauorem animæ,
2 & iuris publici, vbi etiam auditur † allegans turpitudinem ſuam in contrario, nõ eſt fauor animæ, nec iuris publici, ſed priuati. In gloſſ. omni. ibi, de nullitate. bene
3 facit hæc gl. ad id † quod quæritur, an poſſit appellans à ſentẽtia ſine præiudicio appellationis ꝓſequi cauſam nullitatis ſententiæ coram iudice à quo. D. Fre. in opere ſuo conſ. 36. quærit, nunquid ad inſtantiã appellati poſſit iudex à quo inuito appellante à ſententia quæ eſt nulla iterum ſentẽtiare, & videtur tenere, ꝙ ſic. inſup. an not. ibi repellitur ſuper eo, ꝙ dicit excommunicationem non tenere, &c. Inno. inſup. hæc glo. ibi non læditur. licet ergo vitari debeat in iudicialibus, & extraiudicialibus, tamẽ ea, quę interim fecerint, vel de ipſo facta fuerint, vt ſi elegit aliquem, vel fuit electus ad aliquod beneficium, vel aliud fecit, vel de ipſo factum fuerit, an va
4 leat, ex futuro † pendet euentu ſecundum quod appellatio legitima, vel aliàs ſentẽtia nulla, vel aliqua probata fuerint.

SVMMARIVM.

1 *Clerici delinquentes etiam per laicum capi poſſunt de mandato prælatorum ſuorum.*
2 *Clerici torquendi, vtrum poßint à laicis de mandato ſuorum prælatorum torqueri.*
3 *Clericus accuſatus de furto, nunquid ſub fideiuſſione relaxandus.*

CAP. XV.

SI clericos.] *Etiam per laicos capi facias.*]
1 Hic dicitur, † ꝙ clerici delinquentes poſſunt ſine periculo excommunicationis etiam per laicos capi de mandato prælatorum ſuorum. ad idem ſup. eod. tit. vt famæ, ſed ſi ponantur ad torturam in ca
2 ſu permiſſo, nunquid † poſſunt torqueri per laicos, videtur ꝙ ſic pari ratione, ſed contra eod. tit. vniuerſitatis vbi non poſſunt ꝑ laicos verberari, & ita videtur ſentire glo. 5. q. 6. presbyteri. in glo. 1. vbi ſic dicitur: minores ergo clerici poſſunt corã epiſcopo torqueri, non à laico. ꝙ autem clerici torqueri poſſint, ſcripſit poſt Hoſt. D.m. de accu. ſi conſtiterit, & de reg. iur. cum in contemplatione, & de hoc in d. c. presbyteri. & in glo. & ead. cauſa q. 5. c. illi qui. vbi etiam dicitur in glo. non pro ſe. quòd hoc debet facere per alios per clericos etiam non per laicos per d. c. vniuerſi-
4 tatis. In glo. determinat. in fi. vbi quærit † nunquid ſi accuſatus de furto, vult dare fideiuſſores debeat admitti, & dicit, ꝙ aut eſt confeſſus crimen, & tunc incarceratur: aut non eſt confeſſus, & tunc aut eſt accuſatus de non graui crimine, & tunc committitur fideiuſſoribus, aut de graui, & tunc non committitur.

SVMMARIVM.

1 *Vniuerſitas delinquẽs, punitur vt ſinguli*
2 *Defendens locum communẽ cum damnato non dicitur fautor damnati.*
3 *Domicilium originis retinetur quoad honores, non quoad onera.*
4 *Bannitus & confinatus vtrum interſint diuinis interdicta patria.*

CAP. XVI.

SI ſententia.] Populo Vt vniuerſis non competat fac. quod not. Hoſt. in Sũ. de pæn. & remiſſ. §. quib. & qualiter. ſub §. quid de vſurariis, & Arch. 47. d. c. 2.
1 Dicunt enim, quòd † quoad delicta omnes de vniuerſitate conſentientes puniuntur, & ſingulariter obligantur, non tamq̃ vniuerſitas, quæ animã nõ habet, nec tãq̃ vniuer-

vniuerſi, ſed tamquam ſinguli, & quod
ſcripſit Inno, ſup. eod. tit. & lib. c. Roma-
na. §. vniuerſitatem. In glo. id quod ibi, ſe
2 cus ſi pro indiuiduo † facit ꝙ habens ter-
ram communẽ cum damnato, & partici pi
bus ſuis defendẽdo propter partem ſuam
totam terram non dicatur fautor damna-
ti. ibi. c. 1. melius facit ſup. eo. lib. de præ-
ben. dudum. circa fi. In gloſſ. quo caſu, ibi,
abſentes, hoc exaudiendum vbi domici-
lium prius non tranſtuliſſent ad alium lo-
cum primo derelicto, etiam ſi eſſet domi-
3 cilium originis, † quod licet ſemper reti-
neatur quoad honores: non tamen quoad
onera retinetur: aliud vero domicilium, &
quoad honores, & quoad onera omnino
dimittitur. ad hoc quod not. ſup. de paroc.
c. vlt. in 1. glo. Sed quid de bannito? dicen
dum, ꝙ ſi fuit bannitus pro graui delicto,
ita ꝙ amiſerit ciuitatem, & antequã pro-
ferretur interdictum, poterit talis alibi in-
4 tereſſe diuinis, aliàs non. Sed † quid etiã
erit de mandato ad confinia? videtur, ꝙ ſi
ſit proximo confinatus nõ haberi debeat
pro interdicto, & ꝙ poſſit intereſſe diuinis
officiis: ſi autem ſit ad tempus, tunc inter-
eſſe non poterit, quia tunc non perdidit ci
uitatẽ, ſecus in prox. caſu. facit quod ſcri
pſit D. m. ſup. eod. lib. de ſepul. in c. is qui.
in glo. iſta eccleſia.

SUMMARIUM.

1 *Sanguis humanus iniuria excitatus eccleſiam polluit.*

2 *Semen humanum fornicarium tantum an & vxorium eccleſiam polluat.*

3 *Orare an liceat in eccleſia interdicta.*

4 *Suſpenſus eligere, aut conferre poteſt, eligive aut acceptari non poteſt.*

5 *Celebrans ſcienter in eccleſia polluta, vtrum ſit interdictus.*

6 *Expreſſum pro expreſſo tacitum pro omiſſo haberi debet.*

CAP. XVIII.

1 Is *qui.*] *Sanguinis.*†] Humani, & iniurio-
2 ſi, [ſeminis] † humani etiã vxorij ſe-
cundum D. m. vel humani. ſ. fornicarij, nõ
vxorij, quia tunc nõ cenſetur eccleſia pol
luta, nec indiget reconciliatione ſecundũ
Hug. de conſe. diſt. 1. eccleſiis, quod dic.
vt D. m. ſcripſit ſup. eod. lib. de conſe. ecc.
vel alt. c. 1. & Arch. ibi. & in d. c. eccleſiis.
vnde ſi vir cognoſcat vxorem in eccleſia,
non indiget recõciliatione. fac. quod ſcri-
pſit D. m. poſt Hoſt. de coniug. lep. c. 2. ſup
poſito. ſ. ab homine vel à iure. vt ſup. eod.
lib. de priuil. c. epiſcoporum. 1. reſpon. in-
3 terdicto, † an in eccleſia interdicta liceat
orare. not. 24. q. 1. omnis. in gl. & ita etiã.
& dicitur ibi, ꝙ ſi tacite tamen incurrit, &
eſt etiam ſuſpenſus ab ingreſſu eccleſiæ. &
ſup. eo. lib. de priuil. c. epiſcoporum. ad eli
4 gendum † & multo minus admitti debet
ad conferendum actiue, vel paſſiue pari ra
tione. ad hoc de ſen. excom. cum illorum.
1. reſpon. & de cle. excom. c. poſtulaſtis. &
ſup. eod. lib. ne ſe. va. c. 1. in glo. iſte inter-
5 dictus eſt. in fin. Sed † nunquid eſt idem in
caſu præcedenti, ſcilicet, vt celebranti
ſcienter in eccleſia ſanguinis, aut ſemi-
nis effuſione polluta, ſit interdictus ingreſ
ſus eccleſiæ? videtur ꝙ ſic, pari ratione ſe-
cundum D. m. ad hoc prædictum cap. epi-
ſcoporum. nam ſaltem à iure videtur talis
eccleſia interdicta, pro & contra fac. ſupra
de priu. tuarum. & quod ibi not. & prædi-
ctum c. epiſcoporum. ſed videtur, ꝙ non ſit
ſibi interdictum, hic enim à pœna irregu-
laritatis excipit de vtroque nominatim.
c. vero prædictum epiſcoporum. imponen-
do pœnam interdicti ab ingreſſu eccleſiæ
facit mentionem tantum de admittẽte pu
blice excommunicatum ad diuina. dicen-
dum ergo de vno, & omittendo, vel tacen
do de alio. ſup. de celebrãte in eccleſia pol
6 luta. debet † expreſſum pro expreſſo, & ta-
citum pro omiſſo haberi. ad hoc ſup. eod.
lib. de reſcrip. ſuſceptum, & quod ibi not.
vel dicendum, quòd ibi de vtroque ex-
primitur: nam à iure prohibetur celebra-
tio diuinorum in eccleſia polluta. &c. ergo
ſi celebretur ante reconciliationem in ea,
eſt talis celebratio. contra ius, & ver. qui
vero contra prædicta, in d. c. epiſcoporum.
reſpicit omnia præcedentia ſecundum Ar
chid. ibi, & per conſequens tunc celebrãs
in tali eccleſia. ſ. polluta, erit ſuſpenſus ab
ingreſſu eccleſiæ. Si ergo in eccleſia cele-

bret, erit irregularis,& inf.c.is cui.tamen Arch.ibi ſcripſit,ꝙ illud c.habet locum in ſententia hominis, & Io.Mona.in d. c. is cui.ꝙ habebat locum in exemptis tãtum, quod etiam placet D.m.& ſecundum hoc celebrans in eccleſia ſanguinis, aut ab ingreſſu eccleſiæ, ſeu non eſſet ſibi interdictus eccleſiæ ingreſſus.ſed Io.Cald.in opere ſuo vterque celebranti taliter eſt interdictus eccleſiæ ingreſſus.

SVMMARIVM.

1 *Suſpenſus & interdictus ab ingreſſu eccleſiæ, eſt etiam ſuſpenſus ab exercitio officij quod intra eccleſiam exercetur,ſed non econtra.*

2 *Suſpenſus ſimpliciter nullo modo officiare poteſt*

3 *Suſpenſus ſimpliciter horas canonicas priuatim recitare tenetur.*

4 *Celebrans prohibitus an & quando fiat irregularis eccleſiæ ſeruiendo.*

5 *Excommunicatus vitandus an & quando appellatione, ſeu approbatione, vel proſequutione pendente.*

CAP. XX.

Is *cui.*] *Ingreſſus*.] Not. Hoſt. in Sum. de ver.ſign. §. & quando prorogetur.
1 vlt.col.in fi.ꝙ† cui interdicitur ingreſſus eccleſiæ interdicitur officium infra eccleſiam quod hic approbatur nõ econtra, vnde ſuſpenſus ab officio ſuo poteſt eccleſiam introire, & diuina officia audire, dũ
2 tamen caueat,ꝙ non officiet,†ſecus ſi eſſet ſuſpenſus ſimpliciter à diuinis, quia tunc nec officiare poſſet, nec cum aliis audire in ſuo agens officio infra,ſi in ſuo officio.i.ordine.dicat etiã matutinũ,vel veſperas ſoléniter ſicut prius.Sed Arch.ſu.de re iud. c.1.eo.lib. vel in quolibet officio cantando,& in quibuſcunq. horis officiat eccleſiam ſecundum D.m.ſup.eod.tit. & lib.c. 1.in fi. ſecus ſi non officiando eccleſiam,
3 ſed† priuate deberet horas ſuas, ad quas tenetur etiam excõmunicatus,vt not.ſup. de cler.excom.c.nullus. in glo. nihil deli-
4 quit.dicendum† ergo,ꝙ aut talis prohibitus celebrare diuina officia ſatisfaciendo Eccleſiæ ſiue cantando,ſiue non cantando ſuæ eccleſiæ,ſiue alienæ, ſiue ſolus, ſiue cum aliis, & tunc irregularis eſt, aut non officiando eccleſiam, ſed dicendo horas ſuas, ad quas tenetur,tunc etiam ſi in eccleſia dicat eas,nõ eſt irregularis,nec peccat, & ita intelligatur 11.q.3.ſi quis epiſcopus in concilio.& ſup.eo.tit. & lib. cũ medicinalis. & de ſent.& re iud.cum ex-
5 terni. & hic in glo.inſtat hoc† ibi non ſolum.de appell. idem videtur quãdo appellatur à declaratione, vel pronunciatione iudicis qua pronunciat, vel declarat aliquem excommunicationem incurriſſe, lata ab homine,vel à iure, ſi eſt dubium factum propter quod incurriſſe dicitur. de appell.peruenit 1.fac.quod not.D.m. eo. tit.paſtoralis.ſuper ver.denunciare. Idem etiam videtur quando excommunicatus ignorans ſe eſſe excommunicatum appellat. non enim debet talis excommunicatus denũciatus poſt appellationem ſecundũ Hoſt.vt poſt eũ not. D.m.ſup.de appe. in d.c.paſtoralis. ſuper ver. excommunicatus.& in cap.dilectis. ſuper ver.cuius effectũ.& idem quãdo poſt appellationem legitimam fuit excommunicatus, & pẽdet probationis veritatis articulus, & proſecutio appellationis,quia interim non repellitur excommunicatus in extraiudicialibus à diuinis officiis, & legitimis actib. vt ſup.eo.tit.& lib.ſolet. in fi. Finito vero probationis, & proſecutionis appellationis articulo euitabitur in omnibus, vel in nullo, prout probatum, vel nõ probatum fuerit:ſi autem neglexerit proſequi appellationem infra tempus debitum,euitabitur in omnibus quouſque poſt appellationem legitimam fuerit excommunicatus, vel aliàs de illius ſententiæ excommunicationis docuerit nullitate, vt ſupra eod. tit.& lib.c.licet.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus poteſt abſoluere religioſum excommunicatum propter violentam manuũ iniectionem in alium religioſum ſiue clericum ſiue etiam laicum.*

Excom-

2 *Excommunicatus poteſt fieri monachus.*
3 *Prælatus vtrum poſſit abſoluere ingredientem religionem ab excommunicatione.*

CAP. XXI.

R*Eligioſo.*] In glo. ꝙ animabus. ibi
1 & † exemptos etiam ſi ſint abbates ſecũdum ea, quæ ſcripſit D. m. eo. tit. vniuerſitatis. in glo. 1. incommutabiliter ibi ſcripſi, vbi dicit Inno. ſic dicere ſuper ver. etiã in talibus. tenet ergo mo
2 nachatus † excommunicati, ſed melius facit Abbas ſi hoc ſcit, ſi ipſum non recipit, nec in probatione ipſum abſoluere põt, & hoc dicit etiam placere Abbati ibi, & hic D. m. ſibi dicit placere, & illud dictum Inno. in cap. monachis. intelligit quando nouitij in probatione poſiti incurrerunt hanc excommunicationem. quod vero dicit in c. cum illorum. de illis, qui prius incurrerent, dixit Hoſt. in Summa eo. tit. §.
3 quis poſſit ab hac. in fi. ꝙ † ille prælatus, cuius religionem ingreditur ipſum abſoluere poteſt: intelligitus tamen, ꝙ in ea perſeueret, aliàs exiens eãdem ſententiam reincidit. ſed Guill. in Spec. de regularib. in vlt. col. in fi. ver. & not. ꝙ monachatio excommunicati, dixit quòd non poteſt ipſum abbas abſoluere, dum eſt in probatione.

SVMMARIVM.

1 *Sciens clericum ſuo nomine verberatũ, & primo contradicens, & poſtea ratum habens, an ſit excommunicatus.*

CAP. XXIII.

C*Vm quis*] An † ille, qui ſciuit aliquem nomine ſuo clericum verberaſſe, & contradixit, demum ratũ habet, ſit excõicatus: vide quod quærit D. Frid. & reſpondetur ſibi per D. Ioã. Palgla. q. 231. & ibi dicitur, ꝙ non eſt excommunicatus ſic ratum habens. In contrarium videtur, ꝙ ſit excommunicatus. ad hóc fac. ſup. eod lib. de procur. licet. & de præb. c. ſi tibi abſenti. & quod ibi not. & de reſcrip. c. ſi per te. poſt Ioan. Mo. per D. m. bene fac. ſup. de ſim. c. ſicut tuis. pro primo dicto, quòd non ſit excommunicatus. bene facit quod ſcripſit D. m. poſt Dy. inf. de reg. iur. in regu. ratihabitionem. ſuper prima glo. quoad officium. in fi. ver. & ſi in quarto caſu.

SVMMARIVM.

1 *Signantur ſimilia concordantia & contraria.*

CAP. XXIIII.

1 A*Lma.*] In gl. per hãc † litteram. ibi in fi. & ſic econtrario priuilegiũ ꝙ poſſit audire includat alios ꝓhibitos, ꝙ poſſit dicere, & per conſequens habebunt id priuilegium audiendi, ꝙ non habent ex priuilegio dicẽdi. fac. quod ſcripſit poſt Guill. ipſe D. m. ſup. eo. lib. de tẽpor. ord. c. 2. in vlt. gl. & inf. de reg. iur. cum quid prohibetur. in quæſtione. ſuper ver. audire. & quod not. Archid. ſup. eo. lib. de pœnis. c. fœlicis. in gl. ſup. hæreticis. circa medium. ver. ſi forte dicetur. La.

DE VERBORVM SIGNIFICATIONE. TIT. XII.

SVMMARIVM.

1 *Cura animarum ſpectat ad epiſcopum etiam in eccleſia exempta quando populus non eſt exemptus.*

CAP. PRIMVM.

V*Eniens.*] In glo. Archid. hic poſuit ibi debebit. contrarium not. Io. Fauen. & D. m. ſup. de appell. c. 1. & in
1 eadem gl. † ibi & cura animarum quaſi acceſſoria eſt, nõ tamen per fratres; ſed per epiſcopum animarum cura cõmittitur, licet ſit acceſſoria: & ſic ad acceſſoriũ non ſequitur principale in hoc

caſu

caſu, qđ eſt cõtra regulã acceſſorium. inf. de reg. iur.& eſt ratio, quia cum populus nõ ſit exemptus, cuius cura ſpectat ad epiſcopum, & ipſius curæ commiſſio. ſup. de offi.arch. cum ſatis.& ſup.eod.lib. de priuileg.per exemptionem,& ideo licet cura ſit acceſſoria eccleſiæ: non tamẽ ſequitur tamquam acceſſorium principale, quia etiam excommunicatio præiudicaret iuri epiſcopi, quod eſt fauorabile. 11.q.1.peruenit.Inſup.dicit ergo.ibi, præſcribit not. contra epiſcopum Feſulan.ꝙ vltra priuilegium exemptionis eccleſiæ ſanctæ Mariæ in Campo Florentiæ,& ꝙ ibi poſſit cauſas ſuorum clericorum audire, vel ad ſuum forum ſpectantes nõ poſſit præſcriptionem allegare contra epiſcopũ Florentiæ, in his ſcilicet, quæ non ſunt in priuilegio expreſſa.fac.etiam ad hoc quod not.ſup.eo.lib. de priuileg.cum perſonæ.ſuper glo. & ſic. in fine.

SVMMARIVM.

1 *Homo cognoſcitur ex viſu.*
2 *Senſatus cognoſcitur ab occurſu faciei.*

CAP. II.

Onſtitutionem.] Inſup. Macrobius
1 quaſi in fi.& Eccl.19.†ex viſu co
2 gnoſcitur vir † & ab occurſu faciei cognoſcitur ſenſatus.

SVMMARIVM.

1 *Ratis quid ſit, vnde dicatur, & quomodo declinetur.*

CAP. III.

1 Xiit.] In glo.idem Archid.ibi † ratẽ. de rate. dixit quidã dic latus eſſe ratem ventrẽ.dicitur etiam carma idem quòd rata ſit ratis eſt. quòd cõcaua dicta carma,& declinatur hæc ratis, ratis inde inchoato in ratis.

SVMMARIVM.

1 *Seruitus odioſa, & malorum omnium poſtrema pœna.*
2 *Collatio vtrum in dubio ordinaria, an Apoſtolica auctoritate facta cenſeatur.*
3 *Prolixitas quomodo & quare vitanda.*

CAP. V.

Icut vobis.] In glo.dicit Io. Mo.ibi fa-
1 uorabilior, & econtra † ſeruitus eſt malorum omnium poſtrema pœna, quæ liberis omni ſupplicio grauior eſt.nã vbi libertas perit vna, ibi pereunt omnia. Iſidorus li.5.& hoc c. de pœnis in legibus conſtitutis igitur odioſior omnibus rebus In glo.voluntati ergo ipſius.in fi.videtur ex iſta glo.ꝙ ſi is, cui eſt facta gratia non expreſſo in ea, auctoritate noſtra, vti eadẽ gratia etiam in beneficiis, quæ auctoritate ſua propria conferre poterat, dummodo in collatione, ꝙ auctoritate Apoſtolica conferat exprimat, hoc poterit.fac.ſup.eodem lib.de priuil.c.propterea.§.ſi autem.
2 ver.cum enim.aliàs † propria auctoritate, non vigore gratiæ videretur conferre. Vel dicendum, ꝙ ex quo conferre poterat duplici auctoritate aliud non exprimẽdo, in dubio diceretur non propria, vel vtraque, ſed Apoſtolica tantum auctoritate conferre.facit quod ſcripſit D.m.eo.lib.de electio.ſi poſtquam in glo. vel ipſius, & ego in c. cum in aliquibus. in glo. ſicut ſupra.
3 ibi, ſignificauit, vbi dicit, ꝙ eſt euitanda † prolixitas, ita tamen, ꝙ nõ inducatur obſcuritas.Ideo ſuper Iſaia lib.11.ſic ſtudendum eſt breuitati, ꝙ nullum damnum fiat intelligentiæ.

DE

DE REGVLIS IVRIS.

SVMMARIVM.

1 *Apoſtoli condelectabantur auditoribus ſuis charitate, ex Auguſtino.*
2 *Virtutes ſilentio pereant, collatione illuſtrantur, ex Seneca.*
3 *Scire ſufficit quantum victoriæ ſubeſt, ex Seneca.*
4 *Phydiæ ſacrilego manus amputare, ex Seneca.*

RVBRICA.

NOn eſt nouum.] In exordio poſt prin. ver. in quarum proſequutione ibi, ex multiplicatione ſermonũ. concordat Auguſtinus 32. q.
1 4. obiiciuntur. in fi. vbi dicit, ꝙ † Apoſtoli admirantibus doctrinã ſuam condelectabantur non auiditate conſequendæ laudis, ſed charitate ſeminandæ veritatis. & & ibi ꝙ intelligat. Sene. decl. lib. 5. decla.
2 2. Virtutes † noſtræ ſilentio præteriſſent, illuſtrantur, dum conferuntur. Et de be-
3 neficiis lib. 6. Nec enim † refert ꝙ multa ſciat, ſi ſcit quantum victoriæ ſatis eſt. & de trãquillitate animi: Multoq. ſatius eſt paucis te auctoribus tradere, quàm errare per multos. ibi ſub reg. concordat quod not. per eundem ſup. eod. lib. de priuil. c. fi. in glo. ſ. tota. i. conceptũ. concor. Sen. declam. lib. 8. decla. 2. de Phydia Pictore ſic dicens: Tunc demum illa maieſtas exprimi poteſt, cũ animus opera proſpexit: manus duxit ante ſibi, quàm operi Iouem fecit.

SVMMARIVM.

1 *Beneficium quid ſit, ex Seneca.*
2 *Beneficium eccleſiaſticum, vtrum eſſe debeat perpetuum.*
3 *Teſtamentum factum non irritatur in ſuperueniente furore.*

REGVLA PRIMA.

1 BEneficium.] Beneficium † eſt quod tantum eius cauſa præſtatur in quem confertur. Sene. decl. lib. 9. decla. 1. in glo. hic reſpectu ibi,
2 Perpetuum † non videtur eſſe neceſſe, ꝙ ſit perpetuum, imo ſufficit etiam ꝙ ſit ad tempus, dumtamen ſpirituale per ea, quæ ſcripſi ſup. c. prox. Inſup. ſciendum eſt. ver. item quærit, ibi, teſtandi. ſecus videtur, ſi non propter delictum, vel factum ſuum ſu peruueniens, ſed propter aliud, vt puta ſuperuenientem furorem perdiderit ius teſtandi, quia tunc non vitiabitur teſtamen
3 tum † præcedens, ſecundum not. inf. eod. tit. in reg. factum legitime. ver. ſolutis. videas quod not. Pau. in clem. de ele. in pleriſque. & de regularib. vt profeſſores.

SVMMARIVM.

1 *Liberatio per ſolutionem tertij contingit ipſo iure etiam debitore ignorante & inuito.*
2 *Remiſſio & condonatio ſpontanea liberat à reſtitutione, non autem à confeſſione peccati & pœna, ſeu pænitentia ſalutari.*
3 *Remiſſio vtrum proſit non habenti animum reſtituendi.*

REGVLA IIII.

PEccatum.] In glo. 1. in fi. & ad illam de illo, qui dixit, Iuro, vel promitto tibi, ꝙ nunquam habebo aliam niſi te, quam poſuit Guill. in Spec. lib. 4. de ſponſ. circa prin. allegans pro & contra
1 Inſup. † ſi inuito. ex hoc infertur, ꝙ cũ creditori creditoris mei te ſoluere contingit, ſequitur liberatio etiã ipſo creditore meo inuito. ff. de neg. geſt. ſi liber homo. & l. cũ pecunia. ff. de pign. act. c. ſolutum. ſecundũ Hoſt. de iure iur. eam te. & vide quod dicitur

citur, per D.m. ſup.eo.lib.de foro compe. cum C.laicus.ſuper ver. obligatas. inſup. hoc intelligit Dyn.in fi.ex quo remiſſio liberalis ſpontanea & pura, nō pactionalis eſt ex parte remittentis, vel donantis videtur hoc ſufficere illi, qui reſtituere tenebatur, ita ꝙ ad aliquam reſtitutionem non teneatur, ſecundum ea, quæ not.Hoſtien. in Summa de vſur.§.quæ pœna. ſub §. eſt autem.ver.quid ſi fœnerator.de pænitent.§.quibus.& qualiter.ſub §.ſed quę forma.debet tantum peccatum confiteri, & pænitentiam agere impoſitam ſibi, vt ipſe Hoſt.not.ſub d.§. ſed quæ forma,ver. ſed nunquid.& ſequenti. Dictum Hoſt. vi
3 detur† verum,cum is,cui fit remiſſio habebat animum reſtituendi vſuras, ſi non fieret ſibi remiſſio: aliàs parum ſibi prodeſſet remiſſio quoad retentionem,ſaltem in foro animę,& hoc denotat iſtud verbum, reſtituatur. iſtius regulæ. Aliud enim eſt reſtitutio, & aliud remiſſio. ſit ergo reſtitutio, ſeu voluntas reſtitutionis cum effectu, vt poteſt,& debet ex parte creditoris, & liberalis commiſſio ex parte debitoris, ſecundum quod dicit Dy. & D. m. ad quod etiam fac. quod D. m. poſt Gar. & Ioan. ſcripſit ſup.eod.lib. de vſur.quã-quam ſuper glo.3. ſola enim remiſſio debitoris non poſſet purgare vitiũ receptionis vſurarum, ſeu recepti certo vſuras pacto,vel morte,ac retentionem licitã inducere in foro animæ,licet induceret in foro contentioſo abſolutionem,vel ſaltem repetitionis exceptionem, imo etiam in foro contentioſo non induceret liberationem,quin ſaltem teneretur pauperibus erogare epiſcopi auctoritate,vel etiam forte ſiue ad hæc ſup. de vſur. cũ tu. Dictum Hoſt.tenet Fre.in quæſtionibns ſuis quæſtione 18.

SVMMARIVM.

1 *Ratificans homicidium non ſuo nomine geſtum, non efficitur irregularis.*

2 *Iniuriam patimur etiam ignorantes nō inferimus niſi ſcientes.*

REGVLA IX.

1 Ratum quis.] Adeo ſtatur huic regulæ, ꝙ† ſi quis non meo nomine homicidium fecerit, hoc demum ratum habendo,non efficior irregularis, cum factum deficiat, in quo lex promotionis conſiſtit. 15.q.1.c.fin. prout not.Hoſt. in Summa de homic.§.quia pœna.ver.quid ergo. fac.ſup.eo. lib. de ſent. exco. cum quis ſcienti.not. Hoſt.in Sum.
2 de iniur.§.quis poſſit. ꝙ † quis poteſt pati iniuriam etiam ſi neſciat,ſed nullus facit, qui neſcit iniuriam facere. In gl. pone caſum. ibi, in animata vero non. Item alia ratio, quia in rebus inanimatis conſecratio eſt in ſuperficie:& ideo nō debet à manu profana tractari:ſed in homine eſt anima, quæ tangi nō poteſt,vt 32.q.7. licet. ſecundum Goff. in Sum. de ſeruis non ordi.§.ſed ſicut.ver.item quæritur.idem Io. 54.diſt.c.frequens. in glo.vlt.

SVMMARIVM.

1 *Ratihabitio operatur tãtum re integra.*

2 *Citatio nulliter impetrata, vtrum ratiſicetur in iudicium citati.*

REGVLA X.

1 Ratihabitionem.] Iſtam † regulam intelligit Guill. habere locum quando,ſ. res eſt integra, vt ipſe not.in Spec.de oblig.& ſolutionib.§.1. ver. item pone obligaſti. & ver. ſi quid ſe primo.& dicitur res integra.licet mors interueniat,vt not.Io.12.q. 5. quia Ioãnes. & Inno.ſup.de elect.ꝙ ſicut.in glo. & contempti. nec mors, nec furor,nec pænitentia impedit ratihabitionem. Inſup. iudi-
2 cium habitum.in fi.vidi † dubitari,an citatio facta in cauſa matrimoniali,vel alia,in qua requiritur ſpeciale mandatum, & ad inſtantiam procuratoris habentis generale mandatum, quæ impugnatur à reo citato,poſſit ipſo reo inuito à domino procuratoris rata haberi, ita quòd ratihabitio retrotrahatur,& valeat ex tunc. Viſum eſt quibuſdam iuriſtis, quòd ſic per iſtam regulam, & per iſtam legẽ, licet aliis viſum eſt

eſt, ꝙ non, & melius, nõ obſtat regula iſta, quia loquitur in præiudicium ratũ haben tis, & quãdo talis procurator à reo ſcienter admiſſus, & cum eo actum, & iuſſus eſt ſentire Ia. de Are. ff. iudi. ſolui. l. ſi ante. §. vlt. in glo. vt procurator. & idem iuris eſt, vbi ad inſtantiam coniunctæ perſonæ fuiſſet facta citatio in cauſa, in qua nõ admittitur aliquis ſine ſpeciali mandato, vt in cauſa matrimoniali, vel beneficiali eadẽ ratione, vt not. Guill. in Spec. de proc. §. 1. ver. 9. & de coniũcta perſona, ver. quid ergo. & ver. item quod in cauſa ſpirituali

SVMMARIVM.

1 *Catonis dictum de vſuris.*

2 *Principia non ſunt perfecta, ex Sene.*

REGVLA XI.

CVm ſunt.] In glo. dicit Io. Mo. in fi.
1 dixit † Cato, cum quæretur ab eo quid ſit fœnerari, quid hominem occidere. In quæſtione ver. tertio ꝓbatur. ibi viden. concordat Sene. de queſtionib.
2 naturalib. lib. 5. in 2. charta dicens, † Nulla res conſummata eſt, dũ incipit poſt pauca longe ſemper à perfecto fuere principio.

SVMMARIVM.

1 *Ignorantia quæ ſit peccatum, & quæ non.*

REGVLA XIII.

1 IGnorantia.] In glo. ibi dicitur de † tali 1. ad Corinth. 14. Ignorabitur. i. à Deo reprobabitur, & intellige de ignorantia eorũ, quæ quis ſcire tenetur, ſiue eorum, quæ pertinent ad finem, virtutes, & bonorum mores: & ſcias, quòd nulla ignorantia probabilis eſt peccatum, ſi ſit eorũ, quæ quis ſcire non tenetur: nõ autem eorum, quæ quis ſcire tenetur, vt in Catholi. in littera 1.

SVMMARIVM.

1 *Concumbens cum propria vxore tamquam aliena, adulter eſt, ex Seneca.*

REGVLA XIIII.

CVm quis.] In quæſtione ver. & primo ad quæſtionem iſtam facit quod dicit Seneca de prouiden-
1 tia Dei lib. 2. charta 3. Si quis † cum vxore ſua tamquam cũ aliena concubat, adulterium eſt, quamuis illa adultera non ſit.

SVMMARIVM.

1 *Legatus de latere an & quãdo poſſit dare monaſteriis monachos, vel monachas transferre.*

2 *Defectus ætatis non ſuppletur per gratiam, vel reſcriptum Papæ, niſi expreſſe de ætate faciat mentionem.*

3 *Annus probationis datur monachis, & monaſterio, vt ſeruetur æqualitas.*

4 *Executor Apoſtolicus, quas exceptiones admittere teneatur.*

5 *Monachus receptus vigore Papalis indulti, an & quando è monaſterio expelli poſſit.*

REGVLA XVII.

INdultum.] In glo. ad fi. ibi, hoc mandare, hoc exaudiri poteſt quoad pœnam illius deciſ. q̃. ſit bene: tamen poteſt illud tempus trium menſium abbreuiare, maxime ex cauſa, & cum cauſæ cognitione aliam pœnam arbitrariam imponẽdo, ſecundum ea, quæ not. D. m. ſup. de elect. c. licet canon. in glo. antepenult. in prin. & poſt Hoſt. de immun. eccle. aduerſus. ſuper ver. infra menſem, & in fi. quæſtionis,
1 niſi hoc habuiſſet à Papa non † potuiſſet legatus etiam de latere iure legationis dare monaſterio aliquem in monachum, niſi eſſet ibi certus numerus monachorum, & aliquis deficeret per ſex menſes. & tunc ſaluo anno probationis, nec etiam poſſet mona-

monachum vnius monaſterij ad aliū monaſterium extraneum transferre, vt mihi
2 ſcripſit D.m.Sed quid† ſi Papa mandat aliquem,vel aliquam in monachū, vel monialem recipi,&ͭ eſt maſculus minor xiiij. puella vero minor xij. obſtabit ne impetrāti exceptio defectus ætatis, ita ꝙ reſcriptū afficiat,quæſiuit à me de hoc D.Fed. cui reſcripſi, ꝙ obſtabat ipſa exceptio :ratio , quia dicta ætas debet eſſe perfecta in monachandis tam in probatione annali , quàm in profeſſione fiendis. 20.q.1.c.1.& c.illud.& ſup.eo.lib.de regul.c.1.fac. eo. lib.de reſcrip.ſi eo tempore. de præb.c.ei cui.& quod ibi ſcripſi.Eſt etiam aduertendū,
3 ꝙ ſicut † annus probationis datur monaſterio, ita dabitur ei,pro quo ſcribitur, vt recipiatur in monachum , vt hinc inde ſeruetur æqualitas , vt d. c. ad apl̃ica . de exce. cū inter.& de re iu. cū nouit. & inf. eo.tit.in iudiciis. in Spe. de dilationib.§.
4 vidēdū reſtat. ver.in sūma.†& ſi monachi opponerent legitimas exceptiones, quas ſe offerrēt legitime probaturos quare nō tenerentur eum recipere, an teneatur eos executor admittere, & ſi nō admittat appelletur, quid iuris?vide quod ſcripſit D. m.de reſcrip.c. ſanctæ Crucis.poſt Compoſt. in glo.vlt.ver.ſed nūquid exceptio-
5 nes.eſt etiam† ſciendum quòd licet vigore reſcripti ſit in monachū talis receptus, nihilominus poſſet opponi de nullitate & ſubreptione reſcripti, ſecundum ea, quæ ſcripſit D.m.infra eo.tit. mora in quæſtione . Sed quid ſi infra probationis annum oriatur cauſa legitima repulſionis ipſius reſcripti, vel antea ortæ quàm ignorabāt, vel ipſius probatio de nouo ad monachorum notitiam peruenit ante annū,vel ſaltem in fine eum propria auctoritate repellere poterunt?dicendum,ꝙ ſi cōmode poſſunt ſuperiorem adire,debent coram ipſo probare legitimā cauſam ipſius repulſionis . Alioquin ſi non poſſunt ipſum adire commode,poterant permiſſione iuris , & beneficij annalis eum repellere , & ſi poſtea moleſtarentur , ſufficit cauſam legitimam repulſionis coram ſuperiore probare.arg.ſup.eod.lib.de offic.deleg.is cui. & quod ſcripſi ſup.eo.lib.de elect.cupientes. §. ad hæc.

SVMMARIVM.

1 *Lis pendens aliquando operatur plus , quàm finita.*

2 *Iuriſdictio in criminalibus prorogatur per conſenſum.*

REGVLA XX.

NVllus pluribus.] In 1. glo.ver.2. ſic ibi ſpe certa.contra ſup.eo. lib. vt lite penden. cap. 1.& 2. vbi
1 plus† operatur litis pendentia,quàm finita.& eod. tit.c.fin.poteſt dici ibi ſpeciale in fauorē litis pendentiæ, & in odium innouantis,& finem litis non expectantis.& in quæſtione idem in ſo.ver.2.ibi ver. ſed
2 pone,vbi dicit,ꝙ ſi conuentus ſuper crimine coram non ſuo iudice neget ſe in iuriſdictione ipſius iudicis deliquiſſe, iudex ipſe poterit cognoſcere,an deliquerit in ſuo territorio.vide quod ſcripſi ſup.eo. lib. de foro comp.Romana.

SVMMARIVM.

1 *Derogatio teſtamenti prioris quando ſufficiat generalis , vel requiratur ſpecialis .*

REGVLA XXI.

QVod ſemel.] Inſup.hic plene ibi ſu
1 per 6.glo. forte poſſet † probabiliter dici, ꝙ aut eſt longum tempus, quo factum eſt primum teſtamentum derogatoriū vlt. aut eſt breue. Primo caſu ſufficit reuocatio generalis , & habet locum opinio Ia. de Bel. Secundo caſu requiratur reuocatio expreſſa, & ſpecialis , & locum habet dictū Dy. ratio,qa in primo caſu eſt difficile,vel pręſumitur teſtatorē nō habere memorię verba derogatoria vltimi teſtamēti poſita in primo teſtamēto derogatorio,& in eo caſu ſufficere debet reuocatio generalis,ſiue ꝑ verba generalia. In ſecūdo caſu ꝓſumitur ipſum facile habere memorię ipſa verba:& ideo non ſufficiat reuocatio,vel expreſſio verborum derogatoriorum generalis,

ſialis,ſed requiritur expreſſa,& etiam ſpecialis.facit quod not. D.m. poſt Hoſt. de præſumpt.illud,& de clerico ex.mi.c.propoſuit,& Guill.in Spec.de dona. ver. ſed pone pater.

SVMMARIVM.

1 *Diſtinctio Innocentij falſa in materia iſtius capituli reprobatur.*

REGVLA XXV.

MOra ſua.] In ſolutione vlt. quæſtionis circa finem,ibi ſunt irri-
1 tę † nec diſtinguendum videtur an prouiſio ſit facta cũ cauſæ cognitione, vel ſine,vt in primo caſu valeat,in ſecũdo non valeat prout,ſcripſit Innoc.ſup.de reſcrip.ad aures,& Compo.in c.ſup litteris & D.m.eo.tit.in c.ad audientiam 2. quia indiſtinctè nulla erit littera, & prouiſio p duo capitula,ſi motu proprio,& ſi eo tp̃e, facit quod ipſe D.m. ſcripſit poſt Goff.& Hoſti. ſup. de conceſſ.præben.c.1. ſuper. glo. 2. in fi.

SVMMARIVM.

1 *Vtile per inutile non vitiatur.*
2 *Venenum habere ſcelus eſt,ex Seneca.*

REGVLA XXVI.

1 EA quæ fiunt.] In ſupl. & Guill. ibi † de indiuiduo vbi dicitur poſſe dici propter auctoritatem iudiciariam in totum valere, tum quia vtile non debet per inutile vitiari, tum quia continentia cauſæ diuidi non debet, & in ſolutione quæſtionis ibi venenum Sene.
2 declamat.li.3.declamat.9.Venenum † habere ſcelus eſt tam magnum quàm Dominum occidere.

REGVLA XXXII.

NOn licet.] In ſupl. vide ſi actore in fi.de prob.§.1.ver.ſed vbi vterq; & ibi tenet Guill. ꝙ primo debet recipi examinari teſtes actoris ſuper ſua petione, q̃ rei ſua defenſione.

SVMMARIVM.

1 *Species an & quando & quomodo deroget generi in teſtamentis, & legatis.*
2 *Species an quando & quomodo deroget generi in priuilegiis.*

REGVLA XXXIIII.

1 GEneri.] In glo.Dyn. in fi. ſcripſit hic. Dy. † ꝙ ſi teſtator vni legauerit ſub nomine vnius vniuerſali, vniuerſalius habetur loco generis vnius, vniuerſale habetur loco ſpeciei, & ideo per vnius vniuerſale derogatur vniuerſaliori, ſicut generi per ſpeciem: verbi gratia,vt ſi filio legat hortum inſtructũ, filię vero argentũ muliebre, qđ mortuo patre habuit ad filiã pertinebit in prima gl. ibi de præben.dudũ.reſcripſit mihi D.m.quærenti de hoc poſſe dici per iſtã deciſ.dudum, & p c.q̃uis 2.eod.tit.&
2 lib. † regulã iſtam locum habere etiam in priuil.dicens ꝙ eſt priuilegiũ tribuens ius in re, & eſt tribuens ad rem, & prædict. c. dudum de tali ſecundo, quod not.ſup.eo. gl.dicitur, de primo loquitur ad differentiam fac.ſup.eo.li.de conceſſ.præben.c.fi. item eſt priuilegiũ poteſtatiuũ,vel iuriſdictionem dans,ꝙ quia cum reſcripto ſimilitudinem habet, ſpecies in eo derogat generi, & ſic loquatur contraria ſecundum eum.

SVMMARIVM.

1 *Solutio partis quando excuſet à toto,vel à caducitate,& quãdo non & quos effectus operetur.*

REGVLA XXXV.

PLus ſemper.] In ſo. & ad fi. ibi ver.
1 29.vbi dicit,quòd ſi † cum totum ſoluere poſſit propter contumaciam, tantum partem ſoluit: tamen non prodeſt ſolutio partis, imo res ſibi auferri poteſt. vel dic quòd propter paupertatem excuſatur ſi ſoluere integre ſit paratus.

SVMMARIVM.

1 *Iuramentum in litem quomodo deferatur iuxta terminos huius cap. cōtra dimittentem poſſeßionem dolo malo.*

2 *Opponens ſe venditioni tanquam rei, Dñus & ſuccūbens ad quid teneatur.*

3 *Statutum prohibens rem vendi aliū q̃ propinquis, non habet locum in datione in ſolutum.*

REGVLA XXXVI.

PRo poſſeſſore.] In ſup.& quia iſte, vbi
1 dicit ꝙ † condēnabitur, non tñ cō dēnabitur in vtile, ſed in determinata, qđ fiet hoc mō, q̃a primo iudex faciet actorē in litem iurare, & ſic quātitate taxata in certa quantitate condemnabit. ff.de rei vend. qui reſtituen. in ſup. ibi dicitur Ber. in fi. & in primo dicit, ꝙ dicetur talis vendēs dolo malo deſiiſſe poſſidere. in ſecundo dicitur, cōſulo volenti vēdere hoc mō, quia iudex ſtatuet denunciari tēpus infra quod rē vendicet, & infra quod veniens audiatur, alias nō valet etiā ſic vt ſi poſt denunciationē vendiderit, & ſtatim dicit denuncianti, ego ſum paratus defendere cauſam, vt cognoſcatur vtrum ſit res mea, vel tua, denunciatio nō impediet vēditionē ſi nolit denuncians agere cauſam.
2 item † quaſi ꝑꝑ denunciationē ſit damnificatus, quia nullus vult emere, de dolo teneatur ei, vel ſaltem aget contra ipſum actorem in factū, ſi vel propter rem, vel ꝑꝑ perſonam non poſſit contra ipſum agere de dolo, in qōne ver. ad negatiuā in fi. facit ad hoc quod not. Guill. in Spec. de emptore, & venditore §. nunc dicendū. ver.
3 ſed pone, vbi quærit quid † ſi ſtatutum eſt in aliquo loco, vt quis domum extraneo à parentela vendiderit, liceat eius agnatis infra certū tempus eodem, vel æquali precio eam recuperare, & non fuerit vendita, ſed in ſolutum data; nunquid ſit idem, vt ſit locus ſtatuto, & dicitur fuiſſe iudicatū, ꝙ non, propter vocabulorū diuerſitatem.

SVMMARIVM.

1 *Omnia ſuæ origini rotum reddant.*

2 *Acceſſorium ſtans ſine principali non tollitur ſublato principali.*

REGVLA XLII.

ACceſſorium.] In gl. regulę iuris ibi deriuās, Sene. de qōnibus natu
1 ralib. li.3. in 5. charta, in 2. col. † Nulla res eſt, quæ nō eius, à quo naſcitur notas reddat. nota ad iſtā regulā ꝙ prout
2 ſcripſit Bar. Brix. in Broccar. vbi † acceſſoriū conſiſtere poteſt ſine principali, tunc conceſſo principali conceditur, & acceſſoriū: ſed non tollitur ſublato principali. ſi vero tale eſt, ꝙ non poteſt ſine principali conſiſtere, conceſſo principali concederetur, & reuocato reuocaretur, vt ſup. de fide inſtru. inter dilectos ad hoc facit quod not. Arch. ſup. eo. li. de pœnis felicis in gl. ſic ſup. de hæreticis eod. lib. circa mediū ver. ſed forte dicetur.

SVMMARIVM.

1 *Collatio & electio æquiparantur circa renunciationem collatarij & electi.*

REGVLA XLIIII.

IS qui tacet.] In ſolutione quæſtionis ibi vt referat. nam tunc valebit colla-
1 tio, † & idem crederem in electionibus, vt ſi electus ante confirmationem expreſſe conſentiat electionibus, vt alium eligant, valebit electio. ratio quia hoc caſu idē iuris eſt per oīa, quòd in prælato, & collatore cum ſic prælatus in manibus collatoris renunciare prælaturæ poſſit, & debeat, & per conſequens conſentiendo vt conferat ipſe renunciare prælatus, & conferens renunciationem, admittere videtur ſic electus in manibus electorum electioni de ſe factæ renunciare poteſt, & debet, & per conſequens cōſentiendo electionib. vt aliū eligant, ipſum renunciare electioni, & electores aliū eligendo renunciationem admiſiſſe videntur. facit clem. de con-

de conceſſ.præben.c. cum ei.§. ſecus.ver. quem etiam,& ver. ſecundo.quòd autem electus in manibus electorum renunciare valeat, probatur ex his, quæ ſcripſit D. meus ſup.eo.lib. de elect.ſi electio.videas qđ ſcripſi ſup.eo.lib.de regul. beneficiũ.

SUMMARIUM.

1 *Poſſeſſio vtrum contineatur in hærede ſine apprehenſione.*

2 *Hæres patrono an & quando poſſit præſentare ſine apprehenſione poſſeſſionis hæreditatis.*

3 *Patronis duobus ex tribus defunctis, an tertius ſuperſtes præſentare poſſit ſolus, & antequam reliquorum duorum hæredes adeant hæreditates.*

REGVLA XLVI.

1 IS *qui in ius ſuccedit*.] † Notandum ad iſtam regulã, ꝙ licet ius defuncti tranſeat in hæredẽ & non vltra, & ꝑ conſequens dominium hæreditatis in ipſum hæredem tranſeat, demum hæreditate habita, non tñ poſſeſſio hæreditatis trãſit in hæredem, niſi fuerit eccleſia vel corporaliter apprehendatur.ff. de acquir. poſſeſſ. cum ſup.in glo.l.cum,hæredes.& notatur per D.m. poſt Inno.& Hoſti.de cauſa poſſeſſ. cum ſuper.in glo. i. ſuadente iuſtitia in prin & poſt D.m. ſup.eo.tit.hoc lib. in reg. Beneficium.vnde hæres, qui ſucceſſit defuncto, qui fuerat in poſſeſſione iur. patronatus, non habebit vocem in præſentatione rectoris,niſi primo hæreditatẽ adierit, & poſſeſſionẽ hæreditatis appre-
2 henderit, hoc † tamen,quod de nõ habendo vocem eum qui non apprehendit poſſeſſionem dicitur,intelligendum eſt quando alius eſſet in tali poſſeſſione: alioquin ſi nullus eſſet in poſſeſſione, tunc ille proprietarius nõ poſſidens vocem haberet, ſecundum ea,quæ not.Innoc.Hoſt.& Compo. de electione Cumana.bene fac. quod not. Innoc. de poſtulat. prælato. cap.2. in glo. quæritur. cum lex dicat in prima col. ibi ſed hoc ipſo, quod ſunt canonici pe-
3 nes eos eligẽdi.ſecundũ hoc†ergo ſi tempore, quo fit electio, vel præſentatio rectoris eccleſiæ vacantis, in qua tres erant patroni & duobus ex eis defunctis relictis duobus filiis ſuis hæredibus, ab illo tertio ſuperſtite poterit fieri liberè præſentatio rectoris antequam illi filij hæredes adeãt hæreditatẽ,& apprehẽdant poſſeſſionẽ ipſius hæreditatis: & ſi illi poſt hæreditatẽ adeant, & poſſeſſionem ipſius apprehendant, & rectorem eligant, & præſentent, ipſorum electio, vel præſentatio non valebit, cum iam eccleſiæ ſit prouiſum per eum, qui poterat,& ſic non vacet eccleſia ad hoc de elect. & ſic conſiderauimus,& cap.querelam, & c.in Geneſi,& de reſtit. in integr. cap. 2. & de cauſa poſſeſs. cum eccleſia Sutrina,& c.cum olim,de re iudi. cum Bertoldus, & de iure patronat. conſultationibus.& de conceſſ.pręben.cap.1 2.& 3.& Clem.de ęta.& qualit.vt hi qui, & qđ vtrobiq. notatur,conſuluit Io. Cal. quod ius competens ex poſſeſſione, defuncto tranſit in hæredem adita hæreditate, quamuis poſſeſſionem hæreditatis ſeu rerum ipſius corporaliter non apprehẽderit.ſed not.ff. de acquir poſſ.cũ hæredes, quòd poſſeſſio non tranſeat ad ſuum hæredem niſi naturaliter apprehendat, & in fi.quæſtionis vbi aliàs ſecus,ſcilicet q.a non tranſit ad hæredem, niſi forte ſit tale illud ſuper quo impetratur, quòd hæres ponit hæreditario iure conueniri ſecundum Guill.in Spec.de reſcript. præſentat. §. ratione etiam eius. ver.item,quòd is.

SUMMARIUM.

1 *Exilium & carcer æquiparantur.*

2 *Manus reo amputanda, vtrum intelligatur de arida vel valida.*

3 *Oculum vnum eruens vnicum habenti, priuari debet ambobus ex l. Solonis.*

4 *Solonis leges vbi tractentur remiſsiue.*

5 *Affectus & effectus in delictu parificantur ex Seneca.*

REGVLA XLIX.

IN *pœnis.*] In glo.hæc regula in prin.ibi termino, ꝙ fiat concurſus, & facit ad hoc quod not. ſup.eod.tit.bona fides
1 vbi dicitur, † ꝙ condemnatus ad tempus ideſt exilium,ſi tempus perfecerit in carcere, vlterius in exilium non mittitur,& ibi
2 ſicut vrgẽti.ſed†ꝙ debeatur ſibi amputari manus potens ad operandum,& nõ arida,

non pōt noīari manus, ſecundū Ariſt. in 4. Metaphyſicę. & lex Solonis phy. cōtīnens
3 ꝙ ſi vnū † oculū habentē quis illo priuaue-
4 rit, verſa vice ipſe gemmis careat. de † iſto Solone habetur 7. di. Moyſes, & de ipſius legibus in lib. de moribus philoſophorū in c. de Solone. & ibi de volūtate ad bonū, & qđ dicit Sene. declamat. lib. 4. declmat. 7. Sæpe honorata eſt virtus, ēt vbi eam fefellit exitus: ſcelera quoq; quatenus citra exitū ſubſederint, puniūtur & de prouidē
5 tia Dei li. 2. Oīa ſcelera † etiā ante effectū operis quantū culpę ſatis eſt, ꝑfecta ſunt.

REGVLA L.

ACtus.] in quæſtione ædificationis, ver. primo. i quarto: contrarium tamen patet in Clem. de ſup. neglig. præl. quia regulares, & hoc tenet ipſe D. m. ſup. eo. lib. de pra ben. cū beneficio. fac. Clem. de reſcriptis c. 2. iunctum c. ſtatutum. §. 1. eod. tit. & eod. lib.

SVMMARIVM.

1 *Compromiſſum ſuper electione Prælati factū ab altero ex duobus Canonicis, & ab altero ratificatum, & electio ſubſequuta an valeant.*

2 *Papa vtrum poſſit profanare locum ſacrum, & quomodo, & quando*

3 *Eccleſia an & quando poſſit dirui totaliter & illius memoria penitus tolli, & per quem.*

REGVLA LI.

SEmel Deo.] Ad iſtam regulam, & ſup eo. tit. & li. in toto, & quæſtiones ipſarū, adaptatur qō, quam de facto
1 habui, & talis eſt, † vacante quadam collegiata eccleſia habente tunc duos tantum canonicos, & vnū præſentē, aliū vero abſentem in loco vnde debuit vocari vocē habentem præſens canonicus illo non vocato ſuo & illius noīe in quēdam compromiſit electionē futuri prælati, compromiſſ. elegit quemdā, & elect' electioni cōſenſit. demū, qui fuerat abſens cōpromiſſum ratificauit, & alia ſubſequuta. venit in dubiū an cōpromiſſum, & electio prædicta valuerint. Primo, ꝙ valuerint allegat ſup. eod. lib. de ſentētia excom. cum quis, primo reſpōſo, & reg. ſup. ratihabitionē. & regula iſta, & regula pōt quis ꝑ aliū. ar. à cōtrario. Secūdo, ꝙ vbi ſunt tm̄ duo canonici, non arctantur ad formā c. quia ꝑꝑ de elect. prout ibi ſcripſit D. m. ſuꝑ. glo. dic vt infra & ſuꝑ gl. ſed nūquid, & in primo c. eod. tit. & in dicta regula, in toto, in qōne, in prima parte, ī prin. Tertio, qa cōpromittere ad eligen. ſpectat ad quemlibet, cōpromittentē ſingulariter, & ideo poteſt irregulariter fieri, vt ſcripſit D. m. ſecūdū Inn. ſup. de elect. in cauſis in prin. & Guill. in Spec. eo. tit. §. 2. in prin. cōcluditur ergo ꝙ valuerit cōpromiſſum, & electio ꝑ dictā ratihabitionem ſequutā. In contrariū, ꝙ nō valuerint allegantur, & primo ſic, certū eſt. n. ꝙ etiāſi prædicti canonici non tenerentur ad formam prædicti c qa oportet, tñ exquo elegit ſecundū illā formā procedere, tenetur eam ſeruare. facit de elect. cū inter vniuerſas, & regula qđ ſemel. & reg. tare eo. tit. & ſup. e. lib. de poſtu. c. 1. & de elect. vt qs duas in fine. de forma vero cōpromiſſi eſt vt fiat ab oībus cōiter, & collegialiter, nec pōt ſi ab vno fiat pro alio ratificari, vt ſcripſit Inno. in d. c. quia ꝑꝑ. & Guill. in d. §. 2. in prin. & D. m. ī d. c. in cauſis in prin. imputet ergo ſibi, qa qđ potuit &c. de off. dele. cū ſuꝑ facit qđ idē D. m. poſt Inn. & Hoſt. de elect. ſcriptū eſt in gl. procur. dictum vero cōpromiſſum nedum à capitulo, ſed nec a maiori parte capituli, factum fuit, ſed ab vno ſolo, qui nec capitulum nec maiorē partem capituli præſentabat, & ideo nullo iure iuueatur, cum a principio nullum fuerit. facit quod ſcripſit D. meus. ſup eod. tit. & lib. in regula non firmatur in quæſtione, ſecundo quia ſic format D. m. in prædicta regula in toto, in ſecunda parte qōnis ver. 3. Tertio, qa idē iur. eſt in parte, qđ in toto. 14. q. 5. pœnale de reſcript. ſi deligenti. & de conue. idem iudiciū. de iudi. quarto, & de cōſec. eccleſ. vel alta. c. vno lib. 6. de ſent. excom. ſi ciuitas eod. lib. verum electio debet fieri collegialiter, & in ea cōſideratur initiū. de electio. auditū. & c. dudum, ſic & cōpomiſſum quod denotat factū pluriū in ſimul, & cōcorditer. 24. q. 1. pudenda, & præte-

prætereà licet dictus præſens canonicus non teneretur ad formam c.quia ꝑ p.tenebatur tñ ad formam Later.concilij ſup.de cõceſſ.præb. c.2. & de his q̃ fi.à maio.par. cap.c.1. q̃ eſt, vt id, qđ fit, fiat à capitulo, vel maiori parte capituli, & collegialiter ſolut. ꝑ vlt.allegata eſt dicendũ cõpromiſſum.& electionem huiuſmodi non valere, nec ratificari potuiſſe per canonicũ illum abſentẽ. Nõ obſtat huic ſolutioni ſolutio q̃õnis D. m. in d. regula in toto: quia vt ſcripſi illud, quod ipſe ibi tenet, debet intelligi, cum ille, qui à ſuo canonico eligitur erat præſens, cum fit electio de ipſo & ſtatim electioni conſentit: vel ſi fiat compromiſſum per vnum aliud idẽ faciat exiſtens ibi præſens, aliàs non. Ad hoc induco clem.de conceſſ.præb.c. ver. quam eccleſia. nam quæ incontinenti fuerit ineſſe videntur de elect.officij ſemel Deo. In gl. Dy.ponit ibi vnius poteſtati, hoc non debet referri ad præſentantem Papæ, quia
2 quòd † Papa poſſit reducere ſacrũ ad non ſacrum, hoc poſſe non habet à iure, ſ.ꝗ ipſe eſt, ſed ꝓcedit in inferiore, cui ſpecialiter hoc poſſe cõcederetur, quod aliis prohibetur.16.q.1.hic etiam. ſup.eod.tit. & lib.quòd alicui gratioſe. & ibi impoſſibile.fac.quod not. D.m.poſt Inno. de cauſa poſſeſſionis paſtoralis.in glo. probationibus.vbi dicitur, ꝗ non dicit fieri poſſe qđ fit per extraordinarium auxilium. hæc regula fac.ad quæſtionem, an † eccleſia au-
3 ctoritate epiſcopi dedicata poſſit ex aliqua cauſa deſtrui, ita ꝗ nõ ſit vlterius nec ibi, nec alibi? & per iſtam regulam videtur ꝗ non.ad.19.q.3.quæ ſemel.14.q.6.comperimus.16.q.7. ſi quis vult.17.q.4.queſti.de conſec.diſt.1.omnes Baſilicę.& c.in ſancto.& c. 2. de rer.perm.mancipia.de relig.dom.cap.ad hæc.& clem.eod.tit. quia contingit. In contrarium, ꝗ poſſit fieri videtur 16. q. 7.& hoc diximus, & ibi de hoc per Io.& Archid.& per illud quod ipſe ſcripſit 10. quæſt. 3. inno. & in d.cap. ſi quis vult.& de conſec.diſt.1.cap.omnes Baſilicæ, & videtur expreſſum ead. diſt. c. eccleſia, vel altaria.& c.placuit.& cap. tribus.fac.10.q.2.hoc ius.& 12.q.2.aurum. & quod vtrobique not. pro & contra fac. quod not.in Spe. de donationib.ver.quid ſi aliquis Baro. ſed pro fac. de noui oper. nuncia.c.1.& 2.& quod ibi not.per Inno. Hoſt.& D.m. quid ergo dicẽdũ D.diſtinguendũ, aut hoc vult fieri ex volũtate, aut ex neceſſitate. Primo caſu non poteſt deſtrui, licet vt melioraretur poſſit ad alium locum trãsferri; ſed debet eidem eccleſiæ antiquæ, ſi hoc poteſt fieri per ſacerdotẽ deſeruiri, vt in d.c.ſi quis vult.& c.vno. & c.omnes Baſilicæ.not. Archid. Si vero ex neceſſitate, aut poteſt remanere in eodem loco, & tunc poteſt deſtrui. debet hoc tamen ſemper de auctoritate diœceſani fieri ad hoc d.c.placuit. In contrarium allegata non obſtant. loquuntur enim in alio caſu, & quando eccleſia, & res ſacra durante ſuo ſtatu, & conſecratione reducitur ad profanum vſum: non autem quando deſtruitur, & totaliter deducit ad non eſſe eccleſiam, vel rem ſacram.

SUMMARIUM.

1 *Vicem duarũ perſonarum gerere quis poteſt.*

2 *Prælati an & quando ligentur propriis legibus.*

3 *Uſus conceſſus viro competit vxori.*

REGVLA LIII.

Qvi licet.] Inſup.eadem reſponſio.in fi. videas quod ipſe D.m.not.ſupra eod. lib.de procu. quamuis. ſuper ver.reuocari, in quæſtione, in ver. & ſoluendo quaſi.in fi. ibi noſtro quo. aliàs
1 ſecus: nam bene † poteſt gerere vicẽ duorum, & cenſebitur gerere diuerſo iure, vt habes inf.eo.tit.in regula, qui tacet. in q. in 2.parte ver.hoc vltimum ibi videas iura ad hæc inducta. Lap. & in ver.ex prædi
2 ctis in fi. reducendo † prædictos doctores ad concordiam poſſet forte non improbabiliter ſic diſtingui, Aut cõſtitutio epiſcopi eſt præter ius, aut ſecundũ ius aliquid abdens ei ſ. pœnam, ꝗ põt prout not.ſup. eod.lib. de conſtit. & poſt Hoſt.per D.m. ſup.de offi.archipresby.c.fi. fac.ſup. eod. lib. de conſtit. cap. 2. Primo caſu ſubdiſtingue, Aut conſtituens, ſeu eius ſuperior faciunt contra conſtitutionem, vt prælati ſuam iuriſdictionem exercentes,

& tunc non ligantur, & ſic intelligatur dictum D.m.& tenentium idem: aut faciũt vt priuati, vt pote delinquendo, vel contrahendo, vel aliud quid agendo, & tunc ligantur, & vtroque caſu, ſiue vt prælati, ſiue vt priuati contra conſtitutionem notorie delinquendo, & ſic intelligatur dictum Archi.& aliorum idem tenentium: ratio, quia in primo caſu conſtituens, ſeu eius ſuperior faciendo contra ipſam conſtitutionem, vt prælati, ſunt ſuperiores eiuſdem conſtitutionis, & ipſa conſtitutio eſt eis inferior: & ideo ipſe inferior eos tãquam ſuperiores ligare nõ poteſt. 21. diſt. inferior. de maio. & obed. cum inferior, & cle. de elect. ne Romani. 1. reſpon. hoc verum, niſi notorie delinqueret, vt dictum eſt, quo caſu efficiuntur vt inferiores, & vt priuati. Secundo caſu faciendo contra cõſtitutionem vt priuati ſunt inferiores conſtitutionis, & ipſa conſtitutio eſt eis ſuperior: & ideo ipſos tamquam inferiores ligat conſtitutio ipſa tamquam ſuperior. In tertio vero caſu indiſtincte ligantur: ratio, quia ipſa conſtitutio, & pœna ipſius eſt ipſum ius cõmune, & ipſius iuris communis pœna, & ſequela: & ideo non mirum, ſi ligantur conſtitutione ipſa, & pœna ipſius, cum ligari dicantur potius à iure communi, & ab ipſius pœna tamquam non principali, ſed acceſſoria. faciunt quę not. de reſcrip. c. 1. per Inno. Hoſt. & Cõpo. & per Archid. & D.m. ſup. eod. lib. de conſtit. c. 1. & hoc maxime quando notorie faciunt contra cõſtitutionem: quo caſu inferior poteſtatem habet, ſecundũ ea, quæ ſcripſit Hoſt. in Sum. de priuil. §. vlt. ſub §. ſed adiici poteſt. vſque ad fi. & de of deleg. §. quid ſit eius officium. ver. ſed per quem. & de appellat. c. ſolicitudinem. ſuper ver. irrationabiliter. & D. m. idẽ poſt eum ſuper glo. ſed nunquid. & ſup. eo. lib. de reſcri. ſtatutum. in fi. in glo. ſi de facto. & de do. c. 2. ſuper gl. ſed nunquid. & ſup. eod. lib. de priuil. c. epiſcoporum. & quod ſcripſit Pau. in cle. de re iud. paſtoralis. ſuper ver. inuentus. ibi ver. de iure. in fi. nam
3 & † vſus viro conceſſus competit. & vxori. ff. de vſu & habit. l. 2. & vide inf. eo. tit. in q. 2. poſita in regu. fruſtra. in prima parte ver. tertio. ad fi. in ver. quinto. in fi. ad iſtam quæſtionem faciũt, quæ not. in q. infra eo. tit. in reg. qui tacet.

SUMMARIUM.

1 *Clericus compatronus cum laicis an poſſit cum illis variare.*

2 *Præſentatus primo loco cõſentiens præſentationi ſecundi pro renunciante habetur.*

3 *Patronus præſentans ſciẽter indignum an amittat ius præſentandi.*

4 *Laicus compatronus clerici habet ſex menſes ad præſentandum, ſolus vero quatuor tantum.*

REGULA LVI.

1 In *re communi.*] In quæſtione in fin. dicit D.m. ꝗ etiã ſi ſint plures laici præſentantes cum clerico vnũ, non poterunt alium accumulando præſentare. mihi idẽ dicẽdum videtur etiam ſi clericus compatronus cõſentiret ad eundẽ ſecundo præſentatum, & compatrono laico præſentaret, cum ipſe patronus clericus non ratione patrimonij, ſed ratione eccleſiæ cumulare alium præſentando non poſſit. de iur. patro. cum autem. & hoc verum niſi conſentiente primo præſentato, & hoc etiam antequam de alio concordetur alia præſentatio fiat: ſecus enim ſi conſentiret clericus primo præſentato poſt factam ſecundam præſentationẽ de alio: quia tunc non valeret præſentatio facta de alio ſecundo cum debeat attendi initium. de elect. dudum 1. & c. auditis. fac. ſup. eod. lib. de reſcrip. ſi eo tempore. nec erit tunc cumula-
2 tio, quia † ille, qui præſentatus erat prius ex quo conſentit, ꝗ alius præſentaretur pro renunciante ſuæ præſentationi habetur. quod facit, quod ſcripſi ſup. eod. lib. de regul. beneficium. & inf. eod. tit. is qui tacet. & quod ſcripſit D. m. ſup. eo. lib. de
3 ele. ſi electio. Quid ergo † ſi clericus & laicus patroni præſentant ſciẽter indignum? Dicendũ ꝗ laicus eo caſu põt aliũ præſentare; ſi aũt clericus ꝑſentaſſet ignorãter indignũ, tunc etiã videtur, ꝗ laicus poſſit incõtinẽti aliũ præſentare. Clericus vero nõ poteſt quouſque pronunciatum fuerit primam præſentationem non valere, ipſumque clericum ignoranter præſentaſſe: pronun-

nunciatione vero facta poteſt eundē præſentatum à laico, vel alium præſentare. Vel verius, ſicut laicus poteſt aliū præſentare quādo præſentauit ſcienter indignū, ſicut & clericus quando ignoranter præſentauit indignum, & etiam præſentatio nulla poteſt libere alium præſentare. fac. quod ſcripſit D. m. poſt Inno. & Hoſt. de exceſſ. prælat. inter dilectos. & de ele. audi. licet ipſe D. m. videatur contrariū ſentire de offi. ord. cū vos. ſuper glo. 2. verū ſi præſentet clericus aliū quàm patronus laicus, erit in pōtate ſupioris quem velit admittere, ſecundū ea quæ not. 16. q. 7. ſi plures. & ſup. de iure patro. quoniam. aliàs ſi præſentet eundem, debet de neceſſitate talis admitti, ſicut idoneus. 16. q. 7. decernimus. & de iure patron. c. illud. & † de-
4 bet laicus alium præſentare infra ſex menſes à tempore primæ incohationis ſeu vacationis, quos habet propter cōmunionē, quā habet cum clerico, prout ſcripſerunt Arch. & D. m. ſup. de iure patr. c. vno. eo. li. & facit qđ ſcripſit D. m. eo. tit. c. eā te, quod haberet laicus quatuor menſes tantum, vt ſcripſit D. m. in d. c. cum vos. nec obſtat huic dicto, quod dicitur ſup. in glo. nam illud habet locum quando eſt facta præſentatio à clerico, & laico de vno idoneo: & ideo nō eſt locus cumulationi. Hic autem quando eſt facta de non idoneo, & eſt nulla: & ideo non impedit aliam fieri infra eo. tit. non præſtat impedimentum: & ideo ſecus.

SVMMARIVM.

1 *Electio per ſuperiorem debet fieri ex eodem monaſterio ex quo faciendum erat per monachum.*

2 *Scientia augumentata diſcretius agit.*

REGVLA LVII.

Contra eum.] In quæſtione in fin. ad ſolutionem huius queſtionis fac. clem. de ſupp. neg. præla. quia re-
1 gulares. vbi tenet Pau. ꝙ † de illo monaſterio debet ſuperior eligere, de quo tenebantur illi, qui neglexerunt eligere, & videtur dicto Pau. ſtandum per dictū c. quia regulares. etiam ſi ex conſuetudine monaci S. Stephani de monaſterio S. Proculi abbatem eligere tenebantur. nam dicta duo c. cum ſingula. & quia regulares. allegata ſup. in ver. idem in electionibus, vel prouiſionibus, quæ fieri deberent de certo loco, vel de certis perſonis de iure cōmuni, vel de conſuetudine, & ibi patet, & ita tenuit D. m. olim in d. quæſtione per d. c. Roma-
2 na verū hic D. m. ſcientia † augmentata diſcretius egit, quia diſtinguendo ſoluit, vt ſuperius apparet.

REGVLA LVIII.

Non eſt obligatorium.] In fin. quæſtionis hodie non procedit iſta ſolutio in ordine S. Benedicti monachorum nigrorum, cum pro talibus non poſſit habere prouiſionē in pecunia ſimul, aut per vices ſeu minutatim, ſeu penſionem, ſeu redditus quomodolibet aſſignatos, vt in conſtitutionibus Benedicti Papæ xij. ſub rubrica, ne victualia in pecunia miniſtrentur.

SVMMARIVM.

1 *Dolo facit, & regula iſta habet locum tam in poſſeſſorio, quàm in petitorio.*

2 *Compromiſſum factum etiam ſcienter in arbitrum excommunicatum non valet.*

REGVLA LIX.

Dolo facit.] Inſup. iudicis. ibi §. cau-
1 ſæ. ver. † ſcripſit Guill. in Spec. de poſſeſſorio & petitorio. §. 1. ver. quis ſi pro vno, quod habet regula locum tam in petitorio, quàm in poſſeſſorio. hinc eſt, ꝙ ſi pro vno ſentētia lata ſit in poſſeſſorio, & pro alio in petitorio, is pro quo eſt lata nō poteſt eius executionem petere ſecundum eum in quæſtione, item ſecundum eum prope prin. ubi tenet, ꝙ ſiue
2 ſcienter, † ſiue ignoranter arbitrum excōmunicatum elegerit, non teneor ſibi communicare, nec tenet compromiſſum ibi, tale compromiſſium, idem uidetur ſi tempore facti compromiſſi erat excommunicatus ipſe arbiter & arbitrator, ſeu compromittens

mittens, uel alter ipſorum licet non publice, maxime de excommunicatione ſcientes. ad hoc ſup. eo. lib. de reſcript. cap. 1. & de procur. cap. fi. & de probat. poſt ceſſionem, & quod ibi not. & de re iudicata inter monaſt. in 3. glo. circa medium & de præben. c. cum dilectus 2. in gl. 2. & ſuper ea per D. m. & infra eod. tit. vtile in queſtione, & per Guill. in Spec. de off. dele. §. excipit. in princ. de arbitro, & arbitratore. § reſtat in fi. & per Io. Cal. in qõne excõicatus qui communi opinione, & ꝑ ea, quę ſcripſi in d. c. 1.

SVMMARIVM.

1 *Præmium honoris debet eſſe gratuitum ex Seneca.*

2 *Epiſcopus tranſlatus eſt abſolutus a priori eccleſia, licet ſecundario adipiſcatur.*

REGVLA LXI.

1 QVod ob gratiam.] In quæſt. ver. in contrarium in fine, facit illud † Sene. declamat. lib. 1. declamat. 13. Quicquid autem præmij aut honoris noĩe datur, in vtramq. partem ſumi liceat; alioquin deſit præmium eſſe cui neceſſitas iungitur. in ſol. quæſtionis ibi, & deſierit eſſe Bononiæ, bene facit ad iſtam ſolutionem quod not. Hoſti. in ſumma. de tranſlatione. §. quę ſit cauſa ver. cũ quis ibi ſi epiſcopus. dicit. n.

2 quòd ſi epiſcopus. † transfertur, & ꝙ ex quo ſibi data eſt licẽtia tranſumẽdi ad ſecundam eccleſiam, & abſolutus eſt a priori vinculo, nihil cõmune licet cũ priore, quamquam ſecundam adeptus non ſit, ergo talis epiſcopus nullum epiſcopatũ poſſidebit ſpecialem, ſic eod. tit. inter corporalia. §. ſicut autem. ſecundũ eum facit, quod poſt eum ſcripſit D. m. eod. tit. ſi vnaniminiter ſuper ver. velatum.

SVMMARIVM.

1 *Dictio, ſecundum, vel, iuxta, idem ſignificans, & poſita in reſcriptis contractibus vel vltimis voluntatibus neceſſitatem important.*

REGVLA LXII.

NVllus ex conſilio.] In quæſtione in in princ. ibi ver. quid ſi iudex. & ibi tenet idem. quod D. m. hic dicit, & ibi ipſe Guill. Nos autem ad cautelam ſcribi in actis facimus, quòd partes petunt, & cõſentiunt, quòd iuxta illorum conſilium pronuncietur. in gl. vel in fi. ſed

1 quid videtur de iſta præpoſitione † ſecundũ vel iuxta quæ pro eo. ponuntur. vt ſup. de ver. ſignif. Abbate S. Siluani, nunquid neceſſitatem important inſequendo conſilium, aliàs non valeat, quod ſit verbi gratia, mandat teſtator exequutoribus ſuæ vltimę voluntatis ꝑ ipſum deputatis, vt ſuã vltimam voluntatẽ exequantur. iuxta, vel ſecundum conſiliũ guardiani fratrum minorum, guardianus conſulit fieri vnũ, exequutores vero faciunt aliud q̃ conſuluit guardianus, nunquid valeat quod fecerunt exequutores? & fuit datum cõſilium per profundũ ſcientiæ virum D. Thomaſium de Corſinis de Florentia legum doctorem, quòd nõ valebit quod fecerint exequutores, ad quod ſciendum, ꝙ iſtud, ſecundum, aliquando eſt nomen, & ponitur loco aduerbij loci, vel qualitatis, vel potius ſimilitudinis, cum dicitur, ſecundum Lucam, & deſcendit a ſequor, ſequeris, & ſiue ſit nomen, ſiue præpoſitio neceſſitatem importat, fac. ſup. de iudic. quia V. & eod. tit. c. exhibita in fi. de eo, qui mitt. in poſſ. cum veniſſent, & de teſtam. c. vlt. ſuper eod. lib. & qđ not. in Spec. de inſtru. edi. §. nunc vero aliqua. ver. quid ſi teſtator, & ver. ſi male fuerit arbitratum.

SVMMARIVM.

1 *Excipiens an & quando auctoris intentionem, confiteri videatur vel aliquid probare teneatur.*

2 *Litis conteſtatio quibus verbis, & quomodo fiat.*

3 *Reſpondere & litem conteſtari accuſans*

ſans, quomodo per iudicem cogatur.

REGVLA LXIII.

1 Exceptionem.] Dynus ſic diſtinguit † hic aut quis excipiendo ſimpliciter negat, aut excipiendo aliquid ponit: ſi negat, vt in exceptione non numeratæ pecuniæ, & non numeratæ dotis, verum eſt, quòd non videtur confiteri de intentione Actoris, vt hic, ſed ſi excipiendo ponit, aut ſimpliciter, aut ſub conditione. ſimpliciter vt quia dicit ſibi pactum factum de non petendo vel ſoluiſſe, vel abſolutum eſſe: tunc de ſola exceptione tractandum videtur abſq. eo, quòd Actor intentionem probauerit: ſed ſi negat, & ſub conditione ponit, quia dicit ſe non teneri, & ſi apparebit ſe teneri dicit pactũ factum de non petendo: tunc non videtur confiteri de intentione actoris, & ideo non afficitur onere probandi exceptionẽ, niſi actor probauerit intentionem ſuam, in quęſtione in priori. ibi ver. patet ex pręmiſſis. dicit, ꝙ † in litis conteſtatione re-
2 quirũtur animus, & verba, animus ſcilicet vt intendat ſcilicet q̄s litẽ cõteſtari, verba ſcilicet qđ dicat verba aperta ad hoc, nec ſufficit alterũ tã tum, & in eodẽ ver. alias ver. ſeq. dic. ꝙ ſi quis verba aperta ad litis conteſtationẽ: non tñ animo cõteſtandi litem nulla proteſtatione præmiſſa propoſuerit, præſumitur animus ita, quòd intelligatur, litem conteſtatam etiam in ſolutione ibi vt in glo. prædicta not. Hoſt. in ſumma de litis cõteſtatione. §. qualiter,
3 ver. † quid ſi non vult reſpondere, quòd de tali debet dici, ſicut de illo, qui nõ vult iurare de calumnia, vel quòd iudex poteſt eum mulctare, vel quòd videtur litem conteſtatam, vel confeſſam eſſe.

SVMMARIVM.

1 *Perſona an & quando cedat loco, vel locus perſonæ*

REGVLA LXVI.

Cum non ſtat.] In quæſtione ver. ſolutio. vbi dicit, quòd dictum illorũ qui dicunt, quòd non poteſt intelligi quo ad translationem bonorum, dictum vero Goff. qui dicit, quod fieri poteſt quòad obligationem quoad Deũ, & infra e. quæſtione ante fi. ver ad allegata ſup. de reli. dom. ad hæc. vel licet
1 illud de loco exempto non † tamen debet extendi ad perſonam. ratio quia perſona eſt dignior q̃ ſit res quæ accedit perſonæ, & nõ perſona rei. 40. di. Adam. vbi de hoc in glo. licet contrarium ſit ſup. eod lib. de priuil. per exemptionem forte dici poteſt quòd rei publicæ, vel ſacrę cedit perſona, vt in dicto c. per exemptionem, rei vero priuatæ non.

REGVLA LXVIII.

Poteſt quis.] In prima glo. inſup. item violenter, in fi. item poteſt Archiepiſcopus in ſua prouincia, & Epiſcopus in ſua Dięceſi in locis exemptis in Pontificalibus celebrare, non tamen poteſt in Pontificali facere celebrari vt in clem. de priuil. Archiepiſcopo.

SVMMARIVM.

1 *Appellatio alternatiua quomodo ſuſtineatur.*

2 *Appellatio erronea de vno iudice ad alium an ſuſtineatur, & quomodo.*

3 *Appellans iudicem competentem ſcienter nunquid poſſit infra x. dies variare, & alium æque competentem appellare.*

4 *Actus nullus non impedit actum validum fiendum.*

REGVLA LXX.

1 In alternatiuis.] Tractatur hic, & ſup. eo. li. de off. deleg. ſi is cui. D. m. ait † ꝙ verum quãdo alternatiue appellatur. Hoſt. vero not. in ſumma de appell. à quo ad

ad quem ver. quid ſi quis prouocauerit, & Guill. in Spec. eo. tit. §. nunc tractemus.
2 ver. quid ſi per † errorem alius pro alio appelletur ad maiorem quàm debuerit, vel ad parem: talis error appellanti nõ obeſt, quia remittitur ad eum, ad quem debuit appellaſſe, vt. ff de appell. Imperatores. Si vero ad minorem appellauit, tunc obeſt, vt ff. de appell. §. ſi quis. quia appellatione tali non obſtante ſententia in rem iudicatam tranſibit, niſi iterum appelletur. oportet ergo iterum appellare ſi ſit infra x. dies, ad hoc, vt non tranſeat in rem iudicatam ſententia, vt ſcripſit Dyn.
3 in d. l. 1. † Quærendum occurrit vlt. quid ergo ſi appellat nõ errans ad illum, ad quẽ volebat, & poterat appellare? vult poſtea primæ appellationis pœnitens infra x. dies qui reſtant, iterum ad alium quàm appellauerit; appellare, nunquid poteſt? videtur quòd non. ratio quia ex quo elegit non errans ad vnum appellare, & valet appellatio, ſtatim ea interpoſita incipit annus datus ad proſequendum, & expirat tempus, quod reſtabat de x. diebus datis ad appellandum. ad hoc de reſcrip. ex parte 5. & clem. de appella. cap. ſicut appellationem, & infra eod. tit. quod ſemel. nec oblig. quod dictum eſt quando appellatur errando ad inferiorem, iterum poteſt appellari: quia ibi appellatio erat nulla, maxime deficiente conſenſu appellantis errantis, & quia nulla, non
4 poterat impedire iterum appellari, & † quod nullum eſt non impedit fiendum ſ. de elect. conſiderauimus. & cap. auditis, & c. congregato. & infra eod. tit. non præſtat impedimentum. dixit Guill. in Spec. tit. de obligationibus & ſolutionibus. §. ſequitur. videre ver. quid ſi libellus, quòd in iudicio non eſt rei electio in alternatiuis. videas quod notat. D. meus poſt Io. Mon. ſup. eod. lib. de reſcript. cum in multis. ſuper ver. tres vel quatuor.

REGVLA LXXII.

Q*vi facit.*] In quæſtione ver. tertio ſi ſocietatem, in fi. contrarium notat Guill. in Spec. de iudiciis. §. generalia. ver. circa hoc quæritur, vt ſcilicet aliis inuitis, vel etiam vno non poſſit, niſi aliud fuerit contrahendo actum.

SVMMARIVM.

1 *Teſtamentum rite factum an & quando vitietur per factum, vel delictum teſtatoris.*

2 *Accuſatio an & quando locum habere poſſit vnà cum inquiſitione vel poſt eam.*

REGVLA LXXIIII.

1 F*actum legitime.*] In ſuppl. Dy. allegat, ſecus videtur † ſi propter delictum, vel factum ſuum ſuperueniens teſtator perdidit ius teſtandi, tunc enim vitiatur ſecundum Dy. ſup. eod tit. beneficium. in ſup. & perfectum ibi ver. vlt. quæritur vbi ſoluit, quòd aut hi, quos
2 vult † accuſare denunciator, ad cuius denunciationem iudex inquiſiuit, nunc autem accuſare vult. fuerunt iudici nominati ab eo, & nominatim fuit contra eos inquiſitum, aut non. primo caſu cum ad petitionem eius inquiſitio facta eſt poſtea non accuſabit, ſi vero non nominauit aliquos, & Iudex inquiſiuit, nihil minus accuſabat. format enim ipſam qõnem quando qui denunciauit, & iudex inquiſiuit, accuſare vult, & ſic videtur tenere, quòd quando iudex ad nullius inſtantiam, ſed ex ſuo mero officio inquiſiuit, ſit locus accuſationi.

REGVLA LXXVII.

R*ationi.*] In ſolutione quæſtionis in fine ibi, & vice alterius alterum, & videtur dicendum, quòd non fac. quod ſcripſit D. meus. ſup eod. lib. de electio. ſi quis iuſto. ſuper verbo nihil agit. vbi dicit, quòd habens duas voces, & iure proprio, non poteſt duos eligere.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Faciens conſtitutionem nullm non ſeruata iuris forma, an incurrat in iuris pœnam & quam.*

REGVLA LXXIX.

NEmo poteſt.] ad ſol. quæſtionis
1 in fi.ibi legari non poſſit,† ſi ratio iſta referatur ad conſtitutionem dicatur,ꝙ quando conſtitutio excoĩcationẽ continens eſt nulla,cõſtituens nõ ſeruans c.1.de ſententia excom. ſup. eod. lib.non incurrit pœnam ipſius c. infra. & cõtra.ſup.eo.lib. de præb.eum, qui,& qđ ſcripſit D.m. ſecundum Archid. in clem. eod.tit.ſi plures,& Archid.eod.tit.eod.li. in cap.non poteſt.per quæ videtur excommunicatus poſt appellationem legitimã non ſeruata forma d.cap. infra de ſent.ex comm. incurreret pœnam ipſius cap.licet videatur ſentire hoc contra D. meus. ſed contra ipſius dictum facit, quod ipſe ſcripſit ſecundum Abb. infra eod. tit. quæ contra ſuper glo. 1. Lapus Abbas Doctor.

SVMMARIVM.

1 *Compromiſſum factum nomine canonicorum abſentium ſuper electione, an valeat.*

REGVLA LXXX.

IN toto.] In ſolutione vltimæ quæſtionis in fi.ſi ponamus eſſe de neceſſitate
1 quia ad electionem, & † compromiſſum per maiorem partem capituli,& capitulariter procedatur, aliter non valeat, quod agitur; nec ratificari poſſit per ſequentem conſenſum: quod verum videtur,cum in electione attendamus initium. de elect.dudum,& cap.auditis.poteſt dici, quòd electio iſta non valeat, niſi ſint ambo præſentes, & in ſimul capitulariter, nõ ſingulariter, & in capitulo: aliàs ſi eſſet vnus præſens, & alius abſens, & in loco vnde deberet vocari,& haberet vocem,& vellet intereſſe, non valebit electio, nec compromiſſum factum à canonico præſente nomine ſuo, & canonici abſentis:quia non facta, & non factum a maiori parte capituli etiamſi noĩe abſentis, & poſtea ratum habentis.ſi autem ſint præſentes,& incontinenti conſentiant,electus, vel is, cuius nomine fit compromiſſum ratificet, tunc valebunt aliter non,bene facit clem. de conceſſ.præben.cum ei.§.ſecus ver.quẽ etiam. & quod notat Hoſt. ſup. de elect. cum in iure ſuper ver.ex ſe. pro & contra facit quod ſcripſit D. m. ſup. de elect. in cauſis in prin.& infra eo.tit.in reg.ratum, in quæſtione.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus an præſcribat eccleſias retentas ad manus per certum tempus, & faciat illas de menſa.*

REGVLA LXXXII.

QVi contra.] In quæſtione, in ſolutione, ad hoc 12.q.1. qui, & quod ibi notatur contra ſolutionem Guill. & in ſol. D.m. bene facit qđ ipſe D.m.ſcripſit ſup.de excep.cũ venerabilis. ad fi.in glo.quoad priuatã vtilitatẽ.vbi dicit caute ibi clerici,&
1 ꝑ id, qđ ſequitur aliquanto tꝑe,ꝙ † ſi epiſcopus tenuit aliquã eccleſiam ad manus ſuas, & fructus conuertit in uſus ſuos tanto tempore quòd præſcriptio ſit completa, intelligitur de menſa, etſi titulus non probetur.facit etiam ad ſolutionem D.m. quod ipſe allegat & ſol. quam ponit infra in regula, quòd alicui gratioſe.

SVMMARIVM.

1 *Carcer & eilium æquiparantur.*

REGVLA LXXXIII.

BOna fides.] Inſupl. condemnatus ad tempus ibi non mittitur,& me
1 rito, † quia magnum exilium eſt car-

carcer. Nam in carcere omnis crudelitas eſt ſecundum Senecam declamat. li. 8. declamat. 2.

SVMMARIVM.

1 *Expenſæ an ſint compenſandæ à victore cum victo, & quæ.*

REGVLA LXXVI.

1 DAmnum.] In glo. per hanc litteram ibi ceterum, † vbi dicit quòd victus victori debet condemnari in expẽſis, ſubtractis expenſis, quas alteru tra pars pro contumacia ſua ſoluit, vel qui in probatione deficit.

SVMMARIVM.

1 *Arbitrer vtrum poſsit interdicere vel excommunicare.*

2 *Infamis an poſsit eſſe arbiter.*

3 *Excommunicato actore per iudicem admiſſo, reus non grauatur & propterea non appellat.*

REGVLA LXXXVII.

1 INfamibus.] Inſupl. cum † arbitrium ibi nullam iuriſdictionem. vnde non licet ex ea interdicere, vel excõïcare. quod dic, vt ſcripſit ipſe D. m. ſecundũ
2 Goff. & Hoſt. ſup. de offic. or. c. graue & † hoc verum niſi eſſet arbiter iuris, quia talis infamis eſſe non poteſt, & poteſt excõmunicare, & interdicere ſup. de off. dele. ſuſpicionis. & in ſolutione quæſtionis ibi de elect. lib. eod. hoc intelligit verum ipſe D. m. ſi ſibi incumbat onus probandi, & non probauit prouiſo, vel electo probante contrariũ. niſi excuſetur errore probabili, vt ipſe ſcripſit in d. deciſ. ſuper ver. defecerit. & ibi, ꝙ non grauet facit quod D. m. ſcripſit poſt Pe. & Guill. ſup. de excepti. exceptionem in fi. & Guill. in Spec. de off. iudi. §. impedit in prin. qui dixerunt
3 quòd ſi iudex non repellit ex off. actorem publicè excommunicatum, non ideo pôteſt reus appellare quia non grauatur.

SVMMARIVM.

1 *Sententia & verba an & quando præponderent, & vtra magis attendi debeant.*

2 *Effectus verborum traditur ad limitatio nem orationis, non econtra.*

REGVLA LXXXVIII.

1 CErtum.] Inſupl. Dyn. hoc in fi. & dicit, quòd ſolet, & facit magiſtraliter dici, † quòd ſi appareat aliã mẽtem eſſe, & eſt redacta in ſcriptis, licet offendere verba, ſeruata ſententia, ſi non, tunc non licet. ſatis videtur, quòd mens nil aliud ſit quàm ratio, quæ legiſlatorem mouit, tunc verba legis non exten dantur, nec ad eũ caſum, ad quem extẽditur rõ. & videtur, ꝙ vbicunq. conſtat de ratione legis ſeu de intẽtione verbis contraria, liceat offendere verba, mentem ſeruando. & ita credendum eſt intellexiſſe do-
2 ctores cum † effectus verborum ſemper trahantur ad limitationem orationis, & & non econtra.

FINIS LIBRI SEXTI DECRETALIVM.

LAPVS ABBAS SANCTI MINIATI SVPER CLEMENTINIS.

DE RESCRIPTIS Tit. II.

SVMMARIVM.

1 *Abbates, an, quãdo, et quomodo virtute ſuorũ priuilegiorum poßint alios ad iudicium vocare.*

2 *Locus quid ſit, & quotuplex.*

CAP. PRIMVM.

ABbates.] *Super hoc.*] i. ſuper ver. commendo au-
1 ctoritate † litterarum ſedis Apoſtolicæ, vel legatorum ipſius, vel etiã ſubdelegatorum vt ſup. e.tit.cap.ſtatutum.§. in nullo lib. 6. aliàs quàm vt ſup. præfertur, & licet quantum ad caſum huius deciſ. non ſit differentia inter eccleſias vel prioratus, qui ſunt de menſa, & eos qui nõ ſunt de menſa: eſt tamen ſecus aliàs vt patet infra de ſupple.negli.præla. quia regulariter.§.præmiſſa vero, & de exceſſ.præl. frequens.ver.quidã ẽt eccleſias loca ſcien
2 dum, † ꝙ locus propriæ eſt quantitas circũſcribens corpus ſecundũ loca locorũ, ꝙ ꝓprie de his dicuntur, in qbus poſſeſſiones habẽtur. loci aũt ad laicos pertinent, & fit talis diuiſio. Locorũ alij intrinſeci, alij extrinſeci, alij medij. itẽ locus eſt ſedes argumẽti, vel id ex quo ad ꝓpoſitam quæſtionem cõueniens traditur argumentum, vnde græci & argumenta locos, homines loca dici debere. in glo. vt magiſtri ibi non impetrant. videtur tamen, quòd agere, & defendere, & per conſequens impetrare poſſint pro monaſteriis prouinciæ ad hoc prædictum. c. in ſingulis in fi.

SVMMARIVM.

1 *Appellari non poteſt à Vicario ad Epiſcopum.*

2 *Vicarius Epiſcopi poteſt eſſe conſeruator.*

CAP. II.

ET *ſi principalis.*] In glo. quid dices ibi tranſlato, & perſonam reputãt
1 epiſcopi. hinc eſt quòd à † Vicario epiſcopi ad epiſcopum appellari non poteſt, etiam prætextu conſuetudinis. de conſuetudine. non putamus lib. 6. & in fi. te-
2 net Paul. hic, † quòd Vicarius epiſcopi non poteſt eſſe conſeruator.

SVMMARIVM.

1 *Poſtulatus nullum ius habet in beneficio ad quod poſtulatur.*

2 *Auditor Cameræ ſiue Rotæ aut Vicarius Papæ nõ poſſunt facere gratiam, ſed iuſtitiam.*

3 *Cameræ auditor, Cameræ Vicecancellarius, Auditor contradictarum, & Vicarij Papæ & Auditor legati ſunt iudices ordinarij.*

CAP. III.

1 AVditor.] *Debitum.*] † Per iſtam litterã reſpondi domino Fre. quærenti à me, nunquid hoc cap. habeat locum in poſtulationibus, quòd nõ ratio quia nullum beneficium per poſtulationem eſt debitum poſtulato, cum non habeat ius aliquod ad illud beneficium, ad quod poſtulatur, vt ſup. de poſtu. bonę. 1. gratiam enim petit poſtulatus vt ibi
2 quam facere non eſt Auditoris, † ſed iuſtitiam tantum, etiam ſi ſit Papæ Vicarius,

& per conſequens ordinarius vt ſu.de off. vica.cum in generali,lib.6.vbi de hoc etiã de vicario per Arch.& D.m. & eod. tit.c. tua nobis. Circuitus,Seneca de beata vita,charta prima.Sed ne te ꝑ circuitus traham, & aliorum quidem opiniones, enumerare longum eſt, & coarguere noſtrã accipere. in glo. prima. ibi tenet. Goff. &
3 Hoſt.dixerunt† ſi Camerarium, Vicecancellarium, Auditorem contradictarũ, Auditorem Cameræ D.Papæ ordinarios, reputamus,ibi non poterit Paul.contra, tenens hic,quòd idem ſit in Auditore legati in glo.vlt.in fi.quærit Paul.nũquid Auditor mortuo Papa poſſit de tali beneficio prouidere, & dicit, quòd non, pro cuius dicto facit infra tit. prox. ne Romani Lapus.

CAP. IIII.

GRatia.] In glo. idem tenent ibi etiamſi proteſtetur. in contrariũ videtur, quod ipſe D.m. ſcripſit poſt Innoc. in nouella de elect. in electionibus lib. 6. in glo. eodem contextu vltra medium.

SVMMARIVM.

1 *Beneficium erectum poſt gratiam conceſſam,an & quando comprehendatur in gratia.*

2 *Beneficij ſtatus non poteſt immutari per inferiorẽ, maxime poſt decretum & inhibitionem.*

CAP. V.

LItteræ.] In glo.idem puto,ibi deberet.facit de priuil.cum capitula, & quod ibi not.& de deci. c.2.lib.6.
1 & infra de cenſi. cap. 1.† & hoc verum cũ non facit gratiam ei, cui facultatem prouidendi concedit. nam ſi ei gratiam faceret,tunc ſecus.de præben. dudum lib.6.& cap.ſi cui, & ca.quamuis 2. facit,quod D. m. ſcripſit de verb. ſignifi. ſicut lib. 6. vbi exprimit intellectum huius c.in gl.non dicit ibi cũ acceſſiſſet,nõ eſt credendũ quic-
2 quid videatur dicere iſta glo.quòd † beneficium poſſit per inferiorem a Papa alterari per minorem, vel aliàs in præiudiciũ expectantis,maxime ſi eſt per reſeruationem inhibitionem,& decretum affectum, etiam ex quauis cã ad hęc extrauagans Io.Papæ xxij. execrabilis.§.quæ oĩa.& extrauagan. ſedes Apoſtol. & Benedicti dudum fel.rec.Io. &c. ſed intelligendum de illo, qui re ipſa ſine hominis miniſterio alteratur, vt puta naturaliter terræmotu cuſtione, vel alluuione, vel ſimile. facit, quod not. 12. quæſt.2. ſine exceptione,in glo. penultima nec eſt neceſſe fieri mentionem de alteratione, quæ fit per hominem inferiorem beneficij per ſuperiorem reſeruatur in impetratione illius, ad hoc quod ſcripſerũt Arch.& D.m. de præb.cũ de beneficio.lib.6. Lapus, &c.

DE ELECTIONE ET electi poteſtate. Tit. III.

SVMMARIVM.

1 *Religioſi ſeu regulares, an quando & ad quæ beneficia poſtulari poſſint.*

CAP. PRIMVM.

1 CVm rationi.] Eligatur.] † Poſtulari tamen poteſt, & hoc verum ſi ſit profeſſus ordinis non mendicantis: nam profeſſus ordinis mẽdicantium poſtulari non poteſt ad aliquam eccleſiam, vel monaſterium extra ſuum ordinẽ, vt in extrauag. Ioa.Papæ xxij. quæ incipit, diſpendiis, in glo. electiones ergo in fi. quid ergo de factis poſt datam huiuſmodi conſtitutionis infra duos menſes à data ipſius antequam perueniret ad notitiam eligẽtium? dicen. videtur, quòd non valeant propter decretum,quod habet afficere ignorantes infra duos menſes à tempore datæ ipſius. licet ſint ſine culpa, & per conſequens ſine pœna, non tamen valebunt electiones cõtra prohibitionem ipſius factæ.ſecus ſi eſſet ſine decreto,quia tunc videtur valere. facit de reſcript. tibi, qui lib. 6. de præben.

ben. cap.dudum,& cap.ſi apoſtolicę,eod. lib.& de conceſſ.præben.cap.1.eod.lib.& quod ſcripſit Archid. 19.di.§.1.ſuper prima glo. & Pau. ſupra eod. c. in procemio ſuper ver. decreto.trahit ergo acceſſoriū, ideſt decretum ad ſe principale,ideſt conſtitutionem ſuper qua interponitur,& ipſius naturam immutat,& eſt ſimile in iura mento,& de iureiur cap.debitores.in gl. dicunt quidam, ibi ob neceſſitatem curæ animarum.dicit Paul.forte Hoſti. non intelligit de dignitate principali, quæ eſt ſemper curata reſpectu collegij.& ſic ſemper ſubeſſet diſpenſationis cauſa: ſed de inferiori, in qua poteſt ceſſare diſpenſatio curæ.dicit tamen,quòd vtilis eſſet declaratio.poteſt dici,quòd illa non eſt cura de qua iura loquuntur. videtur enim intelligendum de cura parochianorum ſup. eod.tit.ſtatutum lib.6.& ne cler.vel mon. c.ſtatutum eod.lib. in iſta enim, & non in prima exercetur officium prædicandi, & ad talem prælaturā bene poterit religioſus eligi,ſicut & ad curatā eccleſiam non collegiatam eligi poteſt.pro & contra facit quod ſcripſi ſup. de præben.cum in illis,ibi videas in ea gl.ibi certum habitum ſatis tamen habent certum, quia non religioſum,ſed alium & religioſi religioſum, non alium.vnde notat. inter religioſos,& clericos ſeculares habitus diſparitas, &c.

SUMMARIUM.

1 *Diſpoſitio. c. vt circa,de elect.in ſex locum habet ſolum quando opponitur crimen vel effectus.*

2 *Opponere cōtra electum quilibet poteſt, dummodo ſua interſit, etiam generaliter.*

3 *Intereſſe autem huiuſmodi non intelligi tur de burſa.*

4 *Intereſſe tamen conſideratur etiam de facto.*

5 *Intereſſe non in iure, ſed in facto conſiſtit.*

6 *Tertius ſuperueniens, vel adhærens, an quando, & quatenus admittatur ad opponendum crimina vel defectus contra electum, & quando poſſit appellare.*

7 *Querela an opponi non poſſit contra electum quando eſt excluſa via appellationis, & a quo.*

8 *Crimina noua contra electum apponi poſſunt, ab abſente, & ignorante finito iudicio criminum, & obiectorum prima vice expreſſorum, ex mente Specul.*

9 *Pœna non ſeruantis formam c. vt circa.de electio. in ſex.quæ nam ſit.*

10 *Clerum, & populum differunt, & poteſt eccleſia cauere Populo, & non clero, & econuerſo.*

CAP. IIII.

Conſtitutionem.] ſed tantum vbi per competitorem, vel oppoſitorem quemlibet appellantem aduertē
1 dum,qui hic euidenter apparet, quòd † c. vt circa,eo.tit.lib.6.locum habet tantum cum opponitur crimen, vel defectus alias non. opportet ergo quòd opponatur crimen, vel defectus, & appelletur. apparet
2 etiam quòd † admittitur quilibet appoſitor & appellans, ſiue ſit clericus, religioſus, vel laicus, maſculus, vel femina. dummodo ipſius oppoſitoris interſit, & appellatur intereſſe priuato, communi, vel publico,aliàs non admittitur talis oppoſitor,& appellans,vt infra eod.c §.ſane 2.quæſt.6. non ſolent, & ſup.eo.tit.ca.cū inter.reſpōdeo, dicendum etiam, quòd ſi non appellet,ſed tantum opponatur generaliter,nō admittitur oppoſitor niſi cuius intereſt intereſſe priuato publico, vel cōmuni, & tunc admittitur quilibet,vt ſup. §.ſane intereſt intereſſe communi,vt quia eſt canonicus,vel patronus, vel parochianus:non tñ admitteretur patronus, vel parochianus ad opponendū cōtra formam. ſed tantū in perſonam: canonicus autem ad omnia reciperetur ſecundū ea quæ notat D.m. eod. tit. vt circa lib.6. alius vero, cuius non intereſt, non admitteretur,

vt hic habetur ar. à contrario & ſecūdum hoc corrigitur quod not. Inn. de accuſ. ſuper his, in gl. 1. & in glo. ad excipiendum, & Archi. 23. diſt. illud, & multo fortius ad mitteretur is, cuius intereſſet ratione intereſſe proprij, vt quia eſt canonicus, & fuit contemptus vel prætendit ius habere in beneficio, vel ad beneficium, de quo agitur, & de tali intereſſe intelligitur infra
3 eod. §. non autē † intelligēdum de intereſſe burſali, vt quia dicat eccleſiam ſibi obligatam ad aliquam ſummam pecuniæ, vel q̇d aliud, ſecundū ea, q̄ not. Inno. & Hoſt. & D. m. in d. c. ſuꝑ his, & videas quod notat Archid. ſup. eod. lib. ſtatuimus in pri-
4 ma glo. lib. 6. & quòd dicit † intereſt ſup. etiam de facto, ſufficit enim, quòd ad hoc, vt admittatur quis in hoc caſu, quòd ſua
5 interſit de facto. nam quòd † alicuius interſit, in facto non in iure conſiſtit. ff. de reg. iur. quatenus cuius interſit, & per D. m. de regul. iur. lib. 6. in littera q. & facit quod per D. m. not. poſt Innoc. & Hoſt. de
6 teſtib. veniens 2. † alius ſup. veniens etiā ſi non adhærens, & multo fortius ſi ſit adhærens. & hoc vult dicere, quòd ſuper male expreſſis, & male iuratis nec principalis appellans, nec adhærens, nec etiam alius non adhærens auditur, niſi ad hoc ſolum, vt aſſiſtat, ne colludatur. ſed ſuper non expreſſis auditur appellans, & adhærens ſolum in illis exceptis caſibus in ca. vt circa ver. niſi aliquid, & cum iuramento, vt ibi alius vero non adhęrens, cuius interſit auditur eodem durante iudicio ſuper non expreſſis, & non iurādo, dummodo abſens fuerit tempore appellationis interpoſitæ ſi autem fuerit præſens, tunc in nullo auditur: illo vero finito iudicio in nullo audiretur, & hoc quando intereſſe commune proſequitur. pro intereſſe autem priuato audiretur in eodem durante, vel finito, quod dic, vt ſcripſit Guill. in d. ca. vt circa in glo. ſi ergo appellans. dummodo ignoret appellatum, licet ſciat cauſam agi. ꝙ ſi ſciat appellatum tunc etiam pro ſuo intereſſe non audiretur illo finito iudicio, ſecundum Compo. vt ipſe ſcripſit eod. tit. c. 1. li. 6. in gl conſtitutio, & in glo. ad quid, eſt tamen differentia quando ſcit cauſam agi, & ignorat appellatum, inter eum qui habet cauſam ab appellante, & appellato, & eum, qui nō habet, vt ibi dicit Compo. quia primo præiudicat ſcientia, ſecundo non præiudicat in iure ſuo priuato, Eoſdē articulos ſcilicet nō ſpecificatos ſecundū D. m. idē Paul. idem dico de ſpecificatis idē Pau. quia ex quo appellans proſequitur appellationem, & per ipſum cā eſt incœpta, non debet ſuperueniens audiri principaliter ſuper eiuſdem articulis, ſed adſiſtat. facit quod notat Compo. eo. tit. cap. 1. li. 6. in 5. col. inſup. præterquam iſtud quod ſequitur, præterquā in caſibus non reſpicit verbis expreſſis ſupra poſitis, ſed illud, & aliis, nam ſuper expreſſis, in quibus non eſt forma cōſtitutionis, vt circa ſeruata, non auditur per viā appellationis, vt eod. tit. is, qui lib. 6. ſed ſuper exprimendis bene auditur, vt in conſtitutione vt circa, ver. nec aliquid, ibi, ergo audiretur vel non audiretur appellans proſequēdo appellationem audiretur, vel non audiretur per ſimplicem querelam, quod eſt verum, quando appellatur, & male, non ſeruata forma prædicta, vt hic, & ſic præcluſa via appellationis. per cōſequens eſt
7 præcluſa ſimplicis † querelæ. ſecus ſi non appelletur, quia tunc pōt nō appellans vti via ſimplicis querelæ, vt de appell. concertationi. l. 6. ēt videtur, ꝙ vbicunq. quis appellat ex aliqua cauſa, & ſuccūbat, nō pōt ex eadē cauſa ꝑ querelā impugnare illud, cōtra qđ appellauit, & ſuccubuit: ſecus ſi nō appellaſſet, vt dictū eſt, & appellationi ꝑmiſſione iuris prenunciaſſet, non aūt in pœnā appellantis ei renunciaretur. de appellat. cū ſit. Roma. de do. & cont. cū q. l. 6. ad hoc quod ꝑ Inn. & Hoſt. notat de ordi. cogni. ſuper ſpoliatione conuentus, & de appell. ſæpe contingit. facit etiam eod. tit. vt quis duas lib. 6. & poſt cap. vnicum eo. lib. & de fi. inſtrumentorum inter dilectos in vlt. col. ver. cū iuxta canonicas ſanctiones & c. ar. à contrario facit ſup. de appell. cap. vlt. lib. 6. & infra eod. tit. ca. cum à repulſione. ſcripſit D. meus. in glo. præceptoria. facit etiam ſup. eod. tit. cap. concertationi eod. lib §. illius vero conſtitutionis, vt circa eod. tit. lib. 6. formę, quæ eſt clara, & aperta ſpecificatio omnium ſingulariū obiectorum in iuramenti præſtatione de obiectis fienda, & ibi continetur ſecundū Guill. Gar. Ioa. mon. ibidem, & Guill. de modo

modo aliàs hic omiſſo, quia non fit ſpeci-
ficatio, nec iuratur debito mō ſcilicet in
totum, quia in nullo ſeruatur licet appel-
lat. repellatur, quod eſt infra, & etiam ad-
hærentem, vt in eodem cap. vt circa ver.
alioquin. ſed & alium ſuperuenientem, vt
ſup. eod. §. ſane, quod intelligit D. m. ſi
eodem durante iudicio, & hoc in expreſ-
8 ſis, in quibus non eſt forma ſeruata, ſed †
Guill. ſuper non expreſſis dicit talem au-
diendum ratione communis intereſſe, ſi
tempore appellationis ignorauit eodem
durante iudicio, poſtea vero non, niſi ra-
tione proprij intereſſe, vt ipſe ſcripſit in
d. cap. vt circa, obiectibus propoſitis, vt e.
tit. vt circa &c. is qui li. 6. ſup. eo. c. §. cæ-
terum, & proponendis etiam per ſimpli-
cem quærelam, vt ſup. eod. cap. §. prox. fal-
lit hoc in trib. excep. dicta conſtitutione,
vt circa, ver. nec aliquid, & ſup. eod. cap.
9 §. prox. & ita eſt hodie † ſatis clarum quæ
ſit pœna non ſeruantis conſtitutionem
vt circa: ſed vt non audiatur ſuper expreſ-
ſis, vel nō expreſſis, niſi in tribus caſib. ibi
exceptis in ver. niſi aliq d. ad quid ergo
proſequitur appellans ſup. de facto, vel
quia poterit de nouo opponere in illis tri-
bus caſibus exceptis, & in illis adeſſe po-
terit ſuperueniens ne colludat, vel etiam
in aliis, quia forte promittit appellatum
colludens, ne ſuper illis obiectibus propo-
ſitis alius de cętero etiam in illo finito iu-
dicio audiatur. de accuſat. de his, nec eſt
mirum ſi in prædictis caſib. auditur appel
lans, licet in aliis appellationibus non au-
diatur, nec in expreſſis, vt de appellation.
cum cauſam, & clem. eod. tit. appellanti,
quia hoc eſt ſpeciale, vt in d. cap. vt circa.
& hoc ſup. eod. cap. §. inſuper, & cum non
fuerit in culpa, eſt ergo pœna non reſer-
uantem dictam conſtitutionem vt circa,
vt non audiatur appellato contradicente
ſuper male expreſſis, & male iuratis: nec
etiam ſuper exprimendis, niſi in illis trib.
caſibus in quibus audietur, etiam appella
to inuito, non autem eſt pœna, quod ap-
pellatio ipſa non valeat, quia valet, & ca-
uſam principalem defert ad curiam ſi ap-
pellatio fuerit intimata, vel ad notitiam
ipſius peruenit, vt ſup. eod. tit. cap. prox.
in glo. optime cōcordat in fi. ratio diuerſi-
tatis, quia conſenſus appellati præſtitus
in renunciatione appellantis cedit in cō-
modum appellati, hic vero conſenſus ap-
pellati vt appellans audiatur, non obſtan-
te, quod non ſeruauerit formam decreti
vt circa reſpicit damnum, & onus ipſius
appellati, & ideo ſecus, vt ibi, etiam de cō
ſenſu appellati pænitere non poſſit, hic
autem proſequi poſſit in glo. vlt. in fi. va-
lebit ergo talis probatio in præiudicium
appellati, nō autem in fauorem appellan-
tis, vt ipſe poſſit eam dicere natural.
poterit tamen iudex iudicare ſecundum
eā ex officio, nec appellans, nec appella-
tus ſe à pronunciatione ipſius grauatos di-
cere poterunt, ſiue iudex pronunciet, ſiue
non, nec per conſequens appellare ad hoc
quod ſcripſit D. meus. ſup. de except. ex-
ceptionem de reg. iur. infamibus. in quæ-
ſtione in ſolutione lib. 6. & Guill. in ſpe-
cie de off. iudi. §. impedit quoque, de hoc
etiam ſcripſit de except. pia li. 6. & in d. c.
infamibus in pleriſq. in glo. certum eſt
10 ibi continenter caue † iſta carere clero,
& populo, non æquipollet. poſſunt enim
iſti non habere clerum, nec populum, ſed
iſti non habere clerum, ſed populum, &
ideo non obſtat. Io. Papa xxij.

SUMMARIUM.

1 *Emolumentum dicitur a molendo, & eſt proprie vtilitas, quæ prouenit ex molendino, ſed tamē accipitur pro qua libet vtilitate.*

2 *Additiones factæ ſtatutis cenſentur repetere contenta in corpore ſtatutorum quoad omnia.*

3 *Indulgentia ſiue priuilegium vltimò loco conceſſum vni Eccleſiæ an tollat priorem.*

CAP. VII.

STatutum.] Emolumento.] Emolumen-
1 tum † propriæ lucrum molendini,
ſcilicet quod habetur ex molendi-
no, & qualibet commoditate, Malachiæ
3. & quod emolumentum quia cuſtodiui
mus præcepta eius, & idem verbum de ſi-
moni

monia venio.de teſta.ſi hæredes, & de teſti.c.1.l.6. in gl.notat. q a deci.ſublata ibi dicuntur.facit quod ſcripſit Guill. de poſtulando cap. properandum in glo. cum non eſſet in fi. vbi dicit, item hoc eſt ar.
2 quòd † ſi alicui ſtatuto fit aliqua additio, idem iuris intelligitur in additione repertum;quod erat in ſtatuto, quoad pœnam, & quoad alia, & in fi. idem Paul. dicens,
3 quòd priuilegium, † vel indulgentia poſt conceſſa non tollit, quæ derogaret illi, cũ hoc non exprimat, verum quod de conſuetudine dicunt,non videtur bene dictũ, ex quo in cap.quia ſæpe conſuetudo induci, nec inducta valebit, & ideo non erat neceſſe de ipſa hic fieri mentionem.facit quod ſcripſit D. m. de verb. ſignific. Abbate in penultima glo. in fi. & Paul. ſup. eod.tit.contra cap.1.poteſt dici, quod reſpiciant factum, quia forte inducta fuiſſet de facto.

DE SVPPLENDA NEGLIgentia Prælatorum. Tit. V.

SVMMARIVM.

1 *Beneficia regularia regularibus,et ſecularia ſecularibus concedi debent.*

2 *Charitatiuum ſubſidium quando per prælatos peti poſſit.*

3 *Eccleſiæ regularium debent patronis ſubiectionem debitam.*

4 *Diſpoſitio iſtius cleri vtrum habeat totum in exemptis, vel non exemptis, vel vtriſque.*

5 *Negligentia Prælatorum regularium inferiorum non ſuppletur per ordinarios per ipſorum ſuperiores.*

CAP. VNICVM.

QVia Regulares.] Conferendo.] Iſta littera facit ad id, quod ſcripſit Hoſt. de ſta. monac.cap.vlt.§.præcipimus. vbi dixit, & ſunt
1 hæc efficax arg.quòd ſicut clericus † ſecularis non poteſt præfici in prælatũ,vel fratrem eccleſiæ regularis;ita religioſus præfici nequeat in decanum, vel fratrem ec-
2 cleſiæ ſecularis. ſoluantur, tamen † charitatiuum petere ſubſidium poterunt, & ex euidẽti,& rationabili cauſa,&forſitan ad id eos cogere remittentes abſque rationabili cauſa ſoluere, vt deciſ.ſi cũ Apoſtolus,& prout.ibi poſt Hoſt. p D.m. not. & de offic. ordin. conquerente in fi. facit quod ſcripſit Innoc.de priuil.cum & plantare, vbi ſic dicit, Item nota, quòd hæ
3 eccleſiæ † non tantum debent patronis rationem, ſed etiam ſubiectionem debitam 16.q.2.viſis,in qua intelligo contineri, q eis ſubueniant ſi neceſſe fuerit. in glo.
4 ſi ad collegia in fine. ſed † nunquid habet locum iſtud cap. 1.R. in omnibus prælatis regularibus exemptis, & in illis, qui mediate Papæ ſubſunt. & videtur, quòd ſic: quia generaliter, & indiſtincte loquitur. in contrarium videtur, quòd tantum in his qui immediate Domino Papæ. ita quod nulli alij ſubſunt debet intelligi, & hoc verius, ad quod facit iſta glo. & infra de præben. ſi de beneficio. & de ſta. monac.cap.attendentes 1.R. poterunt ergo ordinarij negligentiam ſuperiorum exemptorũ regulariũ tantum,qui D. Papæ ſubſunt in beneficiis conferendis ſupplere, quæ ad collationem ipſorum pertinent iure principali, vel deuoluto poſtquam fuerint negligentes per vj. menſes ar. prædicti ca. ſi de beneficio inferiorum not. negligentiam exemptorum, non ordinarij,ſed eorum ſuperiores ſupplebant,& ſic faciendo nulli fiet iniuria, nec derogabitur in aliquo iuri ſuo.

DE ÆTATE ET QVALITATE & oridne præficiendorum. Tit. VI.

SVMMARIVM.

1 *Diaconus vel Subdiaconus male promotus vel ſuſpenſus an habeat vocem in capitulo.*

CAP.

CAP. II.

V T bi qui.] *Conſtitutum.*] intelligendum videtur ita, quòd exequutionem or-
1 dinis ſubdiaconatus habeat, nam † ſi eſſet ſuſpenſus ab exequutionem ipſius: non tamen videtur, quòd talis debeat vocem in capitulo habere, cum ex ordine ſubdiaconatus hoc cõſequatur, debet intelligi, quòd ſit ipſum ordinem cõſequutus canonice, vnde ſi minor xxviij. vel ẽt maior, & à nõ ſuo epiſcopo fuerit ad ipſum ordinẽ promotus, poſtquam erit ſibi exequutio ipſius interdicta, interdicto durante non debet habere vocem, facit de conſuet. cum dilectus, & quod ibi not. in glo. ſuſpenſus enim. & quod ſcribit D. meus. ibi, & de reſcript ſtatutum & de præben. ei cui lib. 6. & quod dicit habet vocem per ſe vel alium, vel pro ſe, vel alio, quod dic, vt ſcripſit D. meus. de regul. iur. quòd alicui in quæſtione lib. 6.

DE OFFICIO VICARII. Tit. VII.

SVMMARIVM.

1 *Curata eccleſia in propoſito huius clemen debet eſſe actu & habitu, ſecundum Paulum.*

CAP. VNICVM.

Q *Va.*] *habentibus.*] Per iſtam litteram tenet hic Paul. ꝙ re-
1 quiritur † ad hoc vt habeat locum deciſ. ca. de multa de præben. & deciſ. c. commiſſa de elect. lib. 6. debet eccleſia eſſe curata habitũ, & actu, & aſſũptis prectorem, & inſtitutis per epiſcopũ cũ conſenſu patroni, ſi eccleſia non eſt collegiata; vel ſi eſt collegiata hoc ei cõpetit de iure ſpeciali, de iure patro, non obſt. ſecundũ eum, & quod ſup. dicit. per rectorem, ſubaudi, vel de ipſius cõſenſu. ad hoc de fil. presby. propoſuit: ſed quòd per epiſcopum ſolum debeat dari ipſe vicarius, videtur per c. cum ex eo. de elect. lib. 6.

DE OFFICIO ET POTESTATE iudicis delegati. Tit. VIII.

SVMMARIVM.

1 *Verbum repereris non importat cauſæ cognitionem.*

2 *Si conſtiterit importat cauſæ cognitionem.*

CAP. VNICVM.

1 I *Vdices.*] † *Repererint.*] Non videtur, ꝙ propter hoc de neceſſitate præcedere debeat prouiſionẽ cauſæ cognitio, ſufficit enim ꝙ ita ſit etiam ſine cauſæ cognitione. ſecus ſi diceret. ſi tibi conſtiterit, quia tunc præcedere debet cauſæ cognitio, & hoc denotat ſignificatio iſtorum verborum, nam reperire eſt ſcire de re perdita vbi ſit: ſed cõſtare ideſt certum, & apertum eſſe, primum poteſt eſ-
2 ſe ſine cauſæ cognitione ſecundum† vero non: ſed opportet, quòd partibus vocatis ſit certũ, & clarũ, quòd eſſe non põt, niſi eis vocatis. dixit infra de conceſſ. preb. c. vno, quòd ſi fiat prouiſio non pramiſſa examinatione ſeu inquiſitione, nõ valebit: quia facta contra formam mandati hæc vera, niſi conditio eſſet notoria, quo caſu non eſt neceſſaria examinatio niſi ad cautelã. exprimatur, tamen hoc in collatione; vt ſciatur, quia inquiſitio non eſt facta in glo. ſed nunquid erit neceſſe in ſi. quæ videtur eſſe talis, quòd ſcilicet ſi clauſula ſonat in conditionem ſicut iſta, ſi tibi conſtiterit, &c. & alteri præiudicetur. cum in hoc factus ſit iudex, vel inquiſitor habeat

beat

beat cauſæ cognitionem præmittere,& p conſequens partes vocare. Si vero alteri non præiudicatur, tunc non ſit neceſſe partes vocare.

DE OFFICIO IVDICIS ORdinarij. Tit. IX.

SVMMARIVM.

1 *Collatio Papæ motuproprio facta habenti alia beneficia valet.*

2 *Collatio Papæ ad petitionem habentis alia beneficia non valet niſi facta de aliis mentione.*

3 *Collatio legati facta habenti beneficia non valet niſi illorum habita mentione ſiue motuproprio ſiue non.*

4 *Collatio ordinarij valet non facta mentione aliorum beneficiorum.*

CAP. II.

ET ſi.] *Mentio ſpecialis.*] Ibi expreſſa ſimilis expoſitio, de reb. Eccl. non ali. hoc conſultiſſimo lib. 6. † facta collatio, etiam proprio motu Io.mon. & Archi. de officio legat.ca.vlt.lib.6.ſecundum D.meum.contra ibi, quòd ſcilicet valeat facta collatio per legatum proprio motu. Primum verius rationem, vide quod ſcripſi in d. cap. quibus licet.Papa excepto, vt de præben. ſi motu proprio 1.& 2.℞.lib.6.& per iſtã litteram, quæ ſic generaliter ſequitur.dicendum illum,qui auctoritate Apoſtolica confert, hic includi examen de præben. is,cui lib.6.dicemus ergo prouiſionem beneficij factam per Papam proprio motu beneficiato, non habita mentione de beneficio illius, quem beneficiat valere, ſed
2 factam ad petitionem alterius † non valere, vt in d.cap.ſi motu prorio, factam ve-
3 ro per legatum † neutro caſu valere vt hic primo reſponſo,& in d.capit.vltimo.ab a-
4 lio † autem quocunque factam valere vt hic, & quod dictum eſt de collatione legati. locum habet ſi legatus, vel ille,qui ab eo beneficiatur, ſcit,vel ſcire põt beneficiatum eſſe illum, alias ſecus ad hoc de reſcriptis gratiã lib. 6. poteſt etiam verius dici, quòd in delegato Papæ idem ſit quod in legato ipſius ſecũdum quod ſcipſit Archi.in d.cap. is cui.

DE PROCVRATORIBVS Tit. X.

SVMMARIVM.

1 *Procuratorem conſtituere, ſeu ſubſtituere in alienis cauſis regulariter nemo poteſt.*

2 *Perſona coniuncta an poſſit pro coniuncto proctetorem conſtituere, ſeu ſubſtituere.*

3 *Pater an & quando poſſit filio procuratorem ſubſtituere,vel pro filio comparere.*

CAP. PRIMVM.

INſtrumento.] *Suis.*] bene dicit, ſuis, quia † in alienis non põt aliquis procuratorẽ cõſtituere, niſi ſit factus dñus litis per litis conteſtationem vel a domino hoc habeat ſpeciale mandatũ,
2 eod. tit. cap. 1. lib. 6. † & ſi ſit coniuncta
3 perſona, niſi ſit † pater illius, cui, ſeu pro quo procuratorem conſtituit prout. not. Hoſt. de procurator. capit. 1. & Archid. de præben. ſi tibi abſenti lib. 6. & ſit talis cauſa, quæ non requirat ſpeciale mandatum.tunc etiam pater, nec per ſe, nec per procuratorem agere, vel defendere, vel procuratorem pro filio conſtituere poterit, vt quia eſt cauſa matrimonialis, vel beneficialis.quod dic, vt notatur in Spec. tit.de coniuncta perſona,ver.item eſt cauſa ſpecialis.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Procurator generalis cum expreſſione aliquorũ particularium ſpeciale mandatum exigentium, an & quando poſſit crimina & defectus electo vel eligendo exponere.*

2 *Clauſula etiam maiora expreſſis, nihil operatur, niſi vnum requirens ſpeciale mandatum exprimatur.*

3 *Clauſula maiora expreſſis, cum expreſſione alicuius particularis ſpeciale mandatum requirentis, non comprehendit quadam ſpecialia hic enumerata.*

CAP. II.

1 NOn poteſt.] Niſi aliud.] † vt poſſent contra perſonam electi, ſeu eius, cui eſt prouiſio facienda vel facta opponere crimina, vel defectus, & ſufficit iſta generalis expreſſio etiam ſi non fiat alia expreſſio ſingulariter ſecundum Innoc.Compo.Guill. & Archid. qui dicũt ita Curiã Romanã ſeruare.nec obſtat cap.procurator de elect.li.6. quia loquitur in procuratore q debet appellare, & ſeruare formam,quam D.ſuus debebat in appellãdo,vt ipſe notat.de elect.ſtatuimus in glo. ſic infra de do.& contum.cum
2 dilecti.ſed quidam alij cõtra dico † etiam quòd nõ ſufficit dicere, quòd poſſit etiam maiora quàm ſint expreſſa ita in genere, niſi vnum ſaltem de maioribus exprimatur,ſequuta clauſula generali facit eo.tit. qui ad agendũ li.6.nam ſicut non venit aliquod de poſitiuis ſpeciale mandatum exigentibus, niſi eorum aliquod exprimatur;ita nõ veniet generalis clauſulæ aliqd de comparatiuis in maioribus,& alterius generis altioris mandatum ſpeciale exigentibus, niſi eorum aliquod exprimatur propter idemtitati rationem. vnde ſi expreſſa ſint aliqua crimina, vel defectus ſubſequuta clauſula generali, non veniẽt maiora, vel grauiora expreſſis, oportet ergo,vt etiam de maioribus,vel grauioribus aliqđ exprimatur,& tunc adiecta clauſula generali,venient maiora,& grauiora.
3 idẽ Pau.ſentire videtur, † ſunt tamẽ quædam, quæ numquam veniunt in clauſula generali qualiacunque fuerint expreſſa de exigẽtibus ſpeciale mandatum. exemplum de præben.c.2.lib.6.& in alio, quod poſui de officio vicarij cap. licet eod. lib. aduertendum etiam, quòd ſi procurator conſtituatur ad cauſam, vel cauſas, intelligitur cõſtitutus ad cauſas ciuiles tantũ, & non ad criminales,nec etiam ad ciuiles ſeu ad eas q̃ reqrunt ſpeciale mandatũ,vt matrimoniales & beneficiales de ꝓcur. accedens,& de præb.accedens.& not.e.ti.c. ſi tibi abſenti l.6.de elect.c.procur.e.li.ſecundũ ea,q̃ not.in Spec.eo.tit.§.1.§.nunquid medici,& ver.item generaliter,& ver. ſed nunquid procur. & ver. nonus, & de coniuncta perſona ver. item quòd eſt cauſa. Lapus Abbas.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatus an poſſit conſtituere reuocatorem alium excõmunicatum ad petendam abſolutionem.*

CAP. III.

1 REligioſus.] Conſorte.] facit † hæc littera, quòd excõmunicatus poſſit excommnnicatum cõſtituere procuratorẽ ad petendũ abſolutionem ab excommunicatione, maxime ſi ſint excõmunicati ex eadem cauſa vterq. tam conſtituens, quàm conſtitutus vult abſolui per d. D. meum de probat. poſt ceſſionem in quæſt. penultima. facit de reſcript.ipſo iure,lib. 6. & quod ibi de iudice, capit. intelleximus per vni cap. notatur per D. meum.

SVMMARIVM.

1 *Procurator conſtitutus à prælato tantũ vel cum conſenſu capituli, vel coniunctim cum capitulo, an prælati morte expiret.*

Reuo-

2 *Reuocatio procuratoris per mortem eſt efficacior cunctis alijs modis.*

3 *Reuocatio per mortem quid differat ab alijs reuocationibus per comparationem & diſcurſum.*

4 *Eccleſia vacante procurator per prælatum conſtitutus agere non poteſt.*

5 *Capitulum agens ſede vacante agit capitulari nomine, non prælati.*

CAP. IIII.

1 PRocuratorem à prælato.] Sup. tantum etiam eccleſia † nomine etiam ſi cum conſenſu capituli, ſecundum Paul. ſecus ſi à prælato, & capitulo in re, vel cauſa communi fuerit cõſtitutus, quia tunc non eſt reuocatus talis procurator ſecundum D.m. & Paul. hic. ſed dicẽdum videtur idem, & in hoc caſu quod in præcedenti pari ratione. non enim negari poteſt quin etiã in iſto caſu ſit procurator a prælato conſtitutus, licet etiam a capitulo ſit conſtitutus, & ſic a duobus, diuerſimode tamen non à prælato, vt a capite Iure prælationis, & à capitulo, vt a corpore iure capituli, & neutrius ipſorum conſtitutio perpetuat magis conſtitutio alterius, quàm ſi ab vno ipſorum tantum fuiſſet conſtitutus. poterit ergo reuocari ab vno ipſorum, & maxime a prælato, & expirabit per mortem ac ſi ab vno ſolo factus procurator eſſet ſecundum ea, quæ ſcripſit D. meus. poſt Innoc. & Hoſt. de poſtulat. prælat. c. bonæ mem. el 2. ſuper gl. ideo dicit, ſed cum ab vno conſtituitur poteſt ante litem conteſtatam libere reuocari, vt eod. tit cap. 2. reſpon. 1. lib. 6. & etiã reuocari poteſt per prælatum, ille, qui a capitulo fuerat conſtitutus prout ſcripſit D. m. poſt Innoc. de teſti. præſentium in glo. agebatur hic lib. 6. multo ergo fortius reuocabitur per mortem prælati a prælato,
2 & capitulo conſtitutus cum † maior, & efficacior ſit reuocatio, quæ fit per mortem, quàm illa, quæ fit alio modo, vt patet ex iſto cap. & ex d. cap. 2. vlt. reſponſo.
3 eod. tit. ſimul iunctis, nam † poſt litem cõteſtatam, non reuocatur ſine cauſa, vt hic & ſi capitulum reuocet procuratorẽ factũ cũ prælato nihilominus agere, ac defendere poterit ſi reuocatur per prælatum: quia prẹlatus eſt caput, & habet exercitiũ actionum, vt de reſcriptis edoceri ſi vero reuocet prẹlatus, tunc vel dicetur totaliter reuocatus, vel ſi manſerit ꝓcurator capituli non tamen agere, vel defendere poterit etiam in re vel cauſa communi, mortuo, vel etiam viuente prælato, vt de iudic. cauſam, quæ. prout etiam plene ſcripſit in diſtinctionibus Abb. & Feder. in d. cap. edoceri, & hoc idem erit etiam de nouo creato prælato, niſi prius ab ipſo iterum conſtituatur de nouo, & quod in prin. dicitur, intelligi debet quãdo prælatus ſuo proprio nomine expreſſo licet pro eccleſia procuratorẽ conſtituit, ſecus ſi non expreſſo nomine ſuo, & tunc mortuo prẹlato, non ex-
4 pirabit procuratorium: † nõ tamen agere, vel defendere poterit procurator niſi poſtquàm eccleſia nouum prẹlatum habuerit & tunc poterit etiam vigore antiqui mandati, quod morte conſtituentis nõn expirabit. & ſic poſſent intelligi, quæ dicunt ꝑdicti. ad hoc facit quę not. in c. quoniam Abbas. de off. del. & de reſcript. ſi gratioſæ lib. 6. per D.m. & de reg. iuris. ſi priuilegiũ eod. lib. & per me in d cap. ſi gratioſæ. nec obſtant prædictis ne ſede vac. cap. 1. lib. 6. & de regula. ſi ad ſolum eod. lib. & alia, quæ in cõtrarium allegantur, quia in alio
5 caſu loquuntur, † & quia & ſi capitulum agere, ac defendere poſſet in cauſa communi ſede vacante, non tamen hoc faceret iure prælati, & tanquam prælatus, ſed iure capituli, & tanqnam capitulum.

DE RESTITVTIONE IN integrum. Tit. XI.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſia læſa in quibus & quomodo reſtituatur, & quando incipiat currere quadriennium.*

CAP.

CAP. PRIMVM.

1 AB *eccleſia.*] † *Aduerſus lapſum.*] Pone quia infra dicendũ non appellauit à ſententia contra ſe lata, vel infra terminum datum ad excipiẽdum vel articulandũ, non excipit, non articulauit, nec aliquid probauit, vel ſimile, audietur per beneficium reſtitutionis in integrum infra quadriennium continuum a tempore læſionis, & eo ipſo, quòd lapſi ſunt x. dies dati ad appellandum, vel terminus aſſignatus ad aliquid faciendum eſt finitus, incipit quadriennium currere reſtitutionis petendæ a fine x. dierum, vel alterius termini: ex tunc enim eſt læſa, & tantũ tempus habebit per reſtitutionem ad id faciendam, ad quod fuerat termin⁹ primo datus, quãdo fuiſſe læſam probabitur, & non vltra, vt hic in fi. ſcripſit autem Guill. in Spec. eod. tit. §. infra quod tempus, ver. cæterum, quòd ſicut eccleſia vel minor debent petere infra quadriennium a tempore læſionis reſtitutionem ſi lædantur, ſic & minor ſi lædatur, & debeat reſtitui, & incipit iſtud tempus currere, ſi eſt præſens a tempore læſionis, vel a tempore reuerſionis, ſi eſt abſens, & dabitur ſibi tantũ tempus quantum fuit abſens ſecundum eum.

LAPVS ABBAS SVPER CLEM. LIB. II.

DE IVDICIIS. Tit. I.

SVMMARIVM.

1 *Hoſpitale an, & quando veniet appellatione beneficij.*

2 *Decimalis cauſa quando dicatur.*

3 *Beneficialis cauſa quando dicatur.*

CAP. II.

D*iſpendioſam.*] Quæſito per D. Fede. a me, nũquid propter contumaciam rei debeat actor mitti in poſſeſſionem hoſpitalis, conſueti per laicos gubernari, cum in tali cauſa procedi poſſit lite non conteſtata, vt in iſto c. notatur: reſpõdi poſt allegata hinc inde, vt latius ĩ q̃ne continetur, ꝙ nõ ſit locus miſſioni in poſſeſſionẽ, non obſtãtibus in contrariũ alle-
1 gatis, quę intendebantur, quòd † noĩe beneficij eccleſiaſtici non veniat hoſpitale, quæ locum habent in ambitioſis, & odioſis in expreſſe prohibitis, in quibus fit ſtricta non larga interpretatio, & in quibus argumentis a contrario, & de ſimilibus ad ſimilia non arguitur, ſecus in fauorabilibus, in quibus nomine eccleſiæ venit nedum monaſterium, ſed etiam omnis pius locus, ſecundum ea, quæ ſcripſit D. meus. poſt Archid. ſupra de reſtit. in integrit. cap. vltimo ſuper ver. eccleſia lib. 6. & eſt fauorabile quando maxime in iure cõmuni eccleſia, vel beneficium eccleſiaſticum exprimitur, & de fauore eccleſiæ, vel beneficij eccleſiaſtici agitur. Decimis, intelligit D. m. hoc ca. locum habere etiam ſi agatur de decimis inter duas eccleſias
2 ſuper iure percipiendi, † quia cauſa deci-

malis

ſeſſorio matrimonij carnalis in capit. ex
tranſmiſſa,de reſtit. ſpoli. ſuper ver.& ab
2 eo cognita ſic dixit.† eſt ergo hoc poſſeſſo
rium in hoc diſſimile aliis poſſeſſoriis, q̃a
in aliis ſufficit probare poſſeſſionem facti
tantum, etiam ſi de eccleſia agatur ſup. c.
in literis.ſup.de off.dele.conſultationibus
hic autem non prodeſt poſſeſſio ſine iure.

VT LITE PENDENTE NIL innouetur. Tit. V.

SVMMARIVM.

1 *Citatio emanata virtute reſcripti nulli vtrum inducat litis pendentiam.*

2 *Attentata facta poſt citationem exequutam, nõ tamen in actis redactam, numquid veniant in primis & ante omnia reuocanda.*

CAP. II.

CVm lite.] In glo. alibi dicitur, ibi per exceptionem, forte ſi notoria eſſet exceptio, quia tunc non videtur per citationem talis inducere pendentiam litis. 3.q.5.quæri
tur ſuſpecti.de fil.presbyt.quoniam.de ap
1 pellat.ex parte i.† quid ergo ſi reſcriptum
ipſo iure nullum,vt quia impetratum per
excommunicatum.de reſcript.ipſo iure li.
6. vel eſt ſubreptitium, & ſuper beneficio
impetratum,eod.tit.ad audientiam ij.nũ
quid per tale reſcriptum facta citatio indu
cet litis pendentiam? dicendum videtur,
quòd non,ſi de hoc conſtat:ſi vero non cõ
ſtet, ex futuro pendet euentu.ad hoc ſup.
2 cap.prox.in gl.vlt.in fi.† quid ſi iudex ſuf
ficiẽter expreſſit in citatione, & nũcius fi
deliter citato citationẽ pręſentauit,nõ tñ
iudici relatio facta eſt citationis factæ,vel
ſi eſt facta,nõ eſt redacta in actis, poſt attẽ
tatur aliq̃d,quod iudex vult reuocare, vel
reuocat ex officio per modũ attentati, ille
contra quem vult facere,vel facit reuoca-
tionem dicit eam non debere fieri, & ſi eſt
facta debere reuocari negans citationem
factam, vel ſi eſt facta, eam non eſſe factã
non perueniſſe ad iudicem, & redactã in
actis, & quia non auditur,appellat coram
iudice,ad quem probatur citationem legi
time factam eſſe, licet non peruenerit ad
iudicem, vel etiam probatur per teſtes, ꝙ
ad iudicem peruenerit, quęritur numquid
hoc ſufficiat ad iuſtificationem reuocatio
nis attentati factæ per iudicem? & vide-
tur quòd non per Clem. infr. de appell. ap
pellanti. pro & contra quod ſcripſit D. m.
de reg. iur. eum qui certus eſt. in q. lib. 6.

DE SEQVESTRATIONE poſſeſſionis & fructuum. Tit. VI.

SVMMARIVM.

1 *Sequeſtrum vtrum fieri debeat in beneficiis annexis ſeu de menſa epiſcopali vel abbatiali.*

2 *Sequeſtrũ an debeat fieri parte citata.*

3 *Lex iniuſta tempore non firmatur.*

4 *A declaratione incurſus pœnæ legalis ab homine facta, appellatur, licet à pœna legis, & a lege non appelletur.*

5 *Sequeſtrum vtrum decernendum ſit ſtante nullitate ſententiæ.*

6 *Appellatio interpoſita in iudicio poſſeſſorio, vtrum ſuſpendat exequutionem.*

7 *Ordinarius lite in curia ſuper beneficio pendente poteſt de criminibus per collitigantes perpetratis cognoſcere.*

CAP. VNICVM.

1 AD compeſcendas.]†Quæſiuit D. Feder. a me, numquid iſtud c. locum habeat cum actor petit eccleſiam vt beneficium, & epiſcopus vel Abbas dicit, eccleſiam ad ſuam menſam pertinere: cui poſt allegationes pro & cõtra reſpondi, quòd videtur diſtinguẽdum an dicatur hoc a parte, quæ fuit in iudicio in quo contrariam ſentẽtiã reportauit, & tunc nõ debet audiri, & habeat locũ iſtud cap. ad quod facit de præben. extirpandæ. §. qui vero, & quod ibi not. poſt Innoc. &

Hoſti.per D.m. nam ſic ibi propter negli-
gentiam habentis ponere vicarium in ec-
cleſia parochiali annexa prebēdæ,confer-
tur talis eccleſia non obſtante annexione
ita & hic fiet ſequeſtratio, ex quo eſt lata
ſententia de beneficio epiſcopi, vel Abba
tis menſę annexo, non obſtante quòd di-
catur eſſe de mēſa, & hoc quoad effectum
ſequeſtrationis:ratio, quia talis exceptio
non habet locū poſt dictam ſententiā, ma
xime ad effectum impediēdi ſequeſtratio-
nē,quæ ex dicta ſententia ꝓcedit: aut a ter
tio, & tunc audietur, vel non audietur, vt
in alio caſu de teſti.veniens ij. de re iudic.
cū ſuper, & ſic habebit vel non habebit lo
cum iſtud cap. & videtur non habere locū
vbicunq.notorium eſt,quòd ſit de menſa.
facit quæ ſcripſi infra de ſta.mo. attenden
tes,& de pœni.& remiſſ.cap.1.& hoc quo
ad id, quod de notorio dixi.& quod ſcrip-
ſit D.m.de appell.cap. interpoſita, & ſup.
2 de litis conteſtat.cap.1.lib.6.item † quæ-
ritur numquid ſequeſtratio facienda con
tra formam iſtius cap.fieri debeat vocatis
his,quorum intereſt,& cum cauſæ cogni-
tione. Dicendum,ꝗ ſi fiet per ordinarium
ex officio, vel ad petitionem habentis ſen
tentiam,& ſine commiſſione Papali,quòd
debet vocari poſſeſſor,& hi quorum inte-
reſt.de ma.& obed.inter quatuor,& quod
ibi not.per D.meum, & de comenda.de e-
lect.dudum ij. & eod.tit.cap. nemo lib.6.
facit de præben. licet epiſcopus eod.lib. ſi
autem eam faciet ad mandatū Papæ,tunc
non habet aliquem vocare, cum in hoc ſit
merus exequutor, nec de hoc poteſt con-
tra ipſum aliquis conqueri, nec ab eo etiā
appellare ſecundum ea quæ not. D. m. de
conceſſ.præben.propoſuit. Cecidiſſe,cum
hoc ſit pœna legis, non hominis ab ea nō
poterit appellari, cum a pœna legis nō ap
pelletur, ſicut nec appellatur a lege. ſuffi-
cit enim contradictio eius,q ab ea læditur
prout ſcripſit D.m. poſt Inn.& Hoſt. ſup.
3 de conſtit. cum omnes.nec enim † lex pro-
ceſſu temporis confirmatur. ſi eſt iniuſta
numquam valet, prout not.16. q.3. inter
cętera.alias poſt quingentos in glo.1.præ
ſcriptio eſt quid de legis ratione vt ſit iu-
ſta 4.diſt.erit autem lex. & idem eſſet ſi di
ceret eo ipſo cadat ſup.de elect.quoniam
ſit in fi.lib. 6.ſecus ſi diceret cecidiſſe pro-
nuncietur:quia tunc eſſet ſententia homi
4 nis,nō iuris † poterit tñ appellari a decla-
ratione pœnæ legis, quæ ab hoīe fit, cum
ſcilicet dubiū eſt, aliàs cōſtat aliquē pęnā
legis nō incurriſſe, prout ſcripſerunt Gar.
Guill. Arch.& D.m. cupientes in gl. aliàs
pœnā li.6. ad quod facit, qđ not. in Spec.
de recuſatione. §. vlt. ver. hoc etiā not.&
Arch.3.q.5.quia ſuſpecti,&cū appellatur
a declaratione iudicis, per ipſam appella-
tionē effectus pœnæ legis ſuſpēditur cum
ab ipſa declaratione dependeat, qua ꝑ ap
pellationem pendentē,&c.de ord. cogni.
qui ſi.ſint legi.cauſam quæ, & idem vide-
tur ſi appelletur a declaratione: quia pro-
nunciatur, ſeu declaratur aliquis excoīca
tionis ſententiā incurriſſe,vt ſi appellatio-
ne pēdente, nō debeat in extra iudicialib.
& forte iudicialib. euitari.de ſent. excom.
ſolent in fi. lib. 6. de appellatione, perue-
nit. i. & facit quod not. D. meus eod. tit.
paſtoralis ſuper ver.denunciare poteſt. op
5 ponatur a quocunque, † ſi tamen conſta-
ret ordinario ſententiam nullam eſſe, non
faciet huiuſmodi ſequeſtrationem : non
n. poteſt dici lata ſententia,quæ nulla eſt,
& in multis caſibus repellitur opponens,
non tamen tollitur officium iudicis, vt no
tat. 2. quæſt. 7. alieni facit de elect.ſi for-
te,& quod ibi not.& de except. pia lib.6.
& eo.tit.exceptionē. & quod not. Inn. &
Hoſt.de appell.ſolicitudinē §.cū aūt,& §.
ꝓcedēti.facit etiā ad hoc de ætat.& quali.
eā te,& qđ ſcripſit Archi. de reſcript.ſi eo
6 tꝑe in gl.vt officiū l.6.† pōt ēt dici ꝑ prin.
& fi.huius c.ꝗ ſi appellatur a ſententia la-
ta ſuꝑ poſſeſſorio,ꝑ ipſam appellationē ſu
ſpēdatur ipſa ſententia & ipſius effectus ,
itaꝗ ſi nō fiet exequutio, ſicut nō fieret ſi
eſſet lata ſuper petitorio, & appellaretur
ab ea.item tenet Io.& Lau.11.q.6.§.diffi-
nitiua ver. de poſſeſſione & Guill.in Spe-
cul.de appellatione.§.in quibus ver. ſex-
to, & ſeq. licet ipſe Ioann. contrarium
ſcripſerit ea.cauſa in ſumma,& Archid. in
d.ver.de poſſ. & Innoc. de no. oper.nunc.
cap.penult. ſecundum D.m. de reſcriptis
capit. 2. ſup. glo. penult.ſcripſit quòd il-
le verſi.de poſſ.nō habet locum ſecundum
Canones, & verum dicit, vt hic eſt ſatis
expreſſum in glo. ſimile de præben. in fi.
ſecundum Guilliel. de mon. aldu.poterit
hoc

7 hoc per ordinariũ declarari: quid † enim ſi aliquod crimen committeret propter quod eſſet priuatus, vel priuandus eodem iure vel beneficio? Dicendum, quòd hoc per ordinarium fieri poteſt, quia licet de cauſa cognoſcere vel iudicare non poſſit quæ ventilatur in Curia Romana, de delicto tamen cognoſcere, & iudicare poteſt. facit ſup. de priuil. capit. 1. in princ. lib. 6. & quod ibi ſcripſi, & quod ſcripſit D. meus. ſup. de offic. deleg. ſuper eo. & de re iudic. de cætero ſup. prima glo. in quæſtione in ver. & videtur quòd ſic. pro & contra facit quod not. de ma. & obe. cap. per tuos.

DE PROBATIONIBVS. Tit. VII.

SVMMARIVM.

1 *Narratiua litterarũ Papæ an, & quando probet vel probari debeat.*

CAP. VNICVM.

Litteris.] In glo. de litteris in fi. & ſup. de re iud. Abbate ſane lib. 6. & de ver. ſignific. Abbate, & ibi dicit, quòd ſic ſecundũ Hoſti. videtur dicendum, quod aut narratio, ſeu aſſertio ſit in commodũ alterius, & tunc probat; aut in damnum, & tunc nõ probat: ratio diuerſitatis, quia in primo fauor, & ideo amplianda, in ſecũdo odium, & ideo reſtringenda. de reg. iur. odia. in prçiudicium vero impetrãtis, vel ſcribentis bene facit fidem ad hoc, quod ſcripſit D. meus. de iur. iur. cum in poſitionibus lib. 6. in quæſtione, & quod ſcripſi de ſim. Iacobus in quæſtione, quinto quæritur, vbi plene ſcripſi de nominatione, & aſſertione, quid iur. in glo. in narra-
1 tiuis † ibi quòd talia verba probent dicitur in extrauag. Clementis Papæ vj. quæ incipit prouida. quòd narratis in litteris prouiſionis ſuæ de reſeruationibus, & decretis prædeceſſorũ ſuorum, ſuper quibus gratia ipſa fundatur, adhibeatur plena fides in iudicio, & extra ſicut ſuis propriis abſq. alia probatione. videtur ergo ſecus in aliis, & in fi. forte probabiliter dici poteſt, quòd ſi Papa etiam ſuper his, in quibus fundatur intentio de facto alieno narrat, non de facto prędeceſſorum ſuorũ; ſi hoc facit proprio motu, talis narratio probationem facit, licet probari poteſt contrarium. ſi autem ad petitionem alterius, tunc non faciat fidem, nec etiam trãſferat per omnia onus probandi in aduerſarium eius, pro quo eſt facta narratio ad hoc de præben. ſi motu proprio. & capit. ſeq. cap. 9. & tit. ſi Romanus. bene facit d. cap ſi ſummus. & de tranſact. ex litteris, & quod ſcripſit D. m. de reg. iur. non liceat actori, in quæſtione in fi.

DE EXCEPTIONIBVS. Tit. X.

SVMMARIVM.

1 *Exceptio excommunicationis ſemper opponi poteſt.*

2 *Exceptio nullitatis an & quando videatur excluſa per terminum peremptorium.*

CAP. VNICVM.

Excommunicationis.] Non obſtante.] ſicut † exceptio ex- 1
communicationis non includitur in termino perẽptorio ad proponendũ exceptiones declinatorias, & dilatorias in dilatorię pponẽdo, ita in termino dato ad exceptiones perẽptorias proponendo nõ
2 includitur † exceptio nullitatis iudicij, niſi de ipſa fiat expreſſa mentio ſecundum D. meũ: & tunc licet ſi non fuiſſet expreſſa etiam poſt ſententiam potuiſſet opponi, non tamen cum expreſſa fuit opponi poſt ſentẽtiam poterit, niſi fuerit appellatum. ad hoc de probationibus licet, & de fide inſtr. accepimus, & de appellat. cap. vltim. lib. 6. & quod ibi not.

DE SENTENTIA ET re iudicata. Tit. XI.

SVMMARIVM.

1 *Nullitatis exceptio vtrum ſit excluſa per iſtam Clem.*
2 *Tertius veniens ad cauſam, vtrum comprehendatur diſpoſitione iſtius Clem.*
3 *Nullitas iuxta terminos huius Clem. coram quibus iudicibus proponi poſſit quomodo, & quando.*
4 *Laicus iudex non poteſt examinare factum iudicis eccleſiaſtici.*
5 *Iudex exequutor non poteſt examinare vires ſententiæ.*
6 *Appellatio in caſu prohibito interpoſita non operatur attentatum ipſo iure, ſed pendet a futuro euentu.*
7 *Sententia ſuperioris in dubio eſt exequẽda, nec de ea diſputandum.*
8 *Nullitatis cauſa an requirat libellum, & alias ſolemnitates, & quas.*

CAP. PRIMVM.

1 VT *calumniis.*] *Ad agendum admittat.*] † non propterea
licet excludat nullitatem
ſententiæ intelligi debet
excludere nullitatẽ, q̃ pro
cedat ex defectu iuriſdictionis: nã ad agen
dũ ex illa bene admittetur. fac. q̇d ſcripſit
D. meus. ſup. cap. 9. de ſequeſtra. cap. vno
in glo. vlt, ſed in contrarium fac. quod D.
meus ſcripſit infra de re iudic. capi. vno in
glo. alias appellaſſe ver. dico, quòd etiam
2 quid † ergo ſi tertius qui non fuit in eam,
agat contra illum, qui contra ſe habuit
tres ſententias ad exequutionem earum,
nũquid locum habebit quod hic dicitur?
videtur, quòd non, tamen ille tertius illis
ſententiis pro ſe vti non poſſit. ad hoc ſup.
e. tit. quamuis de præben. dilecto in fi. &
quod ibi not. & in Spec. de ſententia, &
his, quæ ipſam ſequuntur. §. nunc de effe-
ctu. verb. ſed pone, & ver. ſeq. & quod ſcrip
ſit D. m. de cleri. coniu. Ioannes. §. ad q̃õ-
nes, & Ber. de except. cum Eccleſiaſticæ in
fi. gl. ſed in contrarium facit quod ſcripſit
D. m. poſt Compo. de reſcript. mãdatum,
& poſt Inn & Hoſt. de procur. in veſtra, &
de teſti. veniens ij. maxime in cauſa bene-
ficiali. de hoc etiam ſcripſit vt lit. penden.
c. 2. lib. 6. per iſtud autem c. 1. & 2. reſp. ha
bentur duo caſus, quibus exceptio nulli-
tatis ſententiæ, ſeu ſententiarum non im-
pedit exequutionem ipſarum vel alicu-
ius earum. in aliis ergo caſibus ſecus eſt,
quia impedit, diſtinguen. tamen quia aut
excipitur coram illo, qui ſententiauit, aut
coram alio, & aut in maiore, vel pari, aut
in minore illo qui ſententiauit. Primo ca
ſu auditur excipiens ſi ſtatim offeret para
3 tam probationẽ exceptionis oppoſitę † nul
litatis, & differtur exequutio ſententiæ: a-
liàs non, vt not. de teſti. veniens 2. de reſti
tut. in int. ſuſcitata cum ſi ſi coram alio,
& eſt minor, & mixtus exequutor idem
quod in eo, qui tulit ſententiam ſi non eſt
mixtus ſed merus, tunc nõ audietur exci-
piens quantumcunque probationem offe
rat, niſi eſſet notorie vera exceptio, vel ſal
tem nullitatis ipſius ipſi exequutioni ve-
ritas pateſacta, & idem ſi conſtaret appel
latũ legitime a ſentẽtia ẽt ante, & fuiſſet
delatũ appellationi. de appellat. non ſolũ.
& c. cum appellationib. lib. 6. & c. dilectus
in fi. quia tunc nõ exequetur, nec tenetur
ſuperiori parere in exequendo: ſi autem
æqualis, vel ſuperior, tunc idẽ quod in pri
mis duob. caſib. vt ſup. audiatur excipiẽs,
vt poteſt colligi ex his, quæ not. per Inno.
Hoſt. & D. m. de reg. iur. de cætero, & cap.
quoad conſultationem. de off. dele. paſto-
ral. §. quia non. & in d. c. cum in iure, & c.
ex litteris. & de tẽpor. ordinatio. c. ad au-
res, verũ q̇d dicit de æquali iudice, nõ ha-
bet locum cũ petitur exequutio eius, q̇d
4 factũ eſt ꝑ iudicẽ eccleſiaſticum corã † iu-
dice ſeculari vel ab eo, q̃a ipſe non habet
examinare ꝓceſſũ eccleſiaſtici iudicis: ſic
nec eccleſiaſticus iudex minor examinare
hẽt maioris iudicis ꝓceſſum ſecundũ ea,
q̃ ſcripſit D. m. de off. ord. c. 1. & Arch. 23.
q. 5. adminiſtratores, debet n. iudex ſecu-
laris credere iudici eccleſiaſtico, ſecus eſt
in eccleſiaſt. iudice pari alteri eccleſiaſtico
iudici

iudici requirenti, prout ſcripſit Archid. ſecundum Lau. 2. quæſt. 6. quiſquis. & D. m. poſt Io. mon. de ſent. ex. c. decernimus li. 6. facit de fo. compe. c. penult. & de except. c. vlt. eod. lib. ſed videtur quòd licet iudex laicus non poſſit examinare, pceſſum eccleſiaſtici iudicis: tamen ſi conſtet ſibi quando iniuſte proceſſit, vt qa poſt appellatio nem legitimam excommunicauit, non obediet ei, prout ſcripſit D. m. in d. cap. primo de offi. ordi. ſuper 3. glo. ſecundum Io. mon. dixit autem Guill. in Spec. de ſent. exequut. §. nunc dicendum eſt. ver. ſed po-
5 ne ibi, † ſed dic, quòd iudex par, vel minor, à quo petitur exequutio, non cognoſcat, an ſit bene, vel male ſententiatum: ſed ſolum an ſit ſententiatum, & Inno. de confir. vti. vel inuti. cap. 1. quòd petens exequutionem ſententiæ nihil habet probare. eſt etiam aduertendum circa iſtam materiam ampliandum, quia ſi iudex, à quo eſt appellatum, mandet ſuam ſententiam exequi, diſtinguendum: & ſic aut cõ ſtat appellatum in caſu permiſſo, aut prohibito. ſi appellatum eſt in caſu permiſſo, tunc parendum eſt appellationi, & abſtinendum ab exequutione: ſi vero in caſu prohibito, ab hoīe vel a iure, vt de off. de leg. paſtoralis. § præterea de appell. ca. paſtoralis in princ. & cap. Romana. §. ſi autem poſt ſententiam lib. 6. tunc erit parendum mandanti, & mandanda ſententia exequutioni, & iſto vlti. caſu intelligatur. dictum Innoc. de off. deleg. cum in iure. in glo. & ſi propter hoc, ver. ſi autem ſubdito primo vero caſu intelligatur 2. quæſt. 6. appellationi, & de appellatione cap. dilectis in fi. & quod ibi not. & quod ſcripſit D. m. de off. dele. ex litteris ſuper penult.
6 glo. ratio huius, quia † ſicut quando appellatur ante ſententiam ex cauſa rationabili in caſu permiſſo, quòd ſit poſt appellationem ante inhibitionem, non eſt eo ipſo irritum, ſed ex futuro pendet euentu, vt in d. c. non ſolum. §. illa vero. ſicut etiam cum appellatur a diffinitiua quãdo appellatio eſt ab homine, vel a iure prohibita, quod interim fit non eſt eo ipſo irritũ: ſed ex futuro pendet euentu, niſi præcedat in iudicio, vel a ſuperiore factę appellationis receptio. quando autem appellatur a diffinitiua in caſu permiſſo eſt irritum ipſo iure quicquid poſt ſententiam, & ante appellationem vel poſtea pendente fuerit atten
7 tatum, vt in d. cap. non ſolum primo ℞. † eſt ergo in dubio ſuperiori mandanti ſententiam exequi, parendum, vt ſup. de reg. iur. quòd quis mandato lib. 6. & ampliatiue, ſeu extenſiue tenetur. iſtud etiam, qua ſi dicat nedum ad cauſas principales pendentes, quòd eſt minus: ſed cõſtitutio iſta extẽdit ſe etiam ad cauſas per appellatio-
8 nem pendentes, quod plus eſt in † glo. modos nullitatis in fi. & qualiter petatur cauſa nullitatis ſententiæ, an debeat dari libellus, & fieri litis conteſtatio in eo. ver. dixit vbi videtur, ꝙ cũ quis petit ſentẽtiã ex aliqua iuſta cauſa nullã pronũciari in hac inſtãtia libellus offeret, & cõteſtatio litis & cetera fiẽt, & ſic curia ſeruat, & de libellorum conceptione. §. nunc dicendum ad fi. ver. quid ſi ſententia dicit, quòd quã do opponitur in modum exceptionis, non debet dari libellus: quando vero in modũ actionis, tunc debet dari, & idem dixit de litis conteſtatione quòd fieri debeat, vel non in cauſa nullitatis ſententiæ, vt de litis conteſt. §. quando autem, ver. quid de cauſa nullitatis ſententiæ.

SVMMARIVM.

1 *Citatio in ciuilibus & ratione cõtractus fieri poteſt extra territorium citantis.*

2 *Delinquẽs in Diœceſi poteſt per Diœceſanum puniri, & etiam extra territorium.*

CAP. II.

1 P*Aſtoralis.*] *Citare non potuit.*] &c. † hoc quod hic dicitur locum habet vbi ſuper crimine quis citatur vt hic, non autẽ quando citatur ſuper cõtractu, nam tũc extra territoriũ citatis poteſt fieri citatio, quod dic, vt ſcripſit D. m. de foro compet. Romana. §. contrahentes ſuper ver. citati lib. 6. ſi in eod. diſtrictu fuiſſet inuentum. ſcripſit etiam de raptorib.
2 c. 1. in apoſtill. † quòd cõmittens rapinã ſiue depredationẽ faciẽs in diœceſi licet inde incontinenti diſcedat, tñ ratiõne de-

licti ſortitus eſt forum. de fo. comp. cap. vltimo, ita quòd excommunicari poterit ab epiſcopo, in cuius Diœceſi deliquit, non obſtat prædictum cap. Romana §. contrahentes ibi, nec inueniatur ibidem: quia illud obtinet in contractu, qui eſt actus licitus, & permiſſus, delictum eſt ſemper prohibitum. nec obſtat quod hic dicitur, qa reus nõ deliquerat in propria perſona, vel forte fiat allegatio partis, non bene iure fulcita ſecundum eum.

DE APPELLATIONIBVS Tit. XII.

SVMMARIVM.

1 *Appellatio à pluribus iudicibus interpoſita debet appellato ſine illius procuratore intimari: alioquin non arctat ignorantes.*

2 *Hoc enim intelligitur ſi ad appellatum tutus pateat acceſſus.*

3 *Priuilegium exemptionis eximit exceptũ a iuriſdictione iudicis, etiã ſi ad notitiã eius contra quem impetratur non peruenerit.*

4 *Appellationi non deferens vtrum transferat nõ ſolum cauſam appellationis, ſed etiam totius negocij principalis, & quibus caſibus.*

5 *Iudices plures appellanti poſſunt dare Apoſtolos ſeparatim.*

6 *Iudicibus pluribus in admiſſione appellationis diſcordibus quid agendum; & an videatur appellationi delatũ vel ne.*

7 *Iudicum partibus appellationi deferẽtibus vt ceteri quando vlteriora procedere poſſint.*

8 *Terminus appellationis eſt triplex ad iter arripiendũ repræſentandum appellatione coram iudice ad quem, & cauſam terminandam.*

9 *Terminus ad repræſentandum coram iudice a quo reprobatur.*

10 *Iudex a quo an non poſſit præficere terminum ad finiendum cauſam; ſed bene iudex ad quem.*

11 *Appellatio non deſeritur ſi appellans in termino non reuertitur ad iudicem a quo, nec facit fidem de proſequutione niſi precedẽte comminatione iudicis, a quo.*

12 *Iudex non deferens appellationi non poteſt terminum præfigere.*

13 *Termino a iudice a quo præfixo; & elapſo, an & quando cauſa deſeratur.*

CAP. PRIMVM.

1 SI *a iudicibus.*] *Appellato.*] † vel eius procuratori ſpecialiter in cauſa conſtituto ſ. capi. 9. de elect. cauſam elect. primo ℞. ignoranti, non ergo ſcienti vt in d. cap. cãm appellationis. debet ergo appellatio intimari appellato, aliàs nõ arctat appellatũ ad aliqd, ad quod arctaretur ſi eſſet eidem intimata. facit ſup. c. 9. de elect. cãm elect. nec habet ante intimitationem appellatio appellatiõis effectũ, i. vt appellat. penden. nõ debeat aliqd cõtra cauſam innouari, & quòd reuocetur quid ea pen-
2 den. attentatum eſt. & † hoc verum dum intimari poteſt, aliàs ſecus, dummodo fiat quod habetur in d. cap. cauſam, facit eod. tit. ſi iuſtus metus. licet ergo appellatio legitima appellantem eximat a iuriſdictione iudicis, & a poteſtate illius, a quo appellat, vt eod. tit. directo tamen intelligi bebet cum fuerit intimata ei, contra quẽ
3 interponitur, † ſecus eſt in priuilegio exẽptionis, quia & ſi in notoriam eius contra quem conceditur non veniat, eximit priuilegiatum, vt infra capit. quia cunctis de conceſſ. pręben. li. 6. delationis. non di-
4 cit reſeruationis, per quod videtur, quòd † quando non defertur transfertur ad iudicem, ad quem cauſa appellationis, & principalis coram ipſo tractanda, & finienda ſi erat iudex ideſt iuriſdictionem in cauſa habebat: ſi autem non erat iudex, tunc tranſfert per ſuam delationem appellationis cauſam

cauſam principalem, vt not. in Spec. eod. tit. §. qualiter autem vero porro in fi. aliàs ver. quod autem dixi, & per D.m. eod. tit. cum appellationibus friuolis lib. 6. vbi remittit ad d. §. nam ſic transfertur per approbationem appellati, per quam non trãſfertur ad ſuperiorem, nec cauſa appellationis ipſius, cognitio, & deciſio. debet tamen tunc appellans, & appellatus mittere procuratorem non ſolum ad impetrandũ ſed etiam ad tractandum & finiendum cauſam appellationis in Curia, & hoc verũ niſi vltra procedat, vt quia dicat ꝙ vult cauſam appellationis, & cauſam principalem tractari, & diffiniri in Curia, vt ſup. e. tit. cordi li. 6. prout notatur in Spec. e. tit. 1. §. prædicto ver. 3. quã declarationẽ põt iudex facere inuito appellato, & appellatus approbationem appellationis inuicto Iudice prout ſcripſit D.m. ſupra eodem interpoſita ſuper ver. aduerſario, eorum ſcilicet Iudicum omnium, vel maioris partis ipſorum.
5 † nunquid ergo ſicut poteſt ab eis inſimul, & diuiſim appellari, & poſſint Apoſtoli peti, poterũt ipſi iudices Apoſtolos dare diuiſim, q̃libet ꝓ ſe vr̃, ꝙ licet appellãs ita poſſit, ꝙ eſt act⁹ partis, & act⁹ priuati, non tñ iudices ſic dare Apoſtolos poterunt, quòd eſt actus iudicialis, & iuris publici. ad hoc de off. deleg. prudentiam, & cap. cum cauſa, & capit. ſuper Abbatia, & eo tit. ſi contrarium lib. 6. ſed verius eſt, quòd ſicut, & appellatur ſic, & Apoſtoli dari poterunt, vt non ad imparia iudicentur iudices, & appellans idem D.m.
6 ſed † quid ſi ſunt duo iudices, & vnus defert appellationi, alius non defert: dicendũ quòd illa delatio, vel repudiatio valebit, quam iudex ad quem acceptabit, & hoc in delegatis: ĩ ordinariis vero videtur valere illa, quæ facit pro reo, vt de re iudi. duobus. Si autẽ in diſpari numero ſunt iudices, tunc illa valebit, in qua maior pars conuenerit de reſcript. paſtoralis de arbitris cap. 1. & vlt. lib. 6. itaquòd ſi ſunt dati cum clauſula quòd ſi ambo, vel quòd ſi nõ omnes, vel cum illa omnes duo, aut alter veſtrũ &c. vel ſimil. & ſunt in pari numero, & vna pars ipſorum defert appellationi, & alia æqualis non defert, & pars non deferens procedat, eius proceſſus ex futuro pendebit euentu, vtrum valeat nec ne, habent namque prædicta locum, quando inſimul procedebant. nam ſi vnus ipſorum eo caſu quo poterat procederet, & ab eo appellaretur, ipſeq. appellatiõi deferret, tũc deuolueretur ad ſuperiorem per ſuam delationem cauſa principalis, & præcluditur via procedendi collegis. ad hoc de off. deleg. cum plures, & cap. ſi contra vnum
7 lib. 6. & eod. tit. cum ſuper Abbatia, † & etiam aduertendum, quòd aut ille qui defert appellationi eſt maior pars aut minor; ſi maior, non eſt locus pœnitendi ei qui detulit, ſecus ſi minor pars, vel ille, qui non poterat ſolus procedere detulit, quia tunc pœnitere poteſt, & reuocare delationem ſecundum Paul. de hoc ſcripſit D.m. ſup eod. tit. cum appellationibus lib. 6. ſi vero non detulit, ſed procedit, ex futuro pendet euentu, ipſius proceſſus prout ſcilicet per iudicem ad quem pronunciabitur, quia ſi pronunciabitur bene appellatũ cum intimatione valebit: quòd ſi non procedit, quia non valet, vel quia impeditur tunc poterit procedere Collega virtute clauſulæ, ipſius tamen proceſſus ex futuro pendebit euentu, prout ſi proceſſiſſet ille, a quo eſt appellatum, vt ſup. pari ratione & terminus ꝑfixionis ſiue fuerit præfixus a iudice, ſiue ab appellante de appellato non dico, quia non poteſt appellanti terminum aſſignare, vt not. Guill. in Spec. e. tit. §. qualiter autem ver. porro eſt tripli-
8 citer † terminus primus ad iter arripiendũ vt eod. tit. & c. peruenit 2. ſecundus ad repræſentandum ſe iudici ad quem. eod. tit. ſignificauit & cap. peruenit 1. cap. perſonas, & vterq. iſtorum aſſignari poteſt tam a iudice, quàm a parte appellante, vt eod. tit. oblatę, & prædicto cap. perſonas, & de iſtis terminis intelligitur hic. tertius ad terminandum, ſeu finiendum cauſam appellationis ſup. eod. tit. cum ſit Romana, & infra cap. ſicut appellationem; & iſte tãtum a lege præfigitur, vt eod. tit. ex inſi-
9 nuatione. quartum † vero terminum voluit ille iudex aſſignare, ſcilicet ad reddendum ad ſe a proſequutore appellationis, qui terminus reprobatur in d. cap. ex inſinuatione, & de iſtis duobus terminis non loquitur hic. de his terminis ſcripſit Hoſt.
10 in d. cap. ex inſinuatione. & licet † iudex a quo dictum eſt terminum appellanti ad finien-

finiendum cauſam appellationis aſſignare, iudex tamen ad quem bene poteſt aſſignare terminum appellanti ad cauſam appellationis finiendum, vt not. Ber. de do.
11 & contumacia cum olim, in vlt. glo.† ſed pone, quòd iudex a quo aſſignauit terminum appellanti ad ſe repræſentandum coram iudice ad quem, & faciendum ſibi fidem quòd termino aſſignato paruerit, appellans ſe repreſentauit in termino, ſed nõ fecit fidem iudici a quo. de hoc licet potuerit nunq̃d habebitur appellatio pro deſerta, & numq̃d poterit poſt terminum facere fidem de repræſentatione. puto quòd licet ex hoc veniat puniendus, & non poſſit ad euitandum pœnam quòd paruerit termino fidem facere, non debet tamẽ appellatio pro deſerta cenſeri, cũ hoc non ſit expreſſum in iure. facit de ſent. excom. is qui primo ℞. lib. 6. dico tamen, quòd ſi iudex cõminatus fuiſſet quòd niſi in termino aſſignato ſibi fidem de dicta repreſentatione feciſſet, appellationem pro deſerta haberet: tunc ſecus non erit pro deſerta ipſo iure; ſed indiget pronunciatione, niſi extunc pronunciaſſet eam, pro deſerta haberi facienda ſcilicet per appellantem, vel ipſius procuratorem habẽtem ad hoc ſpeciale mandatũ, & ipſi appellato, vel procuratori ſuo habẽti ad hoc ſpeciale mandatum vel &c. vt infra cap. cauſam electionis ſup. cap. 9. & bene probat hoc capit. quòd iudex a quo deferen. appellationi poteſt appellanti terminũ aſſignare. ad hoc ſup. eod. tit. cordi, & a contrario
12 pro dicto Inn.† quòd quando non defert, non poteſt terminũ aſſignare, vt ipſe ſcripſit de accuſa. cap. vlt. licet Guill. videatur not. contrarium §. ſequitur videre in forma reuerendo, vel ſanctiſs. in 4. parte in glo. per modum ibi, & habent terminum ſtatutum a iure. ſed cum terminus ſtatuitur a iure, vt infra cap. primo de elect. li. 6. ſi vero non parerent termino, non eſt pęna deſertionis appellationis. ſed proceſſus, vt
13 ibi not. quid† ergo ſi iudex a quo in cauſa beneficiali defert appellationi, & aſſignat terminum quòd habetur in d. cap. vel aliũ conſentientibus, vel non contradicentibus partibus ad iter arripiendum, vel ad ſe præſentandum, & appellans, & appellatus nihil faciunt in termino; numquid debet appellatio pro deſerta haberi, & videtur quòd ſic, ſi nullum ſubeſt impedimentum ſup. eo. tit. perſonas & cap. cum ſit, & infra eod. tit. quamdiu.

SUMMARIUM.

1 *Confirmatione electionis ter petita & non obtenta vtrum ſuperior pro illa obtinenda adiri poßit.*

CAP. II.

Q*Vamuis.*] Ex tunc proſequi poſſit. facit ad id, numquid poſtquam eſt petita ter a confir-
1 matore confirmatio† electionis per eum, qui eam petere poteſt, poſſit ſine appellatione adiri ſuperior pro confirmatione habenda? quòd ſcilicet hoc fieri poſſit ad idem de ſupplen. negligẽtia prælatorum cap. 1. ſed contrarium reſpondit mihi D. meus. qui dixit quòd cõfirmatio non currit, nec ſtatutum eſt ad confirmandum aliquod tempus licet ſecus ſit in collatore, primum videtur verius. facit lxv. diſt. cap. vlt.

SUMMARIUM.

1 *Dilatione vel impedimento pendente tempus ad proſequendum appellationem a iure vel homine datum non currit.*

2 *Clauſula quoties pœna cõmittetur, &c. in compromiſſo operatur, vt non poßit iudex adiri compromiſſo pendente.*

CAP. IIII.

Q*Vamdiu.*] *Ad proſequendum.*] vel ad iter arripiendum, vel ſe coram ſuperiore ad quem repræſentandum pari ratone, quia & hoc de proſequutione appellationis ab homine, ideſt a iudice a quo vel ad quem, ſeu ab appellãte, nam a quolibet ipſorum poteſt cerus terminus aſſignari ab appellato vero non, vt not. ſup. cap. 9. e. tit. cap. 1. appel-

appellāti. idem ſi ſtet per iudicem vel per appellatum, vel etiam appellātem propter culpam per impedimentum contingens
1 etiam perſonam ipſius † quominus appellationem proſequatur ſecundum ea, quæ not. ſup. eod. tit. ex ratione per Bern. Inno. & Hoſt. niſi forte iudex ſcilicet ad quem. ſup. eod. tit. oblatæ in fi. vel etiam iudex a quo pendente appellatione non obſtante quòd ab eo ſit appellatum, etiam ſi appel lationi detulerit, licet quoad alia deſinat eſſe iudex. poterit tamen hoc etiam iudex ad quem, vt prędixi fac. ſup. de reſcrip. dilectus filius eod. tit. non ſolum in glo. dum modo lib. 6. & quod nota. de matrimonio contracto contra interdictum eccleſiæ capit. 2. in gl. not. quòd licet, facit etiam qđ ſcripſit D. Fre. in opere ſuo cap. 93. in glo. vero ſic in fine. hoc quod dicit glo. vide-
2 tur verum, † niſi dictum fuiſſet in compro miſſo, quòd quotiens veniretur contra, to tiens pœna committeretur, & ea commiſſa, vel non compromiſſum & arbitrium ra tum maneat, quo caſu videtur receſſum à iudicio, itaquod vlterius ad ipſum rediri non poſſit per compromittentes durante tempore compromiſſi, vel laudato. ad hoc not. per Hoſt. in ſumma de arbitris. §. qualiter conſtituatur ver. & ſic exequutio ſemel, & ver. ſeq ibi, & hoc verum, & Guill. in Spec. eod. tit. §. vt autem in forma, & §. ſequitur ver. conſueuit, & ver. quid ergo ſecundum præmiſſa, & ver. quid ſi in compromiſſo.

SUMMARIUM.

1 *Clementina iſta reprobat opinionem Guglielmi & approbat opin. Inno. & nō habet locum in exequutoribus.*

CAP. V.

1 A*ppellanti.*] *Nec proceſſus &c.*] Siue † ſint ordinarij ſiue delegati, & in hoc corrigitur dictum illorū & maxime Guill & Abb. dicentium, quòd proceſſus poterat iuſtificari coram iudice appellationis probando, quòd ille, contra quem inquirebatur, laborat infamia quādo contra ipſum inquiſitio incępta fuit ſuper veritate criminis inquiſiti, licet tunc de ipſa infamia inquirenti non conſtaret: ſecus tamen dicebat in delegato, vt not. Guill. in Spec. de inquiſitione §. nunc tractemus ver. hoc autem ſcias, & Abb. de ac cuſat. qualiter & quando, & cap. inquiſitionis. & quod not. Hoſti. de no. oper. nunciat. capit. penult. & approbatur dictum Innoc. quod ſcripſit Archid. 24. queſt. 3. de illicita, hoc autem capit. videtur habere locum in iudicibus, qui habent ordinem iudiciarium ſeruare, non autem in exequutoribus, qui non habent iudiciarium ordinem ſeruare, ſecundum ea, quæ ſcripſit D. meus de præſumpt. dudum. de appellat. ex ratione. de conceſſ. præbend. capit. propoſuit, & in Clementinis. de offic. deleg. capit. iudices, nec in notoriis. facit quod ſcripſit D. meus. de cohabi tat. cler. & mulier. veſtra in vlt. col ver. ſed ſi auditis in glo. per hoc ibi reprobatur. te net Paul. hic opin. Innoc. non eſſe reuocatam, & vt illa locum habeat cum appellatur ab in terloquutoria, cuius iniquitas detegitur per allegat. iur. ex. de reſcript. ſignificatio, & duobus cap. ſeq. de lib. oblat. capit. 2. de teſti. ſignificauerunt cum ſimilibus. illud not. quod hic dicitur per D. meum. locum habet cum detegitur, impugnatur per probationem, & allegationem facti.

SUMMARIUM.

1 *Appellans, & appellatus poſſunt tempus appellationis per compromiſſum, ſeu alias ſuſpendere dum durat, non tamen eo elapſo.*

2 *Non habentis nullæ ſunt qualitates.*

3 *Res iudicata eſt iuris publici, cui non poſſunt partes renunciare.*

4 *Proſequutio poſt deſertionem appellationis nec opponentem iuuat, nec appellato nocet.*

5 *Appellatione deſerta iudex non poteſt iudicare bene, vel male appellatum, ſed debet pronunciare cauſam deſertam.*

6 Nec

6 *Nec etiam condemnare poteſt in expenſis, ſed remittere debet ad iudicem a quo.*

7 *Appellans quandocumq. veniat ad iudicem appellationis durantibus fatalibus audiendus eſt, licet appellatus proſecutus fuerit cauſam; & appellans fuerit contumax.*

8 *Impedimentum appellati non iuuat appellantem quominus cauſa appellationis deſeratur.*

CAP. VI.

SI *appellationem.*] *Cenſebitur tranſiuiſſe.*]
1 Licet enim † appellanti, & appellato compromittendo de cauſa, ſuper qua appellatur, vel de ipſorum expreſſo conſenſu durante tempore proſequutionis appellationis, nō currat iterim appellanti dictum tempus, nec per conſequens tranſeat ſententia, à qua eſt appellatum in rem iudicatam, vt ſup. cod. tit. quandiu: ſecus tamen eſt poſtmodum, quoniam dictum tempus eſt lapſum, propter quod appellatio eſt deſerta, & ſententia trāſiuit in rem iudicatam, vt hic: ratio, quia ex quo appellatio lapſo tēpore proſequutionis eſt per negligentiam appellātis deſerta, habetur perinde ac ſi non fuiſ-
2 ſet appellatum, & per conſequens † non datur tempus ei, quod non eſt, & ſenten-
3 tia, quæ tranſiuit in rem iudicatam † eſt iuris publici, cui pacto priuatorum derogari non poteſt. de fo. compet. ſi diligenti. hinc eſt quòd de ipſa non poteſt compromitti de arbitr. expoſita ſecundum Hoſtien. Innoc. & D. meum ac Archid. 2. q. 6. cap. appellatione. & eod. ti. oblatæ, tamen ſecus eſt, ex quo elapſum eſt tempus præ-
4 dictum, per rationem prædictā: vnde † nec ſibi, nec appellāti prodeſt dicta proſequutio, nec iudex eo caſu pronunciare poteſt
5 bene, † vel male fuiſſe appellatum, vel iudicatum: ſed tantum tempora proſequendæ appellationis lapſa fuiſſe, vt ſcripſit Archid. eod. tit. Romana. §. cum autem in prima glo. circa fi. ver. & idem ibi pronun-
6 ciat lib. 6. † nec etiam poſſet appellantem in expenſis ipſi appellato taliter proſequenti, ſcilicet tempore proſequutionis appellationis elapſo, condemnare, prout ipſe Archi. ſcripſit eo. ti. cordi. in glo. not. quod dicit condemnandus li. 6. ſed debet ipſum remittere condemnandum ad iudicem à quo. & Guill. in Spec. de expenſis §. iuſta ver. 7. prout etiam ſcripſit D. m. ſup.
7 co. tit. cordi. ſuper gl. non dixit. ſed † quid ſi appellatus proſequitur appellationem pro ſe ſine appellante infra annum, quod poteſt, vt eſt dictum faciat citare appellantem abſentem ad procedendum, qui non venit pronunciatur contumax, & cauſa ipſius contumaciam procedens, & proceditur in cauſa, demum ante lapſum anni comparet appellans, & purgans contumaciam, vult appellationem proſequi; numquid debet audiri? & eſt ſciendum, quòd ſic licet enim propter ſuam cōtumaciam poſſit ad inſtantiam appellati in abſentiam appellātis in cauſa procedi, & puniri debeat ſaltem in expenſis; non tamen priuatur proſequutione appellationis, ſi ſuam contumaciam purgauerit, & adhuc reſtat de tempore proſequutionis apellationis, cum ſcilicet quòd audiri non debeat, non ſit iure cautum. argum. de ſen
8 tentia excom. ſi is qui lib. 6. quid † ergò erit iſto caſu, numquid appellato impedito proſequi currit tēpus proſequutionis appellationis, cum non currat appellanti impedito eo caſu, vt in lib. 6. qui appellat, & cap. ex ratione, & cap perſonas, & in d. ca. ſicut appellatione, & licet ſic eſt quòd appellanti proſequi appellationem negligenti currit dictum tempus, & eo lapſo appellatio deſerta eſt, & ſententia tranſit in rem iudicatam, vt in dictis iuribus, & hoc eſt pro appellato, & contra appellantem: ſed contra, ex quo enim appellatio venit in appellati notitiam, appellatio & ipſius ꝓſequutio eſt communis appellanti & appellato, eod tit. cordi, & de elect. cap. 1. & cap. quamuis lib. 6. & clem. eod. ti. cauſam electionis, & cap. conſtitutionem §. inſup facit de mutu. peti. cap. 1. & 2. & de reſtit. Spol. ex. conqueſt. & quod ibi not. per Inn. Hoſti. & D. meum. propterea appellatus eſt reus, cui magis quàm actori fauendum eſt. de iudi. intelleximus. de reg. iuris. cum ſint. & in reg. non licet lib. 6. fo. dicen-

cendum, quòd appellato dicto caſu non currat dictum tempus quoad exequutionem ſententiæ, & condemnationem expenſarum fiendam per iudicem appellationis: non tamen quin appellatio ſit deſerta,& ſententia tranſiuerit in rem iudicatam quoad appellantem, ipſumque appellatum ac iudicem a quo, & ad quẽ, & contra eam per aliquem ipſorum nil poſſit fieri. & ita intelligantur ſcripta per Innocen.& Hoſti.in d.capit.ex ratione.& per D. meum & Paul. hic & per Guill. & Archid.& D.meum.in dictis locis & iſtud cap.Ad ſic namq; dicendũ mouentur maxime d. l. ei qui, & appellatione ipſarum attẽto tenore, ac rationes,& iura quæ gratia breuitatis omitto.

SUMMARIUM.

1 *Exceptionem ineptam proponẽs coram iudice delegato poteſt poſtmodum proponere aptam.*

2 *Iudex delegatus reiiciendo petitionem tamquam inepte propoſitam non deſinit eſſe iudex.*

CAP. VII.

C*um a repulſione.*] In glo. verbali prope fi. ibi interloquutoria eſt, ſupplet.D. m. hoc verum quoad principale: ſecus videtur quoad inſtantiam appellationis. vnde dicit ipſe, quòd eius contrarium quod dicit Gar. poteſt defendi in caſu, quo pronunciatur id, quod diffinit ſaltem inſtantiam cauſæ appellationis in Decret. dilecto, nulla erat inſtantia finita, vel etiam nulla diuiſa allegatio principali poteſt dici finita, & ſic etiam mihi reſcripſit. bene facit, ꝙ not. in Spec. de officio iudicis. §. deſeruit ver. quid ſi propoſitionis coram delegato, vbi
1 dicitur, quòd † ſi quis propoſuit actionem ineptam coram delegato, & ſuccubuit,
2 poteſt proponere aptam, & quòd † ſi iudex delegatus abſoluit reum ab inſtantia propter ineptam petitionem actoris, non eſt functus officio ſuo, quin proponendo aptam poteſt audire, in glo. peremptorie in fi.dicit Paul. pro ratione,quia ex reuocata appellanti ſuper ea per conſequentiam audientia videretur eſſe conceſſa, quod prohibet hæc littera audien. ſecundum eum.

CLE-

CLEMENTINARVM LIB. III.

DE PRÆBENDIS ET dignitatibus. Tit. II.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum de prouidendo de beneficio cum cura vel ſine non comprehendit beneficia electiua.*

CAP. PRIMVM.

S*I dignitatem.*] In gl. idẽ puto in fi. idẽ ſcripſit ſup.eo.tit. ei,cui in princ. li. 6. in glo. ſi intelligas ibi primo R. hoc etiã tenet expreſſe Compo. de reſcript. c. ſanctæ Crucis,in fi.magnæ glo. & Guill.in Spec. tit.2.§. videre reſtat.ver. quid ſi indulgetur alicui in fi. & ibi, & quod ibi not. fac. & ſup.eod. lib. de reſcript. ſi eo tempore, & de præben.cap.ei cui,& quod ibi ſcrip ſi ſuper ver. aliam, & ibi. i. lectura tenet Paul.hoc quoad gratiã diſpenſationis nõ valet in gl. iſtud verum ibi tenent aliqui. ſed Ioan.mo.tenet contrarium de reg.iur.
1 in gnerali lib.6. vbi dicit,quòd † mandando prouideri de dignitate cum cura, vel ſine cura, non mandatur prouideri de dignitate, ad quam aſſumitur quis per electionem.

SVMMARIVM.

1 *Hoſpitalia non conceduntur per litteras Apoſtolicas niſi de illis fiat expreſſa mentio.*

CAP. II.

P*Er litteras.*] *Clericorum.*] Se-
1 cus ergo † in laicis,p quos talia loca regi poſſunt. 18. q. 2. quidam, & infra de re reli.do.cap.quia cõtingit. Directas etiam ſi per eas fiat alicui gratia in alium deriuanda per modum,qui habetur eod. tit. dudum, & cap. is cui, & cap. quamuis lib.6.in gl.intelligo ibi non ampliat gratiam, imo ampliat interdum, vt ſup.eo.tit.ſi plurib.vnitis,primo reſp. lib. 6.& hoc ſaltem ad gratiæ prærogatiuam. facit quod not. D.m.in nouella de reſcriptis duobus ſup.ver.noluerit,in quæſtione ſed quæro,lib.6.

SVMMARIVM.

1 *Collatio ſecundi beneficij incompatibilis,vtrũ operetur vacationẽ primi adeo quòd prouiſus non renuncians collationi inualida carere debeat vtroq.*

CAP. III.

S*I plures.*] In glo. ſi intelligas,prope
1 fi.ibi,cum ceſſante.† ego dico, quòd eo caſu quando ſcilicet nõ tenet collatio ſi antequam adeptus fuit poſſeſſionem pacificam, vel adipiſci poſſit ſi velit, ita quòd non ſtat nec per eum quominus eã adipiſcatur, nõ renũciauerit collotioni minus legitimæ ſibi factæ,priora beneficia vacabũt,& neutrum beneficium talis habebit. ad quod facit eod.tit. eum, qui lib.6.capit. ſi beneficio, & licet epiſcopus eod. tit. & lib. & conſtitutio execrabilis Io.Papæ xxij.§.qui nam.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum de prouidendo beneficia ſpectantia ad collationem epiſcopi,non comprehendit deuoluta pro eius negligentia.*

2 *Legato ſediſp Aoſtolicæ nunquid curratte mpus ſex menſium.*

3 Lega-

3 *Legatus an poſſit conferre beneficia deuoluta, & quæ.*

4 *Exequutor mandati de prouidendo, vtrum debeat attendere tempus datæ mandati; vel collationis a ſe faciendæ circa vacationem beneficiorum.*

5 *Exequutor mandati de prouidendo vtrum poſſit conferre beneficium per epiſcopum in alium tranſlatum.*

6 *Exequutor mandati de prouidendo vtrum poſſit conferre beneficium deuolutũ pro negligẽtia epiſcopi, & poſtea ad eundem epiſcopum reuertantur.*

CAP. V.

SI *de beneficio.*] In glo. ſed numquid ibi
1 qui † confert vice Papæ, in alio ergo exequutore quàm Papa habet locum, & etiã in exequutore Papæ dato ad prouiden. de beneficio certæ nominatæ ꝑſonę, ſpectante ad collationẽ alicuius ſpecialis expreſſi, maxime negligente illo, cui prouideri mandatur, & exequutor locum habet d. c. 2. ſecus ſi exequutor tñ ſit negligẽs. ad hoc de reſcriptis tibi, q. §. in prędictis li. 6. & de præben. c. ſi clericus e. li. dictum vero Compo habet locum cum non exprimitur certa pſona cui prouideri mã-
2 datur, & ad quem collatio pertinet: † ſed nũquid legato Apoſtolicæ ſedis currit tẽpus ſemeſtre d. c. 2. dicendũ, ꝙ ſic, cũ ſit ordinari⁹ de off. lega c. 2. l. 6. poterit tñ cõferre quouſq. conferre põt prælatus ſuæ legationis, iure ꝓprio, vel deuoluto, ſed poſtq̃ eſt deuoluta collatio ad prelatũ, etiã ſuam legationem ex ſua; & alterius negligẽtia
3 inferiorẽ à Papa tunc † quouſq. ſit ad Papã deuoluta collatio, tale beneficiũ deuolutũ conferre non poterit legatus, vt ſatis probat iſtud c. vel verius ꝙ vbi legatus fuit negligẽs in cõferẽdo beneficiũ ꝑ ſex mẽſes, tũc beneficiũ deuolutũ ad Papã conferre non poterit, ſicut ipſum conferre nõ poſſet alius, ad quẽ ipſius beneficij ſpectabat collatio, & idem in exequutore vbi haberet certũ tẽpus ad conferendũ. facit ad hoc ꝑdictũ c. ſi clericus, & infra t. prox. c. 1. & ꝙ ibi not. Iſtud autẽ c. intelligen. cũ exequutor vel legatus non fuerũt negligẽtes, ſed alij ad quos ſpectabat collatio. in gl. coniũge hic in fi. dicendum, ꝙ ſi ad epiſcopũ ſpectabat confirmatio, & ad capitulũ electio, poterit exequutor de illo ꝓuidere. Si aũt ſpectaret confirmatio ad aliũ, & negligentiã capitulũ haberet. epiſcopus ſuperior, tũc ſecus: ratio qa in primo caſu cõfert epiſcopus in 2. vero eligit, & in primo cẽſetur, & facit iure collationis, & in 2. iure electionis. facit. de iur. patro. c. 1. §. vero li. 6 & de elect. ſi cõpromiſſ. 1. reſp. & c. ſi poſtq̃ §. vlt. e. li. & quod not. D. m. e. t. ne pro de-
4 fectu Ad † pleniorẽ intellectv huius c. videtur diſtinguendũ ſic: aut collatio beneficij de quo prouideri, mãdatur ſecundũ formã iſtius c. ſpectat tẽpore dat. litterarũ, & collationis ipſius beneficij ad epiſcopum, aut tẽpore datæ tñ, aut tꝑe collationis tñ, aut nec tꝑe datæ, nec tꝑe collationis ad epiſcopum ſpectat. primo caſu poteſt per exequutorem conferri, & idẽ in caſu 2. qñ ex epiſcopi negligẽtia, & aliorum in hoc ſibi ſucceden. eſt ad Papã deuoluta collatio, & ſpectabat ad epiſcopũ iure principali nõ iure deuoluto collatio, aliàs nõ; & idem in certo caſu ſi ad illum à quo ad epiſcopum pertinet ſpectabat collatio, ſecus ſi electio, vel præſentatio ſecũdum D. m. ſub dubio, & ſecundũ Paul. firmiter, ſecundum quem ratio huius eſt, quia collatio eſt creata de nouo poſt datam litterarũ iſto caſu, & ſic ad eam litteræ non extendũtur. allegat ſup. c. 9. de reſcriptis, quarto vero, & vltimo caſu non poteſt exequutor conferre. verum quod dicitur ſecundo caſu videtur ꝓcedere, nam cũ epiſcopus impediatur ꝑ litteras Papæ, vel proceſsũ exequutoris beneficium vacans conferre, non dicetur negligens, & ſic tẽpus ad conferendum ſibi non curret. de conceſſ. præben. quia diuerſitatem, & per conſequens non deuoluetur ad aliũ collatio, & durabit exequutoris poteſtas, & poterit ꝑpetuo beneficium ipſum conferre, cũ ſibi nõ currat tẽpus ad conferendũ. vt dicit gl. ſed verius eſt ꝙ procedit, & ꝙ tempus exequutori currit hoc modo videlicet ꝙ habet cõferre infra illud tempus, infra quod habet cõferre epiſcopus, & eo lapſo conferre nõ põt ſiue ad epiſcopum, ſiue ad alium ſpectet collatio, nec poſtq̃ ad Papã fuerit de-

 uoluta

uoluta epiſcopo non currit tēpus durante tempore,quo pōt exequutor conferre:ſed eo lapſo currit ſibi tēpus quod habebat ſi non eſſet exequutor: quia tantū habet de tēpore infra quod cōferre pōt epiſcopus: non tñ hoc pōt exequutor, & ſi epiſcopus tēpore ſup.dato nō conferat negligente, deuoluetur ad alium collatio.facit.eo.tit. ſi clericus lib.6.& quod ibi ſcripſi,& infra tit.prox.cum ei quem.§.ſecus. illud etiam quod dicitur de tertio caſu, nō videtur bene dictum, cum in litteris attendi debeat tempus datæ de reſcript.c.eam te,& eo.ti. ſi eotempore li.6. & ſup.ead.quæſt.eo.tit. cap.litteras.bene facit de priuil. cū capella,& quod ibi not.& infra de cenſib.cū ſit, & extrauag.Io.Papæ xxij. ſedes Apoſtolica.quare melius videtur dicendum,ꝙ iſto tertio caſu exequutor conferre non poſſit
5 & hoc ſit verius per prædicta iura † ſed qd erit ſi epiſcopus poſt datam litterarum ꝓprietatem,vel collationem beneficij in alium transfert;numquid tunc exequutor poteſt conferre? videtur hic ſentire Pau.ꝙ poteſt tunc exequutor conferre, cū beneficium iam ſit affectum, vnde trāſiuit cum ſuo onere.dicendum, ꝙ ſuper modum cōmiſſionis verum dicit,prout etiā tenet D. m.hic ver.& idem ſi per modum conceſſionis,licet Paul. videatur ſentire,ꝙ tunc exequutor conferre non poſſit,& hoc verum quādo beneficiū eſt affectum, aliàs ſecus. facit de reſcript. c.tibi qui, li.6.de elect ſi eo tempore eod.lib.& de præben.ſi beneficia, & cap.quodam & de conceſſ.præben. c.exequutor,&cap.ſi capitulo,& cap.ſeq. eod.lib.vt nil remaneat indiſcuſſum.quæ-
6 ritur etiam quid†ſi poſt datam litterarum & poſtquam eſt ad Papā collatio deuoluta deuenit ad epiſcopū proprietas,vel collatio beneficii, & ſic ſpectat ad ipſum pro nunc collatio beneficij ſaltē habitu,& eo reformato per Papam ſpectabit habitu & actu; numquid poterit exequutor beneficiū ipſum vacans conferre?videtur ſecundum prædictos quòd ſic:ſed dicendum eſt contrarium,ſcilicet,quòd non poſſit ſecundum ea, quæ dicta ſunt ſupra, obiiciendo ad id, quod dictum erat ſecundum D. m. & Paul.in tertio caſu.

SUMMARIUM.

1 *Canonici nō poſſunt conferre præbendas vacantes per aſſertionem alterius in cauſa huius Clem. quando in eccleſia eſt certus numerus canonicorum iuratus.*

2 *Tempus conferendi non currit impeditis.*

CAP. VI.

1 SI iuxta.] *vacabit.*] † & ſi eſt in eccleſia certus numerus canonicorum & prębendarū iuramēto firmatus,non poterit per capitulū conferri præbenda illa propter pęnam periurij, quia non poſſent illam conferre niſi canonico ſi erat præbēda canonicalis,& conferendo frangeretur
2 numerus canonicorum, & eſſent periuri,† non tamen curret tempus conferendi his qui habent conferre, debent tamen conferendi licentiam à ſuperiore petere,vt de elect.cap.ſi.& de hoc ſcripſi eod. tit. cum in eccleſia lib. 6.

DE CONCESSIONE PRÆbendæ & eccleſię non vacantis. Tit. III.

SUMMARIUM.

1 *Decretum irritans appoſitum in principio iſtius Clem. cenſetur repetitum in §. autem, & habet vires infra menſem ex forma eiuſdem Clem.*

2 *Pluribus expectantibus quis cui præferatur, & quando incipiat currere menſis.*

3 *Ignorantia nocet in lucro captando.*

4 *Secundus expectans,an,& quando præferatur primo.*

5 *Termino in litteris exſpectatiuis appoſito elapſo, ordinarius poteſt conferre beneficium neglectum.*

CAP.

CAP. VNICVM.

1 CVm ei.] ſecus autem,†ſcripſit mihi D. Fre. exiſtens in Curia ꝑ iuriſtas Curiales teneri,ꝙ iſte verſ. ſiue §. reſpiciat ſuperiora,& antequam extet conditio infra menſem decretum afficiat,& idẽ tenet D. m. de preb. ſi pauper clericus. li. 6. in gl. in iſta forma ad fi. ver. cũ aliàs. ſed ipſe D. Fre. tenebat contrariũ,&non bene meo iudicio dico. n. ꝙ ſiue gratia ſit pura, ſiue conditionalis, qñ menſis apponit decretũ, infra mẽſem afficit, ẽt ante purificationem gratiæ, ſicut afficit ante acceptationẽ qñ pure ſcribitur infra menſem duxerit acceptandũ impetrantẽ facit iſta litera, pro illo, q̃ habet talẽ gratiã ꝓprio motu, ꝙ mẽſis tunc non cõputetur, niſi à tẽpore ſcientiæ, nec habeat locũ iſte §. eo caſu. facit de præben. ſi plurib. l. 6. & quod ſcripſi de reſcript. c. ipſo iure eod. li. hoc caſu ſcripſit
2 Paul. hic, ꝙ † vbi ſunt plures expectantes ſub diuerſa data primus habet ſecũ menſem, & ſecundus ſuũ lapſo menſe dato primo, nam infra menſem datũ primo ſecundus acceptare non põt ſecundũ eum, quo modo hoc ideo q̃a vbi agitur de lucro cap
3 tando† ignorãtia oĩbus nocet vt habetur, 1. q. 4. §. notandũ. facit de præben. dudum
4 ad fi. l. 6. in gl. † ſi. n. ibi videtur ꝙ ſecundus, & bene pro ſecundo impetrante, vbi ante conditionẽ primi exiſtentẽ beneficiũ maxime cum decreti appoſitione eſt affectũ, & vbi vt prædixi. ad hoc infra eo. c. §. ſecus ibi aut recipiendo, &c. & ibi, & eſt ſimile, imo diſſimile, cum ibi ſecũdus præferatur primo, & ibi ſecunda opinio, quæ amplectenda videtur, maxime vbi ſecũdo eſt collatum canonicatum & eſt appoſitum decretum, & non eſt primo appoſitus menſis vel alius terminus, præſertim cũ decreto, vt infra e. c. §. ſecus. nã ſi eſt appoſitus, tũc ſecus, ſcilicet vt primus ꝑferatur. hoc ve-
5 rum niſi menſis eſſet lapſus in gl. iſte † terminus in fi. bene facit quod D. m. ſcripſit de exceſſ. prælat. inter dilectos. ſuper glo. vnde non vltra mediũ ver. & not. diceñ. videtur hoc debere ĩtelligi verũ quantũ ad conferedũ ex debito ipſam ꝑbendã neglectã eidẽ negligẽti, alteri tñ libere cõferre põt ordinarius, ad quẽ collatio ſpectat, nõ exiſtente alio expectante auctoritate Papæ, vel legati de latere, & etiam eidem negligenti ſi velit ſicut antea: qm̃ pro tali negligẽti ſcribe retur conferre poterat, licet illa negligẽs ad eã petendã actionẽ nõ habebat, & hoc velit iſta gl. & prædictum c. ſi clericus, vbi plene de hoc ſcripſi.

DE REBVS ECCLESIÆ non alienandis. Tit. IIII.

SVMMARIVM.

1 *Vnio eccleſiæ collegiatæ non poteſt fieri ſine conſenſu capituli.*

CAP. II.

1 SI vna eccleſia.] In gl. de rectore ĩ fi. ſed† ſi vniatur eccleſia collegiata, nũquid req̃ri debet conſenſus capituli? eſt dicendũ, ꝙ ſic. rõ quia in tali vnione læditur ius capituli, quod habet in eligendo prelatum, quod ius ab inuito nõ poteſt auferri. 16. q. vlt. monaſteriũ &c. rationis in gl. penult. in fi. dicit Paul. ꝙ damnat effectum conſuetudinis circa futura, & ipſam conſuetudinem de nouo inducendam.

DE SEPVLTVRIS. Tit. VII.

SVMMARIVM.

1 *Portantes ad ſepeliendum perſonas prohibitas an ſint excõicati. idem quaritur de prælatis, & aliis non prohibentibus cum poſſint.*

2 *Quarta aut decima non debetur eccleſiæ de ſepultura perſonarum prohibitarum.*

CAP. PRIMVM.

1 NOs, qui.] in gl. hic † occurrunt in fi. dicit Stephanus, mihi non videtur dubium iſti. enim omnes

T 2 parti-

participant ipſis ſepeliẽtibus in crimine: & ideo eadem ſententia ligantur. de ſent. excomm. mulieres, & e. t. ſi concubinæ. & idem dicerem in rectoribus, & prælatis ecclesiarum, qui id fieri patiuntur, cum prohibere poſſint. de ſent. exco. quam te, cum ibi not. dicit Paul. hic, hæc tñ littera potius videtur loqui de ſepelientib. ſepultura terra cimiteriata, q̃ ſepultura officij, & ideo dicentes officium, non videntur teneri hac pœna tamq̃ in cimiterio ſepelien-
2 tes, ſi aliter non delinquant in glo. ſed † q̧ ſunt hi in fi. dicit Paul. per qđ patet ꝙ de talib. parochiali eccleſiæ nõ debetur quarta ſicut nec decima de illicite acquiſitis, de deci. extra tranſmiſſa.

SVMMARIVM.

1 *Præſens vnde dicatur.*
2 *Abſens vtrum præſentari poſſit à patronis ad beneficium vacans.*
3 *Iſta Clem. eſt extenſa ad fratres ſancti Auguſtini, & Carmelitanos.*

CAP. II.

1 DVdum.] In glo. præſentari in fi. nam † præſens, à quo deriuatur actiuum huius verbi præſentari ſcilicet præſento dicitur, quaſi præpoſitum. i. ante ſenſus, vel pręſentib. ſicut oculo, vel alicui ſenſui, ideſt coram oculo, ſecundum Papiam. facit quod not. 3 q. 9. teſtes in gl. ſuper ver. ſub eorũ præſentia, ꝑ
2 quod videtur ꝙ † non ſufficit præſentatori patrono præſentare ſuperiori aliquẽ abſentem ad eccleſiam vacãtem, licet poſſit ipſe præſentans per litteras præſentare, vt de his quæ fi. à præla. ſine conſen. ea noſcitur, & infra de exceſſ. pla. frequens ver. præſẽtatos. vbi dicam de hoc, in gl. vt pa-
3 tet de teſtam. in fi. dominus † Bonif. Papa viij. voluit iſtam cõſtitutionem etiam ad fratres Eremitas S. Aug. extendi & Ioan. Papa xxij. eam etiam quo ad omnia in ea cõtenta ad fratres Carmelitas, prout ego ſub Bulla eiuſdem Io. Papę per ipſius aſſertionem cõtineri vidi. & ita ponit D. m. de reg. conſtitutio. ſuper glo. 2. lib. 6.

DE DECIMIS, PRIMItiis, & oblationibus. Tit. VIII.

SVMMARIVM.

1 *Abſolutio an, & quando requiratur in interdicto; vel excommunicatione.*
2 *Abſolutio conſueuit fieri cum adiectione temporis, vel facti, quando requiritur ſatisfactio.*

CAP. PRIMVM.

REligioſi.] In gl. ſic ſuſpenſi. in fi. dixit Paul. hic, ꝙ aut tempus, vel factũ adiicitur abſolutioni fien-
1 dæ, aut durationi ſententiæ, † primo caſu abſolutio ſemper eſt neceſſaria. de ſen. excom. parochianos, & c. conqueſti, & de offic. ordi. ſignificauit. ſecundo caſu non eſt neceſſaria abſolutio, ſed ſufficit declaratio de immun. eccl. aduerſus in fi. de ſponſa. non eſt nobis, & 81. di. ſi qui ſunt cum
3 concor. communiter † tamen in excõicatione tempus, vel factum adiicitur abſolutioni, quando in ea requiritur ſatisfactio proximi ſecundum eum.

CAP. II.

SI beneficiorũ.] Et ibi qui in vſus infirmorum per iſtam dictionem qui dicit. conſulo quòd de fructib. qui ſuperant in diſtributione, quæ fit pauperibus decima ſoluatur.

DE REGVLARIBVS, ET tranſeuntibus ad religionem. Tit. IX.

SVMMARIVM.

1 *Filius habens parentes, an, & quando illis relictis poteſt religionem intrare.*
2 *Profeſſus qualiter erga parentes pauperes ſe gerere debeat.*

3 Medi-

3 *Mendicantes extra proprium ordinem*
poſtulari non poſſunt etiam ſi tranſie-
rint, & reuerſi fuerint.
4 *Tranſeuntium pœna non habet locum*
in tranſlatione per ſuperiores.
5 *Mulieres an comprehendatur diſpoſi-*
tione iſtius Clem.
6 *Predicare vtrum poßint regulares trā-*
ſlati, apoſtata, & ſimiles.
7 *Doctorari aut licentiari; vel officia pu-*
blica exercere an poßint regulares
tranſlati apoſtata, & tales.
8 *Acta, & geſta per regulares tranſeun-*
tes, aut apoſtatas; an & quando va-
leant, & qua.

CAP. PRIMVM.

VT *profeſſores.*] *Paupertatis.*]
Super rubrica de regulari
1 bus † aduertendum, quia
filius qui eſt in ſeculo con
ſtitutus, ſi habet paren-
tes, qui ſine ipſo ſubſtentari non poſſint,
non debet eis relictis religionem intrare,
quia tranſgrederetur præceptum Domini
de honoratione parentum: ſi vero ſine eo
parentes vitam tranſire poſſint, licitum eſt
ei deſertis parentibus religionem intrare:
2 ille vero, qui iam eſt in religione profeſ-
ſus, reputatur iam quaſi mortuus mundo,
vnde non debet occaſione ſubſtentatio-
nis parentum exire clauſtrum, & ſe iterum
ſecularibus negociis implicare: tenetur tñ
ſalua ſui plati obedientia & ſuę religionis
ſtatu piũ ſtudium adimplere, qualiter eius
parentib. ſubueniatur. vide in catho. in ver
3 bo honoro. † Profeſſus ordinẽ mẽdicantiũ
ad aliquam eccleſiam, vel monaſterium,
extra ſuum ordinem poſtulari non poteſt
vt extrauag. Io. Papæ xxij. quæ incipit di-
ſpendiis. idem ſcripſi ſup. eod. q. de elect.
cap. 1. ad non mendicantium, quòd ſi epi-
ſcopus de ordinatione mendicantium re-
nunciauit epiſcopatui, & de licentia Pa-
pæ tranſiuit ordinem non mendicantium,
habet locum in eo hæc conſtitutio ſecun-
dum Paul. facit ad hoc de elect. lib. 6. &
quod ibi not. Trãſierunt, per hoc videtur,
quòd ſi tranſierunt, & redierunt eamdem
pœnam incurrant in ſuo ordine mendicã-
tium. facit 19. quæſt. 3. mandamus, & de
ætat. & quali. intelleximus, ſecundũ Paul.
quod verum videtur ſi profeſſionem fe-
cerunt in ordine vtroq. aliàs ſecus, & qđ
4 dicit † tranſibunt, vel tranſierunt ſupplen
dum eſt ſcilicet voluntarie, nam ſecus eſt
ſi per ſuperiorem transferatur, nec ad pe
titionem ipſorum, vel aliorum pro eis ex
euidenti neceſſitate, vel vtilitate: quia
tunc non erit locus huic c. facit 7. q. 1. mu-
tationes, & c. ſcias, & ſup. de rerum per̃mu-
tatione, qñ tum, & qđ ſcripſit Arch. ſup. de
reſcriptis ſi pp tua debita l 6. ĩgl. tũ iſtud
verbum, circa medium verſ. ſecus tñ credo
in gl. prædicationes in fi. & quod not. ſup.
e. q. de elect. cap. 1. & de ſepul. c. 1. & ſup.
eo. tit prox. c. 1. & de reli. do. cap. vno ſu-
per ver. cunctos. per D. in eum. li. 6. prædi-
cta not. glo. in ea parte, qua dicit, q iſtud
5 cap. habeat locum etiam † in mulieribus,
non procedit ſecundum Guill. de Mo. Al-
dus qui dixit hic, quòd in ſtatu ordinum,
non mendicantium, ſunt omnes ordines
mulierum indiſtincte, & etiam virorũ ex-
ceptis quatuor, quæ ſunt Prædicatores,
Minores, Carmalitæ, & Eremitæ. ſed di-
dicendum, quòd de ordine mendicantiũ,
ſunt etiam feminæ, vt patet in ſororibus
prædicatorum, & minorum, qui ſunt men-
dicantes, licet habeãt priuilegia quòd poſ
ſint habere poſſeſſiones, quòd non teneã-
tur ad collectas. in glo. ergo non poterunt
6 ibi, contrarium puto idem Paul. de † ſollẽ
ni prædicatione, quæ fit ex commiſſione
& populo conuocato, ſecus de priuata; nec
videtur ſecundum eum, quòd talis poſſit
7 ad officium † doctoratus admitti, vel licen
tiari. dicit tamen quòd ſi talis agit ea, quę
ſunt publici officij, vt quia eſt vicarius epi
ſcopi, vel vt prçlatus, quia eſt confirmatũ,
8 valent † ea, quæ fecit licet probetur po-
ſtea, quòd erat talis, qui hoc non poterat,
ſecus ſi iure priuato, vt quia eligit præla-
tum, non valebit electio ſecundum eum.
hic primũ fateor, vbi ſtatus illius talis ne-
ſcitur communiter, ſecus ſi eſſet notorius,
quia tunc non valeret: ſecundum etiam fa
teor vbi elegit, ſcilicet cum aliis, ſecus vbi
eſſet ſolus, & in ipſum ius eligendi recide-

rẹt, quia tunc idem, quod in primo caſu, cum etiam iſto caſu cēſeatur electio iuris publici. facit quod ſcripſi de ſent. excom. ſi non. poſt D.m.

SVMMARIVM.

1 *Habitus geſtatio an quando, & quanto tempore profeſſionem inducat.*

CAP. II.

1 EOs, qui.] In glo. licet † in fi. idem
ſcripſit D. meus eod. tit. capit. ſta-
tuimus. audiui, & vidi in regula ip-
ſorum, quòd etiam nouitij aliquando por-
tant in nouitiatu habitum cum caputio
ſuto, qui eſt habitus profeſſorum: quia
profeſſi numquam habitum ſine caputio
ex quo ſunt profeſſi portant, ſed nouitij
tātum. & vide quod ſcripſi de voto, & vo.
re. cap. 1. lib. 6.

DE STATV MONACHORVM vel canonicorum regularium. Tit. X.

SVMMARIVM.

1 *Nigrum vnde dicatur.*
2 *Album & nigrum ſunt duo extremi colores.*
3 *Colorum ſpecies ſeptem*
4 *Monachus albus nō poteſt eligi in Abbatem nigrorum.*
5 *Colorum diuerſitas inducit diuerſitatē perſonarū, & parit diuerſos effectus.*
6 *Modeſtia conſiſtit in facto, temperātia autem in dicto.*
7 *Habitus religioſorum habet quatuor notabilia requiſita.*
8 *Super abundantia quid.*
9 *Prior ſeu prælatus quis intelligatur.*
10 *Vnire eccleſias exemptas ſolus Papa poteſt.*
11 *Vnio eccleſiarum epiſcopi vel abbatibus ſubiectarum poteſt fieri ſine licentia Papæ.*
12 *Vnio eccleſiarum capituli an fieri poſſit ſede vacante.*
13 *Exempti vtrum à ſolo Papà, vel etiam à legato, aut ordinario diſpenſari poßint.*

CAP. PRIMVM.

1 NE in agro.] Nigrorum.] † niger, nigra, nigrum deriuatur à nube quaſi nubiger, i. nubem, & obſcuritatem gerēs. vnde in auro; actio ſi mala ſit, omne nigreſcit opus, & Horatius. Hic niger eſt, hunc curatione caueto. & eſt ſciendum, vt dicit Ariſtoteles in
2 lib. de ſenſu & ſenſato, ꝙ † album & nigrū
ſunt duo extremi colores, & eſt niger color vltimus in coloribus cæteros colores
3 viuificat, & clarificat, & ſunt tñ ſeptē † ſpe-
cies colorum, ſed quatuor tantū ſunt principaliores ſcilicet albus & niger, citrenus & rubeus, & facit littera iſta, & ſupra.
4 tit. prox. ca. vlt. ad id, quòd † monachus al-
bus non poſſit eligi in abbatem nigrorum monachorum, vel econtra vt ſup. eo. q. de
5 elect. c. 1. nec mirum † cum diuerſitas co-
lorum inducat diuerſitatem perſonarum, & diuerſos operetur effectus vt ſupra tit. prox. cap. vlt. ibi in colore, &c. Modeſtia
6 ideſt temperantia & diſcretio, & † eſt mo-
deſtia in facto, ſed modus in dicto, vel concupiſcentia: vnde dicitur, religioſis nō ſit notabilis habitus vide licet nec affectatis
7 veſtib. placere ſed moribus, † Quatuor au-
tem ſunt in habitu religionis notabilia, ſcilicet vilitas & precioſitas, paucitas & ſuperfluitas: in vilitate, vana gloria, & ſimulatio in precioſitate ſuperbia, & dilectatio: in paucitate intollerantia, ſeu deſperatio: in ſuperfluitate amor ſæculi, non amor cœli; amor palatij, non paradiſi notatur. vtamur ergo mediocritatis menſu-
8 ra. vnde dicit in quarto Eth. quòd † ſuper
abundantia, & inordinatus defectus ad iactantiam pertinet. ſed Auguſt. in tertio de doctrina chriſtiana dicit: In omnibus exterioribus rebus non vſus rerum ſed libido

vtentis

vtẽtis in culpa eſt,41.di.quiſq; §.ſanè monachi & moniales videntur quoad hoc iſta conſtitutione adſtringi, cum maſculinum concipit fœmininum.de elect. generali li. 6.& 17.queſt.4.vbi de hoc per Archid ad hoc, quod D. meus not. ſup. eod. q. tit. prox.ca.1.ſemper, licet dicat ſemper, non tamen debet intelligi, quòd communicet tempore generalis interdicti niſi celebrando do ad hoc de ſponſa.nõ eſt nobis.de pœni. quòd in te.de ſent. excommun. ideſt ratio & eod.ti. Alma mater §.quia vero & §.adiicimus. §. in feſtiuitatibus, & §. cæteris
9 lib.6. † ad priorem clauſtralem ſubaudi, vel alium prælatum maiorem poſt abbatem, vt in conſtitutionibus Benedicti Papæ xij. ordinis beati Benedicti monachorum nigrorum ſub rubrica de mutuis ac venditionib. circa fi.&ſi non ſit alius prælatus maior, intelligi debet de illo, qui ſaltem eſt maior ordine, vel antiquitate. de ma & obe.cap.1.& in his, quæ ibi not.facit hæc littera, quòd vi ad prælatum cum conſilio, & cõſenſu capituli ſpectat beneficiorum collatio, ad idem de his quæ fi. à præla. ſine conſen. cap.ead. noſcitur.facit etiam quòd monaſterio vacante abbatis iuriſdictio ad priorem clauſtralem, & ad conuentum deuoluitur pro locorum ipſorum.ſatis probatur per iſtam literã ſecun-
10 dum D.m.quòd † pro vnione prioratuum exemptorum recurri debet ad Papam, vt mihi reſcripſit D. meus. ad hoc de priuil. auctoritate.lib.6.& de ver.ſignif.veniens, & de tempor. ordin.cum nullis.§.vlt.eod.
11 lib.ſed hoc † videtur verum in vnione locorum exemptorum adinuicem facienda, & quæ ſubſunt Papæ immediate: ſecus ſi ſubſunt alij, quia tunc illius conſenſus, cui ſubſunt ſufficit, nec requiritur Papæ licentia. poteſt etiam epiſcopus eccleſiam ſibi ſubiectam, & in qua habet abbas exẽptus inſtitutionem, & deſtitutionem rectoris ipſius monaſterio exempto vnire. ad hoc de his quæ vi met. ve cau. fi. cum dilectus.in fin.primæ glo. & de priuil.tuarum in princ.ſecundũ Do.meum.& de reſtit.ſpol.olim cauſam, & quod ibi not.per Ber. & per Innoc.& Hoſt. & de donat.inter dilectos per locorum ipſorum ordinarios, ideſt epiſcopos, & eorum ſuperiores, ad quos de iure communi hoc pertinet.de exceſſ.præla.ſicut in iure ſup.eod.q.de re. eccleſ.nõ alie.ſi vna eccleſia, vel per alios ex priuilegio, vel cõſuetudine præſcripta, de præſcript. auditis. de exceſſ. prælat. accedentib. poterit etiam multo fortius per legatum Apoſtolicæ ſedis de latere, quo caſu non indiget conſenſu abbatum licet aliã indigeant vt hic facit de offi.leg. cap.1.& 2.& de verb. ſignifi.cap.1. primo
12 reſponſo eod.lib. ſed † numquid ſede vacante poterit capitulũ iſtam vnionem facere? dicẽdum quòd ſic, dummodo nil depereat iuri epiſcopali, aliàs nõ.facit quod not.de ma.& obe.cap.1.lib.6. rationabili cauſa. ſubſtantia enim cum eis fuerit diſpenſatum per ordinariũ ad hoc de elect. cum ex eod.lib.6.& hoc verum in non exceptis vt ibi, ibi, ſubiectas ſibi, prout etiã
13 ibi not.per Archid. † cum exemptis vero Papa vel legatus de latere diſpenſabit de pri. auctoritate, vel dicendum, quòd etiam ordinarius diſpenſare poteſt cum exemptis ad inſtãtiam exemptorũ.ad hoc de præſumpt.veniens, & de ſent. excommunic.cap.religioſo, & de priuil. volentes li.6. not.per D. m. poſſint etiã diſpenſare ipſorũ abbates in hoc cũ ipſis monachis ſi hoc habent ex priuilegio vel conſuetudine præſcripta. de præſcript. auditis & de exceſſ.præla. accedentibus, & de offic. Archi.dilecto, & quod vtrobiq. not.& de præben.cap.cum ſingula lib.6.& quod ſup.eo.cap.not.§.ad hæc.

SVMMARIVM.

1 *Ordinarij dicuntur epiſcopi.*

2 *Viſitatio monaſteriorum monialium exemptarum an poſſit per ordinarios delegari.*

3 *An per capitulum ſede vacante.*

4 *Abbates, & abbatiſſæ bene dicuntur. Priores, & prioriſſæ minime.*

5 *Benedictio abbatis, vel abbatiſſæ an ſit reiterabilis.*

6 *Corrupta vtrum fieri poßit abbatiſſa, & vtrum epiſcopus poßit cum ea diſpenſare.*

7 *Viſitatores ordinarij monaſteriorum* monia-

monialium exemptarum an poſſint abbatiſſas inſtitutas deſtituere.

8 *Abbatiſſæ & moniales exemptæ non permittentes ſe ab ordinariis viſitari, qua pœna afficiantur.*

9 *Viſitatores monialium vtrum cognoſcere poſſint de vitioſo ingreſſu, & illas priuare officio, beneficio & monaſterio.*

CAP. II.

1 ATtendentes.] † Ordinarios.] Ideſt
diœceſanos epiſcopos ſecũdum
Guill. de Mon. Aldu. ad hoc de
ſta. mon. cap. vno. §. fi. in princ. & in fi. li. 6.
2 nec † poterunt quoad exempta monaſte-
ria hanc viſitationem alteri delegare cum
ipſi ſint delegati ſecundum ea quæ not. p
D. m. de offic. ordin. ſi epiſcopus ſuper ver.
per alium lib. 6. vel dicas, quòd hoc pote-
runt ſecundum ea, quæ not. Berq. & D. m.
3 de offic. ordin. eis quibus, † ideo iſto caſu in
iſta viſitatione monaſteriorũ exẽptorum
ſuccedit capitulũ ſede vacante, prout not.
D. meus de hæret. ad abolendã. ſuper vlt.
gl. & conſultus ſuper hoc a me numquid
ſ. ſede vacante poſſit capitulum exem-
pta monaſteria monialium viſitare, reſcri
pſit mihi, quòd non, & fuit hoc de facto in
ter capitulum Florẽſe, & monaſterium de
Montignano Flor. diœc. abbatiſſæ, ideo di
4 cit abbatiſſæ, quia † abbates, & abbatiſſæ
bene dicuntur priores, vel prioriſſæ not.
vt de elect. nihil eſt ad fi. de ſup. ne. præla.
cap. primo de re iudic. inter monaſterium
in fine. de accuſ. meminimus. de elect. in-
demnitatibus §. ſane lib. 6. in gl. vt ſcripſi
5 ibi quid ſeruet Curia, & videtur ſeruare, †
quòd non ſit reiterabilis. vidi contineri in
quibuſdam litteris commiſſionis Papalis,
in quibus, mandabatur abbatem, iam pro
motum minus canonice diſpenſatum ad
abbatiatum promoueri, cumq. ſi non fue-
rit benedictus benedici, in gl. puta ipſius,
qui poteſt. ſed quis iſte, dic, quòd ſecundũ
ea, quæ ipſe D. meus not. ſup. ead. q. de e-
lect. cap. 1. ſup. ver. eligatur lib. 6. ſed vide-
6 tur † quòd & epiſcopus diſpenſare poſſit,
quòd corrupta in abbatiſſam promoueatur,
ſecundum ea, quæ notat. Archidiac. in d.
capit. indemnitatibus, & ſecundum In-
nocent. & Hoſti. 18. quæſt. 2. quoniam ſit
in glo. ſi religioſus, vbi dicit, quòd ſi re-
ligioſus vocetur ad abbatiam, vel prio-
ratum, vel aliam dignitatem inferiorem
epiſcopatu, & diſpenſatione indigeat,
poterit epiſcopus diſpenſare &c. dic, vt
ibi, & D. meus. de ætate & qualit. tuam ſu-
per ver. prouiſionis, & Guill. in Spec. t. 1.
§. nunc de epiſcoporum ver. 61. quòd epi-
ſcopus hoc poſſit tenet hic Paul. facit ad
hoc de ætate, & qualit. & permittimus li.
6. & quod not. per D. meũ de corpo vitia.
7 cap. Thomas. D. meus, & Paul. ſcripſerũt
hæc, quòd abbatiſſæ monaſteriorũ exem-
ptorum per viſitatores ordinarios nõ poſ-
ſint deſtitui. all. quod ſcripſit Innoc. de æ-
tate, & qualit. quæris. dicentes. quòd ſi pri-
uaretur non cogerentur ſeruare, quæ ſer-
uare tenentur, ſed Hoſt. ibi tenet contra,
quod mihi placet, nam ſicut vox mortua
compellit beneficiatum ad ordines per be-
neficij priuationẽ, vt de elect. licet canon.
& cum ex eod. lib. 6. ſic & vox viua pari ra-
8 tione hoc poterit. quid † ergo ſi abbatiſſæ
ac moniales nolunt viſitatores ad viſitan-
dum recipere, vel ipſorum mandatis pare-
re, numquid poterunt tandem, poſt alias
pœnas earum creſcente contumacia cre-
ſcere debet pœna etiam priuationis bene-
ficij. de ætat. & qualit. cum bonæ. vbi hoc
eſt expreſſum, & ibi not. per D. meum. ad
hoc de iud. cum non ab homine, & vt lit.
non conteſt. quoniam frequenter in fine.
permittitur namq. viſitatoribus etiam ge
nerali capitulo deputat. propter contu-
maciam, & contemptum monachorum
eos a cœtu aliorum remouere; licet alia
delinquentes remittere debeant corrigen
dos ab abbatibus ſuis, vt eod. tit. ea quæ
ver. ita tamen, & ver. ipſi etiam, & prout
etiam ibi no. per D. meum. ſed contra viſi-
tatores iſti ſunt delegati quoad exemptas
moniales. ad hoc de præben. hi, qui lib. 6.
& de hæret. ad abolendam, & ibi not. per
D. meum, vtrum iudices delegati vigore
iuriſdictionis delegatæ non poſſint aliquẽ
beneficio priuare, vt ſcripſit D. m. de ho-
micidio, per humani lib. 6. non obſt. ſecun
dum Hoſt. de conceſſ. præben. quia diuer-
ſitatem,

ſitatem, & de acc.cum dilecti.quia ibi habebat ſpecialem poteſtatē.rurſus ante de-
9 terminationem huius quæritur quid † ſi quis, cuius interſit, corā viſitatoribus denunciet abbatiſſam, & moniales, quòd nō habeant canonicum ingreſſum, & eſt paratus hoc etiam incontinenti probare, nūquid de hoc iſti viſitatores cognoſcere poterunt, & ſi poſſint, & ita inuenerint, vel aliàs ſit notorium; numquid poterunt declarare eas iuſtum titulum non habere, ipſaſq. remouēdas eſſe, & ſicut de facto ſunt & ita de facto etiam remouere videtur, ꝙ cognoſcere poterunt, & pronunciare non habere canonicum ingreſſum, ipſaſq. remouendas eſſe, vel ſuperiori referre 3.q.6. accuſatus 16. q. 1. frater noſter, eſt ibi in glo penult. vel hoc declarare ſi ſit notorium. ar. de appellatione ſollicitudinē, ver. ſi verò notorium ibi declarare, & in gl. ſed numquid, & quod ſcripſit ſup. ea. D. m. & de officio vicarij c. penult. in glo. hæc littera. li. 6. Sed in cōtrarium facit qđ ibi ſcripſi poſt eum, & quod ipſe ſcripſit poſt Innoc. & Hoſt. de officio delegati ſup. eo & de re iud. de cætero ſup. 1. glo. in quæſtione ſed facit. pro quia delegatus gerit. vices delegantis 93. diſt. cap. vlt. 94. diſt. c. 1. & de reſcriptis ſup. litteris, & maior eſt ordinario de officio delegati ſane qa. & c. paſtoralis, & quod ab eo fit dicitur à delegante fieri, vt in præall. cap. hi qui. poterunt ergo hoc facere niſi ſint prohibiti à iure, vel à committente. quid ergo tenēdum? videtur dicendum, & primo ad primum, ꝙ viſitatores dati à iure vt hic circa exēptas eas ꝓ p̄teritis delictis priuare nō poſſint, & idē in datis à capitulo generali. aliter tñ punire poterūt vt in prædicto ca. ea quæ poterūt. ſecus ſi ſunt contumaces, & rebelles, vt tunc propter odium inobedientium maxime notorie poſſint etiā beneficiis priuare. ſ. di. contumaces. 81. di. ſi qui ſunt 90. di. Eleuterius. 8. q. 1. ſciendum in fi. 15. quæſt. 7. ſi quis tumidus. 23. quæſt. 5. ſi apud. bene facit de offic. deleg. præterea. ſi vero ſunt dati ab homine, vt à Papa, vel legato de latere tunc poterunt priuare etiam pro peccatis cōmiſſis etiā exemptos, ſiue ſint generales, ſiue ſint ſpeciales, vt de reſcriptis dilectus filius Abbas de re. iud. cum infra & de accu. qualiter j. & c. cum dilecti. facit quo ad datos à legato de elect. ſi Abbatē de off. leg. c. 1. & 2. & de verb. ſig. c. 1. li. 6. & hoc maxime ſi dicatur ī cōmiſſione, corrigatis & c. ꝑ ea, quæ not. de ver. ſign. quærēti, in prima gl. & idem ſi dentur ab inferiore, qui priuare poſſit circa ſubditos ſuos, nec ob. de off. 6. capit. penult. lib. 6. quia ibi loquitur in vicario epiſcopi ſimpliciter ſine dicta clauſula corrigens, &c. Ad vltimum vero dicendum eſt, quòd iſti viſitatores, vel dati à capitulo generali cognoſcere poterunt non ad finem ſententiandi, ſed ad ſuperiorem referendi. ſi autem ſit notorium, itaꝗ negari non poſſit, nec indigeat cognitione iudiciali, tunc poterunt declarare eas iniuſtum ingreſſum habere, & remouēdas eſſe, ac etiā remouere de facto, vt de facto tenent. ar. 23. quæſt. vlt. ecce. & quod ibi not. & de fil. presb cap. quoniam. facit qđ ſcripſi infra eod. lib. de pœnis, cap. 2.

DE RELIGIOSIS DOMIBUS, vt epiſcopo ſint ſubiectæ. Tit. XI.

SUMMARIUM.

1 *Legata vel oblata ad vnum vſum non poſſunt per inferiorem a Papa ad alium vſum conuerti, quando ille vſus exerceri, & adimpleri poteſt.*

2 *Mutatio voluntatis vtrum fieri poſſit per legatum de latere.*

3 *Plenitudinem poteſtatis non habet legatus etiam de latere.*

4 *Ordinarij locorum, an & quando ſe intromittant de iuriſdictione prælatorum inferiorum extra caſum negligentiæ tantum, vel habeat inter eos locum præuentio.*

5 *Ratione ſemel reddita ante, & quando quis cogatur iterum reddere.*

6 *Priuilegium, & præſcriptio æquiparantur.*

7 *Sedis Apoſtolicæ, & Rom. Pont. appellatio differunt.*

8 Lega-

8 *Legatus de latere exercere poteſt vt ſedes Apoſtolica non vt Pontifex.*

9 *Teſtatoris voluntas ad certum vſum maxime pium pro lege ſeruanda eſt.*

CAP. II.

1 Q*Via contingit.*] Ad illum nõ † legata, vel oblata ad certum vſum nõ poſſe per inferiorem à Papa conuerti ad alium vſum. hoc verũ ſi fieri poteſt, aliàs non: quia ſi non poteſt conuerti ad illum vſum etiam per inferiorem à Papa, facit de teſta. nos quidem, & facit hoc ad quæſtionem talem, legauit teſtator per exequutores ſuos in fundo fieri hoſpitale, ipſumque dotari ad vſum pauperum, & quòd rector ipſius poneretur, & remoueretur per quẽdam prælatum. exequutores volunt de auctoritate Diœceſani facere vnã eccleſiam religioſorũ: quæritur nũquid poſſint, maxime contradicẽte illo p̃lato, & videtur ꝙ non per litteram iſtam. & quòd hoc poſſint conſuluit D. m. cum quibuſdam aliis iuriſtis, dicens ꝙ qui melius & magis facit, non aliud ſed idem facit. ſed plus eſt eccleſias religioſorum facere q̃ hoſpitale. facit. de voto. ſcripturæ quod de reg. iur. plus ſemper lib. 6. in contrariũ facit quia vltima voluntas defuncti pro lege ſeruanda eſt modis omnib. 13. q. 2. vltima volũtas. de teſtam. tua nobis & de cele. miſ. cũ Marthæ. vnde ſic forma mandati debet diligenter ſeruari nec plus in ſe continet quòd eſt minus eo caſu vt de præben. cui de non ſacerdotali lib. 6. & eod. ti. & lib. cum in illis in fi. prout etiã not. D. meus in d. regula plus de reg. iuris. & cap. cuilibet pari, vel eadem rõne idem in vltima voluntate, vt in cap. non liceat, nec plus, nec minus, neque aliud. bene fa-
2 cit iſta littera cum tamẽ ea &c. ſed † numquid alteratio iſta fieri poterit per legatũ Apoſtolicæ ſedis de latere, vel auctoritate ipſius, & videtur, ꝙ non, ſed per Papã tantum, vt not. hic D. m. & de offi. lega. quòd tranſlatus ſu. princ. glo. ſed quòd poſſit facit quod ipſe D. m. ſcripſit de elect. ſi abbatem ſuper ver. trasferendi, & eadem gl. lib. 6. & de priuil. cap. auctoritate eod. lib.
3 verius videtur quòd non poſſit † cum hoc poſſe procedat de plenitudine poteſtatis, quam legatus, non habet. ad hoc ſupra de præben. cap. per litteras in princ. & in fi. forte ſi cõſentiret hęres defuncti ex cauſa poſſet hoc fieri per legatum, & etiam per epiſcopum loci. ſed ea, quæ ſcripſit D. m. de teſta. de his in glo. non videtur, & facit
4 quod in prin. ſcripſi negligentiã. arguet † ꝙ de iuriſdictione minorũ prælatorum Diœceſani ſe non intromittunt, niſi in caſibus negligentiæ, prout not. D. m. infra de celebrat. miſſ. graui quòd exaudio, niſi inferiores prælati iuriſdictionem illam habẽt ex priuilegio Apoſtolicæ ſedis, vt hic, vel ex conſuetudine præſcripta: itaquòd non ſolum ſit inducta, quòd ſubditis prælatis iuriſdictionem tribuat, ſed etiam taliter, quòd Diœceſanus illam exercere nõ poſſit, niſi ſupplendo ipſorum negligentiam, vel defectum, & quando talis iuriſdictio ad eoſdem inferiores prælatos non pertinet de iure communi. aliàs ſecus, quia ſi pertinet ad eos de iure communi, tunc poteſt eam Dięceſanus libere exercere, non obſtante, quòd eam etiam poſſint exercere inferiores prælati: erit tamen inter eos locus præuentioni, eritque potior præuenientis cõditio ſecundum ea, quæ ſcripſit D. m. de offi. ord. paſtoralis. & eod. tit. cap. cum epiſcopus lib. 6. faciunt etiam de off. archiepiſcopi capi. 1. & cap. cum ſatis & cap. dilecto. & de off. archipresbyt. cap. vltimo, & quod not. per Hoſt. & per Innoc. de præben. in lateranen. & de cap. mo. cap. 2. & per D. meum de cenſi. cum venerabilis ſuper glo. 2. Reddere rationem, not. archid. ſed Io. mon. de cler. ægro. cap. 1. in fi.
5 lib. 6. quòd † qui ſemel rationem reddit ſuper eiſdem rationem reddere non tenetur. quod intelligit Io. mo. verum eſſe, vbi plenam reddit, prout debuit, vt ſcripſit D. meus ibidem, & ſi per ſuperiores ipſorum in hoc negligentiam commiſerint, vel defectum poterunt hoc ſupplere locorum ordinarij, vt ſup. eod. cap. 1. reſp. vel Apoſtolica ſedes tantum, cum iſte § excipiat ab illis, quæ dicuntur ſup. eod. capit. 1. reſp. & ſeq. ad hoc de ſup. negli præla. capit. 2. ab antiquo intelligo, itaquod eius contrarij non habeatur memoria, vel ſaltem ſpatio xl. annorum cum titulo. ad hoc de elect. generali

nerali lib. 6. & quod ibi not.& de præſcr. cap.1.eod.lib.à contrario ergo poteſt argui, quòd vbi non habuerint ab antiquo
6 ſecus erit: † quod eſt verum, niſi per epiſcopum, vel alium qui hoc poſſit prædicta concedantur,& per hoc patet, quòd ex lõginquitate temporis haberi poſſit, quòd ſine priuilegio haberi non poſſet,& quod haberi per priuilegium etiã per præſcriptionẽ haberi poteſt.de verb.ſignific.ſuper quibuſdam §.præterea, & de præſcript.c.1.lib.6.in glo.not. per hanc reg. in fi.licet ſic dicat D.meus,tamen in contrarium facit, quod ipſe ſcripſit de elect. ſi abbatem ſuper ver. tranſeundi lib. 6. & ſuper glo.
7 vbi dicit, † quòd aliud eſt dicere Apoſtolicæ ſedis, aliud Romani Pontificis, vt in
8 primo poſſit† legatus Apoſtolicæ ſedis de latere, in ſecundo non poſſit. idem quod hic ſcripſit de offic. lega. quòd tranſlationem ſup. glo. 1. ibi item ſolus Papa. vnde hic,& ibi videtur excludere legatũ:ſed in cap.ſi abbatem,& de priuil.cap.auctoritate lib.6. non excluditur legatus à poſſefacere, quod fiendum erat ab Apoſtolica ſede. videtur iudicio meo poſſe dici, ꝙ hic agitur de eo, quod diſponere eſt facere contra legem, quod ſoli principi vel Pa
9 pæ licet. nam † diſpoſitio teſtatoris facta ad certum vſum, maxime pium, pro lege debet ſeruari. 13.quęſt.2.vltima volũtas, & ibi in gl.& ideo nomine Apoſtolicæ ſedis intelligitur Papa tantum,& non legatus, aliàs ſecus, & ita intelliguntur prædicta.de hoc etiam dixi ſup.eod.cap.in quæſtione,& in d.cap.ſi abbatem.

DE IVRE PATRONATVS. Tit. XII.

SVMMARIVM.

1 *Plures patroni quomodo intelligantur.*

2 *Maior pars patronorum quomodo intelligatur.*

3 *Abſentes patroni an ſint vocandi.*

4 *Plures rectores, an, quando, quomodo præſentari poſſint.*

5 *Uniuerſitates plures patronæ quomodo præſentent rectorem.*

6 *Clericus verum præſentetur à patrono vel à rectore.*

CAP. II.

1 *Plures.*] Siue † ſint mares, ſiue fœminæ. 18. quæſt. 2. Eleuterius.de cõceſſ.præben.cap. vlt. 16. quæſt.7. filiis, ac nepotibus, & no. quia dicit plures, nam ſecus ſi vnus à pluribus, quia tunc tot haberet voces, quot eſſent teſtatores.idem ſi plures à pluribus,idem ſi patronus à cõpatrono, quia tunc habebit duas voces pau. vnius, vt ſi duo fuerunt a principio patroni & ex vno ipſorum remanſit vnus, vel duo,& ex alio remanſerunt x. non habebũt inter omnes vtriuſque patroni filios, & hæredes, niſi duas voces, ſicut primi duo habebant in prçſentatione rectoris, itaquòd ſi illi duo, vel vnus præſentet vnum, & illi x. alium, admitti debet idoneior:quòd ſi ſunt ęquales meriti,locus erit gratificationi vt ſuperior admittat quem velit,ſecundũ ea,quæ not.Innoc.& Hoſt.eod.tit.cap.1.& Hoſt. & Goff.in ſumma elegant.de elect. venerabilem ad hoc c.cum autem.ſi vero iſti x. diſcordent inter ſe, maior pars ipſorum x.etiam partium comparatione minorum facient vnam vocem,&ſi alij duo ſunt,vel vnus, vbi eſt vnus alterius patroni concordabunt cum eis, in præſentatione rectoris erunt duæ voces,ac ſi omnes inſimul præſentarent,&quòd dicit, vnius,intelligo reſpectu aliorũ patronorũ,quos habet eccleſia.quid enim ſi tantũ vnicũ patronum habet eccleſia, qui plures ex ſe dimiſit hæredes, dico, quòd tot voces habebunt quot hęredes:ita quòd locum habebit quod dicitur infra eod.cap.2.& vlt.reſp. & etiam ſi eſſet tantum vnus patronus erit locus ſi ni huius cap.ex eadem cauſa:ſed quæ præſentatio valebit ſi x. vel maior pars ipſorũ &vnus de duobus aliis præſentant vnum, & minor pars de x. cum illo vno ex duob. præſentant alium, dico valere præſentationem factam à x. vel maiore parte ipſorum,& ab vno ex duob.facit quod no.Cõpo. ſecundum Vinc. de reſcrip. paſtoralis ſup.ver.concordare.ver.item quid ſi tres. & idem dico,ſi decem, vel maior pars ipſorum

ſorum

ſorum præſentant vnum, & quilibet illorum duorũ alterius partis præſentat vnus vnum, & alius alium: & eſt ratio, quia cũ inter omnes habeant tantum duas voces, itaquòd decem, vel maior pars ipſorũ habent vnam vocem, & duo habebũt aliam
2 & † maior pars partium comparatione minorum in patronis laicis ſit potius, & vt præfertur eſt reperire maiorem partem ex parte illorum decẽ vel maioris partis, qa præſentatus ab eis habet ſaltem vnam, & dimidiam vel vnam vocem, ſed præſentatus, ab vno ex duobus, qui pro vno reputantur, vel præſentati ab ipſis duobus habent ipſorum quilibet prǽſentatorum mediam vocem tantum, & ſic præſentatus à decem vel maiori parte ipſorum obtinere debet tanquam præſentatus à maiori parte partium comparatione minorum. dico etiam quòd quando eſt vnus patronus tantum, tunc hæredes ſui ſuccedunt ſibi in capita non in ſtirpes. vnde ſi talis patronus habuit duos filios, eo defuncto, illi duo filij habebunt duas voces, & ſuccedunt in capite: ſed filij eorum ſuccedẽt eis in ſtirpes, vt patet hic. & ſi vnus dictorũ fratrũ reliquit decem filios, & alius tantum duos, habebunt illi decem vnam vocem, & illi duo vnam aliam vocem tantum conueni-
3 re, ideſt conueniendo componere. † debet ergo ad hanc compoſitionem faciendam vocari, & præſentes, & abſentes, aliàs non valebit talis conuentio, & cõpoſitio facta ceteris non vocatis, aut vocatis, & præſentibus & contradicentibus etiam ſine cauſa, ſed ſola volũtate, cũ ſit hæc gratioſa permiſſio facta oĩbus patronis concordibus, non autem diſcordibus, ad hoc de elect. quia propter §. vel ſaltẽ, & eod. tit. quòd ſicut. & cap. conſtitutis, & cap. ſcripſit de maio. & obed. capit. vlt. & de tempo. ordi. cap. ſi archiepiſcopus. & cap. ſeq. & quod vtrobique ſcribitur per Innoc. Hoſt. & D. m. in cap. auditis ſuper glo. 2. & de eccl. ædific. ad audientiam j. in glo. 3. in fi. facit, qa arguẽdo à maiori, videtur litteræ conuenire quod in vnum plures, & omnes quos tangit conſentire, & conuenire debeant. 22. q. 1. pudenda, de elect. quòd ſicut §. ſuper eo, & in glo. quòd non eſt niſi omnes, quos res tangit, ſimul ad idem cõueniant, & ex his videtur poſſe concludi rectoris præſentationem debere fieri a patronis aliis compatronis vocatis, etiam ſi ſint ſingulares: aliàs poſſit a non vocatis agi de contemptu, & videtur eſſe caſus de elect. venerabilem, prout ſcripſit ibi D. m. ſuper ver. vel noluerint; vt plures. ſecus in electione, prout not. Hoſt. de elect. quòd ſicut, in princ. & archidiac. 61. diſt. ſtudij. nam ſi ita fieret electio neutra valeret ſecundum eos, quia vna eccleſia plures ſimul maritos ſeu ſponſos habere non poteſt, ſecundum Hug. 31. quæſt. 2. quomodo. de diuor. gaudemus. ſecundum tamen Hoſt. in præd cto cap. quod ſicut, & Archid. in præd. cap. ſtudij, licet Innoc. contrarium in d. cap. ſtudij, & 8. quæſt. 1. in ſcripturis eo modo, ſecus ſi alio modo, vt ſi vellent quemlibet inſtitutorum inſtitui per ſupe-
4 riorem in rectorem eccleſiæ. eo † autẽ modo, quo dicit text. poſſint præſentare plures etiam ſucceſſiue nedum inſimul, quod intelligendum quando ſunt plures patroni laici, & concorditer præſentant, vt ſicut quãdo vnicus eſt patronus, & prǽſentat vnum, & poſt accumulando poteſt præſentare alium. ſic & quando ſunt plures patroni poſſunt quando præſentauerũt vnum, vel plures accumulando vnum, vel plures concorditer præſentare. ſecus ſi non concorditer: quia tunc etiam maior pars ipſorum hoc non patitur ſecundum ea, quæ ſcripſit D. meus. de reg. iur. in re communi, in quæſtione in fine lib. 6. & vide quod ſcripſi vt lite pen. eod. lib. cap. 1. & poſt D. meus. in d. regula in re cõmuni, in fine, & habet locum iſtud ca. cum ad plures, vt ſingulos pertinet ius patronatus, & idem videtur ſi ſpectet vt ad vniuerſitatẽ, & ſunt plures vniuerſitates patronæ, quia eadem ratio ſuadet, idem iuris videtur in eis ſicut cum ſpectat ad ſingulos. quælibet enim vniuerſitas habetur loco ſingularis perſonæ, vt de his, quǽ fi. à præla. ea no ſcitur. facit quod ſcripſit D. m. eod. tit. ca. 3. ſecus ſi ſit vna tantum vniuerſitas patrona: quia tunc non habet locum iſtud c.
5 poterunt ergo quando ſunt plures † viſitatores patronæ inſimul conuenire, vt vna vniuerſitas præſentet rectorem vna vacatione, & alia vacatione alia alium, poterunt etiam inſimul concorditer præſentare plures: ſi autem vna vniuerſitas præſentet

tet vnum, & alia præſentet alium erit in poteſtate ſuperioris quem velit admittere ſecundum Hoſt. eo. t. c. 3. ex quo ſunt pares numero. quòd ſi ad quatuor vniuerſitates laicorum ſpectat ius patronatus, & duæ præſentant vnum, & aliæ duæ præſentant duos cõcorditer, vel quælibet vnum diſcorditer, debet admitti præſentatus à duobus, q̃a eſt præſentatus à maiori parte numero partiũ cõparatione minorũ, & q̃a ſecũda, & vltima pars huius c. habet locũ tãtum cũ faciunt concorditer: ſed iſto caſu quãdo duæ præſentent duos, eſt inter ipſas vniuerſitates diſcordia, & ſic non va-
6 let quod agitur in glo. † & clerici in fine dicit Paul. hic quòd aut quærimus de præſentatione ad ordines, & titulum ipſius eccleſiæ, aut de præſentatione ad clericatũ ipſius, quæ bene fit de ordinato. primo caſu ſpectat ad Rectorem excluſo patrono: ſecundo caſu ita ſpectat præſentatio cleri ci ad patronum ſicut rectoris. & hæc vera quando obtinetur præſentatio ex vi iure patronat. ſecus ſi iure conſuetudinario: ſed primũ dictũ intelligit, niſi ſit talis patronus, qui faciat omnes fructus ſuos reſeruata congrua portione rectori.

DE CENSIBVS EXACTIONIBUS & procurationibus. Tit. XIII.

SVMMARIVM.

1 *Qui ſentit commodum debet ſentire incommodum.*
2 *Diſpoſitio huius cap. non habet locum niſi in religioſis.*
3 *Priuilegium exemptionis, & ſimile non liberat religioſos à cenſibus, & procurationibus debitis ab eccleſiis, ad ipſas deuolutas, & deuoluendas debitis.*
4 *Priuilegium, an, & quando deroget iuri communi non facta de illa mentione, vel econtra.*
5 *Religioſi ædificantes eccleſiam in proprio fundo non tenentur ad procurationem & ſimilia illius ratione.*
6 *Secus ſi ab aliis ædificatæ illis donentur.*
7 *Ius commune eſt fauorabile, priuilegiũ vero odioſum.*

CAP. PRIMVM.

Cum ſit.] *Complectuntur.*] Se-
1 nec. declam. 6. † Eius debet eſſe damnum, cuius & præmium. quę ad eos obuenire contigerit ſcilicet religioſos. aduertendum
2 circa intellectum huius cap. † quia non habet locũ in aliis quàm in religioſis inquãtum ius nouum inducit ſecundum D. m. & Paul. pro quibus facit iſta littera, ad eos, totiens repetita. vidẽdum ergo in quo inducat ius nouum, & videtur, quòd in
3 hoc tantum † quòd ſcilicet religioſi priuilegiati per ſedem Apoſtolicam, vel exempti in his vt procurationibus & ſimilibus, pro monaſteriis, & eccleſiis per eos habitis, & habendis non extendatur priuilegiũ tale in quæſitis poſt iud. cap. in ſecularibus verò ſecus eſt, quia poſſunt vti priuilegio etiam in quæſitis poſt iſtud cap. & in hoc inducit ius nouum, vt dictum eſt: ſi autem eſſent priuilegiati religioſi, poſt iſtud cap. tunc ſecus, quia gauderent priuilegio ipſo etiam in quęſitis poſt ipſum priuilegium, & poſt iſtud cap. cui derogaretur per priuilegium eis conceſſum, & ſi nõ faceret mentionem de iſto cap. ſecus ſi daretur priuilegium religioſis mendicantib. contra capitulum vnicum de exceſſ. prælatorum lib. 6. non facta mentione de ipſo cap. & hoc ideo, quia ibi exprimitur, quòd de ipſo debebat in priuilegio fieri men-
4 tio, † aliàs priuilegium derogat iuri communi etiam non facta mentione de ipſo, nec ei per ius commune derogatur 3. diſt. priuilegia, prout ſcripſit Arch. 22. d. renouationes, & Ber. de off. ord. graue in 1. gl. verum ante iſtud cap. eodem iure cenſebantur in his religioſi & ſeculares, & etiam cenſentur poſt ipſum cap. niſi in prædicto caſu: ſed quare iſtud cap. extenditur ad quæſita per religioſos ante ipſum cap. cum non videatur extendi debere niſi ad quæſita per religioſos ante ipſum. ca. cum

V ius

ius reſpiciat futura, & non præterita. de conſt.c.1.& c.vlt.ſol.hoc ideo q̃a ipſi religioſi tenebãtur ad hoc antea etiam de iure antiquo.facit de elect.cum in cunctis §. ſane,& quod ibi not.& per D.m.e.t.cap. vlt.lib.6.& quia talia tranſiuerunt ad eos cum onere ſuo. 17.quæſt.1. ſi quis laicus de priuileg. ex litteris de deci. cum non
5 ſit in homine,& cap. paſtoralis.† Quid ergo ſi religioſi ædificauerunt,vel ædificant monaſteriũ, vel eccleſiam in proprio fundo; tunc non eſt locus huic cap. ſed ſtabitur iuri antiquo, quo aſtringuntur, vel nõ arctantur Monaſt. religioſorũ, & ipſorum eccleſiæ prout habetur 10.quæſt.1.cap.1. 16.quæſt.2.cap.1. ſane.18. quæſt. 2. hoc tantum cap.quàm ſit,& cap.luminoſo de offic.ord. conquærente,& cap. dilectus de præben. de monachis & in Lateranen. de ſta.mon.ca.1. & de priuil.cum & plantar. & cap.quoniam,& cap. ex omne, & in his quæ vtrobiq. not.& quod ſcripſit hic D. meus in glo.vt donatione.vtentur ergo religioſi in talib.monaſteriis,& eccleſiis priuilegio, & exemptione in quæſitis per ædificationem talem etiam poſt iſtud cap. & facit hoc dictum pro ſororibus fratrum Gerilatorũ exemptorũ in monaſterio marium, & fœminarum eiuſdem ordinis habitis,&habendis,vt non teneantur ad prædicta,&quòd poſſit vti priuilegio antiquo quod pręcedit hoc cap. etiam in quæſitis
6 poſt iſtud cap.ſed † quid ſi per alios ſint ædificata monaſt.vel eccleſiæ ac re integra, ideſt antequam aliquid pro eis ſoluatur in prædictis, ſed ædificatur religioſis priuilegiatis,& exemptis in habitis, & habẽdis,priuilegiatis tamen ante iſtud ca.quia ſi poſt non eſſet dubium. donentur, numquid erit locus huic c.vt ipſi religioſi priuilegio eorũ in his vti non poſſint. & eſt dicendum,quòd habebit locum iſtud cap.& quòd in talibus ſic quæſitis non poterunt vti priuilegio.ratio quia talia monaſteria & eccleſiæ ſtatim dum fuerint ædificata, & tenebantur ad talia habitu licet non tenerentur actu,quia nondum erat facta ſolutio,vnde habentur perinde ac ſi eſſet facta; vel ſolita fieri talium debitorum ſolutio. facit quod ſcripſit de præben. cũ de beneficio lib.6.& ibi pręſtari ſolita, debet ſuppleri ſeu debita facit,quod ſcripſit Archi.& Guill.& D.m. de elect. licet canon. li.6. & quia de facili res ad ſuam naturam
7 reuertitur. 35.di.ab exordio, † & quia ius commune eſt fauorabile, priuilegium eſt odioſum.& facit quod ſcripſit D.m. de cõfirma.vti.cum dilecta ſup.ver.præſcriptionẽ,& ſuper ver.in ſua Diœc.& quod ſcripſit Hoſti.de conſti.cum acceſſiſſent, in glo. ſic patet in fi.ver.ſolutio.

SUMMARIUM.

1 *Iudex competens quis ſit pro talium indebitarum exactionũ recuperatione.*

CAP. III.

1 PRaſenti.] In glo. à contrario datur ibi,iudicem adiri,ſed ſi † cõtingeret iudicem adire quis erit ille. dicendum,quòd illius loci, vbi talia exigun tur,& extorquentur. ſed numquid debet eſſe ille iudex eccleſiaſticus vel poterit eſſe laicus? videtur quòd quantum ad cognitionem clericatus tantum eccleſiaſticus eſſe debet.de ſent.excom.ſi iudex,ſed quantum ad cognitionem an res illæ ſint clerici,vel alterius,& an cauſa negociationis,vel alia differatur, videtur quòd ẽt laicus iudex eſſe poterit. facit de iure iur. c. licet lib.6.& q̃ ibi not. per D.m. & de fo. compet.cap.laicus eo. li. Vel verius quòd eccleſiaſticus tantum in his omnibus cognoſcere poterit.facit de iudi. quanto.de fo.compet.ſi diligenti,& c.2.& iſtud c. in princ. ibi locorum diœceſani, & prope fi. poſtquam de his ipſis conſtiterit.

SVPER CLEMENT. LIB. V.

DE MAGISTRIS ET NE aliquid exigatur pro licentia docendi, Tit. I.

SVMMARIVM.

1 *Lingua ſacra ſunt Hebraica, Græca, & Latina.*

2 *Vna tantum lingua futura creditur in patria probabiliter.*

3 *Præparatio ſiue habilitas quotuplex.*

4 *Perfectio triplex.*

CAP. PRIMVM.

1 I*Nter ſollicitudines.*] *Linguarum.*] Notandum quòd † linguę ſacrę sũt tres, Hebraica, Græca, & Latina, quæ totum orbem diuidũt, vna omnium nationum fuit lin-
2 gua Hebraica. creditur etiam † probabiliter, quòd in patria tantum erit vna lingua, in multis autẽ linguis varietas eſt, ibi diſſenſio in glo. per quam cognoſcitur in fi-
3 ne ſciendum, quòd habilitas,† ſiue præparatio ad gratiam triplex eſt, ſcilicet efficiens, materialis & formalis. prima eſt à Deo, ſecunda à gratia gratis data, tertia à nobis, dicitur autem gratia tripliciter. Primo generaliter, & ſic eſt adiutorium diuinum creaturæ gratis impenſum. Secundo dicitur gratia ſpecialiter, & talis gratia dicitur gratis data, ſ. bonum, quo ſe homo præparat ad ſuſcipiendum Spiritus ſancti donum. Tertio dicitur gratia proprie donum datum diuinitus ad merendum: quod quidem donum gratia gratum faciens appellatur. Iſta triplex gratia aſſumitur ex verbis Apoſtoli, primæ ad Corinth. c. 15. vbi ait, Gratia Dei ſum, id, quòd ſum. ecce prima, &, Gratia Dei in me vacua non fuit, & ecce ſecunda, & Gratia eius ſemper in me manet, ecce tertia. dicitur & ipſa prima gratia gratis dans,
4 vt eſt Deus. Eſt etiam ſciendum, † quòd triplex eſt perfectio prima eſt gratiæ, & cauſat eſſe gratuitum: ſecunda eſt virtutis, & cauſat bonum actum: tertia eſt operis virtutis, & cauſat meritum prima perfectio perficit animam. ſecunda perficit animæ potẽtias. tertia perficit ipſos actus.

DE HÆRETICIS. Tit. III.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus vel inquiſitor, an conuinctim vel diuiſim contra hæreticos, & teſtes procedere poſſint.*

2 *Vicarius gen[e]neralis an poſſit procedere contra hæreticos ſine ſpeciali commiſſione.*

3 *Vicarius an ſit ordinarius, vel delegatus in ſpiritualiter cõmiſſis, et an de illis ad Epiſcopũ appelletur remiſſiue.*

4 *Collegium Cardinalium ſede vacante non poteſt abſoluere excõicatos quorũ abſolutio eſt reſeruata Papæ.*

5 *Inqſitores, & alij miniſtri hæreticæ prauitatis contra formam huius Clem. delinquentes non abſoluũtur etiã in mortis articulo. niſi præuia ſatisfactione; & eſt caſus ſingularis.*

6 *Inquiſitores, & ordinarij vtrum poſſint ſeparatim hæreticos abſoluere vel condemnare.*

7 *Delegatus inferioris à Principe an, & quando poſſit ſubdelegare.*

CAP. PRIMVM.

M*Vltorum.*] *Exponere illos.*] ſi pro hmõi negocio inquiſitos teſtes pro veritate habẽda contra tertios delatos, & inquiſi-
1 tos bene † poterit epus, & inquiſitor, & quilibet eorũ per ſe libere torquere, vel extraor-

dinarie punire tanquam coram eo notorie delinquentes: ſecus ſi formetur inquiſitio cõtra teſtem, itaq́ eſt noua inſtantia: quia tunc cum ſit principaliter inquiſitus, neuter ipſorum pro ſe hoc poterit ſecundum Paul. hic ſuper hoc delegato, videtur
2 ergo, † q́ debeat ad hoc ſpeciale mandatũ habere, nec videtur ſufficiens generalis vicarius, & cum vicarius habet ſpeciale mandatũ in illo dicitur delegatus, in aliis ordinarius. ar. de pbẽn. hi qui §. eũ quoq.
3 li. 6. † quo caſu ſi appelletur ab eo, appellari debet ad epm, vel ad capitulũ ſede vacante ſecundũ ea, quæ not. Inn. & Hoſt. de off. Arch. c. 1. & Arch. poſt eos de off. ordi. Romana in prĩn. li. 6. ſed, p & contra in hoc q́ tunc ſit delegatus, & q́ appellari poſſit de ipſo ad epm, vide quod ſcripſit D. m. in ſpecie de off. vic. & ego e. t. c. licet li. 6. dic vt ibi ſcripſi per Rom. Pontificẽ ſi infra de pœnis ſi quiſ ſuadente, & de ſent. excom. cum ex eo. & intelligitur noĩe Rom. Pontificis de perſona, non de dignitate, prout ſcripſit Archi. de reſcriptis ſi gratioſe li. 6. ſup ver. eius. videas quod ibi ſcripſi ad idẽ de re iu. cum æterni. & de prçben. c. ſentẽtia ij. & de ſent. excom. cũ medicinalis, e.
4 li. poterit † ergo abſolui à Papa viuente, vel ab eo, cui cõmiſerit, & non à Collegio Cardinalium. ſede vacante de elect. vbi periculum. §. idem quoq. li. 6. & ſup. e. q. e. t. ne Romani. licet ſecus ĩ alio Collegio de ma.
5 & obe. c. vno li. 6. & not. hic † ſingularem caſum, quo non abſoluitur excoĩcatus ẽt in articulo mortis, niſi ſatisfactione præ-
6 miſſa in glo. ſed † numquid in fi. immo eſt diſſimile, nã vt in d. c. accuſatus no. p Io. & bene ſecundũ Arch. ibi eps non põt condẽnari, vel abſolui, ab alio q̃ à Papa, & cõtra D. m. & Pau. tenet Stephan. dudũ eps Bonon. q́ ſcilicet nec etiã p eis poſſit vnus ſine altero ad ſententiã procedere. facit ad hoc dictũ, quia par poteſtas eſt ligandi, & ſoluendi. de pœni. d. 1. verbum, & contrariorũ eadẽ eſt diſciplina. 32. d. hoſpitiolũ. vnde qua rõne vnus ſine altero nõ põt cõdẽnare, eadẽ rõne nec abſoluere poſſit, cũ & non minus ſit periculũ abſoluere in tali cõtagione, q̃ condẽnare. tenendũ videtur cũ D. m. & Paul. facit 25. di. qualis in glo. ſufficit ergo ibi & non primũ, imo põt pri-
7 mum, & ſecundũ. licet n. delegatus † ab alio, q̃ à Principe alij cauſam ſubdelegare nõ poſſit, vt in c. cum cauſam de appellat. verũ eſt niſi habeat ſpeciale mãdatum ad hoc, vt de off. dele. c. is, cui in fi. l. 6. vel hoc ſibi pmittatur à iure. facit quod not 16. q. 3. c. placuit ij. in gl. expleto, & ſup. de offi. deleg. cap. paſtoralis in glo. vlt. & de pœn. di. 6. cap. placuit in glo. vlt.

DE HOMICIDIO VOLVNtario vel caſuali. Tit. IIII.

SVMMARIVM.

1 *Furioſus quæ facere prohibeatur, ſiue facere non poſſit.*
2 *Infans minor ſeptẽnio ignorat qd agat.*
3 *Infans nec per ſe, nec per procuratorem agere poteſt.*
4 *Infanti, & furioſo curator datur.*
5 *Dormiens non peccat.*
6 *Infans baptizari poteſt furioſus autem, vel dormiens minime.*
7 *Hominis eſſentia requirit corpus, & animam.*
8 *Homo eſt tam fœmina, quàm maſculus, & appellatione hominis vterq. ſexus continetur.*
9 *Occidens hominem in tormentum eſt homicida; nec irregularis.*
10 *Irregularitas contrahitur ex mutilatione ſicut ex occiſione.*
11 *Medicus neceſſitate medicinæ mutilãs membrum non eſt irregularis.*
12 *Magiſter caſu mutilans diſcipulum nõ eſt irregularis.*
13 *Irregularitas non contrahitur ante baptiſmum; & eſt de iure poſitiuo.*
14 *Irregularitas quid.*
15 *Occidens inuaſorem ſuum, an, & quando efficiatur irregularis vel non.*
16 *Defenſio debet eſſe moderata.*
17 *Sanguinis effuſio vtrum inducat irregularitatem.*

18 Fu-

18 *Furioſus dormiens neſcius, aut ebrius vtrum conuenire poſſint.*

19 *Furioſus factus culpa ſua vtrum occidens, vel mutilans fiat irregularis.*

CAP. VNICVM.

1 SI *furioſus.*] † ſiue continuo furore laboret, ſiue per lucida interualla, dummodo durante furore, nec etiam ſi hominem occideret puniretur. 15.quæſt.1. aliquos, & capit.illa cauenda, nec poteſt matrimonium contrahere 32.queſt.7.capit. placuit.neque furioſus, & de ſponſa. cap.dilectus, nec poteſt teſtari nec religioni obligari, nec peccare de ſucceſſ.ab inteſtat. cum dilectus. de regul. ſicut tenor.
2 3. quæſt. 9. iudicas.aut † infans, ideſt minor ſeptennio. hæc ætas ignorat quid agat, quæ ſapit naturam extremorum ſcilicet furioſi, & dormientis, vt hic. hinc eſt
3 ꝙ nec † per ſe, nec per procuratorē agere,
4 nec defendere poteſt, ſed † curator ſibi dari debet.de iudic. ſi annum lib. 6. nec poteſt contrahere ſponſalia, nec matrimoniū carnale, vel ſpirituale de deſponſ. impuberum litteras, & c.acceſſit, & eod. tit. ſi infantes, in princ. lib. 6. & de præben. ſuper inordinata, & de regulis ſignificatum c.cum virum.&cap.cum ſimus,& eo. tit cap. 1. lib.6. nec eis delictum imputa-
5 tur de delict. pu.cap. 1. & hic † dormiens nec peccat. 15. quæſt. 1. ſi concupiſcentia, & hic & not. 6. di. in ſumma, & licet iſti tres caſus cum quarto, qui ſequitur hic æquiparentur, non tamen æqui-
6 parantur in omnibus, † nam infans baptizari poteſt, & conferuntur in baptiſmo, tā paruulis, quàm adultis inferens gratiam, & virtutes vt ſup. eod.q. de ſumma Tri. capit. 1.in fi. non autem adulti furioſi dormientes, vt de bapti.maiores §.vlt. hominem viuum, non mortuum, quia ſi mortuum, nō eſſet dubium etiam in adulto diſcreto, non dormiente, ſed vigilante, & voluntario: ratio quia homo dici non pōt ni-
7 ſi viuat. † nā ad eſſe hominis duo requiruntur, ſcilicet corpus & anima. de celebrat. Miſſ.in quadam.ver.nam ad eſſe hominis, itaquòd ſint inſimul iuncta, vt ibi & de pœni.di.2.charitas.ver. item corpus noſtrum quia pars noſtri eſt, & facit quod not. Archid. 15.quæſt. 1.ſi quis non iratus.& de offic.deleg. ſi delegatus lib.6.& Hoſt.de pri-
8 uil.ad hoc, & ꝙ dicit † hominem, intelligi debet, ſiue ſit maſculus, ſiue fœmina, licet videatur contra eod. tit.cap. ſi aliquis, ibi homini, aut mulieri, nam appellatione hominis vtrumque genus continetur.intelligi autem debet, quod ſit homo natus, vel formatus viuificatus, & animatus, nam ſi eſſet informis, ſiue informatus, nec per
9 membra diſtinctus, nō eſſet quæſtio: quia † quicunque talem occiderit, non eſſet homicida vere, vel irregularis, vt 2. quæſt. 5. conſuluiſti. 32.quæſt.2. quòd vero. & cap. Moyſes.& cap.ſicut,& d.cap. ſi aliquis.ſed eſſet homicida occaſionaliter, ſeu interpretatiue.86. di. paſce.& 87. di. ſi expoſitus.ſecundum Ber. & Hoſt. in d. cap.ſi aliquis. & Guill. in Spec.tit. 2.§. iuxta in penult.columna, ver.item qui homini, muti-
10 let, vel occidat † ſic eſt expreſſum, quòd irregularitas contrahitur ex mutilatione. ſicut ex hominis occiſione. idem habetur de cleric.pug.in du.cap.1. in fi.& ne cleri. vel mon. c.ſententiā.de rapto.in Archiepiſcopatu. 55.d. ſi euāgelica ſecundū Inn. & melius, ne cler.vel mon. c.clericis. 1.reſ. & 51.di.aliquā eos,& c.ſi quis poſt acceptum, & capit.qui in aliquo, & 55.d. ſi quis abſciderit, ſecundum Hoſti.vt ipſe not. in d.capit.de cleric.pu. nec diſtinguitur hic quo animo faciat, quia nec diſtingui pōt de regul.ſicut tenor, in aliis vero ſecus, in quibus bene attenditur animus.de ſenten. excomm.cum voluntate. 15.quæſt. 1.meri-
11 to cum cap.ſequentibus.vnde † ſi medicus neceſſitate medicinæ mutilet, vel magi-
12 ſter † caſu, vel alius dando operam rei licitę mutilet, vel occidat diligentiam adhibendo, non incurrit irregularitatem, vt de ætat.& quali.ad aures.& 51.diſt.hi qui arborem.& not.eod.di. cap. de his 1.& 3.& de homici. ſicut dignum. aliàs autem quicunque priuatus, vel iudex occidit, vel mutilat hominem poſt baptiſmum effici-
13 tur irregularis, ſecus ſi ante baptiſmum, † quia tunc non eſſet irregularis, cum irregularitas non trahatur ante baptiſmum,

& ſit tantum de iure poſitiuo inducta, vt 51.di.ſi quis poſt,& not.Innoc. de renunciat.niſi cum pridem,&Archid.21.di.§.1. & 15. q. 1. ſi quis non iratus, & de re iudic.cap.1. lib.6. vel ſi contrahitur ante baptiſmum,tollitur per baptiſmum,quod exaudias vbi cum peccato contrahitur, vt quia hoc fecerit tanquam priuatus, vel etiam tamquam iudex,quia idem eſt, cum hodie nullus infidelis habeat iuriſdictionem, nec ſine peccato poſſit ea exercere: ſecus ſi fecit tanquam exequutor habēs neceſſe parere iudici fideli. talis enim irregularitas ſine peccato contracta per baptiſmum tolli non poteſt. verius videtur,quòd quia ante baptiſmum non contrahitur irregularitas, vt ſup. dicitur, ſiue peccando, ſiue non peccando ante baptiſmum,poſt baptiſmū poſſit ille promoueri, quia ante baptiſmum hoīem occidit.quod dic, vt not. Io.& Archid. 22.di.deinde,& Hoſt.in ſumma de homic.§.q̃a pœna. ver. ad euidentiā. & ver. quid ergo nullā hoc. &ideo dicit,quia quædā irregularitas tātum impedit promouendum,quędam deiicit etiam iam promotum, vt not. 50. di.de his,& de homicid.§. vacat,quia pœna.ver. ad euidentiam.ſicut dignum, hic autem nullam iſtarum incurrit irregularitatem. poteſt irregularitas magiſtraliter
14 ſic deſcribi † Irregularitas eſt quædam nota,ſeu quoddam impedimētum canonicū perueniens in clerico ex violatione cenſuræ eccleſiaſticæ,vel ex alia notabili inobedientia,& in omni homine ex defectu,ſeu crimine caſualiter, quo clericus quandoque cum pœna degradationis & ſemper irregulariter omnino indignus redditur ordines ſuſceptos exequi, & oīs homo ad ſuperiores prouehi, niſi cum eo prius fuerit per ſedem Apoſtolicam miſericorditer diſpenſatum ſecundum Hoſti. de cleric. ex. mi.c.2. nec dicitur quis irregularis, quòd ſecundum regulam Apoſtoli ordinari prohibeatur, ſed eſt extra regulam aliorum: vnde cum ex tali exceſſu Papa eiecerit eū, & alienum fecerit à regula illa, quæ communis eſt vniuerſaliter illis, quibus non inuenitur prohibitum habet per ipſum cum hoc ſibi voluerit ſpecialiter retinere, vt ſcripſit Arch. de ſentet.excomm.is,qui
15 lib. 6. Mortem, à † contrario ergo ſi mortem aliter poteſt vitare, irregularitatem incurret. quid autē ſi mortem bene vitare poterat, ſed non alicuius membrorum ſuorum mutilationem, niſi ſuum occidat, vel mutilet inuaſorem, numquid occidendo vel mutilando incurret irregularitatē? videtur,quòd non. ar. de pœnit.di.prima, vulgaris eſt quæſtio. nā vt ibi dicitur, qui autem tetigit totum corpus tetigiſſe vide
16 tur. ſed contra † quia defenſio debet eſſe moderata, itaquòd non ad vindictam, vel ad plus, vt habetur Exo.cap.21. vbi dicitur,quòd mors pro morte,oculus pro oculo dari debet.eod. tit. ſignificaſti, & hic, quia dicit mortem, quòd non eſſet ſaltem cum occideret nec membrum amitteret: per quod etiam dico, quòd ſi pro liberatione rerum ſuarum mortem, vel mutilationem membri quis inferat, erit irregularis,&ſic approbatur hic quod no. Hoſt.eod.tit. cap.2. & cap. ſuſcepimus,& capit.ſignificaſti,ad fi. & in ſumma §.quia pœna ver.alij ponunt ſuum.not.litteram, quia clare oſtendit, quòd licet quis teneatur debellare iniuriam proximam, ſicut propriam 23.quæſt.3.in ſumma,&cap.fortitudo,& cap.non inferenda,& de ſenten. excomm.quàm te,&cap.dilecto §.& quidem lib.6.in primo tamen caſu ſi mutilet, vel occidat inuaſorem proximi,incurrit irregularitatem,ſecus in alio caſu ſup.quādo propriam debellat iniuriam fac. quod not.Archi.23.quæſt.2.in princ.Inuaſorē. ſubaudi. iniuſtum, nam ſi iuſte inuaderetur, vt quia iuſte fuerat condemnatus, & inuaditur de mandato iudicis, forte vt morti tradatur, non liceret tunc ſibi ſuum mutilare, vel occidere inuaſorem, & ideo conpa. ar. de ætat. & qualit. quia eſſet in cultraheret irregularitatem, capit. 1. & not. Hoſti. in ſumma eod. tit.§. quæ pœna. ver. ſi autem. aliàs ver.verius credo.facit quod not.archidiac.ſecundum
17 Tho.23.quęſt.5.cum homo. quid † ſi non occidit,vel mutilat, ſed ad ſanguinis effuſionem procedit non ſe defendendo;numquid eſt irregularis. ar. quòd ſic ne cleric. vel non.ſententiam.de rapto. in archiepiſcopatu.de ſenten. excomm. cum illorum ver.nos tamen. cōtrarium credo per iſtam litteram quæ tantum duo diſiunctiue po-
18 ſuit, † ſed numquid neſciens ſiue furioſus

aut

aut dormiens generare poteſt.not.Io. 15. quæſt.1.inebriauerũt, quod not.quia hoc natura non patitur,vt quis neſciens generare,ſeu coire poſſit.contrarium credo.ar. hic ad quod bene facit quod ſcripſit Hoſt. in ſumma de ſponſa. §. qualiter.ver. hanc doctrinam,& videtur expreſſum in d. cap. inebriauerunt,& 6. di. in ſumma & nulla.
19 palea,ſed penſandum.Lapus.† quid ſi culpa ſua deuenit ad furorem, vel ad caſum mortis,vt quia induxit occiſorem ad hoc, numquid incurreret irregularitatem?videtur, quòd non,cum iſta littera non diſtinguat.ad hoc 15.q.1. c.illud, & c.aliquos, & cap. ſeq.& §.cum itaq. & quod not.ea. quæſt.in ſumma,& in d.cap. aliquos,& in §. ſed hæc, & quod ſcripſit Archid. de reſcriptis cap. ſtatutum §. cum vero,in glo. quia forte lib.6.In contrarium facit ea q. cap.penult. & §. ſed hoc & quod ibi ſcripſit poſt Io.& Lau.Archid. & quod not. de conſe.di.4.cap. quando quis.in glo. & bene facit 55. di. ſi euangelica, & quod ibi not.& 86.d.non ſatis,& de elect.cũ ineuh te. in fi.& de homicid. cap. is qui, & de reg.iu.in regula damnum dediſſe videtur. de homic.continebatur.&ca.ſuſcepimus, & cap.Petrus.& hoc videtur. verius. erit ergo furioſus rediens ad ſanam mentem & alium interficiens irregularis,pro & cõtra,& quod not.22.quæſt.5.de pudicitia, ſed quòd non incurrit irregularitatem facit.ſol.quæſtionis 6. ibi poſita per Archi. ſed,quòd ſit irregularis tenet D.m.de reg. iur.in reg. imputari,lib.6.

DE VSVRIS. Tit. V.

SVMMARIVM.

1 *Vſurarius non poteſt cogi edere ſuarum rationum Codices, niſi poſtquàm ſaltem ſummarie conſtiterit illum eſſe talem.*

2 *Hæreticus eſt qui pertinaciter tenet propoſitiones hæreticas; ſed lapſu forte lĩguæ protulit hæreticas opiniones.*

3 *Diffamatus,vel ſuppoſitus crimine hæreſis vel vſuræ,quando quis dici poſſit.*

4 *Inquiſitores vtrum procedere poſſint cõtra non diffamatos.*

5 *Proceſſus contra hæreticos,& vſurarios quando formandi tam ſuper infamia quam ſuper veritate.*

6 *Vſurariis aſſerẽtibus non habere libros, & ſcripturas non creditur.*

CAP. VNICVM.

Ex *graui.*] *Ipſos.*] ſcilicet vſurarios,& per hoc dico,
1 quòd ſi is,† contra quem agitur de uſuris, & à quo petitur vt edat ſuarum Codices rationum, neget ſe vſurarium fore antequam edere cogatur, an ſit vſurarius ſaltem ſummarie cognoſcetur. facit quod not. D.meus. de fo. compet. Roma-
2 na lib.6. † pertinaciter, quòd ſi non pertinaciter,ſed aliter forte ex linguę lubrico, tunc nõ punietur niſi ſaltem, vt ex verbis hæreticis ex ordinatione arbitrio inquiſitoris, & imponetur ei ſaltem aliqualis leuis pœnitentia ſalutaris.17.di. nec licuit. 24.quæſt.1. hæc eſt fides vel etiam in nul-
3 lo punietur † Si autem non verbis, ſed factis aſſeuerat,puta inhumaniter tractando eos,quibus mutuat, vel ſimile quid agendum:tunc, videtur quòd ſi ex hoc grauata ſit eius opinio ita,quòd dici poſſit de hoc diffamatus,vel ſuſpectus,tunc procedi poterit vt in fi.huius capit.dicitur ad hoc 11. quæſt.3. æſtimant, & cap. non ſolum,vbi habetur,quòd non ſolum verbis,ſed factis Deum negamus.Ordinarij,id eſt epiſcopi. ſup.de hæreti.ad abolendum,& cap. excõmunicamus, & eod.tit. per hoc lib.6. dif-
4 famatos aut &c. per † hanc litteram dico tam Diœceſanum quàm Inquiſitorem cõtra non diffamatum, vel ſuſpectum non poſſe ad inquirendum de veritate procedere, ac exemptionem competere illi cõ-
5 tram quem inquiritur. † debet ergo prius de infamia, & ſuſpicione inquirere, qua inuenta, tunc ad inquiſitionem veritatis procedere altero de duobus modis,vt ſup. ſecuudum cap. litteras.in fi. de præſcript. exigatur ab eis iuramentum,vel cautio,& imponatur eis pœnitentia, vel indicatur

eis purgatio. de purga.ca.inter ſollicitudi nes,quā ſi præſtare noluerint,vel ſi præſen tando defecerint, procedetur contra eos, vt habetur de hæreti. excommunicamus. 1.§.1.quod primum, & vt in d.cap. inter
6 in fi. quoad ſecundum in glo. † quid ſi dicat vſurarius ibi non habere,vel perdidiſſe,non credetur. & eſt ratio, quia exquo in vniuerſum ſuccedit, præſcribitur perueniſſe ad eum.ar.eod.tit.tua nos ſecundum Ioa. vt not. Hoſt.in ſumma eod.tit.§.quæ pœna ver.hac pœna.

DE EXCESSIBVS PRÆLATORUM. Tit. VI.

SUMMARIUM.

1 *Prælati non poſſunt facere ſtatuta in præiudicium priuilegiatorum.*
2 *Priuilegium quid.*
3 *Præſentatio vtrum fieri debeat ſuperiori præſenti de perſona præſente.*
4 *Præſentatus vtrum poſſit cum litteris patroni continentibus præſentationem adire ſuperiorem, & petere inſtitutionem.*

CAP. VNICVM.

1 F*Requens.*] *Quidam.*] Etiam ſtatuta † faciunt, per quę derogatur priuilegiis exemptorum. ſ. de facto, quia de iure non poſſunt, per quod etiam videtur, quòd priuilegiatus per Papam ab aliquo excommunicari non poſſit,vt de priuil.ne aliqui lib.6.facientes contra Conſtitutionem epiſcopi continentem, quòd qui contra ipſam fecerit, ſit excommunicatus, nō erit excommunicatus,licet Archid.ſcripſerit contrarium de conſti.cap. vt animarum, li.6. & eſt ratio, quia non debet quis poſſe Conſtitutionem facere de illo, de quo iudicare non poteſt, vt patet in d.ca.
2 vt animarum. † priuilegium enim eſt lex priuata ſuperioris priuilegium concedentis, de qua ſicut de publica lege ipſius ſuperioris iudicare, vel contra ipſam facere inferiori non licet, vel ei detrahere. 17. d.§.fi.18.di.§.1. 25.q.2. in ſumma,& c.1. & 2.21.d.inferior.ſup.e.q.de elect.ne Romani,hoc etiam videtur ſentire hic D.m.
3 Paul. & Io.de monte in glo.† ſit ergo præſentatio per litteras in fi. videtur tamen, quòd perſonalis præſentatio fieri debet, prout not. D. meus ſup. de ſepulturis cap. vlti. in glo. perſonalis ergo, & ibi dixi de
4 hoc. ſed † quid ſi præſentans eligit impræſentandum, nec ipſum electum repræſentat, ſuperiori præſentatus tamen vadit ad ſuperiorem; & portat inſtrumentum ſuæ præſentationis per patronum factæ de ipſo, numquid hoc ſufficit ſibi, & præſentatori. Reſpondit mihi D.m. quòd ſic, dummodo id faciat infra tempus indultū prę ſentatori, & præſentans non variet.

DE PRIVILEGIIS ET EXCESSIBUS PRIUILEGIATORUM. Tit. VII.

SUMMARIUM.

1 *Religioſi dici non poſſunt qui non ſunt religionis approbatæ per ſedem Apoſtolicam.*
2 *Religioſi religionis non approbatæ vtrum teneantur pœnis iſtius Clem.*
3 *Nouitij Religioſi non profeſſi vtrum teneantur pœnis iſtius Clem.*
4 *Sentiens commodum debet ſentire incommodum.*
5 *Religioſi in terminis iſtius Clem. debent intelligi maſculini non fœminæ.*
6 *Clerici in propoſito huius Clem. intelliguntur tā regulares quàm ſeculares.*
7 *Laici in propoſito huius Clem. intelliguntur etiam religioſi, qui non ſunt ſacris ordinibus initiati.*
8 *Sacramentum ſacræ rei ſignum.*
9 *Sacramentum inuiſibilis gratiæ viſibilis forma, ex Auguſtino.*

10 Ieſus

10 *Ieſus dicitur Saluator, Chriſtus vero vnctus.*

11 *Dauid ter vnctus fuit præfigurans baptiſma, confirmationem, & extremam vnctionem.*

12 *Extremæ vnctionis ſubſtantialia quæ.*

13 *Non datur niſi adultis, & petentibus.*

14 *Delet peccata venialia.*

15 *Reiterari poteſt non tamen in eadem infirmitate niſi poſt annum.*

16 *Continet tria. ſacramentum tãtum, rem, ac rem & ſacramentum.*

17 *Excommunicatio intelligitur de maiori.*

18 *Abſolutio à pœna & culpa quid contineat, & numero 31.*

19 *Abſolutio continent tria, iudicia Dei, ſacerdotis, & Eccleſiæ.*

20 *Contritionis effectus.*

21 *Gratiæ effectus.*

22 *Confeſſio mentalis ſufficiebat ante aduentum Chriſti, poſt aduentum requiritur verbalis.*

23 *Confeſſio quid ſit, & quid operetur.*

24 *Iuſtificatio in quibus conſiſtit, & quomodo requiratur.*

25 *Papa ſolus libere abſoluere põt & libere peccata dimittere cum habeat claues.*

26 *Epiſcopi habent poteſtatem limitatam; & ſunt vocati in partem ſollicitudinis.*

27 *Deus qua de cauſa quando, & quomodo partem vel totam culpam; & pœnam a peccatoribus tollat.*

28 *Papa ad Dei ſimilitudinem; & tanquam illius vices gerens; culpam, & pœnam remittit.*

29 *Epiſcopus in caſibus, in quibus non eſt prohibitus, poteſt pœnam tollere vel commutare.*

30 *Inferior epiſcopo non poteſt pœnam perſonalem totaliter tollere.*

32 *Papa non differt ab aliis ſacerdotibus in iudicio triumphantis Eccleſiæ.*

33 *Offenſa facta Deo remittitur à Deo, facta proximo à proximo; & non ab aliq.*

34 *Abſolutio ſacerdotis, & denunciatio & declaratio veritatis.*

CAP. PRIMVM.

1 Eligioſi.] Subaudi, † reli-
gionis per ſedem Apoſto
licam approbatæ, aliàs
non eſſent religioſi. de re
li. do. cap. vlt. & eod. cap.
1. lib. 6. & de voto cap. vnico eodem lib.
2 ſed † nunquid religioſi alij, religionis ſci-
licet non approbatæ per ſedem Apoſtoli-
cam, ſi faciant contra iſtam conſtitutio-
nem, incurrerent pœnas ipſius, vt alij ap-
probatæ? videtur quòd ſic. ar. de elect. in-
demnitatibus §. prædicta ſi quidem lib. 6.
& de præben. cum qui, eo. li. Contrarium
credo per ſupradicta cap. in princip. huius
glo. & facit quod not. D. meus ne cler. vel
mo. vt periculoſa in princ. ſuper ver. qua-
3 cunque lib. 6. † Sed quid de religioſo noui
tio, non profeſſo, numquid incurret pœ-
nam iſtius cap. faciendo contra ipſum? vi-
detur quòd non, cum poſſit ad ſeculum li-
bere redire. de regula. cap. ſtatuimus, & e.
tit. non ſolum li. 6. Contrarium credo. ar.
de ſentent excomm. religioſo, eod. li. nam
cum tempore ſcilicet nouiciatus gaudeat
priuilegio canonis, ſi quis ſuadente 17.
quæſt. 4. vt ibi, ſentire debet onus vt hic, &
ſup. cad. de cenſib. cap. 1. & de reg. iur. qui
ſentit onus lib. 6. de ſtat. mon. recolentes,
4 Senec. declam. 54. declam. 6. † Eius debet
eſſe damnum cuius & præmium eſt. &
5 quòd dicit † religioſi, intelligi debet de
maſculis; non enim habet locum in reli-
gioſis mulieribus, cum non ſit muliebre,
ſed virile officium ſecundum Guilliel. de
6 Mon. aldu. † Clericis ſecularibus, vel re-
7 gularibus, † laicis etiam religioſis. 16. q. 1.
8 generaliter † Sacramentũ, ideſt ſacræ rei
ſignum de ſacra vn. cap. vno. de celebrat.
Miſſ. cum Marthæ, & eſt ſecundũ Auguſti
9 num † inuiſibilis gratia, viſibilis forma. Ad
huius intelligentiam ſciendum, quòd me
diator Dei & hominum non ſolum voca-
10 tur † Ieſus in quantum habet ſaluare, ſed
etiam

etiam Chriſtus inquantum habet vnctionis gratiam in alios diffundere .. 10. diſt.
11 quoniam.idem. 96.diſt. cum ad verum. † ſciendum etiam, quòd tribus vicibus fuit vnctus Dauid, primo in domo Patris ſui in ſignum Regni futuri; hoc ſignificat vnctionem in baptiſmo. ſecundo in Ebron ſup Iudam, & poſtea multa bella habuit; hoc ſignificat vnctionem in confirmatione. tertio iterum in Ebron ſuper omnem
12 Iſrael, poſt hanc in pace regnauit. † De ſubſtantia huius ſacramẽti ſunt quicunq. primũ eſt quòd hanc vnctionem faciens ſit ſacerdos, ſecundum eſt intentio, tertium materia, ſcilicet oleum infirmorum, quartum eſt forma verborum, hæc ſcilicet, Per iſtam ſanctam vnctionem &c. quæ debet dicere vngens, quintum eſt locus in vngendo, quia fit ad oculos, fit ad aures, &
13 nares, & † non datur niſi adultis: quia,
14 peccata † venialia delentur, contra quæ inſtitutum eſt: nec datur aliis, quàm infirmis in periculo mortis conſtitutis: ſanis autem nõ datur, quia habent aliud remedium: ſcilicet pœnitentiam, nec debet dari niſi poſtulanti, qui deuotionem ſurſum
15 erigit, & † reiteratur, vt not. de ſacram. non iteran. in rubrica, & cap. primo, ſed ſi ſæpe quis infirmetur ad mortem, licet ſæpe poſſit inungi, non tamen debet in vna infirmitate bis inungi, niſi eadem infirmitas vltra annum protraheiur, itaquòd in vna infirmitate nequaquam bis inungatur.
16 † In hoc Sacramento, ſicut in ceteris tria ſunt, vnum eſt Sacramẽtum tantum, ſcilicet vnctio extrema, aliud eſt res tantum, ſcilicet effectus duplicis ſanitatis, tertium Sacramentum & res, ſcilicet quædam vnctio interior ſpiritualis, id eſt mentis iocunditas & ſolatium Euchariſtiæ, nõ dicit viaticum vnde locus eſt pœnę etiam ſi detur in neceſſitate non ob. 50.d. pœnitẽtes, & de pœni. & remiſſ. quòd in te. quia intelligendum, quòd in caſibus in morte detur viaticũ ſcilicet per eos, qui poſſint: pœnitentia vero tempore neceſſitatis à quolibet ſacerdote ſumi poteſt de off. ord. paſtoralis. ſecundum Paul. hic facit 24.q. 1.§. ſed iſtud, & quod ibi not. in glo. vlt. ex
17 communicatos à Canone, † intelligendũ de maiori excommunicatione de ſenten. excomm. ſi quem, & in his, quæ ibi not. per D. meum. facit etiam de reſcript. cap. ipſo iure lib. 6. & ſup. cod. conſ. de ſepultu.
18 cap. 1. & quod ibi not. per D. m. † A pœna, & à culpa, ad declarationem huius litteræ videas quòd notà. Ioann. & Archidi. de pœnit. diſt. 1. verbum & 22. diſt. 5. remittuntur. & Innocent. & Hoſtien. de pœnit. & remiſſ. ſignificauit, & Hoſti. in ſumma cod. tit. §. & quid ſit effectus contritionis
19 & ſub rubrica de remiſſionibus. §. 1. † dicunt igitur, quòd triplex eſt iudicium. primum Dei, quo Deus mundat animam in contritione, & hoc præcedit duo ſequentia tamquam dignius: ſecundum eſt iudicium Petri, ſiue ſacerdotis in Eccleſia militante, vt hic: tertium eſt iudicium approbationis Eccleſiæ, ſ. cœleſtis curiæ approbatis in cęlis, abſolutionẽ, vel ligationem Eccleſiæ militãtis factã in terris, prout dixit Hoſt. in ſumma rubrica de remiſſionib. §. 1. ver. ſed & notãdum eſt. Circa primum iudicium aduertendũ, quòd peccator peccando Deum offendit, & Eccleſiam, & interdum etiam proximum, & ſe ipſum: offenſa Deo facta deletur in contritione
20 peccatoris per gratiam Dei, † quæ cauſatur à cõtritione peccatoris de peccato dolore contritionis & ad Deum, quem per peccatum offendit, feruorem dilectionis
21 charitatis habentis † Eſt effectus gratiæ Dei multiplex, nam excitat liberum arbitrium ad bene cogitandum, & ſanat ipſum imitando effectum, ipſumque corroborat producendo in actum. item gratia Deo hominem reconciliat, à peccato quoque liberat, & pœnam æternam in temporalem commutat. ad hanc conſequendam ſufficiebat ante aduentum Chriſti,
22 ſola † mentalis confeſſio, & hoc eſt de iure naturali, hodie, id eſt ab aduentu Chriſti citra requiritur confeſſio vocalis facta homini, id eſt ſacerdoti, dummodo adſit facultas, & hoc non eſt de iure naturali, vnde hodie neceſſaria eſt propter obli-
23 gationem præcepti. † Cõfeſſio eſt ſatisfactio non ſolum propter reconciliationem in eccleſia Dei, ſed etiam in iudicio eccleſiæ. & poſſumus dicere, quòd à reatu peccati liberamur per gratiam, à ſequela autem peccatorum per pœnitentiam, & partes pœnitentiæ: à miſeria verò per glo-
24 riã. † Poſſumus etiã dicere per ſex impius iuſti-

cator iuſtificatur per duo ex parte Dei, ſcilicet miſericordiam, quæ reatum indulget; & iuſtitiam, quæ emendationem aliquantulam exigit vel hic, vel in purgatorio: & per duo ex parte peccatoris, ſcilicet dolorē, & amorē, & ꝑ alia duo ex parte ecclesiæ. primum eſt meritū Chriſti, & aliorum ſanctorum perfectorum, ſecundum eſt indulgentia, quam dat eccleſia per Papam, & epiſcopos, tamen vt ipſa indulgētia valeat tantum, quantum permittitur, exigitur auctoritas, & cauſa ſ. communis vtilitatis ex parte dantis: exigitur etiam formata fides, & obedientia ex parte recipientis, hoc eſt vt ſoluat illud prop-
25 ter quod datur, † hæc duo poteſt facere ſolus Papa libere, q ſolus habet claues theſauri eccleſiæ, ſ. tantorū meritorū Chriſti, quoniam aliorum ſanctorum perfecto-
26 rum. alij autem, vt epiſcopi † non habent poteſtatē generalem, ſed limitatam, vt patet de pœnit. & remiſſ. cum ex eo & eod. tit. cum indulgenti lib. 6. ipſe enim habet plenitudinem poteſtatis, vt in d. c. cum ex eo in fi. & de aucto. & vſu pal. ad honorem Dei; ceteri vero prælati aſſumpti ſunt in partem ſollicitudinis vt ibi, & 2, quæſt. 6.
27 de cætero, & cap. ſeq. † Sicut ergo Deus gratia ſui, culpæ peccatoris ꝑ contritionē ipſius peccatoris indulget, & reatum culpæ tollit pœnam æternam in temporalem commutando, qua puniatur ipſe peccator vel in hac vita, vel in purgatorio, & interdum etiam quoad omnem pœnam peccatum tollit, tanta poteſt eſſe contritio peccatoris, etiam ſine verbali cōfeſſione. 23. quæſt. 5 remittuntur, & de pœn. di. 1. verbum, & in plurib. cap. eiuſdem diſtinctionis, dummodo non contemptus religionis ſed articulus neceſſitatis cōfeſſionem ver-
28 balem excludat. ſic † vicarius Dei, ſcilicet Papa, in iſta eccleſia militante quoad iudicium contemptioſum; vel non contēptioſum, vt in foro animæ per contritionem, & confeſſionem, per quam de contritione interiori iudicat, tollit peccatum, & pęnam æternam, qua propter mortale peccatum, peccator erat extra eccleſiam militantem perpetuo damnatus quouſque eccleſię ſatisfaceret per confeſſionem, & pęnitentiæ impoſitæ peractionem in temporalem pœnam commutare, & interdum totum tollere poteſt etiā ſine cauſa, quoad
29 eccleſiā militantem † etiam epiſcopus, in
30 caſib. in quib. nō eſt prohibitus. inferior † vero ab epiſcopo pœnā temporalē in totū tollere non poteſt, etiam ex cauſa, præſer
31 tim religioſus, vel niſi aliud ſit cōceſſum † & hoc vult dicere meo iudicio hic, q; ꝓhibet abſoluere à pœna & à culpa. quātum vero ad iudicium eccleſiæ triumphantis,
32 non † videtur differentia inter Papam & alios inferiores, quia in vtriſque intelligendum illud Quodcunque ligaueris &c. diſt. 16. & 24. quæſt. 1. quodcunque, ſcilicet claue non errante, vt ead. cau. & quæſt. cap. manet ergo, & totum à iudicio eccleſiæ triumphantis dependet quicquid hic
33 agitur. ex his † patet qualiter offenſa facta Deo, vel eccleſiæ remittitur, quæ fit proximo remitti debet à proximo, & ſibi ſatisfactio fieri: nec poteſt remitti ab alio dixerunt etiam Innoc. & Hoſt. in cap. om-
34 nis de pœni. & re. quòd quando † ſacerdos dicit, Abſoluo te, nō eſt dicere niſi, denuncio te abſolutum: quòd non eſſes niſi abſolutionem petens, vel Abſoluo te à pęna æterna in temporali cōmutata vt not. infra in cap. ſignificauit eod. tit. & Archi. de pœni. di. 1. verbum.

SVMMARIVM.

1 *Libere quid ſignificet.*

2 *Exempta loca ſunt in diœceſi non de diœceſi.*

3 *Exempti reſiſtentes archiepiſcopo, vel epiſcopo, circa contenta in iſta Clem. per quem puniantur.*

CAP. II.

1 ARchiepiſcopo.] † *Libere.*] Et nullo requiſito, ideſt, ſine alicuius licētia. ſimile de cenſi. Romana §. ſane di. 6. & de appellat. ſi à iudice eod. lib. & ſup. e. q. de fo. compet. c. quamuis ibi tñ debet ante oīa requiri licentia qua nō habita libere pōt procedi, vt infra tit. prox. c.
2 1. ſuæ diœc. not. † quòd loca exēpta ſunt in diœc. licet non de diœc. ſecundū Guill. de Mon. aldu. videtur ergo, quòd aliud ſit dicere

dicere, eſt diœc. vel in diœc. & aliud eſt dicere de diœc. nam locus exemptus licet ſit diœ. vt hic, vel in diœc. vt de offic. ord. cum epiſcopus li. 6. non tamen eſt de diœ. & facit ad prædicta quod not. ſup. ead. q. tit. prox. cap. vno ad fi. in glo. de reſcript. ſi propter tua debita, & poſt Abb. cap. Ab bates in gl. ergo ſi pro alio nullam aliam,
3 quid erit, ſi reſiſtatur † ab exemptis Archiepiſcopo vt in primo, vel epiſcopo vt in ſecundo, vel ab eis animaduerti poterit in exemptos. puto, quòd non, & hoc iudicat littera iſta, & ſequens. ageret ergo coram ſuperiore exemptorum, qui eos cogat ad parendum huic conſtitutioni, & non parentes puniat ad hoc de iure patr. nullus facit littera, quæ ſequitur ſimilem proteſtationem habes ſup. ead. q. de ſtatu monac. cap. vlt. §. 1. in fi.

DE POENIS. Tit. VIII.

SVMMARIVM.

1 *Inductio verbalis ſine effectu non ſufficit ad pœnam in iſta Clement. contentam.*

CAP. III.

Cvpientes.] Similem.] Hæc eſt ſententia excommunicationis, quam incurrent nō ſolum inducentes, verum etiam inducti, ſi inducentibus conſentiant: licet videatur contra ſup. cap. prox. ibi illis pœnam incurſuris eamdem &c. ad hoc de ſentent. excomm. contingit, i. & quod ibi not. per D. m.
1 & per Hoſt. de locato cap. 1. † non tamen inducentes pœnam iſtam incurrent ex ſola inductione, niſi inductio haberet effectum, vt quia induxerunt, & inductus fecit illud, ad quod induxerunt: quia hoc debet intelligi cum effectu maxime in caſu iſto, vbi de ſpirituali pœna imponenda per conſtitutionem, vt hic agitur. facit quod not. Archidiac. 17. queſt. 1. ſi ergo in magna glo. in penult. col. ver. in pœnis autem ſpiritualibus, & quod not. D. m. de iudic. cap. mulieres lib. 6. in nouella.

DE POENITENTIIS ET remiſſionibus. Tit. IX.

SVMMARIVM.

1 *Simplicitas quotuplex.*
2 *Prælati inferiores non debent admittere quæſtores etiam cum litteris Apoſtolicis, niſi illis ab ordinariis examinatis.*
3 *Ordinarij non poſſunt de litteris Apoſtolicis iudicare, ſed dubitantes debent Rom. Pontificem conſulere.*
4 *Cognoſcere poteſt quis de re de qua non eſt iudex, non tamen de ea iudicare.*
5 *Minor non poteſt cognoſcere, nec iudicare defectu maioris, niſi quatenus eſt expreſſum à iure.*
6 *Indulgentias dare quis poſſit.*
7 *Indulgentiarum validitas ſeptem requirit.*
8 *Incertorum & male ablatorum diſtributio an, & quando ſpectet ad epiſcopum.*
9 *Reſtitutio male ablatorum an, & quando poſſit remitti, & cōdonari per Papam, vel epiſcopum.*
10 *Pœnitentia impoſita per ſuperiorem nō poteſt relaxari per inferiorem, ſed bene, econtra.*
11 *Eleemoſyna quomodo proſit defunctis.*
12 *Animam de purgatorio totaliter liberare, & extrahere ſpectat ad ſolum Deum.*
13 *Remiſſionem plenam pœnarum facere in foro pœnitentiali ſpectat ad ſolum Papam.*
14 *Remiſſio pœnarum per Prælatos inferiores, & ſacerdotes; vtrum fieri poſſit in totum vel in parte, & quatenus ſe extendat.*

CAP.

CAP. II.

1 A Buſionibus.] Simplices.] † Multiplex eſt ſimplicitas. eſt enim quędam contraria doloſitati, & hæc bona. 2. quæſt. 7. ſancta quippe ruſticitas, ideſt ſimplicitas. de hac dicitur: Habeto ſimplicitatem columbæ, & aſtutiam ſerpentis, ne cuiquam machineris dolum, vel dolo alterius ſupplanteris. 16. quæſt. 1. ſi cupis. vbi de hoc alia eſt, quæ prouenit ex ignorantia, quæ dicitur contraria diſcretioni, & hæc reprobatur 39. di. Petrus, cuius electio caſſata fuit, quia erat ſimplex, & inſcius. hodie autem talis remouetur iam promotus. de ætate & qualita. cap. vlt. ſed olim dabatur coadiutor. 7. quęſt. 1. petiſti & cap. quia frater. quod dic, vt not. Hoſti. de ſumma Trin. damnamus ſuper. ver. ſimplex omnino antequam admittantur.

2 † debet ergo de ipſa examinatione litterarũ Papalium, quas oſtendunt quæſtores conſtare inferioribus prælatis epiſcopo antequàm eos admittant, de qua conſtabit eis

3 per epiſcopi litteras, examinent, † non tamen de ipſis iudicare poterunt de iudi. cap. cum veniſſet, ſi dubitetur de ipſis, Romanus Pontifex conſulatur, cuius eſt extimare quem modum ſui priuilegij eſſe velit. de off. ordinarij. cap. ordinarij §. ſi vero lib. 6. & ſi appareant veræ, ac ſine defectu, dabunt eis litteras teſtimoniales: ſi autem appareat eas defectuoſas eſſe, repellent eos, & poterunt etiam dicere, vt not. in di. cap. cum veniſſent. & cap. ordinarij.

4 Et † ſic habes hic, ꝙ poteſt cognoſcere q̃s de re, in qua non eſt iudex, & de qua iudicare non poteſt. & minor de facto maioris, ſimile de reſcript. cum contingat in fi. & de priuil. cũ perſonæ li. 6. & quod not. 16. q. 1. frater noſter in glo. penult. regulariter tamẽ nec cognoſcere nec iudicare põt minor de facto maioris. 21. di. inferior. de ma. & obed. cum inferior, & ſup. e. q. de elect. ne Romani. facit quod ſcripſit D. m. ſup. de off. deleg. ſuper eo, & de re iudi. de cetero ſuper prima glo. pro & contra facit quod ſcripſit D. m. & ego poſt eum de off.

5 vica. c. licet. li. 6. dicendum quòd † quando poſſit cognoſcere, vel iudicare minor de facto maioris exprimitur in iure, tunc poteſt: aliàs nõ, niſi notorium ſit, nullum eſſe factum maioris taliter, quòd nec examinatione indiget nec inficiari poſſit. quo caſu minor de ipſo non iudicat, nec de ipſo iudicialiter cognoſcit, ſed tantum non obſtare declarat, vel eo non obſtante contrarium facit, vel ipſum effectum habere impedit, vt ſup. de æt. & quali. c. eam te, facit quod ſcripſit D. m. cap. ſollicitudinem de appellat. & de reſcriptis, cap. ſtatutum in fi. l. 6. De facto concedant, vnde dicit de

6 facto, quia de iure † dare indulgentias pertinet tantum ad Papam, legatos ſuos, Archiepiſcopos, & epiſcopos. eo. t. cum ex eo. & cap. noſtro, & eo. ti. Romana, & cap. vlt. li. 6. de exceſſ. prælatorum, accedentib. & de legato not. de off. lega. nemini. & eſt hoc verum de generalibus, & publicis indulgentiis. illæ enim ſunt dignitatis epiſcopalis, vnde inferiores prælati eas non poſſint concedere, nec etiam electus, & confirmatus in epiſcopum nondum cõſecratus: quoniam nõ eſt ſacerdos, ſecundũ Hoſt. in d. cap. accedentibus, nec tales indulgentias cõcedere poteſt capitulum cathedralis eccleſiæ ſede vacãte, ſecundum Arch. in prędicto cap. Romana. in priuato autem, & in foro pœnitentiæ poteſt eas concedere, quilibet ſacerdos ſibi confitenti, ſecũdum Hoſt. in ſumma, rubrica de remiſſionibus. § quis poſſit, & Archi. eod. ti. cap. vlt. li. 6. verum ſecundum magiſtrum

7 Gullielmũ. Altiſiodorenſ. † ad hoc, vt iſtæ indulgentiæ valeant, requiruntur ſeptem. Primum eſt poteſtas ligandi & ſoluendi, quæ eſt apud prælatum, & non aliũ. Secundũ neceſſitas loci, & pœnitẽtis, quia locus indiget, & pœnitentes non poſſint ieiunare, vel aliam pęnitentiam facere. Tertium deuotio fidei, qa credit apud eccleſiã tantam eſſe poteſtatem. Quartum ſtatus pœnitentis, ſcilicet, ꝙ ſit contritus. Quintum diſcretio eiuſdem, ſ. vt tanto ſe redimat quanto ſibi nollet iniunctam pęnitentiam ſubſtinere. Sextum iuſta eius extimatio, ſcilicet vt ſecundum, ꝙ ei dimittitur, recõpeſcet. Septimum ꝙ ſit ſubditus illius qui indulgentiam facit. vt e. t. ꝙ autem, vt not.

8 Hoſt. e. t. cum ex eo. Male ablata, † incerta diſtributio male ablatorũ incertorum ad epiſcopum loci ſpectat ſecundum Hoſt. de

iudæis cũ ſit.& de vſuris cũ tu. & in ſum. de pœnit.& remiſſ. §. cui confitendum ſit ver. tu dic. & §. vlt. ſub §. ſed quæ forma, ver. vbi vero, & D. meus eod. tit. cap. 2. lib. 6. & de reg. iur. peccatum eod. lib. allegant ad hoc prædictum cap. cum ſit. ſed Archidiac. not. contrarium. 14. quæſt. 5. non ſane, & de teſta. cap. religioſus lib. 6. dicens, quòd cap. cum ſit. loquitur in iudæo, cuius bona erant diſtribuenda, qui ſuſpectus eſt circa diſtributionem Chriſti pauperibus faciẽdam: aliud nempe quando eſt Chriſtianus ille qui tenetur ad male ablata reſtituenda. nam ſi exequutorem ille dimiſit, eius exequutor poterit dictam erogationem ſeu diſtributionem facere. Si vero nullum exequutorem fecit, tunc ad epiſcopum pertinet. ad hoc ſecundum eum de vſuris cum tu, & de teſta. tua. idem cum Archidiac. tenet Paul. ſup. ead. q. de ſepul. dudum. & de priuil. cap. primo. Io. Cal. & Recuperus cõſulendo. ego viam mediam tenendo dico, quòd in his ablatis incertis, in quib. eſt tranſlatũ dominium nec competit repetitio, exemplum 14. q. 5. non ſane locum habeat dictum Archi. & ſequacium in his, in quibus dominium non trãſfertur: vel ſi transfertur, competit repetitio. exẽplum de decim. ex tranſmiſſa, habeat locum dictum Hoſt. & D. m. facit quod not. Arch. prima q. 1. non eſt putanda. ratio diuerſitatis meo iudicio, quia in primo caſu, ille qui habet mala ablata poteſt inde eleemoſynam facere, & habet ius dominij, licet illicite. & ideo de ſuo debet poſſe per ſe, vel alium facere, diſtribuẽdo præſertim pauperibus ſicut placet vt d. c. non ſane. In ſecundo vero caſu non poteſt exinde eleemoſynam facere, nec habet ius dominij; vel ſi habet, non habet perfecte, quia competit repetitio ei, vel eius hæredibus, cuius fuerunt male ablata, in cuius locum ſi non ſunt alij hæredes, volunt iura in animæ illius fauorem, cui erat facienda reſtitutio erogationẽ, & diſtributionem ipſorũ male ablatorum fieri pauperibus tamquam ſuis hæredibus, non per eum, qui ad reſtitutionem tenetur cũ ſit ſuſpectus, & in hoc ſit extraneus ab eo, cui fienda erat reſtitutio, & à pauperibus, quibus etiam eſt facienda: necnon & ab ipſis malis ablatis, in quibus nihil iuris habet, ſed per epiſcopũ, qui eſt pater pauperũ ſuę Dioec. & ordinarius iudex in ea. de exceptionibus, cum venerabilis. de rel. do. cap. nunc autem, & capit. de xenodochiis. ſed huic diſtinctioni videtur contradicere dictum capitulum cum ſit. cum ibi loquatur in caſu, vbi transfertur dominiũ: & tñ requiritur epiſcopi diſpoſitio ſol. duplex, vna quia ibi loquitur de ſuſpecto; ſ. de infideli: nos vero loquimur de fideli. & ideo ſecus. Alia quòd in cap. cum ſit non transfertur: in caſu, quem poſui transfertur vide quod not. D. meus in di. cap. religioſus in nouella, & Paul. in d. cap. dudum. de materia huius gl. tractat D. Ioan. Cal. in deciſ. cum ſit, de iudæis, niſi finaliter ſic dicit, Dic quòd epiſcopi ſe non habent intromittere, niſi in defectum, vel vbi non eſt aliquis à teſtatore ad id deputatus. hanc opin. credo veram, ne libertas arbitrij ſubtrahatur. 45. diſt. de iudęis de pœnit. di. 2. ſi enim ver. liber: tamen ſoleo hic dicere, quòd æque poteſt dici quòd in his, in quib. transfertur dominium ſit vera hæc opinio: in his tamen, in quib. non transfertur, ſit vera opi. Hoſt. Vel totũ contrarium eſt dicendũ, vt primo caſu ſit vera opinio Hoſt. vt ad epiſcopũ recurratur, quia poſſet dubitari ad quid, & quantum ſit reſtituendũ: in ſecundo ſit vera opinio
8 Arch. quia ceſſat ratio. Remittat, † dicebat Hoſt. ꝙ in his, in quibus eſt mortale peccatum ſecundũ legem diuinã, vt in furto, & rapina. 14. q. 5. pęnale, diſpenſare non põt epiſcopus, nec etiã Papa, vt aliqui dicunt quominus peccator pœnitentiã agat, & reſtitutio fiat. de vſuris, cũ tu. 14. q. 5. ſi qd. &c. multi. &c. c. q. 6. c. 1. In his vero i quib. mortale peccatũ eſt ſecundũ ius poſitiuũ, & eſt epis, ſiue inferiorib. Papæ interdicta diſpẽſatio, nullus diſpẽſare, vel pœnitentiã præſtare põt niſi ſolus Papa, vel is, cui ſpecialiter cõmiſit. ſi vero non eſt interdicta, tunc põt ſecundũ Guill. in Spec. de legato §. nunc de epiſcoporum ver. D. m. dixit, &
9 Archi. 14. quæſt. 5. non ſane. relaxare † relaxatio, ſeu remiſſio, vel commutatio pœnæ fieri debet in foro pœnitentiæ, ab eo, cui facta eſt cõfeſſio, vel ſuperiore ſuo, nam pœnitentiam impoſitam per epiſcopum ſacerdos commutare, vel relaxare nõ poteſt: ſed impoſitam per ſacerdotem bene

bene poteſt epiſcopus relaxare, vel commutare. 21. diſt. inferior. & debet fieri ex cauſa ſecundum Vinc. vt not. Archidiac. eod. tit. cap. vlt. lib. 6. idem tenet Hug. vt ſcripſit Archidiac. 24. quæſt. 2. latorem, pro quo facit 15. diſti. capit. ſicut ſancti. in fi. & quod ibi ſcripſit Archidiac. ſed in contrarium facit 50. diſt. accedens, & 6. quæſt. 7. cap. 2. & d. cap. latorem, & de pœn. diſt. 1. cap. menſuram, & quod ſcripſit Ioan. in dictis cap. accedens. cap. 2. & ca. latorem. dictum tamen poſſet ſubſtineri in neceſſitate, vel quia non poteſt adiri ſuperior, vel ex alia cauſa iuſta. ar. de ma. & obed. cap. vno lib. 6. Extrahant. li-
10 cet† eleemoſyna, quam viuens pro defuncto facit, proſit defuncto per modum eleemoſynæ: non tamen prodeſt per modũ indulgẽtiæ, quæ mortuis non põt fieri, poſtquã ſunt mortui, licet ꝓſint mortuis, qui-
11 bus dum viuerent facta fuit remiſſio:† extrahere autem, & liberare totaliter animã de purgatorio ſpectat ad ſolum Deũ, cuius eſt fori, & relicta iudicio: quod dic, vt not. Hoſti. in ſumma, rubrica de remiſſionib. §. quibus proſint, & §§. ſequentib.
12 vſque ad finem, † Remiſſionem plenam. hoc tamen ad Papam ſpectat & in generali, & vniuerſali remiſſione quam facit, per quam omnis ſatisfactio remittitur: in particulari vero, & ſpeciali remiſſione, quam facit Papa, vel inferiores prælati non fit plena remiſſio, in qua dicunt tantum de iniuncta pœnitentia relaxamus, quod dic. vt not. Hoſti. in ſumma rubrica de remiſſionib. §. item per Crucis aſſumptionem ver. illud etiam vt vnum ſcias, ꝙ ſacerdos totum tempus pœnitentiæ peragendæ, non poteſt pœnitenti remittere, vt habes. 24. quæſt. 4. ſi is qui prælatus, & ibi de hoc per Ioan. & 26. quæſt. 7. hoc ſit poſitum.

DE SENTENTIA EXcommunicationis. Tit. X.

SUMMARIUM.

1 *Excommunicati ſecundum formam huius Clem. non poſſunt à quoquam præterquàm à Rom. Pont. abſolui.*

CAP. II.

G*Rauis.*] *Niſi per ſedem.*] Simile ſup. ead. q. de priuil. cap. 1. pri-
1 mo reſp. Sed numquid † per legatum Apoſtolicæ ſedis de latere poterint abſolui. videtur, ꝙ non per id quod ſequitur, dumtaxat &c. vel forte licet excludat alios, non tamen legatum, ad hoc eod. tit. ad eminentiã de elect. ſi Abbatem lib. 6. & quod ibi notat D. meus. & de ſchiſma. c. primo. & de ſentent. excomm. quia periculoſum eod. lib. & de cleric. non reſi. c. 2. primum verius, & hoc denotat iſtud, dumtaxat. facit prædictum cap. religioſi. 1. reſp. & idem ſentit. D. m. ſup. cap. prox.

SUMMARIUM.

1 *Fratres & ſorores tertij ordinis ſancti Franciſci, dicti De pœnitentia, vtrum gaudeant eccleſiaſtica libertate.*

2 *Excommunicati ſecundum iſtam Clem. abſolui poſſunt tantum à Papa ſeu ordinario ſeruata illius forma.*

CAP. III.

C*Vm ex eo fratres, & ſorores &c.*] Hic
1 habes quòd iſti † fratres & ſorores vocantur fratres & ſorores de pœnitentia. & idem habetur in extrauag. Io. Papæ xxij. quæ incipit, Sancta Romana. ſed numquid gaudent eccleſiaſtica libertate, ſeu immunitate? dicendum ꝙ ſic. ad hoc ſup. de cenſi quamquam li. 6. & de immun. eccleſ. c. quia e. lib. non enim poteſt negari, quin ipſi ſint eccleſiaſticæ perſonæ largo ſumpto vocabulo, & etiam religioſæ: quæ tamen eccleſiaſtico priuilegio gaudent etiam in bonis ſuis, nedum in perſonis, vt ibi, & 17. quæſt. 4. quiſquis facit etiam quia in regula ipſorum prohibentur profeſſi eiuſdem regulæ poſt profeſſionem ad ſeculum redire, quod aliàs

licet ei, qui ordinem mendicantium ingreditur, & infra annum probationis ordinem profitetur, quòd ſi ordinẽ alium profiteretur non liceret ſup. de regular. non ſolum lib. 6. eſt ergo profeſſus dictum ordinem tertium poſt profeſſionem ipſi ordini adſcriptus à ſeculo ſeparatus. debet ergo ſentire cõmodum eiuſdem ordinis exquo ſentit. onus ſup. de reg. iur. qui ſentit onus lib. 6.
2 †Pontificem, ſimile ſup. ead. q. de hæreti. multorum in fi. & de pœnis cap. ſi quis ſuadente. nõ ergo per legatum etiam de latere abſolui poterunt, niſi in caſu ſequenti, ſcilicet ſatisfactione præmiſſa, & tunc etiam per Archiepiſcopum abſolui poterunt ſi ſint ſuæ diœc. non autem ſi ſint ſuæ prouinciæ, & non diœc. & hoc tempore ſanitatis. nam in mortis articulo etiam ſimplex ſacerdos tales abſoluere poterit, vt in prædicto cap. vel dic quòd in caſu ſequenti licet poſſint abſolui per epiſcopum, non tamen abſolui poterant per legatum, cum epiſcopus in hoc ſit delegatus Papę, & ſic maior eſt quàm legatus de off. lega. ſtuduiſti. poterit ergo epiſcopus, quod non poteſt legatus. ſimile de offic. leg. c. vlt. & penult. in gl. penult. recipiendo eos violant interdum, & incurrunt ſententiam iſtius cap. ſi mater eccleſia eos admittit, ſi autem eos non admittit, incurrunt duas ſententias, vnam per iſtum cap. & aliam per d. cap. primum ſup. eod. tit. ſecundum Paul. & bene.

SUMMARIUM.

1 *Papa excommunicato communicando, vel aliquem ſub titulo cuiuſlibet honoris nominando, non abſoluit, neque tribuit aut confirmat gradum nominatum.*

2 *Prælatus inferior excommunicato à ſe communicando, aut priuatum aliquo honore ſeu titulo, tali gradu ſeu titulo nominando, abſoluere & redintegrare videtur.*

CAP. IIII.

1 SI *ſummus Pontifex.*] *Aut† quicquã.*] Etiam quoad præſumptionem, vel poſſeſſionem, nedum quoad proprietatẽ.
2 In alio inferiore † ſecus, quia & quoad poſſeſſionem, & quoad proprietatẽ ius quæretur, maxime vbi agitur de præiudicio generando, vel de iuri ſuo renunciando. non autem de præiudicando iuri publico, vel diſpenſando. ad hoc de præben. dilecto. de fil. presb. veniens. de his, quæ fi. à ma. parte capituli, ex ore. 93. diſt. c. nullus & cap. ecce. 63. cum Adrianus, & ea, quæ ibi not. & per Innoc. & Hoſt. in di. cap. veniens. & in di. cap. dilecto.

DE VERBORUM SIGNIficatione. Tit. XI.

SUMMARIUM.

1 *Feriæ inductæ ab homine, vel ſtatuto vel conſuetudine non comprehenduntur ſub clauſula, ſimpliciter, & de plano.*

2 *Feriæ repentinæ non comprehenduntur in clauſula ſimpliciter.*

3 *Feriis quibus partes renunciare poſſint & quomodo.*

4 *Sententia matrimonialis nũquam tranſit in rem iudicatam.*

5 *Reconuentio quando fieri debeat.*

6 *Reconuentio non operatur vt cauſa quæ non eſt ſummaria fiat talis, etiam ſi actor moueat actionem ſummariam.*

7 *Litis exordium quando eſſe dicatur.*

8 *Litis exordium factum in cauſa ſummaria quid differat ab eo quod fit in cauſa ordinaria.*

9 *Concluſione in cauſa facta vtrum, & in quibus cauſis iura de nouo, ſeu articuli noui produci, & partes interrogari poſſint.*

10 Sen-

10 *Sententia in cauſa ordinaria vtrum requirat trinam citationem peremptorium præcedentem.*
11 *Sententia diffinitiua vtrum ferenda ſit in ſcriptu.*
12 *Citatio ambarum partium an requiratur in ſententia diffinitiua.*
13 *Finis debet principio conuenire.*

CAP. II.

1 S*Aepe contingit.*] *A † iure.*] Secus ſi ab homine, vel etiam ſi a ſtatuto, vel con ſuetudine loci, vbi fit cõmiſſio: quia tunc non videtur poſſe procedi, maxime inuitis partibus. non enim ſic ſcribẽdo videtur pœna ſtatuto, vel conſuetudini derogare, niſi hoc exprimat. facit de eo, qui mitt. in poſſ. cap. cum veniſſet, &
2 de conſtitut. cap. 1. lib. 6. & † quod not. Abb. de feriis repentinis, vt ſunt quæ à
3 Principe inducuntur, † quibus partes renunciare non poſſunt, licet forte ſecus ſit in his, quæ per ſtatutum, vel conſuetudinem inducuntur. vide quod ſcripſit Abba. & Hoſti. in di. cap. conqueſtus. & D. m. & hic iuxta petitionis formam. hoc intelligendum quantum ad priuatum intereſſe partium litigantium, non autem quantum ad intereſſe iuris publici, vt quia agitur de matrimonio carnali, vel ſpiritua li, vel animæ periculo. nam ibi non attenditur petitionis forma, nec voluntas partium, ſed veritas rei tantum, & ſecun dum veritatem habitam fertur ſententia,
4 quæ † tamen non tranſit in rem iudicatam. ad hoc de elect. cum nobis olim, & eod. tit. cum dilectus, & cap. nihil eſt, & cap. ſi forte lib. 6. & de re iudic. lator, tenor, & cap. conſanguinei, & cap. cum Ber toldus. & quod vtrobique not. & de dolo, & contu. cap. cum olim ſuper gl. penult. & de ſponſa. ſicut ex litteris, & de reſt. ſpol. ex conqueſtione. per D. m. & etiam rei hic videtur approbare ſentẽtiam Tancred. & Hoſt. de mutu. peti. cap. 1. & in ſumma. eo.
5 ti. §. & quando. quòd reconuentio † debet fieri ante litem conteſtatam, vel in ipſa li tis conteſtat. nec poteſt fieri poſtea, niſi an tea fuerit proteſtatus reconuenire volens & incontinenti renunciat poſt litem conteſtatam ſecundum Tancred. ibi, & Compo. de reſcriptis diſpendia lib. 6. & Guill. in Spec. de lit. conteſt. §. ſequitur, videre tenent quòd tam coram ordinario, quàm co ram delegato poteſt eodem durante iudicio fieri reconuentio, & debent eſſe caſum in d. cap. diſpendia, vel poteſt dici, quòd loquitur iſtud cap. ſæpe in ſuo caſu ſcilicet cum ſine ſtrepitu &c. proceditur. vel quòd hic dicit in primo litis exordio, quod eſt duplex, vnum ex parte actoris cũ petit aliquid à reo, & aliud ex parte rei, dum ipſe reus reconueniendo actorem ali quid petit ab eo, vt ſicut ipſe actor in ipſo litis exordio debet petere in ſcriptis vel verbo, actis tamen &c. ita & reus quando poſtea petit aliquid ab actore, debet petere in ſcriptis, vel verbo actis tamen, &c. nam ita eſt litis exordium ex parte rei, ſuper eo quod petit ab ipſo actore, ſicut eſt ex parte actoris, cum ipſe actor aliquid pe tit a reo, & quid petere noluerit ſiue con-
6 ueniendo ſiue reconueniendo; non † tamen ſi ſuper petitione actoris proceditur ſine ſtrepitu & figura iudicij, poterit reus conuenire actorem ſuper eo, ſuper quo procedebat cum ſtrepitu & figura iudicij. Sed oportet, quòd reconueniat ſuper eo, ſuper quo ſine ſtrepitu & figura iudicij procedetur. Actorem, vt ſcripſerunt Innocent. & Hoſti. ſup. de mutu. peti. ex litteris, & Guilliel. in Spec. de reconuentione §. nunc dicamus ver. ſed nec habet: ſed in hoc dicendum, vt plene ſcri-
7 pſit hic D. m. & Paul. † Litis exordio. ſimilę de off. deleg. ſuper quæſtionum §. 1. ver. quid ſi delegatus, & licet ꝓprie loquendo dicatur litis exordium conteſtatio litis, vt ibi not. tamen quoad perpetuandam iuriſdictionem dicitur litis exordiũ citatio, vt eod. tit. gratum, & cap. licet de offi. delega. cap. vlt. vel quoad faciendam rem litigioſam oblatio libelli reo inſinuata, vt not. in di. cap. ſuper quęſtionum, & de iſto intelligitur hic, & non de litis conteſtatione. nam litis exordium quod fit per ci-
8 tationem, non habet iuriſdictionem, † verum litis exordium, quod fit per litis con teſtationem habet iuriſdictionem ſecundum

dum Hoſti. vt ſcripſit in ſumma de off. deleg. §. quæ delegari poſſint. ver. ergo in ſumma debet intelligi quod dicit in ipſo litis exordio, i. eo tempore, quo daretur, vel dandus eſſet libellus, ſi cum ſtrepitu iudicij, & figura procederetur valeat aſſignare, non ſolum poteſt hoc facere iudex in caſu huius cap. ſed etiam in aliis cau-
9 ſis, nec † poſt talem terminum aliquid poteſt produci ſecundum ea, quæ ſcripſit Archid. 30. quæſt. vlt. iudicantem, & Guill. in Spec. de inſtru. edi. §. nunc dicamus, & de dilationibus §. videndum reſtat ver. quid ſi data eſt dilatio exequenti interrogabit. 30. quæſt. 5. iudicantem de fide inſtrum. cum Ioannes in fi. & aduertẽdum quia dicit infra, vbicunq. per quod videtur, quòd etiam poſt concluſionem, vt in d. cap. Ioannes, vbi dicit, quotiens dubitatio occurrerit. quòd expoſuit Guill. ſi ſuper iam actitatis, ſup autem nouo articulo interrogare non poteſt, maxime ad partis inſtantiam, concluſione obſtante, qđ dic, vt ipſe not. in Spec. de poſitionib. §. quarto quæritur ver. regulariter ergo in fi. licet nõ peremptorie. bene facit iſta ad id, quod not. Ioa. 24. q. 3. de illicita in magna glo. in fi. & de offic. deleg. conſuluit, & Innoc. de accu. ad petitionem, & Guill. in Spec. de citatione §. in ſecundo ver. quid ſi lata, & ver. item licet poſt, & de ſententia §. iuſta vero, item etiam non tenet, qui
10 dixerunt, † quòd non tenet ſententia diffinitiua, niſi ille, contra quem fertur peremptorie, i. ter citatus fuerit. aliud eſt ergo in aliis cauſis, in quibus non valet ſententia diffinitiua, niſi citentur partes ter ad ſententiam diffinitiuam, vel pe-
11 remptorie, † & niſi feratur in ſcriptis, & ſeruatis, quæ habentur de re iudic. cap. vlt. lib. 6. interloquutio vero valet, etſi non feratur in ſcriptis, vt not. de probat. quoniam contra falſam. Partibus. debent
12 ergo † ambæ partes citari peremptorie ad diffinitiuam ſententiam audiendam, nec ſufficit alteram tantum, ſi illam, contra quam fertur ſententia citari facit. de offi. deleg. conſuluit, & quod ibi not. in prima gl. in princ. ibi, nam ſatis ornatur. concordat Senec. de beneficiis lib. 2. vbi ſic detrahẽda eſt inanis iactatio, vt res loquantur nobis tacentibus. in glo. videtur per plurale ver. item vniformis, ibi ſecundo requiritur. & de pœni. di. 4. §. finis, vbi ſic ha-
13 betur, vt ergo † finis principio conueniat. & de conſe. di. 2. comperimus, & Senec. Epiſtola 24. aliàs 41. Neceſſe eſt, vt inter ſe & initia & exitus congruant. Lapus.

DEO GRATIAS, AMEN.

Expliciunt ſcripta D. Lapi Abbatis Monaſterij Sancti Miniati ad Montem prope Florentiam, egregij Decretorum Doctoris ſuper libro Sexto Decretal. & Clementinis.

INDEX ALPHABETICVS NOTABILIVM QVAE IN HOC COMMENTARIO LAPI SVPER LIB. SEXTO DECRETALIVM CONTINENTVR.

Primus numerus Summariorum, ſecundus Paginarum eſt.

A.

ABBAS Lapus huius operis auctor inuitat exemplo ſuo ad honeſtum laborem.nu.2. pag.1.
Abbas ſolus an & quando poſſit creare vel admittere ad profeſſionem tacitam vel expreſſam monachos ſine conſenſu capituli vel conuentus.n.1.p.140
Abbas etiam exemptus debet petere ſpiritualia ab epiſcopo, in cuius diœceſi moratur; niſi epiſcopus malitioſe deneget.nu.6. pag.44
Abbates qui & quibus primam tonſuram, & quatuor minores ordines conferre poſſint.nu.3. p.162
Abbatiſſa non poteſt velare moniales velo conſecrationis.nu.2. 138
Abbatiſſa poteſt velare velo profeſſionis & recipere profeſſionem.n.3. 138
Abbatiſſa an poſſit recipere ad profeſſionem maſculum.n.4. 138
Abſentes virũ vocandi in receptione canonici.n.1. 126
Abſentes an ſint vocandi in receptione canonicorum ad mandatum ſuperioris.n.3. 119
Abſentes vocandi ſunt in electionibus, vel prælectionibus iuris.n.5. 18
Abſolutio ad cautelam habet locum quando exceptio excommunicationis opponitur in vim dilatoriæ, ſecus ſi opponitur in vim peremptoriæ.n.5. 168
Abſolutio excommunicati an poſſit fieri parte non citata.n.8. 88
Abſolutio ab excommunicatione non conceditur procuratori petenti nomine domini, ſed committitur alicui, vt abſoluat.n.5. 65
Acceptatio beneficij vacantis tanquam non vacantis non valet.n.3. 126
Acquiſita poſt clericatum, an pertineant ad clericos, etiam ſi non proueniant ex beneficijs.n.2. 69
Acceſſorium ſtans ſine principali, non tollitur ſublato principali.n.1. 182
Accuſatio an & quando locum habere poſſit vnà cum inquiſitione vel poſt eam.n.1. 190
Actor non comparens quomodo condemnetur in expenſis, vel reus ab obſeruatione iudicij abſoluatur. num.1. 73
Actor appellans debet iudices in eadem diœceſi impetrare.n.5. 15
Actus nullus non impedit actum validum fiendum nu.4. 190
Admitti dicuntur ad officia diuina omnes, qui non repelluntur, vel quibus accedentibus diuina non ceſſant.n.3. 165
Aduentitia poſt clericatum acquiſita ſpectant ad clericos.n.5. 69
Affectus facit perire iudicium.n.3. 83
Affectus & effectus in delictis pariſicantur, ex Seneca. num.5. 184
Alienatio rei eccleſiaſticæ facta ab inferiore epiſcopi, ſine illius licentia non valet. n.3. 129
Alienatio bonorum temporalium ad tempus poteſt fieri a prælato ſine conſenſu capituli. n.4. 129
Alienatio bonorum omnium, vel partis eorum, an & quando dicatur, vel præſumatur facta in fraudem fiſci, vel hæredum.n.1. 157
Aliud eſt prouidere in eccleſia, aliud de eccleſia. numero 5. 108
Allegat concordantia & contraria.n.1. 56
Allegat concordantia, & contraria, n.1. 72
Allegantur concordantiæ. n.1. 163
Allegantur concordantia, & nihil diſponitur. n.1. 42
Allegans turpitudinem ſuam auditur fauore animæ, & iuris publici.n.1. 172
Ambitio ad dignitatem non ducit, niſi per indignitatem, ex Seneca.n.1. 125
Ambitioſus quis ſit.n.2. 95
Amor diuinus facit omnia vileſcere, & mortem appetere, ex S.Leone.n.1. 83
An hoc habeat locum in laicis conuentis coram iudicibus eccleſiaſticis.n.7. 71
Animus iungitur vice Dei in hominibus ſicut Deus in mundo.n.3. 42
Annexa pro vno reputantur, & eodem iure cenſentur. num.1. 121
Annus probationis datur monachis, & monaſterio, vt ſeruetur æqualitas.n.3. 180
An talis clericus poſſit eligi ſeu debeat poſtulari. numero.2. 98
Anfractus vnde dicantur, & quid ſint.n.1. 32

Appellatio à vicario ad epiſcopum, vtrum valeat in caſibus ſibi ſpecialiter demandatis, quæ ratione officij non competunt. n. 13. 49
Appellatio valet & differt negotium electionis, etiam non ſeruata forma c. vt circa. ſup. eod. n. 1. 35
Appellans ab electione vel obiiciens contra electum non ſeruata forma canonum non auditur, nec etiam per viam querelæ. n. 1. 31
Appellans an poſſit citra appellationis præiudicium nullitatis articulum proſequi. n. 3. 172
Appellatio tertij vtrum ſuſpendat executionem confirmationis electionis. n. 7. 41
Appellatio pro parte vniuerſitatis interpoſita, vtrum iuuet ſingulos. n. 4. 169
Appellari an poſſit à collatione beneficij conditionaliter ſi vacat. n. 3. 91
Appellans ſemel infra x. dies, vtrum poterit iterum appellare. n. 4. 91
Appellatio alternatiua quomodo ſuſtineatur. n. 1. 189
Appellatio erronea de vno iudice ad alium an ſuſtineatur, & quomodo. n. 1. 190
Appellans iudicem competentem ſcienter nunquid poſſit infra x1. dies variare, & alium æque competentem appellare. n. 3. 190
Appellatio à ſubdelegato vtrum committenda ſit ad ſubdelegantem vel ad primum delegantem. n. 1. 53
Appellatio à grauamine vel ab interlocutoria quando non paret præiudicium negotio principali. n. 2. 74
Appellatio ab interlocutoria, vtrum ſuſpendat iuriſdictionem iudicis in negotio principali. n. 3. 74
Appellatio à iudice per ipſum delegatum an & quando ad ſuperiorem vel ipſum epiſcopum deuoluatur. nu. 1. 88
Appellatione non obſtante ſententia tranſit in rem iudicatam quando appellans non proſequitur. n. 9. 89
Appellatio ad minorem iudicem in quo differat ab ea quæ imponitur ad maiorem. n. 10. 89
Appellans ſeu appellatus ſuccumbentes in appellatione ab interlocutoria, ſeu diffinitiua, an & quando debeant in expenſis condemnari, vel à condemnatione excuſari. n. 5. 86
Appellatio à collatione non impedit immiſſionem in poſſeſſionem. n. 6. 112
Appellans in caſu huius decretalis non impedit executionem. n. 3. 25
Appellans eſt citandus ad videndum reuocari grauamen. n. 3. 92
Appellari an poſſit à delegato epiſcopi ad ipſius vicarium generalem. n. 16. 49
Appellari ab executore an poſſit ob reiectam, vel non admiſſam exceptionem. n. 2. 125
Apoſtoli condelectabantur auditoribus ſuis charitate, ex Auguſtino. n. 1. 177
Archidiaconi doctrina quomodo intelligenda. n. 1. 52
Argumentum de matrimonio carnali ad ſpirituale, an valeat. n. 2. 66
Arbitri vtrum facere poſſint proceſſus, & ferre ſententias in eccleſiis, vel earum ambitu. n. 1. 148
Arbiter non iudicat de occultis, ex Sene. n. 1. 55
Arbitri non appellant à breuitate termini ſibi conceſſi, ſed partes. n. 2. 55
Aſſeſſor quis. n. 8. 15
Aſſeſſor vtrum poſſit proferre ſententiam. n. 2. 85
Aſſaſſinium ex quibus probationibus, aut indicijs probetur vel præſumatur. n. 1. 158
Aſſentiri poteſt iuriſdictioni alicuius expreſſe vel tacite. n. 1. 91
Attentata poſt appellationem, an ſint reuocanda pendente ex futuro euentu. n. 1. 91
Attentata dicuntur omnia geſta poſt appellationem, quæ cauſam quomodolibet tangunt tam à iudice, quàm à parte in interlocutoriis poſt inhibitionem: in diffinitiuis vero poſt appellationem. n. 1. 90
Attentatum ſiue impetratum lite pendente reuocatum, ſeu annullatum per viam iuris ſemper remanet reuocatum. n. 6. 75
Auaritia expellit omne iuſtitiæ veſtigium. n. 2. 83
Auaritia quid, ex Tullio. n. 1. 25
Auctoritas Abbatiſſæ intelligitur de vera, propria, & effectuali. n. 1. 39
Auctoritas epiſcopi, & conſenſus canonicorum poteſt præcedere, & ſubſequi contractum alienationis rerum eccleſiaſticarum. n. 2. 129
Auſteritas quid. n. 3. 156

B.

Bannitus & confinatus vtrum interſint diuinis interdicta patria. n. 4. 173
Baro ædificans & dotans monaſterium vtrum illud deſtruere poſſit propter ingratitudinem monachorum. n. 6. 143
Beneficium temporale obtinens, vtrum promoueri poſſit. n. 5. 44
Beneficium quid ſit, ex Seneca. nu. 1. 177
Beneficium eccleſiaſticum, vtrum eſſe debeat perpetuum. n. 2. 177
Beneficium ſeculare adminiſtratum per regulare, & e contra, an & quando, & quanto tempore, & quomodo efficiatur regulare, vel ſeculare, vel mutet naturam. n. 1. 96
Beneficium non poteſt eſſe perfectum niſi beneficiatus illud acceptet, ex Seneca. n. 2. 127
Beneficium ingredientis religionem debet per alium ab epiſcopo, vel ſuperiore deputandum adminiſtrari infra tempus probationis. n. 1. 140
Beneficium ſpirituale, an & quando poſſit concedi per Papam, legatum, aut epiſcopum ſine conſenſu capituli. n. 5. 129
Beneficium & clericatus non liberant à patria poteſtate. n. 3. 69
Beneficium de nouo creatum an comprehendatur in mandato de prouidendo. n. 5. 96
Beneficia in dubio præſumuntur ſecularia. n. 6. 97
Beneficium impetrans non tenetur facere mentionem de illius collatione facta ab eo, qui conferendi poteſtatem non habebat. n. 7. 97
Beneficia vacantia in curia nemo conferre poteſt, niſi de ſpeciali licentia Papæ. n. 3. 94
Beneficia ſecularia ſemper ſunt perpetua, regularia vero

vero conditionaliter.n.1. 118
Beneficia vacantia tempore reſeruationis legati non comprehenduntur ſub diſpoſitione iſtius decretalis. n.1. 56
Beneficia ſpectantia ad collationem prælati, vtrum comprehendantur in mandato de prouidendo continente beneficia ad capitulum communiter, vel diuiſim ſpectantia.n.3. 122
Beneficia vacantia in curia ſeu reſeruata non poſſunt conferri per eum, qui habet indultum.n.3. 121
Beneficia quæ non comprehenduntur ſub expectatiuis permutari poßunt.n.3. 130
Beneficiatus cui abſenti per epiſcopum beneficium collatum eſt tertio requiſitus non acceptans habetur pro recuſante ſecundum aliquos.n.4. 104
Beneficiorum lex inter dantem & recipientem, ex Seneca.n.1. 167
Bona ingredientium monaſteria ordinis Prædicatorum, Minorum, vel aliorum mendicantium, vtrum ad monaſteria tranſeant, & quomodo.n.7. 144
Bona ingredientium monaſteria ordinum mendicantium, an & quando à monaſterijs peti aut conſequi poſſint.n.8. 144
Bonus vir, cuius arbitrio ſtandum dicitur Iudex. numero 12. 16
Bononia olim Falſina ex Plinio.n.4. 1
Bononia vnde & quare ſic dicta.n.2. 1

C

Canonica portio vtrum ſoluenda ſit in ſepultura religioſi, & cui eccleſiæ.n.2. 136
Canonica portio debet diuidi inter parochos arbitrio boni viri pro modo habitationis.n.2. 134
Canonica portio debetur eccleſiæ parochiali.n.1. 134
Canonicus negligens & doloſus erit ſine præbenda ſecundum caſum iſtius decretalis.n.3. 99
Canonicatus debet habere præbendam, ſed non è conuerſo.n.16. 116
Canonicatu & præbenda inuicem vnitis neutrum eſt acceſſorium.n.12. 117
Canonicus receptus ad canonicatum & præbendam, numquid acquirat ius in rem vel ad rem.n.1. 100
Canonici etiam ſinguli agunt pro eccleſia, non tamen regulares ſine abbatis licentia, & ſine mandato.numero 3. 71
Canonicorum receptio in collegiatis non cathedralibus, vtrum pertineat ad epiſcopum, vel ad capitulum, vel ad prælatum capituli.n.1. 119
Canonicorum receptio alia facti, alia iuris.n.2. 112
Canonici præſentes vtrum poſſint ſtatuere terminum abſentibus ad comparēdum, & intereße electioni, illiſq. non comparentibus, eorum vice eligere.n.3. 32
Canonici vel expectantes in aliqua eccleſia, vtrum ſpes ſuas poſſint adinuicem permutare, & cuius auctoritate.n.4. 130
Capellani monachorum regulariter ſunt perpetui. numero 3. 144
Capellani monachorum à monachis epiſcopo ad curam animarum præſentati poſſunt ab epiſcopis etiam in locis exemptis remoueri. n.4. 144
Cardinales presbyteri, vtrum poſſint populo benedicere, & minores ordines conferre.n.2. 162
Carcer & exilium æquiparantur.n.1. 191
Capitulum ſede vacante contrahendo obligat eccleſiam & futurum prælatum.n.2. 30
Capitulum ſede vacante, licet bona prælati adminiſtret, non poteſt illa diſtrahere nec diuidere, nec ſibi appropriare.n.1. 39
Capitulum ſede vacante, quas præbendas poſſit commendare.n.1. 62
Capitulum ſede vacante, vtrum poſſit eligere, & recipere præſentationes, quas poſſet prælatus. n.2. 62
Capitulum ſede vacante, vtrum viſitare poßit, & quæ loca.n.3. 62
Capitulum ſede vacante, vtrum vnire poſſit.n.4. 63
Capitulum ſede vacante, vtrum poſſit conſtitutiones epiſcopales reuocare.n.5. 63
Caſus in quibus mulieres ſunt deterioris conditionis viris remiſſiue.n.1. 153
Caſus 48. in quibus Papa per ſuas conſtitutiones, ſeu priuilegia non intendit legibus, conſuetudinibus, aut priuilegiis particularibus derogare. n.4. 146
Catonis dictum de vſuris. n.1. 179
Cauſas grauaminis in appellatione exprimere, quis, quomodo, & quales teneantur, & vtrum etiam notorias.n.1. 86
Cauſa quando exprimenda ſit in libello appellationis. n.14. 89
Cauſæ, vtrum cognoſci poſſint in locis minus inſignibus, in quibus peritorum copia haberi poſſit, & de partium conſenſu.n.15. 16
Cauſa ſuſpicionum, per quos cognoſcantur.n.1. 51
Cauere verbum, fideiuſſorem adhibere deberi ſignificat.n.10. 159
Cautela vt clauſula, vel alio quouis modo, comprehendit omnem modum vacationis, etiam vno expreſſo, & non verificato n.5. 10
Celebrans & vnum officium exercens, ſuſpenſus & excommunicatus, an & quando fiat irregularis. numero 4. 125
Celebrans prohibitus an & quando fiat irregularis eccleſiæ ſeruiendo.n.4. 174
Celebrans ſcienter in eccleſia polluta, vtrum ſit interdictus n.5. 173
Ceſſionarius an & quando contra fideiußorem & pignora agere poſſit.n.1. 166
Citatio nulliter impetrata, vtrum ratificetur in iudicium citati.n.2. 178
Citatus coram duobus iudicibus, coram quo comparere teneatur.n.1. 157
Citatus peremptorie ad videndum ſe excommunicari non comparens, & poſtea ſequatur excommunicatio, & ipſe celebret etiam excommunicationis ignarus, efficitur irregularis.n.5. 125
Citatio vtrum requiratur ad perpetuationem iuriſdictionis in caſu de quo hic.n.4. 122
Clandeſtinam poſſeßionē quis habere dicatur.n.1. 164

Clauſula, Non obſtan. an & quando reuocet priuilegia & conſtitutiones priuilegiis contrarias. n. 2. 155
Clauſula, Amoto quolibet detentore quid operetur. nu. 4. 29
Clauſula, Quidam alij, quando teneatur ad expreſſionem nominum citandorum. n. 2. 7
Clauſula, Rebuſq. aliis, &c. quando habeat effectum ſuum, & ſuper quibus agendum eſt, quo tempore exprimenda. n. 3. 7
Clauſulæ, Non obſtan. &c. & Ante ferri, & ſimiles ponuntur in reſcriptis ad gratiam roboran. non ad alterius præiudicium. n. 3. 12
Clauſulæ, Motuproprio, Non obſtan. & Anteferri, an operentur alterius præiudicium. n. 4. 12
Clauſula, Vel alio quouis modo non operatur, quando modus expreſſus non verificatur. n. 4. 10
Clauſula, Saluo iure, addendi vel minuendi in libello ſeu querela & oppoſitione contra electum appoſita, quid operetur. n. 1. 34
Clauſula, quocunque modo vocet, eſt multum vtilis, & comprehendit omnem modum vacationis, maxime quando non exprimitur aliquis modus particularis vacationis. n. 1. 10
Clauſula, Motuproprio, vtrum tollat ius optandi. n. 4. 19
Clauſula, Non obſtan. &c. vtrum tollat ius optandi. numero 5. 12
Clauſula, Non obſtan. poſita in iure, aut in literis Apoſtolicis operatur diuerſos effectus. n. 3. 13
Clericus neque tacite, neque expreſſe poteſt conſentire in iudicem non ſuum. n. 1. 70
Si tamen non appellatur, valebit proceſſus. n. 2. 70
Clericus an & quando excipiendus coram iudice eccleſiaſtico non ſuo ſubijciat ſe illius foro. n. 3. 70
Clericus poteſt remittere pœnitentiam iniunctam ab episcopo. n. 6. 48
Clericus coniugatus non poteſt eſſe vicarius epiſcopi, & illius ſententia non valet. n. 2. 47
Clericus coniugatus non poteſt eſſe arbiter compromiſſarius in electionibus eccleſiaſticis. n. 3. 47
Clericus non poteſt conſentire in iudicem non ſuum ſine licentia ordinarij ſui. n. 4. 70
Clericus compatronus cum laicis an poſſit cum illis variare. n. 1. 186
Clerici habentes iuriſdictionem temporalem, tenentur pœnis huius decretalis. n. 1. 149
Clerico in minoribus ordinibus conſtituto an poſſit conferri dignitas. n. 1. 98
Clericorum appellatione an & quando veniant Epiſcopi. n. 2. 25
Clerici negociatores, an & quando priuilegium clericale amittant. n. 2. 147
Clerici nomine an veniat canonicus, vel è contra. n. 5. 22
Clerici delinquentes etiam per laicum capi poſſunt de mandato prælatorum ſuorum. n. 1. 172
Clerici torquendi, vtrum poſſint à laicis de mandato ſuorum prælatorum torqueri. n. 2. 172
Clericus accuſatus de furto, numquid ſub fideiuſſione relaxandus. n. 3. 172
Clericatus quæſtio & cognitio an ſpectet ad loci ordinarium iudicem clerici capti, vel ad ſuperiorem iudicem capientis. n. 1. 171
Clericus captus à iudice laico pendente articulo clericatus relaxari non debet. n. 2. 171
Clericorum appellatione regulariter non veniunt epiſcopi. n. 1. 123
Clerici coniugati, in quibus ſubſint iudicibus laicis, & in quibus non. n. 1. 93
Coadiutoris conſenſus an requiratur in beneficiorum collatione. n. 2. 123
Coadiutor confert beneficia quando prælatus non eſt ſana mentis vel remotus vel ſuſpenſus. n. 3. 123
Collatio executoris debet fieri poſſeſſore vocato. num. 8. 105
Collatio ordinarij non valet ſtante reſeruatione motu proprio vel vim conſtitutionis generalis factæ. numero 1. 118
Collatio & reſeruatio Papalis æquiparantur violentiæ, & non gaudent priuilegio poſſeſſionis. n. 2. 118
Collatio beneficij vtrum valeat ante amiſſionem ius habentis. n. 6. 104
Collatio capituli epiſcopo in remotis agente, vel mortuo, an & quando valeat. n. 1. 127
Collatione, ad laicũ ex priuilegio ſpectante, vtrum Papa conferat, non facta priuilegij mentione. n. 3. 111
Collatio ordinarij facta inhabilis, diſpenſare antequam ordinarius haberet de diſpenſatione notitiam, an valeat. n. 2. 61
Collatio ex cauſa permutationis eſt neceſſaria & non libera, & ideo in ea non eſt neceſſe facere mentionem de beneficiis obtentis per beneficiatum. n. 4. 57
Collatio ordinarij infra menſem ſubhaſtanda beneficia in curia vacante iuxta formam huius decretalis, an valeat quando Papa infra menſem non confert. numero 4. 95
Collatio ordinarij facta illi, qui aliud beneficium iniuſte poſſidet non valet. n. 13. 60
Collatio ordinarij facta prælato aliud beneficium etiam iuſte poſſidenti, non valet. n. 14. 60
Collatio vtrum in dubio ordinaria, an Apoſtolica auctoritate facta cenſeatur. n. 2. 176
Collatio Papæ, legati, & ordinarij, multum adinuicem differunt. n. 1. 109
Collatio Papæ vel mandatum de prouidendo de beneficio ad alterius collationem ſpectan. an & quando valeat ſine clauſula, Non obſtantib. n. 2. 9
Collatio ordinarij non indiget mentione aliorum beneficiorum per beneficiatum iuſte obtentorum. n. 11. 60
Collatio beneficij vacantis in curia non valebit etiam facta per Papam, niſi motuproprio, & modo vacationis expreſſo. n. 4. 94
Collatio canonicatus cum reſeruatione præbendæ facta per legatum, an valeat, & expiret per illius receſſum. n. 2. 9
Collatio delegati regulatur eiſdem regulis, quibus collatio legati. n. 9. 5
Collatio epiſcopi non impedit præſentationem patroni. n. 2. 48
Collatio non ſufficit ad acquirendum ius in re niſi ſequatur

tur acceptatio.n.1. 127
Collatio facta à Papa ad petitionẽ partis non facta mentione beneficiorum per beneficiatum etiam iuſte obtentorum,non valet.n.4. 59
Collatio Papæ ad ſupplicationem partis etiam facta mentione beneficiorum per ſupplicantem iniuſte obtentorum,non approbat iniuſtam detentionem,niſi de tali iniuſtitia faciat expreſſam mentionem.n.5. 59
Collatio & impetratio beneficiorum ſunt inter ſe diuerſa,& ideo de vno non infertur ad aliud.n.4. 17
Collatio legati ſiue motuproprio ſiue ad ſupplicationem non valet non facta mentione beneficiorum per beneficiatum quomodolibet obtentorum.n.6. 59
Collatio legati facta prælato obtinenti alia beneficia non valet, etiam facta beneficiorum obtentorum mentione.n.7. 59
Collega an & quando procedere poſſit altero collega impedito.n.3. 54
Collegiatæ eccleſiæ appellatione non venit curata cura parochiali,niſi exprimitur.n.12. 103
Collegiata eccleſia quomodo poſſunt eſſe parochiales. n.2. 31
Collegium eſt ſemper idem,ſed non ſemper idem rector eccleſiæ.n.3. 61
Collegiatæ eccleſiæ expreſſio comprehendit curatam. n.9. 103
Collegiatæ eeclesiæ omnes curatæ. n.10. 103
Colonus non ſoluens decimas, imputare debet ſibi ſterilitatem,& tenetur in totum ſoluere.n.1. 137
Compromitti an poſſit ſuper electione fienda per maiorem partem inuita minore,& quomodo.n.1. 34
Compromiſſum ſuper electione Prælati factum ab altero ex duobus Canonicis,& ab altero ratificatum, & electio ſubſequuta an valeant.n.1. 184
Compromiſſum factum nomine canonicorum abſentium ſuper electione,an valeat.n.1. 191
Compromiſſum factum etiam ſcienter in arbitrum excommunicatum non valet.n.2. 187
Compenſatio debiti proprij non admittitur contra Prælatum eccleſiæ nomine agentem.n.3. 72
Communiter vel diuiſim quomodo intelligatur de mandato de prouidendo.n.1. 122
Communicatio non eſt inter bonum, & malum. numero 1. 137
Communicari an poſſit excommunicato appellatione pendente.n.1. 168
Communicantes excommunicato appellatione pendente,an fiant irregulares, vel ne, pendet à futuro euentu.n.3. 168
Committere aliquid diſcretioni,aut conſcientiæ alicuius quid differant.n.2. 73
Commiſſio motuproprio facta excommunicato, an valeat.n.9. 6
Commiſſio ſiue mandatum morte concedentis re integra expirat.n.3. 107
Commiſſio facta conſcientiæ & diſcretioni differunt. n. 4. 156
Commiſſio facta canonico reſpicit perſonam propriam commiſſarij.n.1. 52
Commiſſio facta dignitati reſpicit dignitatem.n.2. 52
Commẽdato per Epiſcopum beneficio patronato vtrum patroni præſentare poſſint.n.1. 29
Commenda Epiſcopi non præiudicat patrono, ſed bene permutatio.n.2. 29
Confirmatio eſt iudicialis reſpectu appellantis, ſed reſpectu appellati,& iudicis extraiudicialis.n.4. 25
Conſeruator, ſeu delegatus an poſſit per inquiſitionem procedere.n.1. 71
Conſeruatores dantur ad præſentia,non autem ad futura.n.3. 55
Conſeruatoriæ ſunt odioſæ, & ideo reſtringendæ. numero 4. 55
Conceditur, hoc verbum gratiam, commiſſionem denotat.n.1. 107
Concubens cum propria vxore tamquam alia adulter eſt,ex Seneca.n.2. 26
Confeſſus appellare poteſt ſi non admittatur ad probandum errorem.n.12. 89
Confeſſio quid operetur.n.4. 129
Confeſſio ſola ſufficit ad condemnandum.n.5. 88
Confeſſio facta coram iudice laico in eccleſia vel eius ambitu,licet reliquus proceſſus ſit nullus.n.3. 149
Confeſſio vera vel ficta ex poſitionibus,ſeu contumacia reſultans an & quando noceat confitenti, ſeu reſpondere recuſanti.n.7. 78
Confeſſio iniuſte torti,an illi noceat.n.8. 78
Confeſſio debiti facta in teſtamento,an & quando reuocari poſſit ſeu reuocata cenſeatur.n.9. 159
Cognitio ſui ipſius cunctas cognitiones præcedit.n.3. 41
Cognatio ſpiritualis non contrahitur inter filios alterius coniugis leuantis,ſed vtriuſque tantum. n.1. 153
Cognitio cauſæ ſuper miſſionem in poſſeſſione quomodo habenda & facienda.n.2. 112
Cohabitatio ſponſorum poſt pubertatem, vtrum faciat præſumi matrimonium.n.6. 152
Concupiſcere ſine fine,impotentia eſt,ex Seneca. n.1. 7
Concordia cum diſcordia ex Seneca. n.2. 23
Confirmatio non conſenſio poteſt fieri cum ſola citatione ſine cauſæ cognitione.n.5. 41
Confirmatio contentioſa non poteſt fieri ſine cauſæ cognitione.n.6. 41
Contrariorum eſt eadem diſciplina.n.8. 125
Continuatio quid,ex Seneca. n.4. 147
Conſenſus in permutatione poteſt præcedere & ſubſequi.n.6. 131
Contractus quando cenſeatur factus gratia vtriuſque, vel alterius tantum.n.1. 150
Conſenſus ſuperioris debet eſſe expreſſus, & non ſufficit tacitus,neque ratihabitio.n.2. 33
Confirmatio electionis quomodo facienda.n.1. 40
Confirmatio electionis requirit citationem partis nominatim,ſi adeſt certus contradictor, etiam ſi conſtet illum nullum ius habere.n.2. 40
Confirmans electionem quando eſt inferior à Papa non poteſt defectus tollere.n.2. 32
Conſtitutiones ſolæ mendicantium per Papam non approbata,an faciant ipſos mendicantes.n.5. 143
Confundi debet contumacia & ſuperbia.n.1. 154
Conſilium Epiſcopi deficiens, an officiat collationem capituli. n.6. 128

Conſi-

Conſilio illius, cum quo actus expediri debuit deficiente, vtrum actus ſit nullus n. 7. 118
Conſilia quare errare dicantur, ex Seneca. n. 1. 125
Conſiliarius ex cauſa poteſt recuſari. n. 10. 16
Conſuetudinis appellatio an comprehendat præſcriptam ſolummodo, vel etiam non præſcriptam. numero 4. 96
Conſuetudo & præſcriptio inducta in caſu legis antiquæ non ſe extendit ad nouam. n. 1. 61
Conſuetudo quid operari poſſit circa matrimonia & illorum ſubſtantialia vel accidentalia. n. 1. 155
Conſuetudines & ſtatuta particularium locorum, & perſonarum non comprehendunt alias, nec etiam eaſdem extra illa loca particularia. n. 1. 2
Conſuetudo dicitur, quæ nõ eſt redacta in ſcriptis. n. 2. 2
Conſuetudo aliquarum eccleſiarum non poteſt aliis præiudicare. n. 1. 136
Contrahentes non poſſunt facere quin leges in eorum contractibus locum habeant n. 5. 152
Conferens beneficium indigno, an amittat ius conferendi, vbi diſtinguitur de ſciente vel ignorante. n. 3. 128
Conferre, & collationi conſentire, an ſit idem. n. 2. 92
Contumax citatus vt hæreticus, licet in rei veritate non ſit, debet tamen vt talis condemnari per contemptum Eccleſiæ. n. 2. 154
Contumacia procuratoris vtrum noceat domino ante vel poſt litem conteſtatam. n. 1. 78
Corrigere ſeipſum difficilius eſt quàm alios. n. 1. 83
Credulitas probabilis excuſat à dolo & pœna. n. 1. 126
Crimen poteſt eſſe notorium, licet illud reus neget. numero 3. 51
Cura ſola aliis non concurrentibus, an impediat collationem ſeu prouiſionem iuxta terminos huius decretalis. n. 7. 108
Cura animarum ſpectat ad epiſcopum etiam in eccleſia exempta quando populus non eſt exemptus. numero 1. 175
Cura collegiatarum dicitur collegialis, quæ differt à parochiali. n. 11. 103
Curia, quid ex mente Philoſophi. n. 4. 145
Curioſitas accipitur reſpectu perſonarum: quod enim vni curioſum eſt, alteri non eſt. n. 4. 41
Curioſitas iracundiam parit, ex Sene. n. 5. 41
Curioſus qui dicatur. n. 1. 41
Curioſitas graue vitium ex Gregorio. n. 2. 41
Cuſtodia eccleſiarum collegiatarum vacantium vtrum ſpectet ad epiſcopum vel ad œconomum, ſeu ad collegium. n. 1. 30

D

Debitum collegij non debet ſolui de burſa particularium. n. 1. 167
Debitum coniugibus petentibus an & quando reddendum ſit, etiam in quibuſcunque locis & diebus ſacris. n. 3. 147
De, & cum, præpoſitiones inter ſe non differunt. numero 6. 156
Declamatores arridi, ex Seneca. n. 3. 77
Declarans nihil addit & nihil inducit. n. 4. 79
Decretum ſuper incerto adiectum non ligat niſi cum temporis expreſſione. n. 2. 101
Decretum Papæ, an, quatenus & quando liget ipſum Papam. n. 1. 122
Decretalis ſtatuimus. de elect. habet locum tam in beneficio temporali, quàm perpetuo. n. 4. 22
Decretalis vt circa. de elect. in quibus conueniat cum cap. 1. ſuper eod. tit. n. 1. 23
Decretalis ſtatuimus. de elect. vtrum locum habeat in hoſpitalibus, & in quibus. n. 6. 22
Decretalis ſi eo tempore. de elect. debet intelligi, & obſeruari ad litteram. n. 1. 39
Decretalis quàm ſit. de elect. vtrum habeat locum in præſentationibus, & in quibus n. 1. 26
Decretalis non ſolum. de regul. habet locum non ſolum in Mendicantibus, ſed etiam in mulieribus regularibus. n. 1. 138
Deducta in petitione, an, quando & quomodo deduci poſſint vel debeant in poſitionibus. n. 2. 80
Defectus ætatis non ſuppletur per gratiam, vel reſcriptum Papæ, niſi expreſſe de ætate faciat mentionem. num. 2. 189
Defectus & crimen differunt, adeo vt defectuoſus poſtulari poſſit, non tamen criminoſus. n. 1. 28
Defendens locum communem cum damnato non dicitur fautor damnati. n. 2. 173
Delatio appellationis deuoluit cauſam ad ſuperiorem. num. 2. 90
Delegatus an & quando reuocet geſta per ſubdelegatum. n. 2. 53
Delegatus Papæ quando poſſit ſubdelegare alijs, quàm conſtitutis in dignitate. n. 3. 15
Delegati iudices plures ſimul pronunciare tenentur. num. 3. 68
Delegatus Papæ, an & quando poſsit conferre beneficia, & quibus. n. 10. 59
Delegatus an poſſit extra locum procedere altero ex collitigantibus inuito, & ſeu contumace. n. 13. 16
Delegatus Papæ, vtrum differat ab alijs iudicibus circa facultates cognoſcendi de appellatione & inhibendi. num. 5. 88
Denegans apoſtolos, an attentet. n. 3. 90
Dependentes à beneficijs dicuntur decimæ & talia. numero 1. 62
Derogatio teſtamenti prioris quando ſufficiat generalis, vel requiratur ſpecialis. n. 1. 180
Deſiderium maius in homine eſt ignota cognoſcendi, quàm nota repetendi. n. 1. 2
Detentator quando ſit vocandus ad miſsionem in poſſeſſione. n. 1. 112
Dictio, ſecundum, vel, iuxta, idem ſignificans, & poſitæ in reſcriptis contractibus, vel vltimis voluntatibus neceſſitatem important. n. 1. 188
Diœceſanus, in contentioſis an poſſit exemptos conſentientes iudicare. n. 8. 44
Differẽtia inter iſtam decretalẽ, & c. 1. ſuper eo. n. 3. 24
Differentia inter oppoſitionem criminis ſiendæ, & appellationem ab electione factam. n. 5. 24
Differentia quæ ſit inter ſententiam & decretum remiſſiue. n. 9. 125

Diffe-

Differentia inter ſententiam ſtatuti & hominis. n.9. 4
Dignitas quotuplex ſit. n.6. 102
Dilatione pendente ſuper exceptionis probatione ſuperſedetur in cauſa principali. n.1. 80
Diſpenſatio non valet ad beneficium, ad quod de iure communi, vel ſpeciali, talis promoueri non poteſt, niſi diſpenſans poſſit tali iuri derogare. n.1. 46
Diſpenſare vtrum poſſit epiſcopus in caſu huius decretalis. n.1. 34
Diſpenſatio debet intelligi cum effectu. n.10. 46
Diſpenſatio Papæ, & legitimatio differunt, vt hic: legitimatio habilitat ad omnia, & naturalibus reſtituit, diſpenſatio tantum ad expreſſa. n.7. 46
Diſpenſatio non valet, niſi exprimat beneficia quæ iniuſte poſſiderunt. n.2. 109
Diſpenſatio ſuper defectibus quos effectus operetur. num.4. 36
Diſpenſatio motuproprio conceſſa quid operetur, & quòd tollat ſubreptionem. n.5. 36
Diſpenſatio ſpecifica tollit defectus, & illius pœnam. numero 6. 36
Diſpenſatio generica, ſeu facta per non habentem poteſtatem non tollit defectus. n.7. 37
Diſpoſitio iſtius decretalis non habet locum in permutationibus. n.3. 57
Diſpoſitio cap. cum qui. ſupra eod. tit. habet locum in monachis & alijs religioſis. n.1. 119
Diſtinctio, & declaratio legitimationum illegitimorum. num.9. 46
Diſtinctio Innocentij falſa in materia regulæ 25. Mora ſua reprobatur. n.1. 181
Diu ponitur pro decemnio. n.1. 72
Diutius interdum ponitur pro quadraginta diebus. numero 2. 72
Diuina officia intelliguntur Miſſa, & aliæ horæ canonicæ. num. 2. 165
Diuinorum celebratio tempore interdicti, an & quomodo permittenda ſit priuilegiatis & exemptis. numero 1. 166
Doctor ſcienter docens monachum morantem extra monaſterium ſine licentia abbatis, vel ſine habitu eſt excommunicatus. n.6. 152
Dolus in propoſito ex indicijs probatur. n.6. 17
Dolo facit, & regula iſta habet locum tam in poſſeſſorio, quàm in petitorio. n.1. 187
Doloſus & negligens etiam prior in data, quando poſtponatur diligenti, & non doloſo poſteriori. n.5. 17
Dominus appellare poteſt infra decem dies notitiæ à ſententia lata in contumacia contra procuratorem ante litem conteſtatam. n.6. 78
Domicilium originis retinetur quoad honores, non quoad onera. n.3. 173
Domicilium quod quiſque ſequatur, patris ſcilicet, aut aui. n. 9. 44
Donum non eſt quod neceſſitate cogente conceditur, ex Seneca. nu.7. 44
Donare inter viuos, & cauſa mortis poteſt filius facere de conſenſu patris. n. 3. 236
Donatio ſub conditione valet, & debet ſortiri effectum, ſi tempore conditionis exiſtentis res donata ſpectabat ad donatorem. num. 3. 84
Dulia quid, & cui debeatur. n.4. 60
Duo beneficia ſi collata fuerint illegitimo ſine curata, ſiue non, vtrumque amittit. n. 1. 45
Duobus vel pluribus beneficijs, ſeu officijs eodem tempore, eidem per ſe, vel per procuratorem collatis, cuius collatio valet. n.3. 11
Duobus concurrentibus ad idem beneficium virtute litterarum Apoſtolicarum, vter præferatur in caſu propoſito. n.4. 9
Duobus habentibus gratias Apoſtolicas & concurrentibus ad aliquod beneficium, an is qui habet pinguiorem, & ampliorem gratiam præferatur, etiam anteriori in data. n.3. 95

E

Eccleſia an & quando poſſit dirui totaliter, & illius memoria penitus tolli, & per quem n.3. 184
Eccleſia acquirit dominium rei venditæ vel donatæ ſine traditione. n. 4. 84
Eccleſia eſt nobilior perſonis eccleſiaſticis. n. 1. 165
Eccleſia habens diſtinctam parochiam licet non habeat curam animarum actu, habet tamen habitu n.2. 29
Eccleſia parochialis de iure communi habet cœmeterium. n.5. 63
Eccleſia ſita in plebanatu præſumitur eſſe ſubiecta. numero 1. 150
Eccleſia, & oratoria in diœceſi ab exemptis ſine ordinarij licentia conſtructa, ordinariorum adminiſtrationi ſubſunt. n.1. 163
Eccleſiæ res vendi poſſunt pro neceſſitate publica, ex Seneca. n.1. 129
Eccleſiis relinquere bona ſua quilibet poteſt. n. 2. 149
Eccleſiarum appellatione quæ loca veniant. n.1. 147
Effectus verborum traditur ad limitationem orationis, non econtra. n.2. 192
Electio per ſuperiorem debet fieri ex eodem monaſterio ex quo faciendum erat per monachum. n.1. 187
Electio excommunicati actiua, ſeu paſſiua, an valeat. num.4. 5
Electio & collatio beneficij æquiparantur circa conſenſum prælati. n. 2. 140
Electio excommunicati appellatione pendente facta, an valeat, & an pendeat à futuro euentu. n.3. 168
Electi facultas impugnandi geſta aduerſus eum, an pendeat à futuro euentu. n. 4. 168
Electio facta à capitulo Feſulano poſt terminum abſentibus præfixum, fuit reputata valida. n.4. 32
Eligentes poſſunt cauſam proſequi, & obtinendo proſunt electo. n.3. 30
Electiones duas proſequi nemo poteſt, quomodo intelligatur. n.1. 33
Electiones an eodem iure cenſeantur cum præſentationibus circa tempus, infra quod faciendæ ſunt. n. 2. 75
Eligendi facultas conceſſa durat ſemel tantum, & ſpirat per vnicum actum. n.5. 38
Electo contumace vtrum defectus habere poterunt pro probatis. n.3. 28
Electus nulliter, & confirmatus, & miſſus in poſſeſſione, ſi ſpolia-

ſi ſpoliatur, reſtituendus eſt.n.2. 74
Electo ad iudicium veniente poteſt ei porrigi libellus. num. 4. 41
Electus non petens confirmationem infra tempus iuris, non eſt priuatus ipſo iure.n.4. 26
Electus comparere cogendus, vt conſtet de defectibus oppoſitis per cenſuras & pœnas iuris. n.4. 28
Electus contumax vtrum poſt terminum audiatur. numero 5. 28
Electo quandocunque re integra comparente examinabitur, & repertus idoneus confirmabitur electio; ſin autem ſit euidenter defectuoſus, repelletur.n.6. 28
Enumerantur aliquot caſus particulares, in quibus iudex à quo attentat.n.6. 90
Epiſcopus tranſlatus eſt abſolutus à priori eccleſia, licet ſecundario adipiſcatur.n.2. 188
Epiſcopus an præſcribat eccleſias retentas ad manus per certum tempus, & faciat illas de menſa.n.2. 191
Epiſcopi & eorum vicarij, vtrum cognoſcant de cauſis criminalibus ſuorum clericorum.n.10. 49
Epiſcopus conferens beneficium obtinenti non poteſt amplius de illo diſponere ante renunciationem beneficiati.n.1. 194
Epiſcopus non poteſt ordinare familiarem, niſi illi beneficium conferat, ex Speculatore. n.2. 44
Epiſcopus diſponere poteſt cum eo, qui vigeſimum annum compleuit ad archidiaconatum, cui animarum cura annexa eſt.n.1. 97
Epiſcopus contra ſubditos procedens præſumitur procedere auctoritate ordinaria.n.2. 157
Epiſcopus an & quando imponere poſſit collectas capitulo, & illius bonis.n.2. 167
Epiſcopus poteſt ſibi reſeruare abſolutionem peccatorum.n.4. 133
Epiſcopus non poteſt reſeruare diſpenſationem male ablatorum.n.5. 133
Epiſcopus patronus num ſibi ipſi præſentare, & inſtituere debet, vel abſque præſentatione inſtituere poſſit.num.5. 145
Epiſcopus, an poſſit diſpenſare contra ſuas conſtitutiones.num.3. 29
Epiſcopus an poſſit facere conſtitutionem concernens loca ſuæ diœceſis exempta directe, vel indirecte.numero 2. 142
Epiſcopus de iure communi non habet fundatam intentionem in eccleſiis extra ſuam diœceſ.n.1. 82
Epiſcopus poteſt abſoluere religioſum excommunicatum propter violentam manuum iniectionem in alium religioſum ſiue clericum ſiue etiam laicum. num.1. 175
Epiſcopus exiſtens extra prouinciam, an & quando poſſit excommunicare ſubditos.n.4. 161
Epiſcopus poſſidens decimas in aliena diœceſi, & allegans præſcriptionem, quæ teneatur probare. numero 7. 82
Epiſcopus an poſſit diſpenſare cum illegitimo ſuper beneficio requirenti ordinem presbyteratus.n. 5. 45
Epiſcopus poteſt diſpenſare cum regulari promoto ad dignitatem minorem Epiſcopatu.n. 3. 39
Epiſcopus diſpenſare poteſt cum illegitimo ad minores ordines, & ad vnum beneficium ſimplex.n. 2. 45
Epiſcopus non adminiſtrat bona collegiatæ eccleſiæ vacantis, niſi capitulo negligente, & eo citato cum cauſæ cognitione. n.1. 43
Epiſcopus poteſt remittere pœnitentiam iniunctam à Papa.n.5. 48
Epiſcopus conſtituens ſecundum Vicarium vtrum reuocet primum.n.22. 50
Epiſcopatus liberat à patria poteſtate.n.4. 69
Epiſcopatus & abbatiæ indigent ſpeciali expreſſione, neque comprehenduntur beneficiorum appellatione. num.3. 96
Epiſcopi an & quando poſſint inquirere contra inquiſitores, ſiue illos punire.n.1. 156
Error, habet locum in cauſis ciuilibus.n. 1. 67
Error an corrigi poſſit in cauſa appellationis.n.2. 67
Error licet tolerabilis non poteſt eſſe manifeſta cauſa iuſtæ excommunicationis.n. 6. 169
Error probabilis dicitur quiſquis conſuluit ſapientes quæ ſuaſerunt ei ſeſe bonum ius fauere.n.6. 86
Euidens defectus quis dicatur.n.2. 18
Exceptionis officium eſt remouere & excipere, non autem ordinare & diſponere. n.4. 65
Exceptio dilatoria non poteſt opponi poſt litem conteſtatam n.1. 71
Exceptio excommunicationis vtrum poſſit opponi coram mero executore.n.7. 81
Exceptio, vel defectus non habens ortum ex crimine contra prouiſum oppoſitum non retardat executionem, niſi incontinenti probetur. n.5. 112
Exceptio peremptoria notoria impedit litis conteſtationem.n.1. 71
Exceptio alicuius negotij requirentis mandatum ſpeciale contenta in mandato generali, firmat mandatum in ceteris non exceptis. n.3. 65
Excipiens an & quando fateatur, & ponat.n.5. 65
Excipiens an & quando auctoris intentionem, confiteri videatur, vel aliquid probare teneatur.n.1. 189
Excipiens grauatus an poſſit appellare à non admiſſione. num.2. 5
Excommunicatio iuſta producit iniuſtum metum: iniuſta vero iuſtum.n 1. 167
Excommunicari an & quando poſſit priuilegiatus, vel Papæ illius delicta ſint referenda.n.2. 167
Excommunicatus an & quatenus in appellatione vel exceptione audiatur.n.6. 6
Excommunicatio maior non minor repellit à iudicando. num.1. 54
Excommunicatorum geſta, & illorum validitas pendet à futuro euentu.n.4. 172
Examinandi ne ſint ab epiſcopis capellani à monachis præſentati.n.2. 144
Excommunicatio de nouo lata, vel nota, facit, vt procurator reuocari, & iudex recuſari poſſit. n.2. 64
Excommunicari non debet dominus ignorans.n.2. 78
Excommunicatio infertur propter contumaciam domini, non autem procuratoris.n.3. 78
Excommunicationis ſententia lata contra formam iuris non eſt nulla.n.1. 169
Excommunicato actore per iudicem admiſſo, reus non graua-

grauatur & propterea non appellat.n.3. 192
Excommunicati ſunt ipſo iure ſubditi procurantes cuſtodiam eccleſiarum vacantium per laicos, & bona eccleſiarum occupantes.n.1. 129
Excommunicationis exceptio vtrum obſtet gentibus nomine vniuerſitatum, vel collegiorum, & in quibus. num.1. 47
Excommunicatus vitandus an & quando appellatione, ſeu approbatione, vel proſequutione pendente. numero.5. 174
Excommunicato ad iudicium per iudicem admiſſo vtrum poſſit appellari.n.5. 81
Et nunquid ordinatus executionem ordinandi habeat. num.4. 44
Excommunicatus poteſt fieri monachus.n.2. 175
Excommunicatus contra excommunicatum, an admittatur in teſtem.n.1. 171
Excommunicatus appellans, nunquid poſt appellationem poteſt impetrare reſcripta contra formam decretalis ipſo iure.de reſcr. n.10. 7
Excommunicationis ſententia iniuſta timenda eſt propter meritum obedientiæ.n.2. 166
Excommunicato participare non poteſt: ſuſpenſo autem vel interdicto poteſt.n.3. 166
Excommunicatus an poſſit hæres inſtitui, & hæreditatem adire.n.13. 160
Excommunicationis ſententia lata die feriata valet. numero 10. 4
Excommunicationis ſententia an valeat poſt ſententiam diffinitiuam, & ante appellationem remiſſiue. numero.11. 4
Excommunicationis ſententia conditionaliter, vel ex die prolata, an & quando recipiat vires adueniente conditione, vel die, & quomodo appellatione ſuſpendatur.n.7. 169
Excommunicati decedentis vel excommunicationem ſuſtinentis portio, an & quando cohæredibus accreſcat.n.14. 160
Executor non poteſt beneficia conferre etiam de conſenſu beneficiati, nec reſignationes recipere ſine ſpeciali facultate.n.3. 140
Executor Apoſtolicus, quas exceptiones admittere teneatur.n.4. 180
Executor mandati Apoſtolici ſecundum caſum iſtius decretalis, ſi clericus de præb. an & quando poſſit curare, vt habens mandatum Apoſtolicum recipiatur in canonicum. num.1. 99
Executoribus pluribus cum clauſula, Duo in ſolidum conſtitutis, vtrum vnus ſolus exequi poterit.n.2. 133
Executor litterarum Apoſtolicarum, & collator, quibus ſcribitur per Papam in quibus differant, & quo modo litteras Apoſtolicas exequi, & beneficia conferre poſſint.n.3. 9
Executore ab executione incipiente, ab executione appellandum.n.3. 125
Exemptus faciens actum contra conſtitutionem epiſcopi in illius diœceſi, an & quando pœna conſtitutionis comprehendatur.n.3. 142
Exempti delinquentes in diœceſi, vtrum poſſint ab ordinarijs puniri, & beneficijs extra diœceſim obtentis priuari.n.1. 161
Exemptus qui ante exemptionem deliquit, ratione talis delicti conueniri poteſt coram ordinario loci, in quo deliquit.n.2. 161
Expectans non poteſt acceptare præbendam vacantem alteri beneficio, ſeu dignitati annexam.n.2. 122
Expenſa an ſint compenſandæ à victore cum victo, & quæ.n.1. 192
Expreſſum pro expreſſo tacitum pro omiſſo haberi debet.n.6. 173
Expreſſe quid ſignificet.n.6. 2
Expreſſio ſpecifica magis operatur, quàm generica. numero 2. 24
Expreſſio per æquipollens idem valet ſicut directa. numero 13. 103
Expreſſio alicuius, & denominatio vltra proprium nomen poteſt fieri etiam per æquipollens.n.6. 133
Expectatiua non comprehendit beneficia vacantia per permutationem.n.1. 130
Expectatiua non comprehendit beneficia, quæ ſunt de menſa, nec ſuppreſſa.n.2. 130
Exilium & carcer æquiparantur.n.1. 183

F

Facere, & permittere, diuerſa iura, ex Seneca. numero 1. 92
Faciens conſtitutionem nullam non ſeruata iuris forma, an incurrat in iuris pœnam & quam. n.1. 191
Faciens aliquid in præiudicium attentati, appellationem approbantis attentat.n. 5. 90
Facta per excommunicatos occultos valent iure vniuerſali.n.4. 118
Factum contra decretum irritans, an & quando valeat num.6. 95
Factum alterius an & quando liberet eum qui tenebatur factum illum facere.n.1. 121
Facultas conferendi beneficium, & mandatum, an & quando expirent morte Pontificis re integra. numero 1. 120
Facultas conferendi beneficia per Papam conceſſa, an & quando expirent per mortem Papæ, & reuertatur facultas ad ſuum collatorem.n.2. 120
Facultas generalis vicarij beneficiorum collatione duntaxat excepta vtrum operetur in requirentibus ſpecialem commiſſionem.n.24. 50
Fallit quando iudex eccleſiaſticus licet non ordinarius clerici pronunciat ſe competentem, & clericus non appellat.n. 6. 70
Fallit ſi diſpenſatio eſt ad primum vacaturam.n.12. 46
Fautores hæreticorum, eos ve ſepelientes excommunicantur.n.2. 154
Feſulis non poſſunt committi cauſæ ex forma decretalis ſtatutum.de reſcr. n.2. 15
Filij coniugum leuantium de ſacro fonte ex alio matrimonio poſſunt adinuicem copulari.n.2. 153
Forma huius decretalis ſeruanda eſt etiam cum appellatur ab executore.n.7. 24

Forma pauperum non tollit ſtatuta eccleſia.n.7. 115
Forma profeſſionis regularium.n.1. 137
Formula matrimonij per procuratorem contrahendi, ex Hoſt.n:1. 66
Forum ſortiri quoad honores & munera, vel quoad omnia, quomodo intelligatur.n.3. 134
Fructus beneficiorum qualiter inter epiſcopum habentem indultum Apoſtolicum propter debita, & Beneficiatum diuidantur.n.1. 13
Fructus beneficiorum an & quando accipiantur, patitur aliquos defectus illis ceſſantibus.n.3. 36
Fructus beneficiorum à ſolo ſeparati ſpectant ad beneficiatum.n.2. 62
Fur punitus pœna ſtatuti ordinarij, an puniri poſſit pœna iuris communis.num.15. 4

G

Garrula mulier quæ ſit, ex Seneca.n.2. 19
Generalis licentia, an ſufficiat prælatis vt poſſint bona ſuarum eccleſiarum alienare.n.3. 129
Geſta per intruſum nomine eccleſiæ vel proprio, an & quando valeant.n.5. 107
Gratia an & quando expiret per non acceptationem, vel per mortem concedentis.n.1. 54
Gratia Papæ non expirat per illius obitum.n.1. 18
Gratia Papæ ſine rationabili cauſa reuocari non poteſt. num.2. 18
Gratia percipiendi fructus in abſentia, an ſit reuocata per decretalem, quia per. de reſcr.n.3. 18
Gratia conceſſa ordinario per Papam de recipiendo partem fructuum pro debita exoluenda, vtrum comprehendat fructus beneficij de nouo creati.n.4. 13
Gratia facta morte concedentis re integra non expirat. num.2. 107

H

Hæres patrono an & quando poſſit præſentare ſine apprehenſione poſſeſſionis hæreditatis.numero 2. 183
Hæres vſurarij liberatur ſoluendo primo petentibus quando creditores non fecerunt concurſum, & ceſſat dolus.n.5. 159
Hæreticus an poſſit impetrare reſcripta per ſe vel aliis, & ſuper quibus negotijs.n.8. 6
Hoc tamen intelligitur in caſu in quo eligentes valent appellare.n.4. 30
Hoc tum procedit in reſignatione facienda ex cauſa permutationis.n.5. 66
Homo cognoſcitur ex viſu.n.1. 176
Homo homini munificentiſſimus.n.4. 156
Homo præſertim nobilis, & potens lege aliqua diſtingui debet ex Seneca.n.1. 42
Hoſtien. & Ioan. Monachi opinio approbatur contra Archid.n.1. 60

I.

Impedimentum intermedium ſuperueniens euacuat vim conſenſus.n.4. 40
Idem eſt in collatione.n.3. 40
Idololatria quid.n.2. 60
In collatione ad Papam deuoluta partium officium conquieſcit.n.3. 95
Incontinenti interpoſita appellatio an & quando dici poſſit.n.7. 87
In electione debet exprimi modus vacationis.n.3. 10
Infamis an poſſit eſſe arbiter.n.2. 198
Inductum ad pœnam non debet gratiam operari.numero 3. 107
Indultum conferendi beneficia vacantia qualitercunque, & vbicunque, an comprehendat beneficia vacantia in curia.n.5. 94
Indultum generale, ſeu mandatum de prouidendo de beneficio cum cura vel ſine cura comprehendit beneficia iuris patronatus.n.6. 94
Intellige ſi feratur ab ordinario, ſecus à delegato.numero 2. 169
Ingrediens religionem, & habitum profeſſorum ſumens, & quando, & quanto tempore tacite vel expreſſe religioni obligetur.n.9. 133
Ignorantia illius qui fuit citatus peremptorie ad videndum excommunicari ſe, & non comparuit, & prætendit excommunicationis ignorantiam, dicitur craſſa & ſupina.n.6. 125
Ignoranti non currit tempus ad petendum vſuras ab hæredibus vſurarij mortui.n.3. 159
Ignorantia quæ ſit peccatum, & quæ non.n.1. 179
Impetrans beneficium à ſede Apoſtolica tenetur facere mentionem de alio quod habet.n.1. 11
Impetrans beneficium ab ordinario non tenetur facere mentionem de alio ſi quod habet.n.2. 11
Impedimentum naturale, an & quando tollatur, vel ſuppleatur per clauſulam Motus proprij, & Non obſtan.num.11. 5
Impedimentum ſuperueniens an operetur, vt concedi debeat integrum tempus remanens.n.1. 36
Imponens vectigal hominibus eccleſiæ ſubditis, incidit in pœnas decretalis clericis. de immun. eccl. ex quo facit fraudem legi. num.1. 149
Impeditus iuſte poteſt mittere procuratorem ad intereſſendum electioni.n.1. 40
Impedimenta legitima quæ ſint.n.2. 40
Impedito non currit tempus petendæ confirmationis. num.5. 26
Impetrans tenetur exprimere modum vacationis.n.2. 10
Imperſonale verbum ad quem referatur.n.1. 154
Impetratio ante reſtitutionem factam, & quando præualeat reſtitutioni.n.2. 12
Interrogatus debet reſpondere ſaltem de credulitate. num.3. 80
Incendiarij domorum eccleſiis contiguarum, an eiſdem pœnis afficiantur cum eccleſiarum.n.2. 148
Incendiarij non poſſunt abſolui, niſi per Papam. numero 3. 148
Impetratio canonicatus, & præbendæ poſt conceſſionem expectatiuæ, & poſt acceptationem expectantis, an valeat in caſu hic poſito.n.1. 110
Inuocator dæmonum abiurans, & iterum inuocans, vtrum poſſit vt hæreticus repulſus puniri. n.2. 155

Iniuriam patimur etiam ignorantes, non inferimus niſi ſcientes.n.2. 178
Incredibilia fiunt dicendo probabilia.n.4. 77
Inuidiæ effectus,ex S.Gregorio.n.1. 148
Inuidorum mos,ex eodem.n.2. 148
Incertitudo delinquentium, an ſit legitima cauſa ferendi generalem ſententiam excommunicationis.numero 8. 170
Intereſſe non in iure ſed in facto conſiſtit.n.1. 21
In, Præpoſitio includit ea, quæ ſunt de iure communi. num. 6. 108
In acquiſitione beneficij eccleſiaſtici ſpectat initium. numero 5. 95
Inſtrumentum procurationis generale reſtitui debet, non autem ſpeciale.n.2. 64
Inquiſitores hæreticæ prauitatis,an ſint dati ad vniuerſitatem cauſarum, ſiue ad vniuerſitatem perſonarum.n.1. 155
Inquiſitores hæreſis an poſſint ſtatuere. n.4. 3
Inquiſitori hæreticæ prauitatis, vtrum credatur vel debeat aliunde conſtare.n.2. 156
Inſcriptio libellorum,inſtrumentorum, librorum, & ſimilium debet poni generalis, vel ſpecialis iuxta loci conſuetudinem.n.8. 85
Inſtitutio monachorum in parochiali exempta, an & quando ſit acceſſoria ad inſtitutionem epiſcopi, vel è contra.n.7. 145
In ſcrutinio vtrum apponi poſſit cum illa clauſula, Eligo & poſtulo, prout melius de iure remiſſiue.n.1. 22
Intellige ſi vnio parochialis eſt acceſſorie, ſecus ſi pro ſe.num.1. 97
In reſtitutione ad gratiam reuocatam, vtrum neceſſaria ſit mentio iuris alterius. n.1. 1
Iperdulia quid,& debetur matri Dei.n.5. 61
Iperdulia debetur Euchariſtiæ, Beatæ Virgini Deiparæ, & ligno Crucis.n.7. 61
Iſta decretalis quàm ſit de elect. non habet locum in collatione.n.2. 26
Ipſo iure an tollat officium exceptionis.n.1. 5
Iſta decretalis ſtatutũ.de præb. & dig. non habet locum in beneficijs reſeruatis,neque in deuolutis.n.1. 94
Italia vnde dicta.n.2. 43
Iuramentum ſubeſt auctoritati ſuperioris, & ſemper intelligitur ea excepta.n.2. 98
Iuramentum in litem quomodo deferatur iuxta terminos huius cap. contra dimittentem poſſeſſionem dolo malo.n.1. 182
Iuramento deferentium, an & quando ſtandum ſit ex forma huius decretalis, & in illius caſu.n.1. 147
Integra res quando dicatur in propoſito decretalis, Si præbendam de renunt.n.4. 42
Iuriſdictio iudicis eccleſiaſtici delegati in cauſa ſpeciali, an & quando ſpiret per contractum matrimonij. numero 2. 16
Iudicum appellatione,an veniant arbitri.n.2. 148
Iuriſdictio in criminalibus prorogatur per conſenſum. num. 2. 180
Iudex ita datus,vt recuſari non poſſit, vtrum valeat recuſari,& quando.n.1. 52
Iudex quando ex iuſta cauſa recuſari poſſit,& ante vel poſt concluſionem.n.2. 52
Iudex appellationis recuſari non poteſt poſt primum & ſecundum fatale.n.3. 52
Iudex recuſatus vtrum poſſit alteri ſubdelegare vices ſuas.n.4. 52
Iudex appellationis dum cognoſcit, an appellatio ſit immittenda vel ne,inhibere poteſt.n.7. 88
Iudex non deferens appellationi non poteſt appellanti terminum ſtatuere. n.2. 86
Iudex cautus in appellatione ab interlocutoria debet grauamen reuocare,& Apoſtolos dare. n.2. 89
Iudex cogit reſpondere poſitionibus.n.1. 79
Iudex an & quando de ſua iuriſdictione cognoſcat. numero 3. 164
Iudex à quo poſt appellationem ad inſtantiam partis, vel ex officio procedens an & quando procedere poteſt.num.2. 90
Iudex eccleſiaſticus,an & quando,etiam inter laicos,& de laicali iudicet ſecundum canones, vel ſecundum leges.n.1. 81
Iudex à quo, qui appellationi non detulit, an poſſit appellanti terminum ſtatuere.n.1. 89
Iudex declarando bene vel male appellatum an pronunciet ſuper negotio principali.n.8. 87
Iudex appellationis an & quando poſſit de principali negotio cognoſcere ſimul cum appellatione, vel ea omiſſa.n 9. 87
Iudex reuocans grauamen interlocutorium,an teneatur ad expenſas parti.n.2. 92
Iudex ſecularis debet remittere cognitionẽ exceptionis excommunicationis, & orationis contra clericum in teſtem productum ad iudicem eccleſiaſticum.n.6. 81
Iudex excommunicatus impetrari non poteſt. n.5. 6
Iudex ad quem,an, & quando, & quomodo cognoſcat, vel cognoſcere poſſit, aut debeat de cauſa principali omiſſo appellationis articulo.n.4. 86
Iudex appellationis poteſt inhibere, & attentata reuocare.n.3. 88
Iudices plures in pronunciando poſſunt vti verbo ſingulari.n.1. 85
Iudices de conſenſu partium electi non poſſunt ratione loci perſonarum recuſari. n.4. 15
Iudices ordinarij plures de vna cauſa cognoſcentes, ſi ſimul cognouerunt, ſimul pronunciare debent:ſi autem ſeparatim,etiam ſeparatim iudicare poterunt.n.2. 68
Iudicibus tribus congregatis tacens habetur pro contradicente.n.1. 68
Iudicis boni qualitates verſiculis deſcripta.n.4. 83
Iudicium perfectum quale ſit,ex Seneca.n.1. 74
Iniuria non fit,niſi iniuſte,ex Seneca. n.2. 51
Iura fauent magis iuri quæſito quàm quærendo. n.2. 33
Ius patronatus an poſſit in feudum dari.n.1. 145
Ius extra territorium quatuor modis dicitur.n.16. 4
Ius patronatus poteſt præſcribi.n.1. 123
Ius cõmune eſt fortius,et fauorabilius priuilegio.n.6. 58

L

Laborandum in vita, ne mors aliquid delendum in nobis inueniat.n.1. 1
Laicus compatronus clerici habet ſex menſes ad præſentan-

ſentandum, ſolus vero quatuor tantum. n. 4. 187
Laici decimas præſcribere non poſſunt, ſed clerici ſic. num. 2. 137
Laici an & quando poſſint eſſe arbitri inter clericos, & de quibus cauſis. n. 2. 87
Latria quomodo debetur imaginibus Crucis, factis in ſignum Crucifixi. n. 8. 61
Latria quæ comprehendat ſub ſe. n. 3. 60
Latria quid. n. 1. 60
Legatus etiam motuproprio non poteſt beneficiare beneficiatum, niſi facta mentione beneficiorum per beneficiatum obtentorum. n. 2. 110
Legatus vtrum poſſit augere numerum canonicorum iuramento firmatum, n. 1. & 3. 98
Legatus poteſt magis conferre, quàm capitulum. numero 1. 109
Legatus an poſſit conferre eccleſiam vacantem, cuius ius patronatus pro dimidia ſpectat ad laicum. numero 7. 146
Legatus de latere vtrum poſſit beneficia deuoluta conferre. n. 1. 55
Legatus an poſſit prouidere de eccleſia collata etiam deuoluta, cuius collatio ad epiſcopum pertinet. numero 5. 58
Legatus etiam de latere non poteſt contra voluntatem teſtatoris, nec illi derogare. n. 2. 37
Legatus exiſtens extra prouinciam poteſt obligare excommunicationem in prouincia promulgatam. numero 3. 161
Legatus Papæ vtrum concedendo adminiſtrationem eccleſiæ cathedralis, vel collegiatæ concedat titulum in ea. n. 4. 43
Legatus ſedis Apoſtolicæ poteſt miniſterium ſibi commiſſum alteri ſubdelegare. n. 9. 109
Legatus Apoſtolicus non de latere, an & quando & cui beneficiorum collationem ſubdelegare præſentare & reaſſumere poſſit. n. 8. 108
Legatus an poſſit tollere iuris ſolemnitates, & quas. numero 1. 157
Legatum factum pro incertis, & male oblatis reuocatur per aliud ſubſequens teſtamentum, in quo tale legatum mutatum ſeu tranſlatum fuerit. n. 8. 159
Legata bonorum ſtabilium facta mendicantibus, an & quando ab eis peti, conſequi, retinerive poſſint. numero 9. 144
Legatio ſedis Apoſtolicæ an expiret per mortem Papæ ſuperuenientem ante ingreſſum prouinciæ ſibi decretæ. num. 2. 56
Legatus etiam de latere non poteſt facere contra iura & canones, niſi forte in leuibus. n. 4. 161
Legatus de latere an & quando poſſit dare monaſteriis monachos, vel monachas transferre. n. 1. 179
Legitimatio fauorabilis, diſpenſatio odioſa. n. 8. 46
Leuata à muliere non poteſt contrahere cum filio illius ex quocunque marito poſtea nato. n. 4. 153
Libellus ſeu petitio quomodo formanda ſit in actione, ſeu conditione conditionali, ſeu alternatiua. n. 6. 84
Liberatio per ſolutionem tertij contingit ipſo iure etiam debitore ignorante & inuito. n. 1. 177
Librorum & chartarum appellatione quid contineatur. numero 5. 156
Ligna & lapides ad ædificia parati non veniunt in legato mobilium. n. 4. 62
Libri, aurum & argentum, & cetera profana beneficiatorum non ſpectant ad ſucceſſores in beneficiis. numero 5. 62
Lis, & litigantes intelligi debent ſiue petitorio, ſiue poſſeſſorio litigetur. n. 3. 77
Lis fraudulenta, & colluſoria quæ dicatur. n. 3. 76
Lis pendens aliquando operatur plus, quàm finita. numero 1. 180
Litis conteſtatio quibus verbis, & quomodo fiat. numero 2. 189
Litis pendentia ſola an impediat aliquid fieri vel impetrari in præiudicium litigantium. n. 5. 75
Litigantes duo à tertio ſpoliati vtrum veniant reſtituendi, & quomodo. n. 5. 73
Litigantes intelliguntur principaliter, non acceſſorie. numero 1. 76
Littera ſecundæ ſpecialis derogat primæ generali, ſed non è contra. n. 4. 111
Locus ille decretalis quicunque de hær. accipitur pro cæmeterio. n. 1. 154
Locus in inſtrumentis debet apponi præciſus, & particularis, & non ſolum locus, ſed etiam locus loci. numero 9. 85
Longum tempus in propoſito dicitur ſex menſium. numero 2. 91

M

Mandatum Papæ de prouidendo de proximo vacatura præbenda non derogat iuri optandi. numero 1. 19
Mandatum de prouidendo ſpeciale de certa præbenda quid operetur, & an egeat collatione. n. 2. 19
Mandato ſpeciali de prouidendo de certa præbenda, vel beneficio à Papa impetrato, per quem ſit facienda collatio. n. 3. 19
Mandatum datur permiſſiue, aut exceptiue, & ponuntur exempla. n. 1. 64
Mandatum ſpeciale requiritur ad contrahendum matrimonium tam ſpirituale, quàm temporale. n. 6. 66
Mandatum generale tantum operatur quoad omnia quantum ſpeciale quoad quædam. n. 17. 106
Madatum de prouidendo vſque ad certam ſummam an includat beneficia curata. n. 1. 95
Mandatum de prouidendo de certis canonicatu & præbenda excludit alios. n. 20. 117
Mandatum de prouidendo factum ratione perſonæ non expirat, donec realiter fuit facta prouiſio. n. 7. 38
Mandatum de prouidendo in certa eccleſia, vbi omnes præbendæ ſunt ſacerdotales, eſt ſubreptitium defectu ætatis. n. 5. 114
Mandatum de prouidendo non iuuat eum, qui patitur defectum ætatis, ſed debet expectare donec ſit ætatis ſufficientis. n. 9. 115
Mandato de prouidendo alicui conceſſo ſuper dignitate, canonicatu & præbenda, vtrum dignitate non vacante habebit canonicatum & præbendam tantum. num. 1. 103

Mandatum de prouidendo & illius facultas executori conceſſa non expirat per inhibitionem generalem, ſed bene per ſpecialem.n.1. 126
Mandatum de prouidendo de dignitate motuproprio factum comprehendit omne genus dignitatis. numero 8. 103
Mandatum de prouidendo exequi non poteſt quando beneficium, ſeu gratiam requirit, quòd ille cui collatio facienda eſt, ſit certo eccleſiaſtico ordine conſtitutus, niſi ille ſit in eo ordine.n.2. 102
Mandatum de prouidendo de dignitate curata, an comprehendat electionem.n.5. 102
Mandatum de prouidendo de quibuſcunque beneficiis non comprehendit ea quæ ſunt de iure patronatus. num.4. 102
Magnanimitas decet omnes homines, ex Sene. n.2. 42
Maledictio patris eradicat fundamenta. n.1. 146
Maledictio proprie non importat executionem. numero 2. 146
Maledictio diuina incurritur per peccatum mortale.numero 3. 146
Manus reo amputanda, vtrum intelligatur de arida vel valida.n.2. 183
Mendicantes & Prædicatores non poſſunt propterea alia loca mutare, ſeu alia acquirere ſine ſedis Apoſtolica licentia.n.2. 16
Menſis de quo in decretali ſtatuimus. de elect. incipit currere à die obiectionis. n.2. 21
Mentio de re aliqua facienda debet eſſe ſpecialis, & expreſſa.n.1. 101
Metropolitanus vtrum poßet compellere ſuffraganeum ad dandum alicui ſubdito licentiam, vel illam dare remiſſiue.n.3. 33
Metropolitanus vtrum ligetur ſtatutis ſui ſuffraganei, vel concilij prouincialis, vel diœceſani.n.3. 4
Miramur naturaliter magis noua, quàm magna. numero 2. 2
Mobilium appellatione non veniunt nomina debitorum, ſed bene veniunt ſe mouentia.n.3. 62
Monachatio eximit filium à patria poteſtate.n.6. 69
Monachus receptus rigore Papalis indulti, an & quando è monaſterio expelli poſſit. n.5. 180
Monachi egredientes monaſteria cauſa audiendi Phyſicam, vel leges ſeculares ſunt cogendi reuerti.numero 2. 150
Monachi audientes ſcientias eis prohibitas, non redeuntes ad monaſterium, ſunt excommunicati.n.3. 150
Monachus manens in ſtudio de licentia abbatis, & retento habitu non incurrit aliquam pœnam.n.4. 151
Monachus exuens habitum etiam cauſa ſtudij eſt excommunicatus.n.5. 152
Monetæ valor vtrum ſit attendendus, ſit maior aut minor ad effectum, vt acceptatio expectantis valeat vel ne.n.1. 110
Mora quando purgari poſſit remiſſiue. n.1. 61
Moriente beneficiato antequam redeat ad primum beneficium, vel poſtquam redierit vtrum tale beneficium vacet per mortem vel inhibitionem.n.1. 109
Moriente parochiano habente duo domicilia in diuerſis parochiis, canonica portio diuiditur inter parochos proportionabiliter pro rata temporis.n.3. 134
Mors naturalis, fatalis, caſualis.n.1. 119
Mors quid, ex Seneca.n.2. 119
Mors quid, ex Ariſtotele.n.3. 119
Metus qualiſcunque ſufficit reſpectu inferentis ad annullandum metu factum.n.1. 67
Metus reſpectu illius cui illatum extitit, debet eſſe is, qui cadat in conſtantem virum.n.2. 67
Motuproprio facta collatio à Papa non operatur quominus gratia poſſit impugnari reſpectu beneficiorum per beneficiatum iniuſte obtentorum.n.3. 59
Motuproprio facta collatio non indiget expreßione beneficiorum per beneficiatum iuſte obtentorum, quando collatio fit à Papa.n.2. 59
Motuproprio, &c. licet tollat ſubreptionem, non derogat ſtatutis in eccleſia, niſi cum clauſula, Non obſtan numero 6 & n.16. 115.& 116
Motuproprio &c. clauſula tollit ſubreptionem non autem ius alteri quæſitum.n.11. 105
Motuproprio non tollit defectus ætatis, & ſimiles.numero 8. 115

N

Negligentia etiam notabilis non nocet in aßecutione præbendæ illi, qui conſecutus eſt canonicatum à Papa.n.3. 17
Negligens recipere primo vacantem præbendam, non poteſt petere ſecundo vacantem, neque executor conferre.n.2. 99
Negligens quis ſit, vel ne, arbitrarium eſt.n.7. 17
Nemo poteſt venire contra factum ſuum.n.1. 64
Nequid nimis ſumma philoſophia ex Ariſtotele. numero 2. 143
Nimium ſemper reprehenſibile. n.1. 143
Nocens poteſt aliquis eſſe, quamuis non peccet, ex Seneca.n.1. 26
Nominis proprii expreßio in commune quid importat, & quid operetur.n.4. 52
Non habet Religioſus velle, neque nolle.n.6. 33
Niſi fuerit in totum tranſlatus.n.7. 33
Non valet proceſſus pro excommunicato, ſed bene contra eum.n.3. 5
Non obſtan.clauſula ampliſſime declaratur.n.21. 117
Non obſtan.clauſula generali, an & quando tollat defectus impetrantis ab ipſo, vel ab alijs prouenien. numero 10. 115
Non ſeruans formam canonis in obiectis non auditur etiam ſuper expreßis.n.1. 31
Non obſtan. &c. clauſula huiuſmodi quid operetur, & quid importet in litteris Papæ & legati. n.3. 110
Non eſt confirmanda præſcriptio, in qua deficit bona fides.n.2. 82
Non valent iure ſingulari facta per excommunicatos occultos. n.5. 128
Nõ põt appellare quis, ſi eſt cõfeſſus et cõuictus.n.13. 89
Notarius an & quando poßit ſupplere id quod errore omiſit, & an per ſe, vel de mandato iudicis.n.7. 85
Notitia priuilegij ſufficit, quòd perueniat ad priuilegiatum: reuocationis vero ad eum, qui priuilegio impeditur.n.7. 125

Noto-

Notorium non debet in iudicium deduci. n. 4. 76
Nouis rebus noua ſunt imponenda nomina. n. 1. 51
Nouitius etiam tacitè profeſſus eligi poteſt ad parochialem. n. 4. 140
Nouitius vtrum poſſit ordinari infra annum ab epiſcopo in cuius diœceſi degit. n. 3. 44
Nouitius delinquens in nouitiatu, an & qua pœna puniri poſſit n. 2. 138
Nouitius acceptans pœnam impoſitam, an & quando videatur profiteri regulam. n. 3. 138
Nullitas, an, quando, & quomodo poſſit proponi coram iudice appellationis. n. 3. 86
Nunquid legari ius patronatus poſſit. n. 2. 145
Num hæres in eo particulariter inſtitui. n. 3. 145
Num etiam donari poſſit abſque epiſcopi conſenſu numero 4. 145
Numera ſuperuacua non ſunt mittenda. n. 4. 92
Nuper vnde dicitur. n. 1. 15

O

OBedientia præceptorum, & reuerentia honoris cui debeatur. n. 6. 61
Obligata eadem re duobus, alteri prius ſub conditione, & alteri poſterius pure, conditione impleta, præfertur prior. n. 1. 17
Obligatio ſublata per pactum de non petendo, vtrum redintegretur per ſubſequens pactum de iterum petendo in præiudicium eius, cui medio tempore actio fuit quæſita. n. 5. 12
Obtinentes beneficia ſancti Benedicti ſubſunt prælatis, & remoueri poſſunt, non obſtante collatione Apoſtolica. n. 1. 62
Oeconomus, ſeu adminiſtrator conuentus, vtrum poſſit dare licentiam religioſo exequendi teſtamentum. numero 1. 133
Oculum vnum eruens vnicum habenti, priuari debet ambobus, ex lege Solonis. n. 3. 184
Officia quæ publica & quæ communia. n. 1. 156
Omnia ſuæ originis votum reddant. n. 1. 181
Opinio quando præbeatur veritati. n. 10. 82
Opponens ſe venditioni tanquam rei, Dominus & ſuccumbens ad quid teneatur. n. 1. 181
Optionem variare, & acceptatam præbendam dimittere quis poſſit, conſuetudini ſtandum eſt. n 6. 20
Optio vtrum locum habeat in permutationibus. n. 7. 20
Optare poteſt præbendam dimiſſam, qui poterat obtinere optatam. n. 8. 21
Optioni locus non eſt in generali reſeruatione Papæ. numero 9. 21
Idem in ſpeciali motuproprio, & cum clauſula non obſtan. facta. n. 10. 21
Optio habet locum in reſeruatione ſpeciali ad petitionem alterius facta. n. 11. 21
Orare an liceat in eccleſia interdicta. n. 3. 173
Ordinarij poſſunt facere ſtatuta. n. 1. 3
Ordinarij alij nati, alij dati. n. 2. 3
Ordinarius poteſt conferre beneficia, non facta mentione de iuſte obtenta per beneficiatum. n. 12. 60
Ordinarius poteſt cognoſcere & iudicare an inſtitutio ſit canonica. n. 1. 102
Ordinario beneficium abſenti conferente, & Papa ante acceptationem idem beneficium cum clauſula, Dummodo tempore datæ non ſit vlterius quæſitum, prouiſo ordinarij recuſante, vtrum ordinarius iterum conferre poſſit. n. 13. 105
Ordinarius vtrum poſſit iudicare de validitate ſeu ſubreptione reſcripti. n. 16. 106
Ordinarius pendente articulo probationis priuilegij, vel præſcriptionis an poſſit ſuam iuriſdictionem exercere. num. 4. 164
Ordinarius & legatus de latere interdum plus poſſunt auctoritate propria, quàm Apoſtolica. n. 4. 107
Ordinarius poteſt conferre præbendam vacantem expectanti recepto in canonicum, etiam negligenti & doloſo. n. 4. 99
Ordines conferendi ius, vtrum ſit præſcriptibile. numero 4. 161
Ordo ſcripturæ ſeruandus. n. 18. 117

P

PAdua vnde dicta. n. 3. 1
Papa ſolus ordinat promotum à ſe, vel anteceſſore ſuo. n. 1. 44
Papa non intendit iuri alterius præiudicare propter generalem clauſulam. Non obſtan. n. 2. 13
Papa conferens beneficia ad petitionem habet reſpectum ad impetrantem, & conferendo motuproprio ad ſeipſum. n. 6. 46
Papa, & legatus poſſunt afficere beneficia, & dare ius ad vacatura. n. 3. 121
Papa etiam motuproprio reſcribens non intelligit alteri præiudicare. n. 2. 100
Papa vtrum poſſit profanare locum ſacrum, & quomodo, & quando. n. 2. 134
Papa concedendo eccleſiam vni ex electis videtur electionem confirmare. n. 6. 26
Papæ non præfigitur tempus ad conferendum, niſi quatenus eſt in iure expreſſum. n. 2. 94
Parochialis eccleſia dicitur qualibet curam animarum habens, ſiue habeat diſtinctam parochiam, ſiue non num. 1. 29
Parochialis eccleſia exempta an & quando ſit exempta etiam ratione curæ. n. 5. 144
Parochus eccleſiæ parochialis exemptæ delinquens, an & quando per ordinarium puniri poſſit. n. 6. 144
Pater & patronus, vtrum habeant actionem iniuriarum contra filium vel libertum turpem exceptionem obijcientem. n. 3. 80
Patronis duobus ex tribus defunctis, an tertius ſuperſtes præſentare poſſit ſolus, & antequam reliquorum duorum hæredes adeant hæreditates. n. 3. 185
Patronus bannitus, an & quando præſentare poſſit. numero 6. 146
Patronus præſentans ſcienter indignum, an amittat ius præſentandi. n. 3. 186
Patronus vtrum ſit vocandus à compatrono ſingulari ad præſentandum vel eligendum. n. 5. 140
Patronus laicus vel clericus ſcienter præſentans indignum

gnum, an & quando iure præſentandi, ſeu iure patronatus priuentur. n. 8. 146
Patronus conſentiendo donationi epiſcopi, an donet. numero 1. 92
Paupertas facilius laudari quàm ferri poteſt. n. 2. 158
Pauperum nominatio poteſt committi alterius arbitrio, ſed non poteſt committi hæredis vel fideicommiſſarij nominatio. n. 3. 132
Pœna decretalis, Epiſcoporum de priuil. vtrum habeat locum in contemptu ſententiæ hominis vel iuris, aut in vtroque. n. 1. 165
Pœna non ſeruantis formam decretalis. vt circa de elect. n. 4. 24
Pœna compromiſſi quando committatur in caſibus hic expreſſis. n. 2. 57
Pœna commiſſa an & quando tollatur per adimplementum ab altero factum. n. 2. 121
Pœnitentiæ omnes ſunt arbitrariæ. n. 4. 48
Peculium aliud caſtrenſe, aliud quaſi caſtrenſe, aliud paganum vel ruſticanum, aduentitium vel profectitium. n. 2. 136
Peculium dicitur puſillum patrimonium, ſeu puſilla pecunia. n. 6. 136
Percutiens clericum non incedentem in habitu non incurrit excommunicationem. n. 1. 93
Per diſpenſationem ad obtinenda plura beneficia, an videatur ſuper obtento diſpenſatum. n. 2. 94
Periurus non repellitur à teſtimonio peracta pœnitentia. num. 1. 79
Permutatio beneficij facta per procuratorem reuocatum non valet, quando reuocatio venit ad notitiam illius cum quo erat facienda permutatio, licet non venerit ad notitiam procuratoris. n. 7. 77
Permutatio beneficiorum non impeditur per ea, quæ reſpiciunt ius priuatum, ſed propter ea quę reſpiciunt ius publicum. n. 6. 40
Permutatio vtrum requirat conſenſum patronorum, vel electorum. n. 7. 111
Permutatio vtrum acquirat expreſſionem qualitatis beneficiorum ſicut collatio. n. 5. 130
Permutatione effectum non ſortiente, quilibet permutans ad ſuum beneficium redire poteſt. n. 3. 29
Perſona an & quando cedat loco, vel locus perſonæ. numero 1. 189
Pertinere verbum importat, vt collatio pertineat ad aliquem ſiue iure ordinario, ſiue deuoluto. n. 7. 58
Phidiæ ſacrilego manus amputare, ex Seneca. n. 4. 177
Plebanatus collegiatus an ſit dignitas. n. 2. 150
Plebanatus habens ſub ſe capellas, an includatur in diſpoſitione ſtatut. de electione in Sexto. n. 3. 150
Plebanus rector, & clericus, an & quando, & à quo præſententur vel inſtituantur, iuxta terminos decretalis, ſi is. de cler. ægro. n. 3. & 5. 124
Plebanus poteſt incontinenti facere inſtitutionem non expectatis ſex menſibus. n. 4. 124
Pleno iure quid ſignificet. n. 1. 162
Pluries rem eandem bene dicens, non bene dicit, ex Seneca. n. 3. 143
Pluribus iudicibus delegatis, an & quando poſſint vel debeant coniunctim vel ſeparatim procedere. n. 1. 53
Pluribus concurrentibus cæteris paribus præfertur qui habet clauſulam, Motus proprij, ſiue anteferri, neque locus eſt electioni, vel gratificationi. n. 2. 18
Ponitur hic cautela collationis iuxta formam decretalis commiſſa. de elect. n. 1. 37
Ponuntur nonnulli caſus, in quibus dubitatur, vtrum quis poſſit venire contra factum, & iuramentum proprium. n. 2. 64
Poſitiones datæ ante litem conteſtatam contra procuratorem non poſſunt haberi pro confeſſatis illo non reſpondente in præiudicium domini. n. 4. 78
Poſitiones iuris vtrum valeant, & vtrum reus illis cogatur reſpondere. n. 2. 77
Poſſeſſio parochi in parochianos acquiritur in vita, & ſanitate. n. 2. 114
Poſſeſſio data poſt inhibitionem reuocatur. n. 5. 25
Poſſeſſio data per iudicem vt iudicet, non reuocatur niſi cum cauſa cognitione. n. 6. 25
Poſſeſſio colorata facti tantum non impedit collationem executoris. n. 7. 105
Poſſeſſio colorata iuris & facti impedit impetrationem non facta de illa mentione. n. 2. 105
Poſſeſſio, ſeu quaſi iuris præſentandi, & iuris patronatus quid differunt inter ſe. n. 2. 121
Poſſeſſio vtrum continuatur in hæredem ſine apprehenſione. n. 1. 183
Poſſeſſor excipiens contra perſonam prouiſi tantum approbare videtur collationem. n. 4. 112
Poſſeſſor ad quid citandus tum quando ex officio, tum etiam quando ad partis inſtantiam citatur. n. 7. 113
Poſſeſſor contra ius commune tenetur oſtendere titulum ſuæ poſſeſſionis, ſiue ex officio, ſiue ad inſtantiam partis citetur. n. 8. 113
Poſſum, verbum non importat teneor. n. 1. 77
Poteſtas magna debet eſſe breuis, ex Seneca. n. 2. 31
Poteſt tamen terminum abſenti ad recipiendum præfigere quando contulit ſubdito. n. 2. 104
Præbenda eſt ſacerdotalis ſiue præbendæ ordo, ſiue præbenda ordini ſit annexa. n. 13. 115
Diſtinguitur tamen hoc, & declaratur pene. n. 14. 116
Præbenda vacans per aſſentionem alterius vtrum poſſit conferri per capitulum in caſu hic poſito. n. 1. 111
Præbenda, neglecta iterum vacante, an negligens poſſit iterum repetere. n. 5. 99
Præbenda eſt acceſſoria canonicatui. n. 17. 116
Præbenda vacans, an ſit auferenda ſecundo diligenti, poſtpoſito primo negligente. n. 2. 17
Precario poſſidens, an & quando habeat plenam poſſeſſionem, & quando nullam. n. 2. 164
Prælati an & quando ligentur propriis legibus. numero 1. 185
Prælati ſubmittentes bona ſua laicis tamquam domini, ſine Papæ & capituli ſui licentia, ſunt ipſo iure ſuſpenſi. n. 2. 119
Prælatus vtrum poſſit abſoluere ingredientem religionem ab excommunicatione. n. 3. 175
Prælatus non poteſt recipere à legato, neque ab ordinario nouum beneficium, niſi primo dimiſſo. n. 8. 59
Prælatus non ſanæ mentis, remotus vel ſuſpenſus retinet dignitatem. n. 4. 121

Prælatus an ſit de capitulo, & veniat appellatione capituli. n. 2. 122
Prælatus non poteſt recipere nouum beneficium ab ordinario, niſi primo renunciet n. 15. 60
Prælatus in remotis agens cum reuerſus fuerit & ſucceſſor mortui vtrum poſſint impugnare collationem factam à capitulo. n. 2. 127
Præmium honoris debet eſſe gratuitū, ex Senec. n. 1. 188
Præſcribens contra ius commune debet habere bonam fidem, & iuſtum titulum. n. 4. 82
Præſcribens contra ius commune non præſumitur habere bonam fidem niſi doceat de titulo. n. 5. 82
Præſens non poteſt procedere contra abſentem in caſu decretalis, ſtatuimus. de elect. niſi illius tempore obſeruato. n. 3. 22
Præſentatio quando venit facienda collegialiter vniuerſis de capitulo, vel poſſit ſingulis fieri. n. 4. 126
Præſentatio capellani monachorum, vtrum debeat fieri à prælato cum conſenſu conuentus. n. 1. 144
Præſentatus primo loco conſentiens præſentationi ſecundi pro renunciante habetur. n. 1. 186
Præſentes faciunt capitula in electionibus factis. n. 4. 18
Prima ſententia tenet, non autem ſecunda. n. 4. 80
Primus in impetrando, an faciat ſuam conditionem propter negligentiam. n. 1. 17
Principia non ſunt perfecta, ex Seneca. n. 1. 179
Prioratus clauſtrales non veniunt appellatione collegiatarum. n. 1. 31
Priuilegium an valeat non facta mentione renunciationis. n. 3. 27
Priuilegium conceſſum clerico coniugato, vtrum extendatur ad eius vxorem & liberos. n. 2. 163
Probandi onus cui incumbat ſuper decimis, neganti, an petenti remiſſiue. n. 1. 137
Proceſſus factus à iudice recuſato valet niſi appelletur. num. 1. 87
Proceſſus factus coram iudice ad quem ſine apoſtolis, an valeat. n. 1. 90
Procurator iurat an, & quando iuret in animam ſuam, vel domini vel vtriuſq. n. 2. 79
Procurator habens ſpeciale mandatum ad gerendam abſolutionem, vtrum etiam iurare pro domino poterit. n. 5. 65
Procurator religioſus vtrum reuocari poſſit poſt litem conteſtatam. n. 1. 64
Procurator ad intereſſendum electioni qualis, & quali poteſtate ſuffultus eſſe debeat remiſſiue. n. 3. 40
Procuratoris generalis ſcientia non probat ſcientiam D. maxime collegij. n. 2. 126
Procuratoribus duobus non in ſolidum datis, vnus ſine alio procedere non poteſt, ſed bene poteſt contraria dicere, & excipere. n. 2. 66
Profeſſio ſiue expreſſa ſiue tacita non poteſt emitti ab vno ſolo, ſed debet profiteri, & recipi à profitente, & illius ſuperiore. n. 2. 141
Profeſſio tacita per quos actus inducatur, & facta dicatur. n. 5. 139
Profeſſio in cuius manibus emittenda ſit. n. 1. 138
Profeſſio emiſſa in manibus non habentis poteſtatem illam recipiendi, non dirimit matrimonium poſtea contractum ante ratificationem profeſſionis per ſuperiorem factam. n. 5. 142
Prohibente ſublato tollitur impedimentum prohibitiuum, & omnino licerent lege non vetante. n. 12. 115
Prolixitas quomodo & quare vitanda. n. 3. 176
Promiſſio rei incertæ non tenet. n. 3. 101
Proteſtatio contraria facto quid operetur. n. 2. 2
Proteſtatio excommunicati petentis abſolutionem citra præiudicium appellationis quid iuuet. n. 3. 23
Proteſtatio profitentis religionem, an, quando, & quomodo proſit. n. 2. 137
Prouidendi facultas, vtrum expiret per vnicum actum inualidum, ſeu reiterari poſſit. n. 6. 38
Prouidere, & prouidere mandare idem ſunt. n. 1. 102
Prouiſio & electio ſunt diuerſa. n. 3. 38
Prouiſio ſubreptitia, vtrum præiudicet ordinaria facultati conferendi. n. 15. 106
Prouiſio vel mandatum de prouidendo factum inhabili ad illius petitionem ſine clauſula, Non obſtante, non ſortitur effectum. n. 15. 116
Prouiſionis verbo, vtrum vti poſſint compromiſſarij, vel compromittentes. n. 4. 38
Prouiſus an & quando teneatur iuſtificare ſuam gratiam. n. 3. 112
Prouiſus à Papa concurrens in data cum prouiſo à legato, aut ordinario cæteris paribus præfertur. nu. 3. & num. 4. 118
Prudentis officium quale ſit, ex Seneca. n. 1. 156
Publicianam appellationem an & quando acquirat eccleſia. n. 5. 84
Publicatis atteſtationibus, an & quando poſſit opponi exceptio peremptoria. n. 1. 154
Pupilli patroni vtrum admittantur ad præſentandum, & vtrum faciant numerum. n. 5. 35
Pupilli teſtari poſſunt penultima die anni eorum pubertatis. n. 5. 136

Q

Qualitates & beneficia curata delegati an ſint exprimenda in reſcriptis. n. 2. 10
Quando genus refertur ad vnum eſt loco ſpeciei. n. 4. 101
Quarta decimarum an poſſit præſcribi per eccleſiaſticum proprio vel eccleſiæ nomine. n. 4. 73
Quæſtio & inquiſitio idem ſignificant. n. 3. 155
Quæſtio de filio mariti vxoris leuantis tantum & filia vxoris vtrum copulari poſſint. n. 3. 153
Quid concurrant in data. n. 4. 96
Quid de conſenſu clericorum, & aliorum beneficiatorum. n. 2. 57
Quid ſi parochialis ſit vnita beneficio ſimplici. n. 3. 45

R

Ratificans homicidium non ſuo nomine geſtum, non efficitur irregularis. n. 1. 178
Ratihabitio operatur tantum re integra. n. 1. 178
Ratihabitio Epiſcopi vtrum operetur in his præſertim quæ requirebant ſpeciale mandatum circa geſta per eum qui non erat Vicarius. n. 33. 50

Ratio quid ſit ex mẽte Auguſtini.n.2.ex Seneca.n.3. 35
Receptio iuris debet fieri collegialiter.n.4. 119
Receptio facti fieri poteſt à ſingulis ſingulariter.n.5. 119
Recitantur, ſeu potius demonſtrantur opiniones doctorum, & nihil firmatur. n.1. 39
Recuſans recipere probationes ſuper veritate appellationis attentat.n.4. 90
Redditus annui inter immobilia reputantur.n.4. 143
Referuntur aliquot cõſtitutiones pontificiæ reſeruãtes beneficia, & diſputat, an altera alteri denegetur.n.1. 120
Regula ad cognoſcendum, vtrum iuriſdictio vicarij ſit ordinaria, vel delegata. n.14. 49
Regula, quod quiſque iuris, vtrum habeat locum in materia hæreſis & illius inquiſitionis.n.1. 157
Rei fortuna, et actoris inuidia à malo loco ẽ, ex Sene.n.1. 66
Relatiuus, alius, &c. an importet idem vel ſimile in ſubſtantia tantũ, vel in ſubſtantia & qualitate.n.2. 114
Religioſi priuilegiati circa ſepulturas recipientes & ingredientes alienas parochias ſolemniter contra ſtatutum ordinarij, an incurrant pœnam ſtatuti,n.14. 4
Religioſi in Eccleſiis in eorũ propriis fundis de ordinarij licentia conſtructis, & ab alijs dotatis, quã cura, & priuilegia habeant.n.2. 163
Religioſus vtrum dicatur ciuis, vel plebeius.n.2. 55
Religioſus vtrum poſſet conſentire electioni de ſe factæ, ſine ſuperioris licentia. n.4. 33
Religioſus vbi ſepeliẽdus, et an poſſit eligere ſepultu.n.1. Degẽs in remotis à monaſterio, debet ſepeliri in parochia in qua decedit.n.3.p.136. Obtinens beneficium ſeculare non facit illud regulare. n.2. 96
Relinquens priuatur beneficio habito, & curato, ſeu affectato, iuxta terminos decret eum qui, de præb. 106
Remiſſio & condonatio ſpõtanea liberat à reſtitutione, nõ aũt à cõfeſſione peccati & pœna, ſeu pœnitẽtia ſalutari.n.2. Vtrũ proſit nõ habẽti animũ reſtituẽdi.n.3. 178
Renuncians appellationi poteſt ex ea renunciatione commodum ſentire.n.1. 74
Renunciare videtur obiectionibus electo factis, & appellationi interpoſitæ, qui non curat coram Papa tempore debito ſe præſentare.n.1. 27
Renũciatio clauſulæ, Anteferri, &c. an poſſit ſubſequi, vel antecedere debeat collationẽ alteri factã.n.2. 122
Renũciatio beneficij facta per procuratorẽ reuocatũ ad cuius notitiam reuocatio non peruenit valet.n.4. 66
Renunciatio appellationis eſt non ſolum expreſſa, ſed etiam tacita, & ex iuris fictione.n. 1. 89
Repudiatio legati notabilis facti eccleſiæ valet.n.1. 128
Reſcripta inter eaſdem partes ſuper eiſdem rebus ad diuerſos iudices, an & quando valeant.n.1. 8
Reſcripta ad beneficia ſunt ambitioſa, & ideo reſtringenda.n.6. 10
Reſcriptum non facta mentione de renunciatione an valeat.n.1. 27
Reſcriptum, ſeu priuilegium, vel gratia Papæ, an expiret per dictum illius.n.1. 9
Reſcriptum non faciens mentionem de re iudicata eſt nullum.n.2. 71
Reſcriptum an, & quando pro parte valeat, & pro parte non, & an vtile per inutile vitietur.n.3. 114
Reſcriptum an & quando expirat morte mandantis vel mandatoris re integra vel non.n.6. 100
Reſcriptum impetratum ab excommunicato, an & quando valeat.n.7. 8
Reſeruare primã ꝓbẽdã dicitur reſeruare certã.n.5. 101
Reſeruatio beneficij an ꝓſumatur facta motu ꝓprio.n.5. 2
Reſeruatio Papæ facta motuproprio, vel per modum conſtitutionis quid differant, & quid operentur.n.1. 93
Reſeruatio Papæ intermedia inter collationem & conſenſum inficit conſenſum adeo vt non operetur, quaſi re non integra.n.10. 105
Reſeruatio intermedia inter electionem, & conſenſum electi afficit conſenſum, & euacuat.n.2. 39
Reſeruatio legati facta pro Titio, vtrum impediat collationem eiuſdem legati de eodem beneficio in fauorem alterius factam.n.3. 56
Reſeruatio & exceptio quid operetur.n.4. 31
Reſeruationes an ſint odioſæ, & conſequenter reſtringendæ, vel ne.n.5. 40
Reſeruationes legatorũ Apoſtolicorũ vtrũ afficiãt.n.1. 42
Res qualibet facile reuertitur ad naturam ſuam.n.4 63
Res quãuis exacta, cõtinuatæ nõ ſemper ſunt gratæ. n.4. 1
Reſidui verbũ totũ ſignificat, & comprehendit.n.2. 159
Reſpondere & litem conteſtari accuſans, quomodo per iudicem cogatur.n.3. 189
Reſtitutio vſurarum, & damnorum, quomodo fienda ab hæredibus vſurarij.n.4. 159
Reuocatio per modum attentati fit abſq. libello, & ex officio.n.6. 73
Reuocato procuratore ad eligendum conſtituto, vtrum valeat electio per procuratorem facta antequam reuocatio ad procuratoris notitiam deueniat.n.3. 65
Reuocantur per decret. vt officium, de hæret. priuilegia non ſolum conceſſa, ſed etiam concedenda.n.1. 155
Reuocatum autem per reſcriptum, ſiue gratiam ad alterius petitionem iterum reuocari poteſt ſi fuerit ſubreptitie reuocatio impetrata n.7. 75
Reus appellãs poteſt extra diœceſim iudices impetrare, dummodo non vltra vnam dietam à fine diœc.n.6. 15
Reus excommunicatus an poſſit reconuenire. n.11. 7
Rumor falſus obeſſe non debet, & ideo ſi ꝑ mortis rumorẽ fuit à primo inſtitutus, oblata hæreditas, & alius hæres inſtitutus ſi appareat primũ uiuere habebit hæreditatem, & præſtabit legata ſecundo teſti.n.3. 102

S

SAcerdoti recipiẽti promiſſionẽ de ſoluẽdis, ſeu reſtituẽdis vſuris, vtrũ quæratur aliud cõtra uſurariũ n.6. 159
Salaria viatica, & ſimilia per quam partem iudici præſtanda ſint. num.14. 16
Sapere contra omnes eſt deſipere.num.11. 16
Satiſdatio per procuratorem iuuat etiam illius ſubſtitutum.num. 1. 64
Sãguis humanus iniuria excitat eccleſiã polluit.n.1. 171
Scholaſticus quis ſit.num. 1. 72
Scholaris non debet imitare quod neſcit.n.2. 73
Sciens clericũ ſuo nomine verberatũ, & primo cõtradicens, & poſtea ratũ habẽs, an ſit excõicatus. n.1. 175
Scientia humana facit homines ſtultos.n.1. 1
Scientia mandati de prouidendo & inhibitionis illius vigore ſubſecutæ, inficit collationem reſpectu ſcientis tam collatoris, quàm collatarij n.3. 126
Scientia augmentata diſcretius agit. n.2. 187
Scientia partium, vtrum faciat valere delegationem cauſæ indelegabilis.n.1. 19
Scire ſufficit quantũ victoria ſubeſt, ex Senec.n.3. 177

Scriptura legis licet ſit breuis, tamē interpretatio eſt ampla. n. 5. 21. Scriptura nō eſt de ſubſtātia ſtatuti. n. 4. 2

Secularis iudex an poſſit ſe opponere eccleſiaſtico trahenti laicum iniuſte ad forum ſuum. n. 8. 71

Securum facere ad ſenſum ſapientis non importat dare fideiuſſorem, & ſi ſapiens eſſe dicat. n. 11. 159

Sedes Apoſtolica in dubio & in maioribus intelligitur ſedes Pontificis, non legati etiam de latere. n. 1. 37

Sedis apoſt. appellatiōe, an ueniat legat⁹ de latere. n. 3. 161

Sedis Apoſtolicæ appellatione venit etiam legatus de latere in minoribus negotijs. n. 3. 37

Senſatus cognoſcitur ab occurſu faciei. n. 2. 176

Sententia arbitri, vtrum ferenda ſit in ſcriptis. n. 1. 85

Sententia excommunicationis generalis lata per metropolitanum contra ſuffraganeos fraudantes iuriſdictionem ſuam valet ex mente Innocentij. n. 2. 88

Sententia prolata in tertia perſona non valet. n. 3. 85

Sētētia lata ꝑ uno ex litigātib⁹, utrū afficiat tertiū. n. 4. 77

Sētētia nulla ꝑ negligētiā appellātis nō cōualeſcit. n. 1. 172

Sentētia lata per iudicē excōmunicatū, an & quādo valeat. n. 2. Lata per iudicē excōicatū nō valet. n. 3. 54

Sententia & verba an & quando præponderent, & vtra magis attendi debet. n. 1. 192

Sētētia pluriū iudicū, ſeu arbitrorū præualet paucioribus, licet non ſit maior pars, neq. duæ tertiæ partes. n. 1. 68

Sententia ſtatuti non ligat ignorantes, nec extra territorium: ſententia vero hominis in aliquibus caſibus poteſt ligare ignorātes, & extra territorium. n. 5. 169

Sententia lata cōtra defenſorē, nunquid mādetur executioni contra fideiuſſores abſque alio proceſſu. n. 2. 166

Sententia generalis delegati durat cum officio. n. 3. 3

Sententia eſt vox viua, ſtatutum vero norma. n. 7. 4

Sententia diffinitiua ſeu interlocutoria, quando tranſeat in rem iudicatam. n. 1. 89

Sententia excōicationis ordinarij lata contra inhibitionē iuris valet. n. 2. Delegati contra prohibitionē iuris non valet. nu. 3. Ordinarij ſine delegato contra prohibitionem hominis non valet. n. 4. Lata in hominem iuris non valet niſi in excommunicatione. n. 5. 60

Semen humanum fornicarium tantum an & vxorium eccleſiam polluat. n. 2. 173

Sepultura electa per maiores apud locum priuilegiatum comprehendit ſucceſſores. n. 4. 135

Sepulturæ electione in commiſſarium collata, ſi commiſſarius poſt mortem committentis eligat, non valet electio, ſed mortuus debet ſepeliri in parochiali, vel cum maioribus ſuis. n. 5. 135

Seruitus odioſa, & malorū omniū poſtrema pœna. n. 1. 176

Seruitus quid, ex Iſid. n. 3. Eius deſcriptio ex Cic. n. 4. 23

Serui & ancillæ dicuntur de plebe. n. 1. 55

Signantur ſimilia concordantia & contraria. n. 1. 175

Sigillatim quid ſignificet. n. 1. 79

Simile non eſt idem. n. 1. 31

Si non ſubdito conferatur, adeundus eſt ſuperior beneficiati, qui cogat recipere, vel dimittere. n. 3. 104

Sindicum creare poſſunt omnes de capitulo de vniuerſitate, dummodo ſint xiij. n. 4. 35

Solidum verbum quomodo intelligendum & quomodo dicatur reſpicere res, aut perſonas. n. 3. 133

Solonis leges vbi tractentur remiſſiue. n. 4. 184

Solutio partis quando excuſet à toto, vel à caducitate, & quando non, & quos effectus operetur. n. 1. 181

Solēnitas in tēporali alienatiōe, ſeu cōceſſione, ſeu vnione eſt de iure priuato, in ꝑpetua de iure publico. n. 9. 132

Species eſt de genere, exceptio de regula, pars de toto, & nihil de aliquo. n. 2. 65

Specificatio debet fieri antequā teſtes recipiātur. n. 5. 79

Specialis, verbum importat idem quòd expreſſa. n. 1. 59

Specialis et indiuida diſpēſatio illegitimi operatur, vt diſpēſatus nō poſſit obtīere aliud ſine alia diſpēſatiōe. n. 11. 46

Species an & quādo, & quō deroget generi in teſtamētis, & legatis. n. 1. & quando in priuilegijs. n. 2. 181

Spes quid ex mente Senecæ, & cuiuſdam alterius Philoſophi. n. 7. 22

Spiritus ſanctus vnica dictio, ſignificat tertiam perſonā ſanctiſſimę Trinitatis. n. 1. A patre, filioq. ꝓcedit. n. 3. Duæ dictiones, ſignificat ſpiritū bonū viri iuſti. n. 2. 2

Sponſalia inualida tracta validantur. n. 1. 152

Spoliatus beneficio an reſtituatur ſine titulo. n. 3. 74

Sponſio facta ſuper re incerta non valet. n. 4. 23

Spoliatus iure præſentandi, laicus quomodo, quando, & aduerſus quos reſtituatur. n. 7. 73

Stare pugnantis eſt, ſedere regnantis. n. 5. 85

Statutum an requirat cauſæ cognitionem. n. 8. 4

Statuta ciuitatū reprimētia auctoritatē magnatum valēt. n. 3. Cōtra libertatē eccleſiaſticā poſſūt tolli. n. 4. 149

Statutum dicitur in ſcriptis redactum. n. 3. 2

Statuta iuramēto firmata, an & quādo reuocētur ꝑ clauſulā, Non obſtan. in iure vel collatione poſitā. n. 1. 34

Statutum prohibens rem vendi alijs quàm propinquis, non habet locum in datione inſolutum. n. 1. 182

Statutū, & ſentētia generalis in quibus cōueniāt. n. 12. 4

Statutum ordinarij vel delegati, an poſſit incurrere excommunicationis pœnam ipſo iure. n. 5. 3

Statutum prouidet locis, ſententia vero perſonis. n. 6. 4

Studentes in ſacra theologia, iure canonico, vel ciuili, an & quando fructus ſuorum beneficiorum percipere poſſint perinde ac præſentes. n. 1. 162

Stylus vniuſcuiuſq. curiæ tenendus eſt. n. 1. 69

Subdelegatus, an & quando poſſit excommunicatum à delegante abſoluere. n. 2. 54

Subreptionis exceptio, an vitiet reſcriptum. n. 2. 27

Subdiaconus præbendatus aſcendens ad diaconatum, an amittat præbendam ſubdiaconalem. n. 1. 8

Subreptio impedit executionem electionis. n. 6. 24

Subreptio nō pōt notari in præbēda nō expreſſa. n. 4. 114

Succeſſor an poſſit reuocare geſta per anteceſſorē. n. 1. 84

Succeſſor in canonicatu vel dignitate, an & quando poſſit negotium ab anteceſſore cœptū proſequi. n. 3. 52

Succeſſor emphyteota, vtrum teneatur pacto de non vendendo, niſi æquali, vel minori. n. 3. 148

Summum bonum cum concordia, ex Seneca. n. 1. 23

Superior intelligitur abbas immediatus ex forma decretalis, ipſo iure. de reſcr. n. 1. 33

Suſcipiēs duas vxores, vtrum poſſit tāquam de hæreſi ſuſpectus circa articulū matrimonij examinari. n. 3. 155

Suſpenſus miniſtrans efficitur irregularis. n. 1. 147

Suſpenſus eligere, aut conferre poteſt, eligi vel acceptari non poteſt. n. 4. 173

Suſpenſus quæ poſſit exercere. n. 1. 51

Suſpenſus & interdictus ab ingreſſu eccleſię, eſt etiam ſuſpenſus ab exercitio officij, quod intra eccleſiam exercetur, ſed non econtra. n. 1. 174

Suſpēſus ſimpliciter nullo modo officiare poteſt. n. 2. 174

Suſpen-

Suſpenſus ſimpliciter horas canonicas priuatim recitare tenetur. numero 3. 174

T

TAbellionis aſſertio de appellatione in ſcriptis interpoſita, an ſufficiat. n. 4. 85
Tempus adimpletæ conditionis, non præſens attenditur in ſtipulatione conditionali. n. 2. 84
Tempus trium menſium ab decret. vt circa, de elect. præfixus, poteſt cum ſuperiore concurrere. n. 3. 26
Tempus datum patronis ad præſentandum vtrum currat hic inter ipſos patronos pendente lite. n. 1. 75
Tempus Lateranen. Concilij, vtrum currat capitulo non conferenti præbendam vacantem vltra numerum iuratum. n. 2. 111
Termino pendente ſufficit proponere criminaliter, declaratio poſt terminum ſequatur. n. 3. 72
Tertius vtrum poſſit ſe iuuari ſententiis in cauſa latis antequam ipſa comparuiſſet in ea. n. 5. 77
Teſtamentum factum non irritatur in ſuperueniente furore. n. 3. 177
Teſtamentum rite factum, an & quando vitietur per factum, vel delictum teſtatoris. n. 1. 190
Teſtamentum illius, qui eſt apud hoſtes non valet quamuis redierit. n. 12. 160
Teſtamentum vſurarij manifeſti vſuras etiam poſt cautionem ſecrete continuantis non valet, ex mente Feder. de Sen. n. 15. 160
Teſtari non poteſt filiusfamilias, nec legare de conſenſu patris, niſi ſit clericus. n. 4. 236
Teſtes cuius ætatis eſſe debeant ad probandam præſcriptionem. n. 8. 82
Titulus bonus vel malus prædeceſſoris, an noceat vel obſit ſucceſſori, idem de bona vel mala fide. numero 6. 82
Titulus quando venit probandus in facto proprio agentium. n. 9. 82
Titulus erroneus, vtrum præſtet cauſam præſcribendi. num. 3. 82
Tolerari ab eccleſia non dicitur is contra quem lata eſt ſententia depoſitionis, ſed dicitur intruſus. numero 4. 107
Tuum, ſuum, tibi, vel ſibi debitum differunt adinuicem, tuum enim & ſuum faciunt competere ius in re, debitum vero ad rem. n. 5. 104

V

VArietas ſermonis animum conciliat & laborem leuat. n. 3. 1
Vbi eſt eadem ratio, ibi debet eſſe eadem diſpoſitio. numero 2. 77
Verecundia eſt proxima innocentiæ, ex Seneca. numero 1. 142
Verba quibus contrahitur matrimonium de præſenti. num. 3. 152
Verba apta ad contrahendum matrimonium inter inhabiles prolata, num ſponſalia aut publicæ honeſtatis iuſtitiam operentur. n. 4. 152
Verba, Eligo, vel Confero ſunt promiſcua. n. 2. 38
Veritas obſcuratur mutatione prouinciæ. n. 1. 43
Veritas præfertur credulitati. n. 2. 126
Veſtigia antiquorum vitiorum remanere ſolent, ex Seneca. n. 3. 31
Viator in qua eccleſia ſepeliri debet. n. 4. 136
Vicarius non cognoſcit de inſtitutione facta per epiſcopum. n. 3. 48
Vicarius epiſcopi poteſt conſtitui per epiſcopum ſine conſenſu capituli. n. 4. 47
Vicarius ſiue officialis epiſcopi, vtrum poſſit audire confeſſiones in caſibus reſeruatis. n. 11. 49
Vicarius vtrum in his, in quibus habet mandatum ſpeciale ſit ordinarius, vel delegatus. n. 12. 49
Vicarius an poſſit viſitare vigore generalis facultatis. num. 15. 49
Vicarius non poteſt amplius ſe intromittere in cauſa, quam epiſcopus tractare cœpit. n. 17. 49
Vicarius agere poteſt pro eccleſia & epiſcopo ſicut procurator. n. 18. 50
Vicarijs duobus non inſolidum conſtitutis non poterit alter eorum ſine altero quicquam facere. n. 20. 50
Vicarijs pluribus exiſtentibus, & epiſcopo in remotis agente, de cauſa ſuſpitionis cognoſcat conuicarius. num. 2. 51
Vicarius perpetuus per quem debet poni, vel eius auctoritate ad curam animarum. n. 2. 36
Vicarius epiſcopi, an & quando poſſit inquirere contra ſubditos ſine ſpeciali mandato n. 1. 48
Vicarijs duobus in ſolidum conſtitutis non poteſt alter ſe intromittere in cauſis incœptis per alterum, niſi altero impedito. n. 21. 50
Vicarius generalis, non poteſt ſe intromittere in commiſſis ſpecialiter, alteri Vicario ſpeciali. n. 19. 50
Virtus vicina vitio difficulter apprehenditur, ex Seneca. num. 2. 147
Virtutes ſilentio pereant, collatione illuſtrantur, ex Seneca. n. 2. 177
Viſitans an & quando ſupplere debeat impotentiam viſitati. n. 1. 147
Vniuerſitas ſiue Capitulum, ſiue collegium, an & quando, & quomodo excommunicari poſſit, aut debeat. num. 3. 169
Vnire an poſſit legatus beneficia, Non obſtante decretali, deliberatione. de off. leg. n. 1. 57
Vnicam electionis, vel poſtulationis viam eligere electus vel poſtulatus tenetur. n. 1. 21
Vicem duarum perſonarum gerere quis poteſt. numero 1. 185
Violentus ſpoliator priuatur iure ſibi ad beneficium competenti. n. 2. 107
Vnio eccleſiarum fit vel ad inuicem, vel vna ſubijcitur alteri. n. 3. 31
Vnitum alteri ipſius naturam aſſumit. n. 4. 45
Vnio non poteſt fieri per epiſcopum ſine expreſſo conſenſu eorum, quorum intereſt. n. 8. 131
Vnio eccleſiarum exemptarum, & non exemptarum adinuicem, ſeu per modum ſubreptionis, an & quando tollat priuilegium eccleſiarum exemptarum. numero 5. 164

Vniuerſitas delinquens, punitur vt ſinguli. n.1. 172

Vocandi ad electionem, ſeu confirmationem, vel receptionem, an debeant omnes eſſe præſentes, & quota pars ſufficiat. n.1. 18

Voces eorum qui non ſunt ſaltem in ſubdiaconatu, in capitulo non valent. n.1. 35

Votum viri de conſenſu vxoris factum ſolemnizat votum vxoris. n.6. 142

Votum de certa religione obligat ad ingrediendum religionem in quocumque loco ſint illius monaſteria. Votum autem de certo loco non obligat, niſi ad illum locum, adeo quòd ſi in illo loco non recipiatur, liber eſt à voto. n.7. 142

Votum in genere, vel in ſpecie quid importat, & quid differant inter ſe. n.6. 139

Vouens certo ordini vel loco, ſi ibi eſſe non poſſit, non erit religioni obligatus, & poterit matrimonium contrahere. n.7. 139

Vouentis dicto, an & quando ſit cum clauſulis probari non poteſt, tam in foro conſcientiæ quàm contentioſo. num.8. 139

Vouens expreſſe religionem, & illam intrans & habitum ſumens, ſtatim illi obligatur ſi ſit maior xiiij. annorum. n.10. 139

Vouens ſimpliciter caſtitatem an poſſit matrimonium contrahere. n.3. 141

Votum caſtitatis à coniugibus de vtriuſque conſenſu factum obligat ad peccatum mortale, & ſi commiſceantur, proles ſit illegitima. n.4. 142

Vouens ſimpliciter monaſterium ingrediens & egrediens, etiam vxorem ducens, valide contrahit ſecundum caſum hic poſitum. n.1. 141

Vouens religionem, ingrediens monaſterium, & poſtea egrediens, an & quando poſſit matrimonium contrahere. n.1. 140

Vſufructuarius omnium bonorum tenetur ſoluere æs alienum teſtatoris. n.1. 132

Vſus conceſſus vtrum competit vxori. n.3. 186

Vſurarius manifeſtus, & ſi nullam certam quantitatem vſurarum reſtitui mandauerit, tamen hæredes tenentur vniuerſas reſtituere. n.1. 159

Vſurarius punitus pœna ſtatuti, vtrum puniri poſſit pœna iuris. n.1. 158

Vſuræ medij temporis intercedẽtis inter pactum de non petendo, & iterum petendo an debeantur n.6. 12

Vſurarum crimen ciuiliter intentatum probatur per famam & argumenta. n.7. 159

Vtile per inutile non vitiatur. n.1. 181

Venenum habere ſcelus eſt, ex Seneca. n.2. 181

Vtrum talis clericus poſſit in prælatum eligi. n.3. 98

Vtrum ſtandum ſit dicto iudicis aſſerentis aliquid feciſſe. n.2. 83

Vtrum hoc ſit verum in collationibus tantum, vel etiam in confirmationibus. n.9. 49

Vxor an & quando debeat cum viro ſepeliri. n.1. 134

Vxor relicta domina, & patrona, vſuraria, vſufructuaria, & ſimilia quid habere debeat de bonis uiri liberis extantibus vel non. n.2. 132

Finis Indicis Super lib. Sexto Decretalium.

INDEX

INDEX ALPHABETICVS NOTABILIVM LAPI SVPER CLEMENTINIS.

Primus numerus Summariorum, ſecundus Paginarum eſt.

A

ABBATES, an, quando, & quo modo virtute ſuorum priuilegiorum poſſint alios ad iudicium vocare. n. 1. pag. 193

Abbates & Abbatiſſæ benedicuntur: Priores & Prioriſſæ minime. num. 4. 224

Abbatiſſæ & moniales exemptæ non permittentes ſe ab ordinarijs viſitari, qua pœna afficiantur. num. 8. 224

Abſens vtrum præſentari poſſit à patronis ad beneficium vacans. n. 2. 220

Abſentes patroni an ſint vocandi. n. 3. 228

Abſolutio an, & quando requiratur in interdicto, vel excommunicatione. n. 1. 220

Abſolutio conſueuit fieri cum adiectione temporis; vel facti, quando requiritur ſatisfactio. n. 2. 220

Abſolutio à pœna & culpa quid contineat, numero 18. & 31. 238

Abſolutio continet tria iudicia, Dei, ſacerdotis, & Eccleſiæ. n. 19. 238

Abſolutio ſacerdotis, & denunciatio & declaratio veritatis. n. 34. 239

Acta, & geſta per regulares tranſeuntes, aut apoſtatas, an & quando valeant, & quæ. n. 8. 221

Additiones factæ ſtatutis cenſentur repetere contenta in corpore ſtatutorum quoad omnia. n. 2. 198

Album & nigrum ſunt duo extremi colores. n. 2. 222

Animam de purgatorio totaliter liberare, & extrahere ſpectat ad ſolum Deum. n. 12. 243

Appellatione deſerta iudex non poteſt iudicare bene, vel male appellatum, ſed debet pronunciare cauſam deſertam. n. 5. 214

Nec etiam condemnare poteſt in expenſis, ſed remittere debet ad iudicem à quo. n. 6. 214

Appellans quandocumq. veniat ad iudicem appellationis durantibus fatalibus audiendus eſt; licet appellatus proſecutus fuerit cauſam; & appellans fuerit contumax. n. 7. 214

Appellatio in caſu prohibito interpoſita non operatur attentatum ipſo iure, ſed pendet à futuro euentu. numero 6. 209

Appellatio non deſeritur ſi appellans in termino non reuertitur ad iudicem à quo, nec facit fidem de proſequutione, niſi præcedente comminatione iudicis à quo. num. 11. 212

Appellatio interpoſita in iudicio poſſeſſorio, vtrum ſuſpendat exequutionem. n. 6. 206

Appellans, & appellatus poſſunt tempus appellationis per compromiſſum, ſeu aliàs ſuſpendere dum durat, non tamen eo elapſo. n. 1. 214

Appellari non poteſt à Vicario ad Epiſcopum. numero 1. 193

Appellationi non deferens vtrum transferat non ſolum cauſam appellationis, ſed etiam totius negocij principalis, & quibus caſibus. n. 4. 210

Appellatio à pluribus iudicibus interpoſita debet appellato ſine illius procuratore intimari. alioquin non arctat ignorantes. n. 1. 210

Hoc enim intelligitur ſi ad appellatum tutus pateat acceſſus. n. 2. 210

Auditor Cameræ ſiue Rota aut Vicarius Papæ non poſſunt facere gratiam, ſed iuſtitiam. n. 2. 193

B

BEnedictio abbatis, vel abbatiſſæ an ſit reiterabilis num. 5. 224

Beneficialis cauſa quando dicatur. n. 3. 204

Beneficia regularia regularibus, & ſecularia ſecularibus concedi debent. n. 1. 198

Beneficium erectum poſt gratiam conceſſam, an & quando comprehendatur in gratia. n. 1. 194

Beneficij ſtatus non poteſt immutari per inferiorem, maxime poſt decretum & inhibitionem. n. 2. 194

C

CAmeræ auditor, Cameræ Vicecancellarius, Auditor contradictarum, & Vicarij Papæ & Auditor legati, ſunt iudices ordinarij. n. 3. 194

Canonici non poſſunt conferre præbendas vacantes per aſſertionem alterius in cauſa Clem. Si iuxta de præb. quando in eccleſia eſt certus numerus canonicorum iuratus. num. 1. 218

Capitulum agens ſede vacante agit capitulari nomine, non prælati. n. 5. 202

Charitatiuum ſubſidium quando per prælatos peti poſſit. n. 2. 198

Citatio ambarum partium an requiratur in ſententia diffi-

diffinitiua.n. 12. 246

Citatio in ciuilibus & ratione contractus fieri poteſt extra territorium citantis.n.1. 209

Citatio emanata virtute reſcripti nulli, vtrum inducat litis pendentiam.n.1. 205

Attentata facta poſt citationem exequutam, non tamen in actis redactam, numquid veniant in primis & ante omnia reuocanda.n.2. 205

Clauſula, quoties pœna committetur, &c. in compromiſſo operatur, vt non poſſit iudex adiri compromiſſo pendente.n.2. 213

Clauſula, etiam maiora expreſſis, nihil operatur, niſi vnum requirens ſpeciale mandatum exprimatur. numero 2. 201

Clauſula maiora expreſsis, cum expreſſione alicuius particularis ſpeciale mandatum requirentis, non comprehendit quadam ſpecialia hic enumerata. numero 3. 201

Clericus vtrum præſentetur à patrono vel à rectore. numero 6. 229

Clerici in propoſito Clem. religioſi, de priuil. intelliguntur tam regulares quàm ſeculares. n. 6. 237

Clem. dudum. de ſepult. eſt extenſa ad fratres ſancti Auguſtini, & Carmelitanos.n.3. 210

Clem. appellanti, de appel. reprobat opinionem Guglielmi & approbat opinionem Innocentij, & non habet locum exequutoribus n.1. 213

Clerus & populus differunt, & poteſt eccleſia cauere Populo, & non Clero, & econuerſo. n.10. 197

Cognoſcere poteſt quis de re de qua non eſt iudex, non tamen de ea iudicare.n.4. 241

Collatio ſecundi beneficij incompatibilis, vtrum operetur vacationem primi, adeo quòd prouiſus non renuncians collationi inualidæ carere debeat vtroque. numero 1. 116

Collatio Papæ motuproprio facta habenti alia beneficia valet.n.1. 200

Collatio Papæ ad petitionem habentis alia beneficia non valet niſi facta de alijs mentione. n.2. 200

Collatio legati facta habenti beneficia non valet niſi illorum habita mentione, ſiue motuproprio ſiue non. numero 3. 200

Collatio ordinarij valet non facta mentione aliorum beneficiorum.n.4. 200

Collegium Cardinalium ſede vacante non poteſt abſoluere excommunicatos, quorum abſolutio eſt reſeruata Papæ.n.4. 232

Colorum diuerſitas inducit diuerſitatem perſonarum, & parit diuerſos effectus.n.5. 222

Colorum ſpecies ſeptem. n.3. 222

Concluſione in cauſa facta vtrum, & in quibus cauſis iura de nouo, ſeu articuli noui produci, & partes interrogari poſſint.n.9. 246

Confeſſio mentalis ſufficiebat ante aduentum Chriſti, poſt aduentum requiritur verbalis.n.21. 238

Confeſſio quid ſit, & quid operetur.n.23. 238

Confirmatione electionis ter petita, & non obtenta, vtrum ſuperior pro illa obtinenda adiri poſſit.n.1. 212

Contritionis effectus.n.20. 238

Corrupta vtrum fieri poſſit abbatiſſa, & vtrum epiſcopus poſſit cum ea diſpenſare. n.6. 224

Crimina noua contra electam apponi poſſunt ab abſente, & ignorante finito iudicio criminum, & obiectorum prima vice expreſſorum, ex mente Specul. numero 8. 127

Curata eccleſia in propoſito clemen. Qua. de offic. vic. debet eſſe actu & habitu, ſecundum Paulum.n.1. 199

D

DAuid ter vnctus fuit præfigurans baptiſma, confirmationem, & extremam vnctionem.n.11. 238

Decimalis cauſa quando dicatur.n.2. 205

Decretum irritans appoſitum in principio iſtius Clem. cenſetur repetitum in §. autem, & habet vires infra menſem ex forma eiuſdem Clem. n.1. 219

Pluribus expectantibus quis cui præferatur, & quando incipiat currere menſis.n.2. 219

Defenſio debet eſſe moderata.n.1. 234

Delegatus inferioris a Principe an, & quando poſſit ſubdelegare.n.7. 232

Delinquens in Diœceſi poteſt per Diœceſanum puniri, & etiam extra territorium.n.2. 209

Deus qua de cauſa quando, & quomodo partem vel totam culpam & pœnam à peccatoribus tollat. numero 27. 239

Diaconus vel Subdiaconus male promotus vel ſuſpenſus an habeat vocem in capitulo.n.1. 199

Diffamatus vel ſuppoſitus crimine hæreſis vel vſuræ, quando quis dici poſſit.n.3. 235

Dilatione vel impedimento pendente tempus ad proſequendum appellationem a iure vel homine datum non currit.n.1. 213

Diſpoſitio iſtius cleri vtrum habeat totum in exemptis, vel non exemptis, vel vtriſque.n.4. 198

Diſpoſitio.c. vt circa. de elect in ſex. locum habet ſolum quando opponitur crimen vel effectus.n.1. 195

Diſpoſitio huius cap. non habet locum niſi in religioſis. num.2. 229

Doctorari aut licentiari; vel officia publica exercere an poſſint regulares tranſlati, apoſtatæ, & tales.n.7. 221

E

ECcleſia vacante procurator per prælatum conſtitutus agere non poteſt.n.4. 202

Eccleſia læſa in quibus & quomodo reſtituatur, & quando incipiat currere quadriennium.n.1. 203

Eccleſiæ regularium debent patronis ſubiectionem debitam.n.5. 198

Eleemoſyna quomodo proſit defunctis.n.11. 243

Emolumentum dicitur à molendo, & eſt propriè vtilitas, quæ prouenit ex molendino, ſed tamen accipitur pro qualibet auctoritate.n.1. 197

Epiſcopus vel inquiſitor, an conuinctim vel diuiſim contra hæreticos, & teſtes procedere poſſint.n.1. 231

Epiſcopus in caſibus, in quibus non eſt prohibitus, poteſt pœnam tollere vel commutare.n.29. 239

Epiſcopi habent poteſtatem limitatam; & ſunt vocati in partem ſollicitudinis.n.26. 239

Exce

Exceptionem ineptam proponens coram iudice delegato poteſt poſtmodum proponere aptam. n. 1. 215
Exceptio excommunicationis ſemper opponi poteſt. numero. 1. 107
Exceptio nullitatis, an & quando videatur excluſa per terminum peremptorium n. 2. 107
Excommunicatus an poſſit conſtituere reuocatorem alium excommunicatum ad petendam abſolutionem. num. 1. 201
Excommunicatio intelligitur de maiori. n. 17. 238
Excõmunicati ſecundum Clem. cum ex eo. de ſent. exc. abſolui poßunt tantum à Papa ſeu ordinario ſeruata illius forma. n. 2. 244
Excommunicati ſecundum formam Clementinæ Cranis, de ſent. excom. non poßunt à quoquam præterquam à Rom. Pont. abſolui. n. 1. 243
Exequutor mandati de prouidendo, vtrum debeat attendere tempus data mandati; vel collationis a ſe facienda circa vacationem beneficiorum. n. 4. 217
Exequutor mandati de prouidendo, vtrum poſſit conferre beneficium per epiſcopum in alium tranſlatum. num. 5. 218
Exequutor mandati de prouidendo vtrum poſſit conferre beneficium deuolutum pro negligentia epiſcopi, & poſtea ad eundem epiſcopum reuertantur. numero 6. 218
Exequutores poſſunt exequi ſententias, etiam irrequiſitis partibus non citatis, nec ab illorum exequutione appellari poteſt, niſi modum excedant. n. 1. 204
Exempti vtrum à ſolo Papa vel etiam à legato aut ordinario diſpenſari poſſint. n. 1 3. 223
Exempta loca ſunt in diœceſi, non de diœceſi. n. 2. 239
Exempti reſiſtentes archiepiſcopo, vel epiſcopo, circa contenta in Clem. Archiepiſcopo. de priu. per quem puniantur. n. 3. 240
Extrema vnctionis ſubſtantialia quæ. n. 12. 238
Non datur niſi adultis & petentibus. n. 13. 238
Delet peccata venialia. n. 14. 238
Reiterari poteſt, non tamen in eadem infirmitate, niſi poſt annum. n. 15. 238
Continet tria, ſacramentum tantum, rem, ac rem & ſacramentum. n. 16. 238

F

Feriæ inductæ ab homine, vel ſtatuto vel conſuetudine non comprehenduntur ſub clauſula, ſimpliciter & de plano. n. 1. 245
Feriæ repentinæ non comprehenduntur in clauſula, ſimpliciter. n. 2. 245
Ferijs quibus partes renunciare poſſint, & quomodo. numero 3. 245
Filius habens parentes, an, & quando illis relictis poteſt religionem intrare. n. 1. 221
Finis debet principio conuenire. n. 13. 236
Fratres & ſorores tertij ordinis ſancti Franciſci, dicti De pœnitentia, vtrum gaudeant eccleſiaſtica libertate. num. 1. 243
Furioſus quæ facere prohibeatur, ſiue facere non poſſit. num. 1. 233

G

Gratiæ effectus. num. 21. 238

H

Habitus religioſorum habet quatuor notabilia requiſita. n. 7. 222
Habitus geſtatio an, quando, & quanto tempore profeſſionem inducat. n. 1. 222
Hæreticus eſt qui pertinaciter tenet propoſitiones hæreticas: ſed qui lapſu fortè lingua protulit hæreticas opiniones, quomodo puniendus. n. 2. 235
Hominis eſſentia requirit corpus & animam. n. 7. 233
Homo eſt tam fœmina, quàm maſculus, & appellatione hominis vterque ſexus continetur. n. 8. 233
Hominem occidens in tormentum eſt homicida: nec irregularis. n. 9. 233
Hoſpitale an & quando veniet appellatione beneficij. num. 1. 203
Hoſpitalia non conceduntur per litteras Apoſtolicas niſi de illis fiat expreſſa mentio. n. 1. 216

I

Ieſus dicitur Saluator, Chriſtus vero vnctus. n. 10. 237
Incertorum & male ablatorum diſtributio an, & quando ſpectet ad epiſcopum n. 8. 241
Inductio verbalis ſine effectu non ſufficit ad pœnam in Clement. cupientes, de pœnis. contentam. n. 1. 240
Ignorantia nocet in lucro captando. n. 3. 219
Indulgentias dare quis poſſit. n. 6. 241
Indulgentiarum validitas ſeptem requirit. n. 7. 241
Indulgentia ſiue priuilegium vltimo loco conceßum vni eccleſia, an tollat priorem, n. 3. 198
Infans minor ſeptennio ignorat quid agat. n. 2. 233
Infans nec per ſe, nec per procuratorem agere poteſt. numero 3. 233
Infanti, & furioſo curator datur. n. 4. 233
Infans baptizari poteſt, furioſus autem, vel dormiens minime, & dormiens non peccat. n. 5. & 6. 233
Inferior epiſcopo non poteſt pœnam perſonalem totaliter tollere. n. 30. 239
Impedimentum appellati non iuuat appellantem quominus cauſa appellationis deferatur. n. 8. 214
Inquiſitores, & alij miniſtri hæreticæ prauitatis contra formam Clem. Multorum. de hæret. delinquentes non abſoluuntur etiam in mortis articulo. niſi præuia ſatisfactione, & eſt caſus ſingularis. n. 5. 232
Inquiſitores, & ordinarij vtrum poſſint ſeparatim hæreticos abſoluere vel condemnare. n. 6. 232
Inquiſitores vtrum procedere poſſint contra non diffamatos. n. 4. 235
Intereſſe opponendi contra electum non intelligitur de burſa. num. 3. 196
Intereſſe tamen conſideratur etiam de facto. n. 4. 196
Intereſſe non in iure ſed in facto conſiſtit. n. 5. 196
Irregularitas contrahitur ex mutilatione ſicut ex occiſione. n. 10. 233
Irregularitas non contrahitur ante baptiſmum; & eſt de iure

de iure poſitiuo.num.13. 233
Irregularitas quid.n.13. 234
Iudex delegatus reijciendo petitionem tamquam inepte propoſitam non deſinit eſſe iudex.n.2. 215
Iudex à quo an non poſſit præficere terminum ad finiendum cauſam,ſed bene iudex ad quem.n.10. 211
Iudex exequutor non poteſt examinare vires ſententiæ. num.5. 209
Iudex competens quis ſit pro talium indebitarum exactionum recuperatione.n.1. 230
Iudex non deferens appellationi non poteſt terminum præfigere.n.12. 212
Iudices plures appellanti poſſunt dare Apoſtolos ſeparatim.n.5. 211
Iudicibus pluribus in admiſſione appellationis diſcordibus quid agendum;& an videatur appellationi delatum vel ne.n.6. 211
Iudicum partibus appellationi deferentibus vt ceteri quando ad vlteriora procedere poſſint.n.7. 211
Iuſtificatio in quibus conſiſtit, & quomodo requiratur. num.24. 238
Ius commune eſt fauorabile, priuilegium vero odioſum. num.7. 250

L

Laicus iudex non poteſt examinare factum iudicis eccleſiaſtici.n.4. 208
Laici in propoſito Clem. religioſi. de priu.intelliguntur etiam religioſi, qui non ſunt ſacris ordinibus initiati. num.7. 237
Legatus an poſſit conferre beneficia deuoluta, & quæ. num.3. 217
Legatus de latere exercere poteſt vt ſedes Apoſtolica non vt Pontifex.n.8. 217
Legata vel oblata ad vnum vſum non poſſunt per inferiorem à Papa ad alium vſum conuerti, quando ille vſus exerceri,& adimpleri poteſt.n.1. 226
Legato ſedis Apoſtolicæ nunquid currat tempus ſex menſium.n.1. 217
Lex iniuſta tempore non firmatur.n.3. 206
Legalis pœna ab homine facta à declaratione incurſus appellatur, licet a pœna legis, & à lege non appelletur.n.4. 206
Libere quid ſignificet.n.1. 239
Lingua vna tantum futura creditur in patria probabiliter.num.2. 231
Linguæ ſacræ ſunt Hebraica,Græca,& Latina.n.1. 231
Litis exordium quando eſſe dicatur.n.7. 245
Litis exordium factum in cauſa ſummaria quid differat ab eo quod fit in cauſa ordinaria.n.8. 245
Locus quid ſit,& quotuplex.n.1. 193

M

Magiſter caſu mutilans diſcipulum non eſt irregularis.n.12. 233
Maior pars patronorum quomodo intelligatur.n.1. 228
Mandatum de prouidendo de beneficio cum cura vel ſine,non comprehendit beneficia electiua.n.1. 216
Mandatum de prouidendo beneficia ſpectantia ad collationem epiſcopi, non comprehendit deuoluta pro eius negligentia.n.1. 217
Medicus neceſſitate medicinæ mutilans membrum non eſt irregularis.n.11. 233
Medicantes extra proprium ordinem poſtulari non poſſunt etiam ſi tranſierint,& reuerſi fuerint.n.3. 221
Minor non poteſt cognoſcere, nec iudicare de facto maioris, niſi quatenus eſt expreſſum à iure.n.5. 241
Modeſtia conſiſtit in facto, temperantia autem in dicto. num.6. 222
Monachus albus non poteſt eligi in Abbatem nigrorum. num.4. 222
Mulieres an comprehendãtur diſpoſitione Clem.Vt profeſſores.de regul.n.5. 221
Mutatio voluntatis vtrum fieri poſſit per legatum de latere.numero 2. 226

N

Narratiua litterarum Papæ an, & quando probet vel probari debeat.n.1. 207
Negligentia Prælatorum regularium inferiorum non ſuppletur per ordinarios per ipſorum ſuperiores. numero 5. 198
Nigrum vnde dicatur.n.1. 222
Non habentis nulla ſunt qualitates.n.2. 214
Non datur extrema vnctio niſi adultis, & petentibus. num.13. 238
Nouitij Religioſi non profeſſi vtrum teneantur pœnis Clem.religioſi,de priuil.n.3. 237
Nullitas iuxta terminos Clem.vt calũnijs.de ſen. & re iud.coram quibus iudicibus proponi poſſit, quomodo, & quando.num.3. 208
Nullitatis cauſa an requirat libellum, & alias ſolemnitates,& quas.n.8. 209
Nullitatis exceptio vtrum ſit excluſa per Clem. vt calumnijs.de ſen.& re iud.n.1. 208

O

Occidens inuaſorem ſuum, an, & quando efficitur irregularis vel non.n.15. 234
Offenſa facta Deo remittitur à Deo, facta proximo à proximo,& non ab alio.n.33. 239
Ordinarius lite in curia ſuper beneficio pendente poteſt de criminibus per collitigantes perpetratis cognoſcere.num.7. 207
Ordinarij locorum, an & quando ſe intromittant de iuriſdictione prælatorum inferiorum extra caſum negligentia tantum, vel habeat inter eos locum præuentio.num.4. 226
Ordinarij non poſſunt de litteris Apoſtolicis iudicare, ſed dubitantes debent Rom.Pontificem conſulere.numero 3. 241
Ordinarij dicuntur epiſcopi.n.1. 224
Opponere contra electum quilibet poteſt; dummodo ſua interſit,etiam generaliter.n.2. 195

P

Papa ſolus libere abſoluere poteſt & libere peccata dimittere cum habeat claues.n.25. 239

Papa

Papa non differt ab alijs ſacerdotibus in iudicio triumphantis Eccleſiæ.n.32. 239

Papa ad Dei ſimilitudinem; & tanquam illius vices gerens; culpam, & pœnam remittit.n.28. 239

Papa excommunicato communicando, vel aliquem ſub titulo cuiuſlibet honoris nominando, non abſoluit, neque tribuit aut confirmat gradum nominatum. numero 1. 244

Pater an & quando poſſit filio procuratorem ſubſtituere, vel pro filio comparere.n.3. 200

Perfectio triplex.n.4. 231

Perſona coniuncta an poſſit pro coniuncto protectorem conſtituere, ſeu ſubſtituere.n.2. 200

Plenitudinem poteſtatis non habet legatus etiam de latere.num.3. 226

Plures patroni quomodo intelligantur.n.1. 227

Plures rectores, an & quando, quomodo præſentari poſſint.n.4. 228

Pœna non ſeruantis formam c. vt circa. de electio. in ſex. quæ nam ſit.n.9. 197

Pœnitentia impoſita per ſuperiorem non poteſt relaxari per inferiorem, ſed bene econtra.n.10. 243

Portantes ad ſepeliendum perſonas prohibitas an ſint excommunicati. idem quæritur de prælatis, & aliis non prohibentibus cum poſſint. n.1. 219

Poſtulatus nullum ius habet in beneficio ad quod poſtulatur.n.1. 193

Poſſeſſorium cauſæ matrimonialis eſt anomalum, & non regulatur iuxta alia iudicia poſſeſſoria.n.2. 205

Prædicare vtrum poſſint regulares tranſlati, apoſtatæ, & ſimiles.n.6. 221

Prælati non poſſunt facere ſtatuta in præiudicium priuilegiatorum.n.1. 236

Prælatus inferior excommunicato à ſe communicando, aut priuatum aliquo honore ſeu titulo, tali gradu ſeu titulo nominando, abſoluere & redintegrare videtur. num.2. 244

Prælati inferiores non debent admittere quæſtores etiam cum litteris Apoſtolicis, niſi illis ab ordinarijs examinatis.n.2. 241

Præparatio ſiue habilitas quotuplex.n.3. 231

Præſentatio vtrum fieri debeat ſuperiori præſenti de perſona præſente.n.3. 236

Præſentatus vtrum poſſit cum litteris patroni continentibus præſentationem adire ſuperiorem, & petere inſtitutionem.n.4. 236

Præſens vnde dicatur.n.1. 220

Prior ſeu prælatus quis intelligatur.n.9. 223

Priuilegium exemptionis & ſimile non liberat religioſos à cenſibus; & procurationibus debitis ab eccleſiis, ad ipſas deuolutas; & deuoluendas debitis.n.3. 229

Priuilegium, an, & quando deroget iuri communi non facta de illa mentione, vel econtra.n.4. 229

Priuilegium exemptionis eximit exceptum à iuriſdictione iudicis, etiam ſi ad notitiam eius contra quem impetratur non peruenerit.n.3. 210

Priuilegium, & præſcriptio æquiparantur.n.6. 227

Priuilegium quid.n.2. 236

Proceſſus contra hæreticos, & vſurarios quando formandi tam ſuper infamia quàm ſuper veritate. numero 5. 235

Procuratorem conſtituere, ſeu ſubſtituere in alienis cauſis regulariter nemo poteſt.n.1. 200

Procurator generalis cum expreſſione aliquorum particularium ſpeciale mandatum exigentium, an & quando poſſit crimina & defectus electo vel eligendo exponere.n.1. 201

Profeſſus qualiter erga parentes pauperes ſe gerere debeat.n.2. 221

Proſequutio poſt deſertionem appellationis nec opponentem iuuat, nec appellato nocet.n.4. 214

Q

Quarta aut decima non debetur eccleſiæ de ſepultura perſonarum prohibitarum.n.2. 220

Querela an opponi non poſſit contra electum quando eſt excluſa via appellationis, & à quo.n.7. 196

Qui ſentit commodum debet ſentire incommodum. numero 1. 229

R

Ratione ſemel reddita ante, & quando quis cogatur iterum reddere.n.5. 226

Reconuentio quando fieri debeat.n.5. 245

Reconuentio non operatur vt cauſa, quæ non eſt ſummaria fiat talis, etiam ſi actor moueat actionem ſummariam.n.6. 245

Religioſi ſeu regulares, an quando & ad quæ beneficia poſtulari poſſint.n.1. 194

Religioſi dici non poſſunt qui non ſunt religionis approbatæ per ſedem Apoſtolicam.n.1. 237

Religioſi religionis non approbatæ vtrum teneantur pœnis Clem. religioſi, de priu.n.2. 237

Religioſi in terminis Clem. religioſi, de priu. debent intelligi maſculini non fœminæ.n.5. 237

Religioſi ædificantes eccleſiam in proprio fundo non tenentur ad procurationem, & ſimilia illius ratione. num.5. 230

Secus ſi ab alijs ædificatæ illis donentur. n.6. 230

Remiſſionem plenam pœnarum facere in foro pœnitentiali ſpectat ad ſolum Papam.num.13. 243

Remiſſio pœnarum per prælatos inferiores, & ſacerdotes; vtrum fieri poſſit in totum vel in parte, & quatenus ſe extendat. num. 14. 243

Res iudicata eſt iuris publici, cui non poſſunt partes renunciare. num.3. 214

Reſtitutio malè ablatorum an, & quando poſſit remitti; & condennari per Papam, vel epiſcopum.n.9. 242

Reſtitutio in beneficialibus vtrum detur ſine titulo. numero 1. 204

Reuocatio procuratoris per mortem eſt efficacior cunctis alijs modis. num. 2. 202

Reuocatio per mortem quid differat ab alijs reuocationibus per comparationem & diſcurſum.n.3. 202

S

Sacramentum ſacræ rei ſignum.num.8. 237

Sacramentum inuiſibilis gratiæ viſibilis forma, ex

Auguſtino.num.9. 237
Sa nguinis effuſio vtrum inducat irregularitatem. numero17. 234
Sedis Apoſtolica, & Rom. Pont. appellatio differunt. num.7. 227
Sententia in cauſa ordinaria vtrum requirat trinam citationem peremptorium præcedentem.n.10. 246
Sententia diffinitiua vtrum ferenda ſit in ſcriptis.numero 11. 246
Sententia ſuperioris in dubio eſt exequenda, nec de ea diſputandum.n.7. 209
Sententia matrimonialis nunquam tranſit in rem iudicatam.n.4. 245
Sequeſtrum vtrum fieri debeat in beneficijs annexis ſeu de menſa epiſcopali vel abbatiali.n.1. 205
Sequeſtrum an debeat fieri parte citata.n. 2. 206
Sequeſtrum vtrum decernendum ſit ſtante nullitate ſententiæ.n.5. 206
Simplicitas quotuplex.n.1. 241
Superabundantia quid. n.8. 222

T

Tempus conferendi non currit impeditis.n.2. 218
Terminus appellationis eſt triplex ad iter arripiendum repræſentandum appellatione coram iudice ad quem, & cauſam terminandam.n.8. 211
Terminus ad repræſentandum coram iudice à quo reprobatur.n.9. 211
Termino à indice à quo præfixo,& elapſo, an & quando cauſa deferatur.n.13. 212
Termino in litteris expectatiuis appoſito elapſo, ordinarius poteſt conferre beneficium neglectum. numero 5. 219
Teſtatoris voluntas ad certum vſum maxime pium pro lege ſeruanda eſt.n.9. 227
Tranſeuntium pœna non habet locum in tranſlatione per ſuperiores.n.4. 221

V

Verbum, repereris, non importat cauſæ cognitionem num.1. 199
Verbum, ſi conſliterit, importat cauſæ cognitionem. numero 2. 199
Vicarius generalis an poſſit procedere contra hæreticos ſine ſpeciali commiſſione.n.2. 232
Vicarius an ſit ordinarius, vel delegatus in ſpiritualiter commiſſis,& an de illis ad Epiſcopum appelletur remiſſiue.n.3. 232
Vicarius Epiſcopi poteſt eſſe conſeruator.n.2. 193
Viſitatio monaſteriorum monialium exemptarum an poſſit per ordinarios delegari.n.2. 224
An per capitulum ſede vacante.n.3. 224
Viſitatores monialium vtrum cognoſcere poſſint de vitioſo ingreſſu,& illas priuare officio, beneficio & monaſterio.n.9. 225
Viſitatores ordinarij monaſteriorum monialium exemptarum, an poſſint abbatiſſas inſtitutas deſtituere.numero7. 224
Vnire eccleſias exemptas ſolus Papa poteſt. n.10. 223
Vnio eccleſiarum epiſcopis vel abbatibus ſubiectarum poteſt fieri ſine licentia Papæ.n.11. 223
Vnio eccleſiarum capituli an fieri poſſit ſede vacante. n.12. 223
Vniuerſitates plures patronæ quomodo præſentent rectorem.n.5. 218
Vnio eccleſiæ collegiatæ non poteſt fieri ſine conſenſu capituli.n.1. 219
Vſurarijs aſſerentibus non habere libros; & ſcripturas non creditur.n.6. 236
Vſurarius non poteſt cogi edere ſuarum rationum codices, niſi poſtquam ſaltem ſummariæ conſliterit illum eſſe talem.n.1. 235

FINIS INDICIS CLEMENTINARVM.

Regeſtum.
† A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X a b c d.
Omnes Terniones. † X a b c ſunt Duerniones, & d. eſt folium ſimplex.


S·P·Q·R